

Denna version har framställts i ett samarbete mellan Göteborgs universitetsbibliotek och Statistiska centralbyrån. Genom s.k. OCR-inläsning av den inscannade bilden är text och numeriska uppgifter sökbara men uppgifternas korrekthet till exempel vid kopiering ur dokumentet kan inte garanteras.

Historisk statistik för Sverige

**Del 3. Utrikeshandel
1732–1970**

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

SCB

~~Referensex~~

Tillhör SCB

Historisk statistik för Sverige

**Del 3. Utrikeshandel
1732–1970**

STATISTISKA CENTRALBYRÅN . STOCKHOLM

Historical statistics of Sweden

Part 3. Foreign trade 1732–1970

Published by
the National Central
Bureau of Statistics
S-102 50 Stockholm

Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-00052-0 (hft)
ISBN 91-38-00053-9 (inb)

Printed in Sweden
Berlingska Boktryckeriet
Lund 1972

Av Historisk statistik för Sverige har tidigare utkommit:
1. Befolknings, 2 uppl. 1720—1967, och 2. Väderlek, lantmäteri,
jordbruk, skogsbruk, fiske t o m år 1955. För de områden som
inte täcks av dessa delar har utgivits en volym Statistiska över-
siktstabeller.

Previous volumes of Historical statistics of Sweden: 1. Population,
2nd ed. 1720—1967, and 2. Climate, land surveying,
agriculture, forestry, fisheries—1955, as well as a volume called
Statistical survey. Tables not published in volumes 1 and 2.

Förord

Den del av Historisk statistik för Sverige som härmed framläggs, syftar till att ge en överskådlig framställning av Sveriges utrikeshandel i statistisk belysning från 1730-talet och fram till våra dagar. I texten meddelas också vissa uppgifter från 1500- och 1600-talen. Delar av framställningen sträcker sig sålunda över en tidrymd av 400 år.

För tiden 1732—1862 bygger tabellerna på bearbetningar av primärmaterial till handelsstatistiken. Dessa bearbetningar har utförts vid Ekonomisk-historiska institutet i Stockholm under ledning av professor Ernst Söderlund. Bearbetningsresultaten har förut endast i begränsad utsträckning publicerats i tryck. De redovisas i Historisk statistik enligt de system för mätt och vikt som gällde under motsvarande perioder, medan uppgifterna för senare år, som bygger på tryckta källor, redovisas enligt metersystemet. För att underlätta jämförelser ges vissa uppgifter för åren 1861 och 1862 enligt båda redovisningssätten. En kort redogörelse för några äldre enheter för mätt och vikt återges i bokens sista kapitel samt i Bil. A.

Eftersom de statistiska uppgifterna utgår från den officiella statistiken varje särskilt år, bör man beakta att de insamlats och bearbetats enligt olika metoder under olika perioder, att åtskilliga definitioner ändrats vid skilda tillfällen och att förskjutningar inträffat i varukvaliteter, penningvärde m m.

Som betonas i de kommentarer som meddelas i texten är de tabeller som avser *värdet* av in- och utförda varor i första hand avsedda att belysa olika varors eller länders relativa andel av Sveriges hela in- eller utförsel vid olika tidpunkter. De kan också användas för att belysa värdeutvecklingen t ex i betalningsbalanssammanhang, men är ej avsedda att användas för tidsserier över volymutvecklingen annat än möjliga under kortare perioder av stabila priser. De diagram som grundats på värdeuppgifter visar därför enbart den relativa fördelningen vid skilda tidpunkter, medan de tabeller som redovisar *kvantiteten* av viktigare in- och utförda varor liksom motsvarande diagram kan användas för jämförelser inom längre sammanhängande perioder. I dessa tabeller, som avser ett begränsat urval av varor, redovisas varje vara i princip enligt samma definition och i samma måttenhet för samtliga de år som tabellen omfattar. Ny tabell har upplagts, då underlaget för statistiken väsentligt ändrats, t ex då ny varuförteckning börjat tillämpas.

De uppgifter som meddelas i Historisk statistik utgör ett ytterst begränsat urval ur ett rikhaltigt men för äldre tider ojämnt material. Urvalet kan givetvis bli föremål för delade meningar. SCB räknar med att den redovisning av källorna, som jämte källkritik och andra kommentarer meddelas i

texten, skall underlätta såväl en kritisk bedömning av materialet som efterforskning efter mera detaljerad statistik. Ämbetsverket emotser med intresse synpunkter och förslag som kan beaktas i en senare utgåva.

Ett arbete av detta slag förutsätter samarbete mellan statistiker och historiker. SCB har haft förmånen att redan vid den första planläggningen och sedan under arbetets gång få samråda med professor Ernst Söderlund, som även författat inledningen till föreliggande volym. Ämbetsverket vill uttrycka sin stora uppskattning av hans mycket värdefulla medverkan.

Docent Staffan Högberg har i stor utsträckning lämnat sakkunnigt bistånd vid behandlingen av det äldre materialet. Förste bibliotekarie Sam Owen Jansson har meddelat värdefulla synpunkter på problem rörande mått och vikt och förste arkivarie Rolf Vallerö på källvärdet hos det äldsta materialet. Översättningen av texten har verkställts av auktoriserade translatorn Nancy Marshall-Lundén. Till alla dessa vill SCB framföra sitt varma tack.

För detaljplaneringen av tabeller och diagram ansvarar f.d. avdelningsdirektör Margit Vinge, som även författat texten.

Stockholm i september 1972

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
INGVAR OHLSSON

Foreword

It is intended that this part of *Historical Statistics* (HS) should be a survey of Sweden's foreign trade in statistical terms from the 1730s up to the present day. The text also contains some data from the 16th and 17th centuries; parts of the survey therefore cover a period of 400 years.

The tables for the 1732—1862 period are based on an analysis of the primary material for the trade statistics. This work has been carried out, under Professor E. F. Söderlund, by the Economic History Institute in Stockholm. The results of this analysis have so far only been published to a limited extent. The figures obtained are recorded in HS for earlier years according to contemporary systems of weights and measures, but those for more recent years, which are based on printed sources, are recorded according to the metric system. To facilitate comparison certain figures for 1861 and 1862 are presented according to both methods of recording. A short description of some of the older units of weights and measures is given in the last chapter of this volume and in Appendix A.

As the statistical data are based on the official statistics for each individual year, it should be borne in mind that these data have been collected and compiled according to different methods in different periods, that a number of definitions have been altered from time to time and that there have been changes in the quality of the goods, the value of money, etc.

As is emphasized in the text, the tables relating to the *value* of imports and exports are intended in the first instance to throw light on the relative share, in various years, of different commodities or countries in Sweden's total imports and exports. These tables can also be used to illuminate the trend in respect of values relating to, for instance, the balance of payments; they are however not intended to be used for time series showing the trend in respect of volume, except possibly during rather short periods with stable prices. The charts based on figures for values therefore only show the relative distribution at different dates, while the tables recording *quantities* of the major imports and exports, as well as the corresponding charts, can be used for comparisons over long consecutive periods. These tables, which relate to a limited selection of commodities, in principle record each commodity according to the same definition and in the same unit of measurement for all the years they cover. New tables have been drawn up when the basis of the statistics has been essentially changed, for instance when a new commodity classification has been used.

The figures recorded in HS are an extremely limited selection from an abundance of material, which however is uneven in quality for the earlier years. Opinions can naturally differ on the selection made. The SCB hopes that the listing of the sources and their critical analysis and other comments in the text will make it easier for the material to be evaluated and for more detailed statistics to be found. The SCB would be interested to receive comments and suggestions which could be taken into account in a future issue.

A work of this kind calls for collaboration between statisticians and historians. Right from the early stage of planning this volume and when work on it has been in progress, the SCB has had the privilege of being able to consult Professor E. F. Söderlund, who has also written the Introduction to the present volume. The SCB would like to express how greatly it appreciates his valuable contribution.

Assistant Professor S. Högberg has given extensive expert advice on the older material. Dr S. O. Jansson has made valuable comments on problems relating to weights and measures; as has Dr R. Vallerö on the value of the oldest material as sources. The text has been translated by Mrs N. Marshall-Lundén. The SCB would like to express its warm thanks to all of them.

Miss M. Vinge has carried out the work of planning the tables and charts in detail, as well as writing the text.

Stockholm, September 1972

THE NATIONAL CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
INGVAR OHLSSON

Inledning

Det initiativ som ledde till att denna volym av Historisk statistik för Sverige har utarbetats togs för mer än tjugo år sedan av professor Eli Heckscher. Hans stora verk Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa bygger i stor utsträckning på numeriskt källmaterial. Av detta förelåg de befolkningsstatistiska uppgifterna till stor del redan i tryck, medan uppgifterna om bl a utrikeshandeln före 1830-talet i huvudsak var opublicerade. Redan när första delen av Sveriges ekonomiska historia hade kommit ut år 1936 (den omfattar tiden 1521—1718) samlade och kommenterade Heckscher tillsammans med professor Bertil Boëthius de handelsstatistiska uppgifter som han hade utnyttjat. De publicerades 1938 i en volym med titeln Svensk handelsstatistik 1637—1737. Framställningen i andra delen av Sveriges ekonomiska historia, behandlande tiden 1720—1815, bygger, inte bara vad utrikeshandeln beträffar, i betydande utsträckning på uppgifterna i den serie årsberättelser över utrikes handel och sjöfart som från och med 1738 utarbetades inom kommerskollegium och på de likaledes inom kollegiet utarbetade handelsbalanserna. Heckscher ansåg dessa serier ha ett mycket högt källvärde och fann det vara särdeles önskvärt att de publicerades, men han ville inte själv ta på sig uppgiften att utge dem. Han var vid den tiden över sjutto år gammal och ville ägna sina återstående arbetsår åt att föra sitt stora verk vidare genom att utarbeta en åtminstone översiktlig framställning av Sveriges ekonomiska historia från 1815 till första världskriget. I stället föreslog han författaren av denna inledning, som 1949 hade efterträtt honom som prefekt för ekonomisk-historiska institutet, att åta sig utgivningsarbetet.

I februari 1951 uppsökte vi tillsammans professor Karin Kock, som något år tidigare hade blivit överdirektör och chef för statistiska centralbyrån. Vi fick då bekräftat att hon planerade en omredigering av Statistisk årsbok. För att bereda större utrymme för aktuell statistik skulle ett antal tabeller med uppgifter som gick långt tillbaka i tiden slopas och i stället, kompletterade med annat material, publiceras i en separat serie Historisk statistik. I första hand skulle detta gälla befolkningsstatistiken, som ju till stor del redan var bearbetad och publicerad på andra håll. Men man kunde också tänkas göra något liknande med det för äldre tid i huvudsak opublicerade eller, vad tiden 1830—1864 beträffar, på ett inte helt tillfredsställande sätt publicerade numeriska källmaterialet till utrikeshandelns historia. Detta förutsatte emellertid samarbete mellan centralbyrån och någon ekonomisk-historisk institution som kunde åta sig att leda excerpteringsarbetet och genomföra de nödvändiga utredningarna av sifferuppgifternas tillkomst och källvärde. Det överenskoms att ekonomisk-

historiska institutet skulle åtaga sig denna del av arbetet, såvitt det gällde 1700-talet och första hälften av 1800-talet, och att statistiska centralbyrån skulle svara för motsvarande uppgifter avseende tiden där efter samt för redigeringen och för publiceringskostnaderna.

Excerpteringen utfördes under de närmast följande åren dels av studenter som avlönades med ett anslag från statens samhällsvetenskapliga forskningsråd, dels och huvudsakligen av några ytterst samvetsgranna arkivarbetare som arbetsmarknadsstyrelsen ställde till institutets förfogande för detta ändamål. En av dessa, förre kassören vid riksbanken i Tallinn, Voldemar Toomiste, utförde dessutom större delen av räknearbetet och en del av den övriga bearbetningen. Tack vare hans utomordentliga noggrannhet och mycket starka känsla för det ansvar hans uppgifter ålade honom, torde antalet fel som kvarstår efter hans granskning ha begränsats till det minsta som rimligen kan vara möjligt.

Den källkritiska granskningen visade på ett tidigt stadium att siffermaterialet led av åtskilliga, tidigare inte beaktade, svagheter. Den måste därför bli både mer omfattande och grundligare än vad som från början förväntades och kom till följd därav att dra ut på tiden. Förutom i ett antal seminarieuppsatser, tillgängliga på den år 1960 upprättade ekonomikhistoriska institutionen vid Stockholms universitet, föreligger huvudresultaten av detta arbete i en likaså där förvarad licentiatavhandling av Georg Svedjemark samt i två 1969 publicerade doktorsavhandlingar författade av Staffan Högberg och Rolf Vallerö; alla tre avhandlingarna är flerstädes citerade i det följande. Genom den forskning på vilken dessa arbeten bygger torde de väsentliga källkritiska problemen ha blivit belysta vad handelsstatistiken för tiden 1738—1813 beträffar. För den följande perioden råder emellertid ännu mycken osäkerhet, bl a därför att Svedjemarks undersökning endast gäller importen och att den av tidsskäl har måst lämna åtskilliga mer komplicerade frågor obesvarade. Inte bara tabelaternas uppgifter om exporten från 1810-talet till omkring 1860 utan även de som avser importen under samma tid bör därför utnyttjas med stor försiktighet.

Avsikten med att publicera historiskt källmaterial är självklar: att göra detta, i dess helhet, i utdrag, bearbetning eller sammandrag, lättare tillgängligt för forskning och undervisning. Framför allt gäller detta undervisningen. Forskaren, i varje fall den ekonomikhistoriska specialisten, torde ofta nog finna det nödvändigt att studera originalkällorna. Att sådana publikationer med fördel kan utnyttjas inom den akademiska undervisningen behöver inte särskilt framhållas. Men detsam-

ma bör i växande utsträckning gälla även om grundskolans högstadium och gymnasiet till följd av den växande omfattning självständigt arbete och grupparbete där har fått. Statistiska data för längre tidsperioder lämpar sig särskilt väl som arbetsunderlag vid dessa studieformer. Dels klargör sådana tabeller utvecklingsförlopp i koncentrerad form samtidigt som de kan användas för övningar i diagramteknik varigenom dessa förlopp kan konkretiseras. Dels ger de ofta uppslag till frågor rörande sammanhang på vilka de inte sällan genom lämpliga jämförelser själva kan ge åtminstone partiella svar. Men tabellerna kan också ge anledning till frågor om hur väl statistiken kan förväntas avspeglar den verklighet som den representerar och därmed aktualisera grundläggande källkritiska problem. Inte minst i sådana sammanhang torde den inom centralbyrån utarbetade texten med dess kommentarer till tabellerna visa sig vara av stort värde.

ERNST SÖDERLUND

Introduction

The initiative for the compilation of this volume of *Historical Statistics* (HS) was taken more than twenty years ago by Professor Eli F. Heckscher. His great work, *Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa*, is to a great extent based on numerical sources. Of these sources the greater part of the population-statistics figures had already been printed, but the figures relating to other sectors, such as foreign trade before the 1830s, were still largely unpublished. As far back as 1936 when the first volume of *Sveriges ekonomiska historia* (covering the 1521–1718 period) was published, Professor Heckscher, in collaboration with Professor Bertil Boëthius, collected and commented upon the trade-statistics figures that he had used. These figures were published in 1938 in a volume entitled *Svensk handelsstatistik 1637–1737*. The second volume of *Sveriges ekonomiska historia* (covering the 1720–1815 period) is to a very large extent based—not only in regard to foreign trade—on the figures in the series of annual reports on foreign trade and shipping which were drawn up from 1738 by the Board of Trade and also on the balance-of-trade accounts which were compiled by the same authority. Considering these series to be extremely valuable as sources, Professor Heckscher held that it was highly desirable for them to be published, but he did not feel that he was in a position to embark on this work himself. He was already over seventy and wanted to devote his remaining productive years to the continuation of his great work, to be able to write at least an outline of Sweden's economic history from 1816 up to the First World War. He therefore suggested that the writer of this Introduction, who had succeeded him in 1949 as the head of the Economic History Institute, in Stockholm, should undertake the work of publication.

In February 1951 we together got in touch with Professor Karin Kock who a few years previously had become Director-General of the Central Bureau of Statistics (SCB). She informed us that a revision of the *Statistical Abstract of Sweden* was being planned. To gain more space for current statistics a number of tables containing figures going far back into the past were no longer to be included in the *Abstract*; these tables, when supplemented by other material, were to be published in a separate series, *Historical Statistics*. The first field to be dealt with would be population statistics, as many of the figures had already been worked up and published elsewhere. It had also been suggested that similar steps might be taken in regard to the

numerical sources for the history of foreign trade, which for the earlier years had either not been published or had been issued in a not entirely satisfactory form. However if this was to be done, the Central Bureau would have to collaborate with some economic history research institution, which would undertake the making of excerpts from the figures and carry out the requisite studies of the origin of the figures and their value as sources. It was agreed that the Economic History Institute in Stockholm should take over this part of the work, insofar as it related to the 18th century and the first half of the 19th century, while the Central Bureau would make itself responsible for the corresponding figures relating to later years as well as for the cost of editing and publication.

Excerpts were made from the figures during the years that followed to some extent by students, who could be remunerated from a grant made by the National Social Science Research Council, but chiefly by a number of extremely conscientious clerks who worked for the Institute under the auspices of the Labour Market Board. One of these clerks, Mr Voldemar Toomiste, who had formerly been on the staff of the Bank of Estonia in Tallinn, also undertook most of the calculations and part of the other revision work on the figures. Due to his great attention to detail and his very great sense of responsibility for this work, the errors remaining after his scrutiny of the figures are infinitesimal.

The critical studies made of the sources showed at an early stage that the figures contained a number of deficiencies that had not been apparent before. Accordingly, these studies had to be made more thorough and comprehensive than originally anticipated, which meant that their completion was long delayed. The results of these studies are to some extent to be found in a number of seminar papers submitted by students, which are kept at the Department of Economic History of Stockholm University—established in 1960—and chiefly in a M.A. thesis by Georg Svedjemark, which is also available there, and in two Ph.D theses, published by Staffan Höglberg and Rolf Vallerö in 1969; these three theses are quoted many times in the text that follows. The research on which these works was based seems to have thrown light on the most important problems connected with the sources of trade statistics for the 1738–1813 period. However much uncertainty still remains regarding the following period, partly because Svedjemark only dealt with imports in his survey and because, for lack of time, he was forced to leave a number of complex ques-

tions unsolved. Not only the figures in the tables relating to exports from 1810 to about 1860, but also those relating to imports in the same period, should therefore be used with great caution.

It is self-evident why historical sources should be published: to make them—in their entirety, in extract, in revised or summarised form—more easily available for research and teaching, above all for the latter. A researcher, at any rate anyone specialising in economic history, will often find he has to study the original sources. I need scarcely point out that such publications lend themselves very well as material for teaching at an academic level. But they might be increasingly used in the senior forms of schools now that independent work and group work are being encouraged to a greater extent. The tables can give rise to questions of how well statistics can be expected to reflect the reality they represent, thus bringing to the fore fundamental problems connected with a critical study of sources. Particularly in such contexts this work of the Central Bureau's and its comments on the tables should prove of great value.

E. F. SÖDERLUND

Innehåll

Contents

	Sida		Page
Förord	3	Foreword	5
Inledning av Ernst Söderlund	7	Introduction by E. F. Söderlund	10
Text			
1 Historik över den svenska utrikes-handelsstatistikens organisation	19	1 Historical survey of the organisation of Sweden's statistics of foreign trade	66
1.1 Tiden före 1815	19	1.1 The period before 1815	66
1.2 Tiden 1815–1891	19	1.2 The 1815–1891 period	66
1.3 Tiden 1892–1912	22	1.3 The 1892–1912 period	68
1.4 Tiden från omkr. 1913	22	1.4 From about 1913 and after	69
1.5 Korttidsstatistik m m	24	1.5 Short-term statistics	71
2 Källor till tabeller och diagram	25	2 Sources of the tables and the charts	72
3 Statistikens omfattning	28	3 The scope and compass of the statistics	76
4 Värdeberäkning	31	4 The computation of values	79
4.1 Cif- eller fob-värden	31	4.1 C.i.f. or f.o.b. values	79
4.2 Metoder för värdeberäkningen	32	4.2 Methods used to calculate values	80
4.3 Handelsbalans	34	4.3 The balance of trade	83
5 Varugruppering	36	5 Commodity grouping	85
6 In- och utförda varor	40	6 Imported and exported commodities	89
6.1 Principer för varuvalet	40	6.1 Principles governing the selection of commodities	89
6.2 Införda varor	41	6.2 Imported commodities	90
6.3 Utförda varor	43	6.3 Exported commodities	91
7 Fördelning efter länder	51	7 Distribution by countries	99
7.1 Principer för fördelningen	51	7.1 The principles governing this distribution	99
7.2 Grupper av länder	52	7.2 Groups of countries	100
7.3 Särskilda länder .	52	7.3 Special countries	101
8 Fördelning efter hamnar m m	58	8 Distribution by ports, etc.	107
9 System för penningväsen, mått och vikt	62	9 The monetary system, weights and measures	111
9.1 Penningväsen	62	9.1 The monetary system	111
9.2 Mått och vikt	63	9.2 Weights and measures	112
Tabeller			
<i>1732–1814</i>			
1.1 Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Sverige–Finland 1732–1814	116	1.1 Quantity of principal commodities imported	116
1.2 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Sverige–Finland 1738–1813	124	1.2 Quantity of principal commodities exported	124
1.3 Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Finland 1738–1808	130	1.3 Quantity of principal commodities imported to Finland	130
1.4 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Finland 1738–1808	132	1.4 Quantity of principal commodities exported from Finland	132
1.5 Återutförsel av salt från Sverige–Finland 1738–1812	134	1.5 Re-export of salt	134
1.6 Återutförsel av vissa varor från Sverige–Finland 1791–1812	135	1.6 Re-export of selected commodities	135
1.7 Värdet av handeln med ostindiska varor 1738–1812	136	1.7 Value of trade in East Indian commodities	136
Tables			
<i>1732–1814</i>			
1.1 Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Sverige–Finland 1732–1814	116	1.1 Quantity of principal commodities imported	116
1.2 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Sverige–Finland 1738–1813	124	1.2 Quantity of principal commodities exported	124
1.3 Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Finland 1738–1808	130	1.3 Quantity of principal commodities imported to Finland	130
1.4 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Finland 1738–1808	132	1.4 Quantity of principal commodities exported from Finland	132
1.5 Återutförsel av salt från Sverige–Finland 1738–1812	134	1.5 Re-export of salt	134
1.6 Återutförsel av vissa varor från Sverige–Finland 1791–1812	135	1.6 Re-export of selected commodities	135
1.7 Värdet av handeln med ostindiska varor 1738–1812	136	1.7 Value of trade in East Indian commodities	136

	Sida		Page
1.8 Sverige–Finlands införsel av spannmål: fördelning efter införselhamnar 1738–1812	137	1.8 Imports of gram by ports of entry	137
1.9 Sverige–Finlands införsel av spannmål: fördelning efter länder 1738–1812	138	1.9 Imports of grain by countries	138
1.10 Sverige–Finlands införsel av salt: fördelning efter införselhamnar 1738–1812	140	1.10 Imports of salt by ports of entry	140
1.11 Sverige–Finlands införsel av salt fördelad på saltsorter 1738–1812	141	1.11 Imports of salt by kinds of salt	141
1.12 Sverige–Finlands utförsel av saltad sill och tran: fördelning efter utförselhamnar 1738–1812	141	1.12 Exports of salted herring and train-oil by ports of exportation	141
1.13 Sverige–Finlands utförsel av saltad sill och tran: fördelning efter destinationssområden 1738–1812	142	1.13 Exports of salted herring and train-oil by first ports of call	142
1.14 Sverige–Finlands utförsel av tjära och beck: fördelning efter utförselhamnar 1738–1812	144	1.14 Exports of tar and pitch by ports of exportation	144
1.15 Sverige–Finlands utförsel av tjära och beck: fördelning efter destinationssområden 1738–1812	145	1.15 Exports of tar and pitch by first ports of call	145
1.16 Sverige–Finlands utförsel av bräder och plankor: fördelning efter utförselhamnar 1738–1812	146	1.16 Exports of deals, battens, boards and planks by ports of exportation	146
1.17 Sverige–Finlands utförsel av bräder och plankor: fördelning efter destinationssområden 1738–1812	147	1.17 Exports of deals, battens, boards and planks by first ports of call	147
1.18 Sverige–Finlands utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1738–1812	149	1.18 Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by ports of exportation	149
1.19 Sverige–Finlands utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter destinationssområden 1738–1812	150	1.19 Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by first ports of call	150
1.20 Sverige–Finlands utförsel av koppar och mässingstråd: fördelning efter utförselhamnar 1738–1812	151	1.20 Exports of copper and brass wire by ports of exportation	151
1.21 Sverige–Finlands utförsel av koppar och mässingstråd: fördelning efter destinationssområden 1738–1812	152	1.21 Exports of copper and brass wire by first ports of call	152
1.22 Värde av införda och utförda varor efter handelsområden varifrån varorna närmast ankommit eller dit de närmast avgått 1738–1740	154	1.22 Value of imported and exported commodities by countries	154
1.23 Värde av införda och utförda varor efter handelsområden, varifrån varorna närmast ankommit eller dit de närmast avgått 1769–1771	155	1.23 Value of imported and exported commodities by countries	155
1.24 Värde av införda varor, fördelade i grupper 1769–1771	156	1.24 Value of imported commodities in groups	156
1.25 Värde av utförda varor, fördelade i grupper 1769–1771	157	1.25 Value of exported commodities in groups	157
1.26 Sverige–Finlands handelsbalans 1769–1771	158	1.26 Balance of trade	158
<i>1815–1862</i>		<i>1815–1862</i>	
2.1 Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1815–1862	160	2.1 Quantity of principal commodities imported	160
2.2 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1815–1862	166	2.2 Quantity of principal commodities exported	166
2.3 Införsel av omalen spannmål: fördelning efter länder 1831–1862	169	2.3 Imports of grain by countries	169

	Sida		Page
2.4	Införsel av omalen spannmål: relativ fördelning efter länder 1831–1860	2.4	Imports of grain by countries
174			174
2.5	Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner: fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830–1854	2.5	Exports of deals and boards of different sizes by groups of ports of exportation
175			175
2.6	Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner: relativ fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830–1854	2.6	Exports of deals and boards of different sizes by groups of ports of exportation
177			177
2.7	Utförsel av plankor och bräder: fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830–1862	2.7	Exports of deals and boards by groups of ports of exportation
178			178
2.8	Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner: fördelning efter länder 1830–1854	2.8	Exports of deals and boards of different sizes by countries
179			179
2.9	Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner: relativ fördelning efter länder 1830–1854	2.9	Exports of deals and boards of different sizes by countries
181			181
2.10	Utförsel av plankor och bräder: fördelning efter länder 1857–1862	2.10	Exports of deals and boards by countries
182			182
2.11	Utförsel av bjälkar och spärrar: fördelning efter grupper av utförselhamnar 1836–1862	2.11	Exports of balks och spårs by groups of ports of exportation
183			183
2.12	Utförsel av bjälkar och spärrar: relativ fördelning efter grupper av utförselhamnar 1836–1862	2.12	Exports of balks and spårs by groups of ports of exportation
185			185
2.13	Utförsel av bjälkar och spärrar: fördelning efter länder 1830–1862	2.13	Exports of balks and spårs by countries
186			186
2.14	Utförsel av bjälkar och spärrar: relativ fördelning efter länder 1830–1862	2.14	Exports of balks and spårs by countries
188			188
2.15	Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1815–1862	2.15	Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by ports of exportation
189			189
2.16	Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: relativ fördelning efter utförselhamnar 1816–1860	2.16	Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by ports of exportation
192			192
2.17	Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter länder 1830–1860	2.17	Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by countries
193			193
2.18	Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: relativ fördelning efter länder 1831–1860	2.18	Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by countries
194			194
 <i>1861–1970</i>			
3.1	Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1861–1907	3.1	Quantity of principal commodities imported
196			196
3.2	Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1861–1907	3.2	Quantity of principal commodities exported
202			202
3.3	Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1908–1929	3.3	Quantity of principal commodities imported
207			207
3.4	Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1908–1929	3.4	Quantity of principal commodities exported
213			213
3.5	Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930–1958	3.5	Quantity of principal commodities imported
217			217
3.6	Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1930–1958	3.6	Quantity of principal commodities exported
226			226
3.7	Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1959–1970	3.7	Quantity of principal commodities imported
230			230
3.8	Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1959–1970	3.8	Quantity of principal commodities exported
235			235
4.1	Värde av införsel och utförsel: översikt 1871–1920	4.1	Imports and exports
242			242

	Sida		Page	
4.2	Värde av införsel och utförsel: översikt 1921–1970	4.2	Imports and exports	243
4.3	Värde av införda varor: fördelning på varugrupper 1871–1911	4.3	Value of imported commodities by commodity groups	244
4.4	Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper 1871–1911	4.4	Value of exported commodities by commodity groups	250
4.5	Värde av införda varor: fördelning på varugrupper 1911–1930	4.5	Value of imported commodities by commodity groups	256
4.6	Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper 1911–1930	4.6	Value of exported commodities by commodity groups	260
4.7	Värde av införda varor: fördelning på varugrupper 1930–1950	4.7	Value of imported commodities by commodity groups	264
4.8	Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper 1930–1950	4.8	Value of exported commodities by commodity groups	268
4.9	Värde av införda varor: fördelning på varugrupper 1950–1970	4.9	Value of imported commodities by commodity groups according to the SITC-Revised	272
4.10	Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper 1950–1970	4.10	Value of exported commodities by commodity groups according to the SITC-Revised	280
4.11	Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1871–1911	4.11	Value of imported and exported commodities by commodity groups. Percentages	288
4.12	Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1912–1930	4.12	Value of imported and exported commodities by commodity groups. Percentages	290
4.13	Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1930–1950	4.13	Value of imported and exported commodities by commodity groups. Percentages	292
4.14	Värde av införda varor: relativ fördelning på varugrupper 1950–1970	4.14	Value of imported commodities by commodity groups. Percentages	296
4.15	Värde av utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1950–1970	4.15	Value of exported commodities by commodity groups. Percentages	297
5.1	Värde av införsel och utförsel: fördelning efter länder, årliga medeltal 1871–1904	5.1	Value of imports and exports by countries	298
5.2	Värde av införsel och utförsel: fördelning efter inköps- och försäljningsländer 1905–1920	5.2	Value of imports and exports by countries of purchase and sale	300
5.3	Värde av införsel: fördelning efter inköpländer 1921–1969	5.3	Value of imports by countries of purchase	301
5.4	Värde av utförsel: fördelning efter försäljningsländer 1921–1969	5.4	Value of exports by countries of sale	304
5.5	Värde av införsel: fördelning efter ursprungsländer 1936–1970	5.5	Value of imports by countries of origin	309
5.6	Värde av utförsel: fördelning efter förbrukningsländer 1936–1970	5.6	Value of exports by countries of consumption	313
5.7	Införsel från vissa utom-europeiska ursprungsländer 1955 och 1960– 1970	5.7	Imports from certain non-European countries of origin	317
5.8	Utförsel till vissa utom-europeiska förbrukningsländer 1955 och 1960– 1970	5.8	Exports to certain non-European countries of consumption	319
5.9	Värde av in- och utförsel: fördelning efter länderområden 1955, 1960, 1965 och 1970	5.9	Value of imports and exports by areas	321
6.1	Utförsel av några viktigare varor: fördelning efter grupper av tulldistrikts 1871/1875–1906/1910	6.1	Exports of certain commodities by groups of customs districts	323

	Sida		Page
6.2	Utförselns värde: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1927 och 1937	329	6.2 Value of exports by groups of customs districts
6.3	Utförselns värde: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1956 och 1968	330	6.3 Value of exports by groups of customs districts
6.4	Utförselns värde: relativ fördelning efter grupper av tulldistrikt 1956 och 1968	331	6.4 Value of exports by groups of customs districts. Percentages
6.5	Införsel och utförsel: fördelning efter varornas ursprung 1871–1958	332	6.5 Imports and exports by origin of commodities
6.6	Införsel och utförsel: fördelning efter varornas ändamål 1871–1958	333	6.6 Imports and exports by use of commodities

Diagram

K 1	Införsel av råg, vete, korn och malt 1738/1740–1806/1810	139
K 2	Införsel av medelhavssalt och portugisiskt salt 1738/1740–1806/1810 och utförsel av saltad sill 1756/1760–1806/1810	143
K 3	Utförsel av stångjärn samt bräder 1738/1740–1806/1810	148
K 4	Utförsel av bjälkar och spärrar samt plankor och bräder 1830–1862	164
K 5	Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål 1816/1820–1856/1860 samt tjära 1816/1820–1851/1855	165
K 6	Utförsel av havre 1826/1830–1906/1910	168
K 7	Utförsel av a) plankor, battens och bräder, b) gruvstolpar, c) bjälkar och spärrar, d) timmer, mastträ och spiror 1871/1875–1906/1910	206
K 8	Införsel av gödselmedel (inkl. råfosfat) och oljekakor 1871/1875–1906/1910 samt av linfrö och vegetabiliska feta oljor 1881/1885–1906/1910	223
K 9	Införsel av kopra, linfrö och sojabönor 1921/1925–1966/1970	224
K 10	Införsel av gödselmedel, råfosfat, oljekakor och vegetabiliska feta oljor 1921/1925–1966/1970	225
K 11	Införsel av mineraloljor, stenkol och koks 1896/1900–1956/1958	233
K 12	Införsel av färsk frukt och kaffe samt bilar och bussar 1921/1925–1966/1970	234
K 13	Införsel av bomulls- och yllevävnader samt kläder och skor 1931/1935–1956/1958	40
K 14	Utförsel av pappersmassa samt papper och papp 1896/1900–1956/1958	237
K 15	Utförsel av järnmalm 1861/1865–1891/1895 och av stångjärn samt tackjärn 1861/1865–1906/1910	238
K 16	Utförsel av järnmalm 1891/1895–1965/1970	239

Charts

	Imports	Exports	
	Imports of grain	Exports of bar iron and of deals, battens and boards	139
	Imports of Mediterranean and Portuguese salt and exports of salted herring	Exports of balks and spårs, deals and boards	143
	Exports of bar iron, semi-finished iron, steel and tar	Exports of bar iron, manufakturjärn och stål 1816/1820–1856/1860 samt tjära 1816/1820–1851/1855	148
	Exports of oats	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	164
	Imports of fertilizers, oil cakes, linseed and vegetable oils and fats	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	165
	Imports of copra, linseed and soya beans	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	168
	Imports of fertilizers, crude phosphates, oil cakes and vegetable oils and fats	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	206
	Imports of mineral oils, coal and coke	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	223
	Imports of fresh fruits, coffee and motor-cars	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	224
	Imports of cotton and woollen fabrics, clothing and footwear	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	225
	Exports of pulp, paper and paperboard	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	233
	Exports of iron ore, bar iron and pig iron	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	234
	Exports of iron ore	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	237
	Exports of iron ore	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	238
	Exports of iron ore	Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spårs, and saw-logs	239

	Sida		Page
K 17 Utförsel av tackjärn 1911/1915–1965/1970, av smidesjärn och stål 1931/1935–1951/1953 och av handelsfärdigt järn och stål 1948/1950–1965/1970	240	Exports of pig iron, malleable iron and steel, and finished steel	240
K 18 Utförsel av tändstickor samt kul- och rullager 1912/1915–1966/1970	241	Exports of matches and ball and roller bearings	241
L 1 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter handelsområden 1738/1740 och 1769/1771	153	Value of imports and exports by countries	153
L 2 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter länder 1871/1875 och 1901/1904	299	Value of imports and exports by countries	299
L 3 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter inköps- och försäljningsländer 1910–1969	307	Value of imports and exports by countries of purchase and sale	307
L 4 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter ursprungs- och förbrukningsländer 1936–1970	308	Value of imports and exports by countries of origin and consumption	308
L 5 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter länderområden 1955, 1960, 1965 och 1970	322	Value of imports and exports by areas	322
V 1 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1769/1771	158	Value of imported and exported commodities by commodity groups	158
V 2 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1871/1875–1930	289	Value of imported and exported commodities by commodity groups	289
V 3 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1930–1950	294	Value of imported and exported commodities by commodity groups	294
V 4 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1950–1970	295	Value of imported and exported commodities by commodity groups	295
Bilagor			
A Enheter för mått och vikt	334	Appendices	
B Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste införda varorna	335	A Units of measurement	334
C Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste utförda varorna	339	B Index to the tables showing quantities of principal commodities imported	335
D Karta över exportdistrikt för trävaror m m ur Söderlund, Swedish timber exports	342	C Index to the tables showing quantities of principal commodities exported	339
E Förkortningar	343	D Map of Sweden. Timber export districts and main custom houses	342
F Källor och litteratur	344	E Abbreviations	343
		F Sources and literature	344

1 Historik över den svenska utrikeshandelsstatistikens organisation

1.1 Tiden före 1815

En svensk handelsstatistik sammanställdes första gången år 1637, då Axel Oxenstierna lät upprätta generalsammandrag av import- och exportlistorna från de dåvarande stapelstäderna jämte en på dessa grundad beräkning av de in- och utförda varornas värde. Liknande sammanställningar gjordes vid flera tillfällen under de därpå följande hundra åren. Av det som finns bevarat från denna tid i form av primärmaterial och sammanställningar har större delen framletats ur vitt skilda arkiv och samlingar samt publicerats och kommenterats av Bertil Boëthius och Eli F Heckscher i Svensk handelsstatistik 1637–1737. I den engelska texten i detta arbete finns också sammanställningar för vissa år fr o m 1559. Se vidare Heckscher, Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa. I, Bil. V med tillhörande redovisning av källorna till dessa uppgifter. Jfr kap 6.2 i HS.

Statistiken över utrikeshandeln var endast sporadisk intill år 1738, då Sverige fick en centralt sammanställd årlig handelsstatistik. Den utarbetades inom *kommerskollegiet*, där ett särskilt generalpersedelextraktkontor inrättades år 1739, och var liksom den tidigare statistiken grundad på tullräkenskaperna. Handelsstatistiken och den därmed nära förbundna sjöfartsstatistiken fyllde flera funktioner. Den utnyttjades som kontroll och information, som vägledning i praktisk-politiska frågor och som argument i den politiska diskussionen. Se Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637–1813, s 10. Kommerskollegiets bearbetningar finns bevarade i riksarkivet under

beteckningen *Kommerskollegii årsberättelser*. Berättelser om utrikes handel och sjöfart, ser. 2 och 3. Av dessa innehåller ser. 2 huvudsakligen kvantitetsuppgifter och ser. 3 värdeuppgifter. Ser. 2 utgörs av s k *generalpersedelextrakt* för åren 1738–1812. Där redovisas in- och utförseln av olika varor med fördelning dels på tullkamrar, dels på utländska handelsområden. Varukvantiteterna anges i mått, mål, vikt, stycketal eller tolfter. Vissa varor anges med värden i riksdaler (se Vallerö, s 68 och 84). Ser. 3 innehåller *handelsbalansuträkningar*, som huvudsakligen utfördes av personal inom kollegiets generalpersedelextraktkontor men som formellt ej hörde till kontorets arbetsuppgifter.

Medan de förut nämnda generalpersedelextrakterna under hela perioden 1738–1813 utarbetades av samma institution och enligt samma metod, kom handelsbalansuträkningarna att utarbetas av skiftande institutioner och enligt skiftande metoder. Stark kritik som vid upprepade tillfällen riktades mot handelsbalansuträkningarna ledde nämligen till att kommerskollegiet skildes från arbetet år 1766. Därefter gjordes uträkningar av andra organ, men sedan också dessa blivit häftigt kritisade, inställdes arbetet helt. De sista handelsbalansuträkningarna redovisar uppgifter för år 1813. Se Vallerös avhandling, s 88 ff och särskilt s 97–99, där de handelsbalansuträkningarna behandlas som återges i tab 1.26 i Historisk statistik. Som Vallerö framhållit kom uttrycket handelsbalans, som ursprungligen avsåg en jämförelse mellan värdet av in- och utförseln, att under frihetstiden få en innebörd som närmast motsvarar de nutida begreppen bytesbalans och betalningsbalans. Jfr kap 4.

1.2 Tiden 1815–1891

Uppdraget att utarbeta statistik över utrikeshandeln överfördes från kommerskollegiet till *generaltulldirektionen* genom beslut av Kungl. Maj: t den 18 sept. 1816 och den 18 juni 1817, varvid delvis nya metoder för arbetets bedrivande anbefalldes. Som närmare redovisas i en

otryckt avhandling av Georg Svedjemark skulle samtliga bearbetningar, vare sig de utfördes av tullkamrarna eller centralt, ytterst grundas på tulljournalerna. Se Svedjemark, Svensk importstatistik 1815—1850. (Stencil EHI 1959). Svedjemarks undersökning syftar till att klargöra hur pass användbart det statistiska materialet är för en överblick av Sveriges import. Någon motsvarande undersökning av exportstatistiken har inte gjorts för denna period.

Begynnelseåret för den nya statistiken var 1815. I samband därmed avvecklades generalpersedelextraktkontoret inom kommerskollegiet. Kopior av generaltulldirektionens bearbetningar, som i regel benämndes *generalsammandrag*, överlämnades till kommerskollegiet. De förvaras nu i riksarkivet under beteckningen Kommerskollegii arkiv. Årsberättelser. Utrikes handel, ser. 4. Denna serie omfattar åren 1815—1890.

I tulljournalerna, som ytterst ligger till grund för generalsammandragen, skulle varorna införas i enlighet med beteckningarna i tulltaxan. Någon nämnvärd bearbetning av varuindelningen synes inte ha skett vid den centrala bearbetningen. I sammandragen meddelas separata uppgifter för de olika tullkamrarna. Varorna har ordnats alfabetiskt, varvid klassificeringen efter kvalitetsnyanser eller efter olikheter i förpackningarna har drivits långt. Detta har medfört att antalet varutitlar blivit stort. I viss utsträckning sammanfördes varorna under huvudrubriker, t ex fisk, färger, järn, olja, spammål, trävaror, viner, vävnader osv. Kvantiteterna uttrycktes i skålpond, lispond, skepppond, tunnor, kannor, åmar etc. Där det inte var möjligt att ange mängd uppgavars värde. Den 16 dec 1818 föreskrev Kungl Maj:t att sammandragen skulle ange såväl kvantiteter som tullvärden.

Utdrag ur generalsammandragen över rikets in- och utförsel publicerades i tryck av generaltulldirektionen (från år 1824 benämnd generaltullstyrelsen) för vart och ett av åren 1819—1831. Detta är den första regelbundna publiceringen av statistik över den svenska utrikes-

handeln. Under 1700-talet hade dock viss publicering förekommit vid enstaka tillfällen. Se Underdårigt betänkande och förslag rörande inrättandet af ett statistiskt embetsverk, s 114 f.

Från och med årgång 1832 övertog kommerskollegiet utgivningen i tryck av utdragern ur generalsammandragen. De ingick som en särskild tabell i kollegiets berättelse över rikets utrikeshandel och sjöfart. Dessförinnan hade kollegiet, synbarligen på eget initiativ, utgivit berättelser över sjöfarten för åren 1828 och 1829. Den senare innehöll även vissa uppgifter om utrikeshandeln, och i viss mån började alltså kollegiets arbete med handelsstatistiken på nytt 1829 efter ett 15-årigt avbrott. Från och med 1830 framgår redan av titeln att berättelsen avser både handel och sjöfart. Berättelserna för 1830 och 1831 trycktes, sedan kommerskollegiet den 23 april 1831 fått en ny instruktion.

Genom denna instruktion, som var i kraft åren 1832—1891, ålades kollegiet att årligen avgiva berättelser till Kungl Maj:t om rikets handel och sjöfart, fabriker m m. Samtidigt inrättades inom kollegiet ett statistiskt kontor, åren 1860—1891 benämnt kammarkontor. Kollegiet fick i uppdrag att upprätta statistiska tabeller över rikets handlande, in- och utrikes sjöfarten, fabriker m m. Se Almquist, Kommerskollegium och Riksens ständers manufakturkontor samt konsulsstaten 1651—1910, s 199. Enligt sin instruktion hade kollegiet sålunda inte formellt uppdrag att utarbeta statistiska tabeller över utrikeshandeln. Det var fortfarande generaltullstyrelsen som skulle göra generalsammandragen, fastän resultaten skulle publiceras av kollegiet.

Även om kommerskollegiet inte hade ålagts att utarbeta statistik över utrikeshandeln tolkade man tydligt uppdraget att avge berättelser så att detta under vissa perioder kom att innebära ett ganska omfattande statistikarbete. Som underlag för statistiken hade kollegiet ej enbart uppgifterna från generaltullstyrelsen, vilka nu också omfattade länderfordelning och tullvärden. Ett annat underlag

utgjorde de skeppslistor, som skulle insändas av rikets i utlandet stationerade konsuler. Se kap 4. Vid utarbetandet av de tryckta berättelserna utnyttjades också utländska statistiska publikationer.

Några förändringar beträffande denna statistik föreslogs inte av den år 1854 tillsatta statistiska kommittén. Denna ansåg att bearbetningen borde ombesörjas av kommerskollegiet. Av sammanhanget framgår att man därmed avsåg att ansvaret inte borde överföras till den föreslagna statistiska centralbyrån. Se Underdårigt betänkande och förslag rörande inrättandet af ett statistiskt embetsverk, s 179—184. För diskussionerna om statistikens förläggning se minnesskriften Statistiska centralbyrån 100 år, s 13 ff och 1905 års statistiska kommittés betänkande Sveriges officiella statistik och dess allmänna organisation, s 27 ff.

Fr o m årgång 1858 intogs kommerskollegiets berättelser i den nystartade serien Bidrag till Sveriges officiella statistik (BiSOS) där berättelsen om Utrikes handel och sjöfart fick beteckningen F. (Fr o m 1895 avsåg denna beteckning endast utrikeshandeln). Det ändrade publiceringssättet innebar inte några omedelbara förändringar av innehållet. De in- och utförda varorna upptogs fortfarande t o m 1870 enbart i bokstavsordning enligt generaltullstyrelsens sammandrag med angivande av kvantitet eller i något fall värde. Kvantitetsgrunderna överensstämde med den vid varje särskild tidpunkt gällande tulltaxan. För åtskilliga varor ändrades redovisningen i tulltaxan från rymd- till viktmått, särskilt på 1840- och 1850-talen. Kollegiet övergick då till det nya redovisnings- sättet utan att ange ekvivalenter, som skulle ha kunnat möjliggöra jämförelser med föregående år.

Fr o m 1871 infördes flera förändringar i publikationerna. Man övergick till ett genomfört tabellsystem och inskränkte textredogörelsen till några få sidor. Generaltullstyrelsens sammandrag med varorna uppförda i bokstavsordning återgavs visserligen fortfarande t o m 1884 men de föregicks dels av tabeller, där

varorna fördelats i grupper med angivande av såväl kvantitet som värde, dels av en sammandragstabell, som gör det möjligt att beräkna de olika varugruppernas andel av den totala in- och utförseln, mätt efter värdet. Jfr tab 4.11 i HS. Samtidigt infördes nya värdeberäkningsmetoder som innebar att värdet beräknades efter varans medelpris i svensk hamn med avdrag för tull. Det innebär att värdet sedan 1871 avsett cif- resp fob- priser. För de dessförinnan tillämpade metoderna se kap 4.

Svedjemark framhåller i sin ovan nämnda avhandling om importstatistiken, att primärmaterialen med visshet uppvisar flera brister. »Allvarligast synes vara, att de godsmängder som uppgivits av konsulerna avser vad som inlastats i utskeppningshamnarna, och sålunda icke vad som verkligen kommit fram. Inom statistiska kontoret framhölls, att skeppsbrott, försäljning eller ombyte av last kunde inträffa.» Han påpekar osäkerheten i värdeberäkningarna, och vidare att konsulerna lika litet som någon annan myndighet kan ha registrerat den illegala handeln, samt att tätta förändringar i primärmaterialets beskaffenhet och tillvägagångssättet vid bearbetningen under de första åren gör att inte heller siffrorna för varje särskilt land är jämförliga. Slutligen understryker han att principdiskussioner om de statistiska arbetena rörande utrikeshandeln av allt att döma inte förts i regering, riksdag eller de båda ansvariga verken, och att samordning och planering ingalunda kännetecknat de statistiska arbetena under den i avhandlingen behandlade perioden utan att dessa tvärtom blev ett konfliktområde mellan de båda berörda verken. Han noterar ett kvarstående intryck av oenhetlighet hos det samlade statistiska materialet rörande utrikeshandeln, särskilt importen, för tiden 1815—1850.

Ernst Söderlund har framhållit att den tidiga tryckta handelsstatistiken »är mycket kortfattad och delvis ganska bristfällig. Det senare beror dels på att olika varugrupper, som i generaltullstyrelsens extrakt redovisats skilda från varandra, har förts under samma rubrik i

den tryckta statistiken, dels på att sammanräkningar och korrekturläsning inte alltid har gjorts med tillräcklig omsorg». Han tillägger att generaltullstyrelsens exportsammandrag är en bättre källa än denna tryckta handelsstatistik och han har därför låtit bearbeta exportsammandragen på nytt. Se Söderlund, Svensk tråvaruexport under hundra år, s 21 ff. Under hans ledning har sålunda generaltullstyrelsens sammandrag excerpterats för tråvaruexporten 1830—1875 och för in- och utförseln av ett antal andra viktiga varor 1815—1862. På motsvarande sätt har kommerskollegiets generalpersedextrakt excerpterats för åren 1738—1812. Excerpten ligger till grund för tab 1.1—1.26 och 2.1—2.18 i HS. Se kap 2.

1.3 Tiden 1892—1912

Året 1892 markerade en vändpunkt i kommerskollegiets utveckling, inte minst i fråga om det statistiska arbetet, i och med att en ny instruktion för kollegiet utfärdades den 30 oktober 1891 (SFS 1891: 60). Inom kollegiet inrättades en statistisk avdelning, som skulle »utarbeta de särskilda berättelser, som det åligger Kollegium att afgifva, samt för öfrigt handlägga alla ärenden och göromål af statistisk beskaffenhet». Det blev alltså klart utsagt, att kollegiet hade hela ansvaret för utarbetandet av denna statistik. Primärmaterialet till utrikeshandelsstatistiken erhölls dock fortfarande från tullverket. Kollegiet hade nu i sin statistiska avdelning fått ett organ, som kunde ägna sig helt åt det statistiska arbetet; detta hade endast utgjort en mindre del av det förutvarande kammarkontorets arbetsområde.

Den statistiska avdelningen grep sig omedelbart an med vad 1905 års statistiska kommitté kallade »den vansköcta näringssstatistikens förbättring i såväl formellt som materiellt asseende». Avdelningen uppdelades vid ingången av år 1903 i en näringssstatistisk och en arbetsstatistisk avdelning (se SFS 1902: 132). Sedan den sistnämnda överförts till den nyinrättade socialstyrelsen ombildades den näringssstatis-

tiska avdelningen fr o m 1913 till en statistisk byrå (se SFS 1912: 382).

Flera viktiga reformer genomfördes under 1900-talets första decennium, huvudsakligen grundade på förslag av 1905 års statistiska kommitté. Denna kommitté, som år 1910 avgav sitt huvudbetänkande Sveriges officiella statistik och dess allmänna organisation, publicerade dessförinnan flera delbetänkanden, av vilka två fick avgörande betydelse för statistiken över utrikeshandeln. Det ena trycktes 1906 och bar titeln Handelsstatistik. Förslag till statistisk varuförteckning. Den däri föreslagna varuförteckningen tillämpades i statistiken för åren 1907—1911, varefter en ny varuförteckning infördes, som tillämpades åren 1912—1913. Se vidare kap 5. Det andra delbetänkandet, som kontrasignerats av kommitténs dåvarande sekreterare Eli F Heckscher, och som utkom 1908, bar den korta titeln Handelsstatistik. Förslag i detta betänkande ledde till flera förändringar. En av dessa var att införseln fr o m 1905 började redovisas efter inköpsland, ej som förut sista lastningsland, och utförseln efter försäljningsland, ej som förut första lossningsland. Se vidare kap 7.

Av praktiska skäl borde statistiken liksom förut redovisa varans värde vid gränsen, dvs avse cif- resp fob-priser. Kommittén ansåg emellertid (se delbetänkandet Handelsstatistik, s 18 ff) att det dåvarande sättet för att bestämma varuvärdena lämnade mycket ovrigt att önska och var i oundgängligt behov av en grundlig reformering. En majoritet inom kommittén förordade därför skyldighet för importörer och exportörer att deklarera varuvärdena i sina s k angivningsinlagor. Förslaget var föremål för delade meningar men det blev i huvudsak genomfört genom kungl. förordningen den 28 november 1913 (SFS 1913: 289) om statistiska uppgifter rörande utrikeshandeln. Se kap 4.

1.4 Tiden från omkr 1913

Under åren närmast före det första världskriget genomfördes flera förändringar i fråga om

statistiken över utrikeshandeln. Årsstatistiken intogs från om årg. 1911 i den nystartade serien Sveriges officiella statistik (SOS), som ersatte BiSOS. Den nya publikationens titel var åren 1911—1961 Handel och där efter Utrikes handel. Koder enl gällande statistiska varuförteckning utsattes i publikationen från om 1912. Medan de i BiSOS ingående publikationerna varit avfattade enbart på svenska, infördes i SOS sammanfattning och vissa översättningar, åren 1911—1949 på franska och där efter på engelska.

Sedan den statistiska byrån inom kommerskollegiet etablerats år 1913 och uppgiftslämnandet till statistiken över utrikeshandeln reglerats genom den i det föregående nämnda förordningen (SFS 1913: 289), var denna statistik organiserad på följande sätt. Jfr Statistikskakunnigas betänkande, s 111 (SOU 1922: 15).

Primärmaterialet insamlades av tullverket. Uppgifterna grundade sig i huvudsak på de angivningsinlagor som importörer och exportörer hade att avlämna vid tullkamrarna eller i vissa fall postanstalter och järnvägsstationer. Angivningsinlagorna skulle för varje utförd eller införd vara upptagna (1) varans beskaffenhet och nummer i gällande statistiska varuförteckning, (2) dess stycketal, mått eller vikt, (3) dess värde (med några undantag, jfr kap 4) och dessutom (4) inköps-eller försäljningsland (jfr kap 7). De statistiska uppgifterna granskades och sammanfördes i tabeller av generaltullstyrelsens statistiska avdelning, dels månadsvis för vissa viktigare varor, dels årligen för alla varor. Kommerskollegiet grundade sin statistik över utrikeshandeln på dessa generaltullstyrelsens tabeller. Organisationen överensstämde sålunda i allt väsentligt med Statistiska kommitténs förslag. En ny statistisk kommitté, som antog namnet Statistikskakunniga, hade tillkallats år 1920 för att utreda besparingsmöjligheter inom den officiella statistiken, men denna kommitté föreslog inte några egentliga förändringar i fråga om statistiken över utrikeshandeln om man bortser från att den framförde vissa synpunkter på publikationernas utformning. Se SOU 1922: 15 och 50.

Arbetsfördelningen mellan kommerskollegiet och tullverket fortsatte efter i stort sett samma riktlinjer till den 1 juli 1962 (se nedan).

Sedan generaltullstyrelsen övergått till hålkortsbearbetning överlämnades materialet till kollegiet i form av maskinlistor framkörda i hålkortsmaskiner. Kollegiet svarade för publiceringen av statistiken och därmed sammanhängande manuellt utförda sammanställningar från maskinlistorna. Planeringsarbetet skedde i samråd mellan de båda verken, varvid kollegiet i första hand svarade för de statistiska synpunkterna. Se KM 1950, s 44 f samt det av Delegationen för statistikfrågor år 1961 avgivna stencilrade betänkandet Förslag till organisation och verksamhet för statistiska centralbyrån, s 2: 32 ff samt Bil. C och D.

Den maskinella bearbetningen utom stansningen överfördes från januari 1963 från generaltullstyrelsens statistiska avdelning till SCBs datacentral. Se Öhman, Elektroniken i utrikeshandelsstatistikens tjänst (ST 1963, s 369 ff). För den fortsatta utvecklingen av databehandlingen se SCBs krönikा i ST, bl a 1968, s 140 f, 1970, s 125 och 1971, s 137.

Då delegationen avgav sitt utlåtande förelåg redan beslut om att verksamheten vid kommerskollegiets statistiska byrå skulle överföras till SCB. Se SOU 1959: 33 samt prop. 1960: 104 och 1962: 113. I enlighet därmed inrättades inom SCB den 1 juli 1962 en byrå för handels-, samvärdes- och prisstatistik, den s k H-byrån. Arbetet med utrikeshandeln förlades till en särskild sektion inom denna byrå. Denna organisation ägde bestånd till utgången av juni 1971, då SCB ånyo omorganiseras. — Av årsstatistiken utgavs 1959: 1 och 1960: 1 av kommerskollegiet men 1959: 2 och alla volymer från om 1960: 2 av SCB. Som förut nämnts ändrades publikationens titel år 1962 till Utrikes handel.

Även om organisationsramen länge förblev i stort sett oförändrad, genomfördes efterhand omläggningar av statistiken i bl a följande avseenden. (1) En ny varugruppning tillämpades från om 1930. Se kap 5. — (2) År 1936 ändrades

redovisningen efter länder till att i huvudtabellerna avse ursprungs- och förbrukningsländer, medan fördelningen efter inköps- och försäljningsländer endast återgavs i översiktstabeller. Se kap 7. — (3) I fråga om värdeuppgifterna utsträcktes deklarationsplikten och därigenom också redovisningen från den 1 juli 1942 till att utan undantag gälla alla varor som redovisades i statistiken. Se kap 4. — (4) Som komplement till redovisningen enligt gällande statistiska varuförteckning meddelades översikter enligt internationella nomenklaturer fr o m 1937, nämligen den s k Liste minimum 1937—1949 och SITC fr o m 1950. Se kap 5. — (5) År 1959 infördes en ny, på Brysselnomenklaturen grundad varuförteckning. Se kap 5. — (6) Årspublicationen, som åren 1950—1958 utkom i 3 delar, är sedan 1959 uppdelad i två volymer. Av dessa avser del 1 fördelningen enligt den på Brysselnomenklaturen grundade varuförteckningen, medan del 2 jämt utförlig textavdelning bl a innehåller redovisning enligt SITC, sedermera SITC-Revised. — (7) Sedan 1959 avser uppgifterna generalhandeln, ej som förut specialhandeln. Se kap 3. — (8) Den 1 juli 1962 överfördes pris- och volymindexberäkningarna för utrikeshandeln från konjunkturinstitutet till SCB. Se Utrikes handel 1962: 2, s 29 ff. — (9) Uppgifter om in- och utförda varors fördelning på tulldistrikt, som ej redovisats i SOS efter 1918, återinfördes 1963. Se kap 2 och 8. — (10) Sedan 1967 fördelas kvantitets- och värdeuppgifterna efter det transportmedel, med vilket varorna ankommit till eller lämnat landet. Uppdelningen sker efter en särskild internationell nomenklatur, CTSE. Se kap 5.

stik utgavs av generaltullstyrelsen åren 1869—1912 i form av bilagor till Post- och inrikes tidningar. Statistiken, som var summarisk, avsåg generalhandeln. Den var kumulerad, så att decemberhäftet innehöll uppgifter för hela året. Då häftena brukade utkomma kort tid efter månadsskiftet erhölls sålunda snabbt preliminära uppgifter för viktigare in- och utförda varor. Se Statistiska kommitténs betänkande. Handelsstatistik, s 36 ff. Därefter utgavs månadsstatistiken av kommerskollegiet, åren 1913—1953 i den äldre publikationsserien Statistiska meddelanden, ser. C och fr o m 1954 i SOS. — *Kvartalsstatistik* har publicerats i SOS fr o m 1961. Se vidare Bil. F.

1.5 Korttidsstatistik mm

I detta kapitel har endast den *definitiva årsstatistiken* behandlats. En årlig publikation med *preliminära* uppgifter utgavs av SCB för åren 1906—1911. Därefter publicerades preliminära uppgifter av kommerskollegiet, bl a som bilaga till KM. Jfr KM 1962, s 519 ff. — *Månadsstati-*

2 Källor till tabeller och diagram

För utförliga boktitlar se Bil. F

För vissa förkortningar se Bil. E

Tabeller

Tab 1.1—1.26

Dessa tabeller har upprättats inom EHI. Endast smärre redaktionella ändringar har gjorts av SCB. Tabellerna grundar sig på den otryckta handelsstatistiken, som bearbetats inom EHI under ledning av professor Ernst Söderlund. Primärmaterialet förvaras i riksarkivet under beteckningen Kommerskollegii årsberättelser. Berättelser om utrikes handel och sjöfart, ser. 2 och 3, medan excerpt och bearbetningar förvaras hos EHI. Se kap 1 samt Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813. EHI har för åren 1738—1812 exacerperat kvantitetsuppgifterna ur ser. 2, dvs generalpersedelextrakten, och för år 1813 ur ser. 3, dvs handelsbalansuträkningarna, vilka även lagts till grund för värdeuppgifterna i tab 1.22—1.26. De kvantitetsuppgifterna rörande spannmål, som återges i tab 1.1 för åren 1732—1737 och 1814, har EHI hämtat ur Karl Åmarks avhandling Spannmålshandel och spannmålpolitik i Sverige 1719—1830, där källorna anges på s 377.

Tab 2.1—2.18

Tabellerna har utarbetats i samråd med professor Ernst Söderlund och docent Staffan Högborg. Även dessa tabeller grundar sig huvudsakligen på EHIs bearbetningar av otryckt handelsstatistik med några kompletteringar ur tryckt statistik. Se noter till tab 2.1 och 2.2. Som framgår av kap 1 sammanställdes handelsstatistiken fr o m 1815 av generaltulldirektionen. Det bevarade källmaterialet utgörs av kopior som generaltulldirektionen överlämnade

till kommerskollegiet, och som nu förvaras i riksarkivet under beteckningen Kommerskollegii arkiv. Årsberättelser. Utrikeshandel, ser. 4. Söderlunds bearbetningar rörande trävaror har överlämnats till SCBs arkiv (jfr kap 6), medan övriga bearbetningar förvaras hos EHI.

Tab 3.1—3.2

Varuuruvalet grundar sig i huvudsak på förslag som framlagts av Eva Hamberg vid Ekonomisk-historiska seminariet i Stockholm. Se hennes PM angående handelsstatistikens utgivning. Tiden 1860—1910 (Stencil EHI 1967). De statistiska uppgifterna har i regel hämtats ur två tryckta betänkanden, vilka i sin tur bygger på BiSOS F, nämligen Tullkomiténs betänkande. 2 (Stockholm 1890) och Tulltaxekommitténs betänkande. 3 (Stockholm 1909). Dessa uppgifter har kompletterats och i några fall korrigerats med ledning av dels BiSOS F, dels Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915 (Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 3: 1). Sistnämnda arbete som inom kommerskollegiet utarbetades av Karl Åmark citeras i HS under beteckningen Åmark.

Tab 3.3—3.8

Uppgifterna har sammanställts ur motsvarande årgångar av Handel, resp Utrikeshandel. Observera att tab 3.7—3.8 avser SITC-Revised även för år 1959, och att dessa uppgifter hämtats ur tab 12—13 i Handel 1959: 2 och ej ur tab 2—3.

Tab 4.1—4.4

Uppgifterna i tab 4.1 för åren 1871—1911 har liksom hela tab 4.3—4.4 sammanställts på grundval av BiSOS F 1871—1910 resp Handel 1911. En avvikelse från dessa källor är dock att mynt samt oarbetat guld och silver ej inräknats bland varorna. Jfr kap 3 och 5. I tab 4.1—4.2 har uppgifterna för åren 1912—1950 hämtats ur tab 16 i HSÖ och för åren 1951—1970 ur SÅ.

Tab 4.5—4.6

Uppgifterna för 1911—1929 ur tab 21—22 i HSÖ och för år 1930 ur Handel 1930, s 19.

Tab 4.7—4.8

Samtliga uppgifter ur tab 23—24 i HSÖ.

Tab 4.9—4.10

Som framgår av kap 5 avser uppgifterna samtliga år SITC-Revised. För åren 1959—1970 har de hämtats ur del 2 av Handel resp Utrikeshandel, men för åren 1950—1958 utgör de omräkningar från den ursprungliga SITC, som gjorts vid SCBs förutvarande byrå för Handels-, samfärdsel- och prisstatistik (H-byrån).

Tab 4.11—4.15

Procenttalen har beräknats på grundval av tab 4.3—4.10. Kodssiffrorna i tabellhuvudena motsvarar varugruppernas nummer i tab 4.3—4.10.

Tab 5.1—5.2

Ur tab 28 resp 25 i HSÖ.

Tab 5.3—5.8

Ur Handel resp Utrikeshandel.

Tab 5.9

Tabellen har sammanställts i huvudsaklig översensstämmelse med tab 8 i Utrikeshandel, månadsstatistik.

Tab 6.1

Som framgår av kap 8 grundar sig denna tabell på sammanställningar ur BiSOS F, som innehåller tabeller för varje år fr o m 1871 över in- och utförda varors fördelning på tullkammardistrikts (tullplatser). Se t ex 1871: tab 8—9 och 1910: tab 14—15. Liknande uppgifter ingår även i Handel 1911—1918, men därefter upphörde publiceringen i denna form. Av detta

material har endast tabellerna över utförda varor 1871—1910 bearbetats för HS. De råtabeller som framställdts vid bearbetningen förvaras i SCBs arkiv. De innehåller för varje år och varje tullkammardistrikts uppgifter om de varor som redovisas i tab 6.1. Dessa utgör aggregat av ett stort antal varuposter som specificeras i BiSOS F. Vid jämförelser med tab 3.2 bör observeras att avvikeler kan förekomma av två orsaker. För åren 1871—1880 redovisas kvantiteterna i äldre vikt- och rymdmått i BiSOS F. Vid omräkningen till ton resp m³ har SCB använt reduktionstalen i Bil. A, medan något avvikande reduktionstal använts i källan till tab 3.2. Se kap 9. Därtill kommer att fördelningen efter tullkammardistrikts i BiSOS F åren 1891—1910 endast avser varor vilkas värde överstiger 3 000 kr. — Årsmedeltal har beräknats för grupper av tullkammardistrikts, vilka såvitt möjligt motsvarar grupperingen i tab 6.2—6.4.

Tab 6.2

Uppgifterna har hämtats ur KM 1930, s 289 ff och 1939, s 234 ff. Säväl varugrupperingen som sammanförandet av tulldistrikten till fyra större grupper motsvarar helt KM. Jfr kap 8. Av förordet till Handel 1919 framgår, att publiceringen av uppgifter om fördelningen efter tullkammardistrikts upphörde detta år, men att sådana uppgifter fanns i manuskript hos såväl kommerskollegiet som generaltullstyrelsen. Det torde vara på dessa manuskript som artiklarna i KM grundats. Det kan tilläggas att KM även innehåller uppgifter om motsvarande fördelning av värdet av utförslin för åren 1929 och 1933 och dessutom artiklar rörande kvantiteten av dels införsel, dels utförsel år 1938.

Tab 6.3—6.4

Uppgifterna för 1956 ur KM 1958, s 85 ff och för 1968 ur Utrikeshandel 1968: 2, tab 8—9. Publiceringen i Utrikeshandel återupptogs år 1963.

Tab 6.5—6.6

Uppgifterna för åren 1871—1930 ur Handel 1936, s 22—23 och för övriga år ur motsvarande tabeller i senare årgångar.

Diagram

Källorna anges vid diagrammen. Det bör observeras att samtliga diagram bygger på tabeller i HS, även i de fall då någon benämning av utrymmesskäl är kortare i diagrammet än i den tabell som anges som källa.

Diagram K 1—K 18

Dessa diagram avser kvantiteter av några av de viktigaste in- eller utförda varorna. Underlaget utgöres alltså av absoluta tal. Medan K 6 har aritmetisk skala har samtliga övriga diagram i denna serie logaritmisk skala. Anledningen är att K 6 endast visar utvecklingen för en enda vara, havre, medan övriga diagram i K-serien, samtidigt som de visar utvecklingen i absoluta tal också är avsedda att belysa skillnaderna i utvecklingstakt för olika varor under en viss tidsperiod. I en logaritmisk skala betyder nämligen ett visst avstånd (var som helst på axeln) alltid samma relativta förändring. Avståndet från 1 till 10 är sålunda lika stort som avståndet från 10 till 100, från 100 till 1 000 osv. Jfr exempelvis exporten av stångjärn och stål mellan 1846/50 och 1856/60 enligt K 5. Stångjärnsexporten steg från 555 000 till 623 000 skeppund, medan stålexporten steg från 17 000 till 35 000 skeppund. I absoluta tal var ökningen sålunda flera gånger så stor för stångjärn som för stål, men för stålet innebar ökningen en fördubbling, för stångjärnet en relativt sett betydligt mindre ökning. Tack vare den logaritmiska skalan framgår detta av den olika lutningen av de båda kurvorna i diagrammet.

I flertalet fall har varje diagram endast en tabell som underlag för varje särskild vara. Som framgår av kap 6.1 har varorna nämligen i princip redovisats enligt enhetliga definitioner

för de år en viss tabell omfattar, medan en ny tabell har upplagts då underlaget för statistiken väsentligt ändrats. I de fall då diagrammet spänner över en period som motsvarar mer än en tabell kan man räkna med att endast sådana varor redovisas i diagrammet för vilka samma eller praktiskt taget samma definition tillämpats i källorna.

Diagram L 1—L 5

Dessa diagram bygger på procenttal som framräknats ur de tabeller i HS som angivits som källor. Som framgår av kap 7 avser L 1 och L 2 sista lastnings- resp första lossningsland, L 3 inköps- resp försäljningsland och L 4 och L 5 ursprungs- resp förbrukningsland.

Diagram V 1—V 4

Av dessa diagram, som avser in- och utförselns relativta fördelning på större varugrupper, bygger V 1 på procenttal som framräknats ur tab 1.24—1.25, medan de procenttal som ligger till grund för V 2—V 4 utgör sammanslagningar av talen i tab 4.11—4.15. Kodsiffrorna motsvarar varugruppernas nummer i tab 4.3—4.10.

3 Statistikens omfattning

Som redovisats i det föregående bygger statistiken över utrikeshandeln på uppgifter som insamlas genom tullverket. Det innebär med andra ord att den belyser den in- och utförsel som kunnat kontrolleras av tullverket.

Försök att beräkna omfattningen av den illegala in- och utförseln gjordes på 1680-talet och vid några tillfällen på 1700-talet. Jfr tab 1.26, där »smuggling och oriktiga angivelser i tullen» upptar en betydande minuspost i handelsbalansuträkningen. Se vidare Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813, s 89 ff samt Boëthius & Heckscher, Svensk handelsstatistik 1637—1737, där det på s XXXIX påpekas, att det på grund av de viktigaste exportvarornas natur huvudsakligen måste ha varit importvaror som smugglades, och att redan samtiden därför ansåg statistiken över utförseln som säkrast. Svedjemark framhåller i Svensk importstatistik 1815—1850, s 17 f att storleken av den illegala importen, hur den varit inriktad och hur den förändrats inte torde kunna klargöras och att det knappast kan förnekas att oriktig rubricering av gods i syfte att undandra tullavgifter har ägt rum.

Statistiska kommittén diskuterade fullständigheten av det statistiska materialet på s 10 ff i delbetänkandet Handelsstatistik och utgick därvid från föreskrifterna i tullstadgan. Frågan om in- eller utförsel vid sidan av gällande föreskrifter behandlades ej. Som den mest fullständiga och tillförlitliga delen av det statistiska materialet betecknade kommittén uppgifterna om *införda tullpliktiga varor*, där såväl beskaffenhet som kvantitet och värde angivits i packhusattesterna och kontrollerats vid tullbehandlingen. För *införda tullfria varor* tillsåg tullpersonalen att uppgifterna om beskaffenheten var riktiga, medan däremot kvanti-

tet och värde i allmänhet inte kontrollerades, varför omfattningen av den tullfria införseln inte kunde bli lika tillförlitligt redovisad. Uppgifterna om *utförda varor* betecknade kommittén som betydligt bristfälligare. Eftersom dessa uppgifter huvudsakligen var av betydelse för statistiken men av mindre intresse för tullverket, var kontrollen troligen mindre noggrann för utförda än för införda varor. En ännu större brist utgjorde det förhållandet att inte alla varor kom med i statistiken, eftersom det kunde hända att en fartygsbefälhavare kunde mottaga gods efter det att han avlämnat lastförteckning och erhållit s k tullpass, en uraktlätenhet som inte var underkastad straff och som inte alltid kunde upptäckas.

Kommittén påpekade att statistiska uppgifter saknades om *införsel av fisk*, som fångats av svenska fiskare utanför svenska sjöterritorium. Även om dessa fångster inte borde inräknas i importstatistiken ansåg kommittén det betydelsefullt att skaffa kännedom om deras omfattning, och i huvudbetänkandet föreslogs därför (s 205) att bestämmelser om viss anmälningsplikt rörande fångsterna borde meddelas i föreskrifterna om fiskeristatistiken. Detta torde emellertid inte ha skett. Om dessa fångster ilandförs i Sverige direkt från fartygen ingår de inte i statistiken över införseln. Däremot ingår de fångster som utländska fiskare ilandsätter i Sverige. Vad som framför allt bör observeras är att de fångster som svenska fiskare ilandsätter direkt i utlandet inte inräknas i statistiken över *utförseln*. Som framgår av kap 6 har statistiken över utförseln med tiden kommit att omfatta en allt mindre del av den fisk som säljs i utlandet. Den alldeles övervägande delen säljs numera vid direktlandningar i utlandet.

I fråga om *transitrörelsen* framhöll kommittén att inlagor visserligen avlämnades till tullmyndigheterna, men att de inte bearbetades. Kommittén föreslog att inlagorna skulle bearbetas, varigenom man kunde få kännedom om kollinas antal och bruttovikt, samt att tulltjänstemännen om möjligt skulle anteckna varornas beskaffenhet och myckenhet på in-

lagorna. Utöver detta borde några större uppmätningar inte göras för att få till stånd en statistik över transitrörelsen, som enligt kommitténs uppfattning snarare vore att betrakta som en transportrörelse än som en handelsrörelse. I 1913 års förordning om statistiska uppgifter rörande utrikeshandeln undantogs transitrörelsen helt från uppgiftsplikt. Jfr Stockman, *Transithandeln vid import till Sverige*, s 7.

Statistiska kommittén berörde på s 59 i delbetänkandet *Handelsstatistik* skillnaden mellan *generalhandel* och *specialhandel*. Generalhandeln omfattar i allmänhet alla från främmande land införda varor, vare sig de avses för förbrukning, förädling eller uppläggning på nederlag, och alla utförda varor, oavsett om de är av inhemskt eller utländskt ursprung, vanligen med undantag av transitrörelsen. Specialhandeln omfattar i allmänhet endast införsel av varor till förbrukning eller förädling inom landet eller utförsel av egna eller inom landet förafflade produkter.

Den väsentligaste skillnaden mellan general- och specialhandel gäller varor som uppläggs på tullager. I generalhandeln registreras de som importerade då de uppläggs på dessa lager men i specialhandeln endast om de sedermera införts från samma lager. I Handel 1912, s 73 påpekas att införtullningen kunde gälla varor som tillförts lagret redan under ett tidigare år. Varor kunde ligga 5 år på nederlag och 1 år på transitupplag. — Reexport från tullager ingår i generalhandeln men redovisas inte i specialhandeln. Sådan reexport är av ringa omfattning. Se vidare *Handel*, exempelvis 1959: 2, s 7 ff samt s 25. Som framgår av tablån på sistnämnda sida är den värdemässiga skillnaden mellan general- och specialhandeln ringa.

Uppgifterna i HS avser t o m 1958 specialhandeln och därefter generalhandeln. I SOS har endast generalhandeln redovisats fr o m 1959. Dessförinnan avsåg huvudtabellerna specialhandeln, men dessutom fanns vissa uppgifter om generalhandeln. Åren 1918—58 meddelades endast summariska uppgifter om denna i texten, men åren 1891—1917 återgavs i sär-

skilda tabeller uppgifter om den in- och utförsel som ej ingick i huvudtabellernas redovisning av specialhandeln. Vissa avvikeler i avgränsningen av generalhandeln föreligger mellan 1959 och tidigare år. Se Casselmark, *Uppgifter om reimport och reexport 1959 och 1960* (KM 1962, s 315 ff).

Efter de förändringar som genomfördes i utrikeshandelsstatistiken fr o m 1959 motsvarar dess omfattning och avgränsning i huvudsak en bruttoredovisning enligt riktlinjer som uppdragits av FNs statistiska kommission. Enligt dessa skall statistiken omfatta in- och utförsel av varor som ökar respektive minskar ett lands materiella tillgångar som följd av förflyttningen till eller från landet. Varorna behöver ej vara föremål för kommersiella transaktioner. Se vidare Öhman, *Aktuella metodfrågor inom utrikeshandelsstatistiken* (KM 1956, s 305 ff) samt *Utrikeshandel*, del 2, fr o m 1959.

I fråga om kvantitetsangivelserna meddelas i samma artikel att råvaror och halvfabrikat i den svenska statistiken redovisas med nettovikter, medan kvantiteterna för färdigfabrikaten i viss utsträckning avser bruttvikter (vilket innebär att emballage inräknas). Det kan tilläggas att det redan enligt 1913 års statistiska varuförteckning i regel var nettovikter som skulle uppges.

Utförseln av myntade kopparplåtar åren 1769—1771 redovisas i tab 1.25. I övrigt inräknas ej *mynt samt oarbetat guld och silver* bland varor i HS före 1954 men redovisas separat i tab 4.1 och 4.2. Fr o m 1954 inräknas oarbetat silver men fortfarande inte guld, guldmalm och guldlegeringar. (I tab 4.9 och 4.10 ingår oarbetat silver redan fr o m 1950. Jfr Handel 1950, s 69.) I BiSOS och SOS inräknas mynt t o m 1911 och oarbetat guld och silver t o m 1912. Först fr o m 1913 överensstämmer sålunda HS med SOS i detta hänseende.

Enligt *National income of Sweden 1861—1930*, del 2 av Lindahl, Dahlgren & Kock borde in- och utförsel av oarbetat guld och silver huvudsakligen anses som kapitaltransaktioner och endast vad som importeras för industriellt

bruk räknas som handelsvara. Guldets roll som råvara för industrin bedömdes dock som ringa (aa s 597). Genom jämförelser med riksbankens statistik över guldbehållningen visades att uppgifterna i synnerhet i fråga om guldexporten var synnerligen ofullständiga fram till 1913 (aa s 602 ff). — Det kan böra framhållas att tab 4.1 och 4.2 avser värdet, ej mängden och att värdet påverkas av kommerskollegiets beräkningsgrunder. Som meddelas i kap 4 sänkte kollegiet år 1894 det medelpriiset som lades till grund för beräkningen av värdet av oarbetat silver till hälften av det medelpriiset på vilket beräkningarna de närmast föregående åren hade baserats.

Slutligen bör meddelas, att handeln *mellan egentliga Sverige och Finland* före freden i Fredrikshamn år 1809 var intern. Den redovisas sålunda inte i statistiken över utrikeshandeln. Handeln med *Norge* under unionstiden reglerades genom de s k mellanriksslagarna, som ändrades vid flera tillfällen men som i huvudsak innebar att endast utländska varor var tullbelagda, medan svenska resp norska råvaror och tillverkningar kunde införas tullfritt till det andra landet och sålunda ej kom till synes i statistiken. Se vidare kap 7.

4 Värdeberäkning

Uppgifterna i HS om värdet av in- och utförda varor är i första hand avsedda att belysa olika varugrupper eller länders relativa andel av Sveriges hela in- eller utförsel vid olika tidpunkter. De kan också användas tex för att redovisa handelsbalansen, eller för att belysa värdeutvecklingen i betalningsbalanssammanhang. De absoluta talen är hämtade ur den officiella statistiken varje särskilt år. De är ej avsedda att användas för tidsserier över volymutvecklingen annat än möjliga under kortare perioder av stabila priser.

De import- och exportprisindexserier som ingår i kommerskollegiets beräkningar av partiprisindex, återges ej i denna volym av HS. Se bl a HSÖ, tab 95 och motsvarande tabeller i SÅ samt olika artiklar i KM, bl a KM 1939, s 76 ff och 1950, s 48. För de volym- och prisindextal för utrikeshandeln, som beräknats av konjunkturinstitutet fr o m 1949 t o m juni 1962 och därefter av SCB, se Utrikeshandel 1962: 2, s 29 ff och där i angivna källor.

Frågan om metoderna för värdeberäkningen var länge omstridd. Framför allt har diskussionen gällt två problem, nämligen dels var värderingen skall göras, dvs om värdet skall avse svensk eller utländsk ort, dels *hur* uppgifter om varornas värde bör inhämtas.

4.1 Cif- eller fob-värden

Enligt Rolf Vallerö var värdeuppgifterna i 1600-talets svenska handelsbalansräkningar troligen avsedda att både för in- och utförseln åskådliggöra värdet i svensk hamn. I kommerskollegiets handelsbalansräkningar på 1720-talet var de dock avsedda att åskådliggöra införselns värde i utländsk hamn och utförselns värde i

svensk hamn. Detta gällde även de följande åren, i varje fall t o m år 1782. Se Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813, s 56, 114 och 128. Också enligt Staffan Högberg angavs både in- och utförsel i fob-priser under 1700-talet; man sökte alltså fastställa varuutbytets värde i utskeppningshamnarna. Se Högberg, Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet, s 9 f.

Genom kungl. brev av den 10 november 1832 fastställdes att värdet skulle beräknas på olika sätt om varorna transporterades med svenska eller utländska fartyg. För såväl införsel som utförsel som bedrevs med svenska fartyg och för svenska medborgares räkning skulle värdet beräknas efter varornas värde i den utländska lastnings- resp lossningshamnen, med tillägg resp avdrag av kända umgålder i den utländska hamnen. För såväl införsel som utförsel med utländska fartyg skulle dock värdet beräknas efter gångbart pris i Sverige med avdrag resp tillägg av tull. Avsikten med dessa bestämmelser har antagits vara att man ville inkludera i handelsbalansen värdet av frakter som intjänats av svenska fartyg. Se Statistiska kommitténs delbetänkande Handelsstatistik, s 6 f samt Lindahl, Dahlgren & Kock, National income of Sweden 1861—1930, del 2, s 214 ff.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 maj 1872 riktade kommerskollegiet en skarp kritik mot systemet, som ämbetsverket ansåg vara byggt på en teoretiskt ohållbar grund, nämligen handelsbalansläran, och som dessutom innebar mycket stora praktiska olägenheter. Av flera skäl motsvarade de under ett visst år rapporterade värdeuppgifterna inte alltid de faktiskt in- eller utförda varupartierna. Kollegiet föreslog att värdet för hela in- och utförseln oavsett fartygens nationalitet skulle beräknas efter den metod som dittills endast gällt vid in- och utförsel med utländska fartyg, dvs efter gångbart pris i Sverige. Sedan detta förslag bifallits genom kungl. brev den 12 juli 1872 kom den nya beräkningsgrundens för första gången att tillämpas i statistiken för år 1871. Sedan dess har i den svenska statistiken varuvärdet avsett varans

värde vid rikets gräns. Sålunda avses *vid införsel cif-priset (cost, insurance, freight)*, dvs inköpspriset med tillägg av frakt, assurans och andra omkostnader intill dess varan anländ till svensk hamn eller gränsort men ändemot ej av tull och andra införselavgifter. Cif-priset inkluderar alltså alla kostnader *utanför Sveriges gränser*. Vid *utförsel* avses *fob-priset (free on board)*, dvs försäljningspriset med tillägg av frakt, assurans och andra omkostnader *inom Sverige*. Ett undantag utgjorde dock enligt National income of Sweden åren under första världskriget, då frakt och assurans inte alltid ingick i importvärdena (aa s 215).

4.2 Metoder för värdeberäkningen

I fråga om sättet att inhämta uppgifter om varornas värde har Vallerö meddelat att de äldsta tulltaxorna innehöll uppgifter för olika varor om varuvärden (s k tullvärdens) jämt tullsatser. Värdet angavs för viss kvantitet av varan. Kommerskollegiet baserade på 1720-talet sin värdering av exportvarorna i stor utsträckning på dessa varuvärden, kompletterade med uppgifter ur priskuranter och egen uppskattningar. För importvarorna användes i första hand utländska priskuranter och andra uppgifter om varornas värde i exportlandet, men i andra hand också tulltaxorna (aa s 49 och 56).

Under de följande åren fram till 1782 anlitades för inkommende varor dels priskuranter från utländska orter, dels köpmäns fakturor och för utgående varor »försäljningspriset här i landet». Medan man i huvudsak bibehöll denna princip för de utgående varorna började man år 1783 att använda s k medelpriiser för de inkommende varorna, vilket innebar att man ända till 1807 utgick från samma varuvärden som används vid 1782 års uträkningar (aa s 109, 121 ff och 128 f). Vallerö påpekar att denna metod vid stigande prisnivå gav alltmer missvisande resultat. Som framhållits i kap 1 framförde redan samtidens starkt kritiska synpunkter på

de handelsbalansuträkningar som baserades på dessa värdeberäkningar.

I december 1818 föreskrev Kungl Maj: t att tullens tabeller i fortsättningen skulle innehålla uppgifter utom för varukvantiteter även för varuvärden, beräknade efter det i tulltaxan angivna tullvärdet. *Tullvärdet* definierades i texten till 1826 års tulltaxa som varornas partipris i lossningsorten inkl assurans, frakt och andra omkostnader men exkl tull och andra avgifter vid införseln. I flertalet av de tulltaxor som gällde under tiden 1817–1850 föreskrevs att för varor där tullen räknades i procent av värdet skulle värderingen grundas på ägarens självdeklaration. Denna skulle styrkas med fakturor, assuransräkningar och konossement. Som en ytterligare garanti för uppgifternas riktighet var det bestämt, att tullbetjäningen hade rätt att inlösa godset till uppgivet värde med ett tillägg av 10 %. Se Svedjemark, Svensk importstatistik 1815–1850, s 44.

Kommerskollegiet godtogs inte reservationslöst tullvärdena som grund för varuvärderingen. I inledningen till 1831 års berättelse meddelas att kollegiet i fråga om import och export med främmande fartyg jämkat tullvärdena efter jämförelse med de i Sverige gångbara medelpriiserna, för de införda varorna med avdrag av tull och andra kända omkostnader, och för de utförda varorna med tillägg av motsvarande umgålder. Jämförelserna gjordes emellertid endast för vissa viktiga varor. För de övriga ansåg kollegiet att tullvärdena kunde »utan våda för betydlig missräkning bibehållas».

Då det gällde in- och utförseln med svenska fartyg ålåg det sedan länge rikets konsuler att beräkna varornas värde på den utländska lastnings- resp lossningsorten med ledning av uppgifter från skepparna. Enligt ett år 1830 utfärdat cirkulär skulle de av konsulerna insända s k skeppslistorna avfattas på tryckta blanketter som bifogades cirkuläret och innehålla uppgift om mängd och medelpis för ankomna och utskeppade varor. Priserna skulle uppges i det på platsen gällande myntslaget, vars kurs skulle anges i förhållande till svenskt

banco eller vissa andra myntslag. Se Svedjemark, s 31.

Svedjemark har undersökt tillvägagångssättet vid kollegiets jämkningar av tullens värdeuppgifter för perioden fram t o m 1850 och kommit till den slutsatsen att revisionen byggde på ganska lösa grunder. Han framhåller, att kollegiets siffror är ganska mycket lägre än tullverkets, vilket inte enbart beror på att tullens material är fullständigare utan även, åtminstone i början av perioden, på att värde-revisionerna utfördes så att de i de flesta fall ledde till lägre värden (aa s 37 ff).

Avslutningsvis understryker Svedjemark ytterligare sin kritik av kollegiets tullvärdeberäkningar: »Bortsett från att medelvärdena beräknats på priser som i många fall varit vitt skilda och att vissa manipulationer företagits bör det påpekas att det i inget fall varit fråga om vägda medeltal. Prisuppgifter från skilda håll har tillåtts inverka på slutresultatet utan hänsyn till hur importen fördelats på olika ursprungsorter ... Det kan inte utan vidare förutsättas att de värdesummor för importen som beräknats på grundval av tullvärdena motsvarar vad köparna verkligen betalat. Inte heller kan utvecklingen 1819—1850 utan föregående analys studeras med hjälp av värdeuppgifterna ... De uppgifter som inhämtades från konsuler och grosshandelssocieteter var knappast ägnade att göra materialet säkrare än om det helt grundsats på tullens tabeller, vilket inte kan ha varit fördolt för kollegiet. Ändamålet synes snarare ha varit att förskaffa kollegiet ett av tullen oberoende material.»

Som förut nämnts övergick kommerskollegiet 1871 till att genomgående beräkna varornas värde i svensk hamn. För flertalet huvudartiklar inhämtades årliga uppgifter om *medelvärden* (*medelpri*s), men för övriga artiklar beräknade kollegiet självt *enhetsvärden* efter skriftväxling med olika handels- och industri-idkare. Därvid lät man vanligen värdena för varor som ansågs mindre viktiga kvarstå oförändrade, om man inte hade särskild anledning att antaga någon värdeförändring under

året. Förfaringssättet överensstämde sålunda i flera avseenden med det som tillämpades hundra år tidigare.

Efter kollegiets omorganisation började den nyinrättade statistiska avdelningen på 1890-talet revidera värdesiffrorna. Revisionen genomfördes under en följd av år men var särskilt omfattande i statistiken för år 1894, då värdena korrigerades i omkr 200 fall. Se BiSOS F 1894: 1, s II. Kollegiet konstaterade att värdet av införseln år 1894 skulle ha varit 33 milj kr högre och värdet av utförseln 42 milj kr högre än det redovisade om beräkningarna hade grundats på de medelvärden som tillämpades i statistiken för år 1893. Även om skillnaden delvis låg i ett faktiskt prisfall sedan föregående år berodde den i huvudsak på att de tidigare använda prisuppgifterna i synnerhet för många av exportvarorna visat sig vara alltför höga. Som exempel kan nämnas att medelpriiset för silver beräknades till 150 kr/kg år 1893 men till 75 kr/kg år 1894. För »papper, andra slag» sänktes kilopriset från kr 1.50 till 25 öre och för »papp, andra slag» från 80 öre till 18 öre osv.

I National income of Sweden 1861—1930, del 2 konstateras att de priser som kollegiet före 1894 använde för beräkningarna ofta varit oförändrade år efter år ända sedan 1881 även för så viktiga varor som textilier och papper. Vissa prisserier gick t o m ännu längre tillbaka i tiden. Författarna gjorde därför ett försök att korrigera uppgifterna för tidigare år på basis av 1894 års priser och vissa andra källor (aa s 218 ff samt tab 102—103).

Även sedan kommerskollegiet korrigerat åtskilliga fel i underlaget för de tidigare värdeberäkningarna påvisade statistiska kommittén att själva beräkningsmetoden medförde att såväl medel- som enhetsvärdenen fortfarande var behäftade med allvarliga fel. Se delbetänkandet Handelsstatistik, s 20. Kommittén framhöll att varje varuslag ju kan bestå av ett antal olika kvaliteter som kan betinga olika pris. För att under sådana förhållanden kunna kalkylera ett riktigt medelvärde skulle man behöva känna till de olika kvaliteternas andel av varuposterna,

en kännedom som ingen av de anlitade experterna kunde väntas ha. Prisväxlingar under året, lokala prisdifferenser mm gjorde även de s k enhetsvärdena föga tillförlitliga. Också kommerskollegiet hade funnit att experternas användbarhet då det gällde att bestämma varuvärdena var ganska begränsad.

Kommittén diskuterade huruvida varuvärdena även i fortsättningen skulle vila på *uppskatningar* eller om de borde hämtas från *deklarationer*. Värdeuppskattning innebar att experter fastställe *ett värde per kvantitetshet* av varje varuslag, varpå totalvärdet erhölls genom att detta värde multiplicerades med kvantitetsuppgifterna. Om man ändemot övergick till värde deklaration skulle importörer och exportörer åläggas att uppgive värdet av *varje särskild artikel*.

Kommitténs majoritet förordade det senare alternativet och åberopade därvid att även kommerskollegiet hade ansett att ett nytt system för värdeberäkningen borde genomföras. I sitt gemensamt med kommerskollegiet avgivna yttrande avstyrkte emellertid generaltullstyrelsen förslaget eftersom man befarade att tullbehandlingen skulle försenas. Särskilda svårigheter ansågs uppkomma då det gällde det s k sorteringsgodset, varmed avsågs vissa slag av varor som infördes i förpackningar innehållande flera varuslag.

Kommitténs förslag genomfördes i huvudsak genom kungl. förordningen den 28 november 1913 (SFS 1913: 289) angående statistiska uppgifter rörande utrikeshandeln. Där ålades vid bötesansvar alla som sjöledes importerade eller exporterade gods att för statistiskt ändamål uppge godsets värde i angivningsinlagen. För gods som in- eller utfördes landvägen fanns särskilda föreskrifter. Om godset var hänförligt till mer än en rubrik i den statistiska varuförteckningen, var det ej tillåtet att uppgive gemensamt värde för de olika artiklarna.

Undantag från deklarationsplikten gällde förutom transitgods dels sorteringsgoods, dels smärre postpaket. Värdet beräknades i dessa fall med ledning av vissa medelvärden. Fr o m den 1

juli 1942 utsträcktes deklarationsplikten till att gälla all införsel som redovisas i statistiken. Se Handel 1942, s 17 och följande årgångar.

Det statistiska värdet i utrikeshandelsstatistiken överensstämmer numera i princip med det s k transaction value, som rekommenderades av Förenta nationerna på 1950-talet. Se Öhman, Aktuella metodfrågor inom utrikeshandelsstatistiken (KM 1956, s 305 ff) samt Utrikeshandel, del 2 fr o m 1959.

4.3 Handelsbalans

Värdeuppgifterna i statistiken över utrikeshandeln användes till en början framför allt till att beräkna handelsbalansen. De äldsta bevarade handelsbalansuträkningarna återges i Boëthius & Heckscher, Svensk handelsstatistik 1637—1737. Enligt denna uppställning skulle egentliga Sverige år 1637 ha haft importöverskott men Finland exportöverskott (aa s 4 ff). Handelsbalansen skulle sålunda ha varit passiv för egentliga Sverige men aktiv för Finland detta år, medan förhållandet skulle ha varit det motsatta enligt uppställningar för åren 1661/62. Om man räknar samman siffrorna för Sverige och Finland blir resultatet att riket i dess helhet vid båda dessa tidpunkter skulle uppvisa exportöverskott. Enligt Oscar Bjurlings beräkningar var handelsbalansen för Sverige-Finland även aktiv för flertalet år omkring år 1700. Se Bjurling, Sweden's foreign trade and shipping around the year 1700.

Enligt Boëthius och Heckscher kan ett direkt samband spåras mellan samtidens intresse för handelsbalansen och olika statliga ingripanden. Dessa hade till syfte att dels stödja eller uppammas inhemska manufakturer genom importrestriktioner och lättad råvarutillförsel, dels hämma lyxförbrukning av utländska varor (aa s XXV ff). Jfr kap 6. Se även Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813, s 51 ff.

I fråga om uttrycket handelsbalans har Vallerö framhållit att det inte alltid avsåg förhållandet mellan värdet av import och export.

Han ger exempel på att man under frihetstiden i vissa fall med uttrycket handelsbalans avsåg något som torde vara mera jämförbart med de nutida begreppen bytesbalans respektive betalningsbalans (aa s 9, 19 och 46 ff). Jfr tab 1.26 i HS, som visar ett betydande exportöverskott åren 1769—1771 men samtidigt ett underskott i vad man torde böra beteckna som betalningsbalansen. För uppgifter om betalningsbalansen, som i övrigt inte återges i HS, hänvisas för åren 1936—1950 till HSÖ, tab 33 och därefter till motsvarande tabeller i SÅ.

Som framgår av kap 1 riktades efterhand stark kritik mot handelsbalansuträkningarna, som därför inställdes efter år 1813. På grund av kritiken mot såväl handelsbalansuträkningarna som värdeberäkningarna överhuvudtaget, meddelas inga värdeuppgifter i HS under de hundra åren närmast före 1871. I fråga om de uppgifter för åren 1871—1970 som redovisas i tab 4.1 och 4.2 bör understrykas att uppgifterna om överskott av in- eller utförsel avser enbart varuhandeln. Beträffande denna har Gunnar Fridlizius påpekat att den enda sammanhängande period under 1900-talet som uppvisar exportöverskott sammanfaller med första världskriget, då importmöjligheterna ströps men exporten länge pågick ganska obehindrat med svår varubrist som följd. Se Fridlizius, Sweden's exports 1850—1960, s 44.

Till komplettering av uppgifterna i tab 4.2, som för flertalet år visar stora importöverskott, bör framhållas att detta under år 1971 ersattes av exportöverskott.

5 Varugruppering

I de utdrag av generalsammandragen över rikets införsel och utförsel som publicerades i tryck för åren 1819—1831 av generaltullstyrelsen och därefter av kommerskollegiet, upptogs varorna i bokstavsordning med uppgift om antingen kvantitet (styccketal, mått, vikt) eller värde. Dessa alfabetiska förteckningar bibehölls i kollegiets berättelser i BiSOS F t o m 1884.

Fr o m 1871 återgav kollegiet dessutom tabeller över såväl kvantitet som värde av in- och utförda varor fördelade i grupper. Denna gruppering har använts i tab 4.3—4.4, om man bortser från att mynt samt oarbetat guld och silver ej ingår i motsvarande tabeller i HS. Se kap 3.

Uppgifter om varuslagen hämtades från packhusattester och angivningsinlagor, varvid tulltaxans rubriker i första hand var normgivande. Se Statistiska kommitténs delbetänkande Handelsstatistik, s 14. Särskilda föreskrifter medförde visserligen i några fall en starkare specificering än enligt tulltaxan, men Statistiska kommittén fann likväld att uppgifterna var alltför summariska för statistiskt bruk och beslut därför att utarbeta ett förslag till en statistisk varuförteckning, som skulle ge ett bättre underlag för statistiken. Se Statistiska kommitténs delbetänkande Handelsstatistik. Förslaget byggde i stor utsträckning på synpunkter och önskemål som inhämtats genom en enkät bland korporationer och enskilda inom industri, hantverk, handel och sjöfart. Vissa modifikationer förändrades dock av att varuförteckningen enligt kommitténs uppfattning borde stå i överensstämmelse med tulltaxan.

Genom kungl. brev den 14 dec. 1906 föreskrevs att *den av Statistiska kommittén föreslagna varuförteckningen (1)* skulle tillämpas

under år 1907 vid angivning av varuslagen. I följd därav ökades antalet positioner till 2 037 från 876 i 1906 års handelsstatistik. Den 22 nov. 1907 bestämdes att den nya varuförteckningen skulle gälla tills vidare fr o m 1908, men redan 1911 fastställdes på grundval av 1911 års tulltaxa en *ny varuförteckning (2)*, som var i kraft åren 1912 och 1913. Antalet positioner ökades därvid till 2 556, fördelade på 25 varugrupper mot tidigare 26. Mynt, som tidigare utgjort en särskild varugrupp, uteslöts nämligen ur statistiken fr o m 1912; fr o m 1913 uteslöt dessutom oarbetat guld och silver ur gr 22. Som ovan nämnts har motsvarande uteslutningar gjorts i HS redan fr o m 1871. — Varornas statistiska nummer utsattes i publikationerna fr o m 1912.

Fördelningen på varugrupper underkastades en allmän revidering, vars huvuddrag redovisas i Handel 1912, s 2. Bland större överflyttningar mellan grupper kan följande nämnas. Uppgifterna inom parentes avser värdet år 1911. Silke från gr 7 till gr 8 (inf. 1 602 tkr); Råfosfat, stassfurterkalisalter och tomasfosfat från gr 10 till gr 20 (inf. 10 133 tkr); Pappersmassa från gr 15b till gr 18 (inf. 903 tkr, utf. 84 307 tkr); Tändstickor från gr 15b till gr 21 (utf. 11 787 tkr); Kli från gr 17 till gr 3 (inf. 6 883 tkr); Mjölk och grädde från gr 26 till gr 2 (utf. 3 442 tkr); Avfall från spånadsämnen från gr 26 till gr 7 (inf. 2 415 tkr).

Uppgifterna för år 1911 återges i tab 4.3 och 4.4 enligt den då gällande indelningen, men i tab 4.5 och 4.6 enligt omräkningar som publicerats i HSÖ, tab 21—22. Inte heller efter dessa omräkningar är uppgifterna helt jämförbara mellan 1911 och de följande åren. — År 1913 genomfördes en ändring i statistiken innebärande att Balk-, hörn- och annat varmvälsat järn överfördes från gr 23 till gr 22. Motsvarande överflyttning har i HS gjorts även för år 1912.

År 1913 utfärdades en ny statistisk varuförteckning (3). Den var i kraft åren 1914—1929 och överensstämde i huvudsak med den närmast föregående.

Stora förändringar innebar däremot den *tulltaxa med statistisk varuförteckning (4)* som ut-

färdades år 1929 och som tillämpades från in-gången av 1930. Dessförinnan hade handelsstatistikens gruppindelning ej oväsentligt avvikit från tulltaxans systematiska indelning, men den nya varuförteckningen, vilken utarbetats gemensamt av generaltullstyrelsen och kommerskollegiet, inarbetades nu i tulltaxan. Se SOU 1927: 20, s 172 samt KM 1929, s 860 och 987. Antalet med statistiska nummer försedda varor minskades till 2 088 och sammanfördes i 20 varugrupper i anslutning till en ram för nomenklaturen, som utarbetats av en expertgrupp inom Nationernas förbunds ekonomiska kommitté. Se KM 1928, s 879 ff och 1931, s 58. Den ändrade gruppindelningen har medfört att jämförbarheten med tidigare statistik i hög grad försvarats. Före 1930 skedde uppdelningen i handelsstatistiken i regel på grund av varornas utgångsmaterial, och stor hänsyn togs dessutom till bearbetningsgraden. I den gruppering som började tillämpas 1930 har endast vissa grupper avgränsats med hänsyn till varornas material (ursprung). I flera fall har till samma varugrupp förts råvaror och bearbetningar tillhörande samma industrigen och i vissa fall har artiklar med likartad användning förts tillsammans oberoende av materialet. Se prop. 1929: 65, s 179, där det bl a också framhålls, att vissa natur- och konstprodukter sammanförs under samma varugrupp av tulltekniska skäl.

I Handel 1930 återges på s 19 en uppställning enligt den äldre nomenklaturen. Det är dessa uppgifter som återges för 1930 i tab 4.5 och 4.6, medan tab 4.7 och 4.8 innehåller uppgifter för 1930 enligt den nya grupperingen.

Betydande revideringar av varuförteckningen infördes 1944 (5) och 1951 (6), vilka bl a medfördde en ökad specificering. Även under mellanliggande år vidtogs vissa ändringar, men i stort sett kan varugrupperingen betraktas som enhetlig åren 1930–1958.

Nu gällande tulltaxa trädde i kraft den 1 jan. 1959. Den är grundad på den s k Brysselomenklaturen (*Brussels Tariff Nomenclature, BTN*), som utarbetats av den i Bryssel verksamma Stu-

diegruppen för en europeisk tullunion, sedermera omvandlad till Rådet för samarbete på tullområdet. BTN, som primärt är avsedd för tulländamål, omfattar 99 kapitel, sammanförd i 21 avdelningar. Kapitlen är uppdelade på sammanlagt 1 097 varupositioner. Nomenklaturen följer i stort sett en *vertikal klassificeringsprincip*, vilket innebär att varor av samma utgångsmaterial oavsett bearbetningsgrad sammanförs under ett kapitel. Inom kapitlen sker uppdelningen på positioner efter varornas bearbetningsgrad eller efter andra grunder, t ex varornas funktion.

Fr o m 1959 tillämpas i den svenska statistiken en på *BTN grundad varuförteckning* (7). Se KM 1958, s 417 f samt Handel 1959: 2, s 9 ff. Varuförteckningen är inarbetad i den nya tulltaxan. Den upptar omkr 5 000 varuposter och utgör med några få undantag en utbyggnad av ett förslag till gemensam nordisk näringssstatistisk varunomenklatur. Se: Nordiskt ekonomiskt samarbete. Rapport (resp Tilläggsrapport) från Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Bil. 3. Statistiskt samarbete. Stockholm 1957–1958.

En revision av den gemensamma nordiska varuförteckningen påbörjades 1965 inom ett nordiskt utskott för varunomenklaturfrågor, i vilket de statistiska myndigheterna och tullmyndigheterna i Danmark, Finland, Norge och Sverige är representerade. Arbetet var i huvudsak avslutat 1968. De av utskottet förordade ändringarna infördes i två etapper. I den svenska förteckningen tillämpas ändringar som berör huvuddelen av förteckningen sedan den 1 juli 1968 och de återstående ändringarna fr o m januari 1969. Se Utrikeshandel 1968: 2, s 11 f, 1969: 2, s 12 f samt Gemensam nordisk näringssstatistisk varuförteckning (Nordisk statistisk skriftserie 21).

En redogörelse för nomenklaturarbetet inom Nationernas förbund och sedermera Förenta nationerna återfinns på s 5 f i den ovannämnda år 1957 utgivna rapporten från Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Se vidare Varunomenklaturer och varuförteckningar i svensk statistik. (Meddelanden i samordningsfrågor

1969: 4) samt där förtecknade publikationer. Under folkbundstiden utarbetades en varuförteckning direkt avsedd för handelsstatistiskt bruk, den s k *Liste minimum* (8), som i slutgiltigt skick framlades 1938. Frågan om en revision av *Liste minimum* togs upp inom Förenta nationerna, vilket resulterade i den år 1950 antagna *Standard International Trade Classification, SITC* (9), som i likhet med *Liste minimum* men i motsats mot BTN utformats med tanke på statistiskt bruk. I stor utsträckning tillämpas i SITC en *horizontal* klassificeringsprincip. Denna innebär att under en huvudavdelning (section) har sammanförts varor med i huvudsak samma bearbetningsgrad. Sålunda redovisas råvaror såsom kopparmalm och bomull under en och samma huvudavdelning, nämligen section 2, och bearbetade varor såsom koppartråd och bomullsgarn under en annan huvudavdelning, section 6. Uppdelning av huvudavdelningarna 2 och 6 på avdelningar (divisions) har gjorts efter varornas material. Den vidare uppdelningen av dessa avdelningar i varugrupper (groups) utgör i en del fall en ytterligare uppdelning efter material och i andra fall en uppdelning efter bearbetningsnivåer. I SITC är vidare huvudsakligt ändamål eller funktion den första klassifieringsgrunden för vissa varuområden. Detta kan exempelvis anses vara fallet för huvudavdelning 7, som omfattar maskiner och transportmedel, samt huvudavdelning 8, som avser övriga manufakturerade varor såsom möbler, kläder och skodon. — Vid avgränsningen av de minsta enheterna, nämligen varuposter (items) har man strävat efter att undgå att samma varupost innehåller både råvaror och bearbetade varor.

Arbetet med BTN pågick ungefär samtidigt i Bryssel som arbetet med SITC pågick inom FNs statistiska byrå i New York. De båda organens arbete samordnades inte, vilket bl a hade till följd att de minsta enheterna i BTN och i SITC endast i begränsad utsträckning stämde överens. År 1958 påbörjades emellertid ett samarbete mellan flera internationella organ som resulterade i ett reviderat förslag, *SITC-*

Revised (10), som fastställdes av FN år 1960 och som är betydligt mera omfattande än den ursprungliga SITC och består av 10 huvudavdelningar (sections), 56 avdelningar (divisions), 177 varugrupper (groups), 625 varuundergrupper (subgroups) och 1 312 varuposter (items). SITC-Revised har utformats så att den sista enheten, varuposten, omfattar högst en varuposition i BTN. Se Meddelanden i samordningsfrågor 1969: 4, s 8 f samt KM 1961, s 445 ff. Såväl i den ursprungliga SITC som i SITC-Revised anges de olika nivåerna genom sifferkoder enligt decimalsystem.

HS innehåller inga tabeller med redovisning enligt BTN, utan såväl tab 3.7 och 3.8 som tab 4.9 och 4.10 har grundats på SITC-Revised. Därvid är att märka att uppgifterna för åren 1950—1958 i de båda sistnämnda tabellerna utgör omräkningar från den ursprungliga SITC som gjorts vid H-byråns inom SCB.

I Handel redovisas fördelningen enligt *Liste minimum* åren 1937—1949 och enligt SITC åren 1950—1958 i de för internationellt bruk avsedda översikterna på franska resp engelska. Fr o m 1959 redovisas fördelningen enligt BTN med nordiska och svenska utbyggnader i del 1 och enligt SITC-Revised i del 2.

Nycklar mellan avdelningar resp varugrupper enl SITC-Revised och BTN återges på s 18° ff i Handel 1959: 2. Dessutom anges SITC-nummer inom parentes vid fördelningen efter BTN i del 1, medan Brysselnummer anges inom parentes vid fördelningen på varuposter enligt SITC-Revised i del 2.

Vid sidan av här nämnda grupperingar har uppgifter meddelats i den svenska statistiken för åren 1871—1958 om in- och utförselns fördelning med hänsyn till de *näringsgrenar* från vilka varorna härrör och de *ändamål* som de beräknas tillgodose (11). Fördelningen, som i HS redovisas i tab 6.5 och 6.6, återgavs första gången i BiSOS F 1894 och ingick därefter i texten till de handelsstatistiska berättelserna varje år t o m 1958. Se Handel 1959: 2, s 31. Det grupperingsschema som ursprungligen tillämpades, modifierades 1912. Uppgifterna för

1871—1911 har sedermera omgrupperats i enlighet med detta schema. Det är resultaten av denna omgruppning som redovisas i tab 6.5 och 6.6. En redogörelse för det grupperings-schema som sålunda avser hela perioden 1871—1958 återges i Handel 1912, s 10—12.

För åren 1955—1964 har uppgifter även publicerats om värdet av in- och utförseln med fördelning på näringssgrupper enligt den av FN fastställda *International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, ISIC* (12). Se KM 1959, s 204 ff; 1962, s 260 ff samt SM H 1963: 44, 1964: 85 och 1965: 89. Senare bearbetningar enligt ISIC har hittills ej publicerats.

Ytterligare en klassifikation bör nämnas. Inland Transport Committee inom FNs ekonomiska europakommision (ECE) har utarbetat en varuförteckning för samfärdselstatistiken inom Europa, *Classification for Transport Statistics in Europe, CTSE* (13). Denna nomenklatur används bl a för vissa tabeller i sjöfartsstatistiken och ligger sedan 1967 till grund för fördelningen i den svenska utrikeshandelsstatistiken efter det transportmedel, varmed varorna ankommit till eller lämnat landet. Statistiken ger uppdelning på varor, ursprungs- och förbrukningsländer och tulldistrikt. Se Utrikes-handel 1967: 2, s 35 ff och 313, samt Meddelanden i samordningsfrågor 1969: 4, s. 12. I HS ligger CTSE till grund för uppgifterna för 1968 i tab 6.3—6.4.

De *tulltaxor* som nämns i det föregående har utgivits i tryck. I själva verket trycktes den första tulltaxa som avsåg både utgående och inkommende varor redan år 1667. Tidigare hade dock endast tulltaxor för utgående varor tryckts, medan de tulltaxor som utarbetats för inkommende varor var handskrivna. Se not 88 på s 49 i Vallerös avhandling Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813. De tryckta tulltaxorna ingår i Svensk förfatningssamling, som börjar år 1825, och dessförinnan i det s k Årstrycket. Förteckningar ingår i olika register till förfatningssamlingen samt under uppslagsordet Varuskatt i Quiding, Svenskt allmänt

förfatningsregister för tiden från år 1522 till och med år 1862. Se även Tullverkets förfatningssamling.

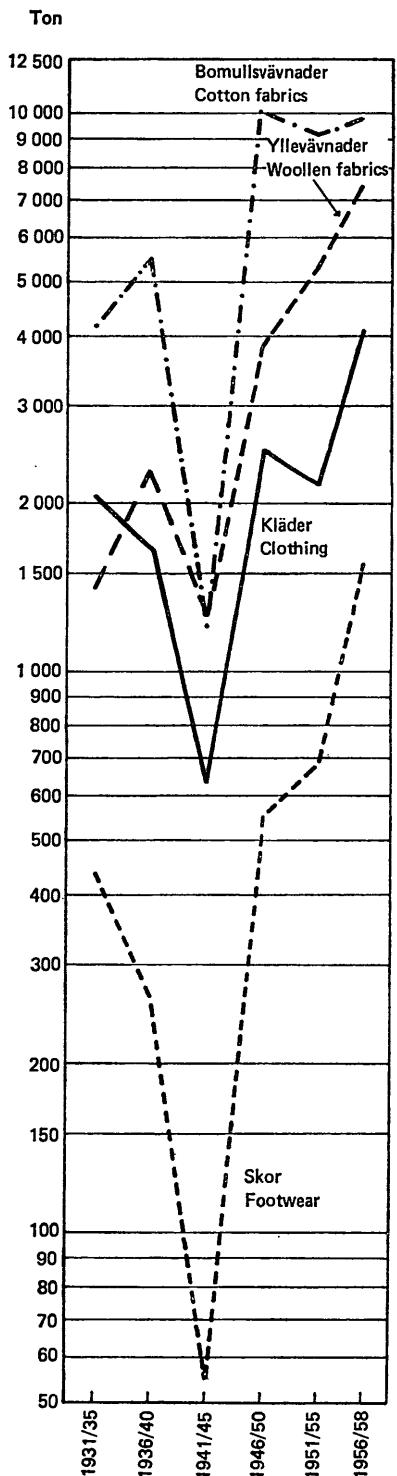
6 In- och utförda varor

6.1 Principer för varuvaruvalet

De kvantitetsuppgifter som återges i HS kan i motsats mot värdeuppgifterna jämföras år för år även för längre sammanhangande perioder. Medan den värdemässiga fördelningen utgår från den totala in- och utförseln meddelas kvantitetsuppgifter i HS endast för ett begränsat urval av varor.

Uttrycket viktigare varor syftar i HS i första hand på varor som under en följd av år representerar en avsevärd andel av utrikeshandeln. Andelen har därvid beräknats med ledning av värdeuppgifterna. Tabellerna upptar emellertid också varor för vilka stora variationer kan observeras eller som kan anses ha intagit en nyckelställning med hänsyn till sysselsättning, produktion eller konsumtion. Sådana redovisas bland införda varor framför allt jordbruksförrönenheter, industrirävaror, livsmedel och hushållsartiklar. Med hänsyn till konkurrensen med den inhemska industrien har för senare år bl a införseln av kläder och skor medtagits. Se diagram K13. Då utförseln av en sådan vara som gatsten redovisats har det varit för att ge en bakgrund till det förändrade sysselsättningsläget inom stenindustri osv.

Det torde knappast kunna undvikas att ett sådant urval ur det rika handelsstatistiska materialet blir i viss mån subjektivt. Detta

Diagram K 13 Införsel av bomulls- och yllevävnader samt kläder och skor 1931/1935–1956/1958

Imports of cotton and woollen fabrics, clothing and footwear

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källa: tab 3.5

gäller i synnerhet diagrammen, som närmast kan betraktas som exempel på vad statistiken kan belysa. För specialstudier hänvisas därför till källorna till de olika tabellerna. Se kap 2 samt Bil. F.

Till underlag för tabellerna ligger ett stort antal varuposter. De varor som redovisas i HS utgör i många fall aggregat av flera sådana poster. Som exempel kan nämnas att kol 25 i tab 2.1, dvs bomullsvävnader, vissa år motsvaras av över 40 olika varuposter i den tryckta statistiken. Vid sammanställningarna i HS innehåller varje kolumn, där ej annat anges, en vara som redovisas enligt samma definition och i samma mättenhet för samtliga de år som tabellen omfattar. Ny tabell har upplagts då underlaget för statistiken väsentligt ändrats, bl a i regel då ny varuförteckning börjat tillämpas. Se kap 5. Om en vara har samma benämning i tabeller som grundats på olika varuförteckningar bör man räkna med att definitionen är likartad men inte alltid helt identisk i dessa tabeller. Fr o m 1912, då koder (statistiska nummer) utsatts i publikationen Handel, kan i detalj avgöras hur varje vara definierats. Uppgifterna för 1908—1911 har i tab 3.3—3.4 såvitt möjligt avgränsats enligt koderna för 1912. Noter har därför endast i begränsad utsträckning utsatts i tabellerna fr o m 1908. Även i de kommentarer som lämnas i det följande för några av de viktigaste varorna har huvudvikten lagts vid förhållandena under tidigare skeden.

Med några undantag överensstämmer ordningsföljden mellan varorna med den varugruppering som tillämpats i SOS under olika perioder. För att underlätta sökandet efter en viss vara i HS har de register upplagts som återges i Bil. B—C.

6.2 Införda varor

Uppgifter om såväl införda som utförda varor har sammanställts av Eli F Heckscher för vissa år från 1559 till 1724. Han har publicerat resul-

taten jämte kommentarer och uppgifter om källorna i Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa. I: 1, s 38 ff och Bil. V. Se även den engelska sammanfattningen i Boëthius & Heckscher, Svensk handelsstatistik 1637—1737, s L—LI.

Följande procenttal rörande värdet av införda varor utgör ett urval ur Heckschers tabeller.

	1559	1642	1724
Färdiga textilvaror	35,8	35,5	13,6
därav Siden, silver- och guldtyger	4,3	11,0	4,5
Kläde	25,1	17,5	6,3
Vadmal, blaggarn m m	6,4	7,0	2,8
Speceri- och kramvaror	11,8	19,5	14,4
Andra livsmedel	24,7	23,8	37,5
därav Spannmål	—	0,4	27,0
Salt	24,7	10,2	2,6
Drycker	3,9	13,6	7,9
Humle och malt	18,8	—	—
Andra råvaror	—	6,0	9,7
Övriga varor	5,0	1,6	16,9
Summa	100	100	100

Uppgifterna om införseln år 1559 avser endast tre hamnar, nämligen Stockholm, Gävle och Söderköping. Då det gäller salt anser Heckscher det troligt att dess relativt betydelse var ännu större för vissa andra hamnar. I övrigt påpekar han att införseln huvudsakligen omfattade förbrukningsvaror och att endast två av dessa varuslag, nämligen salt och humle, kan betraktas som nödvändighetsvaror. Saltet var oumbärligt som konserveringsmedel, medan humle behövdes vid ölframställningen. Humleimporten avtog efterhand som den inhemska odlingen tilltog. Av textilvarorna kom grövre kläde till användning framför allt för kronans

ryttare och knektar, medan finare kläde liksom siden och guld- och silvertyg givetvis endast kunde köpas av ett fåtal. Jfr Hildebrand, Salt and cloth in Swedish economic history (SEHR 1954, s 74 ff).

Inriktningen på lyxvaror blev mer utpräglad under stormaktstiden. Redan 1644 infördes emellertid den första i en lång serie s k överflödsförordningar, och i slutet av 1600-talet började handeln regleras med hjälp av tullsatserna och direkta in- eller utförselförbud. Under frihetstiden gjorde sig mercantilismens idéer alltmer gällande. Råvaror som kunde förfädas i Sverige belades i regel med lägre importtull än införda förädlade produkter och å andra sidan var exporttullen högst för utförda råvaror, något lägre för halvfabrikat och lägst för mer förädlade produkter. Syftet var att uppmuntra de inhemska manufakturerna och säkra deras råvarutilgångar och att verka för en aktiv handelsbalans. Jfr kap 1. Vid sidan av dessa protektionistiska synpunkter spelade önskemålen att begränsa »överflödet» en stor roll för den förda handelspolitiken. Se Gerentz, Kommerskollegium och näringslivet, s 199 f, och Heckscher, Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa. II: 2, s 661 ff samt de vid varje särskild tidpunkt gällande tulltaxorna.

1739 års tulltaxa innehöll importförbud för flera hundra olika varor, bland vilka textil- och beklädnadsvarorna dominerade. Åtskilliga av dessa förbud upphävdes och några tullar sänktes år 1776 men många importrestriktioner kvarstod. Till de mest omtalade hörde de under flera perioder rådande förbuden mot att införa och dricka *kaffe*. Ett sådant förbud infördes 1756 men var svårt att upprätthålla. Det upplivades 1766, men redan 1769 medgavs import mot en viss tullavgift. Nya förbud utfärdades 1794 och 1799. Båda upphävdes efter några få år. Även åren 1817–1822 rådde importförbud på kaffe. Myndigheterna var medvetna om att smuggling förekom. Som framgår av tab 1.1 noterades dessutom smärre kvantiteter kaffe såsom införda genom tullen också under förbudspérioderna.

Mot slutet av frihetstiden blev importen allt mer differentierad. Bl a visar en jämförelse mellan Heckschers uppgifter och diagram V 1 att *råvarornas* andel av totala importvärdet steg från omkr 10 % år 1724 till omkr 23 % åren 1769/71. Livsmedel av olika slag upptog dock fortfarande den övervägande delen av importen. Enbart *spannmål* svarade sålunda för inemot en tredjedel av importvärdet omkr 1770. Se vidare Högberg, Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet, s 190 ff. Spannmålsimporten var hög fram till 1820, då en plötslig nedgång inträffade. En ökad odling av spannmål jämte ett till följd av potatisodlingen minskat beroende av brödsåd synes ha gjort Sverige i stort sett självförsörjande i fråga om spannmål för en lång följd av år, om man bortser från vissa missväxtår. Se Karl Åmarks avhandling Spannmålshandel och spannmålpolitik i Sverige 1719–1830, s 9 och 104 ff samt Utterström, Jordbrukets arbetare: 1, s 120. Den spannmål som importerades utgjordes huvudsakligen av råg ända fram till 1890-talet då införseln började omfatta mer vete än råg.

Vid sidan av spannmål var *salt* den mest tonnagekravande varan i 1700-talets svenska import. Under århundradets senare del ökade saltimporten kraftigt och var då tidvis kvantitativt större än spannmålsimporten. På grund av det förhållandeviis låga priset framstår saltets betydelse inte lika tydligt vid en fördelning av importen efter värdet i riksdaler.

Saltets betydelse som konserveringsmedel i äldre tider har understrukits av bl a Heckscher och Hildebrand. Se ovan. Insalting var dock inte den enda metod som användes för att bevara livsmedel. Vid sidan därav förekom även rökning, torkning m m. Enligt Högberg är det möjligt att den ökade saltimporten till någon del motsvarades av att insalting trängde tillbaka de äldre konserveringsmetoderna. Importens storlek avspeglar dock inte enbart den inhemska konsumtionens utveckling. Framför allt bör påpekas, att det bohuslänska sillfisket förde med sig en kraftigt ökad saltförbrukning. En ökad saltimport var en av förutsättningarna för

den bohuslänska sillsalterihanteringen (aa s 216 ff). Se vidare avsnitt 6.3.

Enligt Högbergs beräkningar kom under perioden 1738—1808 mellan 90 och 95 % av saltimporten direkt från sydeuropeiska hamnar. Importen utgjordes sålunda huvudsakligen av medelhavssalt och portugisiskt salt. Se tab 1.10 och 1.11. Importen av dessa saltsorter och exporten av saltad sill belyses i diagram K 2.

6.3 Utförda varor

Följande procenttal rörande värdet av utförda varor utgör ett utdrag ur de sammanställningar som Heckscher publicerat för vissa år från 1559 till 1724. Jfr avsnitt 6.2.

	1559	1642	1724
Järn och stål	28,8	43,2	73,0
Koppar och mässing	5,5	33,8	10,0
Trävaror, beck och tjära	12,7	12,8	13,1
Hudar och skinn	22,3	1,8	—
Smör och fett	24,7	—	—
Övriga varor	6,0	8,4	3,9
Summa	100	100	100

Tabellerna visar att järnet redan på 1500-talet var den största exportartikeln. Utförseln av sådana produkter från boskapsskötseln som smör och hudar var också avsevärd under denna tid men förlorade sedan i betydelse. Kopparns storhetstid inföll på 1600-talet. Av skogsprodukterna var tjära länge av större betydelse än trävarorna. Se bl a Samuelsson, Från stormakt till välfärdsstat, s 32. Ännu på 1700-talet var utförseln begränsad till ett fåtal varuslag. Se tab 1.25.

Järnet utgjordes ursprungligen av *osmundjärn*, som salufördes i huggna stycken (s k osmundar), men från mitten av 1500-talet började *stångjärn* uppträda i utrikeshandeln. Från första hälften av 1600-talet och fram till mitten av 1800-talet var stångjärn den största exportartikeln.

Diagram V 1 visar, att 66,8 % av Sveriges hela export omkr 1770 utgjordes av järn och stål, och av tab 1.18 och 1.25 framgår att huvudparten därav var stångjärn. Som framgår av diagram K 5 och K 15 steg de exporterade kvantiteterna ända fram till slutet av 1880-talet, då en vändpunkt inträdde. Sin roll som den största exportvaran förlorade stångjärnet dock redan tidigare efterhand som exporten av bl a trävaror expanderade. Enligt Fridlizius, Sweden's exports 1850—1960, s 11 f, uppgick exporten av järn och stål i början av 1850-talet till 35 % men trettio år senare till endast 16 % av det totala exportvärdet.

Stångjärnsexporten har i hög grad varit föremål för forskningens intresse. Se bl a Adamson, Finance and marketing in the Swedish iron industry 1800—1860 (SEHR 1968, s. 47 ff); Fagerstabrukens historia 1—2 (1. Hildebrand, Sexton- och sjuttonhundratalen. 2. Attman, Adertonhundratalen); Heckscher, Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa. II: 1—2; Högberg, Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet. — Högbergs avhandling innehåller bl a på s 54 ff en undersökning av tillförlitligheten av denna statistik.

Enligt Hildebrand utfördes mer än 100 000 skeppund år 1641, 200 000 skeppund omkr 1700 och 300 000 skeppund vid 1730-talets slut (aa s 35 f, 92). Den kvantitativa utvecklingen av stångjärnsexporten för tiden därefter och fram till början av 1900-talet framgår av diagram K 3, K 5 och K 15 samt motsvarande tabeller i HS. Därvid bör observeras, att diagram K 15 samt tab 3.1 och 3.2 avser ton medan övriga tabeller och diagram avser skeppund stapelstadsvikt à 136 kg. Se kap 9. En jämförelse mellan uppgifterna för år 1861 i tab 2.15 och i tab 3.2, kol 30 (520 362 skeppund resp 70 782 ton) visar följdaktligen god överensstämmelse, i synnerhet om man tar hänsyn till att den sistnämnda uppgiften utgör en omräkning från centner, varvid smärre skillnader kan uppstå.

Vid mitten av 1600-talet var Nederländerna den viktigaste marknaden för svenskt järn, men

mot århundradets slut inriktades utförseln alltmer på England. Se Högberg, s 47. På 1700-talet gick över hälften av stångjärnsexporten till Storbritannien. Jfr tab 1.19 med tab 1.18. Från slutet av 1600-talet till mitten av 1700-talet täckte svenskt stångjärn större delen av Englands importbehov. Men Ryssland hade blivit en allt svårare konkurrent, och under senare hälften av 1700-talet importerade England mer stångjärn från Ryssland än från Sverige. Se Adamson, s 48 f och Hildebrand, s 104 ff. Tack vare nya produktionsmetoder som bl a innebar att fossilt bränsle kunde användas i st f träkol vid framställningen av tackjärn och senare även av smidbart järn, blev England från slutet av 1700-talet mindre beroende av importerat järn och kunde med tiden konkurrera på importmarknader som förut dominerats av svenskarna. De svenska exportörerna sökte sig då till nya marknader, bl a USA. Jfr kap 7, där Adamsons och Attmans beräkningar av stångjärnsexporten till USA berörs.

Som utförselhamnar för stångjärnet dominerade på 1700-talet de tre städerna Stockholm, Göteborg och Gävle. Se tab 1.18. I genomsnitt för perioden 1738—1808 utfördes enligt Högbergs beräkningar 60 % över Stockholm, 26 % över Göteborg och 8 % över Gävle, medan återstående 6 % fördelades över ett antal mindre hamnar (Högberg, s 63 ff). För förskjutningarna mellan olika utförselområden fram till början av 1900-talet, se tab 2.15—2.16 och 6.1 i HS samt Adamson, s 66 f.

I diagram K 5 samt tab 1.18—1.19, 2.2 och 2.15—2.18 redovisas förutom stångjärn även *stål* och s k *manufakturjärn*. Sistnämnda uttryck bör ej förväxlas med järnmanufaktur. Det syftar här på de i vissa tabeller specificerade varuslagen band-, bult- och knippjärn samt järnplåtar. Jfr Högberg, s 49.

Förändrade produktionsmetoder inom järnhanteringen ledde efterhand till ändrad gränsdragning i statistiken mellan stångjärn och övriga produkter. De viktigaste ändringarna framgår av noter till tab 3.1 och 3.2, men man måste räkna med viss osäkerhet i gränsdrag-

ningen även för andra än där angivna år. Att benämningen stångjärn utbyttes mot *stänger av järn och stål* i BiSOS F fr o m 1891 torde däremot endast vara en namnfråga. Detta uttryck har använts i tab 3.1—3.2, medan ordet stångjärn används i samtliga diagram, sålunda även K 15, som har tab 3.2 som källa.

I fråga om såväl *tackjärn* som *järnmalm* rådde utförselförbud t o m 1857, då förbjudet ersattes av en utförseltull av 50 öre per centner. Tullen nedsattes till 25 öre år 1860 och borttogs helt år 1864. Se Åmark, s 269 och 294. Finland fick dock även efter 1809 smärre leveranser från gruvor i östra Sverige. Se Fritz, Svensk järnmalmsexport 1883—1913, s 29. — Exporten av såväl tackjärn som järnmalm steg mycket snabbt sedan förbud och tullar upphävts, den basiska götstålsprocessen tagits i bruk och järnvägsbyggandet ökat möjligheterna till transporter från gruvfälten till utförselhamnarna. Se Samuelsson, Från stormakt till välfärdsstat, s 209 ff. Jfr diagram K 15 och tab 3.2 och 6.1 samt kap 8.

I fråga om *länderfördelningen* har Fritz understrukit Tysklands dominande roll. Under perioden 1883—1913 var dess andel av vår järnmalmsexport påfallande stabil och varierade mellan 70 och 85 %, medan Storbritanniens andel under samma tid steg från omkr 5 % i början av perioden till omkr 15 % sedan malmexporten från Narvik kommit igång (aa s 40). Se även kap 7, där hans anmärkningar beträffande den officiella statistikens uppgifter om järnmalmsexporten över Norge berörs. Ungefär samma proportion mellan Tysklands och Storbritanniens andelar, 70 resp 14 %, kan iakttagas även omedelbart före andra världskriget. År 1950 var däremot Västtysklands andel 30 % och Storbritanniens inemot 27 %. År 1970 gick 40 % av järnmalmsexporten till Västtyskland och inemot 12 % till Storbritannien. Se Utrikes-handel 1970: 1, tab 4.

I HS redovisas järnmalm separat endast i kvantitetstabellerna men ej i värdetabellerna, och dess betydelse för svensk export kan därför inte direkt utläsas ur HS. Ingemar Gerhard har emellertid i sin avhandling Problem rörande

Sveriges utrikeshandel 1936/38 beräknat den procentuella andelen av det totala exportvärdet för järnmalm, järn och stål samt verkstadsprodukter (aa s 52). Till järn och stål har han därför räknat dels tackjärn och annat icke smidbart järn, dels göt, smältstycken, plåtar m m. Till verkstadsprodukter har han räknat dels åtskilliga slag av järnmanufaktur, dels maskiner, fartyg och andra transportmedel, instrument m m. Den sammanfattande beteckningen »Berget» motsvarar de grupper, som i tab 6.5 i HS kallas Mineral resp Metaller och produkter därav. Följande procenttal avser dessa gruppars andel av värdet av Sveriges totala export.

	1871/ 80	1901/ 10	1921/ 30	1936/ 38
»Berget»	24,2	32,0	36,3	43,1
Därav				
Järnmalm	0,1	5,8	7,2	11,2
Järn och stål	18,1	9,2	4,5	6,7
Verkstadsprodukter	0,6	5,2	9,4	17,1

Utvecklingen under senare år framgår av följande sammanställning, där avgränsningen av grupperna i huvudsak men ej helt överensstämmer med indelningen i föregående tablå.

	1950	1960	1969
Järnmalm (SITC 281)	6,9	7,9	4,2
Järn och stål (SITC 67)	4,7	7,7	8,9
Maskiner, transportmedel			
m m (SITC 71/73)	23,1	30,5	37,2

Ända långt in på 1800-talet utgjorde *trävarorna* endast en ringa andel av rikets hela utförsel. Jfr värdeuppgifterna för tiden omkr 1770 i tab 1.25. Se vidare Högberg, Utrikes handel och sjöfart på 1700-talet, s 101 ff. Enligt Högberg kan man inte bortse från att den restriktiva politiken som

fördes i Sverige både mot trävaruhanteringen som helhet och speciellt mot exporten kan ha bidragit till att hålla den svenska trävaruexporten nere under 1700-talet. Den svenska regleringspolitiken avsåg att säkra skog för inhemska behov, främst för järnhanteringen med dess stora behov av träd, men i någon mån avsåg regleringen också att försvåra export av mindre förädlade produkter. Utförsel av sågtimmer var sålunda i princip förbjuden. År 1748 förbjöds också all export på utländska fartyg av s k fyrkanthugget virke, dvs bjälkar, sparrar m m, och inte heller på svenska fartyg var det tillåtet att utföra bjälkar till mer än en tredjedel av fartygets lastförmåga. En viss uppmjukning skedde under 1800-talets första decennium, men först i 1818 års tulltaxa genomfördes mera liberala principer, och vid 1800-talets mitt kom fyrkanthugget virke att utgöra en väsentlig del av den svenska trävaruexporten.

De kvantitetsuppgifter som återges i tab 2.2 för vissa trävaror visar att utförseln började öka från mitten av 1840-talet. Trävarornas andel av värdet av Sveriges hela export utgjorde enligt Ernst Söderlund omkr 15 % i slutet av 1840-talet men tjugo år senare över 50 %. Han betonar dock att en jämförelse mellan exportvärdena under dessa båda perioder är rätt osäker. Kvantitativt uppgick exportökningen enligt hans beräkningar under motsvarande tid med största sannolikhet till omkr 400 %. Se Söderlund, Svensk trävaruexport under hundra år, s 3 ff. Enligt en annan beräkning, som avsåg kvantiteten, växte den svenska trävaruexporten från 1850 till 1872 med över 500 % för sågade trävaror och sannolikt med inemot 300 % för fyrkanthugget virke (aa s 67).

Förklaringar till denna expansion finner Söderlund bl a i de ändringar som efter mitten av 1800-talet genomfördes i den svenska näringslagstiftningen. Till de detaljerade restriktioner som länge kringgårdade trävaruhanteringen och särskilt sågverksnäringen hörde att sågverk endast fick anläggas på platser där de inte konkurrerade med järnverken om skogen, och vidare fick sågverken inte läggas så nära var-

andra att konkurrens kunde befaras dem emellan. Särskilt tillstånd fordrades sålunda för anläggande inte bara av järnverk utan också av salusågar, och en viss maximiförsägning fastställdes för varje såg. Vissa av dessa restriktioner kvarstod till 1863. Söderlund framhåller emellertid att kontrollen av att de efterlevdes inte alltid tycks ha varit effektiv.

Till förutsättningarna för trävaruhanteringens utveckling hörde vidare den s k avvitringen, som innebar att kronans skogar avskildes från enskilda och byarnas ägor. Samtidigt skiftades ofta skogen. Sedan stora skogsområden särskilt i södra och mellersta Norrland därigenom kommit i enskild ägo kunde trävaruexportörerna göra direkta affärer med lokala skogsägare och tillförsäkra sig jämn tillgång på råvaran, ofta till låga priser.

Utvecklingen främjades av åtskilliga tekniska nyheter, bl a då ångsågarna började ersätta vattensågarna. Den första ångsågen anlades 1849, men ångsågens verkliga genombrott kom först omkring mitten av 1860-talet (aa s 9). Som den med största sannolikhet viktigaste faktorn betecknar Söderlund dock den ekonomiska utvecklingen i världen och främst i Västereuropa, karakteriseras av industrialisering, förbättrade kommunikationer, exempelöst stark folkökning mm. Därtill kom att Englands förut mycket höga importtullar sänktes under 1850-talet och avskaffades 1866 (aa s 16).

Den trävaruutförsel som redovisas i bl a tab 1.2 och 2.2 i HS avser dels sågade trävaror, dels bjälkar och sparrar. Sågade trävaror redovisades i den svenska statistiken för åren 1738—1808 med uppdelning på följande tre typer: *helbottenbräder*, *halvbottenbräder* och *enkla bräder*. Denna uppdelning, som återges i motsvarande tabeller i HS, var föranledd av att utförseltullen var differentierad i förhållande till brädernas tjocklek, bredd och längd. Enligt en år 1683 utfärdad förordning skulle tjockleken vara för helbottenbräder 3 tum, för halvbottenbräder 1 3/4 tum och för enkla bräder 1 1/2 tum. Även för bredd och längd fanns bestämmelser i denna förordning. Dimensionsuppdelen-

gning modifierades vid några tillfällen under 1700-talet. Frånvaron av enhetliga mått försvårar jämförelser särskilt över perioder som är så långa, att exportens sammansättning kan ha genomgått väsentliga förändringar. Se Högborg, s 103 ff och s 269 samt Söderlund, s 21 ff.

I generaltullstyrelsens exportsammandrag, de s k generalsammandragen, fanns under några år i början av 1830-talet en detaljerad redovisning som bl a angav brädernas längd. Uppgifterna återgavs även i den tryckta statistiken. De visade att huvudparten av de enkla bräderna i början av 1830-talet var högst 7 alnar, medan helbottenbräderna var över 8 alnar. Fr o m 1836 redovisades emellertid sågade trävaror av furu eller gran under den gemensamma beteckningen bräder och plankor utan angivande av längd men med indelning efter tjockleken i tre grupper. Som kvantitetsmått för var och en av grupperna angavs antalet tolfter. T o m 1841 avsåg indelningen följande dimensioner: under 1 1/2 tum, 1 1/2—2 1/2 tum resp över 2 1/2 tum. Därefter ändrades gränserna mellan de båda största grupperna så att de åren 1842—1854 avsåg 1 1/2—3 resp över 3 tum. Dimensionsuppgifter saknas fr o m 1855. Redovisningen i tolfter bibehölls i den tryckta statistiken t o m 1863 och ersattes där efter av kubikfot. Under några år fr o m 1868 redovisades utförseln såväl i tolfter som i kubikfot.

Bjälkar och sparrar av furu eller gran uppdelades såväl i generalsammandragen som i handelsstatistiken t o m 1854 efter tjockleken på mitten i fyra grupper: under 5 tum, 5—8 tum, 8—10 tum och över 10 tum. I HS har de båda minsta grupperna sammanslagits under rubriken sparrar, medan bjälkarna i vissa tabeller uppdelats på klena (8—10 tum) resp grova (över 10 tum). Fr o m 1855 uppdelades det fyrkanthuggna virket på endast två grupper, varvid gränsen mellan grövre och klenare dimensioner, alltså i praktiken mellan bjälkar och sparrar, till en början sattes vid 8 tum men fr o m 1862 vid 6,6 tum. Kvantitetsmått var t o m 1863 för båda grupperna antal (stycck).

Åren 1864–67 angavs volym för de grövre men antalsuppgift för de klenare dimensionerna. Fr o m 1868 meddelades för båda grupperna såväl antal som volym i kubikfot.

Före 1868 saknas volymuppgifter även för det sk rundvirket (timmer, massträ, spiror mm), som först fr o m detta år redovisas i HS. Se tab 3.2.

Så länge handelsstatistiken endast meddelade antalsuppgifter (tolfster resp styck) kan man inte med ledning av samtidens tryckta källor få någon uppfattning var sig om den volymmässiga utvecklingen eller om forskjutningarna i de olika dimensionernas andel av exporten. Söderlund understryker emellertid att inte heller generalsammandragen tillåter annat än en grov uppskattning av kubikinnehållet (aa s 22). Sammandragen är dock i varje fall fram till 1870-talet en bättre källa än den tryckta statistiken, och sina undersökningar om trävaruexporten har han därför grundat på en förnyad bearbetning av generalsammandragens. Jfr kap 1 i HS.

Vid denna bearbetning har bl a generalsammandragens antalsuppgifter förvandlats till kubikfot för de år då erforderliga dimensionsuppgifter föreligger. Söderlund konstaterar att en sådan omräkning blir säkrare om man behandlar varje tulldistrikts export för sig än om man fastställer ett reduktionstal för hela riket. För det fyrkanthuggna virket var det endast möjligt att grunda omräkningarna på rikssiffror, men för sågade trävaror omräknades de årliga uppgifterna fr o m 1830 för varje tulldistrikt i riket från tolft till kubikfot med hjälp av reduktionstal som framräknats på grundval av de uppgifter i generalsammandragens som fr o m 1868 meddelades i såväl tolfster som kubikfot för motsvarande tulldistrikts. Resultaten korrigeras med ledning av bl a utländsk handelsstatistik och notiser om medeldimensioner i olika utländska källor. Söderlund understryker att omräkningsresultaten inte får anses som ens tillnärmelsevis exakta, men han anser det sannolikt att de överensstämmer bättre med verkligheten än de uppgifter som dittills hade redovisats (aa s 26).

De tabeller som framställdes vid denna bearbetning har Söderlund överlämnat till SCBs arkiv. De ligger till grund för tab 2.2 och 2.5–2.14 i HS. Vissa uppgifter i tab 3.2 för åren före 1868 har framräknats med samma metodik. Se Hamberg, Eva, PM angående handelsstatistikens utgivning, tiden 1860–1910. (Stencil. EHI 1967).

Vid sin granskning av kvantitetsuppgifterna observerade Söderlund, bl a genom jämförelser med engelsk statistik, att den svenska handelsstatistikens uppgifter om utförseln av sågade trävaror åren 1855–1856 (1 753 306 resp 1 816 541 tolfster) var felaktiga. Kubikinnehållet per tolft var nämligen dessa båda år ungefär hälften så högt som tidigare och senare, och uppgifterna om antalet tolfster borde därför sannolikt reduceras med ca 40 % (aa s 68).

Hans antagande har bekräftats av Gunnar Fridliziус som vid en systematisk genomgång av exportutvecklingen från de olika tulldistrikten och jämförelser med landshövdingarnas femårsberättelser (BiSOS H) konstaterade att det var uppgifterna från Göteborg som var för höga. Se Fridliziус, The Crimean war and the Swedish economy (Economy and history. 3. 1960), s 64. Det är de sålunda korrigrade uppgifterna som återges i HS. Tilläggas kan att uppgifter just dessa år saknas i handelsstatistiken om utförseln av bräd- och plankstump, som eljest brukat redovisas separat. Det förefaller därför troligt att de kommit att medräknas bland bräderna i kommerskollegiets berättelser för åren 1855 och 1856.

I fråga om *länderfördelningen* framhåller Söderlund att Frankrike från slutet av 1830-talet och till strax efter mitten av 1840-talet var det viktigaste avsättningsområdet för svenska trävaror, medan England både före och efter den tiden kom på första plats. Frankrikes betydelse framträder emellertid först om man beaktar dimensionsuppgifterna. Även Danmark hörde till de viktigaste avsättningsområdena, och om man enbart ser till hela antalet tolfster av sågade trävaror gick merparten till Danmark. Den franska importen var emellertid i motsats

mot den danska huvudsakligen inriktad på grövre dimensioner. Se tab 2.8 och 2.9 i HS. Motsvarande gällde även det fyarkanthuggna virket. Framför allt de grova bjälkarna dominerade utförseln till Frankrike och senare även till England och mera avlägset belägna länder, medan Danmark huvudsakligen efterfrågade klenare dimensioner. Se tab 2.13—2.14. Enligt en uppskattning av Söderlund torde 3 à 4 tolfter 1 1/2-tums bräder ha motsvarat volymen av en tolft av dimensionerna 2 1/2—3 tum (aa s 27). Även skillnaden i volym mellan ett antal sparrar och samma antal grova bjälkar måste ha varit avsevärd. En bedömning av olika länders betydelse för svensk trävaruutförsel under denna tid bör därför grundas på uppskattningar av det kubikinnehåll som kan anses motsvara handelsstatistikens antalsuppgifter.

Ytterligare några faktorer bör beaktas då det gäller länderfördelningen under 1700- och 1800-talen. De relativt stora mängderna av billigt virke skeppades vanligen till närlägna länder men dyrbarare specialkvaliteter till avlägsna länder med vilka man ändå hade sjöfartsförbindelser (Söderlund, s 15).

Fartygens destination var ofta beroende av möjligheterna att erhålla returlast. Ett trävaruparti kunde t ex fraktas till Sydeuropa med ett fartyg som återvände med salt. Jfr kap 7.3. En annan faktor som påverkade såväl destination som utförselhamn var att bräder användes som stuvningsvirke vid utförsel av bl a stångjärn från Sverige. Förekomsten av dessa »kombinerade laster» har betraktats som den sannolikt främsta orsaken till att de norrbottnisca trävarorna även långt efter det att det s k bottniska handelstvånget upphävts i stor utsträckning exporterades över Stockholm, som länge var den viktigaste trävaruhamnen. Se kap 8.

På 1830-talet började de norrländska hamnarnas andel av trävaruexporten växa i allt snabbare takt. Se tab 2.6 och 2.12 samt 6.1. Söderlund har beräknat att de norrländska hamnarnas export av sågade varor i början av 1850-talet omfattade 40 % och tjugu år senare över 80 % av rikets totala export av sågade

varor. Av det fyarkanthuggna virket beräknar Söderlund att över hälften av Sveriges hela export vid mitten av 1800-talet härrörde från de produktionsområden som exporterade sina varor från Piteå eller Sundsvalls tullkammar-distrikts (aa s 70 ff).

För enkla bräder var Fredrikshamn fram till 1741—1742 års krig den främsta utförselhamnen i riket. Sedan såväl själva staden som flertalet av de sågverk som exporterade sina bräder över Fredrikshamn kommit under ryskt väldé minskades rikets redovisade export av enkla bräder kraftigt. Se tab 1.16. Uppgifterna i denna tabell för »övriga svenska hamnar» avser huvudsakligen ett antal olika hamnar i södra Sverige.

Högberg har även påvisat ett samband mellan utförselhamnar och destinationsområden. De svenska trävaruhamnarna inriktade i stor utsträckning sin export på en bestämd marknad, där efterfrågan gällde bestämda virkesdimensioner. Stockholms trävaruexport var under 1700-talet i hög grad inriktad på Sydeuropa, i synnerhet Portugal, som framför allt anses ha efterfrågat tvåtumsbräder. För Göteborg var England den viktigaste marknaden. Denna export domineras starkt av de grövre dimensionerna.

Från 1860-talet, då uppgifter om trävaruutförseln meddelas i volymmått i HS, kan den kvantitativa utvecklingen följas år för år fram till våra dagar för flera slag av trävaror. Likaså kan utvecklingen följas för *papper* och från 1870-talet *massa*, vilka redovisas efter vikt. Dessa skogsprodukters andel av rikets hela utförsel kan endast delvis utläsas ur värdbabelerna i HS. Tab 4.3—4.15 utgår nämligen från huvudgrupperingen i den officiella statistiken, där massan sammanförs med trävarorna t o m 1911 och därefter till 1950 med papper och papp. I andra sammanhang gjorda sammanställningar visar emellertid att trävarornas andel av exporten, mätt efter värdet, nådde sin toppnivå under senare hälften av 1800-talet. Därefter började massa och papper att alltmer göra sig gällande bland skogsindustrins produkter. Under depressionsåren före andra världskriget

blev avsättningssvårigheterna särskilt stora för sågade varor, vilket ledde till den s k sågverksdöden med omfattande arbetslöshet som följd. Jfr tab 6.1—6.3 och Söderlund, s 164 ff samt undersökningar av Annagreta Hallberg och Jan Sandin. Se Söderlund, s 272 f och 316 ff. Utvecklingen belyses av följande procenttal, som hämtats ur Gerhard, Problem rörande Sveriges utrikeshandel 1936/38, s 52. Procenttalen avser skogsprodukternas relativa andel av det totala exportvärdet.

	1871/ 80	1901/ 10	1921/ 30	1936/ 38
--	----------	----------	----------	----------

Samtl.	46,6	50,7	47,3	40,5
skogsprodukter				
Därav				
Oarbetat trä	7,5	3,9	1,3	0,5
Sågverksprodukter	33,9	27,5	17,0	10,2
Massa	0,7	10,0	17,1	19,8
Papper och papp	1,8	5,2	9,1	7,8

För senare år kan följande relativtal sammanställas ur tab 4.10 och 4.15 i HS:

	1950	1960	1970
Trävaror och kork (SITC 24)	9,7	8,8	5,9
Massa (SITC 25)	19,8	13,9	8,5
Papper och papp (SITC 64)	10,8	10,2	8,8

Vid mitten av 1800-talet, då trävarorna var den största exportartikeln och järnets andel av exporten började avta, utgjorde *spannmål* den tredje stora exportvaran. Vissa år i början av 1870-talet var värdet i riksdaler t o m högre för spannmål än för järn och stål. Den snabba ökningen gällde huvudsakligen *havre*. Gunnar Fridlizius har beräknat att exporten 1871/75 omfattade 37 % av den del av havreskördens som inte gick till utsäde. Se Fridlizius, Swedish corn export in the free trade era, s 84. Havre-

exportens stegring fram till 1870-talet och dess hastiga fall på 1890-talet visas i diagram K 6. För att underlätta jämförelsen mellan tidigare år då uppgifterna anges i rymdmått och senare år då de avser vikt, innehåller diagrammet uppgifter enligt båda redovisningssättet för perioden 1861/65. — Som framgår av noterna till tab 3.1—3.2 har omräkningen i dessa tabeller från rymdmått till vikt baserats på de uppgifter om vikten per kubikfot som kan hämtas ur BiSOS F 1871. Samma reduktionstal har sånunda använts genomgående eftersom uppgifter om skördens beskaffenhet inte föreligger för olika år under denna period.

Utförseln av *saltad sill* illustreras i diagram K 2 tillsammans med införseln av salt, eftersom tillgången på salt var en förutsättning för att de allt större sillfångsterna skulle kunna tillvaratas. Se Högberg, s 165 ff. Den längsta och mest givande av de bohuslänska sillfiskeperioderna började vid 1700-talets mitt, kulminerade på 1790-talet och varade till 1808. Därefter var fångsterna länge obetydliga. Insaltnings av sill började i större skala 1752. Stora mängder bohussill fann avsättning på hemmamarknaden, men utförseln ökade framför allt sedan export-premier införts år 1758. Se tab 1.2. Enligt Högberg exporterades redan år 1761 mer än hälften av den sill som saltades i Göteborg och i Bohuslän. Större delen gick till Östersjöområdet, men från Göteborg gick också betydande mängder västerut, bl a till Irland samt till Västindien och Madeira, där svensk sill anses ha kommit till användning vid utspisning av slavarna på sockerplantagerna (aa s 176).

Sillfångsterna utnyttjades inte bara för insaltning utan också för kokning av *tran*. Tranexporten kulminerade liksom sillexporten på 1790-talet, då den kvantitativt motsvarade omkr en femtedel av sillexporten. Värdemässigt var proportionerna helt andra. Noteringarna för ett fat tran låg under denna tid mellan fem och sju gånger så högt som motsvarande noteringar för en tunna salt sill. Sill och tran svarade vissa år för lika stora andelar av exportens värde. Värdemässigt var tranexporten t o m större än

sillexporten åren 1795—96 men sjönk sedan betydligt. Högberg påpekar dock att jämförelsen gäller utförseln, ej produktionen. Denna var inte bara kvantitativt utan också värdemässigt högre vid salterierna, men trankokeriernas produktion var i högre grad än salteriernas inriktad på den utländska marknaden.

Då det gäller utförseln av *fisk* bör observeras, att de fångster som svenska fiskare islandsätter direkt i utlandet inte ingår i utförseluppgifterna i HS. Omfattningen av direktlandningarna redovisas årligen i Fiske, resp Fiskestatistisk årsbok (SOS) med fördelning på länder och viktigare fiskslag. Preliminära uppgifter meddelas dessutom från 1954 i handelsstatistiken i noter till motsvarande tabeller. De direktlandade fångsterna gick främst till Danmark, i viss utsträckning också till Nederländerna, Norge, Storbritannien och Västtyskland.

Följande sammanställning, som avser medeltal för vissa femårsperioder, visar att den fisk som säljs i utlandet numera endast till en ringa del ingår i utrikeshandelsstatistikens redovisning.

Från stormakt till välfärdsstat, s 252 f och Dahlgren, Några data angående lejdtrafiken åren 1941—43 (KM 1944, s 8 ff). Jfr Sveriges utrikeshandel efter kriget (Meddelanden från konjunkturinstitutet. Ser. B: 7). Som sammanfattningsvis utvecklingen på längre sikt kan konstateras, att Sveriges export, som hastigt ökade i betydelse från mitten av 1800-talet, alltmer kommit att omfatta industriprodukter. Som påpekats av bl a Ernst Söderlund arbetade de svenska storindustrierna i början av 1900-talet övervägande för export. Se Fagerstabrukens historia, del 3, s 1 och 24. Enligt en beräkning av Ingemar Gerhard bestod den svenska exporten år 1938 till 95 % av produkter som ingår i den svenska industristatistiken. Utvecklingen på exportmarknaden har sålunda gått mot en alltmer ökad förädlingsgrad. Importen har däremot i växande grad omfattat råvaror, bränslen och andra förnödenheter för näringslivet. Se tab 6.5 och 6.6.

	Direktlandad fisk enl Fiske	Utförsel av fisk exkl direkt- landad enl tab 3.6 och 3.8 i HS
	ton	
1935/39	14 832	25 471
1945/49	12 177	30 095
1955/59	53 511	41 406
1965/69	174 548	15 998

Variationerna under senare år i in- och utförseln av olika varor har behandlats i flera översiktliga framställningar. Se bl a de rapporter rörande konjunkturläget, som för åren 1937—59 ingår i Meddelanden från konjunkturinstitutet, Ser. A, och därefter i tidskriften Konjunkturläget. För de exceptionella förhållandena under de båda världskrigen, se Samuelsson,

7 Fördelning efter länder

7.1 Principer för fördelningen

Den svenska handelsstatistiken avsåg t o m år 1904 vid införsel till Sverige den sista hamn därartyget intog last innan det avgick till Sverige, dvs *sista lastningslandet* och vid utförsel från Sverige den första utländska hamn där någon del av lasten lossades, dvs *första lossningslandet*. År 1905 ändrades redovisningen till att avse *inköps- resp försäljningsland*. Därmed avses vid införsel det land från vilket godset inköpts eller för försäljning eller i annat syfte avsänts till Sverige, direkt eller över annat land. Vid utförsel avses det land till vilket godset sålts eller destinerats för försäljning eller i annat syfte.

Statistiska kommittén framhöll i delbetänkandet Handelsstatistik, s 15 (jfr kap 5), att övergången år 1905 till redovisning efter inköps- och försäljningsländer medförde stora skiljaktigheter i förhållande till resultaten före denna omläggning. Sålunda uppgavs värdet av exempelvis Sveriges införsel från Danmark till 73,4 milj kr år 1904 mot 39,8 milj kr år 1905 (12,7 % resp 6,8 % av Sveriges hela införsel) samtidigt med att Sveriges införsel från Förenta staterna uppgavs till 9,5 milj kr år 1904 och 41,5 milj kr år 1905 (1,6 resp 7,1 % av hela införseln). Jfr BiSOS F 1905, s XII—XIII samt tab 11. Från andra transatlantiska länder, tex Argentina och Brasilien, visade sig införseln vara mångdubbelt större än vad som förut varit känt. Synnerligen framträdande var också skillnaden fr o m 1905 i fråga om länder som saknade direkta sjöförbindelser med Sverige, såsom Österrike och Schweiz.

Liknande ehuru ej fullt lika stor inverkan hade statistikens omläggning på uppgifterna om utförseln. Se Fridlizijs, Sweden's exports 1850—1960, s 21 f. Även Martin Fritz har på-

pekat att det kunde leda till orimligheter då den officiella statistiken före år 1905 avsåg det land, vilket först mottog varan. Denna praxis ledde till att Nederländerna och fr o m 1903 även Norge framstod som de främsta mottagarna av vår järnmalmsexport. För Nederländerna torde det ha gällt malm som via Rotterdam transfererades till Ruhr. För Norges del utgjordes huvudparten av malm som transfererades till ett stort antal andra länder via Narvik. Se nedan. Eftersom Österrike importerade sin malm via Stettin inräknades denna i svensk statistik i exporten till Tyskland osv. Se Fritz, Svensk järnmalmsexport 1883—1913, s 149 f.

Redovisningen efter inköps- och försäljningsländer bibehölls som enda fördelningsgrund t o m redogörelsen för år 1935. Följande år började nya principer tillämpas. I de huvudtabeller, som innehåller specifikation efter länder avses fr o m 1936 för införseln *ursprungslandet*, dvs det land där godset tillverkats eller frambragts, och för utförseln *förbrukningslandet*, dvs det land där godset är avsett att förbrukas eller ejest nyttjas. Se KM 1935, s 233 ff; 1936, s 797 ff. Den inkommande varuanmäljan skall emellertid fortfarande innehålla uppgift även om inköpsland och den utgående varuanmäljan om försäljningsland. Även dessa uppgifter bearbetas. Detaljerade uppgifter med fördelning på inköps- och försäljningsländer föreligger årsvis i form av maskinlistor. I den tryckta statistiken redovisas resultaten i översiktstabeller, som ligger till grund för tab 5.3—5.4 och diagram L 3 i HS. Jämförelser mellan de båda redovisningssättten kan därför göras för tiden fr o m 1936.

Som framhålls i KM 1937, s 408 blir differenserna enligt de båda metoderna för vissa varor och vissa länder ganska stora. Detta gäller i viss utsträckning utförseln men framför allt införseln, särskilt av sådana varor som kaffe och andra kolonialvaror, bomull, ull, mineraloljor m m, som i betydande utsträckning köps från andra länder än produktionsländerna. Totalvärdet av importen blir givetvis vid redovisning efter inköpsländer högre för transit-

länderna och vid redovisning efter ursprungs länder högre för produktionsländerna. Jämför t ex tab 4 och 7 i Handel 1936. Uppgifter enligt båda redovisningssätten med fördelning på huvud- och undergrupper enligt SITC sammanställs sedan 1959 i del 2 av den årliga handelsstatistiken för vissa länder och dessutom för vissa länderområden, bl a EEC och EFTA, fr o m 1963 även OECD och s k U-länder (utvecklingsländer).

7.2 Grupper av länder

Tab 5.9 och diagram L 5 visar omfattningen av Sveriges handel med de internationella sammanslutningarna EEC, EFTA och OECD samt vissa andra länderområden. Grupperingen motsvarar tab 8 i Utrikeshandel 1970, månadsstatistik. Detta innebär att uppgifterna för år 1955 avser handelsförbindelserna innan motsvarande handelssammanslutningar började fungera och vidare att länderna för samtliga i tabellen redovisade år såvitt möjligt förts till den grupp dit de räknades vid slutet av år 1970.

EEC (Europeiska ekonomiska gemenskapen, *European Economic Community*) bildades av Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Västtyskland genom två överenskommelser, Messinaavtalet (1955) och Romfördraget (1957) och började fungera den 1 jan. 1958. — EFTA (Europeiska frihandelssammanslutningen, *European Free Trade Association*) bildades av Sverige samt Danmark, Norge, Portugal, Schweiz, Storbritannien och Österrike år 1959 och började fungera vid mitten av 1960. Finland, som associerades år 1961 och Island, som blev medlem 1970 har i tabellen medräknats bland EFTA-länderna även för tidigare år. — OECD (Den ekonomiska samarbets- och utvecklingsorganisationen, *Organization for Economic Co-operation and Development*) efterträddes år 1961 den år 1948 i Paris bildade sammanslutningen OEEC. Medlemmar var i slutet av 1970 dels samtliga EEC- och EFTA-länder utom Finland, dels Grekland, Irland, Spanien,

Turkiet, Japan, Canada och USA. Jfr Kock, *International trade policy and the Gatt 1947—1967*, s 109 ff. — Uttrycket *statshandelsländer*, som förutom i tab 5.9 bl a används i månadsstatistiken över utrikeshandeln avser länder med fullständigt statligt monopol inom utrikeshandeln. — Till *Östeuropa* har i tab 5.9 räknats Sovjetunionen samt Albanien, Bulgarien, Polen, Rumänien, Tjeckoslovakien, Ungern och Östtyskland. Dessa länder bildade år 1949 Comecon (Rådet för ömsesidig ekonomisk hjälp, *Council for Mutual Economic Aid*). Albaniens deltagande har sedanmera upphört. — Till *industriländer* har räknats dels samtliga länder i Europa utom Östeuropa, dels Canada, USA, Australien, Nya Zeeland, Japan och Republiken Sydafrika. — Övriga länder, dvs samtliga utom dels industriländer, dels statshandelsländer, räknas i handelsstatistiken till *utvecklingsländer*. Det innebär bl a att många av de oljeexporterande länderna medräknats. Jfr tab 5.7.

7.3 Särskilda länder

Uppgifterna är avsedda att belysa olika länders roll i Sveriges utrikeshandel vid olika tidpunkter. Om man ändå skulle vilja följa utvecklingen under en sammanhängande följd av år bör man uppmärksamma att HS vid fördelningen efter länder för de senaste hundra åren, dvs i tab 5.1—5.9, inte redovisar kvantitetsuppgifter utan värdet i svensk valuta varje särskilt år. Som framhållits i kap 4 innebär detta att dessa uppgifter endast i begränsad utsträckning belyser volymutvecklingen. I diagram L 1—L 4 visas några läanders relativa andel av vår in- eller utförsel. Några betydelsefulla områdesändringar, som bör beaktas vid studium av tabeller och diagram, meddelas i noter till tabellerna eller i följande kommentarer.

I HS är tabellerna mera detaljerade för ursprungs- och förbrukningsländer än för inköps- och försäljningsländer. En fullständig förteckning över de länder som redovisas i den

officiella statistiken ingår sedan 1959 i del 1 av Handel resp Utrikeshandel. För tidigare år hänvisas till Tullverkets förfatningssamling.

Den officiella statistiken innehåller också två grupper av sammanställningar där uppgifter om länder och om varor kombinerats. I den ena är utgångspunkten varorna och i den andra länderna. (1) De in- och utförda varornas fördelning på skilda länder har redovisats sedan 1894. Fördelningen avser sedan 1959 Bryssel-nomenklaturen (BTN) och återges numera i del 1 av Utrikeshandel. (2) För vissa länder har de varor redovisats som Sverige importerat eller exporterat. Uppgifterna har meddelats i tabell-form sedan 1871 och dessförinnan i viss utsträckning i textavsnittet. De avser sedan 1959 SITC och återges numera i del 2 av Utrikes-handel. Av utrymmesskäl innehåller HS inga utdrag ur dessa sammanställningar.

I HS används i vissa av tabellerna för 1700-talet uttrycket *destinationsområden* i st f länder. Detta sammanhänger med vad Staffan Högberg konstaterat vid undersökningar av tillförlitligheten av uppgifterna om länderfördelningen under denna tid. I 1700-talets tulljournaler förekom vanligen uppgifter om från vilken hamn fartygen kom och till vilken hamn de var destinerade. Vid uppgörandet av kommerskollegiets handelsstatistik för åren 1738—1812 ordnades dessa uppgifter in under länder eller handelsområden (Danmark, Danzig, England, Frankrike, Holland, Holstein, Königsberg, Lybeck, Medelhavet, Pommern, Portugal, Ryssland, Spanien, Tyska orter, Ostindien, Västindien, St. Barthélémy). Särskilt vid utklareringen av fartyg accepterade dock tullkamrarna även sådana destinationsangivelser som »Västersjön», »Nordsjön» och »Östersjön». Varor som på så sätt angavs vara destinerade till Västersjön fördes i handelsstatistiken under rubriken Frankrike, varor till Nordsjön under rubriken Danmark och varor till Östersjön under rubriken Tyska orter. Se Vallerö, aa s 71 f.

I synnerhet »Västersjön» förekom relativt ofta som destinationsangivelse för fartyg som utklarerades utan att man för den skull vet om

varorna var destinerade till franska hamnar. Det är därför inte möjligt att acceptera statistikens uppdelning på länder och handelsområden. Det har förefallit säkrare att låta sig näja med en grövre uppdelning och föra samman statistikens uppgifter på fyra större destinationsområden: Östersjöområdet (innefattande Danmark, Danzig, Holstein, Königsberg, Lybeck, Pommern, Ryssland och Tyska orter), Storbritannien, Nederländerna och Sydeuropa (innefattande Frankrike, Medelhavet, Portugal och Spanien). Det bör dock observeras att även denna grövre uppdelning innebär vissa osäkerhetsmoment. Se Högberg, aa s 57—63.

Uppgifterna i tab 1.3 och 1.4 om *Finlands* in- och utförsel avser dess handel med andra länder än Sverige. Handeln mellan egentliga Sverige och Finland var nämligen före freden i Fredrikshamn år 1809 intern. För åren närmast efter fredsslutet saknas uppgifter. Särskilda extrakt finns emellertid för handeln mellan Stockholm och Finland 1813—1815 och mellan hela riket och Finland fr o m 1816. Åren t o m 1822 bokfördes Finland inte i huvudsammandragen utan redovisades separat. Se Svedjemark, Svensk importstatistik 1815—1850, s 16 f.

Utom dessa uppgifter för Finland finns *ingen redovisning för Sveriges handel med olika länder åren 1813—1829*, om man undantar att den svensk-norska handeln började specialredovisas 1828. Se Gerentz, Kommerskollegium och näringslivet, s 375. Jfr Svedjemark, s 8.

Statistiken över handeln med *Norge* var länge osfullständig, i synnerhet i fråga om varor som fraktades landvägen. Se Åmark, s 59 f och National income, del 2, s 219 ff. Före unionstiden saknades varje föreskrift om utförseln landvägen från Sverige. Genom de s k mellanrikslagarna, av vilka den första utfärdades år 1815 och den sista upphörde att gälla 1897, reglerades handel och sjöfart mellan Sverige och Norge. Bestämmelserna, som ändrades flera gånger, innebar i huvudsak att svenska och norska råvaror och tillverkningar i de flesta fall skulle vara tullfria vid handel mellan unionsländerna. För utländska varor som fraktades landvägen utgick till en

början halv men fr o m 1874 full tull. För varor som fraktades sjövägen var tullfriheten mindre omfattande.

Så länge mellanrikslagen bestod bör man, som Åmark påpekat, räkna med ett intresse för exportören att ange utförseln hos tullmyndigheterna, eftersom en vara som konstaterades som inhemsk inte skulle beläggas med tull då den passerade gränsen. Detta intresse bortföll då den sista mellanrikslagen år 1897 upphörde att gälla. Uppgifterna om utförseln till Norge är därför för låga i den svenska statistiken, särskilt under de år som följe närmast därpå. Först fr o m 1902 anses dessa brister ha avhjälpts genom en kungl. kungörelse om uppgifter till denna statistik som utfärdades år 1901.

Bristerna i statistiken över handeln med Norge uppmärksammades av kommerskollegiet, som synbarligen ansåg den norska statistiken mera tillförlitlig och därför sammanställda uppgifter enligt svensk och norsk statistik för åren 1896—1901. Se BiSOS F 1901, s XII. Hela värdet av Sveriges utförsel till Norge uppgick enligt denna sammanställning år 1896 till 19,5 milj kr enl svensk och till 38,3 milj kr enl norsk statistik. År 1901 var värdet 6,7 milj kr enl svensk och 24,0 milj kr enl norsk statistik. I BiSOS F åren 1893—1901 redovisas dessutom i en bilaga Sveriges utförsel till Norge med detaljerad varuförteckning enl norsk statistik.

Även en annan brist i den svenska statistiken över handeln med Norge bör påpekas. Den svenska järnmalm som transiterades via Norge uppgavs t o m 1906 som export till detta land och fördelades först 1907 på resp försäljningsländer. Värdet av järnmalmsexporten till Norge uppgavs sålunda till 13,5 milj kr år 1906 men till endast 0,6 milj kr år 1907. Därtill kommer att en del av järnmalmen hade skeppats från Narvik till Göteborg för vidare befordran till västsvenska bruk. Den borde alltså inte alls ha medräknats i exportstatistiken. Se Fritz, Svensk järnmalmsexport 1883—1913, s 149 f. Uppgifterna för åren 1902—1913 bör dessutom enl Fritz justeras med hänsyn till lagerförändringar i Narvik.

I uppgifterna för *Danmark* ingår även Färöarna och till en början *Island*, som särredovisas i Handel från 1919 och i HS från 1921. Uppgifterna för Grönland, som tidigare redovisades i publikationerna vissa år och då fördes till Amerika, har från 1959 sammanförts med Danmark. Dessa områdesförändringar har endast medfört marginella förskjutningar i statistiken för Danmark. Ett avsevärt bortfall noteras dock då Danmark år 1864 avträdde *Slesvig och Holstein* till Preussen och Österrike. Dessa hertigdömen, som år 1867 införlivades med Preussen, redovisades för de båda mellanliggande åren separat i statistiken. Sveriges import från hertigdömena var obetydlig, men vår export dit var förhållandevis stor. Se följande uppgifter om värdet av vår export i 1 000 riksdaler riksmynt (jfr kap 9):

	1865	1866
Danmark	7 684	7 703
Slesvig och Holstein	3 166	2 282
Preussen	1 572	1 084

I fråga om importen från Danmark påpekade kommerskollegiet vid flera tillfällen att en övervägande del utgjordes av kolonial- och andra varor som transiterats över Danmark och att endast en mindre del utgjordes av landets egna produkter. Som framhållits i det föregående, framträder detta tydligt då redovisningen i statistiken år 1905 började avse inköpsland, ej som förut sista inlastningsland. Även jämförelser mellan uppgifterna för inköps- och ursprungsland i tab 5.3 och 5.5 visar att åtskilliga av de varor som Sverige köper från Danmark härrör från andra ursprungsländer.

I fråga om *Tyskland* är det särskilt viktigt att uppmärksamma, att uppgifterna avser det område som vid varje särskild tidpunkt räknades som tillhörigt till riket. Endast en del av områdesändringarna redovisas i noter till tabellerna. I den äldre statistiken meddelas i regel uppgifter

för Preussen, Mecklenburg, Hansestäderna (dvs Hamburg, Bremen och Lübeck) och Oldenburg samt t o m 1866 Hannover. De har i HS i åtskilliga fall sammanslagits under beteckningen Tyska områden.

Även efter det tyska rikets enande år 1871 redovisades länge uppgifter för dessa stater i separata tabeller. Först 1892 ersattes dessa av en gemensam tabell för Tyska riket.

I tab 5.5 och 5.6 i HS, som avser ursprungs- och förbrukningsländer, redovisas efter andra världskrigets slut Östtyskland (dvs DDR) och Västtyskland (dvs Förbundsrepubliken Tyskland) var för sig, men i tab 5.3 och 5.4 och diagram L 3 och L 4 redovisas fr o m 1950 enbart Västtyskland. Östtyskland inräknas därvid i Övriga Europa.

Storbritannien var länge vår främsta handelspartner. (Av s 72 i Vallerös ovannämnda avhandlig framgår att många av de hamnar som i dåtida handelsstatistik sammanfattades under benämningen England i själva verket var belägna inom andra delar av Storbritannien inkl Irland). Åren 1738/40 utgjorde exporten dit två femtedelar och åren 1871/75 över hälften av vår hela export. Även importen därifrån var betydande. Storbritanniens relativa andel minskade efterhand som Tysklands ökade. Under 1900-talet kom en större del av importen från Tyskland än från Storbritannien, om man bortser från åren kort efter andra världskriget. Även exporten till Tyskland har ökats så att värdet av exporten nu är ungefär lika stort till dessa båda länder. Deras andel av Sveriges totala in- och utförsel har emellertid minskats betydligt under senare år. Utvecklingen framgår av följande procenttal, som ligger till grund för diagram L 1—L 4. Man bör dock beakta att fördelningen avser sista lastnings- resp första lossningsland t o m 1904, inköps- resp försäljningsland 1930 och ursprungs- resp förbrukningsland 1970. Sistnämnda år avser uppgifterna för Tyskland enbart Västtyskland.

Så länge redovisningen av *utförseln* avsåg första lossningsland måste man givetvis räkna med att åtskilliga av de varor som enligt statistiken

	Införsel i % från Storbri- Tysk- tannien land	Utförsel i % till Storbri- Tysk- tannien land
1738/40	11,6	41,8
1769/71	7,5	35,9
1871/75	32,2	53,5
1901/04	26,0	38,2
1930	15,8	25,5
1970	13,8	12,5
		11,7

exporterats till Storbritannien sedermera kan ha reexporterats. Se nedan. Emellertid torde reexporten inte ha haft någon större omfattning under 1900-talet, av den officiella statistiken att döma. I varje fall är skillnaden ej stor mellan uppgifterna om utförseln till Storbritannien enligt den tidigare fördelningsprincipen för år 1904 och enligt den senare för år 1905, 36,0 resp 35,4 % av Sveriges totala utförsel. Även jämförelser mellan fördelningen efter försäljningsland i tab 5.4 och efter förbrukningsland i tab 5.6 visar endast små differenser i fråga om utförseln. — *Införseln* från Storbritannien uppgick enligt fördelningen år 1904 efter sista lastningsland till 25,8 % och enligt fördelningen år 1905 efter inköpsland till 24,7 % av Sveriges totala införsel. För senare år visar följande sammanställning ur tab 5.3 och 5.5, som avser värdet i milj kr, att en mycket betydande del av de varor som inköpts från Storbritannien härrör från andra ursprungsländer:

	Storbritannien som inköpsland	Skilnad ursprungsland
1936	314	222
1950	1 776	1 215
1960	3 203	1 950
1969	5 561	4 219
		1 342

Under beteckningen *Medelhavsländer* sammfördes i den äldre statistiken europeiska, asiatiska och afrikanska länder runt Medelhavet. I kapitlet om saltimport framhåller Höglberg på s 216 f att de stora fartygen, »spanjefararna», användes inte bara för saltimport utan också för fraktfart mellan sydeuropeiska hamnar. Svenska skepp som seglade med järn, trävaror och tjära till Lissabon kunde där lasta kolonialvaror för hamnar i Medelhavet. De kunde sedan fortsätta att gå i trampfart i Medelhavet eller segla till Sardinien, Sicilien eller Balearerna för att lasta salt eller också gå till Lissabon med vetelaster för att ta in salt i Portugal innan de återvände till Sverige. För denna sjöfart var det nödvändigt att de svenska fartygen kunde segla utan risk att bli uppbringade av de afrikanska sjörövarna. Liksom andra sjöfartsnationer köpte Sverige fri lejd för sina fartyg genom fredsfördrag med Alger, Tunis, Tripolis och Marocko, dvs de s.k. *barbareskstaterna*. Jfr tab 1.26.

Som framhållits i det föregående kom endast en del av handeln med *utomeuropeiska* länder till synes i statistiken så länge denna avsåg sista lastnings- eller första lossningsland, eftersom endast ett fåtal fartyg gick i direkt trafik mellan Sverige och dessa länder. Gunnar Fridlizius har påpekat att den officiella statistiken redovisar en avsevärd minskning av de utomeuropeiska ländernas andel av den svenska exporten under senare hälften av 1800-talet, trots att exporten dit i själva verket säkerligen ökats. Som förklaring har han antagit att den utomeuropeiska exporten gick direkt till köparna vid mitten av 1800-talet men att detta ändrades i och med den transoceana handelns expansion, huvudsakligen sedan ångfartygen började tävla med segelfartygen. Sverige kunde inte på länge konkurrera med de stora ångbåtsbyggande nationerna. Det ställde sig fördelaktigare att utvidga de mindre kapitalkrävande ångfartygslinjer som förband Sverige med engelska och tyska oceanhamnar, där godset sedan kunde omlastas och fraktas vidare till avlägsnare länder. Fridlizius förmodar att denna omlastning under senare

delen av 1800-talet främst gällde tyngre varor såsom järn och stål, medan utrymmeskrävande varor, t ex trävaror, ofta gick med segelfartyg direkt till köparna. Se Fridlizius, *Sweden's exports 1850—1960*, s 21 ff. Se även Fagersta-brukens historia. 2 (Attman, Adertonhundratalet), s 253 ff.

Då exempelvis tab 2.10 i HS visar att en ganska stor mängd plankor och bräder skepps till Brasilien år 1861 och tab 2.17 visar att avsevärda kvantiteter stångjärn skepps till USA på 1830-talet, innebär detta att *minst* dessa kvantiteter tillförts dessa marknader. I vilken utsträckning svenska varor dessutom sålts via andra länder framgår inte av den samtidiga svenska statistiken. Jfr de i det följande nämnda undersökningarna av den direkta och indirekta stångjärnsexporten till USA. I det föregående (avsnitt 7.1) har framhållits att införseln från transatlantiska länder visade sig vara mycket större enligt det redovisningssätt som började tillämpas 1905 än enligt den tidigare statistiken och att statistikens omläggning hade liknande men ej fullt lika stor inverkan på uppgifterna om utförseln. Av uppgifterna i BiSOS F 1905, tab 11 framgår att de utomeuropeiska ländernas andel av hela utförselvärdet var 3,0 % år 1904 och 10,8 % år 1905, medan deras andel av hela utförselvärdet de båda åren var 2,6 % resp 7,0 %. Jämförelser mellan tab 5.3 och 5.5 i HS visar att värdet av införseln från utomeuropeiska länder är högre vid fördelning efter ursprungs- än efter inköpsländer om man undantar USA. Det innebär att Sverige köper exempelvis japanska varor även från andra länder än Japan, medan USA i stor utsträckning exporterar även andra än sina egna produkter till Sverige. Jfr Stockman, *Transithandeln vid import till Sverige*, tab 18 och 20.

Handeln med USA kom snabbt igång efter de amerikanska staternas oavhängighetsförklaring den 4 juli 1776. Se Adamson, *Swedish iron exports to the United States 1783—1860* (SEHR 1969, s 58 ff). Adamson har framhållit, att bildandet av Amerikas Förenta Stater väckte stora förhoppningar i Sverige liksom i flertalet

andra handels- och sjöfartsländer. En marknad som förut varit förbehållen brittiska företag öppnades nu också för sådana från andra europeiska länder. Men medan andra stater ägnade en stor del av sin energi åt att importera amerikanska produkter, koncentrerade de svenska myndigheterna sin uppmärksamhet på att finna nya marknader för de traditionella svenska exportartiklarna. I början av 1780-talet skeppades exempelvis i viss utsträckning förutom järn även salt sill och ostindiskt te till USA från Göteborg. Däremot kunde exportörerna i Göteborg inte finna avsättning på andra sidan Atlanten för de plankor och bräder, som vanligen brukade fraktas tillsammans med järnet. Jfr kap 6. På grundval av amerikanska källor återger Adamson även uppgifter om en omfattande export från USA till Sverige under Napoleontiden av tobak, bomull, socker och kaffe, men han framhåller att det av flera skäl kan antagas, att dessa varor endast delvis tillförts den svenska marknaden.

I Adamsons artikel belyses även bakgrunden till växlingarna i Sveriges tidvis mycket omfattande export till USA av bl a stångjärn (jfr tab 2.17 i HS). Se även Attmans ovannämnda arbete. Både Adamson och Attman har gjort försök att med ledning av olika källor beräkna omfattningen av de mängder stångjärn och andra järnvaror som tillförts den amerikanska marknaden på indirekt väg. Adamson påpekar däriid att man bör skilja mellan två slag av indirekta skeppningar, nämligen transittrafik, som enbart innebär ett transportproblem, och reexport som även innebär en handelstransaktion (aa s 105). Adamsons beräkningar av de indirekta skeppningarna avser huvudsakligen tiden 1846—1860 och Attmans tiden 1860—1885.

I tab 5.7 och 5.8 lämnas uppgifter för åren 1955 och 1960—1970 för ett femtiotal utomeuropeiska länder. Med några av dessa länder är ökningen av handelsutbytet påfallande stor, om man ser till värdet i kronor. Den relativa andelen av in- och utförseln fördelad efter ursprungs- och förbrukningsländer visar en annan bild. Se följande procenttal.

	Europa	USA	Japan	Övr.
Införsel				
1955	71,2	9,8	0,7	18,4
1960	71,3	12,6	1,4	14,8
1965	75,8	9,5	1,4	13,3
1970	77,9	8,7	1,8	11,5
Utförsel				
1955	78,5	4,9	0,2	16,4
1960	77,1	6,4	0,3	16,2
1965	81,0	6,0	0,6	12,3
1970	80,2	6,0	1,0	12,8

De utomeuropeiska ländernas sammanlagda andel av Sveriges utrikeshandel har alltså minskats, särskilt efter tillkomsten av de europeiska sammanslutningarna EEC och EFTA. Se vidare tab 5.9, som visar att det i särskilt hög grad är utvecklingsländernas andel av vår import som gått ned, och detta trots att många av de oljeexporterande länderna ingår i den gruppen. Som framgår av avsnitt 7.2 utgöres den grupp som i tab 5.9 kallas Övriga OECD av Japan, USA och Canada.

8 Fördelning efter hamnar mm

I flera tabeller i HS har utförda och i några fall införda varor fördelats efter hamnar, kuststräckor eller tulldistrikts. Uppgifter av detta slag kan belysa inte bara hamnarnas betydelse för den egna ortens näringsliv utan också de vägar på vilka produkter från olika landsdelar når utländska marknader. Redovisningssättet i källorna är emellertid skiftande, vilket har medfört stora olikheter i utformningen av dessa tabeller.

Som framgår av kap 2 grundar sig uppgifterna i HS om fördelningen efter hamnar mm för åren 1738—1862 på de bearbetningar av generalpersedelextrakten som gjorts vid EHI och för åren 1871/1910 på sammanställningar ur BiSOS F. Dessa källor innehåller *kvantitetsuppgifter* för ett stort antal olika varor men ingen fördelning av samtliga varor på hamnar eller tulldistrikts. För åren 1927, 1937 och 1956, där uppgifterna hämtats ur KM, redovisas däremot *värdet* av hela utförseln med fördelning på större grupper av tulldistrikts. Se nedan. Varugrupperingen följer i princip grupperingen i SOS motsvarande år. För 1968 har uppgifterna hämtats ur SOS, där varorna vid fördelningen efter tulldistrikts grupperats enligt ECEs varonomenklatur för samfärdselstatistik. Jfr kap 5.

Uttrycken in- och utförselhamnar i tabellerna för 1738—1862 och tulldistrikts i tabellerna för senare år motsvarar endast delvis beteckningarna i källorna. I generalpersedelextrakten redovisas in- och utförseln med fördelning på de tullkamrar till vilka varorna inkommit resp varifrån de utgått. Se Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813, s 78—85 samt 102. I den tryckta statistik som ligger till grund för övriga tabeller används beteckningarna tullplatser 1871—1895, tulkkammardistrikts 1896—1918 och tulldistrikts för senare år.

Enligt KM 1958, s 85 avsåg statistiken det tulldistrikts där en vara införtullats resp utklarerats, vilket i enstaka fall kunde vara ett annat än det distrikts till vilket varan ursprungligen inkommit eller från vilket den slutligen avgått. Se även Wendin, Exportens fördelning på de svenska städernas tulkkammardistrikts år 1925, s 142 f (Svensk geografisk årsbok 1930).

Rätten att bedriva utrikes handel och sjöfart var länge begränsad till ett fåtal städer, de s k stapelstäderna. Övriga städer, de s k uppstäderna, ägde varken rätt att själva handla med utlandet eller ta emot utländska köpmän. Se Högberg, Handel och sjöfart på 1700-talet, s 34 ff. År 1723 hade 24 städer stapelrätt, av vilka 3 låg i södra Finland. Ingen av stapelstäderna låg norr om Gävle och Åbo vid denna tid. Städerna på ömse sidor om Bottniska viken var därför tvingade att anlita en längre söderut belägen stapelstad, oftast Stockholm, för sitt varuutbyte med utlandet. Före år 1741 fick de inte ens handla med de inhemska städerna söder om Stockholm och Åbo. Detta bottniska handelstvång uppmjukades efterhand, och år 1765 fick några städer vid Bottniska vikens båda kuster stapelrätt. De sista särbestämmelserna för de bottniska städerna upphävdes 1812.

Det bottniska handelstvångets reella betydelse har bedömts olika av olika forskare. Även sedan det upphävts behöll Stockholm länge sin ställning som största exporthamn t o m för de norrländska trävarorna. Som framhållits i kap 6.3 har detta satts i samband med de »kombinerade lasterna». De norrländska bräderna kunde i Stockholm förenas med Bergslagens järn och sedan exporteras som stuvningsvirke eller som komplettering till järrlasterna. Under segelsjöfartens tid var nämligen det sätt på vilket fartygen lastades av mycket stor betydelse för navigationsförmågan. Se Högberg, s 107 ff. För att fartyg som lastades med bräder eller andra lätta varor skulle bli säkra seglare fordrades att de också tog in barlast. Vanligen bestod denna av sand eller sten, men där så var möjligt var det naturligtvis förmånligare att komplettera lasten med någon annan vara, t ex

stångjärn, så att man både skulle kunna utnytta hela lastrummet och få fartyget att ligga tillräckligt djupt. Det fanns ytterligare en rent transportteknisk anledning till att fartyg som lastade järn ofta också lastade bräder. Järn kunde inte stuvas direkt mot bordläggningen. Däck- och fartygssidor måste skyddas mot den tunga lasten, och för detta liksom för lastens stuvning användes i stor utsträckning bräder.

I sin monografi Stockholm i svensk ekonomi 1850—1914 har Ingrid Hammarström framhållit, att Stockholm alltsedan medeltiden hade utgjort den ur transportsynpunkt naturliga utförselhamnen för Bergslagens järn och koppar. Också sådana produkter som tjära och beck, som huvudsakligen tillverkades i norra Sverige och Finland, utskeppades huvudsakligen över Stockholm. Till följd av sitt geografiska läge, sitt rika sortiment av konsumtionsvaror och säkerligen också därför att etablerade handelsförbindelser firmor emellan tenderade att leva kvar, förblev Stockholm länge handelscentrum för norra Sverige och fram till 1809 även för Finland, även sedan huvudstaden inte längre gynnades genom statsmakternas ekonomiska politik (aa s 23).

Enligt Heckschers beräkningar gick åren 1738/40 av rikets hela införsel 66 % till Stockholm och 11 % till Göteborg, medan av utförseln 60 % gick från Stockholm och 19 % från Göteborg.

De båda städernas sammanlagda andel av utrikeshandeln var sålunda stor. Se Heckscher, Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa. II: 2, s 93. I underlaget för dessa beräkningar ingår troligen ej Ostindiska kompaniets handel. Jfr tab 1.7 i HS. Denna handel gick helt och hållet över Göteborg, som därigenom fick regelbundna förbindelser med Kina, stundom också med Indien, och dessutom en ansenlig transitohandel. Se Lind, Göteborgs handel och sjöfart 1637—1920, s 21 och 180 ff. Heckscher utgick från värdesiffrorna i kommerskollegiets handelsstatistiska serier. För den senare delen av sjuttonhundratalet finns inte värdeuppgifter av motsvarande slag. I de sjöfartsstatistiska

serierna finns emellertid bl a uppgifter om in- och utklarerade fartygs antal och lästetal med fördelning på tullkamrar. Se Vallerö, Svensk handels- och sjöfartsstatistik, s 68 ff.

Högberg har undersökt sjöfartens omfattning i Stockholm och Göteborg för perioderna 1738/40 t o m 1806/08. Enligt hans beräkningar var det utklarerade lästetalet i runda tal i Stockholm 30 000 och i Göteborg 10 000 i början av 1740-talet. Åren 1806/08 utklarerades från vardera staden fartyg om inemot 30 000 läster. Omfattningen av sjöfarten tredubblades sålunda i Göteborg under den stora sillfiskeperioden (se kap 6), medan Stockholms sjöfart efter en ökning fram till 1780-talet åter minskades och vid sekelskiftet hade ungefär samma omfattning som på 1740-talet. Se Högberg, s 15 ff, 37 ff och 230 f. Som framgår av kap 6 svarade Stockholm under perioden 1738—1808 för 60 % av rikets hela stångjärnsexport. Vid mitten av 1700-talet gick nära hälften av denna till Storbritannien och en fjärdedel till Östersjöområdet. Av brädexporten från Stockholm gick däremot tre fjärdedeler till Sydeuropa. Under större delen av 1700-talet synes Stockholm alltså i huvudsak ha exporterat stångjärn och bräder till olika marknader. Högberg konstaterar att det i det föregående nämnda transporttekniska sambandet sålunda inte kan ha varit av så stor betydelse för trävaruexporten från Stockholm under denna period. Möjliga var det starkare under ett tidigare skede (aa s 125 f). Från Göteborg gick vid århundradets mitt mellan 80 och 90 % av såväl stångjärn som brädexporten till den brittiska marknaden (aa s 138).

Ur Ingrid Hammarströms beräkningar för åren 1841/50—1911/15 kan följande procenttal återges, som avser Stockholms, Göteborgs och övriga Sveriges andel av värdet av rikets totala in- och utförsel.

	Stockholm	Göteborg	Övriga Sverige
Införsel			
1841/45	39	34	27
1851/55	32	38	30
1861/65	34	35	31
1880	34	32	34
1896/1900	30	26	44
1906/10	26	23	51
Utförsel			
1841/45	43	25	32
1851/55	36	25	39
1861/65	20	28	52
1880	8	23	69
1896/1900	9	26	65
1906/10	10	23	67

Åren 1956 och 1969 var den procentuella fördelningen av utrikeshandelns värde följande (se KM 1958, s 86 och Utrikes handel 1969: 2, tab 8).

	Stockholm	Göteborg	Övriga Sverige
Införsel			
1956	31	23	46
1969	24	21	55
Utförsel			
1956	12	29	59
1969	11	24	65

Hammarström har även behandlat förhållandet mellan export och import i Stockholm och Göteborg. Från att det vid 1800-talets början och ännu på 1840-talet hade rått ungefär jämvikt mellan export och import i Stockholms utrikeshandel, kom staden under decennierna efter 1850 att bli en övervägande importhamn. Under 1880- och 1890-talen var det mindre än

en femtedel av huvudstadens totala omsättning inom utrikeshandeln som gällde export. För Göteborgs del kom utvecklingen att förlöpa annorlunda. Staden höll sin ställning både som exporthamn och importhamn och ledde i fråga om den totala omsättningen allt mer över Stockholm (aa s 30).

I sina kommentarer har Hammarström framhållit att det visat sig vara en generell tendens, ingalunda begränsad till Sverige, att ett lands import gärna koncentreras till någon eller några storhamnar, medan varuexporten söker sig den kortaste vägen från produktionsort till närmaste utskeppningshamn (aa s 29). Stockholm och Göteborg svarade sålunda tillsammans ännu vid 1900-talets början för omkring hälften av landets hela import, medan deras sammanlagda andel av exporten sjönk från omkr två tredjedelar på 1840-talet till omkr en tredjedel vid sekelskiftet. Detta innebär med andra ord att andra hamnar alltmer började göra sig gällande, i synnerhet på exportsidan. Enligt en beräkning i KM 1958, s 85 kom 72 % av importen år 1956 till de fem tulldistrikten som hade den största importen, nämligen Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg och Norrköping. Exporten var mera spridd på de olika distrikten, och de fem med den största exporten, dvs Göteborg, Stockholm, Kiruna, Gävle och Sundsvall, svarade här för 56 % av totalvärdet.

Det bör observeras att dessa procental avser värdet. Kvantitetsjämförelser ger en helt annan bild, särskilt i fråga om exporten. Enl KM 1941, s 408 svarade malmdistrikten år 1938 för 57 % av de exporterade kvantiteterna. Därnäst kom Göteborg med endast 5,9 %. Även flera av trävarudistrikten hade en utförselkvantitet som översteg Stockholms. Det kan tilläggas att Göteborg svarade för 8 % och Stockholm för endast drygt 2 % av rikets hela utförsel år 1969, om man utgår från kvantitet i stället för värde.

I de artiklar i KM som ligger till grund för tab 6.2—6.4 i HS har tulldistrikten sammansförts till fyra större grupper, nämligen distrikter

vid Bottniska viken, Östersjön och Mälaren, Västkusten samt restgruppen Övriga distrikt. Motsvarande gruppering har gjorts i tab 6.1, där uppgifterna hämtats ur BiSOS. Även tabellerna rörande trävaruutförseln 1830—62 har så långt det varit möjligt anpassats till denna gruppering. Jfr Bil. D. I de tabeller som återges i HS går sydgränsen för Bottniska viken vid Gävle tulldistrikt och för Östersjön vid Trelleborg, medan Malmö räknas till västkusten. Som framgår av KM 1958, s 85 omfattar gruppen Övriga i princip endast distrikten vid gränsen mot Norge, medan distrikten i det inre av landet förts till det närmast belägna kustområdet. Ett undantag utgjorde dock 1927, då gruppen Övriga även omfattade distrikt i det inre av landet, av vilka de vid Vänern angavs vara de viktigaste.

Det kan tilläggas att de uppgifter för Kiruna tulldistrikt som ingår bland Övriga distrikt avser den malm, som utklarerades därifrån för skeppning från Narvik men ändemot ej exporten över bl a Luleå, vilken ingår i uppgifterna för Bottniska viken. Luleå fick järnvägsförbindelse med Gällivare 1892, medan järnvägen från Gällivare över Kiruna till Norge öppnades för trafik år 1902. Före år 1909 skeppades all Gällivaremalm över Luleå och före år 1908 all Kirunamalm över Narvik. Se Fritz, Svensk järnmalmsexport 1883—1913, s 39 samt 41 f. — Enligt KM 1958, s 88 gick 60 % av den svenska järnmalmsexporten år 1956 över Narvik, omkring en fjärdedel över distrikten vid Bottniska viken, främst Luleå, och större delen av återstoden över Nyköping (Oxelösund).

9 System för penningväsen, mått och vikt

9.1 Penningväsen

Mark var ursprungligen en viktenhet för vägning av silver, vilken även blev en myntenhet. I Sverige delades marken i 8 öre, öret i 3 örtugar och örtugen i 8 penningar. Det gick alltså 192 penningar på en mark. Se bl a Heckscher, De svenska penning-, vikt- och måttsystemen. En historisk översikt. Markmynt i silver präglades inte i nämnvärd utsträckning före 1536.

För om 1534 präglades *daler* i silver efter förebild av den tyska thalern och med i huvudsak oföränderlig vikt i silver. Denna daler kallades från början av 1600-talet *riksdaler*, sedermera *riksdaler specie*. Vid sidan härav behölls markmyntsystemet. Den svenska dalern fogades på 1590-talet in i detta system och följde med i dess successiva värdeminskning. En svensk daler blev detsamma som 4 mark och alltså 32 öre. Den officiella värderelationen var 1604 en riksdaaler = 1 1/2 daler, 1723 en riksdaaler = 3 daler. För den svenska dalerns värde i utländsk valuta se Sveriges Riksbank 1668—1924, del 5.

Gustav II Adolf införde 1624 prägling av kopparmynt, vilkas metallinnehåll skulle ha samma värde som motsvarande silvermynts, och fastställde en viss värderelation dem emellan. Sverige fick därmed vad som kallas dubbelmyntfot. Kopparens marknadsvärde i förhållande till silver minskades emellertid och därmed kopparmyntens värde i förhållande till silvermynt med samma benämning. Man kom därför att skilja på exempelvis daler kopparmynt (kmt) och daler silvermynt (smt). Från 1665 infördes ett fast förhållande emellan dem så att 3 daler kmt sattes = 1 daler smt, och mynt av koppar slogs med beteckningen silvermynt.

Se Samuelsson, Från stormakt till välfärdsstat, s 49. Denna relation mellan benämningarna bestod officiellt till 1776.

De i koppar slagna dalemynten hade form av rektangulära plåtar. Redan i ganska små valörer var de tunga och otympliga. Tvådalersplåten, dvs en kopparplåt vars värde motsvarade 2 daler smt, vägde från början 3,62 kg, senare 2,72 kg. Plåtmyntens otymplighet torde ha medverkat till att sedelmynt infördes, först på 1660-talet, sedan på nytt på 1700-talet. 1723—1745 inlöste riksbanken sina sedlar med kopparplåtar. Åren 1745—1776 var de oinlösliga. Sedlarnas värde sjönk under denna tid med minst hälften.

Räkningen i dalér och öre upphörde efter 1776 års myntordning då Sverige övergick till silvermyntfot och *riksdaler specie* blev huvudmynt. 6 dalér smt inlöstes med en riksdaaler. Riksdalern var uppdelad i 48 skillingar, skillingen i 12 runstycken. Hamburgrikssdalern sattes i myntordningen = 47 skillingar och 5 runstycken, dvs nära 99 % av en svensk riksdaaler, pund sterling (20 shillings) till 4 riksdaaler och 15 skillingar.

Riksdaaler banko avsåg sedlar och skiljemynt utgivna av riksbanken. Bankosedlarna inlöstes fram till 1808 med silvermynt och var då likvärdiga med specieriksdaler. Sedan de därefter blivit reellt oinlösliga sjönk deras värde. År 1830, när beslut fattades att återinföra silvermyntfot, sattes bankrikssdalern = 3/8 specieriksdaler. *Riksdaaler riksgälds* var ursprungligen benämningen på en valuta som skapades genom att riksgäldskontoret från 1789 utgav s k kreditsedlar i riksdaaler och skillingar. De var oinlösliga och deras värde sjönk gentemot bankosedlarnas. År 1803 inkorporerades riksgäldssedlarna i riksbankens myntsysteem, och en riksdaaler riksgälds sattes = 2/3 riksdaaler banko. Efter den år 1830 beslutade myntordningen motsvarade en riksdaaler riksgälds alltså 1/4 riksdaaler specie. Denna värderelation bestod tills genom 1855 års myntförordning räkning i *riksmynt* genomfördes. En *riksdaaler riksmynt* à 100 öre sattes = en riksdaaler riksgälds. Genom

1873 års myntförordning erhöll riksdaler riksmynt benämningen *krona*. Samtidigt övergick Sverige från silvermyntfot till guldmynftfot. Med avbrott för större delen av tiden 1914—1924 bibeöhölls denna till 1931. Benämningen krona används i BiSOS F fr o m 1875, i HS även 1871—1874.

9.2 Mått och vikt

I tabellerna för perioderna 1732—1814 och 1815—1862, som grundar sig på bearbetningar av generalpersedextrakten, redovisas kvantiteten av in- och utförda varor enligt de system för mått och vikt som gällde under motsvarande perioder. Uppgifterna för senare år, som hämtats ur tryckta källor, redovisas dock enligt metersystemet. För att underlätta jämförbarheten redovisas in- och utförseln åren 1861 och 1862 i äldre mått i bl a tab 2.1 och 2.2 och i nyare mått i bl a tab 3.1 och 3.2.

De äldre måttens innehörd kan i stor utsträckning fastställas. Bestämmelser utfärdades nämligen vid olika tidpunkter om justering av mätinstrumenten för mått och vikt till överensstämmelse med särskilda likare, av vilka åtskilliga ännu är bevarade, och vetenskapligt utförda komparationer mellan dessa likare och likare för metersystemet gjordes långt innan metersystemet infördes. Se Jansson, Mått, mål och vikt 1850—1950 (i Kungl. Myntet 1850—1950) och vidare densammes Måttordbok, Svenska måttstermer före metersystemet samt Falkman, Om mått och vigt i Sverige. Historisk framställning. D. 1—2. Följande redogörelse, som avser sådana enheter för mått och vikt som berörs i HS, är i huvudsak grundad på dessa arbeten.

Åtskilliga av de äldre enheterna för mått och vikt har haft olika innehörd under olika tider, i olika bygder eller i samband med olika varor. Genom 1665 års plakat om mått och vikt, vid vars tillkomst Georg Stiernhielm spelade en avgörande roll, blev systemet mera enhetligt än tidigare, men även enligt detta plakat hade

särskilt två av de mått som används i HS, nämligen tunna och skeppund, olika innehörd i samband med olika varor.

Sålunda fastslogs att det skulle finnas två slags »tunnemål», nämligen öltunna och spannmålstunna, vilket innebar att man hade olika rymdmått för flytande och torra varor. Ölturnnan skulle rymma 48 och spannmålstunnen vid s k struket mål 56 kanner. Då en kanna både för flytande och torra varor motsvarade 2,617 liter, rymde alltså den förra 125,6 och den senare 146,6 liter. I själva verket blev det emellertid fråga om flera olika rymdmått för torra varor. Det var spannmålstunnen som *målkärl* som rymde 56 kanner. Som *måttsenhet* förändrades den dock mot upprepade gånger på grund av olika föreskrifter om mätningssättet, som kunde avse rågat eller struket, löst eller skakat mål. Struket mål motsvarade 56 kanner, medan rågat mål (senare ertsatt med s k fast mål) avsåg ett något större mått. Det ertsattes enl 1665 års plakat med ett tillägg till det strukna målet av 2 kappar (å 4,58 liter) och enligt 1739 års förordning med ett tillägg av ytterligare 2 kappar. Då 4 kappar var lika med 7 kanner, avsåg följaktligen fr o m 1739 en tunna för torra varor i fast mål i regel 63 kanner, dvs 164,9 liter.

De varor för vilka tunnan fr o m 1739 motsvarade 63 kanner var framför allt spannmål (utom malt, där tunnan avsåg 66 1/2 kanner, dvs 174 liter) och vidare träkol och stenkol, färsk fisk m m. Löst (ej packat) salt och bränd kalk skulle från samma tid mätas med »löst mål + 2 kappar», vilket motsvarade 59 1/2 kanner (155,7 liter).

Tunnan för flytande varor, som i 1665 års plakat kallades öltunna, rymde som ovan nämns 48 kanner. Denna 48-kannorstunna skulle användas inte bara för öl utan också för bl a saltat kött, salt eller torr fisk, smör m m och vidare för tjära och beck, packat mjöl och packat salt. Då den användes för insaltade varor kallades den vanligen lakegodstunna eller spilrästunna.

Vissa flytande varor, t ex vin och sprit, tran

och vegetabiliska oljor mättes vanligen i fat (åmar) om 60 kanner, dvs 157 liter.

Även skeppund hade som ovan nämnts olika innehörd i olika sammanhang. För alla varor utom järn och koppar avsåg skeppundet s k *viktualievikt* och indelades då i 20 lispund och detta i sin tur i 20 skålpond. Då 1 skålpond var = 0,425 kg var alltså 1 skeppund viktualievikt (dvs 400 skålpond) = 170 kg och ett lispund = 8,5 kg. Enheten centner = 100 skålpond, dvs 42,5 kg, infördes officiellt genom 1855 års stadga om mått och vikt men hade redan dessförinnan varit i bruk. 1 skeppund viktualievikt blev då = 4 centner och 1 lispund = 1/5 centner.

För järn och koppar hade skeppundet olika vikt beroende på var vägningen skedde. Vikten var högst på produktionsorten (1 skeppund bergsvikt = 150 kg), lägre efter transport till en uppstad (1 skeppund uppstadsvikt = 143 kg) och lägst i stapelstaden. 1 skeppund stapelstadsvikt motsvarade 136 kg = 3,2 centner. 1 stapelstadsskeppund var alltså 4/5 av viktualieskeppundet. Eftersom utförseln gick från stapelstäderna är det *stapelstadsvikt* som avses i exportstatistiken då det gäller järn och koppar. Avsikten med olikheterna var enligt Jansson att när ett skeppund stångjärn vägdes i exporthamnen skulle det visa en övervikt i förhållande till den på produktionsorten åsatta vikten. Med denna övervikt skulle man täcka transportkostnaderna till exporthamnen och sålunda kunna sätta samma pris på skeppundet bergsvikt och skeppundet stapelstadsvikt. Se s 13 i Janssons Måttordbok och s 95 f i hans Mått, mål och vikt.

I tab 1.2 redovisas utförseln av kalk i läster. Av bråktalen i handelsstatistikens sifferuppgifter framgår, att en läst kalk räknades som 12 tunnor. Jfr Jansson, Måttordbok, s 46 och 91 samt Troili, Europeiska staternas mått- och vigtordningar, Stockholm 1843, s 372.

Bland längdmåtten blev längden av en aln tidigt fastställd. Redan 1604 påbjöds att alnen skulle rätta sig efter det alnsmått som förvarades i Rydaholms kyrka i Småland. Den s k Rydaholmsalnen mätte 59,38 cm, och den officiella

alnen bibehöll detta mått ända till införandet av metersystemet. Därvid fastställdes längden av en fot till 0,2969 meter, och en aln var hela tiden lika med 2 fot. Enligt 1739 års förordning delades foten »efter den geometriska fördelningen» i 10 decimaltum. Men »till bruk vid byggnad och hantverk» delades foten i 2 kvarter och dessa i 6 verkutm. Det gick alltså 12 verkutm å 2,47 cm på en fot och 24 verkutm på en aln. Enligt Jansson var indelningen i verkutm den oftast använda. Den förekommer förtfarande på våra tumstockar.

I den äldre handelsstatistiken anges tjockleken av plankor, bräder, bjälkar och sparrar i tum. Det anges inte vilket tumsmått som avses, men det förtjänar att nämnas, att det genom särskild lagstiftning år 1914 medgavs, att längdmåtningsredskap indelade efter den engelska foten (å 0,30480 m) eller den danska (å 0,31385 m) fick justeras för att användas vid virkehandel och trävarurörelse. Såväl den engelska som den danska foten indelades i 12 tum. Se SFS 1914: 502—503. Genom SFS 1935: 158 utsträcktes befrielsen från justeringsplikt till att bl a också gälla redskap inrättade enbart efter andra än metriska mått- och viktenheter för användning uteslutande vid handel med utlandet.

I enlighet med ovannämnda mått på 1 fot var 1 kubikfot = 0,02617 m³ och 1 m³ följaktligen = 38,21 kubikfot. Sambanden mellan längd- och rymdmått, i viss utsträckning också viktmått, fastställdes redan genom Stiernhielms måttreform, och det kan nämnas att 1 kanna, vilken som ovan nämnts rymde 2,617 liter, motsvarade 100 kubikdecimaltum. Sedan decimalsystemet i vårt måttsystem genomförts (utom för milen) genom 1855 års förordning om mått och vikt sattes sålunda 1 kubikfot = 10 kanner.

Metersystemet infördes i Sverige genom kungl. förordningen den 22 november 1878 (SFS 1878: 49), där det föreskrevs att detta system skulle genomföras successivt under åren 1878—1888 och uteslutande användas från 1889. I BiSOS F används metersystemet från 1881. De uppgifter för åren 1861—1880 som

redovisas enligt metersystemet i tab 3.1—3.2 har i regel hämtats direkt ur Tullk 91, som använt reduktionstalen i kungl. förordningen den 9 oktober 1885 (SFS 1885: 62). Även i tab 6.1 har uppgifterna före 1881 omräknats till nya mått. Denna omräkning har gjorts med de mera avkortade reduktionstal som anges i Bil. A. Resultaten blir därigenom något lägre än enl Tullk 91.

En del varor redovisas vissa år i rymd- och andra år i viktmått. I tabellerna fr o m 1861 har sådana uppgifter reducerats till att genomgående avse antingen vikt- eller rymdmått. Därvid har reduktionstal använts som direkt eller indirekt hämtats ur kommerskollegiets publikationer. Jfr noterna till motsvarande tabeller.

1 Historical survey of the organisation of Sweden's statistics of foreign trade

1.1 The period before 1815

Statistics of Swedish trade were compiled for the first time in 1637 when abstracts were made of the import and export lists from the then existing staple towns; a computation of the value of the goods entering and leaving the country was later made on the basis of these lists. Similar computations were made on several occasions during the century that followed. Much of the primary material and compilations preserved from that period, which have been discovered in widely different records and collections, have been published and commented upon by B. Boëthius and Eli F. Heckscher in their work *Svensk handelsstatistik 1637—1737*. The English text in that work also contains certain compilations for 1559, 1576, 1590 and 1613. See also Heckscher, *Sveriges historia från Gustav Vasa*, Part 1, Appendix V, which describes the sources of these figures.

The statistics of foreign trade were only sporadic prior to 1738 when for the first time annual statistics of trade were compiled centrally in Sweden. They were drawn up by the *Board of Trade* ("kommerskollegiet") and were based, as the earlier statistics had been, on the customs accounts. The statistics of trade—and the statistics of shipping, which were closely associated with them—served several purposes. They were used for surveillance and information, as a guide in practical political questions and as arguments in political discussions. See Vallerö, *Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813*. The work done by the Board of Trade on this

material is preserved at the National Records Office. One series consists of the *import and export schedules* ("generalpersedelstrakt") for 1738—1812. These schedules record the import and export of various goods with distribution both by local customs-houses and by foreign trading areas. Another series contains the *balance-of-trade accounts* ("handelsbalansräkningar").

During the whole of the 1738—1813 period the import and export schedules were drawn up by the same institution and according to the same methods, but balance-of-trade accounts were compiled by different institutions and according to varying methods. As the balance-of-trade accounts were strongly criticised on numerous occasions, their compilation was taken out of the hands of the Board of Trade in 1766. After that date the accounts were compiled by other bodies but they, in their turn, were vehemently criticised and the work was stopped entirely. The last balance-of-trade accounts record data for 1813. See the above-mentioned work by Vallerö, p. 88 ff and in particular pp. 97—99 where the balance-of-trade accounts reproduced in Table 1.26 in *Historical Statistics* (HS) are described. As Vallerö points out the expression the "balance of trade", which originally meant a comparison between the value of imports and exports, came in the latter half of the 18th century to mean practically the same as the present concept of the balance of payments. See Chapter 4.

1.2 The 1815—1891 period

The work of compiling statistics of foreign trade was removed from the Board of Trade in 1815 and transferred to the *Board of Customs* ("generaltulldirektionen"). The customs ledgers provided the ultimate basis of all work on the figures, whether it was carried out by the local customs-houses or centrally. See Svedjemark, *Svensk importstatistik 1815—*

1850. There has been no similar examination of the export statistics for the same period.

Copies of the work done by the Board of Customs on the figures were transferred to the Board of Trade; these documents are now preserved at the National Records Office. This series covers the years 1815—1890. In the customs ledgers, which were the ultimate source for the import and export schedules, the commodities had to be entered in accordance with the notations in the customs tariff. Very little work seems to have been done on the classification of commodities when they were processed centrally. In these schedules the commodities are arranged alphabetically with breakdowns by minute shades of quality or differences in the packaging. Consequently a large number of separate items are listed. To some degree the commodities are gathered together under major headings e.g. fish, dyes, iron, oil, grain, wood products, wine, textiles, etc.

Extracts from the import and export schedules for the whole country were issued in print by the Board of Customs for each of the years from 1819 to 1831. This is the first time that statistics of Sweden's foreign trade were published regularly. During the 18th century, however, some figures had been published from time to time.

The Board of Trade took over the publication of extracts from the import and export schedules from the 1832 issue. These extracts composed a special table in the Board's report on Sweden's foreign trade and shipping. Before that date the Board, apparently on its own initiative, had published reports on shipping for 1828 and 1829. A report for the latter year also contained some figures relating to foreign trade; the Board thus began on a small scale in 1829 to take up again its work on trade statistics after an interval of 15 years. From 1830 the series was called *Berättelse om rikets utrikes handel och sjöfart*. The reports for 1830 and 1831 were printed in accordance with new directives for

the Board of Trade, which were issued on 23rd April 1831.

These directives, which were in force from 1832—1891, enjoined the Board to make annual reports to the King-in-Council on Sweden's trade and shipping, factories, etc. At the same time a statistical office was set up at the Board, which from 1860—91 was called the Accounting Office ("kammarkontor"). The Board of Customs was still to be responsible for compiling the import and export schedules, but tabulations from them were to be published by the Board of Trade.

Even though the Board of Trade had not been specifically enjoined to draw up statistics of foreign trade, it plainly interpreted its instructions to issue reports so widely that it embarked on considerable statistical work in certain periods. At that time the Board had for the basis of its statistics not only the figures received from the Board of Customs, which at that time were distributed by countries and customs values; the shipping lists, which had to be sent back to Sweden by the consuls stationed abroad, were another source of material. See Chapter 4. Foreign statistical publications were also used when the printed reports were drawn up.

From the 1858 issue the Board of Trade's reports were included in the newly started series *Bidrag till Sveriges officiella statistik* (BiSOS) in which the report *Urikes handel och sjöfart* came under the heading F. (From 1895 this heading only referred to foreign trade.) The change in the method of publication did not mean an immediate change in content. The imported and exported goods were still only entered in alphabetical order until 1870 in accordance with the Board of Customs' schedules with indication of quantities or, in a few cases, of values. Quantities were listed in line with the customs tariff in force at each particular point of time. There were changes in the recording of a number of commodities in the customs schedule from capacity to weight measures, especially in the

1840s and the 1850s. The Board of Trade went over to the new method of recording without giving equivalents, which would have enabled comparisons to be made with the previous year.

A number of changes were made in the publications as from 1871. An elaborate system of tables was introduced, the text being cut down to a few pages. Although the lists made by the Board of Customs, with commodities entered in alphabetical order, were reproduced until 1884, they were preceded both by tables in which the commodities were distributed by groups indicating both quantity and value, and by a summarised table which enables a computation to be made of the share of the various commodity groups in the total imports and exports, measured according to value. Cf. Table 4.11—4.12 in HS. At the same time new methods of calculating values were introduced; from then on values were calculated by the average price of the commodity in Swedish ports with a deduction for customs duty. This means that values according to current terminology have related since 1871 to c.i.f. and f.o.b. prices. Reference should be made to Chapter 4 for the methods employed before that date.

Svedjemark points out in his thesis on import statistics that the primary material obviously has many deficiencies. "The most serious one seems to be that the amounts of goods reported by the consuls related to what was taken on board in the ports of shipment and not in fact what really arrived at its destination. No allowance was made for possible shipwrecks, the sale or transfer of the cargoes." He draws attention to the uncertainty in the calculations of the values, and to the fact that the consuls—no more than the other authorities—could not have registered illegal trade; frequent changes in the nature of the primary material and the method of processing it meant, too, that during the early years the figures for each individual country are not comparable. Finally, he emphasized that

no discussion of the principles to govern the statistical works relating to foreign trade seems to have been held by the Government, in Parliament or in the two departments responsible, and that co-ordination and planning was by no means a characteristic of the statistical work during the period dealt with by the thesis but that, on the contrary, this work was a bone of contention between the two departments concerned. He notes that an impression still remains of a lack of uniformity in the collected statistical material on foreign trade, especially in regard to imports for the 1815—1858 period.

E. F. Söderlund has maintained that the early printed statistics of trade "are very brief and in some respects full of shortcomings". He adds that the export schedules compiled by the Board of Customs are a better source than the printed trade statistics; for this reason he has had the export schedules re-examined. (See Söderlund, *Swedish Timber Exports 1850—1950*, p. 23.) He has accordingly led a project in which extracts have been made from the Board of Customs schedules regarding timber exports from 1830—1875 and regarding the import and export of other important commodities from 1815—62. Similarly, extracts have been made from the import and export schedules etc. compiled by the Board of Trade for 1738—1812. Tables 1.1—1.26 and 2.1—2.18 in HS have been based on these extracts. See Chapter 2.

1.3 The 1892—1912 period

1892 was a turning-point in the development of the Board of Trade, particularly in regard to its statistical work, for new directives had been issued for the Board on 30th October 1891. A statistical division was to be set up at the Board of Trade which was to "draw up the special reports which the Board had been commissioned to issue and in general to deal with all matters and questions of a statistical

nature". Thus it was stated explicitly that the Board was to be entirely responsible for the compiling of these statistics. However the primary material for the statistics of foreign trade was still obtained from the Board of Customs.

The statistical division immediately set to work on what the 1905 Committee on Statistics called the "improvement both formally and materially in the ill-managed statistics of economic activities".

Several important reforms were carried out during the first decade of this century, these reforms being chiefly based on the recommendations of the Committee on Statistics, which was set up in 1905. This Committee, which issued its main report *Sveriges officiella statistik och dess allmänna organisation* in 1910, had already published several minor reports, two of which were of decisive importance for the statistics of foreign trade. In one of these reports a new list of commodities was proposed which was used in the statistics for 1907–11, but later another list of commodities was introduced and applied for 1912–13. See also Chapter 5. The other minor report contained recommendations which led to several changes. One of them was that as from 1905 imports began to be recorded by country of purchase and not as previously by last country of loading, while exports were recorded by country of sale and not as previously by the first country of unloading. See also Chapter 7.

The Committee considered that for practical reasons the statistics should go on recording the value of the goods at the frontier i.e. relate to c.i.f. and f.o.b. prices. It also took the view that the present way in which the value of commodities was determined left much to be desired and that radical reforms were necessary. A majority of the Committee therefore recommended that importers and exporters should be required by law to declare the value of the commodities in their customs declarations. There was a conflict of

views on this proposal but it was carried through in essentials by the King-in-Council Ordinance of 28th November 1913 concerning statistical data relating to foreign trade. See Chapter 4.

1.4 From about 1913 and after

During the years immediately preceding the First World War many changes were made in respect of the statistics of foreign trade. Annual statistics were included from 1911 in the newly started series *Sveriges officiella statistik*—Official Statistics of Sweden (SOS), which superseded the BiSOS. The new publication for 1911–1961 was called *Handel*—Trade and after that *Urikeshandel*—Foreign Trade. Codes according to the statistical list of commodities then applied were set out in the publication as from the 1912 issue. While the publications included in the BiSOS series were only in Swedish, the SOS series includes summaries, and some translations, into French from 1911–49 and after that date into English.

After the establishment of the statistical division at the Board of Trade in 1913 and the re-organisation of the system of making returns, the statistics of foreign trade were organised in the following way.

The primary material was collected by the Board of Customs. The data were chiefly based on the customs declarations which importers and exporters had to send in to the local customs-houses or, in some cases, to post offices and railway stations. Everyone filling in a customs declaration for a commodity entering or leaving the country had to state (1) the nature of the commodity and its statistical number in the list of commodities in force, (2) its quantity, (3) its value with some exceptions (cf. Chapter 4) and, in addition, (4) its country of purchase or sale (cf. Chapter 7). The statistical data were examined and compiled in tables by the statis-

tical division of the Board of Customs; monthly tables were set up for certain important commodities and annual ones for other commodities. The Board of Trade based its statistics of foreign trade on these tables. The system used was consequently largely in line with the recommendations of the 1905 Committee on Statistics.

The division of labour between the two departments continued along roughly the same lines until 1st July 1962 (see below). After the Board of Customs went over to punched-card processing, the material was sent to the Board of Trade in the form of machine lists produced by punched-card machines. The Board was responsible for the publication of the statistics and the necessary tabulations which were made by hand from these lists. Planning was carried out by means of consultations between the two departments, the Board of Trade being responsible in the first instance for the statistical point of view.

All processing by machine except the punch-carding was transferred from January 1963 from the statistical division of the Board of Customs to the Data Processing Centre at the National Central Bureau of Statistics (SCB). See Ohman, *Elektroniken i utrikeshandelsstatistikens tjänst* (ST 1963, p. 369 ff, 407 ff).

The work of the statistical division of the Board of Trade was transferred to the SCB on 1st July 1962 where a division for trade, transport and price statistics was set up. External trade became the province of a special section in this division. These arrangements were in force until the end of June 1971 when the SCB was once again re-organised. The Board of Trade published the 1959: 1 and 1960: 1 issues of the annual statistics, but the 1959: 2 issue and all issues from the 1960: 2 issue were published by the SCB. It will be remembered that the title of this publication was changed in 1962 to *Utrikeshandel*.

Even if the organisational framework remained largely unchanged for a long time,

certain alterations were made in the statistics over the years. (1) A new grouping of commodities was introduced as from 1930. See Chapter 5. (2) In 1936 changes were made in the recording of the statistics by country, countries of origin and consumption being given in the main tables while distribution by country of purchase and of sale was only given in the summarised tables. See Chapter 7. (3) In respect of data on values as from 1st July 1942 the liability to supply figures was made more comprehensive, as were in this way also the returns, so as to comprise all commodities without exception that were recorded in the statistics. See Chapter 4. (4) To supplement the statistics compiled according to the statistical list of commodities in force, summaries were issued according to international nomenclatures as from 1937, that is to say according to the "Minimum List" 1937—1949 and to the Standard International Trade Classification (SITC) from 1950. (5) In 1959 a new list of commodities based on the Brussels nomenclature was introduced. (6) The annual publication, which was issued in 3 parts for 1950—58, has been divided into two volumes since 1959. Part 1 relates to the distribution according to the classification based on the Brussels nomenclature, while Part 2 and the exhaustive text section contains figures chiefly recorded in line with the SITC, later the SITC Revised. See Chapter 5. (7) Since 1959 the figures relate to general trade, not as previously to special trade. See Chapter 3. (8) On 1st July 1962 the computation of the price and volume indices was transferred from the National Institute of Economic Research to the SCB. (9) Data on the distribution of goods entering and leaving the country by customs districts, which had not been recorded in the SOS since 1919, were re-introduced in 1963. See Chapter 8. (10) Since 1967 data on quantities and values have been recorded according to the means of transportation used when the goods arrived or left the country. The classi-

fication used is a special international nomenclature, the Classification for Transport Statistics in Europe (CTSE). See Chapters 5 and 8.

1.5 Short-term statistics

These pages have only referred to the *final, annual statistics*. An annual publication giving *preliminary* data was issued by the SCB for 1906—11. After the latter year preliminary data were published by the Board of Trade, partly as an appendix to KM. *Monthly statistics* were issued by the Board of Customs from 1869—1912 in the form of appendices to the Official Gazette *Post- och inrikes tidsningar*.

The statistics, which were in summarised form, related to general trade. They were cumulated so that the December issue contained figures for the whole year. As the issues usually came out shortly after the end of the month, preliminary data were available without delay for the major goods imported and exported. Monthly statistics were then issued by the Board of Trade from 1913—53 in the earlier series called *Statistiska meddelanden*, series C, and from 1954 in the SOS. *Quarterly statistics* have been published in the SOS as from 1961. See also Appendix F.

2 Sources of the tables and the charts

Note. For the more detailed titles of books, see Appendix F. For certain abbreviations, see Appendix E.

Tables

Tables 1.1—1.26

These tables were compiled by the EHI and only very minor editorial changes have been made to them by the SCB. They are based on the unpublished trade statistics on which work has been done by the EHI under Professor E. F. Söderlund. The primary material is kept at the National Records Office under the heading of *Kommerskollegii årsberättelser. Berättelser om utrikes handel och sjöfart*, series 2 and 3, while the excerpts and edited figures are kept at the EHI. See Chapter 1 and Vallerö, *Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813*. The EHI has extracted for 1738—1812 the figures for quantities from series 2, that is to say the import and export schedules, and for 1813 from series 3, that is to say the balance-of-trade accounts, which were also the basis of the figures for values in Tables 1.22—1.26. The figures relating to the quantities of cereals which are reproduced in Table 1.1 for 1732—1737 and 1814 have been taken by the EHI from a thesis by Karl Åmark *Spannmålshandel och spannmålpolitik i Sverige 1719—1830*; the sources are indicated on p. 377 of that work.

Tables 2.1—2.18

These tables have been drawn up in consultation with Professor E. F. Söderlund and Assistant Professor S. Högberg. These tables,

too, are based mainly on the work done by the EHI on unpublished trade statistics, but they have been supplemented to some degree from published statistics. See notes to Tables 2.1 and 2.2. As will have been seen in Chapter 1 since 1815 the trade statistics have been compiled by the Board of Customs. The sources preserved consist of copies made by the Board of Customs for the Board of Trade; these copies are now kept at the National Records Office under the heading of *Kommerskollegii arkiv. Årsberättelser. Utrikes-handel*, ser. 4. Söderlund's work on the data relating to the timber trade has been presented to the archives and records section of the SCB (cf. Chapter 6), while the other compilations are kept at the EHI.

Tables 3.1—3.2

The statistical data have in general been taken from two published reports which, in their turn, are based on the BiSOS F; these are *Tullkomiténs betänkande*. 2 (Stockholm 1890) and *Tulltaxekommitténs betänkande*. 3 (Stockholm 1909). These data have been supplemented, and in a few cases corrected, with the use of, on the one hand, the BiSOS F and, on the other, of *Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915* (Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 3.1). The latter work, which was compiled at the Board of Trade by Karl Åmark, is referred to in HS as *Åmark*.

Tables 3.3—3.8

The figures have been compiled from the corresponding annual issues of *Handel* and *Utrikeshandel*. Note that Tables 3.7—3.8 relate to the SITC Revised also for 1959, and that these figures have been taken from Tables 12—13 in *Handel* 1959: 2 and not from Table 2.3.

Tables 4.1—4.4

The figures for 1871—1911 in Table 4.1, just as the whole of Tables 4.3—4.4, have been compiled on the basis of BiSOS F 1871—1910 and of *Handel* 1911. There has been one deviation from these sources in that coins and unprocessed gold and silver are not included among the commodities. Cf. Chapters 3 and 5. In Tables 4.1—4.2 the figures for 1912—1950 have been taken from Table 16 in HSÖ and for 1951—1970 from SÄ.

Tables 4.5—4.6

The figures for 1911—1929 have been taken from Tables 21—22 in HSÖ and for 1930 from *Handel* 1930, p. 19.

Tables 4.7—4.8

All figures from Tables 23—24 in HSÖ.

Tables 4.9—4.10

As will be apparent from Chapter 5 the figures relate every year to the SITC Revised. For 1959—1970 they have been taken from Part 2 of *Handel* and *Utrikeshandel*, but for 1950—58 they have been re-calculated from the original SITC by the SCB in what was previously its section for Trade, Transport and Price statistics (H Section).

Tables 4.11—4.15

The percentages have been re-calculated on the basis of Tables 4.3—4.10. The code numbers in the table headings correspond to the numbers of the commodity groups in Tables 4.3—4.10.

Tables 5.1—5.2

From Table 28 and Table 25 in HSÖ.

Tables 5.3—5.8

From *Handel* and *Utrikeshandel*.

Table 5.9

This table has been mainly compiled in agreement with Table 8 in *Utrikeshandel, månadsstatistik*.

Table 6.1

As will be apparent from Chapter 8 this table is based on compilations from BiSOS F which contains tables for each year from 1871 relating to the distribution of imported and exported goods by customs-office districts (customs stations). See e.g. 1871: Tables 8—9 and 1910: Tables 14—15. Similar figures are also included in *Handel* 1911—1918 but after the latter date publication ceased in that form. From this material only the tables on exports 1871—1910 have been edited for HS. The crude tables produced during this work are kept in the archives and records section of the SCB. They contain figures for each year and for each customs-office district relating to the exports recorded in Table 6.1. They are aggregates of a large number of commodity items specified in BiSOS F. When comparisons are being made with Table 3.2 it should be observed that deviations can occur for two reasons. The quantities in 1871—80 are recorded in older measures of weight and of capacity in BiSOS F. When the figures were re-calculated to tons and m³, the SCB used reduction figures in Appendix A while slightly different reduction figures were used in the source for Table 3.2. See Chapter 9. In addition the distribution by customs-office district in BiSOS F for 1891—1910 only relates to goods whose value exceeded kr. 3000. Annual averages have been worked out for groups of customs-office districts, which as far as possible have been made to correspond to the grouping in Tables 6.2—6.4.

Table 6.2

The figures have been taken from KM 1930, p. 289 ff and 1939, p. 234 ff. Both the grouping of the commodities, and the combining of customs districts into four major groups, tally entirely with the presentation in KM. Cf. Chapter 8. It is stated in the foreword to *Handel* 1919 that the publication of figures on the distribution by customs-office districts ceased after 1918, but that such figures are to be found in manuscripts at both the Board of Trade and the Board of Customs. It is likely that the articles in KM were based on these manuscripts. It should be noted that KM also contains figures on a corresponding distribution of the value of exports for 1929 and 1933 and, in addition, articles relating to quantity of both imports and exports in 1938.

Tables 6.3—6.4

The figures for 1956 have been taken from KM 1958, p. 85 ff and for 1968 from *Utrikes-handel* 1968: 2, Tables 8—9. Publication in *Utrikeshandel* was resumed in 1963.

Tables 6.5—6.6

The figures for 1871—1930 have been taken from *Handel* 1936, pp. 22—23 and for the other years from corresponding tables in later issues.

Charts

The sources are stated on the charts. It should be noted that all the charts are based on tables in HS, even where, for reasons of space, a reference is shorter in the chart than in the table given as a source.

Charts K 1—K 18

These charts relate to quantities of some of the most important imports or exports. They

are accordingly based on absolute figures. While in K 6 an arithmetic scale has been used, in all the other charts in this series the scale used has been logarithmic. The reason for the difference in method is that K 6 only shows the trend for a single commodity, oats, while the other charts in the K series not only show the trend in absolute figures but are also intended to throw light on the differences in the rate of development for various commodities during a certain period of time. In a logarithmic scale a certain distance (at any point on the axis) always signifies the same relative change. The distance from 1 to 10 is accordingly as large as the distance from 10 to 100, from 100 to 1000 etc. Cf. for instance the export of bar iron and steel between 1846/50 and 1856/60 according to K 5. The export of bar iron rose from 555,000 to 623,000 ship pounds, while the export of steel rose from 17,000 to 35,000 ship pounds. In absolute figures the increase was several times as large for bar iron as for steel, but in the case of steel this was a two-fold increase while in the case of bar iron the increase, relatively, was considerably smaller. This will be apparent from the different slant of the two curves in the chart.

In the majority of cases each chart is only based on one table for each particular commodity. As will be apparent from Chapter 6.1 the commodities have in principle been recorded according to uniform definitions for the years covered by a particular table while a new table has been drawn up when the basis of the statistics has been changed considerably. However in the cases where the chart relates to a period corresponding to more than one table, it will be found that the only commodities recorded in the chart are those defined in the sources in the same way or in practically the same way.

Charts L 1—L 5

These charts are based on percentages worked

out from the tables in HS that have been given as sources. As will be apparent in Chapter 7 charts L 1 and L 2 refer to last country of loading and first country of unloading, L 3 to country of purchase and of sale and L 4 and L 5 to country of origin and country of consumption.

Charts V 1—V 4

From these charts which relate to the relative distribution of imports and exports by major groups of commodities, chart V 1 is based on percentages worked out from Tables 1.24—1.25 while the percentages forming the basis of V 2—V 4 are a combination of the figures in Tables 4.11—4.15. The code numbers correspond to the number of the commodity groups in Tables 4.3—4.10.

3 The scope and compass of the statistics

As was described in Chapter 1 the statistics of foreign trade are based on data collected through the Board of Customs. In other words these statistics throw light on the imports and exports which could be supervised by the Board.

Attempts at computing the extent of illegal imports and exports were made in the 1680s and on various occasions in the 18th century. Cf. Table 1.26 where "losses from smuggling and incorrect customs declarations" are a large sum on the minus side in the balance-of-trade accounts. See also Vallerö *Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813* p. 89 ff and Boëthius and Heckscher *Svensk handelsstatistik 1637—1737* where on p. XXXIX it is maintained that because of the nature of the most important export goods it must have been imports that were chiefly smuggled and that contemporary writers generally regarded the statistics of exports as the more reliable.

In its report *Handelsstatistik*, p. 10 ff, the 1905 Committee on Statistics, taking the regulations in the Customs Ordinance as its starting-point, examined the question of whether or not the statistical material was complete. The Committee did not pay any regard to the import and export of goods not covered by the regulations. It considered that the most complete and reliable statistical material consisted of the figures for *imported dutiable goods*, where the nature of these goods, their quantity and value, had been declared in the relevant bonded warehouse certificates and

had been inspected when cleared through the customs. In respect of *imported duty-free goods* the customs officers usually checked to see that the statements on the nature of the goods were correct, but they generally did not check the quantity and the value of the goods; this meant that it was not possible to keep as reliable a record of the goods brought in duty free. The Committee thought that the figures relating to *exported goods* were far more imperfect. As these figures were mainly of importance for the statistics but of less interest to the Board of Customs, it is probable that they were not checked as carefully as the figures for the goods imported. An even greater shortcoming was that not all goods were included in the statistics; at times the captain of a ship might receive goods on board after he had given in the list of his cargo and obtained his clearance certificate, an omission which was not liable to any penalty and not always possible to discover.

The Committee also pointed out that no statistical data were available on the *import of fish* caught by Swedish fishermen outside Swedish territorial waters. As is noted in Chapter 6 these catches are not included in the statistics of imports, neither are the catches which Swedish fishermen land direct abroad included in exports.

As regards the *transit trade* the Committee pointed out that even though the bills of entry and exit were sent in to the customs authorities, these bills were not processed. No particular effort was to be made to compile statistics of the transit trade which in the view of the Committee was more in the nature of a transportation enterprise than a trading business. In the 1913 ordinance on statistical data relating to foreign trade, those engaged in the transit trade was exempted entirely from the obligation to make returns.

The 1905 Committee on Statistics took up the difference between *general trade* and *special trade*. General trade usually comprises all goods imported from other countries ir-

respective of whether it is intended that they shall be consumed, used for processing or put into bond, and all exported goods irrespective of whether they are of domestic or foreign origin, usually with the exception of the transit trade. Special trade usually only comprises the import of goods for consumption or processing within the country, or the export of a country's own goods or those processed within the country.

The most important difference between general and special trade is in regard to commodities put in bond. In general trade these commodities are registered as being imported when they are put into a bond warehouse, but in special trade they are registered only if they are later cleared through the customs when they are released from bond. In *Handel* 1912, p. 73, it is pointed out that this customs clearance might relate to commodities which had been put in bond in a previous year. Goods might stay in bond for 5 years and in a transit warehouse for 1 year.—Re-exports from bonded warehouses are included in general trade but are not recorded in special trade. Goods are only re-exported on a minor scale. See also *Handel*, for instance 1959: 2, p. 14 ff and p. 25. As will be apparent from the schedule on the latter page, the difference in value between general and special trade is a small one.

The data in HS for the years up to and including 1958 relate to special trade and after that date to general trade. In SOS general trade only has been recorded from 1959. Before that year the main tables related to special trade but certain summarised figures were also set out concerning general trade. There are certain discrepancies in the demarcation of general trade between 1959 and earlier years. See Casselmark, *Uppgifter om reimport och reexport 1959 och 1960* (KM 1962, p. 315 ff).

Since the statistics of external trade were changed as from 1959 they have mainly related, in scope and delimitation, to gross re-

turns in accordance with the guide-lines laid down by the UN Statistical Commission. According to these guide-lines the statistics are in general to cover the import and export of commodities which increase or decrease the supply of commodities in a country. See also an article by S. Öhman, *Aktuella metodfrågor inom utrikeshandelsstatistiken* (KM 1956, p. 307 ff).

It is stated in that article that in the Swedish statistics raw materials and semi-processed goods are recorded as net weights while the quantities concerning finished goods relate to some extent to gross weights (which means that packaging is included). It is interesting to note that it was laid down as far back as in the 1913 statistical list of commodities that net weights should be indicated.

With the exception of the export of minted copper sheets, which is recorded for 1769—71 in Table 1.25, *coins and unworked gold and silver* are not included among the commodities in HS before 1954, but they are recorded separately in Tables 4.1 and 4.2. As from 1954 inclusion is made of unworked silver but still not of gold, gold ore and gold alloys. (In Tables 4.9 and 4.10 unworked silver is included for as far back as 1950.) In BiSOS and SOS coins are included until 1911 and unworked gold and silver until 1912. Thus not until 1913 do HS and SOS tally in this respect.

According to the *National Income of Sweden 1861—1930*, Part 2, by Lindahl, Dahlgren and Kock the import and export of unworked gold and silver should in the main be regarded as a capital transaction and only what is imported for industrial uses be counted as merchandise. However it is considered that the role of gold in industry is only a minor one (*ibid.*, p. 597). Through comparisons with the Bank of Sweden's statistics of its gold holdings it is shown, on p. 602, that the figures for gold exports were very incomplete up to 1913. It should be noted that Tables 4.1 and 4.2 in HS relate to values, not

to amounts, and that the values are affected by what basis is used for the Board of Trade's calculations. As is pointed out in Chapter 4 in 1894 the Board reduced the average price which provided the basis of the calculations of the value of unworked silver, to half the average price on which the calculations for the immediately preceding years had been grounded.

Finally it should be noted that the statistics of foreign trade did not record the "internal" *trade between Sweden proper and Finland* before 1809, when Finland was ceded from Sweden to Russia. Trade between Sweden and Norway when the two monarchies formed a personal union (1814—1905) was regulated by the "union legislation", which was altered on several occasions but which stipulated broadly that foreign goods only should be subject to customs duty, while Sweden and Norway were free to import each other's goods without payment of duty. Most of the trade between the two countries was therefore not recorded in the statistics. Cf. Chapter 7.

4 The computation of values

The data in *Historical Statistics* on the value of imported and exported commodities are in the first place intended to highlight the relative share of the various commodity groups or countries in Sweden's total imports or exports at various points of time. The data may also be used to record the balance of trade or to illuminate the trend in respect of values relating to, for instance, the balance of payments. The absolute figures are taken from the official statistics for each individual year. They are not intended to be used for time series showing the trend in respect of volume, except possibly during short periods with stable prices. The methods by which values should be calculated have been much-debated for a long time. There have, above all, been two points at issue; first *where* is the valuation to be made, that is to say is the value given to relate to a place in Sweden or a place abroad and, second, *how* are data concerning the value of the commodities to be collected.

4.1 C.i.f. or f.o.b. values

According to Vallerö the figures on values in the 17th century Swedish balance-of-trade accounts were probably intended, both for imports and exports, to illuminate the value of commodities in Swedish ports. On the other hand, in the Board of Trade's balance-of-trade accounts in the 1720s the figures were intended to illuminate the value of imports in foreign ports and the value of ex-

ports in Swedish ports. This was also the case in the years that followed, at any rate up to and including 1782. See Vallerö, *Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813*, p. 56, p. 114 and p. 128. Also according to Staffan Höglberg both imports and exports were indicated in f.o.b. prices during the 18th century, an attempt thus being made to determine the value of trade in the ports of shipment. See Höglberg, *Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet*, p. 9 f.

It was laid down in a King-in-Council communication of 10th November 1832 that the value of commodities should be calculated in different ways according to whether they had been transported in Swedish or foreign vessels. For both imports and exports which were carried by *Swedish* vessels and on behalf of Swedish nationals, values were to be computed according to the value of the commodities in the foreign port of loading or of unloading, with the addition or the deduction of known dues paid in the foreign port. For both imports and exports in *foreign* vessels the value of the commodities was on the other hand to be computed according to the market price in Sweden, with the deduction and the addition of customs dues. It has been assumed that these regulations were framed because the authorities wished to include freights earned by Swedish ships in the balance of trade. See *Statistiska kommitténs betänkande. Handelsstatistik*, p. 6 f and Lindahl, Dahlgren & Kock, *National Income of Sweden 1861—1930*: 2, p. 214 ff.

The Board of Trade sharply criticised this system, claiming that it was based on a theoretically untenable foundation—the theory of the balance of trade—and that it was very impracticable. For various reasons the figures for values which were reported in a certain year did not always correspond to the actual consignments of goods imported or exported. The Board of Trade proposed that, irrespective of the nationality of the vessel, the value of the whole inflow or outflow of commodi-

ties should be calculated by the method which had so far only been applied to imports and exports in foreign vessels, that is to say by market price in Sweden. This proposal having been approved by the King-in-Council in a communication dated 12th July 1872, the new basis for the calculations could be applied, for the first time to the statistics relating to 1871. *Since then in Sweden's statistics the value of a commodity has been taken to be its value at the national frontier.* Consequently in the case of imports what is concerned is the *c.i.f. price* (cost, insurance and freight), i.e. the purchase price with the addition of freight, insurance and other costs until the commodity arrives at a Swedish port or frontier station, customs duties and other import dues not being included. *C.i.f. prices therefore include all costs beyond the frontiers of Sweden.* In the case of exports what is concerned is the *f.o.b. price (free on board)*, i.e. sale price with the addition of freight, insurance and other costs in Sweden. However it is stated in *The National Income of Sweden*, p. 2, that the years during the First World War were an exception to this rule, freight and insurance then not always being included in import values (*ibid.*, p. 215).

4.2 Methods used to calculate values

As regards the method of collecting data on the value of the goods Vallerö notes that the older tariff schedules contained data for various commodities concerning commodity values (their "customs values") and the rates of customs duty. The value was stated for a certain quantity of the commodity. The Board of Trade largely based its evaluation of export commodities in the 1720s on these commodity values, supplemented by figures from price quotations and by its own estimates. For imports use was made, first, of foreign price lists and other information relating to

the value of the commodities in the country of export and, second, of the customs tariffs (*ibid.* p. 49 and p. 56).

During the years that followed, up to 1782, use was made for incoming goods both of price quotations from places in foreign countries, and the invoices of merchants, and for goods leaving the country "the sales price at home". While this principle was mainly retained for the goods leaving the country, in 1783 use began to be made of "average prices" for incoming goods, which meant that right up to 1807 the basis was provided by the same commodity values as had been used in the 1782 computations (*ibid.*, p. 109, 121 ff and 128 ff). Vallerö points out that this method gave increasingly misleading results as this was a time of rising prices. As was noted in Chapter 1 the balance-of-trade accounts, which were based on these computations of values, were exposed to much contemporary criticism.

In December 1818 the King-in-Council prescribed that the tables compiled by the Board of Customs should in future not only contain data on quantities, but also on commodity values calculated by customs value. The term "customs value" was defined in the text of the 1826 customs tariff as the wholesale price of the goods at the place where they were unloaded with the inclusion of insurance, freight and other costs but not of customs duties and other dues paid when the goods entered the country. In the majority of the customs tariffs applied between 1817—50 it was laid down that in the case of goods where the customs duty was calculated as a percentage of the value, the evaluation should be based on the owner's personal declaration. Invoices, insurance bills and bills of lading should be produced as additional evidence. As an extra precaution against incorrect declarations of values, it was laid down that the customs officers were entitled to buy the goods at the value declared with an additional payment of 10 % of this value. See

Svedjemark, *Svensk importstatistik 1815—1850*, p. 44.

The Board of Trade did not unreservedly accept the customs values as the basis for the valuation of commodities. In the introduction to its 1831 Report the Board stated that in the case of imports and exports in foreign vessels it had adjusted the customs values after making a comparison with the average prices then current in Sweden; for imports it had deducted the customs duties and other known costs, and for exports it had added the corresponding dues. These comparisons were however only made for certain important commodities. For the other commodities the Board considered that the customs values "might be retained without danger of any considerable miscalculation".

In the case of imports and exports in Swedish vessels the Swedish consuls abroad had been enjoined for many years to estimate the value of the commodities in the place of loading or unloading abroad on the basis of information supplied by the shippers. According to a circular issued in 1830 the "ship lists" drawn up by the consuls were to be entered on printed forms which were appended to the circular and were to contain particulars of the quantity and the average price of goods that had arrived or had been shipped out. The prices were to be given in the coinage current locally, the rate of exchange of this coinage being indicated in relation to Swedish "banco" or certain other kinds of coinage. See Svedjemark, p. 31.

Svedjemark investigated the way in which the Board of Trade adjusted the figures on values obtained by the Board of Customs for the period up to and including 1850 and came to the conclusion that its revision work was based on rather haphazard grounds. He points out that the Board of Trade's figures are considerably lower than those of the Board of Customs, which is not only due to the fact that the Board of Customs' material is more complete, but also because, at least at the

beginning of the period, the revision of the values was carried out in such a way that it resulted in most cases in lower values (*ibid.*, p. 37 ff).

Svedjemark ends by reiterating his criticism of the way in which the Board of Trade computed the customs values: "Apart from the fact that the average values were calculated in prices which in many cases were widely divergent and that certain manipulations were made, it should be noted that in no case were the figures weighted average figures. Reports on prices from various quarters have been allowed to affect the final result without any regard being paid to how the imports were distributed according to various places of origin . . . It cannot simply be assumed that the value amounts for imports which were computed on the basis of the customs values correspond to what the purchasers actually paid for the goods. Nor can the trend between 1819—1850 be studied with the aid of the figures for values without a previous analysis . . . The figures which were obtained from consuls and wholesale associations were scarcely calculated to make the material more reliable than if it had been based entirely on the Board of Customs' tables, which the Board of Trade must have been aware of. The purpose seems rather to have been to procure for the Board material of its own which was not derived from that of the Customs authorities."

As was mentioned above, in 1871 the Board of Trade went over throughout to calculating the value of commodities in Swedish ports. For the majority of the most important articles annual figures were collected on *average values* (average prices) but for the other articles the Board calculated *unit values* itself after correspondence with various traders and industrialists. The values of commodities that were considered to be of minor importance were usually allowed to remain unchanged if there was no special reason to assume that there would be a change in value

during the year. The procedure used thus agreed in many respects with the procedure applied a hundred years before.

After the re-organisation of the Board of Trade the newly established statistical division began to revise the figures for values in the 1890s. This revision was carried through over a period of years but was especially comprehensive in the statistics for 1894, when the values were corrected in some 200 cases. See BiSOS F 1894: 1, p. II. The Board established that if the calculations had been based on the average values applied in the statistics for 1893, the value of imports in 1894 would have been kr. 33 million more than what was recorded, and the value of exports kr. 42 million more. Even though a fall in prices may partly have accounted for this difference, it was mainly due to the fact that the price figures used before, particularly for many of the exports, had proved to be too high. To take an example, the mean price for silver was set at kr. 150/kg in 1893 but at kr. 75/kg in 1894. For "paper, other kinds" the kilo price was reduced from kr. 1.50 to 25 öre and for "paperboard, other kinds" from 80 öre to 18 öre, etc.

In *The National Income of Sweden 1861—1930: 2* it is noted that the prices used before 1894 by the Board of Trade for the computations had often remained unchanged year by year since 1881, even for such important goods as textiles and paper. Certain price series went even further back in time. The authors therefore made an attempt to correct the figures for earlier years on the basis of 1894 prices and certain other sources (*ibid.*, p. 218 ff and Tables 102—103).

Even after the Board of Trade had corrected a number of errors in the material on which the earlier calculations of values were founded, the 1905 Committee on Statistics showed that because of the method of computation used both the average values and the unit values were still marred by serious errors. See the report, *Handelsstatistik*, p. 20.

The Committee pointed out that each type of commodity can of course consist of a number of different qualities, which fetch different prices. To be able to calculate a correct average value in view of such circumstances, it would be necessary to know the proportion of the various qualities in the commodity items, a knowledge which none of the experts consulted could be expected to have. Price fluctuations during the year, local price differences etc. also made even the "unit values" rather unreliable. The Board of Trade, too, had discovered that the experts were not very good judges of the values of the commodities.

The Committee discussed whether the commodity values should continue to be based on *estimates* or whether they should be compiled from *declarations*. If estimated values were used the experts would lay down a *value per quantity unit* for each type of commodity, the total value being obtained by the multiplication of this value by the figures for quantities. If, on the other hand, the method of commodity declaration were used, importers and exporters would be obliged to state the value of *each individual article*.

The majority of the Committee recommended the latter alternative, declaring that the Board of Trade, too, had held that a new system of value computation should be introduced. However in its joint report with the Board of Trade, the Board of Customs rejected this proposal on the grounds that it might delay customs clearance. Special difficulties were considered to arise in respect of "assorted goods", by which was meant certain types of commodities which were brought into the country in packages containing several types of commodities.

The proposals of the Committee were mainly implemented in a King-in-Council Ordinance of 28th November 1913 concerning statistical data relating to foreign trade. Everyone importing or exporting goods by sea was to be obliged, under penalty of a fine,

to state for statistical purposes the value of the goods in their customs declaration. Special regulations applied for goods imported or exported by land. If the goods could be classified under more than one heading in the statistical commodity list, a common value was not to be given for the different articles.

Everyone responsible for transit goods, assorted goods and smaller postal packages, was excepted from this obligation to make a declaration. The value of these goods was computed with the aid of certain average values. However, from 1st July 1942 the obligation to make a declaration was to apply to every importer bringing in any of the goods recorded in the statistics.

The statistical value used in the statistics of external trade now agrees in principle with the "transaction value", which was recommended by the United Nations in the 1950s. See Öhman, *Aktuella metodfrågor inom utrikeshandelsstatistiken* (KM 1956, p. 311 f) and *Utrikeshandel*, Part 2 from the 1959 issue.

4.3 The balance of trade

The figures on values in the statistics of foreign trade were used originally to compute the balance of trade in particular. The oldest preserved computations of the balance of trade are reproduced in Bertil Boëthius' and Eli F. Heckscher's book *Svensk handelsstatistik 1637—1737*. The tabulations in that work indicate that Sweden proper had an import surplus in 1637 but Finland an export surplus (ibid., p. 4 ff). The balance of trade in that year was accordingly said to be passive for Sweden proper but active for Finland, while the reverse was said to be the case, according to the tabulations, for 1661/1662. If the figures for Sweden and Finland are combined, the kingdom as a whole had an export surplus at both these times. According to Professor Oscar Bjurling's calculations the bal-

ance of trade for Sweden plus Finland was also active for the majority of the years just before and after 1700. See Bjurling, Oscar, *Sweden's Foreign Trade and Shipping around the year 1700*.

According to Boëthius—Heckscher a direct connection can be traced between the interest of people in the past in their balance of trade and various interventions by the State. The purpose of these interventions was partly to support or to nurture domestic manufactures by means of import restrictions and improved supplies of raw materials, and partly to impede the consumption of foreign luxury goods (ibid., p. XXV ff). Cf. Chapter 6. See also Vallerö, p. 51 ff.

As regards the expression the "balance of trade" Vallerö points out that it does not always refer to the relationship between the value of imports and exports. He gives examples of instances during the 18th century when in certain cases the expression the "balance of trade" related to something which was probably more comparable with the present concept of the "balance on current account" or of the "balance of payments" (ibid., p. 9, p. 19 and p. 46 ff). Cf. Table 1.26 in *Historical Statistics*, which shows a considerable export surplus for the years between 1769—71 but at the same time a deficit in what probably should be designated as the balance of payments. The figures on the balance of payments are otherwise not reproduced in HS, but they are set out for 1936—1950 in HSÖ, Table 33 and for the years after 1950 in the corresponding tables in SÄ.

As will have been seen in Chapter 1 the balance-of-trade accounts were vehemently criticised in time, with the result that they were no longer computed after 1813. On account of the criticism of both the balance-of-trade accounts and the computations of values, no figures for values are given in HS for the century before 1871. As regards the figures for 1871—1970, which are set out in Tables 4.1 and 4.2, it should be noted that the

figures for net imports and exports only relate to trade in commodities. G. Fridlizius has pointed out that the only continuous period during the 20th century showing an export surplus coincides with the First World War, when imports were cut down to a minimum but when exports continued fairly unimpeded for a long time, with a great dearth of commodities as a consequence. See Fridlizius, *Sweden's Exports 1850—1960*, p. 44.

The figures in Table 4.2 show a large import surplus for the majority of years covered, but it is interesting to note that there was an export surplus in 1971.

5 Commodity grouping

In the import and export schedules which were published for 1819—1831 by the Board of Customs and after the latter year by the Board of Trade, commodities were listed in alphabetical order with indication of either quantity (number, measurement, weight) or value. This alphabetical list was retained in the Board of Trade reports until 1884.

In addition, the Board of Trade began in 1871 to issue tables concerning both the quantity, and the value, of imported and exported commodities broken down into groups. This is the grouping that has been used in Tables 4.3—4.4, with the exception that coins and unworked gold and silver are not included in the corresponding tables in HS. See Chapter 3.

Figures on type of goods were taken from bonded-warehouse certificates and customs declarations, the headings in the customs tariff serving as a model in the first instance. See the report of the 1905 Committee on Statistics *Handelsstatistik*, p. 14. It is true that in some cases it was laid down in special rules that specification should be more detailed than the customs tariff, but the Committee on Statistics nevertheless considered that the figures were in a too summarised form for statistical purposes so it decided to draw up a draft statistical list of commodities, which was to provide a better basis for the statistics. See the report of the Committee on Statistics *Handelsstatistik. Förslag till statistisk varu-förteckning*. This draft was largely based on the views and wishes of corporations and private persons within industry, handicrafts,

commerce and shipping after an inquiry had been conducted among them. The draft was however modified in certain ways as the Committee considered that it should tally with the customs tariff.

A King-in-Council communication of 14th December 1906 prescribed that the *list of commodities proposed by the 1905 Committee on Statistics* (1) should be applied in the indication of the type of goods. As a consequence the number of positions increased to 2037; there had only been 876 in the 1906 trade statistics. Later in 1907, on 22nd November, it was decided that the new list of commodities should be used as from 1908, but as soon after as 1911 a new *list of commodities* (2) was drawn up on the basis of the 1911 customs tariff, this new list being applied in 1912 and 1913. The number of positions was increased to 2556, distributed by 25 groups as against the former 26. Coins, which had previously constituted a special group, were in fact excluded from the statistics as from 1912; furthermore from 1913 unworked gold and silver were excluded from group 22. It will be remembered that these commodities were excluded from HS from as far back as 1871. As from 1912 the publications contained the statistical number of the commodities.

About this time the classification by commodity groups was generally revised, the main features of this revision being described in *Handel 1912*, p. 2. The major transfers between groups were as follows. The figures in brackets relate to the values in 1911. Silk from gr. 7 to gr. 8 (imports kr. 1602 thousand); natural phosphates, Stassfurt deposits and Thomas slag from gr. 10 to gr. 20 (imp. kr. 10,133 th.); wood pulp from gr. 15b to gr. 18 (imp. kr. 903 th., exports kr. 84,307 th.); matches from gr. 15b to gr. 21 (exp. kr. 11,787 th.); bran from gr. 17 to gr. 3 (imp. kr. 6883 th.); milk and cream from gr. 26 to gr. 2 (exp. kr. 3442 th.); textile-fibre waste from gr. 26 to gr. 7 (imp. kr. 2415 th.).

In Tables 4.3 and 4.4 figures are presented for 1911 according to the classification then in force, but in Tables 4.5 and 4.6 according to the re-computations which were published in HSÖ, Tables 21—22. However even after these re-computations, the figures are not entirely comparable between 1911 and the years that followed. One change was made in the statistics in 1913—beam iron and other hot-rolled iron were transferred from gr. 23 to gr. 22. Corresponding transfers were made in HS also for 1912.

In 1913 a new statistical list of commodities (3) was issued. This list, which was comparable in all essentials with the immediately preceding list, was applied between 1914—29.

However the customs tariff with a statistical list of commodities (4) which was issued in 1929 contained considerable innovations; it was applied from the beginning of 1930. Before this the grouping in the trade statistics had deviated in many essentials from the systematic classification used in the customs tariff, but the new list of commodities, which was drawn up jointly with the Board of Customs and the Board of Trade, was now embodied in the customs tariff. See SOU 1927: 20, p. 172 and KM 1929, p. 860 and 987. The number of commodities with statistical numbers was cut down to 2088 and combined into 20 groups specified with reference to a nomenclature drawn up by a group of experts from the Economic Committee of the League of Nations. See KM 1928, p. 879 ff and 1931, p. 58. The change in the grouping meant that comparison with earlier statistics became extremely difficult. Before 1930 the breakdowns in the trade statistics were made as a rule on the basis of the original material in the goods, and considerable regard was also paid to how much they had been processed. In the classification which began to be applied in 1930 only a few specified groups were demarcated by the material of which the goods were composed (origin). In many cases raw materials and processed goods coming within

the same branch of industry have been grouped together and in certain cases articles having similar uses have been classed under the same heading, irrespective of the material of which they are made. See Government Bill 1929: 65, p. 179, in which it is stated that for reasons relating to customs regulations certain natural and artificial products have been brought together in the same group.

In *Handel* 1930, p. 19, there is a tabulation according to the older nomenclature. It is these figures that are reproduced for 1930 in Tables 4.5 and 4.6, while Tables 4.7 and 4.8 contain figures for 1930 according to the new classification.

There was a comprehensive revision of the list of commodities in 1944 (5) and 1951 (6), with greater itemisation as a result. Some other changes were made between these dates but, by and large, the commodity classification can be taken as having been uniform between 1930—1958.

The present customs tariff entered into force on 1st January 1959. It is based on the Brussels Tariff Nomenclature (BTN) which was drawn up by the Study Group for a European Customs Union, which later became the Customs Co-operation Council. The BTN, which is primarily intended for customs purposes, has 99 chapters combined in 21 sections. The chapters are divided into a total of 1097 headings. This nomenclature largely follows the vertical principle of classification, which means that commodities of the same original material, irrespective of their degree of fabrication, are brought together in one chapter. Within the chapters there is a breakdown by headings according to the degree of processing of the commodities or according to other grounds, e.g. the function of the commodities.

From 1959 a list of commodities (7) based on the BTN has been used in Sweden's statistics. See KM 1958, p. 417 f and *Handel* 1959: 2, p. 16 ff. This list of commodities is

embodied in the new customs tariff. It contains some 5000 items and is only with a few exceptions an enlargement of the draft, joint Nordic nomenclature for the statistics of economic activities. See *Nordiskt ekonomiskt samarbete* (Report of the Nordic Committee on Economic Co-operation. Appendix 3).

In 1965 a Nordic working group for questions relating to a commodity nomenclature, whose members were drawn from the statistical and customs authorities in Denmark, Finland, Norway and Sweden, began to revise the joint Nordic commodity classification. Their work was complete in all essentials by 1968. The changes recommended by this working group were implemented in two stages. In the Swedish classification changes relating to the greater part of the classification were introduced after 1st July 1968 and the remaining changes as from January 1969. See *Utrikes handel* 1968: 2, p. 19 f, 1969: 2, p. 18 f and *Gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning* (Nordisk statistisk skriftserie 21).

The 1957 report of the Nordic Committee on Economic Co-operation mentioned above contains, on p. 5, an account of the work on the nomenclature carried out first by the League of Nations and then by the United Nations. See also *Varunomenklaturer och varuförteckningar i svensk statistik* and the publications listed there. During the time of the League of Nations a list of commodities was worked out which was directly intended for use in trade statistics, the *Minimum List* (8), which was issued in final form in 1938. The question of the revision of the Minimum List was taken up by the United Nations; as a result a revised classification, the *Standard International Trade Classification, SITC* (9), was drawn up, and adopted in 1950. This classification was worked out with statistical needs in mind, just as had been the Minimum List but not the BTN. In the SITC a horizontal principle of classification is largely applied. This means that goods having the

same degree of fabrication have been collected together in the same section. In this way raw materials such as copper ore and raw cotton are recorded under the same main section, section 2, and processed goods such as copper wire and cotton yarn are in another section, section 6. The breakdowns in sections 2 and 6 into divisions have been made according to the material of which the goods are composed. The further breakdown of these divisions into groups in a number of cases is by an additional breakdown by material and in other cases by a breakdown by level of fabrication. Furthermore, in the SITC main purpose or function is the first basis of classification for certain categories of goods. For instance this is the case for section 7, which covers machines and means of transport, and section 8, which relates to other manufactured goods such as furniture, clothes and footwear. In respect of the smallest units, items, an effort has been made to demarcate them in such a way that the same item does not contain both raw materials and processed goods.

Work was being done in Brussels on the BTN at about the same time as the work on the SITC at the Statistical Office of the UN in New York. The work of these two bodies was not co-ordinated with the result that the smallest units in the BTN and in the SITC only tallied in some respects. However in 1958 several international bodies began to co-operate on this matter, the outcome being a revised draft, the *SITC Revised* (10); this draft, which was approved by the UN in 1960, is much more comprehensive than the original SITC and it consists of 10 sections, 56 divisions, 177 groups and 625 sub-groups and 1312 items. The SITC Revised has been formulated in such a way that the last unit, the item, comprises at most one heading in the BTN. See *Varunomenklaturer och varuförteckningar i svensk statistik*, p. 8 f and KM 1961, p. 445 ff. Both in the original SITC and in the SITC Revised the various levels

are indicated by digit codes in accordance with the decimal system.

HS does not contain any tables arranged according to the BTN but both Tables 3.7 and 3.8, and Tables 4.9 and 4.10, have been based on the SITC Revised. It should be noted that the figures for 1950—58 in the two latter tables consist of re-calculations from the original SITC which were conducted by the SCB.

In *Handel* classification is according to the Minimum List for 1937—49 and according to the SITC between 1950—58 in the summaries in French and English respectively intended for foreign readers. As from 1959 classification is by the BTN with Nordic and Swedish extensions in Part 1 and by the SITC Revised in Part 2. Keys between divisions and groups according to the SITC Revised and the BTN are reproduced on p. 18° ff in 1959: 2. In addition, the SITC number is given in brackets in the classification according to the BTN in Part 1, and the BTN number in the classification by items according to the SITC Revised in Part 2.

Besides the groupings of data mentioned here, figures have also been presented in Sweden's statistics for 1871—1958 concerning the distribution of imports and exports by the *industries* from which the commodities are derived and the *purposes* which they are expected to meet (II). The distribution, which is recorded in HS in Tables 6.5 and 6.6, was used for the first time in BiSOS 1894 and after that year was included in the text of the reports on trade each year up to and including 1958. See *Handel* 1959: 2, p. 31. The classification scheme originally applied was modified in 1912. The data for 1871—1911 have later been re-classified in accordance with that scheme. Tables 6.5 and 6.6 record the result of this re-grouping. In *Handel* 1912, p. 10—12, an account is given of this classification scheme, which consequently relates to the whole 1871—1958 period.

For 1955—64 figures have also been pub-

lished on the value of imports and exports with distribution by groups of economic activity in accordance with the classification laid down by the UN, the *International Standard Classification of All Economic Activities, ISIC* (12). See KM 1959, p. 204 ff; 1962, p. 260 ff and SM H 1963: 44, 1964: 85 and 1965: 89. Material processed according to the ISIC for the years after 1964 has so far not been published.

Finally it will be recalled that the Inland Transport Committee of the UN Economic Commission for Europe has drawn up a list of commodities for the statistics of transport in Europe, the *Classification for Transport Statistics in Europe, CTSE* (13). This nomenclature has provided the basis since 1937 of the distribution used in Sweden's external trade statistics by the means of transport by which goods have arrived in this country or left it. These statistics provide breakdowns by commodities, by countries of origin and of consumption, and by customs district. See *Utrikeshandel* 1967: 2, p. 35 ff and p. 313. In HS Tables 6.3 and 6.4 are partly based on the CTSE.

6 Imported and exported commodities

6.1 Principles governing the selection of commodities

The figures for quantities set out in HS, unlike the figures for values, can be compared year by year even over long consecutive periods. Whereas the distribution by values is based on total imports and exports, figures for quantities in this work are only supplied for a limited selection of commodities.

The expression "principal commodities" relates in HS in the first instance to commodities which have represented a substantial share of foreign trade over a long series of years. This share has been worked out on the basis of the figures for values. However, the tables also list commodities which have shown great variation or which can be regarded as having a key position in regard to employment, production or consumption. Accordingly, the imported goods recorded include first of all agricultural products, industrial raw materials, foodstuffs and household articles. Certain other commodities that have competed with home industry, such as clothes and footwear, have been included for recent years. The export of such a commodity as paving stones has been recorded so as to throw light on the changed employment situation in the quarrying industry, etc.

Naturally such a selection from material as copious as the trade-statistics figures cannot fail to be rather a subjective one. This, above all, is the case in regard to the charts, which should be taken in the first place merely as examples of what the statistics are able to highlight. Those wishing to make special stu-

dies should therefore refer to the sources for the various tables. See Chapter 2.

The tables are based on a large number of commodity items. The commodities recorded in HS are in many cases aggregates of several such items. To take an example: column 25 in Table 2.1 i.e. cotton fabrics, is in some years the equivalent of more than 40 different items in the printed statistics. In the compilations in HS, where it is not stated to the contrary, each column contains one commodity which is recorded according to the same definition and in the same unit of measurement for all the years covered by the table. A new table has been drawn up when the basis of the statistics has been radically changed, for instance usually when a new commodity classification has begun to be applied. See Chapter 5. If a commodity has the same designation in tables that have been based on different commodity classifications, it can be taken that the definition is similar but not entirely identical in these tables. Since 1912, when codes (statistical numbers) began to be set out in the publication *Handel*, it has been possible to determine in detail how each commodity has been defined. The figures for 1908—11 have as far as possible been broken down in Tables 3.3—3.4 in accordance with the codes for 1912. Hence there are only a limited number of footnotes in the tables after 1908. Furthermore, in the comments on some of the most important commodities in the following pages, the main emphasis has been put on conditions during the earlier years.

With a few exceptions, the commodities are listed in the same order as in the commodity grouping that has been applied in the SOS during various periods. To make it easier to find a certain commodity in HS, two indexes have been compiled, which are to be found in Appendices B—C.

6.2 Imported commodities

Data on both imported and exported commodities have been compiled by Eli F. Heckscher for certain years between 1559 to 1724. He published his findings with comments and information on sources in *Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa* Part 1, p. 38 ff and Appendix V. See also the summary in English in Boëthius—Heckscher, *Svensk handelsstatistik 1637—1737*, p. L—LI.

The following percentages for the value of imported commodities are selected from Heckscher's tables.

	1559	1642	1724
Finished textile wares	35.8	35.5	13.6
of which Silk, silver and gold fabrics	4.3	11.0	4.5
Cloth	25.1	17.5	6.3
Coarse woollen fabrics	6.4	7.0	2.8
Groceries	11.8	19.5	14.4
Other foodstuffs	24.7	23.8	37.5
of which Cereals	—	0.4	27.0
Salt	24.7	10.2	2.6
Beverages	3.9	13.6	7.9
Hops and malt	18.8	—	—
Other raw materials	—	6.0	9.7
Other goods	5.0	1.6	16.9
Total	100	100	100

The figures for imports in 1559 only relate to three ports—Stockholm, Gävle and Söderköping. As regards salt, Heckscher considers that it was probably of relatively greater importance in certain other ports. He points out, too, that the goods imported were mainly consumer goods and that only two of the commodities—salt and hops—could really be regarded as necessities. Salt was indispensable as a method of preservation while hops were used in the production of beer. The import of hops gradually declined as domestic cultivation increased. Of the textile wares, the

coarser cloth was used chiefly for the Royal Cavalry and soldiers, while the finer cloth, as well as silk and gold and silver fabrics, could naturally only be purchased by the few. Cf. Hildebrand, K.-G., *Salt and Cloth in Swedish Economic History* (SEHR 1954, p. 74 ff).

Concentration on luxury goods became more pronounced during the seventeenth century. However as early as 1644 the first of a long series of "ordinances against superfluity" were passed and at the end of the 17th century trade began to be regulated by means of customs duties and direct bans on imports and exports. Mercantilistic ideas made themselves increasingly felt during the 18th century. Raw materials which could be processed in Sweden were, as a rule, subject to lower import duties than imported goods that were already processed; on the other hand export duties were highest for exported raw materials, somewhat lower for semi-processed goods and lowest of all for processed goods. The aim was to encourage domestic manufactures, to secure their supply of raw materials and to work for an active balance of trade. These protectionist viewpoints were not the only factors influencing the trade policy that was pursued; there was also a desire to limit what was called the consumption of non-essentials. See Gerentz, S., *Kommerskollegium och näringsslivet* p. 199 f and Heckscher *Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa* Part 2: 2, p. 661 ff and the customs tariffs in force on each particular date.

The 1739 customs tariff contained a ban on the import of several hundred different commodities among which textiles and articles of clothing predominated. Although several of these bans were removed and some tariffs were reduced in 1776, many import restrictions remained. The ban imposed during several periods against the import and drinking of coffee was one of the most notorious. Such a ban was introduced in 1756, but it was difficult to enforce. It was revived in 1766 but as soon after as 1769 imports were permitted if

certain custom duties were paid. Fresh bans were promulgated in 1794 and 1799. Both were repealed in a few years. Between 1817—22 the import of coffee was also banned. The authorities knew that smuggling took place. However, as will be seen from Table 1.1, small quantities of coffee must have been noticed when passing through the Customs even during the periods when a ban was in force.

After the middle of the 18th century imports became increasingly differentiated. For instance a comparison between Heckscher's figures and Chart V 1 shows that the share of *raw materials* in the total value of imports rose from some 10 % in 1724 to about 23 % in 1769/71. However foodstuffs of various kinds still accounted for the major part of the imports. Cereals alone accounted for almost one-third of the total value of imports in 1770. See also Högberg, *Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet* p. 190 ff. Imports of cereals remained large until 1820 when they suddenly declined. An increased cultivation of cereals, and the decline in their importance due to the growing consumption of potatoes, seems to have made Sweden largely self-supporting in cereals for a long period of years, except for the years when the harvest failed. See Karl Åmark's thesis *Spannmålshandel och spannmålpolitik i Sverige 1719—1830*, p. 9 and 104 ff, and Utterström, G., *Jordbruksarbetare*: 1, p. 120. The cereals imported mainly consisted of rye up to the 1890s when wheat began to predominate.

Apart from cereals, *salt* was the commodity taking up most tonnage in 18th century Swedish imports. During the latter part of the century salt imports, having increased to a marked degree, were at times larger in quantity than cereal imports. Because of its relatively low price, the importance of salt is not as clearly apparent when imports are distributed by value.

The importance of salt in olden times as a method of preserving food has been em-

phasized by many writers including Heckscher and Hildebrand. See above. Salting down was however not the only method that was used for the preservation of food. Methods such as smoking, drying etc. were also used. According to Högberg it is possible that the increased imports of salt had to some extent the effect that salting superseded the older methods of preservation. But the size of the imports does not only reflect the development of domestic consumption. It should in particular be noted that the development of herring fishing from the Bohuslän area led to a marked increase in the consumption of salt. An increased import of salt was one of the pre-conditions for the development of the salted-herring industry in Bohuslän (*ibid.*, p. 216 ff). See also section 6.3.

According to Högberg's calculations during the 1738—1808 period, between 90—95 % of Sweden's salt imports came direct from ports in southern Europe. Imports mainly consisted of Mediterranean salt and Portuguese salt. See Tables 1.10 and 1.11. The import of these types of salt and the export of salted herring are illuminated by Chart K 2.

6.3 Exported commodities

The following percentages of the value of exported commodities have been extracted from the compilations published by Heckscher for certain years between 1559 to 1724. Cf. section 6.2.

	1559	1642	1724
Iron and steel	28.8	43.2	73.0
Copper and brass	5.5	33.8	10.0
Wood products,			
pitch and tar	12.7	12.8	13.1
Hides and skins	22.3	1.8	—
Butter and fats	24.7	—	—
Other commodities	6.0	8.4	3.9
Total	100	100	100

The tables show that as far back as the 16th century iron was the largest commodity exported. The export of the products of cattle rearing, such as butter and hides, was also considerable during that century but later became of less importance. The great period for copper was the 17th century. Of forest products tar was for a long time of more importance than wood products. In the 18th century exports were still limited to a few commodities. See Table 1.25.

During the first half of the 17th century and until the middle of the 19th century, *bar iron* was the prime export commodity. Chart V 1 shows that about 1770 as much as 66.8 % of Sweden's total exports consisted of iron and steel, and it will be seen from Tables 1.18 and 1.25 that the main part of these exports were of bar iron. According to Fridlizius, *Sweden's Exports 1850—1960*, p. 11 f, the exports of iron and steel at the beginning of the 1850s accounted for 35 % of total exports, but thirty years later only for 16 %.

The export of bar iron has been of great interest to historians. See, for instance, Adamson, *Finance and Marketing in the Swedish Iron Industry 1800—1860* (SEHR 1968, p. 47 ff); *Fagerstakens historia 1—2* (Volume 1 of this history of the Fagersta works, 17th and 18th century, has been written by K.-G. Hildebrand and Volume 2, 19th century, by A. Attman); Heckscher, *Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa*, 2: 1—2; Högberg, *Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet*. Högberg's thesis also includes, on p. 54 ff, a study of the reliability of these statistics.

According to Hildebrand more than 100,000 ship pounds of bar iron were exported in 1641, 200,000 ship pounds about 1700 and 300,000 ship pounds at the end of the 1730s (*ibid.*, p. 35 f, 92). The quantitative development of the exports of bar iron from the latter date up to the beginning of the 20th century will be apparent from Charts K 3, K 5 and K 15 and the corresponding tables in

Historical Statistics. It should be noted that only Chart K 15 and Tables 3.1 and 3.2 relate to tons, while the other tables and charts relate to ship pounds staple-town weight up to 136 kg. See Chapter 9. Consequently the figures for 1861 in Table 2.15 (520,362 ship pounds) tally well with those in Table 3.2, column 30 (70,782 tons), especially if regard is paid to the fact that the latter figure is a recalculation from "centner" (= 100 pounds), which means that there can be minor discrepancies.

In the middle of the 17th century the Netherlands provided the most important market for Swedish iron, but towards the end of the century these exports were increasingly concentrated on Great Britain. See Högberg, p. 47. In the 18th century more than one half of the exports of bar iron were sent to Great Britain. Cf. Table 1.19 with Table 1.18. From the end of the 17th century to the middle of the 18th century, Swedish bar iron met most of Great Britain's import requirements in respect of that commodity, but Russia became an increasingly severe competitor and during the latter half of the 18th century Great Britain imported more bar iron from Russia than from Sweden. See Adamson, p. 48 f and Hildebrand, p. 104 ff. Owing to new methods of production which, for instance, enabled fossil fuel to be used instead of charcoal in the production of pig iron and later also of malleable iron, Great Britain became less dependent on imported iron from the end of the 18th century and in time could compete on the import markets which had previously been dominated by Swedes. The Swedish exporters sought new markets, in the USA among other countries. See Chapter 7, which refers to the calculations carried out by Adamson and Attman concerning the export of bar iron to the USA.

In the 18th century the chief export ports dispatching bar iron were Stockholm, Gothenburg and Gävle. According to Högberg's calculations during the 1738—1808 period, on

an average 60 % of the exports was sent via Stockholm, 26 % via Gothenburg and 8 % via Gävle, while the remaining 6 % was distributed among a number of smaller ports (Högberg, p. 63 ff). For the changes between the various export areas up to the beginning of the 20th century see Tables 2.15—2.16 and 6.1 in HS and Adamson, p. 66 f.

The export of *pig iron* and *iron ore* was forbidden until the end of 1857. However Finland received minor deliveries from the mines in eastern Sweden even after its separation from Sweden in 1809. See Fritz, *Svensk järnmallexport 1883—1913*, p. 29. The export of both pig iron and iron ore rose very rapidly once the export ban and customs duties were removed; the construction of railways, too, made it easier to transport iron from the mines to the ports of export. Cf. Chart K 15, Tables 3.2 and 6.1, and Chapter 8.

In respect of the *distribution by countries* Fritz has emphasized the predominant part played by Germany. During the 1883—1913 period its share of our iron-ore exports was remarkably stable, varying between 70 % and 85 %, while Great Britain's share during the same period rose from about 5 % at the beginning of the period to about 15 % once the export of iron ore from Narvik had got under way (ibid., p. 40). See also Chapter 7, which takes up comments on the figures in the official statistics concerning the iron ore exports via Norway. About the same proportion between the shares of Germany and Great Britain—70 % and 14 %—can also be observed immediately before the Second World War. On the other hand in 1950 West Germany's share was 30 % and Great Britain's nearly 27 %. In 1970 40 % of our exports of iron ore went to West Germany and not quite 12 % to Great Britain. See *Utrikesandel 1970* 1, Table 4.

In HS iron ore is recorded separately only in the tables on quantities, not in the tables on values; this means that its importance for

Swedish exports cannot be ascertained from this work direct. However in his thesis *Problem rörande Sveriges utrikesandel 1936/38* Ingemar Gerhard has worked out the percentage share of the total value of our exports for iron ore, iron and steel, and engineering products (*ibid.*, p. 52).

	1871/ 80	1901/ 10	1921/ 30	1936/ 38
Minerals & metals	24.2	32.0	36.3	43.1
Of which:				
Iron ore	0.1	5.8	7.2	11.2
Iron and steel	18.1	9.2	4.5	6.7
Engineering products	0.6	5.2	9.4	17.1

Developments in recent years will be apparent from the following compilation in which the groups are demarcated roughly, but not absolutely, in the same way as in the previous table.

	1950	1960	1969
Iron ore (SITC 281)	6.9	7.9	4.2
Iron and steel (SITC 67)	4.7	7.7	8.9
Machines, means of transport (SITC 71/73)	23.1	30.5	37.2

Even far into the 19th century *wood products* only accounted for a minor share of Sweden's total exports. Cf. the data for values for the period around 1770 in Table 1.25. See also Högberg, *Utrikesandel och sjöfart på 1700-talet* p. 101 ff. According to Högberg one cannot ignore the fact that the restrictive policy pursued in Sweden both against the trade in wood products as a whole, and in particular against the export of these commodities, may have helped to keep the latter down during the 18th century. The aim of the

policy of control pursued by Sweden was to safeguard the forests for domestic needs, chiefly for the iron industry with its need for a large supply of charcoal, but it was also intended to make the export of non-processed products rather more difficult. The export of sawn wood, for instance, was in principle forbidden. In 1748 a complete ban was imposed on the export in foreign ships of "square timber" i.e. balks, spars, etc.; neither was it permitted to export in Swedish vessels balks of more than one-third the ship's cargo capacity. There was some relaxation of these regulations during the first decade of the 19th century, but not until the 1818 customs tariff were more liberal principles introduced, and by the mid 19th century square timber accounted for a substantial part of Sweden's exports of wood products.

The figures for quantities set out in Table 2.2 for certain wood products show that exports began to increase from the middle of the 1840s. According to E. F. Söderlund, the share of timber in the value of Sweden's total exports was about 15 % at the end of the 1840s but over 50 % twenty years later. He emphasizes, however, that a comparison between the export values during these two periods is rather uncertain. According to his calculations, the increase in exports, in quantities, amounted in the corresponding period in all probability to about 400 %. See Söderlund, *Swedish Timber Exports* p. 3 ff. According to another calculation, which related to quantities, Swedish timber exports increased between 1850 to 1872 by over 500 % for sawn-timber products and probably by almost 300 % for square timber (*ibid.*, p. 67).

Söderlund considers that this expansion can be explained by such factors as the changes which were introduced after 1850 in Swedish industrial legislation. The detailed restrictions imposed for a long time on the timber trade and in particular on the saw-mills industry included one that laid down that saw mills could only be built at places where they

would not compete for timber with the iron mills and another that laid down that saw mills must not be situated so close together that competition could be expected to arise between them. As a consequence special permission had to be obtained for the construction of not only iron mills, but also of saw mills intending to produce for the market, and certain limits were laid down for the maximum amount of sawn timber allowed to be produced by each mill. Some of these restrictions remained in force until 1863. However Söderlund points out that there does not always seem to have been effective supervision to see that the regulations were complied with.

One of the conditions that enabled the trade in wood products to develop was that the Crown forests had largely passed into private possession. Timber exporters could do business direct with the local owners of forests, assuring themselves in this way of an even supply of their raw materials often at low prices.

Development was promoted by a number of technical innovations such as the steam-saws, which began to replace the saws driven by water power. The first steam-saw was constructed in 1849 but its real breakthrough did not come until the mid 1860s (*ibid.*, p. 9). However in Söderlund's view, what was probably the most important factor was the economic upswing in the world, above all in Western Europe, which was characterised by industrialisation, improved communications, an unparalleled increase in population, etc. Another important fact was that Great Britain reduced its very high import duties during the 1850s and abolished them in 1866 (*ibid.*, p. 16).

The export of wood products recorded in Tables 1.2 and 2.2 in HS relates partly to sawn wood products, partly to balks and spars. Sawn wood products were recorded in the Swedish statistics for 1738—1808 with a breakdown into the following three types;

deals, battens and boards. This breakdown, which is reproduced in the corresponding tables in HS, was made because the export duties were differentiated according to the thickness, breadth and length of the timber. According to a regulation issued in 1683 the following thicknesses were laid down: deals 3 inches, battens 1 3/4 inches and boards 1 1/2 inches. This regulation also included rules relating to breadth and length. The breakdown by dimensions was modified a few times during the 18th century. The absence of uniform measurements makes comparisons more difficult, especially over such lengthy periods, as the composition of the exports may have been substantially changed. See Höglberg, p. 103 ff and p. 269 and Söderlund, p. 21 ff.

The export schedules kept by the Board of Customs gave a detailed account of, for instance, the length of the boards in some years at the beginning of the 1830s. However, from 1836 sawn wood products of fir or spruce were recorded under the common designation of boards and planks without any specification of length but with breakdowns according to thickness into three groups. The number of *dozens* was indicated as a measure of quantity for each of the groups. (See Table 2.5.) The figures were recorded in dozens in the printed statistics until 1863 and then replaced by cubic feet. In 1868 and some years after, exports were recorded both in dozens and in cubic feet.

Both in the export schedules and in the trade statistics, *balks and spars* of fir and spruce were until 1854 divided into four groups by size in the middle: under 5 inches, 5–8 inches, 8–10 inches and more than 10 inches. From 1855 the square timber was divided into two groups only, the dividing-line between the larger and smaller dimensions being set, to begin with, as 8 inches but from 1862 as 6.6 inches. Until 1863 the measure of quantity used was the number (piece) for both groups. From 1868 both the number

and the volume in cubic feet were set out for both groups.

As long as the trade statistics only recorded the figures for numbers (dozens and pieces), it is not possible to obtain from contemporary printed sources any conception of either the trend by volume, or changes in the shares of the various dimensions in these exports. Söderlund emphasizes that neither from the general schedules is it possible to obtain anything but a rough estimate of the cubic content (*ibid.*, p. 23). However at any rate until the 1870s these schedules are a better source than the printed statistics, and he has therefore based his study of timber exports on a further examination of the general schedules. Cf. Chapter 1 and 2 in HS.

When Söderlund re-examined these export schedules he converted the figures for numbers to cubic feet for the years for which the requisite figures for dimensions existed. The annual figures from 1830 were re-calculated by means of reduction figures, which were worked out on the basis of the figures in the export schedules, these figures being recorded from 1868 in both numbers and cubic feet. The results were corrected by checking them with trade statistics of other countries, etc. and with notes on average dimensions in various foreign sources. Söderlund emphasizes that the re-calculations must not be thought to be anything like exact, but he considers that they probably reflect the real situation better than do the figures which had been recorded up to that time (*ibid.*, p. 26).

The tables compiled in Söderlund's study provide the basis of Tables 2.2 and 2.5–2.14 in HS. Some of the figures in Table 3.2 for the years preceding 1868 have been worked out by the same method.

As regards the *distribution by country* Söderlund points out that from the end of the 1830s until soon after the middle years of the 1840s France was the most important market for Swedish wood products, while both before and after that period Great Bri-

tain ranked first. However, the importance of France is only apparent when one has studied the figures for dimensions. Denmark, too, was one of the most important markets and if the total number of dozens of sawn-timber products are taken into account only, it will be seen that the majority went to Denmark. The French imports, unlike the Danish ones, were mainly concentrated on the larger dimensions. See Tables 2.8 and 2.9 in HS. The same was also true of the square timber. Heavy beams, in particular, dominated exports to France and later even to Great Britain and more distant countries, while Denmark mainly required smaller dimensions. See Tables 2.13—2.14. As estimated by Söderlund it is likely that 3 to 4 dozens of 1 1/2 inch boards corresponded to the volume of a dozen of the 2 1/2—3 inch dimensions. There must also have been a very considerable difference in volume between a number of spars and the same number of balks. Consequently if a picture is to be obtained of the importance of various countries for Swedish timber exports in this period, it must be based on estimates of their cubic content which can be considered to be equivalent to the figures for numbers in the trade statistics.

Certain other factors should be taken into account in regard to the distribution by countries in the 18th and 19th centuries. The relatively large quantities of cheap timber were usually shipped to nearby countries while costly, special qualities were sent to distant countries with which Sweden had maritime communications (Söderlund, p. 15). A ship's destination often depended on whether or not it was possible to obtain a return cargo. A consignment of wood products could, for instance, be sent as freight to southern Europe by a ship returning with salt. Cf. Chapter 7.3. Another factor affecting destination as well as port of export was that timber was used to stow away goods being exported, such as bar iron, from Sweden. The existence of these "combined cargoes"

has been regarded as the primary reason why timber products from Norrbotten were probably mostly sent south to be exported via Stockholm—for many years the most important timber port—even a long time after the repeal of the regulations restricting the outlets for trade on the coast of the Gulf of Bothnia. See Chapter 8.

Up to the 1741—42 war Fredrikshamn (Finland) was the most important export outlet in the country for boards. Once the town itself and the majority of the saw-mills which exported their boards via Fredrikshamn had come under Russian rule, Sweden's recorded exports of boards fell off sharply. See Table 1.16. The figures in this table for "other Swedish ports" chiefly relate to a number of different ports in southern Sweden.

In the 1830s the share of the Norrland ports in the export of timber products began to increase at an ever growing rate. See Tables 2.6, 2.12 and 6.1. Söderlund has worked out that the export by the Norrland ports of sawn goods at the beginning of the 1850s accounted for 40 % of Sweden's total exports of sawn goods and twenty years later for 80 %. Söderlund estimates that of the square timber more than half of Sweden's total exports in the mid 19th century was derived from the areas of production which exported their goods from Piteå or Sundsvall customs-office district (*ibid.*, p. 70 ff.).

Högberg has also drawn attention to a connection between the export ports and the destination areas. The Swedish timber ports largely concentrated their exports on a definite market which required certain fixed timber dimensions. During the 18th century Stockholm's timber exports were largely concentrated on southern Europe, in particular on Portugal, which seems chiefly to have required two-inch boards. Gothenburg's most important market was Great Britain. The larger dimensions dominated these exports to a high degree.

From the 1860s, when the figures relating

to the timber exports were given in volume measurements in HS, the quantitative trend can be followed year by year up to our own times for many kinds of wood products. The trend can be followed in the same way for *paper*, and for *pulp* from the 1870s, which are recorded by weight. The relative share of these forest products in Sweden's total exports can only be partly ascertained from the tables on values in HS. Tables 4.3—4.15 are in fact based on the main grouping in the official statistics in which pulp was combined with wood products until 1911 and after that date until 1950 with paper and paperboard. Compilations made elsewhere show, however, that the share of wood products in this country's exports, measured by value, reached its highest level during the latter half of the 19th century. From then pulp and paper began to take an increasingly predominant position among the products of the forest industry. During the depression before the Second World War it became particularly difficult to sell sawn goods, which meant that many sawmills had to close down, with widespread unemployment as a result. Cf. Tables 6.1—6.3 and Söderlund, pp. 164 ff, and studies carried out by Annagreta Hallberg and Jan Sandin. See Söderlund, p. 272 f and 316 ff. The following percentages, taken from Ingemar Gerhard's thesis *Problem rörande Sveriges utrikeshandel 1936/38*, p. 52, throw light on this development. These percentages relate to the relative share of forest products in the total value of exports.

	1871/80	1901/10	1921/30	1936/38
All forest products	46.6	50.7	47.3	40.5
Of which:				
Unprocessed timber	7.5	3.9	1.3	0.5
Saw-mills products	33.9	27.5	17.0	10.2
Pulp	0.7	10.0	17.1	19.8
Paper and paperboard	1.8	5.2	9.1	7.8

For recent years the following relative figures can be compiled from Tables 4.10 and 4.15 in HS.

	1950	1960	1970
Wood products and cork (SITC 24)	9.7	8.8	5.9
Pulp (SITC 25)	19.8	13.9	8.5
Paper and paperboard (SITC 64)	10.8	10.2	8.8

In the middle of the 19th century, when the wood products were the largest export articles and the share of iron in Swedish exports began to fall off, cereals were the third large export commodity. In some years at the beginning of the 1870s the value was even higher for cereals than for iron and steel. (*Oats* mainly accounted for the rapid increase.) Gunnar Fridlizius has worked out that exports in 1871/75 were 37 % of that part of the oats harvest which was not used for seed. See Fridlizius, *Swedish Corn Exports in the Free Trade Era*, p. 84. The rise in the exports of oats up to the 1870s and its hasty fall in the 1890s is shown in Chart K 6. In order to make a comparison easier between earlier years when the figures are given in measures of capacity and later years when they relate to weight, the chart contains data according to both ways of recording for the 1861/65 period. As will be apparent from the footnotes to Tables 3.1 and 3.2, the conversions in these tables from measures of capacity to weights have been based on the figures for weight per cubic foot which can be obtained from BiSOS F 1871. The same reduction figures have thus been used throughout, as the figures for the quality of the harvest are not available for various years during that period.

The export of *salted herring* is illustrated in Chart K 2 with the import of salt, as the supply of salt was the pre-condition for the

preservation of the ever growing catches of herring. See Högberg, p. 165 ff. The longest and most profitable of the Bohuslän herring-fishing periods began in the middle of the 18th century, culminated in the 1790s and lasted till 1808. After that date catches remained small for a long time. Herring began to be salted down on a large scale in 1752. Large amounts of Bohuslän herring were sold on the home market, but there was above all an increase in exports after export bonuses were introduced in 1758. See Table 1.2. According to Högberg more than half of the herring salted in Gothenburg and Bohuslän was exported as early as 1761. The greater part of these exports went to the Baltic region but considerable amounts were also sent westwards from Gothenburg to, for instance, Ireland and to the West Indies and Madeira, where Swedish herring is said to have been used to feed the slaves on the sugar plantations (*ibid.*, p. 176).

Herring was used not only salted down, but was also used for the rendering of *train oil*. The export of train oil, like the herring exports, reached a peak in the 1790s, when it corresponded in quantity to about one-fifth of the herring exports. In value the proportions were quite different. During this period the notation for a cask of train oil was between five and seven times as high as a similar notation for a cask of salted herring. Herring and train oil accounted in some years for equally large shares of the value of the exports.

In the case of the export of *fish* it should be observed that the catches which Swedish fishermen landed direct abroad are not included in the export figures in HS. The extent of catches landed direct is recorded annually in the publication *Fiske* (Fisheries) with distribution by countries and the most important kind of fish. In addition, preliminary figures have been set out in the trade statistics since 1954 in notes to the corresponding tables. Catches were landed direct

in Denmark in the first place, but also on a smaller scale in the Netherlands, Norway, Great Britain and West Germany. The following compilation, which sets out averages for certain five-year periods, shows that at present only a small part of the fish sold abroad is included in the figures recorded in the statistics of foreign trade.

	Directly landed fish according to "Fiske"	Export of fish excl. directly landed fish according to Tab. 3.6 and 3.8 in HS
	tons	
1935/39	14,832	25,471
1945/49	12,177	30,095
1955/59	53,511	41,406
1965/69	174,548	15,998

Variations during recent years in the import and export of various commodities have been the subject of several overall studies. See, for instances, the reports on the level of economic activity which for 1937—59 are included in *Meddelanden från konjunkturinstitutet, Ser. A* and for later years in the review *Konjunkturläget*.

Briefly then, it can be said that Sweden's exports, which rapidly grew in importance from the mid 19th century, have increasingly consisted of industrial products. As has been pointed out by E. F. Söderlund among others, the major Swedish industries were working primarily for export at the beginning of the 20th century. See *Fagerstabrukens historia*, Part 3, p. 1 and 24. According to a calculation by Ingemar Gerhard 95 % of Sweden's exports consisted in 1938 of products included in Sweden's industrial statistics. The trend on the export market has thus been increasingly towards finished goods. On the other hand, imports to an increasing degree have consisted of raw materials, fuel and other essentials for industry. See Tables 6.5 and 6.6.

7 Distribution by countries

7.1 The principles governing this distribution

Until the end of 1904 Sweden's statistics of trade were recorded according to the following principles: in regard to imports into Sweden they concerned the *last country of loading*, that is to say a ship's last port of call for cargo before it sailed to Sweden, and in regard to exports from Sweden the *first country of unloading*, that is to say a ship's first foreign port of call where it unloaded part of its cargo. In 1905 there was a change in the way in which the statistics were recorded; from that date they were to relate to the *country of purchase and country of sale*. Accordingly the statistics, in the case of imports, relate to the country from which the merchandise was purchased or was dispatched to Sweden, either direct or via another country, in order to be sold or for some other purpose. In the case of exports the statistics relate to the country to which the goods have been sold or the country to which they are being sent in order to be sold or for some other purpose.

The change-over in 1905 to recording the data by countries of purchase and of sale meant that the results obtained differed widely from those presented before this revision of the statistics. The value of, for instance, Sweden's imports from Denmark was given as being kr. 73.4 million in 1904 as against kr. 39.8 million in 1905 (12.7 % and 6.8 % of Sweden's total imports), while Sweden's imports from the United States were said to be worth kr. 9.5 million in 1904 and kr. 41.5 million in 1905 (1.6 % and 7.1 % of the total

imports). Imports from other transatlantic countries e.g. the Argentine and Brazil, turned out to be many times larger than they were previously thought to be. The difference after 1905 was also extremely pronounced in respect of countries having no direct connection by sea with Sweden such as Austria and Switzerland.

This revision of the statistics had a similar effect, though not quite as great, on the data for exports. See Fridlizius, *Sweden's Exports 1850—1960*, p. 21 f. Martin Fritz has also drawn attention to the fact that there could be absurdities in the official statistics before 1905 when they related to the country first receiving the merchandise. As a result of this method the Netherlands, and from 1903 also Norway, were recorded as the primary recipients of Sweden's exports of iron ore. In the case of the Netherlands the ore forwarded via Rotterdam to the Ruhr presumably inflated the figures. In the case of Norway most of the iron ore was forwarded to a large number of other countries via the Norwegian port of Narvik. See below. As Austria imported its iron ore via Stettin, this ore was included in the Swedish statistics in the exports to Germany, etc. See Fritz, *Svensk järnmallexport 1883—1913*, p. 149 f.

The method of recording the statistics by countries of purchase and sale was retained as the only basis of distribution up to the 1935 report. Fresh principles were applied in the following year. In the main tables, which contain a specification according to countries, from 1936 the statistics in respect of imports related to the *country of origin*, that is to say the country where the goods had been manufactured or produced, and in respect of exports the country where the goods are intended to be consumed or otherwise used, that is to say the *country of consumption*. See KM 1935, p. 233 ff; 1936, p. 797 ff. However, even after that date the customs bill of entry was still also to contain data on the country of purchase and the bill of exit on

country of sale. These data were also analysed. In the printed statistics the findings are recorded in summarised tables, on which are based Tables 5.3—5.4 and Chart L 3 in HS. As a consequence it is possible to make comparisons between the two forms of recording for the period from 1936.

The two methods cause there to be rather large differences in results for certain goods and certain countries. Although this applies to some extent in regard to exports the differences are more pronounced in regard to imports, especially for such commodities as coffee and other colonial products, cotton, wool, mineral oil, etc., which are largely bought from countries other than those that produce them. Naturally when the statistics are recorded by countries of purchase, the total value of the imports will be greater for the transit countries and when by countries of origin, greater for the producing countries. Compare e.g. Tables 4 and 7 in *Handel 1936*. Since 1959 the data according to both methods of recording with distribution by sections, groups and divisions of the SITC have been compiled in Part 2 of the publication containing the annual statistics of trade in respect of certain countries and also in respect of certain specified groups of countries such as the EEC and the EFTA with the addition, since 1963, of the OECD and the less developed countries.

function, and that the countries for all the years recorded in the tables are put as far as possible in the group to which they belonged at the end of 1970.

The *European Economic Community* (EEC) was formed by Belgium, France, Italy, Luxemburg, the Netherlands and West Germany by two international compacts, the Messina agreement (1955) and the Treaty of Rome (1957); the EEC began to function on 1st January 1958. The *European Free Trade Association* (EFTA) was formed of Sweden, Austria, Denmark, Norway, Portugal, Switzerland and the United Kingdom in 1959 and began to function half way through 1960. Finland, which became an associate member in 1961, and Iceland, which became a member in 1970, have been included in the tables among the EFTA countries for the previous years, too. The *Organisation for Economic Co-operation and Development* (OECD) in 1961 superseded the OEEC, which had been formed in Paris in 1948. Its members at the end of 1970 are both all the EEC and EFTA countries except Finland, as well as Greece, Ireland, Spain, Turkey, Japan, Canada and the USA. Cf. Kock, Karin *International Trade Policy and the Gatt 1947—67*, p. 109 ff. The expression, the *state-trading countries*, which is used in Table 5.9 refers to countries having a complete state monopoly of foreign trade. *Eastern Europe* in Table 5.9 has been taken to be the countries originally belonging to the *Council for Mutual Economic Aid* (CMEA, Comecon) namely the Soviet Union and Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, East Germany, Hungary, Poland and Rumania; Albania has now left the association. The *developed countries* have taken to be both all the European countries except Eastern Europe, and Canada, the USA, Australia, New Zealand, Japan and the Republic of South Africa. In the trade statistics all countries except the developed and state-trading countries are counted as *less developed countries*. This means that many of the oil-export-

7.2 Groups of countries

Table 5.9 and Chart L 5 show the extent of Sweden's trade with the countries combined in the international associations, the EEC, the EFTA and the OECD, as well as with certain other areas. The grouping corresponds to Table 8 in *Utrikeshandel 1970, månadsstatistik*. This means both that the data for 1955 relate to trade relations before the corresponding trade associations began to

ing countries have been included. Cf. Table 5.7.

7.3 Special countries

These data are intended to illuminate the part played in Sweden's foreign trade by various countries at different times. However if one wishes to follow the trend during a consecutive series of years, it should be noted that HS, in the distribution by countries during the last hundred years i.e. in Tables 5.1—5.9, does not present particulars on quantities but the value in Swedish currency for each individual year. As was pointed out in Chapter 4 this means that these data can only to a limited extent be used for time series. Charts L 1—L 4 show the relative share of certain countries in our imports and exports. Some important changes in areas which should be borne in mind when the tables are being studied are pointed out in footnotes to the tables or in explanatory notes.

The official statistics also contain two groups of compilations in which data on countries and on commodities have been brought together. In one of them the commodities are taken as the basis and in the other the countries. (1) The distribution of the imported and exported commodities by various countries has been recorded since 1894. This distribution, which since 1959 has been made according to the Brussels nomenclature (BTN), is now reproduced in Part 1 of *Utrikeshandel*. (2) For certain countries the goods imported or exported by Sweden have been recorded. The data have been presented in tabular form since 1871 and before that year were to some extent outlined in the text section. Since 1959 these data have been distributed according to the SITC and are now reproduced in Part 2 of *Utrikeshandel*. For reasons of space HS does not contain any extracts from these compilations.

The reliability of the data relating to the country distribution during the 18th century has been examined by Staffan Höglberg in his thesis *Utrikeshandel och sjöfart under 1700-talet*, p. 58 ff (with English summary).

Eighteenth century customs registers usually contained particulars of the port from which a vessel had sailed and its port of destination. When the Board of Trade's statistics of trade were drawn up for 1738—1812, these particulars were arranged under countries or trading areas (Denmark, Danzig, Great Britain, France, Holland, Holstein, Königsberg, Lübeck, the Mediterranean, Pomerania, Portugal, Russia, Spain, German towns, the East Indies, the West Indies, St. Barthélemy). However, particularly when making out the outward-clearance certificates, the customs offices also accepted such statements of destination as "the Western Sea", the "North Sea" and the "Baltic". Goods that were in this way entered as being destined to the Western Sea were entered in the trade statistics under the heading of France, goods to the North Sea under the heading of Denmark, and goods to the Baltic under the heading of German towns. See Vallerö (*ibid.*, p. 71 f).

In particular the term "Western Sea" occurred relatively often as the stated destination of vessels which were cleared, without this necessarily meaning that the goods were destined for French ports. Consequently it has not been possible to accept the divisions of the statistics into countries and trading areas. Therefore HS contains a rougher division in which the statistical data are combined according to four large areas of destination; the Baltic area (covering Denmark, Danzig, Holstein, Königsberg, Lübeck, Pomerania, Russia and German towns), Great Britain, the Netherlands and Southern Europe (covering France, the Mediterranean, Portugal and Spain). It should however be observed that this rough division also contains certain elements of uncertainty. See Höglberg (*ibid.*, pp. 57—63).

The figures in Tables 1.3 and 1.4 regarding *Finland's* imports and exports relate to its trade with countries other than Sweden. Trade between Sweden proper and Finland was internal trade before the Peace of Fredrikshamn in 1809 when Finland was ceded from Sweden to Russia. No figures are available for the years immediately after. However there exist special import and export schedules for trade between Stockholm and Finland 1813—1815 and between the whole of Sweden and Finland from 1816.

Except for these figures for Finland, no data are recorded for Sweden's trade with various other countries from 1813—1829, apart from the fact that Swedish-Norwegian trade began to be recorded separately in 1828.

The statistics of trade with *Norway* were incomplete for a long time, particularly in regard to commodities carried by land. See *National Income*: 2, p. 219 ff. Before the Union with Norway in 1814 there were absolutely no regulations regarding exports by land from Sweden. However trade and shipping between Sweden and Norway were later regulated by the "Union legislation", which was passed in 1815, and not repealed until 1897. The rules adopted under this legislation, which were changed several times, laid down in the main that Swedish and Norwegian raw materials and manufactures should in most cases not be liable to duty in the trade between the two nations forming the Union. Foreign goods carried by land were originally subject to half the duty, but from 1874 they were made subject to full duty. Goods carried by sea were more generally liable to duty.

As long as the Union legislation was in force, exporters were naturally interested in specifying their exports to the customs authorities, for goods established as being Swedish were not subject to duty. There was of course no reason for them to be equally interested after the last Union legislation was repealed, in 1897. The figures on exports to

Norway are therefore set too low in Sweden's statistics, particularly during the years immediately after that date. Not until 1902 can this defect be considered to have been remedied; that year saw the first results of the Ordinance relating to returns that were to be made for these statistics which was passed in 1901.

The shortcomings of the statistics of trade with Norway were pointed out by the Board of Trade which, evidently considering the Norwegian statistics more reliable, compiled the data according to the Swedish and the Norwegian statistics for the years between 1896—1901. See BiSOS F 1901, p. XII. According to this compilation the total value of Sweden's exports to Norway in 1896 amounted to kr. 19.5 million in the Swedish statistics and to kr. 38.3 million in the Norwegian statistics. In 1901 these exports were valued at kr. 6.7 million according to the Swedish statistics and kr. 24.0 million according to the Norwegian statistics. Furthermore BiSOS F for 1893—1901 contained an appendix recording Sweden's exports to Norway with a detailed list of commodities according to the Norwegian statistics.

Attention must be drawn to another shortcoming in Sweden's statistics of the trade with Norway. Swedish iron ore which was forwarded in transit through Norway was counted until 1906 among the exports to that country; not until 1907 was this commodity distributed according to the respective countries of sale. In 1906 the value of iron exports to Norway was thus given as kr. 13.5 million but only as kr. 0.6 million in 1907. In addition, some of the iron ore had been shipped from Narvik, Norway, to Gothenburg, Sweden, for further dispatch to places in western Sweden. It should in no way have been included in the export statistics. See Fritz, *Svensk järnmallexport 1883—1913* p. 149. According to Fritz the data for 1902—1913 should in addition be adjusted with regard to changes in stocks in Narvik.

The figures for *Denmark* also include the Faroe Islands, and originally *Iceland*, too, but that country has however been recorded separately in *Handel* since 1919 and in HS from 1921. The figures for Greenland, in the years they were available, were classed under America; however since 1959 these data have been combined with Denmark in HS. These changes in areas have only led to marginal differences in the statistics for Denmark. On the other hand a considerable loss is noted for 1864 when Denmark had to give up *Schleswig and Holstein* to Prussia and Austria. These two provinces, which were incorporated in Prussia in 1867, are recorded separately in the statistics for the two intervening years. Sweden's imports from these provinces were on an insignificant scale but our exports to them were comparatively large. See the following figures on the value of our exports in 1000 riksdaler riksmynt (cf. Chapter 9):

	1865	1866
Denmark	7684	7703
Schleswig and Holstein	3166	2282
Prussia	1572	1084

As regards our imports from Denmark the Board of Trade pointed out on several occasions that they mostly consisted of colonial and other goods forwarded in transit via Denmark and that only a small amount consisted of Denmark's own products. As will have been apparent from what was said above, this became very obvious when the statistics began to be recorded in 1905 in relation to country of purchase instead of last country of loading. A comparison between the data for country of purchase and country of origin in Tables 5.3 and 5.5 also show that a good many of the commodities Sweden buys from Denmark are derived from other countries of origin.

In the case of *Germany* it is especially im-

portant to note that the figures relate to its territory at the point of time in question. Only some of its changes in the territory are recorded in the footnotes to the tables. The earlier statistics generally provide data for Prussia, Mecklenburg, the Hansa Towns (i.e. Hamburg, Bremen and Lübeck) and Oldenburg as well as, until 1866, Hanover. In HS these data have been combined under the designation, German regions.

Tables 5.5 and 5.6 in HS, which relate to countries of origin and of consumption, record data separately after the Second World War for East Germany (i.e. the German Democratic Republic) and West Germany (i.e. the Federal Republic of Germany) but Tables 5.3 and 5.4 and Charts L 3 and L 4 only record Western Germany from 1950. There East Germany is recorded under the "Rest of Europe".

Great Britain was our principal trading partner for a long time. (From Vallerö's above-mentioned thesis, p. 72, it will be seen that many of the ports which were classed together in the earlier trade statistics under the heading of England, were in actual fact situated in the other parts of the British Isles, including Ireland.) Between 1738/40 our exports to Great Britain accounted for two-fifths of our total exports and between 1871/75 for more than half our exports. Our imports from that country were also substantial. However Great Britain's relative share decreased as Germany's share increased. During the twentieth century a larger proportion of our imports came from Germany than from Great Britain with the exception of the years during and immediately after the Second World War. Our exports to Germany have also increased, so that the value of our exports to both these countries is now of about the same magnitude. However in recent years their share of Sweden's total imports and exports has diminished considerably. This trend will be apparent from the following percentages, which provide the

basis for Charts L 1—L 4. It should however be noted that the distribution relates to last country of loading and of unloading up to and including 1904, the country of purchase and of sale until 1930, and the country of origin and of consumption in 1970. During the latter year the data for Germany only relate to West Germany.

	Imports as % from		Exports as % to	
	Great Britain	Germany	Great Britain	Germany
1738/40	11.6	.	41.8	.
1769/71	7.5	.	35.9	.
1871/75	32.2	23.2	53.5	7.1
1901/04	26.0	38.2	38.2	16.6
1930	15.8	32.1	25.5	14.5
1970	13.8	18.9	12.5	11.7

As long as the recording of *exports* related to first country of unloading, it must naturally be expected that many of the goods registered in the statistics as being exported to Great Britain may have later been re-exported. See below. Nevertheless, to judge from the official statistics it is probable that the goods were only re-exported on a minor scale during the 20th century. At any rate there is no very great difference between the figures for exports to Great Britain according to the earlier principle of distribution for 1904 and according to the later principle for 1905 (36.0 % and 35.4 % of Sweden's total exports respectively). A comparison between the distribution by country of sale in Table 5.4 and by country of consumption in Table 5.6 only shows minor differences in regard to exports. *Imports* from Great Britain according to the distribution for 1904 by the last country of loading amounted to 25.8 % of Sweden's total imports and according to the distribution for 1905 by country of purchase to 24.7 % of Sweden's total imports.

The following compilation from Tables 5.3 and 5.5, which gives values in million kronor, shows for recent years that a very substantial part of the goods purchased from Great Britain are derived from other countries of origin.

	Great Britain as		
	country of purchase	country of origin	Difference
1936	314	222	92
1950	1776	1215	561
1960	3203	1950	1253
1969	5561	4219	1342

In the earlier statistics the term *Mediterranean countries* covered European, Asiatic and African countries around the Mediterranean. In his chapter on the import of salt Höglberg points out, on p. 216 f., that the large ships, the "Spanish clippers", were used not only to import salt but also to carry cargoes between southern European ports. Swedish ships carrying iron, timber products and tar to Lisbon might then continue to act as tramp vessels in the Mediterranean or sail to Sardinia, Sicily or the Balearic Islands in order to take on board salt or sail to Lisbon with loads of wheat where they would load up with Portuguese salt before returning to Sweden. For this kind of shipping trade to be able to function, the Swedish ships had to be able to sail without there being any danger of their being stopped by the African pirates. Sweden, like other shipping nations, purchased the right to free passage for its ships by peace treaties with the Barbary States, that is Algeria, Tunisia, Tripoli and Morocco. Cf. Table 1.26.

As will be apparent from the above, only part of the trade with *non-European countries* is reflected in the statistics as long as the latter related to last country of loading or unloading, for only a few ships sailed in direct

traffic between Sweden and these countries. Fridlizius points out that the official statistics record a substantial decrease in the share of the non-European countries in Swedish exports during the latter half of the 19th century, even though exports to them are certain to have actually increased. He has taken the explanation to be that the exports from the non-European countries in the mid 19th century went direct to their purchasers but that the expansion of the transoceanic trade changed the situation, mainly after the steamship began to compete with the sailing vessel. For a long time Sweden was not able to compete with the large steamship-building nations. It was more advantageous to enlarge the less capital-intensive steamship lines which united Sweden with English and German ocean ports, where goods could be transshipped and carried further to more distant countries. Fridlizius presumes that during the latter part of the 19th century it was chiefly the heavier commodities such as iron and steel which were transshipped while goods taking up much space e.g. timber goods, were often sent direct to the buyers by sailing ship. See Fridlizius, *Sweden's Exports 1850—1960* p. 21 ff.

Where, for instance, Table 2.10 in HS shows that a rather large amount of deals, planks and boards were shipped to Brazil in 1861 and Table 2.17 shows that considerable quantities of bar iron were shipped to the USA in the 1830s, this means that *at least* these quantities were sent to these markets. The contemporary Swedish statistics do not show to what extent Swedish goods were also sold via other countries. See the inquiries mentioned below of the direct and indirect exports of bar iron to the USA. It was pointed out above (section 7.1) that imports from transatlantic countries proved to be much larger according to the method of recording the statistics which began to be used in 1905 than shown by the earlier statistics and that the revision of the statistics had a similar, but not such a large, effect on the data on ex-

ports. From the data in BiSOS F 1905, Table 11, it can be seen that the non-European countries accounted for 3.0 % of the total value of the imports in 1904 and 10.8 % in 1905, while they accounted for 2.6 % and 7.0 % of the whole export value in these two years. A comparison between Tables 5.3 and 5.5 in HS shows that the value of the imports from non-European countries is greater when they are distributed by country of origin than by country of purchase if an exception is made of the USA. This means that Sweden buys for instance Japanese merchandise also from countries other than Japan, while not only American products are imported from the USA but also those of other countries.

Trade with the USA got quickly under way after the Declaration of Independence by the American states on 4th July 1776. See Adamson, *Swedish Iron Exports to the United States 1783—1860* (SEHR 1969, p. 58 ff). Adamson points out that the creation of the United States of America aroused high hopes in Sweden just as in the majority of other trading and shipping countries. A market formerly reserved for British companies was now open for other European countries. But while other states devoted much of their energy to trying to import American products, the Swedish authorities concentrated on finding new markets for traditional Swedish export articles. At the beginning of the 1780s, for instance, certain amounts of iron, and even of salted herring and East Indian tea, were shipped from Gothenburg to the USA. On the other hand the Gothenburg exporters could not find a sale on the other side of the Atlantic for the deals, planks and boards which were usually transported with the iron. Cf. Chapter 6. Using American sources Adamson also supplies data on the large-scale exports from the USA to Sweden during Napoleonic times of tobacco, cotton, sugar and coffee, but he points out that, for several reasons, it can be assumed that only

some of these commodities reached the Swedish market.

Adamson's article also throws light on what lay behind the fluctuations in Sweden's exports to the USA of certain commodities such as bar iron, which at times were very substantial (cf. Table 2.17 in HS). See also *Fagerstabrukens historia*, 2 (Attman, *Ader-tonhundratalet*). Both Adamson and Attman have used various sources in an attempt to estimate the amount of bar iron and other iron goods which were dispatched to the American market through indirect channels. Adamson points out that a distinction should be made between two kinds of indirect shipments, that is to say transit traffic, which only involves a transport problem and re-export, which also involved a commercial transaction (*ibid.*, p. 105). Adamson's estimates of the indirect shipments mainly concern the 1846–60 period and Attman's the 1860–1885 period.

Tables 5.7 and 5.8 set out data for 1955 and 1960–70 for some fifty countries in Africa, Asia and America. In the case of some of these countries the increase in trade, valued in kronor, is a remarkably large one. The relative share of imports and exports distributed by countries of origin and of consumption can be seen from the following schedule.

It will be seen that the aggregate proportion of non-European countries in Sweden's foreign trade has decreased, especially after the establishment of the two European trade associations, the EEC and EFTA. See also Table 5.9, which shows that there has been a particularly steep decline in the share of the less developed countries in our imports and that this has taken place even though many of the oil-exporting countries are included in that group. As will be apparent from section 7.2 the group which in Table 5.9 is called the "other OECD countries" consists of Japan, the USA and Canada.

	Europe	USA	Japan	Others
Imports				
1955	71.2	9.8	0.7	18.4
1960	71.3	12.6	1.4	14.8
1965	75.8	9.5	1.4	13.3
1970	77.9	8.7	1.8	11.5
Exports				
1955	78.5	4.9	0.2	16.4
1960	77.1	6.4	0.3	16.2
1965	81.0	6.0	0.6	12.3
1970	80.2	6.0	1.0	12.8

8 The distribution by ports, etc.

In a number of tables in HS imports, and to some extent exports, have been distributed either by ports, certain parts of the coastline or customs districts. Data of this kind can throw light not only on the importance of ports for the economic life of a particular place, but also on the channels through which the products of various areas reach foreign markets. However the methods of recording data have varied so much that the tables have been framed in widely different ways.

As will have been seen in Chapter 2 the data in HS on the distribution by ports, etc. for 1738—1862 are based on the work on the import and export schedules which has been carried out by the EHI and for 1871—1910 on compilations from the BiSOS F. These sources contain *figures for quantities* for a large number of different goods but no distribution of the total number of goods by ports or customs districts. However in the case of 1927, 1937 and 1956, where the figures have been extracted from KM, the *value* of total exports is recorded with distribution by major groups of customs district. See below. For these years the commodity grouping follows, in principle, the corresponding grouping in the SOS. For 1968 the figures have been taken from the SOS, the goods being grouped in the distribution by customs district in accordance with a special classification for transport statistics. Cf. Chapter 5.

The expressions "ports of importation and exportation" in the tables for 1738—1862 and

"customs districts" in the tables for later years only to some extent correspond with the terms used in the sources. In the import and export schedules the figures are recorded with distribution by the customs offices where the goods were inspected on arrival or departure. In the printed statistics on which the other tables are based the terms used are "customs stations" for 1871—1895, "customs office districts" for 1896—1918 and "customs districts" for later years; in isolated instances this might be a different district from the one where the goods were originally received or from which they were finally dispatched.

Over a long period only a few towns, the staple towns, were entitled to carry our foreign trade and shipping. The other towns neither had the right to trade with foreign countries themselves nor to receive foreign merchants. See Högberg, *Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet*, p. 34 ff. In 1723 twenty-four towns had staple rights, three of them being in southern Finland. At that time none of the staple towns was situated north of Gävle (Sweden) and Turku (Finland). Towns on either side of the Gulf of Bothnia were therefore forced to use a staple town further south, most commonly Stockholm, for their trade with foreign countries. Before 1741 they were not even allowed to enter into domestic trade with towns south of Stockholm and Turku. These restrictions on the trade round the Gulf of Bothnia was gradually relaxed and in 1765 certain towns on both coasts on the Gulf of Bothnia were granted the rights of staple towns. The last separate regulations for the Bothnian towns were repealed in 1812.

Researchers have differed in their views on the real importance of the restrictions on trade from the towns round the Gulf of Bothnia. Even after the regulations imposing these restrictions had been repealed, Stockholm retained for many years its position as the largest export port even for timber products from the northern province of Norr-

land. As was pointed out in Chapter 6.3 the prevalence of "combined cargoes" was a contributory factor. The deals from Norrland, having in Stockholm met up with iron from the province of Bergslagen, could be stowed away as dunnage in the export cargo or as a supplement to a cargo of iron. It should be borne in mind that in the days of the sailing-ship the way in which a ship was loaded was of great importance for its sailing capacity. See Högberg, p. 107 ff. Ships carrying deals or other light cargo had to take on ballast if they were to be seaworthy. This ballast was usually in the form of sand or stones but, where possible, it was naturally more profitable to supplement the cargo with some other commodity e.g. bar iron; then it would be possible to use the whole capacity of the hold and enable the ship to lie sufficiently low in the water. There was another technical reason why a ship carrying a cargo of iron also took one of deals. Iron could not be stowed direct against the outside planking: the deck and the sides of the ship had to be protected against the heavy cargo—deals were frequently considered suitable for this purpose as they also were for dunnage.

In her monograph *Stockholm i svensk ekonomi 1850—1914* Ingrid Hammarström points out that ever since the Middle Ages Stockholm has been the natural transport outlet for iron and copper exports from the province of Bergslagen. Such products as tar and pitch, which were chiefly produced in northern Sweden and Finland, were also mainly shipped via Stockholm. As a consequence of its geographic situation, its rich assortment of consumer goods and very likely because established commercial connections between firms tended to live on, Stockholm remained for a long time the commercial centre of northern Sweden, and until 1809 for Finland too, even when the capital was no longer favoured by the economic policy of the Government (*ibid.*, p. 23).

According to Heckscher's calculations, in

1738—40 66 % of Sweden's total imports arrived in Stockholm and 11 % in Gothenburg, while 60 % of Sweden's exports were dispatched from Stockholm and 19 % from Gothenburg. It will be seen that the two cities together had a large proportion of Sweden's foreign trade. See Heckscher, *Sveriges ekonomiska historia*. 2: 2, p. 93.

The trade of the East Indian Company is probably not included in the basis of these calculations. Cf. Table 1.7 in HS. This trade was entirely conducted via Gothenburg, which in this way obtained regular connections with China, sometimes also with India and, in addition, a sizable transit trade. See Lind, *Göteborgs handel och sjöfart 1637—1920*, p. 21 and 180 ff. Heckscher based his percentages on the figures for values in the Board of Trade's series of trade statistics. For the latter part of the eighteenth century there are no figures of values of a corresponding kind. However the shipping statistics series contain, among other data, figures on the number of ships received and cleared and their tonnage (in "lasts"—an older unit of measurement) with distribution by customs offices.

Högberg has examined the amount of shipping in Stockholm for the 1738/40 period up to the end of the 1806/08 period. According to his calculations in round figures some 30,000 "lasts" were cleared in Stockholm at the beginning of the 1740s and some 10,000 in Gothenburg. In 1806/08 vessels carrying almost 30,000 "lasts" were cleared from each town. Shipping increased threefold in Gothenburg during the great herring-fishing period (see Chapter 6) while shipping in Stockholm, after an increase up to the 1780s, again decreased and at the end of the century was about the same in extent as in the 1740s. See Högberg, p. 15 ff, p. 37 ff and 230 f. As will have been apparent from Chapter 6 Stockholm was responsible during the 1738—1808 period for 60 % of the total bar-iron exports from Sweden. At the middle of the eighteenth

century almost one half of these exports were sent to Great Britain and one quarter to the Baltic area. On the other hand three-quarters of the deals exported from Stockholm had southern Europe as their destination. During the greater part of the eighteenth century Stockholm seems therefore to have chiefly exported bar iron and deals to the various markets. Högberg maintains that the technical connection in the transportation of these two commodities mentioned above cannot have been of such great importance for the export of timber from Stockholm during that period. It may have been of greater significance in an earlier period (*ibid.*, p. 125 f). At the middle of the century between 80 % and 90 % of the bar iron and deals went to the British market (*ibid.*, p. 138).

The following percentages have been extracted from Ingrid Hammarström's calculations for 1841/45—1911/15; they relate to the share of Stockholm, Gothenburg and the rest of Sweden in the value of Sweden's total imports and exports.

	Stockholm	Gothenburg	Rest of Sweden
Imports			
1841/45	39	34	27
1851/55	32	38	30
Exports			
1841/45	43	25	32
1851/55	36	25	39
1861/65	20	28	52
1880	8	23	69
1896/1900	9	26	65
1906/10	10	23	67

The percentage distribution of the value of foreign trade in 1956 and 1969 was as fol-

lows (see KM 1958, p. 86 and *Utrikeshandel* 1969: 2, Table 8).

	Stockholm	Gothenburg	Rest of Sweden
Imports			
1956	31	23	46
1969	24	21	55
Exports			
1956	12	29	59
1969	11	24	65

Hammarström has also taken up the relationship between exports and imports in Stockholm and Gothenburg. At the beginning of the 19th century and even as late as the 1840s exports and imports were almost of equal importance in Stockholm's foreign trade, but in the decades after 1850 Stockholm began predominantly to deal with imports. During the 1880s and the 1890s less than one-fifth of the capital's turnover in foreign trade was in exports. In Gothenburg's case the trend was different. That town kept its position both as a port dealing with exports and with imports; its total turnover began to an increasing extent to exceed Stockholm's (*ibid.*, p. 30).

In her comments Hammarström points out that there has been a general tendency, by no means restricted to Sweden, for a country's imports to be concentrated in one or several major ports while exports seek the shortest route from their place of production to the nearest port of shipment (*ibid.*, p. 29). At the beginning of the 20th century Stockholm and Gothenburg together were still dealing with about half of Sweden's total imports, while their joint share in exports fell from about two-thirds in the 1840s to about one-third at the end of the century. In other words this means that other ports were to an increasing extent beginning to take their share of for-

eign trade, especially on the export side. According to a calculation in KM 1958, p. 85, 72 % of Sweden's imports in 1956 passed through the five customs districts that dealt with the greatest number of exports, that is to say Stockholm, Gothenburg, Malmö, Helsingborg and Norrköping. Exports were spread out to a greater extent among the various districts, the five largest being Gothenburg, Stockholm, Kiruna, Gävle and Sundsvall; these districts together dealt with 56 % of the total value of exports.

It should be noted that these percentages relate to values. Comparisons of quantities give quite a different picture, especially in regard to exports. According to KM 1941, p. 408, the iron ore districts accounted in 1938 for 57 % of the exported quantities. Gothenburg came next in order, with only 5.9 %. The quantity of exports dispatched by several of the timber districts exceeded the quantity dispatched by Stockholm. If the figures for quantities are examined instead of those for values, it will be seen that in 1969 Gothenburg dealt with 8 %, and Stockholm with only little more than 2 %, of Sweden's total exports.

In the articles in KM on which Tables 6.2—6.4 in HS are based, the customs districts have been combined into four major groups, that is to say the districts along the coast of the Gulf of Bothnia, the Baltic and Lake Mälar, the West Coast and a miscellaneous group "Other districts". A corresponding grouping has been made in Table 6.1, the figures there being taken from the BiSOS and in Table 6.4 for 1968 where they have been taken from *Utrikeshandel 1968*: 2. Tables relating to timber exports from 1830—62 have as far as possible been adapted to this grouping. Cf. Appendix D. In the tables reproduced in HS the southern limit of the Gulf of Bothnia is taken to be the Gävle customs district and the southern limit of the Baltic to run between Trelleborg and Malmö; the latter comes under the West Coast. As will

be seen from KM 1958 p. 85, the group "Other districts" in principle only includes districts bordering on the Norwegian frontier, districts inland being classified under their nearest coastal area. However 1927 was an exception for in that year the group "Other districts" also covered districts inland, those around Lake Väner being the most important.

It should be noted that the data for the Kiruna customs district which are included among "Other districts" relate to the iron ore which was cleared from that town for shipment from Narvik (Norway), but that they do not relate to exports through such Swedish ports as Luleå, which are included in the figures for the Gulf of Bothnia. Luleå was connected by rail to Gällivare in 1892 but the railway from Gällivare via Kiruna to Norway was not opened for traffic until 1902. Before 1909 all iron ore from Gällivare was shipped via Luleå and before 1908 all iron ore from Kiruna via Narvik (Norway). See Fritz Svensk järnmalalsexport 1883—1913, p. 39 and p. 41 f. According to KM 1958, p. 88, 60 % of Sweden's exports of iron ore were sent in 1956 through Narvik, about one quarter through districts on the Gulf of Bothnia, chiefly from Luleå, and most of the remainder through Nyköping (Oxelösund).

9 The monetary system, weights and measures

9.1 The monetary system

The *mark* was originally a unit of weight which was used for the weighing of silver; it also became in time a unit of currency. In Sweden the mark was divided into 8 öre, the öre into 3 "örtugar" and the "örtug" into 2 "penningar". See, for instance, Heckscher, E. F., *De svenska penning-, vikt- och måttsystemen. En historisk översikt*. The silver mark was not widely coined before 1536.

From 1534 silver *dalers* were coined on the pattern of the German thaler, their weight in silver largely remaining constant. These dalers began to be called *rix-dollars* ("riksdaler") at the beginning of the 17th century and later *rix-dollars specie*. At the same time the system with the mark as a unit of currency was retained. The Swedish daler was incorporated in the 1590s in the mark coinage system and with the latter decreased gradually in value. A daler became the same as 4 marks, that is 32 öre. In 1604 the official ratio was 1 rix-dollar = 1 1/2 dalers, in 1723 1 rix-dollar = 3 dalers. For the value of the Swedish daler in foreign currencies reference should be made to *Sveriges Riksbank 1668—1924*, Part 5.

In 1624 Gustavus Adolphus II introduced the coinage of copper coins whose metal content was to have the same value as that of the corresponding silver coins; the ratio between the values of these two coinages was roughly fixed. In this way Sweden obtained a bimetallic system. However the market value of copper in relation to silver fell off with the result that the value of the copper

coin in relation to the silver coin of the same denomination also decreased. A distinction for instance began to be made between the copper daler and the silver daler. In 1665 a fixed ratio was introduced, 3 copper dalers being made = 1 silver daler, and copper coins were minted with the designation of silver coins. This relation between the denominations remained in force until 1776.

The daler coins minted in copper took the form of rectangular plates. They were heavy and bulky, even in rather low values. The two-daler plate at first weighed 3.62 kg, later 2.72 kg. The bulkiness of the plate coinage probably encouraged the introduction of paper money, which was first attempted in the 1660s and then again in the 18th century. From 1723—45 the Bank of Sweden redeemed its notes in copper plates, but by 1745—67 they were not redeemable. The value of the notes fell during that period by at least a half.

After the 1776 Currency Ordinance the daler and öre ceased to be units of account; in that year Sweden went over to a silver standard and the *rix-dollar specie* became the main coin. 6 silver dalers were redeemed by 1 rix-dollar. The rix-dollar was divided into 48 Swedish shillings, the shilling into 12 pieces ("runstycken"). The Currency Ordinance made 1 Hamburg rix-dollar = 47 shillings and 5 pieces, i.e. nearly 99 % of a Swedish rix-dollar, and a pound sterling (20 shillings) was made equal to 4 rix-dollars, 15 Swedish shillings.

The term *rix-dollar banco* (bco) meant notes and coins issued by the Bank of Sweden. Until 1808 the banco notes were redeemable by silver coins and were equivalent in value to specie rix-dollars. When later it became no longer possible to redeem them, they fell in value. In 1830, when it was decided that the silver standard should be reintroduced, the *rix-dollar banco* was made equivalent to 3/8 rix-dollar specie. The *rix-dollar riksgälds* (rgs) was originally the name of

currency created by the National Debt Office which from 1789 issued "credit notes" in rix-dollars and Swedish shillings. They were not redeemable and their value diminished as against the banco notes. In 1803 the "rgs notes" were incorporated in the Bank of Sweden's coinage system, 1 rix-dollar rgs being made = 2/3 rix-dollar bco. Thus by the 1830 regulations 1 rix-dollar rgs became equivalent to 1/4 rix-dollar specie. This relation between the values was maintained until the introduction by the 1855 Currency Ordinance of a new unit of account, the *riksmynt* of 100 öre. 1 rix-dollar *riksmynt* was made = 1 rix-dollar rgs. The 1873 Currency Ordinance laid down that the rix-dollar *riksmynt* should be called the *krona*. At the same time Sweden went over from the silver standard to the gold standard. This standard was retained, with an interruption during the greater part of the 1914–1924 period, until 1931. The term, "krona", is used in BiSOS F from 1875 and in HS also between 1871–74.

9.2 Weights and measures

In the tables for the periods between 1732–1814 and 1815–1862 which are based on the processing of the primary material used in the statistics of foreign trade (see Chapter 1), the quantities of imported and exported goods are recorded according to the systems of weights and measures used in the corresponding period. On the other hand the data for more recent years, which have been taken from printed sources, are recorded according to the metric system. To facilitate comparison imports and exports in 1861 and 1862 are recorded in the older measures used in Tables 2.1 and 2.2 among others, and in the more recent measures in Tables 3.1 and 3.2 among others.

To a great extent it is possible to determine what the older measures denoted. Regulations were issued from time to time regard-

ing the adjustment of measuring instruments for weights and measures to tally with special standards, several of which are still preserved, and scientific comparisons between these standards and the standards for the metric system were carried out a long time before the introduction of the latter system. See Jansson, *Mått, mål och vikt 1850—1950* and, in addition, a book by the same author *Måttordbok. Svenska måttstermer före metersystemet* and Falkman, *Om mått och vikt i Sverige. Historisk framställning*. D 1–2. The following account of the units of weights and measures referred to in HS is mainly based on these works.

Several of the older units of weights and measures have varied in meaning at different periods, in different parts of the country or in connection with different commodities. By the 1665 Proclamation on weights and measures, the system became more uniform but even according to that Proclamation in particular two of the measures used in HS, that is to say the barrel and the ship pound, denoted different amounts in connection with different commodities.

It was accordingly decided that there should be two kinds of barrel ("tunna") measures, that is to say the ale barrel and the grain barrel; this meant that there were different measures of capacity for liquid and for dry goods. The ale barrel was to contain 48 cans ("kanna") and the grain barrel 56 cans when measured level, not heaped. As a can, both for liquid and dry goods, was equivalent to 2.617 litres, the former measures contained 125.6 litres and the latter 146.6 litres. In point of fact there were several different measures of capacity for dry goods. It was the grain barrel as a *measuring vessel* that contained 56 cans. However as a *unit of measurement* it was changed repeatedly, as different regulations were laid down on the method of measurement to be used which might at times relate to heaped or level measures or, otherwise, to goods measured loose

or shaken down. From 1739 one barrel of dry goods in fixed measures was generally equivalent to 63 cans i.e. 164.9 litres.

From 1739 the barrel corresponded to 63 cans in regard to certain goods, particularly grain (except malt, for which the barrel was the equivalent of 66 1/2 cans i.e. 174 litres) but also charcoal and coal, fresh fish, etc.

As was mentioned above, the barrel for liquid goods, which was called the ale barrel in the 1665 Proclamation, contained 48 cans. This 48-can barrel was in time used not only for ale, but also for such commodities as salted meat, salted or dried fish, butter, etc. and, in addition, for tar and pitch, packed flour and packed salt.

Certain liquid goods such as wines and spirits, train oil and vegetable oils were generally measured in casks ("fat") of 60 cans, i.e. 157 litres.

As was mentioned above the ship pound, too, means different things in different contexts. For all goods except iron and copper the ship pound related to "*provisions weight*" ("*viktualievikt*"), then being divided into 20 lisounds and this in its turn into 20 pounds ("*skålpond*"). As 1 pound was equal to 0.425 kg, 1 ship pound provisions weight (i.e. 400 pounds)=170 kg and a lisound=8.5 kg. The hundredth unit, the "*centner*"=100 pounds i.e. 42.5 kg, was officially introduced in the 1885 Statute on weights and measures, but this unit had in fact already been in use. 1 ship pound provisions weight then became equal to 4 centner and 1 lisound=1/5 centner.

In regard to iron and copper the ship pound weighed different amounts depending on where the weighing was carried out. This weight was greatest in the place of production (1 ship pound mining weight=150 kg) and smallest in the port of export. 1 ship pound staple-town weight corresponded to 136 kg=3.2 centner. 1 staple-town ship pound was thus 4/5 of the shippound victuals weight.

As exports were dispatched from the harbours of the staple towns, the *staple-town weight* is the weight referred to in the export statistics in the case of iron and copper. According to Jansson (*ibid.*) the purpose of the difference was this: 1 shippound bar iron, when weighed in the port of export, was more than the amount ascribed to it in the place it was produced. This excess weight was to cover the transportation costs to the port of export and thus to make it possible for the same price to be set for the shippound mining weight as for the shippound staple-town weight. See p. 13 in Jansson, *Måttordbok* and in a book by the same author *Mått, mål och vikt*, p. 95.

Of the measurements of length, the length of the Swedish ell ("aln") was laid down very long ago. As far back as 1604 it was proclaimed that the length of the ell should correspond to the ell measure preserved in the church at Rydaholm, in the province of Småland. The Rydaholm ell measured 59.38 cm; this was the length of the official ell right up to the introduction of the metric system. It was then laid down that a foot should be equal to 0.2969 metres, the ell the whole time being equivalent to 2 feet.

In the older statistics of trade the thickness of planks, deals, balks and spars was given in inches ("*tum*"). It is not stated which form of the inch was used (cf. Appendix A), but it may be of interest to note that special legislation was passed in 1914 prescribing that equipment for measuring lengths divided according to the English foot (à 0.30480 m) or the Danish foot (à 0.31385 m) must be adjusted for use in the timber trade or the trade in wood products. Both the English and the Danish foot were divided up into 12 inches.

In accordance with the above-mentioned measures of 1 foot, 1 cubic foot=0.02617 m³ and 1 m³ consequently=38.21 cubic feet. The relationship between measures of length and capacity, to a certain extent also of weight,

was laid down as early as 1665; it should be noted that 1 can, which it will be recalled contained 2.617 litres, corresponded to 100 cubic decimal inches. When the decimal system was introduced into our system of measurement (except for the Swedish mile) by the 1885 Ordinance on weights and measures it was prescribed that 1 cubic foot=10 cans.

The metric system was introduced in Sweden by the Royal Ordinance of 22nd November 1878 (No. 49) in which it was prescribed that this system was to be implemented gradually between 1878—88 and to be used exclusively from 1889.

A number of commodities are recorded for certain years in measures of capacity and for other years according to weight. In the tables from 1861 figures of this kind have been converted so as to relate throughout either to measures of weight or of capacity. When this was carried out use was made of conversion figures taken directly or indirectly from the publications of the Board of Trade. Cf. the notes to the corresponding tables.

Tabeller och diagram 1732—1814

Tables and charts 1732—1814

**För enheter för mätt och vikt och deras motsvarigheter
enligt metersystemet se Bilaga A**

**For units of measurement and their metric
equivalents see Appendix A**

**I tabeller med avrundade tal kan smärre avvikeler förekomma
mellan summan av dessa tal och den angivna slutsumman**

**In tables where figures have been rounded to the nearest final digit,
there may be a slight discrepancy between the sum of the
constituent items and the total as shown**

**Tabell 1.1 Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Sverige—Finland
1732—1814**

Quantity of principal commodities imported

År Year	Smör Butter	Ost Cheese	Sill, saltad Herring, salted	Vete Wheat	Råg Rye	Korn Barley	Havre Oats	Malt Malt	Ärter Peas
	Lispund Lispunds	Skälpund Pounds	Tunnor Barrels	3	4	5	6	7	8
1732	..	..	..	14 499	111 077	32 906	7 580	94 717	7 814
1733	..	..	..	26 283	102 802	53 444	3 672	97 830	9 465
1734	..	..	..	12 632	57 631	29 940	5 116	90 412	4 859
1735	..	..	..	10 479	45 107	30 640	5 435	94 284	6 634
1736	..	..	..	23 670	179 890	68 023	5 012	148 987	11 212
1737	..	..	..	14 944	111 009	48 917	6 103	103 191	7 392
1738	8 513	1 083 761	23 050	10 222	105 948	32 911	5 302	113 471	8 402
1739	22 463	599 089	32 309	11 890	154 937	45 559	10 023	105 819	7 806
1740	8 796	662 284	33 596	6 053	73 808	38 091	9 407	95 605	6 239
1741	23 173	791 067	35 903	13 175	134 736	60 365	14 432	101 433	21 346
1742	18 900	882 701	52 749	27 507	212 426	102 278	20 732	136 025	24 673
1743	46 793	1 152 659	37 314	48 631	275 311	139 634	20 557	176 435	28 572
1744	9 830	895 482	26 530	36 494	261 944	74 740	3 650	163 067	12 340
1745	6 607	431 083	23 854	28 311	84 396	43 163	5 352	59 879	4 599
1746	7 512	581 150	29 739	31 655	92 619	41 413	7 221	87 905	6 378
1747	16 330	620 600	32 866	31 420	159 301	108 599	15 272	186 421	17 158
1748	24 262	719 416	30 726	29 945	106 934	76 001	12 225	129 358	9 839
1749	8 577	1 050 587	44 425	35 494	149 476	103 615	23 177	117 941	19 511
1750	20 744	1 325 147	28 231	31 141	115 800	55 694	4 913	121 962	11 370
1751	12 210	1 012 290	50 962	30 214	65 622	23 913	3 327	100 755	9 341
1752	7 596	1 142 076	31 284	31 794	75 615	45 849	9 238	129 694	8 460
1753	23 308	1 269 792	27 224	34 442	177 331	54 430	8 745	118 295	10 436
1754	9 758	1 215 083	30 340	47 926	162 505	67 082	6 975	155 524	14 246
1755	34 633	1 509 064	22 817	56 901	273 421	88 877	10 791	146 351	10 449
1756	33 305	1 665 792	23 618	47 553	239 319	76 108	2 359	109 535	5 066
1757	33 026	1 238 016	9 370	32 790	146 752	51 371	2 147	65 228	8 008
1758	14 247	1 116 109	4 200	25 046	99 117	57 180	7 191	31 768	7 844
1759	20 798	1 576 051	802	23 867	38 728	55 590	3 329	34 333	11 771
1760	37 001	1 483 861	734	8 493	36 456	37 279	3 333	24 754	4 806
1761	10 268	1 566 968	461	10 017	40 526	48 094	675	13 523	2 920
1762	32 260	1 365 499	273	17 254	213 555	82 634	5 952	8 163	3 075
1763	25 326	1 040 692	472	24 177	255 318	75 130	8 492	46 224	4 254
1764	30 209	1 575 048	308	34 519	465 360	89 886	5 502	96 735	9 052
1765	20 627	1 244 575	185	25 910	372 721	84 077	8 612	94 306	8 175
1766	10 335	1 562 406	203	30 350	267 965	55 172	2 816	62 285	12 638
1767	18 029	1 496 819	479	31 478	269 508	69 590	1 813	70 672	7 825
1768	43 069	2 116 273	408	35 338	388 453	61 246	5 983	85 990	12 273
1769	18 376	1 496 236	392	29 761	292 202	72 745	5 729	116 801	16 728
1770	5 683	1 258 635	322	18 027	226 106	58 016	3 251	82 016	9 313

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna till
Sverige—Finland 1732—1814

År	Smör	Ost	Sill, saltad	Vete	Råg	Korn	Havre	Malt	Ärter
	Lispund	Skålpond	Tunnor						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1771	18 710	1 194 920	471	39 713	137 652	50 049	3 926	31 211	5 699
1772	7 500	1 095 494	432	44 276	328 884	98 881	6 518	64 492	7 952
1773	6 190	1 116 674	481	28 811	221 111	77 821	19 985	44 868	10 838
1774	2 191	911 127	485	8 979	84 331	34 701	5 406	71 480	3 278
1775	10 859	1 385 097	599	3 908	26 187	30 535	3 680	74 758	5 547
1776	6 708	1 320 106	638	11 890	153 719	72 398	8 070	91 763	8 067
1777	5 620	1 496 677	752	17 303	267 413	35 979	3 051	95 934	10 210
1778	7 233	1 245 133	853	21 839	213 445	68 910	4 695	104 264	10 406
1779	15 236	1 243 923	1 409	25 448	261 706	53 843	5 682	83 641	5 721
1780	51 656	1 547 060	1 212	12 302	211 970	44 009	6 875	105 767	4 765
1781	17 927	1 561 691	1 420	27 231	441 468	83 200	10 518	102 900	12 230
1782	13 121	1 379 531	2 123	46 448	429 698	150 967	28 608	118 346	22 608
1783	16 285	1 880 501	2 612	36 629	799 221	70 553	6 376	95 163	15 956
1784	16 481	1 456 108	2 109	41 246	738 799	157 914	22 575	74 712	18 974
1785	6 118	1 241 575	1 616	43 139	592 530	70 510	6 067	79 631	21 030
1786	3 769	1 167 169	728	65 095	503 698	112 626	7 515	70 225	7 837
1787	6 634	1 572 401	1 962	54 073	326 368	106 502	6 396	110 332	14 876
1788	34 902	1 444 155	1 214	33 120	252 522	134 777	23 973	96 704	23 637
1789	40 356	1 755 014	1 471	12 848	342 487	171 301	40 355	118 612	77 734
1790	27 957	1 547 846	1 999	15 358	264 307	99 556	22 327	83 178	18 703
1791	3 237	1 814 575	2 983	23 930	168 691	73 297	2 645	102 717	14 887
1792	6 740	1 506 142	2 243	29 460	118 617	37 237	1 091	76 924	6 356
1793	3 177	1 587 377	2 310	38 705	115 670	45 339	759	78 380	5 070
1794	5 479	2 135 304	1 436	69 137	87 907	35 308	2 871	72 446	5 863
1795	11 731	2 322 418	1 541	4 466	14 135	23 018	2 558	60 203	3 522
1796	7 418	2 202 848	1 928	6 009	87 779	51 504	3 164	85 140	7 321
1797	9 459	1 687 513	1 447	27 740	231 987	63 745	3 659	101 826	6 471
1798	5 856	2 020 885	1 013	34 890	444 033	130 485	2 517	93 809	8 553
1799	2 028	881 798	1 124	10 441	298 585	119 053	7 106	71 408	8 668
1800	2 473	1 235 850	1 920	10 781	57 052	35 496	7 278	41 040	5 192
1801	1 929	840 900	1 653	12 114	348 031	144 270	20 663	44 288	14 502
1802	1 897	1 256 812	1 850	17 742	175 737	71 805	6 503	57 719	10 613
1803	977	750 304	1 143	11 710	157 738	60 057	1 654	50 799	9 650
1804	2 596	1 206 933	1 572	25 547	187 008	82 775	6 629	65 197	16 901
1805	3 214	1 305 484	3 857	4 110	41 779	18 095	5 144	21 539	3 884
1806	3 919	1 309 021	2 656	20 262	159 773	25 907	2 604	32 554	1 186
1807	446	682 749	1 552	4 967	58 647	38 870	6 568	38 263	901
1808	14 066	169 234	1 603	3 381	19 032	13 315	11 523	8 087	2 714
1809	11 723	218 670	1 021	26 381	114 374	79 752	46 843	66 984	16 373
1810	4 420	116 188	16 898	70 471	115 184	34 826	3 979	14 819	3 160
1811	3 200	251 387	21 509	74 488	137 916	57 827	8 751	41 352	5 085
1812	18 424	334 886	22 135	7 908	269 264	77 288	24 264	2 438	962
1813	9 130	333 951	61 182	30 605	422 708	220 122	118 613	79 982	29 233
1814	..	..	..	28 478	314 166	116 186	41 485	51 310	8 934

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna till
Sverige—Finland 1732—1814

År Year	Kaffe <i>Coffee</i>	Socker <i>Sugar</i>	Tobak <i>Tobacco</i>	Peppar <i>Pepper</i>	Russin <i>Raisins</i>	Sviskon <i>Prunes</i>	Vin <i>Wine</i>	Sprit <i>Spirits</i>
	Skålpond <i>Pounds</i>	Skålpond <i>Pounds</i>	Skålpond <i>Pounds</i>	Skålpond <i>Pounds</i>	Skålpond <i>Pounds</i>	Skålpond <i>Pounds</i>	Fat <i>Casks</i>	Fat <i>Casks</i>
	10	11	12	13	14	15	16	17
1732	..	..	..	..	..	..	..	..
1733	..	..	..	..	..	..	..	..
1734	..	..	..	..	..	..	..	..
1735	..	..	..	..	..	..	..	..
1736	..	..	..	..	..	..	..	..
1737	..	..	..	..	..	..	..	..
1738	19 231	1 074 225	2 879 081	31 187	519 354	297 795	11 922	532
1739	17 230	1 064 445	2 197 818	25 530	210 469	189 837	9 878	253
1740	13 702	1 664 969	2 659 775	25 946	253 332	315 819	9 795	1 033
1741	20 263	2 139 826	3 511 229	18 190	320 744	258 573	11 133	1 791
1742	6 680	1 322 342	2 535 038	18 398	582 563	112 583	15 767	1 820
1743	11 980	1 680 865	1 848 182	20 541	633 680	310 250	11 751	272
1744	14 420	2 459 225	2 028 130	27 997	370 819	236 531	7 339	349
1745	21 656	1 194 033	2 329 540	25 752	324 924	316 231	13 351	517
1746	14 549	1 056 224	2 635 872	21 463	342 043	268 783	10 694	590
1747	23 317	1 431 223	1 854 669	14 580	308 368	230 581	8 448	1 058
1748	17 179	1 320 144	1 708 286	16 425	297 666	114 058	4 545	434
1749	40 285	2 107 457	1 546 140	21 086	1 199 685	563 230	11 653	236
1750	26 677	1 951 438	1 453 327	24 324	540 904	456 868	10 101	466
1751	34 784	2 239 047	1 866 370	32 869	238 572	163 643	10 629	366
1752	45 030	1 927 885	1 792 505	38 384	325 689	202 013	9 624	370
1753	36 247	2 378 337	1 314 604	28 416	533 237	493 880	14 450	795
1754	28 758	2 234 570	2 107 144	22 162	441 925	553 580	13 908	738
1755	43 235	1 161 375	2 096 171	21 162	606 729	292 707	8 488	304
1756	48 827	2 393 600	1 888 977	19 750	417 896	391 020	13 028	1 521
1757	7 324	1 960 193	1 620 437	14 096	64 642	635 854	9 062	2 510
1758	585	2 167 177	1 238 644	27 837	387 978	314 005	8 416	1 929
1759	2 177	1 991 569	763 155	41 724	637 002	486 456	14 390	1 088
1760	2 873	2 212 488	1 069 711	19 254	439 033	652 490	18 389	798
1761	61 926	1 767 283	928 948	14 618	609 540	435 640	12 644	551
1762	296 563	4 205 492	1 105 129	19 449	605 322	410 690	11 447	1 266
1763	239 721	2 267 351	1 035 920	19 748	386 580	222 685	14 430	912
1764	453 474	3 458 180	1 503 030	27 311	475 548	512 459	9 919	537
1765	292 758	2 481 619	1 691 031	27 872	763 321	631 277	17 285	1 405
1766	358 436	2 647 890	1 334 322	17 676	478 895	283 937	8 718	789
1767	68 259	3 005 524	1 276 848	29 577	310 209	205 578	11 483	409
1768	21 498	1 734 601	1 205 053	44 680	413 860	311 024	8 872	624
1769	65 331	2 612 201	1 072 674	47 152	551 716	513 812	7 382	499
1770	507 719	3 622 313	1 284 777	38 539	640 209	394 671	10 604	662

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste infördä varorna till Sverige—Finland 1732—1814

År	Kaffe	Socker	Tobak	Peppar	Russin	Sviskon	Vin	Sprit
	Skålpond						Fat	
10	11	12	13	14	15	16	17	
1771	506 796	2 422 955	1 316 593	31 270	569 066	162 727	6 377	347
1772	562 565	3 116 984	1 077 432	23 014	405 372	219 107	9 131	606
1773	563 875	2 601 582	1 323 469	15 470	506 470	271 776	8 829	3 578
1774	768 653	2 732 728	1 859 255	17 497	696 662	312 655	7 309	5 093
1775	1 135 693	3 718 919	1 497 511	45 335	630 038	495 721	8 791	3 611
1776	1 016 893	4 535 111	1 066 651	38 546	652 239	343 775	9 679	68
1777	1 438 850	3 606 090	624 228	39 822	462 630	434 692	7 446	67
1778	1 379 151	3 172 206	1 116 071	32 382	568 863	201 838	7 661	106
1779	983 808	3 772 674	1 199 096	39 173	940 006	627 118	12 093	103
1780	1 554 538	3 599 914	1 401 438	43 560	665 610	347 679	9 729	2 694
1781	714 247	3 335 891	1 176 975	31 630	449 087	346 658	6 022	46
1782	1 494 107	4 108 112	729 937	41 921	629 830	374 016	11 524	78
1783	1 590 528	6 128 544	1 440 670	36 753	1 173 059	427 466	8 129	3 980
1784	1 205 772	4 557 499	1 685 734	15 447	639 459	485 916	9 036	2 204
1785	1 132 431	3 557 622	929 146	41 416	459 971	252 418	9 289	1 275
1786	1 628 457	3 797 447	1 246 183	38 293	602 333	726 560	7 540	4 459
1787	1 207 257	3 955 315	1 470 355	35 178	803 189	550 045	9 574	16 229
1788	1 278 246	3 240 127	1 630 877	37 174	532 187	338 440	4 580	4 676
1789	1 244 821	4 336 368	1 073 036	29 741	536 649	335 060	18 139	7 451
1790	1 346 059	3 726 231	968 862	17 397	837 029	447 998	7 240	274
1791	993 731	4 029 468	1 492 198	41 291	573 446	497 794	7 845	944
1792	1 103 375	3 933 196	1 041 577	34 288	359 287	615 390	7 130	977
1793	1 098 674	3 348 947	1 120 081	38 718	489 288	62 591	4 266	483
1794	334 623	3 485 364	1 123 710	26 175	281 040	246 877	5 336	222
1795	68 202	4 640 593	2 198 513	45 937	747 272	228 359	6 540	1 375
1796	78 500	3 892 369	1 007 052	28 253	922 987	205 641	3 527	516
1797	1 173 353	3 766 508	951 563	20 263	774 363	562 272	7 833	400
1798	800 131	2 778 486	685 111	14 542	566 669	193 632	2 785	743
1799	568 366	2 748 414	912 152	20 989	597 015	239 850	4 745	1 645
1800	24 697	3 818 181	1 521 198	61 430	490 925	434 100	4 704	2 042
1801	44 237	3 349 777	1 702 783	33 993	471 630	471 829	5 396	4 978
1802	972 885	4 197 599	1 223 168	23 947	560 094	376 709	5 435	4 269
1803	896 577	4 174 658	927 866	92 530	466 226	341 197	5 837	1 715
1804	2 037 866	7 410 515	2 175 884	87 158	479 924	649 421	12 868	3 744
1805	1 217 067	5 763 536	1 731 646	72 758	831 516	146 230	7 881	3 718
1806	1 724 002	5 737 091	1 209 002	47 439	333 066	359 738	8 342	10 216
1807	2 850 233	10 274 520	1 529 928	110 206	417 301	354 506	10 185	9 690
1808	6 707 131	17 704 040	1 809 451	221 679	321 469	113 172	13 189	13 779
1809	7 459 329	20 588 252	4 871 133	214 073	1 207 789	437 437	19 111	30 407
1810	8 919 062	28 142 089	6 745 514	712 468	293 945	148 856	10 007	8 447
1811	3 578 570	6 215 956	3 837 031	395 729	177 607	103 041	3 325	551
1812	5 388 898	5 575 977	1 824 416	155 776	223 821	152 697	12 611	11 847
1813	11 339 695	25 316 887	1 237 572	105 855	704 220	616 495	21 638	46 760
1814	11 339 695	25 316 887	1 237 572	105 855	704 220	616 495	21 638	46 760

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna till
Sverige—Finland 1732—1814

År	Silke <i>Silk</i>	Ull, grov <i>Coarse wool</i>	Ull, spansk <i>Spanish wool</i>	Lin <i>Flax</i>	Bomull <i>Cotton</i>	Bomulls- och linne- vävnader <i>Cotton or linen fabrics</i>	Hampa <i>Hemp</i>	Sulläder <i>Sole leather</i>	Talg <i>Tallow</i>	Lin-, hamp- och rovolja <i>Linseed, hempseed and beet oil</i>
	Skål- pund <i>Pounds</i>	Lispund <i>Lispunds</i>	Skålpond <i>Lispund</i>	Skålpond <i>Lispund</i>	Skålpond <i>Lispund</i>	Alnar <i>Sw. ells</i>	Lispund <i>Lispund</i>	Skålpond <i>Lispund</i>	Lispund <i>Lispund</i>	Fat <i>Casks</i>
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1732	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1733	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1734	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1735	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1736	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1737	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1738	4 424	15 828	..	66 916	29 681	639 567	122 276	148 081	9 493	632
1739	7 761	22 625	..	62 316	18 202	167 380	123 444	116 022	17 387	788
1740	3 781	22 142	..	86 993	22 799	111 784	83 891	76 208	16 824	801
1741	5 277	45 457	..	94 084	115 779	398 805	117 145	77 302	4 141	816
1742	7 963	44 219	..	93 899	38 353	317 579	113 119	99 564	7 200	537
1743	9 783	25 534	..	49 716	4 796	297 107	64 657	94 788	20 154	877
1744	12 634	32 639	..	58 904	4 748	223 616	67 775	81 107	10 484	895
1745	14 049	39 592	..	75 300	101 940	128 187	124 433	225 692	25 270	1 012
1746	15 229	47 041	..	116 870	4 322	217 594	127 830	66 194	24 652	765
1747	17 201	25 907	..	108 514	73 820	247 979	127 753	96 911	20 389	1 255
1748	12 459	48 589	..	142 833	111 869	352 450	135 759	91 520	14 510	891
1749	13 163	47 707	..	175 392	8 397	118 048	182 116	159 926	12 850	1 305
1750	18 614	42 145	..	74 061	805	163 172	97 613	102 311	43 818	955
1751	27 903	50 405	..	87 383	6 840	425 881	132 362	186 866	32 177	1 088
1752	19 031	61 424	..	97 140	112 762	282 659	116 016	232 619	14 352	1 567
1753	23 043	42 787	..	108 088	62 310	193 967	123 295	213 291	18 265	1 382
1754	24 914	29 692	..	159 831	174 556	258 904	152 514	227 208	20 665	1 535
1755	25 845	35 982	..	110 967	10 782	447 383	126 899	211 887	42 313	1 306
1756	24 469	34 883	..	121 624	35 026	235 389	156 818	86 727	57 005	2 241
1757	24 146	38 535	..	160 977	80 958	230 193	141 807	19 140	42 409	902
1758	38 699	55 690	..	140 208	79 325	37 651	163 682	18 123	29 982	976
1759	39 898	22 904	..	165 115	85 687	66 948	147 884	43 239	27 350	845
1760	46 364	42 120	..	188 456	117 293	118 908	174 085	29 860	34 759	1 067
1761	38 172	42 867	..	166 061	75 595	46 578	100 693	130 272	47 726	1 240
1762	40 964	30 481	..	248 095	38 298	66 768	180 993	111 355	73 495	1 394
1763	13 106	28 797	..	108 188	29 532	68 820	117 670	54 270	25 761	1 012
1764	28 117	37 957	30 397	154 900	18 173	87 928	104 558	105 527	23 077	1 355
1765	22 719	35 790	70 440	125 007	61 658	51 217	126 365	317 872	47 725	899
1766	22 806	26 261	14 778	125 138	28 701	117 605	131 235	196 166	42 421	1 203
1767	15 273	28 301	44 095	146 783	73 999	49 431	125 467	176 016	60 295	1 111
1768	15 279	24 399	27 739	107 812	72 079	59 927	98 858	375 624	41 383	1 364
1769	26 603	35 773	50 549	98 088	97 724	103 799	140 236	175 481	65 204	1 074
1770	33 341	33 912	91 750	130 077	109 255	152 892	159 536	229 018	49 412	1 425

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste infördä varorna till Sverige—Finland 1732—1814

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna till
Sverige—Finland 1732—1814

År	Bomolja <i>Olive oil</i>	Koschenill <i>Cochineal</i>	Indigo <i>Indigo</i>	Stenkol <i>Coal</i>	Salt, franskt och brittiskt <i>French or British salt</i>	Salt, Medel- havs- <i>Mediterranean salt</i>	Salt, portu- giskt <i>Portuguese salt</i>	Bly <i>Lead</i>
	Skålpond resp Fat <i>Pounds or Casks¹</i>	Skålpond <i>Pounds</i>		Tunnor <i>Barrels</i>				Skeppund <i>Ship pounds</i>
	28	29	30	31	32	33	34	35
1732	..	..	..	..	..	..	..	..
1733	..	..	..	..	..	..	..	..
1734	..	..	..	..	..	..	..	..
1735	..	..	..	..	..	..	..	..
1736	..	..	..	..	..	..	..	..
1737								
1738	29 537	578	22 910	12 586	26 667	47 186	91 818	704
1739	40 731	595	19 558	24 281	20 318	41 162	75 591	1 016
1740	34 644	399	26 805	23 145	23 073	35 272	48 950	1 385
1741	29 916	688	30 317	18 094	30 373	53 398	99 650	1 154
1742	36 200	1 033	32 899	12 368	31 311	43 565	85 871	467
1743	33 190	990	17 618	12 696	23 864	42 270	75 898	790
1744	40 018	1 009	19 288	7 905	18 894	70 439	61 196	1 305
1745	64 109	1 408	22 681	17 146	15 249	25 134	43 690	1 606
1746	46 475	1 175	30 360	21 008	23 695	59 563	121 464	749
1747	5 793	997	20 892	15 458	23 265	60 071	55 948	837
1748	20 701	1 797	30 971	16 892	21 846	59 133	66 155	2 855
1749	55 498	1 916	53 615	23 138	35 060	100 383	73 816	1 466
1750	46 595	1 886	31 943	32 020	28 185	106 280	63 453	2 043
1751	23 669	2 926	28 424	17 239	20 590	140 791	65 254	1 562
1752	61 279	2 042	32 817	25 121	14 652	86 193	103 302	1 702
1753	40 478	2 676	57 058	30 777	20 270	95 080	40 548	790
1754	25 771	3 064	27 044	18 400	27 185	61 967	28 947	969
1755	105 446	3 350	28 956	26 259	23 410	92 150	92 116	1 334
1756	57 819	4 208	34 082	40 168	28 656	24 832	85 888	2 000
1757	30 905	3 326	42 627	21 440	31 711	85 963	110 747	1 701
1758	25 825	4 892	41 507	15 211	33 393	12 793	125 977	2 824
1759	55 426	5 071	51 174	27 261	17 384	20 652	227 476	1 522
1760	40 533	4 062	39 693	17 418	26 493	25 813	119 520	1 269
1761	96 025	4 040	59 239	20 808	41 017	101 566	116 531	1 144
1762	69 603	2 415	23 568	36 118	15 462	75 572	146 976	864
1763	30 269	4 214	25 210	55 327	44 098	56 248	278 368	990
1764	54 283	5 088	44 674	21 969	22 722	132 911	181 530	1 443
1765	50 118	1 926	58 886	20 273	28 358	81 280	135 467	1 041
1766	58 642	4 032	42 722	32 370	22 109	79 055	96 050	1 077
1767	98 504	436	45 726	33 227	14 649	109 273	82 596	1 536
1768	82 966	441	60 759	20 888	17 474	99 513	95 369	1 165
1769	58 368	436	34 821	37 290	12 177	113 220	66 488	1 285
1770	83 308	4 544	52 732	22 515	14 186	121 107	65 851	1 362

Tabell 1.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna till
Sverige—Finland 1732—1814

År	Bornolja	Koschenill	Indigo	Stenkol	Salt, franskt och brittiskt	Salt, Medelhavs-	Salt, portugisiskt	Bly
	Skålpond resp Fat	Skålpond		Tunnor				Skepppond
	28	29	30	31	32	33	34	35
1771	69 356	2 057	44 571	33 412	11 746	111 970 ¹	126 598	1 701
1772	59 520	2 920	26 957	28 030	14 955	190 210	67 123	1 952
1773	56 533	2 855	41 628	24 975	15 798	224 737	65 279	710
1774	54 699	3 615	73 942	29 182	9 098	221 593	64 802	879
1775	20 477	5 636	102 328	33 786	5 096	197 705	26 758	2 179
1776	65 918	5 506	61 217	47 329	5 308	179 452	41 797	1 847
1777	65 724	3 341	67 466	34 047	16 540	129 286	131 425	2 177
1778	124 626	4 330	73 897	42 250	4 444	137 130	107 688	1 784
1779	105 910	5 404	95 301	67 459	9 563	134 133	113 343	1 723
1780	109 172	12 163	65 465	44 586	6 651	61 560	132 134	1 616
1781	92 794	2 912	60 817	42 036	11 483	96 201	204 116	1 755
1782	123 903	9 535	53 990	61 816	13 363	57 470	193 001	1 671
1783	140 686	4 383	93 275	95 686	4 810	142 093	235 031	6 162
1784	113 422	5 159	70 796	71 039	7 300	128 275	165 195	6 078
1785	141 117	4 108	57 418	113 149	7 616	191 478	197 342	3 046
1786	105 958	5 681	73 092	78 000	6 628	173 429	82 341	4 890
1787	146 392	6 066	111 837	83 792	20 517	247 717	66 014	4 151
1788	155 322	3 938	65 355	115 296	13 174	215 654	36 498	2 093
1789	74 588	5 944	72 084	68 042	15 822	118 629	106 814	3 018
1790	95 772	4 174	56 885	76 877	10 077	90 817	215 388	1 606
1791	154 148	7 216	96 908	106 284	4 365	141 366	158 508	781
1792	440	7 530	103 777	89 876	5 711	120 340	270 986	1 345
1793	—	4 768	88 256	93 350	1 638	169 357	69 175	549
1794	87	5 385	111 604	122 049	155	180 635	136 820	1 427
1795	202	8 481	157 411	138 785	30	101 445	180 928	3 287
1796	410	8 054	169 714	226 475	273	137 357	205 791	2 476
1797	341	3 419	88 020	104 116	1 821	178 457	191 929	2 978
1798	67	292	37 201	121 712	—	98 518	183 527	2 388
1799	92	2 372	48 827	57 739	—	78 739	164 459	256
1800	334	5 246	122 080	46 484	1 907	97 263	188 694	1 518
1801	136	3 749	64 996	83 994	21 852	160 778	102 168	1 218
1802	372	5 149	79 914	52 739	3 756	190 259	213 972	640
1803	225	2 893	59 768	98 628	3 410	193 833	168 828	558
1804	492	8 362	139 546	86 993	4 921	159 266	87 700	1 338
1805	141	6 280	107 618	96 912	4 628	229 729	43 178	1 185
1806	135	5 231	120 369	107 540	3 948	148 710	128 489	1 046
1807	152	6 111	105 231	71 015	2 424	152 124	157 262	575
1808	430	13 867	239 284	142 848	1 178	250 009	36 566	3 970
1809	441	2 741	163 978	88 345	—	242 243	91 860	1 473
1810	133	2 263	197 411	43 034	—	216 139	117 790	845
1811	23	379	10 556	15 741	365	138 378	19 117	161
1812	122	2 935	203 110	73 539	3 438	73 961	114 024	2 855
1813	97	13 384	1 081 389	56 614	—	186 499	115 146	4 258
1814	..	..	..	..	..	..	..	..

¹ Fat from 1792. Casks as from 1792.

**Tabell 1.2 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från
Sverige—Finland 1738—1813**

Quantity of principal commodities exported

År Year	Sill, saltad <i>Herring, salted</i>	Tran <i>Train-oil</i>	Tjära <i>Tar</i>	Beck <i>Pitch</i>	Bjälkar <i>Balks</i>	Sparrar <i>Spars</i>	Läkter, rafter <i>Laths, rafts</i>	Helbotten- bräder, plankor <i>Deals, planks</i>
	Tunnor <i>Barrels</i>	Fat <i>Casks</i>	Tunnor <i>Barrels</i>		Styck <i>Pieces</i>			Tolftor <i>Dozens</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	
1738	—	312	33 009	12 765	10 123	61 395	242 306	9 773
1739	2	111	39 790	10 187	5 035	46 150	82 617	9 518
1740	0	—	57 263	11 144	7 519	48 675	29 896	11 059
1741	—	16	75 160	9 524	3 060	50 449	57 879	8 728
1742	—	—	54 235	8 305	6 737	49 862	116 184	9 776
1743	—	10	42 525	8 487	4 814	45 380	42 981	10 333
1744	—	110	63 065	11 448	2 327	46 815	112 637	6 108
1745	8	32	56 154	14 233	874	35 404	80 234	9 176
1746	—	6	59 824	15 720	1 953	34 274	107 707	9 663
1747	—	168	76 060	13 797	5 487	36 947	82 583	1 012
1748	12	30	74 399	11 980	2 389	41 633	68 906	1 368
1749	20	24	86 575	12 653	3 548	38 754	59 940	1 455
1750	108	140	62 569	14 801	6 657	11 161	66 328	910
1751	—	75	72 020	17 091	4 282	7 490	52 362	476
1752	16	169	64 324	13 906	5 941	20 416	14 957	774
1753	62	280	69 831	14 723	1 028	18 992	19 237	581
1754	20	94	73 284	19 818	667	17 185	19 644	1 892
1755	1 657	7	80 904	19 068	2 270	18 057	11 559	1 069
1756	1 439	168	72 414	16 845	2 153	14 667	13 973	734
1757	2 214	189	79 503	19 101	1 324	17 276	16 538	951
1758	19 059	127	99 331	18 393	3 474	26 837	17 020	1 679
1759	46 203	75	102 417	12 091	963	21 881	9 642	463
1760	47 201	182	116 705	17 820	2 356	27 500	13 050	829
1761	96 103	70	92 077	11 155	2 170	28 512	12 992	2 065
1762	180 674	1 321	115 465	15 614	3 426	25 912	3 905	1 673
1763	143 551	1 374	113 714	10 396	5 220	26 836	7 896	3 460
1764	227 728	2 223	81 527	14 894	4 931	29 277	3 951	2 334
1765	159 886	924	93 072	19 488	5 380	26 539	5 946	1 979
1766	177 814	2 422	79 767	19 722	3 718	35 320	71 143	1 976
1767	116 295	961	72 855	21 039	3 668	29 553	279 733	4 056
1768	149 900	194	83 589	18 889	2 323	27 646	109 540	2 763
1769	136 971	172	77 173	11 944	2 247	41 845	90 756	2 606
1770	118 198	—	77 460	13 924	2 986	23 120	249 995	2 120
1771	107 173	36	92 372	14 206	2 667	18 498	257 632	2 740
1772	211 796	191	93 158	16 983	1 941	21 304	194 485	3 765
1773	178 014	762	83 462	20 394	3 064	28 314	162 036	4 222
1774	153 550	925	77 090	22 214	4 449	30 642	233 922	5 382
1775	132 913	2 346	89 220	14 942	4 514	33 815	204 978	5 867

Tabell 1.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från
Sverige—Finland 1738—1813

År	Sill, saltad	Tran	Tjära	Beck	Bjälkar	Sparrar	Läkter, rafter	Helbotten- bräder, plankor
	Tunnor	Fat	Tunnor		Styck			Tolfter
	1	2	3	4	5	6	7	8
1776	141 842	2 087	90 523	15 348	5 043	38 619	251 052	9 381
1777	123 253	5 414	122 626	17 252	6 185	34 740	238 204	6 729
1778	141 893	3 477	120 295	21 059	3 351	38 599	303 273	7 162
1779	132 152	6 599	118 629	31 119	2 830	42 147	340 315	7 660
1780	127 975	8 754	118 039	28 087	21 839	34 496	349 168	10 776
1781	166 201	19 751	151 277	28 790	3 796	36 217	45 664	11 005
1782	166 765	17 364	141 591	22 909	1 084	33 478	234 679	15 453
1783	144 258	18 491	115 991	20 252	3 312	36 702	51 390	17 064
1784	220 951	26 809	109 375	23 302	3 489	29 160	58 672	20 384
1785	202 776	28 276	96 663	25 629	4 989	41 152	80 114	14 579
1786	171 762	20 996	115 895	26 133	3 301	31 681	76 006	12 627
1787	249 504	43 582	122 463	26 458	3 640	34 222	89 941	24 219
1788	222 704	32 353	121 599	18 520	2 411	22 321	94 722	19 108
1789	156 779	9 921	139 563	23 972	2 331	25 653	11 866	12 730
1790	279 737	33 731	130 960	22 585	1 474	23 163	32 740	21 861
1791	283 002	44 244	128 957	23 430	3 511	35 542	70 613	27 284
1792	286 019	41 478	113 275	28 034	2 498	31 337	181 738	26 801
1793	303 161	47 102	126 208	25 812	1 364	35 150	84 237	18 809
1794	295 584	42 641	136 173	22 218	1 374	35 239	76 634	20 831
1795	208 178	44 258	138 642	24 894	1 967	33 446	60 720	20 837
1796	288 964	60 852	138 138	24 665	1 592	53 270	125 785	18 983
1797	268 727	25 038	114 210	26 976	1 905	48 783	251 161	20 591
1798	281 067	40 867	116 347	18 833	2 690	48 390	191 679	21 903
1799	178 546	30 206	147 586	15 709	3 580	45 748	93 509	26 128
1800	37 800	1 004	179 965	19 122	3 187	51 606	160 390	30 658
1801	270 853	23 566	161 663	17 250	4 009	42 122	216 798	29 214
1802	197 494	7 688	155 689	23 310	6 328	63 474	171 534	44 848
1803	134 452	1 179	149 756	26 255	6 974	70 306	321 435	68 932
1804	94 058	1	131 468	21 859	5 097	87 541	380 165	56 530
1805	17 309	15	150 967	26 644	7 744	93 608	466 688	62 890
1806	210 391	404	146 366	17 388	11 228	70 108	425 503	88 739
1807	198 621	16 485	115 569	16 646	25 231	47 918	215 032	81 969
1808	2 683	2 795	127 005	13 363	35 191	14 963	856	109 574
1809	1 497	2 132	53 486	6 498	118 589	26 665	1 416	184 605
1810	1 170	737	54 884	6 274	69 023	22 404	982	110 869
1811	5 689	2 456	63 643	8 820	18 808	31 939	30 100	44 229
1812	1 661	3 271	76 886	9 082	33 503	18 392	37 206	98 780
1813	24 023	2 898	75 023	9 113	55 032	26 492	21 309	123 123

Tabell 1.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från
Sverige—Finland 1738—1813

År	Halvbotten- <i>Battens</i>	Enkla <i>Boards</i>	Kalk, släckt och osläckt <i>Lime, burnt or slaked</i>	Alun <i>Alum</i>	Pottaska <i>Potash</i>	Stångjärn <i>Bar iron</i>	Knippjärn <i>Bundle iron</i>	Bultjärn <i>Bolt iron</i>
	Tolfter <i>Dozens</i>		Läster <i>Lasts</i>	Skeppund <i>Ship pounds</i>				
	9	10	11	12	13	14	15	16
1738	27 441	112 163	9 347	3 466	14 205	329 790	1 662	237
1739	19 526	116 718	6 126	3 259	10 642	313 138	1 570	346
1740	19 946	94 198	5 193	3 349	9 630	281 059	4 211	63
1741	19 702	111 585	7 766	3 582	8 800	319 369	1 257	161
1742	17 938	87 594	7 784	2 698	6 721	281 667	1 099	43
1743	20 474	74 270	6 873	2 824	5 992	329 675	1 172	207
1744	14 058	79 224	8 968	2 645	9 216	373 997	1 566	254
1745	13 217	77 966	6 926	2 420	8 184	327 366	2 539	177
1746	21 310	79 059	6 864	3 684	13 246	315 365	3 013	247
1747	24 080	78 134	8 312	3 109	9 140	348 265	2 878	255
1748	26 952	64 818	6 423	3 217	4 289	295 899	3 072	169
1749	31 882	83 133	9 481	3 142	4 986	306 115	3 171	152
1750	31 826	69 730	8 600	2 904	6 072	289 673	4 774	170
1751	18 263	40 939	4 714	3 530	6 149	278 692	2 180	311
1752	41 121	75 366	8 063	3 016	7 741	289 338	3 929	442
1753	16 501	87 138	6 185	3 567	7 443	349 917	3 009	760
1754	20 096	97 215	6 243	2 980	4 983	336 136	3 664	557
1755	28 125	92 833	6 513	3 428	4 676	306 930	3 322	250
1756	44 708	82 254	5 320	3 003	8 814	301 462	2 875	318
1757	25 030	83 695	4 893	4 296	86	317 664	3 150	149
1758	28 903	90 738	3 577	4 544	3 141	315 413	2 700	188
1759	33 684	74 415	5 022	3 782	1 335	268 276	3 003	62
1760	34 929	98 653	5 459	4 738	1 358	332 041	6 552	536
1761	25 276	95 073	3 725	2 363	682	315 228	4 695	666
1762	42 060	83 229	4 263	2 175	224	328 048	4 426	575
1763	38 217	99 929	6 304	2 703	14 895	316 344	4 753	639
1764	32 051	102 812	5 819	2 493	5 146	360 898	5 244	653
1765	51 730	102 235	6 439	2 939	7 251	347 944	5 116	943
1766	42 580	100 899	6 146	1 371	6 087	306 917	3 869	468
1767	24 753	100 288	5 308	2 140	5 187	267 472	4 576	416
1768	35 803	91 787	5 941	2 123	2 231	324 186	4 970	786
1769	33 409	125 997	5 074	1 882	4 001	299 569	4 557	211
1770	30 102	102 335	4 398	2 639	3 442	267 147	4 731	168
1771	31 747	91 278	4 643	3 608	1 705	314 117	5 845	364
1772	29 604	99 700	4 261	4 015	2 398	322 907	5 363	727
1773	46 007	113 124	3 993	3 985	2 983	328 737	8 227	1 146
1774	40 371	114 372	3 901	5 149	2 832	350 537	7 571	658
1775	40 417	98 324	4 722	5 073	2 877	342 489	9 005	2 417

Tabell 1.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från
Sverige—Finland 1738—1813

År	Halvbotten- bräder	Enkla bräder	Kalk, släckt och osläckt	Alun	Pottaska	Stångjärn	Knippjärn	Bultjärn
	Tolfter		Läster	Skeppund				
	9	10	11	12	13	14	15	16
1776	39 753	113 444	5 396	3 770	1 256	355 359	11 286	739
1777	39 770	117 251	4 881	3 783	1 774	331 920	8 766	1 233
1778	32 139	128 891	3 733	6 012	2 895	306 526	7 923	1 234
1779	29 741	140 267	5 040	4 458	4 679	322 362	7 101	1 381
1780	26 679	134 927	4 357	3 879	1 916	289 931	7 881	1 318
1781	21 909	116 338	3 407	3 658	2 316	318 947	11 146	1 946
1782	26 504	121 140	3 431	3 438	1 109	360 700	12 198	2 873
1783	59 920	137 402	3 555	3 709	3 129	319 578	9 604	2 331
1784	84 178	116 278	5 436	4 250	1 504	348 483	17 162	4 700
1785	50 117	122 211	3 487	3 368	1 623	375 514	20 192	3 454
1786	58 459	132 620	6 306	4 135	1 144	353 299	18 012	3 550
1787	61 894	128 250	4 449	3 459	8 688	391 161	15 435	5 166
1788	29 524	74 887	4 457	1 661	10 260	390 056	13 755	3 916
1789	63 522	83 320	5 129	2 714	726	385 595	21 327	3 177
1790	51 889	85 455	5 256	2 436	289	381 622	16 190	3 480
1791	56 833	92 967	6 286	2 008	217	401 189	14 829	3 187
1792	49 956	87 279	6 194	3 059	259	424 828	15 324	3 378
1793	47 527	104 055	5 728	4 292	209	331 005	11 488	3 036
1794	29 303	100 307	6 110	3 610	379	364 073	12 249	2 728
1795	30 799	92 432	4 056	2 213	145	352 622	12 252	3 171
1796	49 891	101 531	6 071	2 174	399	351 335	13 913	2 809
1797	46 544	102 022	6 573	3 425	369	306 516	10 556	5 349
1798	48 513	127 769	7 056	2 396	252	311 949	11 459	3 835
1799	32 820	100 730	4 625	2 259	360	298 431	8 915	2 212
1800	46 935	123 559	4 893	2 709	544	301 510	15 747	2 189
1801	27 026	106 932	5 754	3 789	236	349 023	8 512	5 370
1802	58 118	136 464	6 110	2 929	221	446 983	15 577	7 510
1803	60 292	132 173	7 031	5 073	191	385 245	12 970	4 100
1804	48 268	114 385	6 758	4 273	351	330 596	11 155	2 421
1805	38 971	103 682	3 224	4 236	172	366 953	10 211	2 937
1806	58 437	99 659	4 205	4 052	322	304 469	8 342	2 041
1807	48 590	77 274	2 879	3 854	601	285 272	9 739	1 204
1808	18 259	27 084	—	667	1 478	190 844	3 828	215
1809	16 250	22 794	597	6 150	1 084	289 407	3 620	1 526
1810	5 993	32 894	1 775	7 467	1 961	243 996	8 885	699
1811	6 115	82 389	1 425	3 078	330	337 689	4 601	769
1812	13 306	101 425	667	2 947	233	235 476	4 655	1 774
1813	22 680	52 677	2 187	6 462	439	320 964	7 493	1 202

Tabell 1.2 (forts). Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Sverige—Finland 1738—1813

År Year	Bandjärn <i>Hoop iron</i>	Järnplåtar <i>Sheet iron</i>	Järn- kanoner <i>Iron cannons</i>	Järnankare <i>Iron anchors</i>	Stål <i>Steel</i>	Gårkoppar <i>Gar-copper</i>	Bleck- koppar <i>Copper plate</i>	Mässingstråd <i>Brass wire</i>
Skeppund <i>Ship pounds</i>								
	17	18	19	20	21	22	23	24
1738	680	1 463	3 106	283	2 890	581	228	2 454
1739	857	1 334	2 414	338	2 004	281	287	1 630
1740	748	807	3 430	66	2 452	746	311	2 589
1741	197	1 632	2 420	313	1 704	710	426	3 528
1742	340	1 774	3 842	187	2 765	282	447	1 831
1743	370	1 748	3 535	183	3 152	275	418	2 369
1744	400	1 695	4 215	145	3 844	1	512	2 315
1745	54	1 279	4 746	246	2 477	—	420	1 969
1746	80	1 242	6 655	494	3 377	—	42	1 674
1747	95	1 426	5 976	429	3 548	145	—	2 110
1748	258	1 635	7 472	509	3 439	—	—	1 710
1749	404	3 491	6 186	274	4 386	242	179	1 700
1750	812	2 645	7 433	373	2 896	723	115	2 102
1751	537	1 725	5 927	805	3 178	262	272	1 946
1752	330	2 156	6 025	181	3 620	396	460	2 172
1753	521	3 045	4 201	919	3 995	288	116	1 786
1754	1 227	2 575	4 476	809	2 898	286	119	2 373
1755	580	2 832	5 619	1 322	2 629	269	55	2 240
1756	597	2 725	7 883	873	2 695	20	183	1 679
1757	980	2 642	8 402	1 047	4 104	2	171	2 401
1758	475	3 515	4 445	373	4 024	—	666	3 782
1759	654	2 170	14 314	333	2 122	—	336	2 325
1760	532	3 188	5 492	802	3 942	1 522	234	1 765
1761	1 044	2 854	4 506	432	3 976	720	173	1 233
1762	680	2 785	3 387	497	3 777	652	122	1 485
1763	908	4 235	3 345	690	3 563	1 056	223	1 391
1764	425	3 600	5 885	709	3 938	398	204	887
1765	2 029	3 818	3 160	966	3 583	872	250	2 545
1766	1 459	4 057	5 483	900	2 772	763	649	2 277
1767	1 202	3 316	3 835	558	4 028	823	532	2 150
1768	804	4 853	5 216	203	4 178	585	655	2 667
1769	807	4 723	2 407	357	4 258	710	291	3 041
1770	657	3 486	1 750	451	4 327	1 467	571	2 497
1771	1 234	4 086	1 429	368	4 606	1 458	355	2 057
1772	497	6 442	1 891	368	6 155	2 089	826	3 220
1773	774	5 579	4 713	434	5 329	2 236	1 316	2 805
1774	900	3 052	6 272	444	3 925	1 796	1 110	3 278
1775	1 598	4 951	3 998	439	4 886	1 104	1 001	3 114

Tabell 1.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från
Sverige—Finland 1738—1813

År	Bandjärn	Järnplåtar	Järn-kanoner	Järnankare	Stål	Gårkoppar	Bleck-koppar	Mässingstråd
	Skeppund							
	17	18	19	20	21	22	23	24
1776	2 050	5 244	4 053	1 033	3 693	1 182	428	3 850
1777	2 332	4 561	6 265	917	4 124	1 131	234	4 113
1778	3 183	4 051	5 105	529	4 664	1 301	468	3 402
1779	2 313	4 031	6 096	760	3 902	925	210	4 093
1780	2 091	5 375	3 014	732	4 314	1 119	825	4 075
1781	3 508	5 199	7 844	613	4 058	2 030	1 920	3 430
1782	3 683	5 482	7 443	439	3 767	942	3 538	3 384
1783	4 292	5 627	13 553	475	4 086	181	3 148	4 513
1784	4 504	6 895	6 932	1 295	5 165	2 317	1 350	3 894
1785	6 715	8 036	11 687	575	6 816	1 586	1 018	4 442
1786	7 685	6 910	10 373	202	5 998	3 213	232	4 820
1787	7 732	8 489	6 523	181	7 028	2 497	391	4 337
1788	10 144	6 495	4 084	99	3 844	1 546	107	4 212
1789	12 851	7 171	2 568	660	5 678	2 783	414	4 008
1790	10 118	7 787	3 119	908	5 435	3 342	680	3 530
1791	12 054	7 418	2 224	321	5 139	2 278	648	2 257
1792	12 364	3 777	6 923	330	4 090	3 134	695	2 019
1793	9 757	6 239	29	194	3 747	3 072	306	574
1794	9 367	6 302	750	352	5 090	2 639	461	777
1795	9 449	5 710	240	2 099	5 070	1 134	1 057	1 393
1796	9 185	6 024	1 328	944	6 266	802	130	734
1797	5 480	5 685	549	1 073	5 567	1 195	279	3 330
1798	4 680	6 500	2 055	1 173	6 662	1 130	974	2 059
1799	3 747	4 604	1 743	1 992	3 624	2 200	962	178
1800	7 150	5 817	4 277	723	7 088	2 760	271	1 324
1801	5 771	8 062	6 280	1 023	6 875	3 872	299	1 883
1802	9 646	8 471	6 274	1 252	11 698	3 901	517	1 467
1803	7 380	5 432	2 253	800	11 450	2 693	308	2 069
1804	8 974	5 932	2 008	626	8 571	3 820	265	1 471
1805	11 214	5 823	3 234	1 649	6 124	4 473	722	1 187
1806	7 716	4 650	3 324	1 240	4 406	2 068	367	363
1807	4 766	4 125	3 968	629	3 040	2 734	30	57
1808	2 090	1 628	2	252	2 947	10	69	—
1809	2 318	4 065	7	319	3 157	6 504	245	105
1810	5 734	1 875	—	280	5 578	5 473	73	137
1811	2 557	4 020	32	936	8 938	2 283	53	347
1812	2 055	1 619	2 095	116	6 567	968	73	39
1813	4 845	4 028	518	5 480	5 741	2 606	303	99

**Tabell 1.3 Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Finland
1738—1808. Tunnor**

Quantity of principal commodities imported to Finland. Barrels

År Year	Vete Wheat	Råg Rye	Korn Barley	Havre Oats	Malt Malt	Ärter Peas	Salt, franskt och brittiskt French or British salt	Salt, Medel- havs- Mediterranean salt	Salt, portu- gisiiskt Portuguese salt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1738	12	166	—	1	497	79	—	10 321	13 452
1739	9	174	—	2 956	303	1	—	5 001	12 601
1740	19	161	—	1 603	2 818	76	2	7 802	5 408
1741	1	4 425	2 533	—	766	1 082	—	19 822	2 119
1742	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1743	9	19	52	146	25	11	—	—	6 951
1744	4	6 247	809	11	2 959	226	—	3 934	4 665
1745	3	1 645	2	19	814	1	—	5 100	637
1746	—	102	—	—	76	1	—	3 148	5 242
1747	2	34	1	—	713	1	—	2 523	850
1748	—	—	—	—	1 552	123	—	6 716	4 053
1749	—	10	—	—	1 154	68	—	5 815	8 991
1750	721	—	—	—	9 293	182	—	8 602	3 872
1751	—	—	—	—	16 702	175	—	19 443	—
1752	25	—	—	1 626	15 660	41	—	15 062	1 324
1753	12	20 760	—	2 259	11 315	2 618	—	25 784	—
1754	24	1 511	—	82	20 367	893	—	12 585	—
1755	49	8 129	—	1 938	17 186	601	—	16 672	4 690
1756	54	9 277	268	2	8 746	53	499	14 732	—
1757	46	1 844	33	45	7 673	144	—	19 478	588
1758	1	—	—	3 807	139	4	—	3 603	24 592
1759	—	3	—	152	319	105	—	—	28 997
1760	—	1	—	—	429	—	—	10 002	3 921
1761	1	2 166	1 111	74	1 963	5	—	16 241	5 365
1762	10	4 408	402	89	686	—	—	20 640	3 539
1763	—	1 340	879	—	115	—	1 266	8 100	14 483
1764	—	10 863	563	319	786	80	—	24 189	6 455
1765	—	5 365	1 350	—	1	—	—	18 569	122
1766	80	3 698	512	—	619	121	—	8 352	8 627
1767	5	10 633	—	—	758	251	—	23 064	2 558
1768	2	1 404	—	—	1 403	250	—	23 424	4 105
1769	44	4 922	260	—	2 640	290	—	16 512	1 808
1770	2	6 974	154	—	5 295	373	—	21 923	1 742
1771	—	1 087	515	68	133	15	180	17 553	—
1772	—	2 730	—	—	47	—	50	17 243	4 462
1773	—	1 043	—	—	2 167	170	40	32 726	2 450
1774	—	4 828	206	80	7 389	105	—	39 424	770
1775	—	207	105	—	8 572	217	—	39 784	—

Tabell 1.3 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna till Finland
1738—1808. Tunnor

År	Vete	Råg	Korn	Havre	Malt	Ärter	Salt, franskt och brittiskt	Salt, Medel- havss-	Salt, portu- gisiskt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1776	72	13 040	17	28	13 320	273	800	37 059	1 750
1777	326	10 615	330	190	18 006	918	8 652	21 012	6 078
1778	78	887	18	—	9 722	427	280	30 024	11 171
1779	1	1 489	—	—	185	1	1 813	26 344	2 898
1780	25	3 796	63	3	7 446	151	—	19 114	14 464
1781	195	36 867	1 422	37	7 318	189	—	24 650	11 101
1782	75	5 376	1 772	826	5 605	319	—	23 706	6 236
1783	217	22 180	3 074	96	6 002	534	274	29 141	18 013
1784	182	44 933	4 431	249	2 368	442	—	29 136	22 800
1785	485	29 514	1 730	266	6 203	1 031	—	42 801	19 422
1786	261	28 934	3 454	51	3 395	110	—	42 586	2 696
1787	826	17 974	5 168	—	6 244	232	—	35 226	5 581
1788	743	12 800	5 581	9 801	3 033	5 577	—	40 592	594
1789	88	24 612	2 200	6 103	26 214	6 552	4	21 850	4 253
1790	229	48 354	12 591	16 335	15 343	484	90	14 444	18 866
1791	—	1 416	2 227	83	10 591	254	—	8 231	7 816
1792	11	401	637	—	5 259	56	—	9 957	30 001
1793	—	—	—	1	4 514	24	—	21 279	12 134
1794	3	8	—	—	—	18	—	30 914	18 849
1795	—	—	41	53	825	17	—	18 079	15 092
1796	—	6 023	20	2 389	3 242	79	—	21 464	26 710
1797	19	14 513	3 410	9	246	24	—	25 743	14 706
1798	47	32 462	6 363	360	4 537	269	—	18 709	28 340
1799	—	10 159	349	53	13	21	—	23 475	16 998
1800	24	13	3	90	—	46	—	22 345	23 538
1801	5	12 362	55	351	20	92	4 187	22 599	8 898
1802	56	5 185	159	87	1 330	117	793	27 219	24 741
1803	5	6 363	534	262	2 060	357	1 228	57 651	17 501
1804	2	2 047	—	8	765	116	—	41 818	7 156
1805	2	104	—	—	—	18	300	48 504	18 808
1806	45	14 844	165	484	1	32	—	24 308	7 322
1807	—	7 960	3 494	368	149	30	150	33 789	24 322
1808	—	7	—	—	—	—	—	1 833	—

**Tabell 1.4 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Finland
1738—1808**

Quantity of principal commodities exported from Finland

År Year	Tjära <i>Tar</i>	Beck <i>Pitch</i>	Bjälkar <i>Balks</i>	Sparrar <i>Spars</i>	Läkter, rafter <i>Laths, rafts</i>	Helbotten- bräder, plankor <i>Deals, planks</i>	Halv- botten- bräder <i>Battens</i>	Enkla bräder <i>Boards</i>
	Tunnor <i>Barrels</i>		Styck <i>Pieces</i>			Tolfter <i>Dozens</i>		
	1	2	3	4	5	6	7	8
1738	3 281	2 958	889	108	—	103	880	40 215
1739	5 045	3 401	—	—	200	17	316	42 757
1740	4 984	1 631	—	—	—	—	299	26 176
1741	6 488	1 010	—	—	—	—	496	25 561
1742	—	—	—	—	—	—	—	—
1743	10	43	—	—	—	—	186	2 259
1744	1 525	3	—	—	—	23	560	4 558
1745	1 497	15	—	—	—	—	375	12 420
1746	1 371	—	—	254	—	—	154	8 907
1747	2 322	8	—	—	—	—	—	3 569
1748	958	—	—	—	—	21	125	6 469
1749	1 370	11	—	—	—	22	912	8 142
1750	683	—	—	—	—	1	189	7 390
1751	1 464	—	—	189	—	—	506	7 514
1752	1 027	28	—	—	342	28	530	9 860
1753	456	—	—	—	300	4	266	7 081
1754	2 265	130	—	—	—	19	713	7 677
1755	613	89	1 195	588	287	55	646	9 322
1756	1 001	68	—	960	244	—	415	6 635
1757	1 855	213	243	936	1 850	125	423	7 443
1758	2 121	35	454	780	—	80	375	10 998
1759	1 901	67	85	—	314	51	390	10 118
1760	3 108	57	86	168	—	—	665	10 949
1761	2 298	168	307	621	21	—	104	11 927
1762	2 026	330	511	144	—	255	1 665	7 767
1763	3 494	206	532	375	—	125	538	10 550
1764	2 836	371	709	88	894	67	895	13 426
1765	2 253	291	501	86	221	228	6 311	5 237
1766	5 861	1 474	666	2 570	65 217	162	11 830	4 295
1767	12 291	3 175	354	1 212	43 770	17	369	12 115
1768	5 809	1 176	792	3 013	11 812	331	1 065	9 893
1769	6 903	398	710	3 654	20 947	95	838	27 993
1770	10 107	932	621	767	97 742	140	826	10 909

Tabell 1.4 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna från Finland
1738—1808

År	Tjära	Beck	Bjälkar	Sparrar	Läkter, rafter	Helbotten- bräder, plankor	Halvbotten- bräder	Enkla bräder
	Tunnor		Styck			Tolfter		
	1	2	3	4	5	6	7	8
1771	9 133	1 892	717	655	75 108	12	1 784	10 742
1772	7 073	1 228	743	4 070	41 517	74	755	14 454
1773	8 619	2 971	1 231	1 542	23 540	420	2 184	15 017
1774	12 773	4 028	2 681	3 985	48 926	180	1 988	20 869
1775	12 903	1 725	2 687	3 498	35 800	127	1 410	10 859
1776	11 584	1 350	2 314	5 237	60 357	124	2 555	18 883
1777	15 700	1 087	3 297	6 844	60 180	241	2 607	10 634
1778	21 811	2 263	1 911	8 154	68 557	291	1 644	13 693
1779	22 275	1 723	1 401	5 455	43 345	473	2 332	23 158
1780	28 784	2 462	1 060	4 717	67 602	1 798	5 299	20 969
1781	38 344	3 740	2 301	8 185	42 500	896	4 538	15 200
1782	31 129	2 115	314	4 435	60 053	1 664	1 670	16 855
1783	24 137	1 719	1 494	3 728	48 510	2 114	18 326	19 307
1784	32 443	1 953	1 089	7 118	58 642	3 362	10 118	13 329
1785	20 668	3 484	1 013	9 217	74 096	1 920	7 875	15 555
1786	23 614	3 005	1 508	5 093	75 928	1 920	18 685	16 409
1787	26 164	3 029	2 023	6 763	81 791	1 151	14 144	12 420
1788	27 333	2 432	642	753	90 650	1 089	4 213	5 900
1789	18 236	1 361	354	3 027	10 100	3 798	6 277	8 822
1790	23 565	1 499	34	968	26 917	851	4 216	3 925
1791	26 043	2 609	1 468	6 050	67 649	1 024	9 979	13 429
1792	26 332	3 036	1 027	1 755	177 722	2 369	17 415	5 293
1793	24 694	2 824	669	8 313	83 349	2 237	10 106	11 822
1794	27 700	2 925	422	4 070	74 672	1 318	7 566	8 231
1795	21 262	1 135	709	4 139	53 190	2 224	7 825	5 984
1796	36 648	4 258	143	17 088	120 981	1 346	12 443	8 994
1797	32 663	4 510	520	11 045	246 921	2 450	13 010	12 826
1798	37 542	4 545	825	10 788	189 545	2 391	15 378	20 531
1799	47 400	2 502	386	1 402	90 087	1 461	5 774	10 807
1800	54 064	2 954	92	4 843	57 172	2 472	12 859	17 960
1801	41 692	1 611	288	1 015	110 214	2 122	9 858	16 888
1802	51 733	3 840	667	3 534	46 200	4 464	23 873	26 480
1803	43 240	5 159	317	2 829	90 049	5 540	21 033	26 054
1804	31 832	3 237	169	1 866	72 839	11 999	19 130	6 294
1805	37 512	5 089	1 547	984	90 768	8 227	13 479	7 933
1806	30 805	3 433	3 708	1 563	107 925	13 466	22 064	7 074
1807	32 175	4 055	13 792	1 109	21 264	9 698	23 994	6 066
1808	1 228	222	74	—	—	9	3	—

Tabell 1.5 Återutförsel av salt från Sverige—Finland 1738—1812.
Tunnor

Re-export of salt. Barrels

År Year	Tunnor Barrels	År	Tunnor	År	Tunnor
1738	6 483	1763	19 508	1788	7 847
1739	5 108	1764	22 300	1789	31 865
1740	4 677	1765	22 590	1790	4 276
1741	—	1766	21 177	1791	4 633
1742	—	1767	10 049	1792	17 270
1743	—	1768	11 679	1793	25 773
1744	9 680	1769	14 284	1794	32 076
1745	4 878	1770	1 450	1795	30 589
1746	8 585	1771	7 338	1796	20 018
1747	3 785	1772	11 004	1797	31 857
1748	4 751	1773	15 520	1798	37 409
1749	4 684	1774	19 533	1799	28 222
1750	—	1775	..	1800	26 562
1751	7 000	1776	..	1801	13 938
1752	6 807	1777	..	1802	32 262
1753	16 292	1778	26 724	1803	33 486
1754	12 971	1779	24 640	1804	25 931
1755	21 994	1780	20 070	1805	23 548
1756	11 645	1781	24 687	1806	4 509
1757	20 796	1782	4 958	1807	8 891
1758	19 523	1783	44 595	1808	23 592
1759	33 382	1784	49 161	1809	80 951
1760	27 235	1785	39 624	1810	51 549
1761	21 802	1786	53 329	1811	43 238
1762	41 701	1787	25 967	1812	48 624

**Tabell 1.6 Återutförsel av vissa varor från Sverige—Finland
1791—1812**

Re-export of selected commodities

År Year	Kaffe Coffee	Vete Wheat	Råg Rye	Risgryn Rice	Tobak Tobacco	Indigo Indigo	Lin Flax	Hampa Hemp
	Skålpond Pounds	Tunnor Barrels		Skålpond			Lispund Lispunds	
1791	..	30	1 767	275	75 233	297	1 465	1 140
1792	495	68	1 083	4 617	45 125	255	5 627	11 379
1793	6 080	13 325	21 614	13 500	48 865	454	1 360	44 378
1794	77 694	55 666	16 008	79 047	128 015	859	5 907	59 957
1795	141 042	7 245	3 228	99 188	248 299	3 488	1 268	43 825
1796	94 977	2 264	6 223	..	316 996	3 172	3 143	5 485
1797	..	2 033	6 949	14 832	181 786	710	9 233	37 791
1798	51 353	1 356	5 308	65 707	193 525	285	11 234	9 231
1799	5 795	467	..	51 495	34 944	..	21 025	25 497
1800	597 821	252	..	..	280 377	..	24 081	9 921
1801	85 754	..	1 165	..	3 568	..	8 532	51 184
1802	14 995	86	17 940	82 537	68 098	..	7 238	29 061
1803	2 000	243	2 030	..	12 791	..	4 551	4 028
1804	12 639	..	71	..	78 215	..	27 817	1 802
1805	2 383	2 421	14 146	..	7 456	1 460	7 103	2 204
1806	3 405	1 648	1 782	11 944	4 781	..	3 971	1 550
1807	1 139 528	8	6 737	323 735	19 048	..	7 554	20 736
1808	2 044 353	..	..	60 626	300 397	87 658	60 720	58 873
1809	3 482 619	3 042	12 226	792 084	1 126 883	68 431	30 342	77 406
1810	4 783 063	52 140	36 794	732 821	1 080 666	61 508	18 981	69 961
1811	584 939	55 374	16 067	1 776 443	718 037	1 914	10 808	41 830
1812	4 568 941	722	11 760	618 109	727 545	45 941	14 659	9 915

Tabell 1.7 Värdet av handeln med ostindiska varor 1738—1812

Value of trade in East Indian commodities

Avser daler silvermynt 1738—1776, riksdaler 1777—1812. En riksdaler motsvarade 6 daler silvermynt år 1777. Se kap 9.

6 "daler silvermynt" corresponded to 1 "riksdaler" in 1777. See ch. 9.

År Year	Förtullade ostindiska varor <i>Imported East Indian commodities</i>	Återutförda ostindiska varor <i>Re-exported East Indian commodities</i>	År	Förtullade ostindiska varor	Återutförda ostindiska varor	År	Förtullade ostindiska varor	Återutförda ostindiska varor
1738	..	1 402 972	1763	..	7 673 685	1788	46 384	849 085
1739	..	2 109 495	1764	..	7 503 704	1789	..	413 524
1740	..	1 330 499	1765	..	4 945 678	1790	48 636	599 313
1741	..	137 105	1766	..	6 001 314	1791	85 555	335 469
1742	..	1 182 905	1767	..	3 981 774	1792	55 357	353 328
1743	..	4 130 663	1768	..	3 578 132	1793	53 344	404 962
1744	..	1 663 787	1769	64 113	1 970 806	1794	74 865	558 952
1745	..	2 647 271	1770	262 563	4 586 910	1795	72 738	232 225
1746	..	2 560 083	1771	317 377	4 679 065	1796	81 285	413 448
1747	..	1 149 114	1772	..	4 030 040	1797	62 994	602 270
1748	..	4 957 660	1773	..	4 516 694	1798	20 043	481 673
1749	..	4 293 672	1774	356 356	3 585 824	1799	80 683	153 556
1750	..	1 432 440	1775	306 409	5 053 286	1800	99 386	90 311
1751	..	2 783 454	1776	193 742	5 115 480	1801	50 522	12 945
1752	..	3 031 219	1777	34 955	1 608 898	1802	77 487	21 923
1753	..	1 560 300	1778	53 104	1 645 160	1803	80 727	10 571
1754	..	2 140 393	1779	45 467	1 955 505	1804	75 860	4 985
1755	..	1 655 282	1780	66 781	1 919 852	1805	122 130	216 601
1756	347 794	2 227 455	1781	49 505	2 793 428	1806	107 713	4 314
1757	100 944	4 294 726	1782	120 208	4 064 862	1807	19 547	5 578
1758	156 708	2 963 598	1783	93 547	1 485 490	1808	79 188	767 139
1759	74 601	4 992 603	1784	68 621	902 665	1809	61 066	558
1760	..	2 629 152	1785	29 765	681 113	1810	1 194 615	198 061
1761	..	7 923 184	1786	50 665	1 506 132	1811	30 319	69 360
1762	..	4 408 305	1787	89 816	1 016 660	1812	202 992	209 007

Tabell 1.8 Sverige—Finlands införsel av spannmål: fördelning efter införselhamnar, 1738—1812. 1 000 tunnor

Imports of grain by ports of entry. 1 000 barrels

Årligen <i>Annual averages</i>	Gävle				Stockholm				Karlskrona			
	Vete <i>Wheat</i>	Råg <i>Rye</i>	Korn <i>Barley</i>	Malt <i>Malt</i>	Vete	Råg	Korn	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt
1738/1740	0,1	14,1	0,9	12,6	7,0	77,5	36,6	79,9	0,1	8,3	0,0	2,6
1741/1745	0,5	17,1	3,2	13,6	25,1	126,5	71,8	88,6	1,0	16,8	0,7	7,6
1746/1750	0,2	9,3	2,1	9,5	25,8	80,7	58,1	89,6	1,4	11,5	1,2	5,9
1751/1755	0,5	18,7	3,4	14,9	33,3	93,8	49,7	86,7	1,7	10,1	0,4	2,9
1756/1760	0,7	10,3	2,2	7,4	21,9	53,3	48,2	30,0	1,5	13,1	1,0	3,0
1761/1765	0,2	19,2	3,3	6,3	18,1	136,5	64,0	23,8	0,5	17,8	0,8	1,5
1766/1770	0,3	26,2	3,4	11,6	24,6	161,8	54,2	41,3	0,7	21,1	0,8	2,2
1771/1775	0,7	13,8	3,1	7,0	19,4	80,5	49,4	30,3	0,5	13,5	0,7	1,7
1776/1780	0,3	19,5	2,4	12,5	13,3	111,2	49,0	51,6	0,5	14,1	0,7	1,7
1781/1785	0,4	44,3	7,0	10,6	30,1	255,3	73,5	45,7	0,6	34,0	4,3	2,5
1786/1790	0,5	29,2	6,8	13,1	26,5	164,1	93,7	51,0	0,4	19,3	3,8	1,6
1791/1795	0,2	16,3	2,5	14,1	14,6	35,6	35,6	42,7	0,0	4,8	0,3	0,6
1796/1800	0,3	22,4	4,6	11,5	11,4	94,1	61,2	42,4	0,1	6,2	0,8	0,3
1801/1805	0,1	17,2	5,1	7,7	10,9	81,4	53,1	28,3	0,1	10,7	2,4	0,3
1806/1810	0,1	4,0	0,8	3,9	9,0	45,3	25,0	19,9	0,5	2,9	0,9	0,3
1811/1812	0,1	8,6	1,4	2,8	8,5	104,0	41,5	13,9	18,9	13,6	1,1	0,2

Årligen	Göteborg <i>Gothenburg</i>				Övriga svenska hamnar <i>Other Swedish ports</i>				Finland			
	Vete	Råg	Korn	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt
1738/1740	0,8	8,5	1,0	5,4	1,4	3,0	0,3	2,1	0,0	0,2	—	2,4
1741/1745	2,2	13,7	3,7	9,6	2,1	17,3	4,0	7,0	0,0	2,4	0,6	1,0
1746/1750	2,2	12,5	8,8	13,5	2,2	10,8	6,9	7,7	0,1	0,0	0,0	2,5
1751/1755	2,0	9,4	0,8	4,7	2,8	12,7	1,8	4,6	0,0	6,2	—	16,3
1756/1760	1,6	11,3	1,9	5,7	1,9	21,9	2,1	3,6	0,0	2,2	0,1	3,4
1761/1765	1,6	37,1	4,4	14,6	2,0	54,0	2,6	4,9	0,0	4,9	0,9	0,7
1766/1770	2,0	32,3	1,7	19,6	1,4	41,9	3,0	6,8	0,0	5,5	0,2	2,1
1771/1775	3,1	25,3	1,5	9,8	1,4	24,6	3,5	4,9	—	2,0	0,2	3,7
1776/1780	2,9	38,4	1,3	16,0	0,6	32,5	1,5	4,8	0,1	5,9	0,1	9,7
1781/1785	4,5	82,7	7,5	20,7	3,1	156,3	11,9	9,1	0,2	27,8	2,4	5,5
1786/1790	4,7	43,7	6,9	14,2	3,7	54,9	8,0	5,5	0,4	26,5	5,7	10,8
1791/1795	16,8	33,2	2,0	14,7	1,6	10,8	1,9	1,8	0,0	0,3	0,5	4,2
1796/1800	5,0	56,3	5,1	19,3	1,2	32,3	6,4	3,6	0,0	12,6	2,0	1,6
1801/1805	2,1	49,2	10,4	9,7	1,0	18,2	4,2	1,0	0,0	5,3	0,2	0,9
1806/1810	12,8	26,7	7,5	6,9	2,7	9,9	3,5	1,1	0,0	4,6	0,8	0,0
1811/1812	9,6	37,1	9,4	1,8	4,1	40,3	14,2	3,2	—	—	—	—

Tabell 1.9 Sverige—Finlands införsel av spannmål: fördelning efter länder 1738—1812. 1 000 tunnor

Imports of grain by countries. 1 000 barrels

Avser fartygets sista inlastningshamn i utlandet. Se kap 7.

Refers to last foreign port of consignment. See ch. 7.

Årligen Annual averages	Ryssland Russia				Preussen Prussia				Danzig och Elbing Danzig and Elbing			
	Vete Wheat	Råg Rye	Korn Barley	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt
1738/1740	0,7	52,0	14,4	0,6	2,5	3,8	7,2	0,7	1,5	6,8	0,2	0,2
1741/1745	0,5	37,5	5,3	0,4	5,8	46,1	34,6	3,1	7,3	21,2	2,0	2,8
1746/1750	0,2	13,6	8,2	0,2	2,7	20,6	31,0	2,5	13,8	23,4	3,7	4,4
1751/1755	0,3	61,1	10,7	0,2	2,6	5,7	15,5	0,9	20,3	24,8	1,6	1,3
1756/1760	2,5	47,0	15,2	0,6	2,4	4,8	9,7	3,5	17,4	39,3	5,3	6,2
1761/1765	0,6	142,8	33,6	1,4	1,5	30,3	23,4	9,7	19,6	81,5	2,8	4,6
1766/1770	0,7	122,6	9,4	0,3	1,2	49,4	26,6	6,5	23,8	77,8	2,5	2,5
1771/1775	3,6	101,3	12,1	0,3	3,7	26,1	17,3	6,0	16,0	23,5	1,2	0,5
1776/1780	0,5	116,3	3,0	0,2	5,2	27,6	6,0	2,8	3,8	13,5	0,2	0,2
1781/1785	4,6	285,1	27,8	0,4	16,1	164,8	32,7	3,5	6,1	52,4	2,1	2,3
1786/1790	1,6	60,4	5,8	0,2	13,2	130,4	23,4	3,1	10,1	47,3	5,1	0,8
1791/1795	0,5	22,3	0,6	0,0	9,8	36,4	4,4	0,2	10,2	10,7	0,3	0,1
1796/1800	2,6	92,0	20,5	0,0	3,1	65,6	10,9	0,1	1,4	16,4	0,4	0,1
1801/1805	2,8	95,8	15,6	0,0	2,5	38,3	12,8	0,2	4,2	20,9	5,3	0,4
1806/1810	1,5	50,4	3,8	0,0	4,0	10,6	3,9	0,7	2,3	1,3	0,1	—
1811/1812	3,7	178,7	36,2	0,4	1,6	3,7	0,5	—	18,9	0,8	—	—

Årligen	Svenska Pommern Swedish Pommerania				Övriga länder Other countries				Summa Total			
	Vete	Råg	Korn	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt	Vete	Råg	Korn	Malt
1738/1740	3,7	23,0	14,3	98,8	1,0	26,0	2,7	4,7	9,4	111,6	38,8	105,0
1741/1745	7,5	72,3	34,9	108,3	9,8	16,7	7,2	12,8	30,9	193,8	84,0	127,4
1746/1750	8,8	56,8	18,3	78,6	6,4	10,4	15,9	43,0	31,9	124,8	77,1	128,7
1751/1755	14,7	43,6	24,7	116,1	2,4	15,7	3,6	11,6	40,3	150,9	56,1	130,1
1756/1760	4,3	13,3	21,7	28,7	1,0	7,7	3,6	14,1	27,6	112,1	55,5	53,1
1761/1765	0,4	11,4	14,6	28,9	0,3	3,5	1,6	7,2	22,4	269,5	76,0	51,8
1766/1770	3,1	34,8	23,3	73,3	0,2	4,2	1,5	1,0	29,0	288,8	63,3	83,6
1771/1775	1,5	5,2	26,3	50,4	0,3	3,6	1,5	0,2	25,1	159,7	58,4	57,4
1776/1780	7,9	61,3	45,2	91,5	0,3	2,9	0,6	1,6	17,7	221,6	55,0	96,3
1781/1785	11,1	38,7	37,4	82,7	1,0	59,4	6,6	5,2	38,9	600,4	106,6	94,1
1786/1790	9,5	87,5	82,3	83,3	1,8	12,3	8,3	8,4	36,2	337,9	124,9	95,8
1791/1795	11,9	27,7	34,3	75,9	0,8	3,9	3,2	1,9	33,2	101,0	42,8	78,1
1796/1800	10,5	44,5	42,2	75,8	0,4	5,4	6,1	2,7	18,0	223,9	80,1	78,7
1801/1805	4,2	23,4	39,0	46,9	0,5	3,6	2,7	0,4	14,2	182,0	75,4	47,9
1806/1810	6,8	10,3	18,8	27,5	10,5	20,8	11,9	3,9	25,1	93,4	38,5	32,1
1811/1812	9,4	12,5	21,7	20,3	7,6	7,9	9,2	1,2	41,2	203,6	67,6	21,9

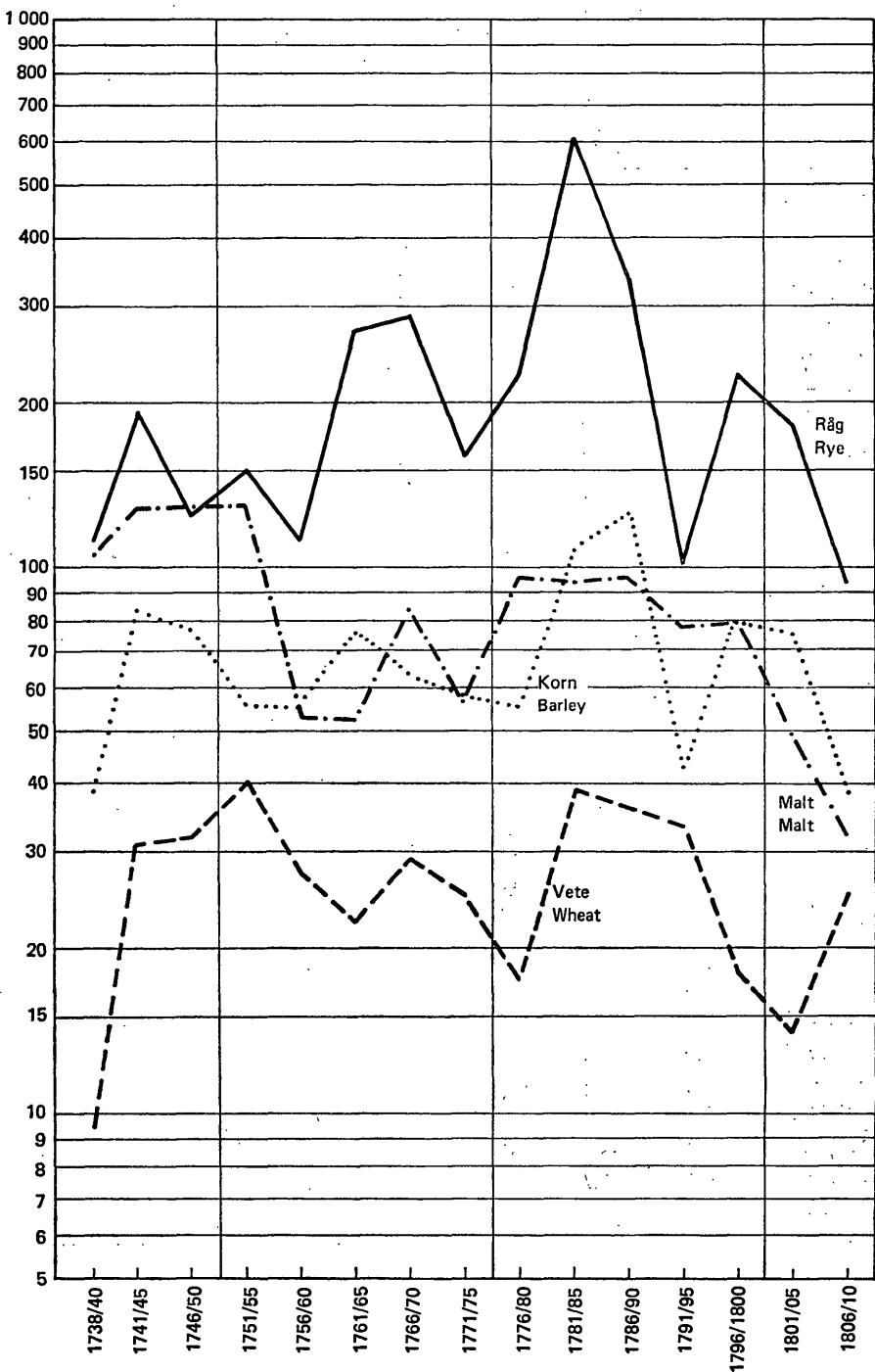
Diagram K 1 Införsel av råg, vete, korn och malt 1738/1740—1806/1810

Imports of grain. 1 000 barrels

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källa: tab 1.9

1 000 tunnor

Tabell 1.10 Sverige—Finlands införsel av salt: fördelning efter införselhamnar 1738—1812. 1 000 tunnor

Imports of salt by ports of entry. 1 000 barrels

Årligen Annual averages	Stockholm			Göteborg Gothenburg			Bohuslän		
	Franskt och brittiskt salt	Medel- havssalt	Portugi- siskt salt	Franskt och brittiskt salt	Medel- havssalt	Portugi- siskt salt	Franskt och brittiskt salt	Medel- havssalt	Portugi- siskt salt
	<i>French or British salt</i>			<i>Mediterranean salt</i>			<i>Portuguese salt</i>		
1738/1740	3,9	31,1	38,1	10,3	2,0	1,6	7,1	0,2	3,6
1741/1745	3,5	37,1	43,4	9,0	2,2	2,3	8,4	0,3	4,4
1746/1750	3,6	61,7	44,2	8,7	1,9	4,4	10,7	0,3	6,2
1751/1755	1,8	62,8	28,6	8,5	3,3	4,7	7,8	0,8	6,2
1756/1760	2,0	18,2	71,5	12,6	3,9	14,6	10,7	1,4	9,4
1761/1765	2,0	53,4	78,4	15,5	12,9	40,0	10,1	2,0	16,7
1766/1770	1,3	59,8	24,0	7,4	15,8	25,3	5,8	1,1	10,7
1771/1775	0,8	97,9	24,1	4,7	39,3	17,9	5,0	6,4	15,0
1776/1780	0,6	45,3	38,2	2,9	39,6	22,7	2,3	5,8	11,5
1781/1785	0,8	39,6	75,5	4,6	35,0	53,0	2,9	9,4	24,4
1786/1790	2,9	53,2	36,6	6,8	41,0	29,6	3,0	26,7	13,4
1791/1795	0,1	34,6	55,7	1,1	52,0	49,1	1,2	25,9	22,1
1796/1800	0,0	25,1	71,7	0,2	47,9	50,6	0,2	14,8	16,2
1801/1805	0,6	54,4	43,6	2,9	55,7	29,4	2,8	14,0	13,7
1806/1810	0,1	66,8	43,3	1,2	71,9	39,0	0,1	12,4	5,2
1811/1812	0,8	56,7	17,7	0,0	13,2	37,7	0,6	8,3	1,3
Årligen	Övriga svenska hamnar <i>Other Swedish ports</i>			Finland			Summa <i>Total</i>		
	Franskt och brittiskt salt	Medel- havssalt	Portugi- siskt salt	Franskt och brittiskt salt	Medel- havssalt	Portugi- siskt salt	Franskt och brittiskt salt	Medel- havssalt	Portugi- siskt salt
1738/1740	2,1	0,2	18,3	0,0	7,7	10,5	23,4	41,2	72,1
1741/1745	3,0	1,6	20,3	—	5,8	2,9	23,9	47,0	73,3
1746/1750	3,4	7,8	16,8	—	5,4	4,6	26,4	77,1	76,2
1751/1755	3,1	10,4	25,4	—	17,9	1,2	21,2	95,2	66,1
1756/1760	2,2	0,9	26,8	0,1	9,6	11,6	27,6	34,0	133,9
1761/1765	2,5	3,7	30,7	0,3	17,5	6,0	30,4	89,4	171,8
1766/1770	1,6	9,1	17,5	—	18,6	3,8	16,1	104,4	81,3
1771/1775	0,8	16,3	11,6	0,1	29,3	1,5	11,4	189,2	70,1
1776/1780	0,4	10,9	25,6	2,3	26,7	7,3	8,5	128,3	105,3
1781/1785	0,6	9,2	30,5	0,0	29,9	15,6	8,9	123,1	199,0
1786/1790	0,5	17,4	15,4	0,0	31,0	6,4	13,2	169,3	101,4
1791/1795	0,0	12,4	19,6	—	17,7	16,8	2,4	142,6	163,3
1796/1800	0,4	7,9	26,3	—	22,3	22,1	0,8	118,0	186,9
1801/1805	0,1	23,1	21,1	1,3	39,6	15,4	7,7	186,8	123,2
1806/1810	0,1	38,7	12,6	0,0	12,0	6,3	1,5	201,8	106,4
1811/1812	0,5	28,0	9,8	.	.	.	1,9	106,2	66,5

**Tabell 1.11 Sverige—Finlands införsel av salt fördelad på saltsorter
1738—1812. 1 000 tunnor**

Imports of salt by kinds of salt. 1 000 barrels

Årligen <i>Annual averages</i>	Kolberger- salt <i>Salt from Kolberg</i>	Norskt salt <i>Norwegian salt</i>	Lüneburger salt <i>Salt from Lüneburg</i>	Franskt och britt. salt <i>French or British salt</i>	Medelhavs- salt <i>Mediterra- nean salt</i>	Portugisiskt salt <i>Portuguese salt</i>	Summa <i>Total</i>
1738/1740	0,3	0,3	1,1	23,4	41,2	72,1	138,4
1741/1745	—	0,5	1,4	23,9	47,0	73,3	146,1
1746/1750	0,2	0,3	0,6	26,4	77,1	76,2	180,8
1751/1755	0,3	—	0,3	21,2	95,2	66,1	183,1
1756/1760	0,1	—	0,2	27,6	34,0	133,9	195,8
1761/1765	0,1	0,2	0,2	30,4	89,4	171,8	292,1
1766/1770	0,1	0,4	0,1	16,1	104,4	81,3	202,4
1771/1775	—	0,2	0,1	11,4	189,2	70,1	271,0
1776/1780	—	0,1	0,1	8,5	128,3	105,3	242,3
1781/1785	—	0,2	0,0	8,9	123,1	199,0	331,2
1786/1790	—	0,2	0,1	13,2	169,3	101,4	284,2
1791/1795	—	1,3	0,1	2,4	142,6	163,3	309,7
1796/1800	—	2,1	0,3	0,8	118,0	186,9	308,1
1801/1805	—	0,8	0,5	7,7	186,8	123,2	319,0
1806/1810	—	1,7	0,0	1,5	201,8	106,4	311,4
1811/1812	—	2,3	—	1,9	106,2	66,5	176,9

Tabell 1.12 Sverige—Finlands utförsel av saltad sill och tran: fördelning efter utförselhamnar 1738—1812. 1 000 tunnor (sill) och 1 000 fat (tran)

Exports of salted herring and train-oil by ports of exportation. 1 000 barrels (herring) and 1 000 casks (train-oil)

Årligen <i>Annual averages</i>	Göteborg <i>Gothenburg</i>		Bohuslän		Övriga hamnar <i>Other ports</i>		Summa <i>Total</i>
	Sill, saltad ¹	Tran ²	Sill, saltad	Tran	Sill, saltad	Tran	
1738/1740	—	—	—	—	0,0	0,1	0,0 0,1
1741/1745	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0 0,0
1746/1750	—	—	0,0	—	0,0	0,1	0,0 0,1
1751/1755	0,1	—	0,2	—	0,0	0,1	0,4 0,1
1756/1760	18,0	0,1	2,7	—	2,5	0,1	23,2 0,1
1761/1765	108,0	1,0	37,1	0,1	16,5	0,1	161,6 1,2
1766/1770	89,0	0,6	37,0	0,1	13,9	0,1	139,8 0,7
1771/1775	102,8	0,7	42,9	0,1	11,0	0,1	156,7 0,9
1776/1780	98,8	4,7	327,8	30,5	6,8	0,1	313,4 35,3
1781/1785	110,4	17,5	61,8	4,6	7,9	0,0	180,2 22,1
1786/1790	128,0	22,7	81,8	5,4	6,3	0,0	216,3 28,1
1791/1795	162,0	36,8	108,0	7,0	5,2	0,1	275,2 43,9
1796/1800	137,5	26,6	67,6	4,9	5,9	0,0	211,0 31,6
1801/1805	105,6	5,7	32,5	0,8	4,7	0,0	142,8 6,5
1806/1810	63,0	4,2	6,1	0,3	13,7	0,0	82,9 4,5
1811/1812	1,0	1,1	2,2	0,4	0,4	1,4	3,7 2,9

¹ Herring, salted. — ² Train-oil. — ³ Uppgifter för Marstrand saknas 1776—1779.

**Tabell 1.13 Sverige—Finlands utförsel av saltad sill och tran:
fördelning efter destinationssråden 1738—1812. 1 000 tunnor (sill)
och 1 000 fat (tran)**

Exports of salted herring and train-oil by first ports of call. 1 000 barrels
(herring) and 1 000 casks (train-oil)

Avser fartygets första lossningshamn i utlandet. Se kap 7. See ch. 7.

Årligen <i>Annual averages</i>	Östersjöområdet <i>Baltic countries</i>		Nederlanderna <i>Netherlands</i>		Storbritannien <i>Great Britain</i>		Latinska marknaden <i>Latin market</i>		Summa <i>Total</i>	
	Salt sill <i>Herring, salted</i>	Tran <i>Train-oil</i>	Salt sill	Tran	Salt sill	Tran	Salt sill	Tran	Salt sill	Tran
1738/1740	0,0	0,1	—	—	—	—	—	—	0,0	0,1
1741/1745	0,0	0,0	—	—	—	—	—	—	0,0	0,0
1746/1750	0,0	0,1	—	—	—	—	0,0	—	0,0	0,1
1751/1755	0,3	0,1	—	—	0,0	—	0,0	—	0,4	0,1
1756/1760	21,7	0,1	0,1	—	0,0	—	1,4	—	23,2	0,1
1761/1765	135,8	1,0	0,2	0,1	12,0	0,0	13,6	0,0	161,6	1,2
1766/1770	106,9	0,5	0,6	0,2	19,4	0,0	13,0	0,0	139,8	0,7
1771/1775	112,5	0,5	0,1	0,2	33,7	—	10,4	0,2	156,7	0,9
1776/1780	86,6	2,6	3,8	1,3	21,5	0,0	21,5	1,3	1133,4	15,3
1781/1785	147,5	14,1	0,4	3,6	4,4	0,0	27,9	4,4	180,2	22,1
1786/1790	191,1	18,8	0,6	5,3	2,1	0,1	22,6	4,0	216,3	28,1
1791/1795	228,9	27,6	0,4	3,1	6,8	0,1	39,1	13,1	275,2	43,9
1796/1800	185,6	24,2	1,2	1,6	5,2	0,1	19,0	5,7	211,0	31,6
1801/1805	126,1	6,3	0,3	0,1	10,8	0,1	5,6	0,1	142,8	6,5
1806/1810	76,0	3,7	—	—	1,3	—	5,7	0,8	82,9	4,5
1811/1812	3,7	2,9	—	—	—	0,0	—	0,0	3,7	2,9

¹ Uppgifter för Marstrand saknas 1776—1779.

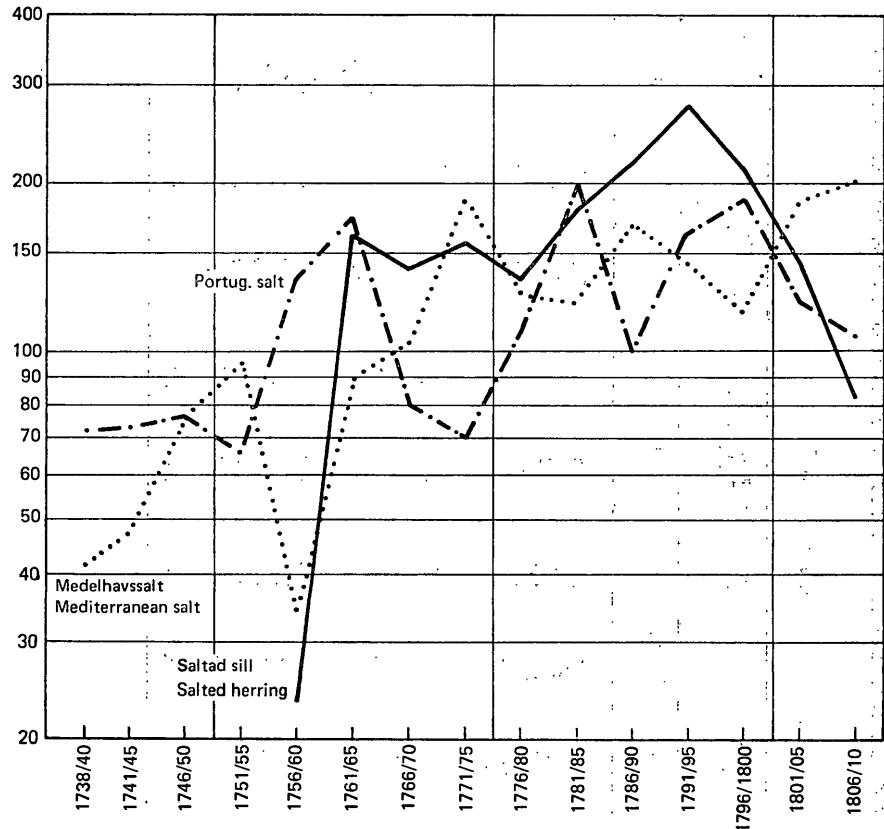
Diagram K 2 Införsel av medelhavssalt och portugisiskt salt 1738/1740—1806/1810 och utförsel av saltad sill 1756/1760—1806/1810

Imports of Mediterranean and Portuguese salt and exports of salted herring. 1 000 barrels

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källor: tab 1.11—1.12

1 000 tunnor

**Tabell 1.14 Sverige—Finlands utförsel av tjära och beck: fördelning efter utförselhamnar 1738—1812.
1000 tunnor**

Exports of tar and pitch by ports of exportation. 1 000 barrels

Årligen <i>Annual averages</i>	Stockholm		Väster- vik	Kalmar	Kristian- stad	Göteborg <i>Gothenburg</i>	Övriga svenska hamnar <i>Other Swedish ports</i>		Finland		Summa <i>Total</i>		
	Tjära <i>Tar</i>	Beck <i>Pitch</i>	Tjära	Tjära	Beck	Tjära	Beck	Tjära	Beck	Tjära	Beck	Tjära	Beck
1738/1740	28,3	4,0	4,9	3,5	2,1	0,4	0,9	1,9	1,7	4,4	2,7	43,4	11,4
1741/1745	42,1	4,1	5,3	4,7	3,1	0,6	1,0	3,7	2,0	1,9	0,2	58,2	10,4
1746/1750	53,5	5,2	5,2	6,2	4,0	0,9	1,0	4,8	3,6	1,3	0,0	71,9	13,8
1751/1755	56,9	8,7	4,8	5,8	3,9	0,3	0,7	3,1	3,6	1,2	0,0	72,1	16,9
1756/1760	73,8	8,9	6,0	8,0	3,9	0,5	0,5	3,8	3,5	2,0	0,1	94,1	16,9
1761/1765	79,1	7,4	5,0	8,0	3,2	1,1	0,1	3,5	3,3	2,6	0,3	99,2	14,3
1766/1770	58,3	9,6	2,3	5,5	2,9	0,9	0,2	3,0	3,0	8,2	1,4	78,2	17,1
1771/1775	65,5	10,4	1,6	5,2	2,7	1,0	0,1	3,6	2,1	10,1	2,4	87,1	17,7
1776/1780	72,1	12,7	2,5	9,3	3,2	4,0	0,2	6,1	4,6	20,0	1,8	114,0	22,6
1781/1785	70,7	10,1	4,3	8,0	4,8	3,7	0,8	6,9	5,8	29,3	2,6	123,0	24,2
1786/1790	87,8	13,1	1,3	4,9	5,0	2,9	0,4	5,5	2,8	23,8	2,3	126,1	23,5
1791/1795	86,7	13,5	1,3	3,8	5,1	5,0	1,0	6,7	2,7	25,2	2,5	128,7	24,9
1796/1800	81,3	10,1	0,9	2,7	4,0	6,3	0,8	6,4	2,4	41,7	3,8	139,2	21,1
1801/1805	91,4	12,5	0,9	2,9	3,1	6,8	1,0	6,7	2,7	41,2	3,8	149,9	23,1
1806/1810	60,6	5,0	0,5	2,6	1,2	11,2	1,3	11,6	3,1	12,8	1,5	99,5	12,0
1811/1812	36,0	3,4	0,1	0,6	0,4	12,4	0,5	21,1	4,7	.	.	70,3	9,0

**Tabell 1.15 Sverige—Finlands utförsel av tjära och beck: fördelning efter destinationsområden 1738—1812.
1 000 tunnor**

Exports of tar and pitch by first ports of call. 1 000 barrels

Årligen <i>Annual averages</i>	Östersjöområdet <i>Baltic countries</i>		Nederlanderna <i>Netherlands</i>		Storbritannien <i>Great Britain</i>		Latinska marknaden <i>Latin market</i>		Summa <i>Total</i>	
	Tjära <i>Tar</i>	Beck <i>Pitch</i>	Tjära	Beck	Tjära	Beck	Tjära	Beck	Tjära	Beck
1738/1740	15,3	2,5	7,5	4,0	10,6	0,1	8,1	4,8	143,4	11,4
1741/1745	18,8	2,0	19,1	4,3	9,3	0,1	11,0	3,9	58,2	210,4
1746/1750	24,2	2,5	22,2	5,2	14,6	1,4	10,9	4,7	71,9	13,8
1751/1755	25,4	2,5	20,2	4,6	10,2	0,2	16,3	9,6	72,1	16,9
1756/1760	32,9	3,2	31,1	9,4	21,0	0,6	9,1	3,7	94,1	16,9
1761/1765	38,9	2,9	23,7	6,7	23,2	1,4	13,4	3,3	99,2	14,3
1766/1770	37,3	3,4	14,1	6,1	6,5	0,2	20,3	7,4	78,2	17,1
1771/1775	35,7	3,0	17,4	4,6	8,7	0,3	25,3	9,8	87,1	17,7
1776/1780	33,0	4,0	16,2	7,7	34,0	4,9	30,8	6,0	114,0	22,6
1781/1785	39,9	5,2	13,7	4,3	30,2	3,0	39,2	11,7	123,0	24,2
1786/1790	40,0	4,5	16,8	5,9	39,1	3,2	30,2	9,9	126,1	23,5
1791/1795	51,3	6,3	13,9	5,1	32,7	3,3	30,8	10,2	128,7	24,9
1796/1800	49,5	6,4	12,7	4,0	47,2	3,1	29,8	7,6	139,2	21,1
1801/1805	65,7	7,3	15,9	3,3	40,7	4,9	27,6	7,6	149,9	23,1
1806/1810	45,6	6,3	1,4	0,3	43,7	3,8	8,7	1,6	99,5	12,0
1811/1812	38,2	6,1	8,2	0,4	11,9	1,1	12,0	1,4	70,3	9,0

¹ Därav 1 900 tunnor utan angiven destination. — ² Därav 100 tunnor utan angiven destination.

**Tabell 1.16 Sverige—Finlands utförsel av bräder och plånkor: fördelning efter utförselhamnar 1738—1812.
1 000 tolfter**

Exports of boards, battens, deals and planks by ports of exportation. 1 000 dozens

Årligen <i>Annual averages</i>	Stockholm			Göteborg <i>Gothenburg</i>			Övriga svenska hamnar <i>Other Swedish ports</i>			Finland			Summa <i>Total</i>		
	Enkla bräder <i>Boards</i>	Halv- botten- bräder <i>Battens</i>	Hel- botten- bräder, plankor <i>Deals, planks</i>	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor
1738/1740	7,8	16,4	0,1	13,8	3,0	8,2	49,7	2,4	1,7	36,4	0,5	0,0	107,7	22,3	10,0
1741/1745	7,6	14,4	0,0	13,8	0,2	8,2	55,8	2,2	0,6	9,0	0,3	0,0	86,1	17,1	8,8
1746/1750	3,0	15,5	0,1	15,1	8,8	2,0	50,0	2,6	0,8	6,9	0,3	0,0	75,0	27,2	2,9
1751/1755	1,8	14,1	0,1	20,3	7,2	0,0	48,3	2,9	0,8	8,3	0,5	0,0	178,7	24,8	1,0
1756/1760	2,6	17,4	0,1	15,8	11,3	0,0	58,3	4,3	0,8	9,2	0,5	0,1	86,0	33,5	0,9
1761/1765	3,2	20,6	0,4	14,2	8,7	0,8	69,4	6,7	1,0	9,8	1,9	0,1	96,7	37,9	2,3
1766/1770	7,7	18,3	0,5	16,8	5,8	0,5	66,7	6,2	1,6	13,0	3,0	0,1	2104,3	33,3	2,7
1771/1775	11,2	23,0	1,4	14,5	7,2	0,7	63,3	5,8	2,1	14,4	1,6	0,2	103,4	37,6	4,4
1776/1780	8,5	16,8	2,1	25,1	8,1	1,2	75,9	5,9	4,5	17,5	2,9	0,6	127,0	33,6	8,3
1781/1785	5,7	24,4	2,8	19,1	7,4	6,1	81,8	8,3	4,8	16,0	8,5	2,0	122,7	348,5	15,7
1786/1790	2,8	31,5	3,7	23,5	4,6	5,8	65,1	7,4	6,8	9,5	9,5	1,8	100,9	53,1	18,1
1791/1795	1,6	20,2	5,2	15,7	3,5	5,3	69,2	8,5	10,5	9,0	10,6	1,8	95,4	42,9	22,9
1796/1800	2,6	22,6	6,0	15,4	1,3	5,5	78,9	9,2	10,1	14,2	11,9	2,0	111,1	44,9	23,7
1801/1805	8,9	18,8	12,7	18,1	1,7	8,7	75,0	8,6	24,6	16,7	17,5	6,5	118,7	46,5	52,5
1806/1810	3,0	12,7	35,8	14,9	2,0	34,2	31,5	5,6	40,5	2,6	9,2	4,6	51,9	29,5	115,2
1811/1812	0,9	5,7	23,7	7,9	0,3	19,0	83,1	3,7	28,8	.	.	.	91,9	9,7	71,5

¹ Därav 2 200 tolfter utan angiven destination.

² Därav 1 300 tolfter utan angiven destination.

³ Därav 2 700 tolfter utan angiven destination.

**Tabell 1.17 Sverige—Finlands utförsel av bräder och plankor: fördelning efter destinationsområden 1738—
1812. 1 000 tolfter**

Exports of boards, battens, deals and planks by first ports of call. 1 000 dozens

Årligen <i>Annual averages</i>	Östersjöområdet <i>Baltic countries</i>			Nederlanderna <i>Netherlands</i>			Storbritannien <i>Great Britain</i>			Latinska marknaden <i>Latin market</i>		
	Enkla bräder <i>Boards</i>	Halv- botten- bräder <i>Battens</i>	Hel- botten- bräder, plankor <i>Deals, planks</i>	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor	Enkla bräder	Halv- botten- bräder	Hel- botten- bräder, plankor
1738/1740	42,6	0,6	0,1	19,9	0,5	0,0	14,3	11,2	8,6	30,9	9,9	1,2
1741/1745	43,1	0,4	0,1	5,0	0,6	0,0	10,3	6,5	8,0	27,8	9,5	0,6
1746/1750	35,9	0,2	0,0	1,6	0,4	0,0	13,9	15,1	2,4	23,4	11,4	0,3
1751/1755	32,5	0,2	0,0	1,1	0,4	0,0	20,3	10,3	0,5	22,6	13,9	0,4
1756/1760	45,9	0,7	0,0	1,1	0,4	0,0	13,3	14,0	0,5	25,6	18,3	0,3
1761/1765	60,5	2,1	0,2	0,9	0,6	0,1	14,7	16,9	1,5	20,5	18,3	0,4
1766/1770	62,8	3,9	0,1	1,2	0,4	0,0	10,7	9,8	1,9	28,3	19,3	0,5
1771/1775	56,7	0,8	0,1	1,3	0,4	0,0	11,0	11,2	3,3	34,5	25,3	0,8
1776/1780	73,6	1,4	0,5	1,5	0,6	0,0	19,2	10,6	6,6	32,6	21,0	1,2
1781/1785	72,8	3,8	1,9	0,9	0,7	0,1	14,3	6,3	10,7	34,6	35,0	3,0
1786/1790	53,9	6,4	1,3	0,9	1,3	0,1	15,3	6,6	12,7	30,8	38,7	4,0
1791/1795	69,0	7,9	4,1	0,6	0,5	0,1	12,2	5,4	15,5	13,8	29,1	3,2
1796/1800	86,3	12,6	3,6	0,3	0,6	0,0	10,5	2,7	16,4	14,1	28,9	3,6
1801/1805	85,3	13,4	8,2	1,3	2,1	0,4	10,0	4,1	34,9	21,9	27,0	9,2
1806/1810	36,2	13,4	18,6	0,1	0,3	0,8	8,1	6,5	83,3	7,3	9,4	12,4
1811/1812	86,4	4,7	6,4	0,3	0,0	14,1	1,6	0,8	29,4	3,8	4,1	21,6

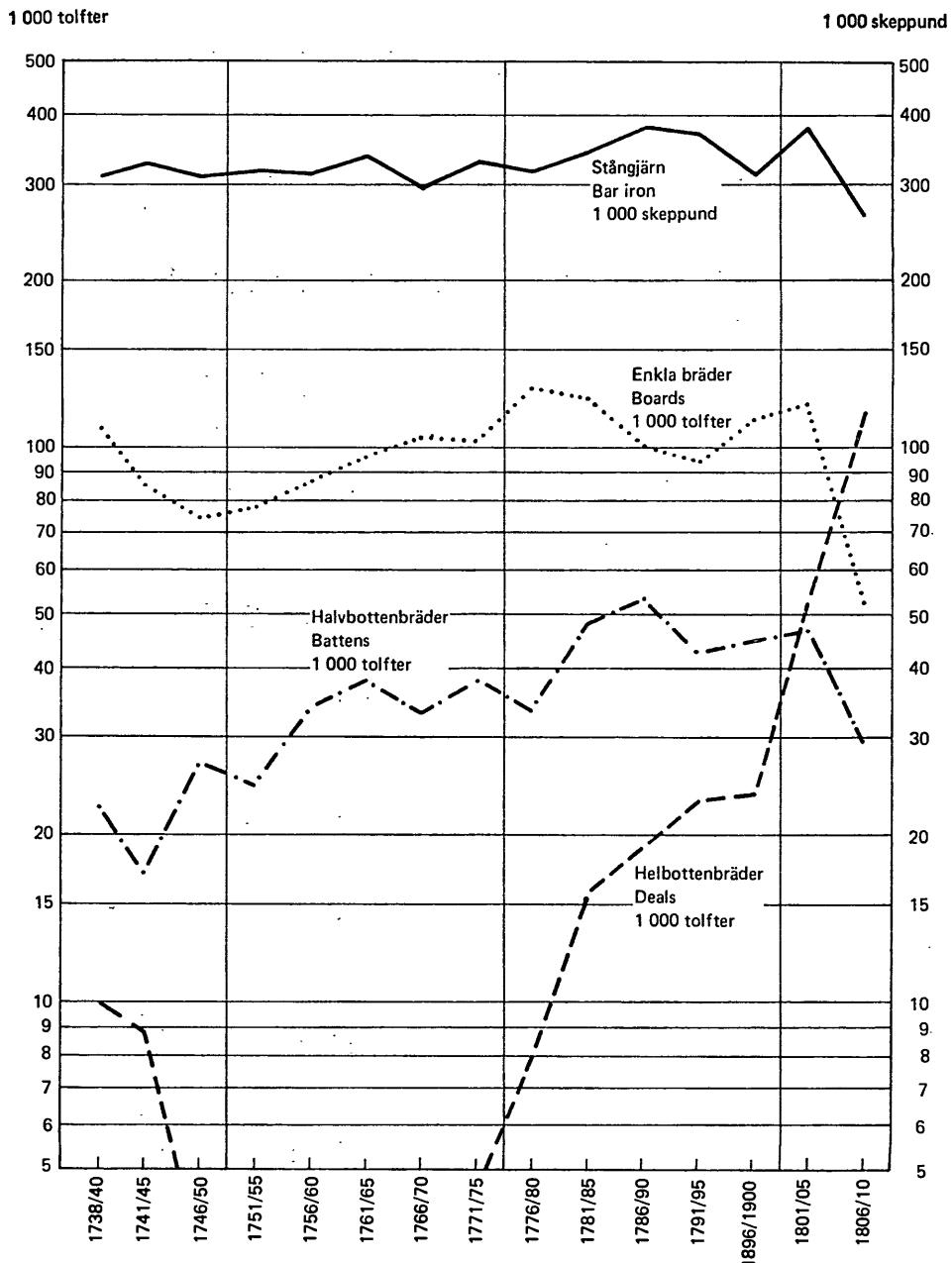
Diagram K 3 Utförsel av stångjärn och bräder 1738/1740—1806/1810

Exports of bar iron and of deals, battens and boards

Logaritmisk skala: 1000 tolfter i vänstra och 1000 skeppund i högra skalan

Logarithmic scale. Left scale: 1000 dozens. Right scale: 1000 ship pounds

Källor: tab 1.16 och 1.18

Tabell 1.18 Sverige—Finlands utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1738—1812. 1 000 skeppund
Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by ports of exportation. 1 000 ship pounds

Årligen Annual averages	Stockholm			Gävle			Norrköping			Västervik		
	Stång- järn <i>Bar iron</i>	Manu- faktur- järn <i>Semi- finished iron</i>	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>
1738/1740	192,0	1,7	2,0	18,7	1,3	—	8,6	0,7	0,0	1,8	—	—
1741/1745	196,8	1,7	2,1	21,9	0,5	0,0	9,3	0,3	—	2,2	0,0	—
1746/1750	185,6	2,9	2,4	23,6	0,7	0,0	6,1	0,1	0,0	2,8	—	—
1751/1755	182,9	3,3	2,2	25,0	0,5	0,0	4,1	0,1	—	2,7	0,0	—
1756/1760	189,4	4,4	2,1	24,1	0,6	0,0	3,7	0,0	—	3,7	0,0	—
1761/1765	207,4	5,5	2,4	22,2	0,8	0,0	6,3	0,2	—	3,0	0,0	—
1766/1770	182,6	5,8	2,7	20,9	0,5	0,0	6,9	0,5	—	2,6	0,0	—
1771/1775	201,9	8,1	3,2	19,9	0,4	0,0	12,3	0,6	0,0	2,3	0,0	0,0
1776/1780	190,4	9,3	2,6	22,2	0,2	—	13,7	1,6	0,0	3,4	0,0	—
1781/1785	192,1	15,5	3,3	29,3	0,9	0,0	11,6	2,4	0,0	4,7	0,1	—
1786/1790	215,5	24,2	3,7	34,5	1,9	0,0	10,6	3,0	0,1	4,3	0,0	0,0
1791/1795	226,8	21,7	3,6	33,0	1,1	—	8,5	1,3	0,2	4,4	0,0	0,0
1796/1800	187,7	18,0	4,3	29,0	0,5	0,0	9,2	1,2	0,4	3,7	0,0	0,0
1801/1805	218,1	19,8	5,5	32,9	0,6	0,0	10,5	1,7	1,4	6,3	0,1	0,0
1806/1810	138,5	8,2	2,2	14,4	0,2	0,0	5,7	0,4	0,2	4,1	0,0	0,0
1811/1812	138,7	4,8	3,2	18,3	0,0	0,2	6,9	0,1	0,4	5,5	0,0	—
Årligen	Göteborg			Uddevalla			Övriga <i>Others</i>			Summa <i>Total</i>		
	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn	Manu- faktur- järn	Stål <i>Steel</i>
1738/1740	80,6	0,2	0,1	0,8	0,3	0,3	5,4	0,5	0,0	308,0	4,7	2,4
1741/1745	84,0	0,1	0,1	4,8	0,7	0,6	7,4	0,3	0,0	326,4	3,6	2,8
1746/1750	80,2	0,5	0,1	6,1	1,2	0,8	6,7	0,6	0,1	311,1	6,0	3,5
1751/1755	85,3	1,7	0,1	6,1	1,0	0,9	6,1	0,3	0,1	312,2	6,8	3,3
1756/1760	79,8	2,2	0,7	2,0	0,1	0,6	4,3	0,1	0,0	307,0	7,4	3,4
1761/1765	84,4	3,2	1,1	3,6	0,1	0,2	6,8	0,3	0,1	333,7	10,0	3,8
1766/1770	72,8	2,9	0,9	0,9	0,2	0,3	6,4	0,1	0,0	293,1	10,0	3,9
1771/1775	89,2	4,1	1,0	0,4	0,5	0,8	5,6	0,4	0,0	331,8	14,1	5,0
1776/1780	86,6	5,2	1,1	0,8	0,3	0,4	4,0	0,2	0,0	321,2	16,8	4,1
1781/1785	100,8	8,2	1,0	0,5	0,1	0,4	5,7	0,7	0,1	344,6	27,9	4,8
1786/1790	110,6	7,9	1,3	0,6	0,5	0,5	4,2	0,5	0,0	380,4	37,9	5,6
1791/1795	96,8	6,7	0,7	1,4	0,8	0,1	3,8	1,2	0,0	374,7	32,8	4,6
1796/1800	73,7	5,2	0,7	5,2	0,9	0,3	5,5	1,3	0,0	313,9	27,2	5,8
1801/1805	93,8	6,3	1,5	6,1	1,1	0,4	8,1	1,9	0,1	375,8	31,5	8,9
1806/1810	88,4	5,5	1,3	0,6	0,1	0,0	11,1	1,4	0,1	262,8	15,8	3,8
1811/1812	84,8	3,3	3,8	0,4	0,0	0,0	31,9	2,7	0,1	286,6	11,0	7,8

Tabell 1.19 Sverige—Finlands utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter destinationsområden 1738—1812.
1 000 skeppund

Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by first ports of call. 1 000 ship pounds

Årligen Annual averages	Östersjöområdet <i>Baltic countries</i>			Nederlanderna <i>Netherlands</i>			Storbritannien <i>Great Britain</i>			Latinska marknaden <i>Latin market</i>		
	Stång- järn <i>Bar iron</i>	Manu- faktur- järn <i>Semi- finished iron</i>	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn <i>Bar iron</i>	Manu- faktur- järn <i>Semi- finished iron</i>	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn <i>Bar iron</i>	Manu- faktur- järn <i>Semi- finished iron</i>	Stål <i>Steel</i>	Stång- järn <i>Bar iron</i>	Manu- faktur- järn <i>Semi- finished iron</i>	Stål <i>Steel</i>
	60,8	1,2	0,4	32,5	1,9	0,3	180,9	0,7	0,0	33,8	0,8	1,7
1738/1740	60,8	1,2	0,4	32,5	1,9	0,3	180,9	0,7	0,0	33,8	0,8	1,7
1741/1745	78,1	1,3	0,5	38,7	1,5	0,3	168,3	0,3	0,0	41,1	0,6	1,9
1746/1750	69,9	1,8	0,6	30,1	2,0	0,4	176,3	0,5	0,1	34,7	1,6	2,5
1751/1755	66,0	2,5	0,9	29,3	0,5	0,1	180,0	1,2	0,0	37,0	2,7	2,1
1756/1760	64,2	2,5	0,7	22,8	0,9	0,2	189,4	1,7	0,0	30,4	2,5	2,4
1761/1765	71,2	3,7	1,0	27,8	2,0	0,6	203,1	2,9	0,0	31,4	1,4	2,1
1766/1770	65,8	2,7	0,4	22,6	1,5	0,4	163,5	2,5	0,0	41,1	3,4	3,0
1771/1775	63,9	3,2	0,7	25,2	2,2	0,7	177,3	3,0	0,1	65,3	5,6	3,5
1776/1780	66,5	3,5	0,7	23,4	2,2	0,2	158,4	3,0	0,0	73,0	8,2	3,1
1781/1785	73,4	5,1	1,0	19,5	1,8	0,1	144,3	2,8	0,1	107,2	18,2	3,5
1786/1790	58,0	5,0	0,8	15,2	1,6	0,5	192,1	5,0	0,0	115,2	26,2	4,3
1791/1795	86,2	7,7	1,1	14,7	0,9	0,2	189,2	5,7	0,0	84,5	18,5	3,3
1796/1800	83,1	7,3	1,6	8,4	0,9	0,2	159,5	3,1	0,1	63,0	15,8	3,9
1801/1805	102,6	10,6	2,5	7,1	0,6	0,1	176,7	3,5	1,2	89,5	16,7	5,0
1806/1810	71,7	6,8	0,7	1,8	0,0	0,0	119,9	2,2	1,2	69,6	6,8	1,8
1811/1812	97,6	5,6	0,5	54,5	0,3	2,7	34,9	0,4	0,6	99,7	4,7	3,9

**Tabell 1.20 Sverige—Finlands utförsel av koppar och mässingstråd:
fördelning efter utförselhamnar 1738—1812. Skeppund**
Exports of copper and brass wire by ports of exportation. Ship pounds

Årligen <i>Annual averages</i>	Stockholm			Övriga hamnar <i>Other ports</i>			Summa <i>Total</i>		
	Bleck- koppar <i>Copper plates</i>	Går- koppar, bearbe- tad <i>Gar- copper & worked copper</i>	Mässings- tråd <i>Brass wire</i>	Bleck- koppar	Går- koppar, bearbe- tad <i>Gar- copper & worked copper</i>	Mässings- tråd	Bleck- koppar	Går- koppar, bearbe- tad <i>Gar- copper & worked copper</i>	Mässings- tråd
1738/1740	275	577	2 011	—	11	213	275	588	2 224
1741/1745	443	284	2 093	2	17	309	445	301	2 402
1746/1750	67	272	1 805	—	8	54	67	280	1 859
1751/1755	203	439	2 068	2	11	35	205	450	2 103
1756/1760	318	564	1 955	—	2	436	318	566	2 391
1761/1765	192	908	1 276	2	9	232	194	917	1 508
1766/1770	527	864	2 031	13	11	496	540	875	2 527
1771/1775	888	1 622	2 366	34	139	529	922	1 761	2 895
1776/1780	380	1 002	2 913	53	211	994	433	1 213	3 907
1781/1785	2 104	1 195	2 634	91	229	1 299	2 195	1 424	3 933
1786/1790	343	2 451	2 886	22	231	1 295	365	2 682	4 181
1791/1795	458	2 362	1 309	175	130	95	633	2 492	1 404
1796/1800	433	1 647	1 494	90	85	31	523	1 732	1 525
1801/1805	303	3 397	1 569	119	357	46	422	3 754	1 615
1806/1810	81	3 110	108	76	248	24	157	3 358	132
1811/1812	13	1 179	123	50	447	70	63	1 626	193

**Tabell 1.21 Sverige—Finlands utförsel av koppar och mässingstråd: fördelning efter destinationsområden
1738—1812. Skeppund**

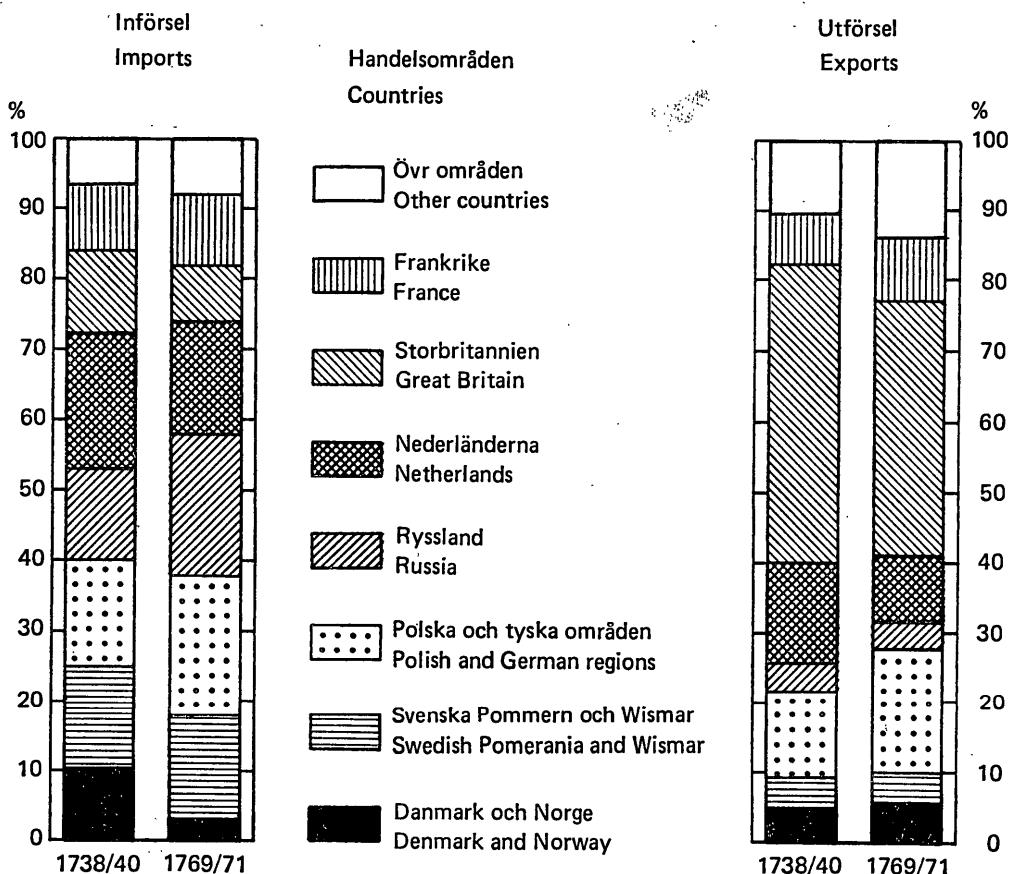
Exports of copper and brass wire by first ports of call. Ship pounds

Årligen <i>Annual averages</i>	Östersjöområdet <i>Baltic countries</i>			Nederlanderna <i>Netherlands</i>			Storbritannien <i>Great Britain</i>			Latinska marknaden <i>Latin market</i>		
	Bleck-koppar <i>Copper plates</i>	Går-koppar, bearbetad koppar <i>Gar-copper & worked copper</i>	Mässings-tråd <i>Brass wire</i>	Bleck-koppar	Går-koppar, bearbetad koppar	Mässings-tråd	Bleck-koppar	Går-koppar, bearbetad koppar	Mässings-tråd	Bleck-koppar	Går-koppar, bearbetad koppar	Mässings-tråd
1738/1740	103	475	213	72	5	376	5	3	149	97	103	1 486
1741/1745	73	281	284	193	—	721	13	2	101	160	19	1 297
1746/1750	7	205	248	57	7	293	—	2	51	3	65	1 267
1751/1755	50	67	104	103	96	76	—	0	98	51	289	1 825
1756/1760	104	548	242	172	4	248	11	8	158	29	7	1 745
1761/1765	138	905	153	51	3	179	0	—	125	5	9	1 052
1766/1770	181	671	128	161	79	207	0	0	91	197	123	2 102
1771/1775	455	1 533	74	263	82	49	1	0	84	201	147	2 688
1776/1780	207	1 097	81	69	23	41	15	—	12	141	94	3 775
1781/1785	289	1 229	83	137	12	10	0	0	2	1 769	182	3 838
1786/1790	113	2 148	67	32	53	—	—	16	28	219	464	4 085
1791/1795	294	1 605	55	52	119	9	0	152	1	286	616	1 339
1796/1800	353	1 520	95	100	109	90	—	3	1	70	99	1 340
1801/1805	303	3 406	340	39	57	12	2	177	198	80	113	1 067
1806/1810	127	3 308	130	—	20	—	12	26	1	16	3	1
1811/1812	56	1 551	193	—	75	—	—	—	—	8	—	—

Diagram L 1 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter handelsområden 1738/1740 och 1769/1771

Value of imports and exports by countries

Källor: tab 1.22 och 1.23

Täbell 1.22 Värde (fob) av införda och utförda varor efter handelsområden varifrån varorna närmast ankommit eller dit de närmast avgått 1738—1740

Value of imported or exported commodities by countries

I värdet av införda varor ingår frakter för införsel med utländska fartyg; i värdet av utförda varor ingår frakter för utförsel med svenska fartyg. Jfr anm till tab 1.9 och 1.13.

Freight is included for imports on board foreign vessels and for exports on board Swedish vessels.

Handelsområden <i>Countries¹</i>	1738	1739	1740
	1 000 daler silvermynt ²		
Införsel Imports			
Danmark och Norge <i>Denmark and Norway</i>	706	564	813
Danzig och Elbing	187	246	376
Königsberg och andra preussiska hamnar <i>Königsberg and other Prussian ports</i>	125	207	200
Lybeck <i>Lübeck</i>	688	242	149
Svenska Pommern och Wismar <i>Swedish Pomerania and Wismar</i>	748	964	1 292
Hamburg och andra tyska hamnar <i>Hamburg and other German ports</i>	218	143	253
Ryssland och Lifland <i>Russia and Livonia</i>	605	1 351	713
Nederlanderna <i>Netherlands</i>	1 438	1 050	1 309
Storbritannien och Irland <i>Great Britain and Ireland</i>	1 100	787	470
Frankrike <i>France</i>	671	527	778
Portugal <i>Portugal</i>	176	241	211
Spanien <i>Spain</i>	—	40	3
Medelhavet <i>Mediterranean</i>	251	159	141
Levanten <i>Levant</i>	—	68	22
Summa Total	6 913	6 589	6 730
Utförsel Exports			
Danmark och Norge	324	290	322
Danzig och Elbing	121	160	189
Königsberg och andra preussiska hamnar	202	115	190
Lybeck	461	420	386
Svenska Pommern och Wismar	287	313	287
Hamburg och andra tyska hamnar	170	154	137
Ryssland och Lifland	233	344	224
Nederlanderna	1 110	904	888
Storbritannien och Irland	2 992	3 212	2 448
Frankrike	583	381	675
Portugal	406	362	455
Spanien	34	29	15
Medelhavet	249	200	225
Levanten	—	122	80
Summa	7 172	7 006	6 521

¹ For imports: last port of consignment. For exports: first port of call. — ² Se kap 9. See ch. 9.

Tabell 1.23 Värde (fob) av införda och utförda varor efter handelsområden, varifrån varorna närmast ankommit eller dit de närmast avgått 1769—1771

Value of imported and exported commodities by countries

Se anm till tab 1.22. See note to Table 1.22.

Handelsområden <i>Countries</i>	1769	1770	1771			
	1 000 riksdaler specie ¹					
Införsel Imports						
Danmark och Norge <i>Denmark and Norway</i>	81	105	99			
Danzig och Elbing	361	287	331			
Königsberg och andra preussiska hamnar <i>Königsberg and other Prussian ports</i>	200	142	149			
Hamburg, Lybeck, Holstein och andra tyska hamnar <i>Hamburg, Lübeck, Holstein and other German ports</i>	104	65	57			
Svenska Pommern och Wismar <i>Swedish Pomerania and Wismar</i>	558	421	236			
Ryssland och Kurland <i>Russia and Courland</i>	493	502	682			
Nederlanderna <i>Netherlands</i>	426	544	429			
Storbritannien och Irland <i>Great Britain and Ireland</i>	197	202	238			
Frankrike <i>France</i>	250	367	257			
Portugal <i>Portugal</i>	60	60	102			
Spanien <i>Spain</i>	27	33	34			
Italien och övriga Medelhavet <i>Italy and Mediterranean</i>	85	50	93			
Amerika <i>America</i>	—	—	0			
Ostindien <i>East Indies</i>	18	53	59			
Summa Total	2 860	2 831	2 766			
Utförsel Exports						
Danmark och Norge	180	185	194			
Danzig och Elbing	168	180	128			
Königsberg och andra preussiska hamnar	162	118	151			
Hamburg, Lybeck, Holstein och andra tyska hamnar	319	356	284			
Svenska Pommern och Wismar	158	159	172			
Ryssland och Kurland	160	109	92			
Nederlanderna	328	345	291			
Storbritannien och Irland	1 298	1 112	1 334			
Frankrike	322	330	365			
Portugal	215	193	213			
Spanien	98	33	45			
Italien och övriga Medelhavet	161	195	218			
Amerika	7	35	5			
Ostindien	0	—	1			
Summa	3 576	3 350	3 493			

¹. Se kap 9. See ch. 9.

**Tabell 1.24 Värde (fob) av införda varor, fördelade i grupper,
1769—1771**

Value of imported commodities in groups

Varugrupper <i>Commodity groups</i>	1769	1770	1771
	1 000 riksdaler specie ¹		
1. Sidenvaror <i>Silk tissues</i>	4	3	2
2. Linne- och bomullsvaror <i>Linen or cotton tissues</i>	37	40	49
3. Kläde <i>Broadcloth</i>	—	0	—
4. Kramvaror <i>Haberdashery</i>	[6	2	4
5. Drogerier <i>Oils, drugs, etc.</i>	42	52	53
Bomolja <i>Olive oil</i>	4	7	8
Lin-, hamp- och rovolja <i>Linseed, hempseed or beet oil</i>	18	24	26
6. Tobak <i>Tobacco</i>	66	80	82
7. Färger <i>Dyestuffs</i>	92	121	98
Koschenill <i>Cochineal</i>	2	24	12
Indigo <i>Indigo</i>	33	57	48
8—9. Kryddkramvaror, specerier <i>Groceries</i>	137	224	203
Kaffe <i>Coffee</i>	12	97	94
Peppar <i>Pepper</i>	12	10	8
Russin <i>Raisins</i>	24	28	25
Sviskon <i>Prunes</i>	10	7	3
10. Socker <i>Sugar</i>	146	220	145
11. Salt <i>Salt</i>	142	109	200
12. Spannmål <i>Grain</i>	1 103	783	818
Ärter <i>Peas</i>	34	19	13
Vete <i>Wheat</i>	115	58	155
Råg <i>Rye</i>	654	490	473
Korn <i>Barley</i>	108	86	108
Malt <i>Malt</i>	181	124	62
13. Levande kreatur <i>Cattle</i>	1	17	19
14. Viktualievaror <i>Provisions</i>	164	108	112
Ost <i>Cheese</i>	34	27	27
Fläsk <i>Pork</i>	19	6	9
Salt kött <i>Salted meat</i>	7	4	4
Smör <i>Butter</i>	22	7	23
Talg <i>Tallow</i>	80	63	48
15. Fiskvaror <i>Fish</i>	38	30	35
16. Frukt <i>Fruits</i>	10	13	12
17. Allehanda varor <i>Sundries</i>	96	120	126
Bly <i>Lead</i>	15	16	20
Zink <i>Spelter</i>	11	8	5
Tenn <i>Tin</i>	14	20	19
Stenkol <i>Coal</i>	13	8	11
18. Drycker <i>Beverages</i>	122	135	82
19. Råvaror <i>Raw materials</i>	590	697	641
Silke <i>Silk</i>	114	123	125
Bomull <i>Cotton</i>	14	17	11
Hampa <i>Hemp</i>	114	129	95
Lin <i>Flax</i>	78	104	118
Hudar och skinn, oberedda <i>Hides and skins, undressed</i>	26	35	26
Sulläder <i>Sole leather</i>	33	42	52
Ull, spansk <i>Wool, Spanish</i>	30	54	27
Ull, grov <i>Wool, coarse</i>	95	94	125
20. Ostindiska varor <i>East Indian commodities</i>	18	53	59
Summa Total	2 814	2 807	2 740

¹ Se kap 9. See ch. 9.

**Tabell 1.25 Värde (fob) av utförda varor, fördelade i grupper,
1769—1771**

Value of exported commodities in groups

Varugrupper <i>Commodity groups</i>	1769	1770	1771
	1 000 riksdaler specie ¹		
1. Koppar <i>Copper</i>	72	238	113
Bleckkoppar <i>Copper plates</i>	16	32	20
Gårkoppar <i>Gar-copper</i>	36	75	73
Myntade kopparplåtar <i>Copper plate coins</i>	19	130	15
2. Mässing <i>Brass</i>	178	139	114
Mässingstråd <i>Brass wire</i>	176	138	113
3. Järn och stål <i>Iron and steel</i>	2 258	1 994	2 294
Järnankare <i>Iron anchors</i>	5	7	5
Järnkanoner <i>Iron cannons</i>	17	12	10
Bandjärn <i>Hoop iron</i>	6	5	10
Bultjärn <i>Bolt iron</i>	2	1	3
Knippjärn <i>Bundle iron</i>	34	36	45
Stångjärn <i>Bar iron</i>	2 031	1 763	2 061
Järnplåtar <i>Sheet iron</i>	56	42	48
Spik <i>Nails</i>	24	23	24
Stål <i>Steel</i>	48	49	52
4. Trävaror <i>Wooden goods</i>	206	173	168
Furubjälkar <i>Balks</i>	3	4	3
Enkla bräder <i>Boards</i>	110	91	81
Halvbottenbräder <i>Battens</i>	64	58	60
Helbottenbräder, plankor <i>Deals, planks</i>	9	4	9
Läktar, rafter <i>Laths, rafts</i>	1	2	3
Sparrar <i>Spars</i>	5	3	1
5. Sten <i>Stone</i>	9	7	7
6. Pälsverk och skinn <i>Furs and skins</i>	1	1	2
7. Spannmål <i>Grain</i>	0	—	—
8. Viktualievaror <i>Provisions</i>	0	0	0
9. Fiskvaror <i>Fish</i>	338	290	264
Sill, saltad <i>Herring, salted</i>	337	290	264
10. Levande kreatur <i>Cattle</i>	0	1	4
11. Linnevaror <i>Linen tissues</i>	1	2	0
12. Allehanda varor <i>Sundries</i>	279	290	296
Alun <i>Alum</i>	20	29	38
Pottaska <i>Potash</i>	52	47	24
Beck <i>Pitch</i>	35	32	41
Kalk <i>Lime</i>	14	16	16
Tjära <i>Tar</i>	128	133	152
Tran <i>Train oil</i>	2	—	0
13. Nederlagsvaror <i>Bonded goods</i>	29	11	23
Salt <i>Salt</i>	23	2	12
Summa Total	3 371	3 146	3 285

¹ Se kap 9. See ch. 9.

Tabell 1.26 Sverige—Finlands handelsbalans 1769—1771.
1 000 riksdaler specie
Balance of trade

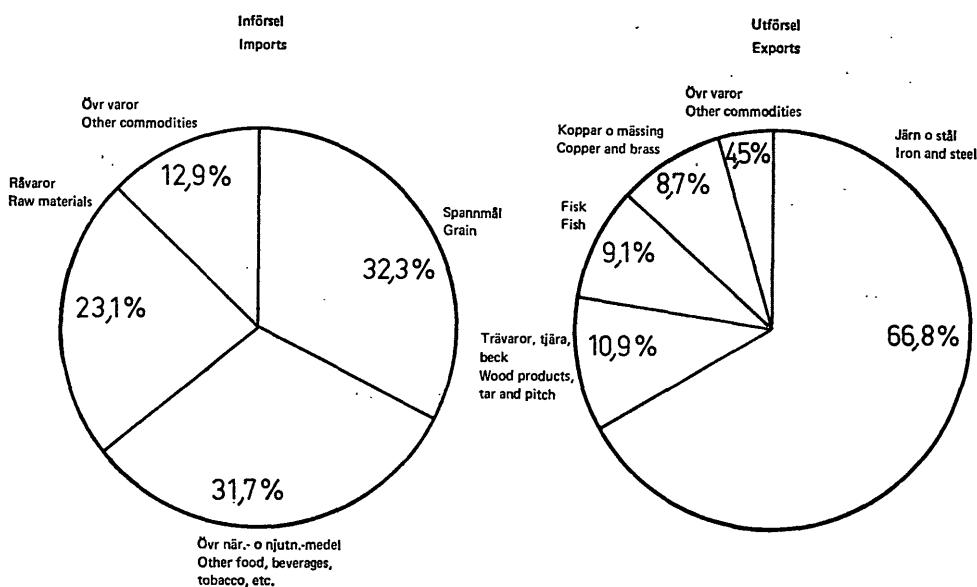
	1769	1770	1771
Generalsammandrag av import och export <i>Imports and exports</i>			
Export av varor (fob) <i>Exports of commodities</i>	+ 3 370	+ 3 145	+ 3 285
Import av varor (fob) <i>Imports of commodities</i>	- 2 814	- 2 807	- 2 740
Frakter för export med svenska skepp <i>Freight profits from exports on board Swedish vessels</i>	+ 205	+ 205	+ 208
Frakter för import med främmande skepp <i>Freight costs for imports on board foreign vessels</i>	- 45	- 23	- 26
Summa Total	+ 716	+ 520	+ 727
Balanssluträkning <i>Balance</i>			
Exportöverskott <i>Net exports</i>	+ 716	+ 520	+ 727
Vinst av handeln på Ostindien <i>East Indian trade</i>	+ 149	+ 217	+ 217
Vinst av svenska fraktfarten i Medelhavet och andra farvatten <i>Swedish trade in the Mediterranean and other foreign waters</i>	+ 150	+ 150	+ 150
Import av guld, silver och speciemynt <i>Imports of gold, silver and coins</i>	- 79	- 126	- 22
Upplupna räntor på handelskrediter <i>Interests on commercial credits</i>	- 150	- 145	- 180
Utgifter för fredsverkets underhållande med Marocko och de afrikanska republikerna till säkerhet för handeln och sjöfarten ¹ <i>Payments to the Barbary States²</i>	- 35	- 27	- 67
Smuggling och oriktiga angivelser i tullen <i>Losses from smuggling and incorrect customs declarations</i>	- 600	- 560	- 600
Balans Balance	- 151	- 29	- 225

¹ För utbetalningarna till de s k barbareskstaterna, se kap 7. — ² See ch. 7.

Diagram V 1 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1769/1771

Value of imported and exported commodities by commodity groups

Källor: tab 1.24 och 1.25

Tabeller och diagram 1815—1862

Tables and charts 1815—1862

**För enheter för mått och vikt och deras motsvarigheter
enligt metersystemet se Bilaga A**

**For units of measurement and their metric
equivalents see Appendix A**

**I tabeller med avrundade tal kan smärre avvikeler förekomma
mellan summan av dessa tal och den angivna slutsumman**

**In tables where figures have been rounded to the nearest final digit,
there may be a slight discrepancy between the sum of the
constituent items and the total as shown**

Tabell 2.1 Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1815—1862
 Quantity of principal commodities imported

År Year	Smör Butter	Ost Cheese	Sill, saltad Herring, salted	Vete Wheat	Råg Rye	Korn ¹ Barley	Havre Oats	Malt ² Malt	Ärter Peas
	Lispund Lispunds	Skålpond Pounds	Tunnor resp centner ³	Tunnor Barrels					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1815	87 622	1 352 670	443 040	13 438	93 697	56 066	9 800	47 600	3 982
1816	98 942	961 180	437 134	11 395	120 040	48 095	2 642	15 729	3 311
1817	135 733	1 029 627	431 189	1 228	104 776	40 457	3 161	17 895	1 585
1818	90 181	807 137	441 414	24 089	350 574	72 596	2 922	20 155	1 584
1819	75 077	645 587	59 179	23 337	160 028	152 532	19 068	19 523	5 473
1820	127 027	822 606	90 521	29	5 857	8 031	11 724	9 674	2 244
1821	516	386 114	106 775	187	582	1 968	924	936	2 058
1822	167	870 180	102 142	1 060	4 576	15 332	1 583	788	699
1823	85 409	4598 600	122 596	2	320	784	676	44	54
1824	88 795	767 320	108 287	—	1 966	707	269	24	25
1825	100 441	644 984	145 017	9	1 404	722	260	6	45
1826	102 645	833 720	162 974	6	21 340	75 750	42 679	7	3 182
1827	141 380	651 998	115 513	61	209 130	98 149	3 161	412	4 543
1828	135 125	780 863	173 871	1	515	152	12	—	67
1829	89 519	580 826	138 788	1	750	1	23	1	21
1830	74 366	533 233	97 943	6	19 985	4 779	1 410	15	22
1831	80 284	353 930	150 554	414	30 555	59 124	4 080	19	270
1832	64 296	230 725	148 167	23	42 106	22 895	282	661	42
1833	80 875	602 055	154 012	21	2 435	566	42	3	26
1834	89 191	435 412	161 537	1	1 207	168	12	19	39
1835	61 253	696 415	121 992	6 353	28 421	9 831	118	24	607
1836	79 112	176 061	125 900	73	3 187	1 482	127	15	110
1837	82 472	462 136	204 704	235	9 875	49 410	12 182	497	735
1838	111 755	316 629	104 231	9 675	217 275	202 907	85 822	2 196	5 823
1839	106 192	239 667	.99 323	3 106	83 649	28 978	166	539	600
1840	87 298	189 156	183 406	1 347	3 998	2 696	11	164	55
1841	80 015	308 036	156 321	9 533	35 388	1 947	52	14	355
1842	61 054	84 800	159 374	6 686	56 437	28 096	80	179	1 332
1843	61 416	126 980	100 591	1 637	21 371	5 012	44	24	215
1844	52 680	222 840	184 865	16 931	4 871	1 156	36	7	796
1845	1 135	120 540	175 356	34 329	8 355	2 335	125	15	735
1846	150	107 280	206 251	6 983	36 922	38 389	95	86	913
1847	194	185 420	190 558	96	7 137	1 909	129	30	174
1848	229	78 780	188 940	250	3 492	493	40	47	42
1849	8 871	338 120	258 532	182	18 359	643	16	61	697
1850	5 403	320 200	182 977	1 066	121 073	2 837	783	49	3 146
1851	2 297	406 100	231 383	34 065	235 208	74 865	2 775	1 599	6 292
1852	1 253	439 500	193 115	20 318	186 138	87 635	3 238	330	14 046
1853	1 046	423 220	180 915	5 219	123 580	14 784	991	191	561
1854	3 999	314 380	233 228	6 158	35 792	3 706	42	38	372
1855	42 761	635 060	268 127	1 676	36 919	3 640	318	—	87
1856	88 314	1 435 080	202 971	62 575	173 440	52 708	7 043	..	19 918
1857	104 455	1 805 360	180 078	39 654	174 169	72 517	8 589	..	15 760
1858	72 450	868 560	344 016	17 027	49 647	3 147	1 059	..	701
1859	91 285	1 268 600	479 166	2 148	32 876	9 041	1 274	..	179
1860	100 630	1 163 300	550 080	4 862	62 663	4 582	1 649	..	120
1861	130 585	1 407 000	454 408	971	496 139	21 415	3 518	..	4 439
1862	106 235	1 175 200	611 077	19 109	314 561	37 669	1 154	..	14 405

Tabell 2.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1815—1862

År Year	Kaffe <i>Coffee</i>	Socker <i>Sugar</i>	Tobak, alla sorter <i>Tobacco</i>	Cigarrer <i>Cigars</i> ⁵	Peppar <i>Pepper</i>	Russin <i>Raisins</i>	Sviskon <i>Prunes</i>	Vin ⁶ <i>Wine</i>	Sprit ⁷ <i>Spirits</i>
	Skålpond <i>Pounds</i>			Styck <i>Pieces</i>		Skålpond <i>Pounds</i>		Fat <i>Casks</i>	Fat resp centner ⁷
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1815	43 549 847	7 497 589	2 301 708	..	65 708	435 599	451 595	7 004	43 153
1816	4922 239	7 702 767	2 882 320	..	76 853	184 511	119 809	5 667	1 966
1817	1 630 271	5 816 481	42 032 825	..	61 864	68 033	349 617	1 882	1 929
1818	1 309 621	5 464 815	42 445 205	..	86 314	184 527	413 423	935	504
1819	1 616 951	5 715 134	2 622 646	..	85 881	209 036	159 950	5 525	4988
1820	1 092 358	5 820 032	2 294 525	..	103 107	239 799	568 818	6 453	901
1821	1 980 701	9 779 493	3 282 001	..	72 268	153 964	174 167	4 087	1 305
1822	1 370 024	8 025 512	3 184 152	..	69 845	195 171	394 674	..	759
1823	1 553 943	6 129 188	2 218 856	..	51 082	213 830	336 808	..	770
1824	1 265 135	7 631 287	3 389 564	..	27 549	166 654	193 518	2 337	346
1825	1 706 547	6 103 183	2 032 220	1 775	75 092	258 189	308 990	47 643	379
1826	1 928 696	10 247 617	2 344 948	10 604	90 846	342 598	439 096	6 578	597
1827	2 581 523	8 787 202	2 290 451	10 850	102 964	303 514	409 259	5 971	446
1828	2 532 142	9 395 301	2 800 847	..	139 927	337 981	310 877	6 135	540
1829	2 808 519	9 490 965	2 372 123	31 898	140 913	366 690	438 963	6 090	796
1830	3 109 087	10 929 673	2 777 255	92 642	166 734	495 562	440 565	6 388	755
1831	3 267 316	10 206 033	2 654 562	61 259	108 964	334 603	409 258	6 259	2 157
1832	3 151 144	10 066 107	2 437 367	84 471	119 941	468 239	164 554	6 878	3 516
1833	3 248 311	11 487 473	2 911 724	179 475	180 300	596 622	590 992	6 550	2 942
1834	3 974 317	11 539 744	2 976 390	318 927	201 727	444 001	323 393	7 001	2 528
1835	3 870 483	14 785 948	3 261 704	285 437	156 461	374 295	373 478	8 615	3 425
1836	3 798 312	7 828 726	3 061 816	531 875	221 649	570 937	283 831	7 358	3 177
1837	4 432 126	11 956 346	3 176 646	317 825	189 302	512 583	320 284	7 595	3 073
1838	3 992 770	13 173 022	2 965 860	414 116	168 724	564 245	478 710	6 878	3 211
1839	4 353 719	13 620 730	2 708 180	374 362	177 705	493 528	464 405	6 797	3 183
1840	5 191 372	13 671 301	3 262 065	688 501	266 671	734 529	387 401	7 010	3 484
1841	5 306 620	14 512 286	3 851 076	1 184 823	235 258	604 079	444 961	7 546	4 640
1842	6 227 012	16 264 961	3 813 628	..	231 743	782 115	368 095	7 662	4 072
1843	6 105 046	16 683 131	3 522 737	..	158 440	729 201	538 082	6 866	4 061
1844	6 223 332	18 337 806	3 055 421	..	181 013	668 364	427 203	6 707	4 291
1845	6 817 507	18 892 024	4 052 242	..	269 736	773 223	510 290	7 152	4 432
1846	7 231 148	18 516 880	4 173 693	..	259 697	854 691	410 215	7 459	5 087
1847	7 157 977	19 067 786	2 858 548	..	177 086	798 045	509 814	7 926	5 587
1848	9 168 116	21 933 587	3 591 604	..	293 570	866 649	621 886	8 169	6 258
1849	8 168 898	23 802 016	3 802 222	..	296 828	969 891	461 576	9 254	6 601
1850	7 945 085	24 367 942	3 348 863	..	220 787	767 463	420 496	8 429	6 482
1851	8 945 522	24 754 738	4 134 523	..	221 635	1 008 739	593 399	8 919	6 664
1852	9 989 964	25 867 650	4 466 348	..	240 977	813 870	514 450	8 929	6 994
1853	10 797 073	24 514 785	4 898 224	..	288 954	765 460	509 113	8 859	9 580
1854	12 881 071	30 813 056	4 018 319	..	350 176	803 829	585 927	10 049	7 646
1855	13 642 372	37 130 140	4 587 821	..	353 109	967 990	628 266	11 006	13 995
1856	14 470 278	35 400 992	6 007 281	..	344 821	1 005 595	914 678	1 042	91 091
1857	13 734 086	37 137 236	4 489 595	..	322 325	797 631	563 867	904	454 604
1858	14 302 106	29 649 844	4 649 393	..	266 583	738 719	485 239	602	22 610
1859	15 455 082	35 708 203	4 460 518	..	342 073	1 031 779	642 408	818	16 889
1860	15 155 804	39 378 412	5 735 036	..	360 040	1 092 009	615 935	892	18 602
1861	15 856 549	42 870 239	8 089 221	..	353 495	1 060 500	744 952	972	27 285
1862	15 891 498	38 522 880	3 693 282	..	366 092	1 151 389	752 022	1 043	21 962

Tabell 2.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1815—1862

År	Silke <i>Silk</i>	Ull <i>Wool</i>	Lin <i>Flax</i>	Bomull <i>Cotton</i>	Hampa <i>Hemp</i>	Ylle- vävnader ⁸ <i>Wool fabrics</i>	Bomulls- vävnader ⁸ <i>Cotton fabrics</i>	Läder, hudar, skinn <i>Leather, hides, etc.</i>
	Skålpond <i>Pounds</i>	Lispund <i>Lispunds</i>		Skålpond	Lispund	Alnar resp skålpond <i>Sw. ells or pounds⁸</i>		Skålpond
	19	20	21	22	23	24	25	26
1815	34 934	13 812	65 487	192 969	238 453	..	..	425 372
1816	24 223	28 993	34 135	112 398	113 422	..	..	422 092
1817	23 462	64 602	49 473	324 200	110 853	..	..	432 497
1818	26 254	25 126	40 198	224 726	130 025	..	..	449 233
1819	23 053	33 964	60 511	388 875	166 516	110 199	—	431 769
1820	27 739	48 231	32 498	456 715	142 237	20	—	8 922
1821	32 727	46 872	5 225	417 923	109 393	21 213	—	6 533
1822	30 891	55 201	3 566	279 722	153 880	43	—	427 369
1823	25 127	58 121	8 192	406 822	206 160	42	—	—
1824	30 762	61 846	25 008	264 117	168 440	30 305	—	—
1825	31 573	40 381	12 442	267 398	207 372	834 632	340 532	76 340
1826	36 538	61 622	31 135	495 673	172 600	435 841	152 920	54 223
1827	21 683	60 729	29 372	546 587	159 580	447 351	133 431	506 314
1828	30 869	62 014	21 889	409 500	129 700	470 662	163 240	690 304
1829	25 738	81 185	36 053	572 092	135 699	842 053	381 351	41 286 431
1830	29 579	54 980	13 867	543 124	151 360	644 017	279 853	41 573 391
1831	18 663	39 337	5 980	794 434	56 640	574 418	405 305	473 967
1832	33 397	61 886	9 156	830 292	204 860	975 127	675 018	1 300 935
1833	31 620	69 258	6 610	793 728	155 640	863 620	688 701	1 618 974
1834	21 991	71 186	4 704	757 797	176 680	933 410	568 453	1 850 522
1835	36 507	85 778	2 959	850 887	177 060	1 233 524	813 042	2 184 116
1836	21 720	38 149	430	1 177 989	198 920	895 754	1 093 769	1 313 637
1837	25 852	75 780	2 421	993 461	156 860	1 153 715	1 016 804	1 230 743
1838	25 881	61 970	1 966	1 296 322	173 120	1 017 117	773 917	874 581
1839	27 827	66 008	1 626	1 297 687	223 140	1 044 724	957 954	729 269
1840	32 142	74 183	753	1 853 384	235 060	1 078 497	841 795	1 188 737
1841	37 191	107 791	298	1 832 431	170 060	1 338 664	820 643	3 071 045
1842	37 167	82 306	404	2 883 553	178 020	135 574	174 023	3 515 772
1843	30 504	73 061	359	2 605 330	144 980	106 620	148 137	2 818 526
1844	31 201	76 857	1 739	3 210 028	128 200	81 079	132 956	1 737 744
1845	33 221	83 156	38	3 386 770	197 440	78 438	140 686	2 231 438
1846	35 952	97 313	186	3 342 525	208 360	75 628	146 257	2 411 708
1847	45 426	102 215	655	4 886 516	212 220	66 749	149 792	2 969 447
1848	64 329	131 190	1 315	8 073 989	218 580	98 995	187 168	3 732 713
1849	48 456	134 408	1 654	6 514 512	289 900	124 465	212 855	4 543 661
1850	40 172	103 829	4 100	4 649 488	258 960	92 544	171 020	3 919 006
1851	45 558	108 137	5 435	7 977 629	181 260	105 340	197 304	3 080 544
1852	42 431	90 886	8 122	8 636 531	201 420	97 207	166 757	3 428 431
1853	38 746	78 664	2 949	9 878 198	249 200	87 240	172 301	2 060 774
1854	49 984	128 206	8 344	14 742 367	168 580	202 832	254 961	4 416 131
1855	2 029	205 475	13 304	14 733 529	246 460	1 011 519	962 287	5 442 074
1856	2 043	189 893	14 531	16 835 520	307 860	1 336 894	1 241 734	4 658 318
1857	1 563	105 233	12 400	12 061 500	231 660	918 300	633 816	2 771 391
1858	1 988	54 112	3 632	9 953 063	128 300	594 874	445 608	8 212 261
1859	4 109	100 580	4 750	15 169 452	248 040	1 042 484	834 354	4 564 401
1860	13 594	127 410	11 850	19 226 177	204 345	1 004 933	852 578	6 819 174
1861	6 219	159 355	13 795	18 145 567	201 180	1 094 411	866 208	6 736 074
1862	5 829	135 788	26 085	3 064 285	241 640	1 234 934	864 963	5 610 425

Tabell 2.1 (forts). Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1815—1862

År Year	Talg <i>Tallow</i>	Bomolja <i>Olive oil</i>	Hampolja ^a <i>Hempseed oil</i>	Lin- och rovola <i>Linseed and beet oil</i>	Kosche- nill <i>Cochineal</i>	Indigo <i>Indigo</i>	Stenkol <i>Coal</i>	Salt <i>Common salt</i>	Bly <i>Lead</i>	
Lispund <i>Lispunds</i>	Fat resp centner <i>Casks or 100 pounds</i> ¹⁰				Skålpond <i>Pounds</i>			Tunnör <i>Barrels</i>		Skepppond <i>Ship pounds</i>
27	28	29	30	31	32	33	34	35		
1815	100 299	946	1 680	556	3 067	186 289	41 100	4313 899	4502	
1816	91 472	194	1 508	445	2 159	101 354	32 652	284 151	847	
1817	55 949	257	2 562	921	2 463	75 477	49 270	217 374	404	
1818	26 886	217	1 482	681	1 922	99 770	6 976	263 556	215	
1819	68 830	202	2 128	751	2 121	104 594	419 283	306 637	29	
1820	66 024	235	2 133	457	2 140	122 532	25 996	213 972	357	
1821	58 960	353	1 771	731	3 260	88 350	33 410	275 608	835	
1822	59 790	338	2 407	823	1 743	109 943	36 967	216 605	953	
1823	80 513	154	2 751	482	1 302	201 562	34 933	186 586	1 907	
1824	53 124	299	2 761	998	2 150	58 391	32 931	215 950	475	
1825	100 428	380	2 948	703	1 971	136 493	28 945	218 033	948	
1826	60 448	300	1 867	985	3 206	117 878	37 279	199 523	1 052	
1827	79 163	170	2 994	1 018	2 862	57 880	44 950	174 209	978	
1828	93 300	481	3 304	1 039	2 627	123 726	37 724	178 956	930	
1829	84 126	383	3 889	841	2 649	97 130	37 990	177 965	1 149	
1830	86 345	702	2 960	510	1 977	124 314	71 332	222 506	1 148	
1831	60 237	604	2 850	1 068	2 457	71 012	62 926	182 317	1 210	
1832	57 668	321	3 686	958	2 881	81 300	69 505	180 148	1 026	
1833	59 536	567	4 008	1 010	3 200	58 709	83 455	218 994	968	
1834	75 187	464	3 386	800	3 952	82 327	92 060	262 736	711	
1835	92 842	298	2 370	754	4 329	103 921	111 998	219 243	1 225	
1836	94 623	860	4 006	1 225	4 391	64 083	113 896	190 068	760	
1837	86 410	611	7 374	1 060	4 938	97 157	69 701	217 022	913	
1838	80 702	549	788	812	4 556	116 899	130 281	215 940	1 087	
1839	93 325	733	5 274	1 130	5 304	65 872	132 580	222 007	587	
1840	145 590	476	1 827	885	5 557	103 566	140 364	236 680	656	
1841	125 504	545	3 356	1 133	5 534	98 304	143 631	217 825	510	
1842	102 679	1 088	2 115	1 682	5 365	124 127	276 634	235 782	1 114	
1843	129 445	760	2 876	1 184	6 386	82 779	193 911	242 563	880	
1844	90 179	771	4 478	525	3 819	111 257	199 342	231 714	1 132	
1845	100 805	919	3 780	288	5 062	84 906	298 444	248 340	613	
1846	145 120	815	1 777	409	6 615	113 707	277 262	272 167	360	
1847	102 570	770	2 036	372	5 675	98 425	268 416	226 936	842	
1848	140 070	1 268	2 260	340	6 123	109 712	462 669	274 286	1 431	
1849	186 919	4 045	5 107	1 137	8 592	95 211	513 819	277 936	1 277	
1850	169 216	4 240	12 572	2 211	6 726	84 837	674 519	216 650	1 634	
1851	155 615	4 865	4 929	1 377	12 086	100 274	722 412	266 482	1 019	
1852	159 994	4 236	11 660	1 321	4 155	104 803	718 025	262 833	990	
1853	143 971	3 386	13 553	1 758	6 093	88 518	697 885	254 211	1 657	
1854	85 092	6 270	14 188	852	8 967	131 544	855 879	403 385	1 548	
1855	143 952	30 238	..	14 461	153 607	968 940	369 323	2 708		
1856	157 208	29 183	..	9 418	123 030	1 462 468	337 172	1 841		
1857	221 359	33 992	..	6 590	85 633	1 871 957	278 267	3 371		
1858	166 745	24 113	..	6 236	75 299	1 826 288	375 066	517		
1859	152 475	24 337	..	11 513	125 835	2 465 617	420 023	821		
1860	183 365	25 131	..	11 080	123 370	2 456 586	447 236	988		
1861	221 640	28 327	..	10 464	90 330	3 179 840	396 630	917		
1862	188 795	32 233	..	12 850	66 349	3 249 849	404 247	828		

Not ¹⁻¹⁰ Se s 168. See p. 168.

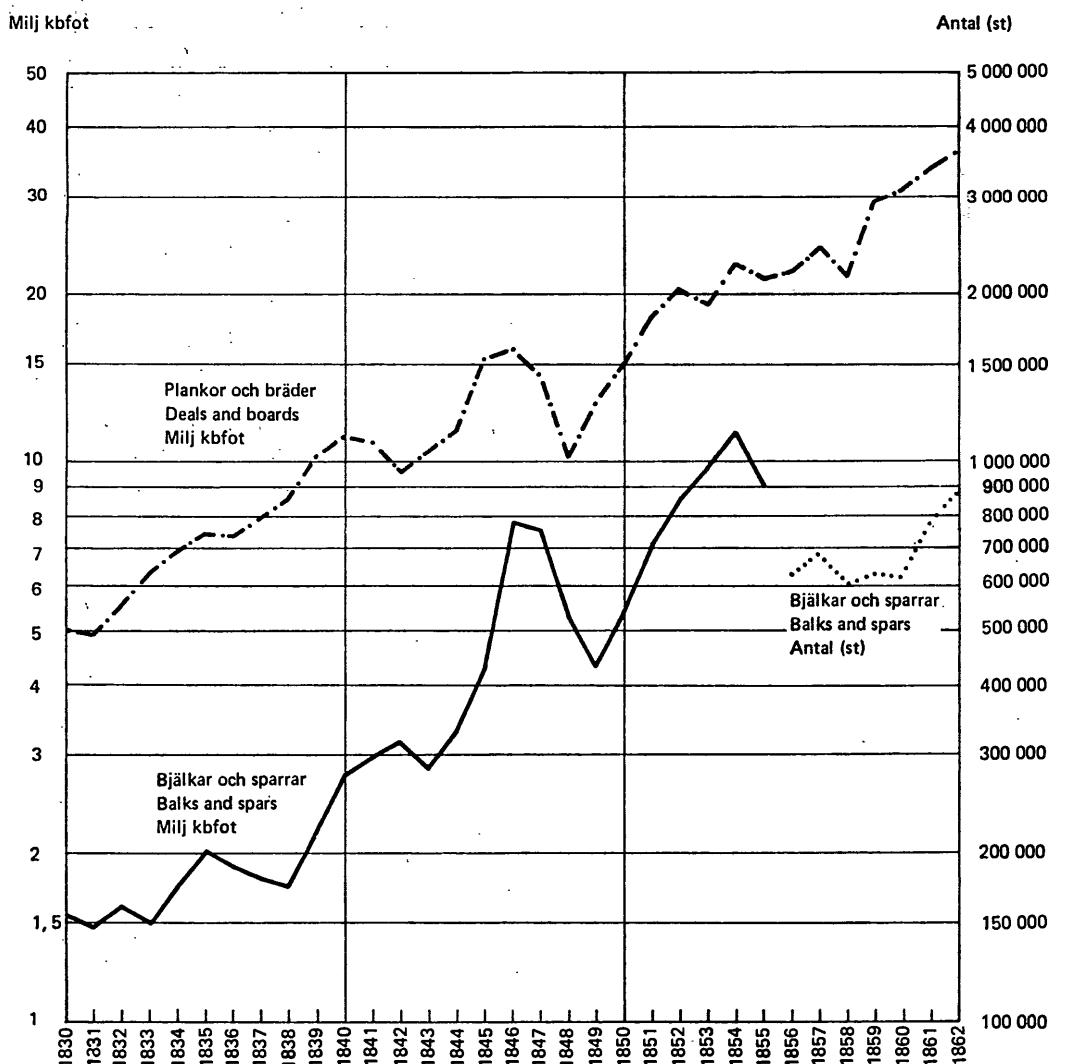
**Diagram K 4 Utförsel av bjälkar och sparrar samt plankor och bräder
1830—1862**

Exports of balks and spars, deals and boards

Logaritmisk skala: Milj. kubikfot i vänstra och antal (styck) i högra skalan

Logarithmic scale. Left scale: 1000000 cubic feet. Right scale: number (pieces)

Källa: tab 2.2

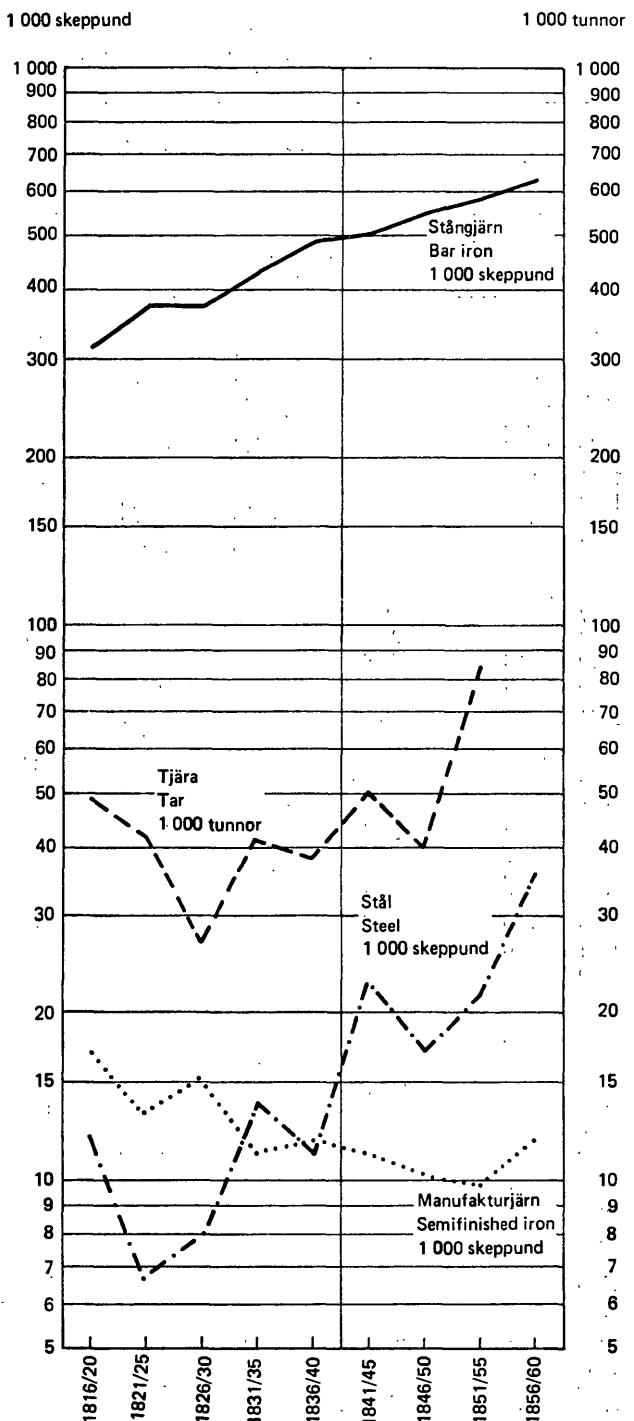
Diagram K 5 Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål 1816/1820—1856/1860 samt tjära 1816/1820—1851/1855

Exports of bar iron, semi-finished iron, steel and tar

Logaritmisk skala: 1000 skeppund i vänstra och 1000 tunnor i högra skalan

Logarithmic scale. Left scale: 1000 ship pounds. Right scale: 1000 barrels

Källa: tab 2.2

Tabell 2.2 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1815—1862
Quantity of principal commodities exported

År Year	Sill, saltad <i>Herring, salted¹</i>	Havre <i>Oats²</i>	Tjära <i>Tar¹</i>	Beck <i>Pitch³</i>	Bjälkar ⁴ <i>Balks</i>	Sparrar ⁴ <i>Spars</i>	S: a bjälkar o sparrar ⁵ <i>Balks and spars</i>	Plankor o bräder ⁶ <i>Deals and boards</i>
	Tunnor resp centner <i>Barrels or 100-pounds⁶</i>				1 000 styck <i>Th. pieces</i>		1 000 kbfot <i>Th. cubicfeet</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1815	8 238	3 801	70 460	9 360	..	..	..	..
1816	2 071	718	72 263	9 560	..	..	..	..
1817	1 419	68	49 148	7 478	..	..	..	..
1818	2 256	835	48 291	8 065	..	..	..	..
1819	2 876	3 330	45 624	6 923	..	..	..	..
1820	1 029	22 936	31 548	6 466	..	..	..	..
1821	885	25 771	28 952	5 030	29	61	..	..
1822	644	3 756	49 976	6 143	17	58	..	..
1823	141	661	54 477	5 983	16	53	..	..
1824	—	13 235	42 506	6 366	22	86	..	..
1825	491	7 003	38 998	5 726	29	78	..	..
1826	2 429	2 688	37 399	4 308	32	91	..	..
1827	971	8 283	26 811	3 627	36	103	..	..
1828	—	81 164	25 243	2 755	27	82	..	..
1829	58	40 926	17 923	2 647	32	81	..	..
1830	583	20 875	26 972	3 081	25	91	1 554	5 048
1831	46	40 267	41 827	2 207	31	77	1 496	4 942
1832	703	7 605	33 778	2 960	38	75	1 608	5 574
1833	2 450	122 088	35 124	2 849	28	81	1 499	6 315
1834	1 313	120 386	51 425	2 104	37	89	1 744	6 903
1835	1 517	84 268	45 266	2 037	41	106	2 011	7 419
1836	387	38 412	25 243	2 362	43	82	1 882	7 327
1837	791	22 545	28 038	3 012	48	67	1 794	7 886
1838	615	51	38 666	3 731	39	76	1 747	8 617
1839	48	30 104	45 303	3 125	47	99	2 190	10 199
1840	366	50 324	55 694	3 180	58	125	2 740	11 014
1841	9	101 889	59 009	2 925	59	142	2 984	10 926
1842	289	112 426	69 059	2 747	63	152	3 165	9 690
1843	—	59 589	60 929	3 303	74	109	2 856	10 534
1844	110	103 655	34 310	3 085	76	140	3 292	11 408
1845	2	270 947	27 710	3 516	99	187	4 333	15 226
1846	85	162 194	33 483	3 091	221	274	7 849	15 886
1847	16	161 630	37 242	2 054	221	254	7 606	14 339
1848	58	244 872	43 783	2 511	154	182	5 374	10 361
1849	39	368 794	37 669	8 975	146	111	4 309	12 937
1850	214	305 727	50 428	11 132	162	152	5 148	14 835
1851	8	198 776	59 472	9 313	234	195	7 122	18 166
1852	68	131 544	72 597	7 328	276	244	8 574	20 176
1853	112	229 848	45 371	9 164	329	248	9 658	19 393
1854	248	414 301	110 468	14 855	398	277	11 407	22 935
1855	72	649 173	132 270	6 541	309	236	9 128	21 388
1856	2 226	406 933	53 192	4 685	625	..	722 057	
1857	2 507	621 099	37 384	1 684	686	..	24 385	
1858	6 178	957 371	116 828	3 735	600	..	21 676	
1859	3 656	1 042 902	173 756	3 398	637	..	29 589	
1860	936	1 000 573	148 596	3 636	620	..	30 468	
1861	726	1 174 199	141 559	3 197	780	..	33 249	
1862	—	999 439	304 851	6 259	874	..	36 156	

Tabell 2.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1815—1862

År Year	Stångjärn <i>Bar iron</i>	Manufak- turjärn <i>Semi-finished iron</i>	Därav <i>Of which</i>					Skrotjärn <i>Iron scrap</i>	Stål <i>Steel</i>	
			Bandjärn ⁸ <i>Hoop iron</i>	Bultjärn ⁸ <i>Bolt iron</i>	Knippjärn ⁸ <i>Bundle iron</i>	Plåtar <i>Sheet iron</i>				
Skeppund ⁹ <i>Ship pounds</i>			9	10	11	12	13	14	15	16
1815	450 430	24 249	6 455	5 817	8 182	3 795	..	9 809		
1816	310 134	16 923	4 044	4 129	4 912	3 838	..	13 322		
1817	296 670	13 620	4 386	1 935	3 142	4 157	..	13 566		
1818	346 054	21 456	6 187	4 983	6 064	4 222	..	15 848		
1819	304 294	16 188	6 323	1 770	4 843	3 252	..	8 903		
1820	309 011	15 660	4 867	1 842	4 892	4 059	..	8 612		
1821	319 641	11 775	3 324	1 246	3 501	3 704	..	5 228		
1822	339 844	11 749	2 956	1 149	4 221	3 423	..	4 900		
1823	400 081	14 003	3 834	1 566	6 072	2 531	..	6 756		
1824	366 216	14 234	3 248	1 562	6 773	2 651	..	9 284		
1825	447 723	15 058	3 042	2 100	6 182	3 734	..	7 373		
1826	327 917	15 004	10 ⁴ 235	7 694	10..	3 075	1 776	3 796		
1827	394 307	14 590	3 045	2 949	5 504	3 092	1 993	5 375		
1828	410 267	12 329	2 981	1 679	5 108	2 561	2 303	8 248		
1829	362 092	16 852	2 297	1 533	2 966	11 10 056	2 045	9 648		
1830	366 617	17 675	2 245	1 363	3 209	11 10 858	2 445	12 963		
1831	427 996	11 145	2 309	1 334	5 349	2 153	2 921	15 071		
1832	401 376	14 801	2 455	1 546	8 790	2 010	3 056	14 263		
1833	423 400	8 947	2 273	1 750	2 961	1 963	2 270	13 240		
1834	400 175	7 240	1 783	1 409	2 250	1 798	1 669	10 287		
1835	493 574	14 038	2 945	2 286	3 986	4 821	2 651	17 006		
1836	470 627	10 342	2 037	2 234	3 744	2 327	2 012	13 232		
1837	336 883	8 516	2 791	2 182	1 488	2 055	3 449	8 025		
1838	544 848	14 641	5 146	2 658	4 054	2 783	3 844	9 740		
1839	558 624	11 993	2 249	3 411	3 223	3 110	7 426	12 339		
1840	525 303	13 496	2 780	3 928	3 295	3 493	5 580	12 186		
1841	565 009	14 386	3 798	2 449	3 448	4 691	6 698	15 401		
1842	424 559	10 717	2 591	1 034	2 784	4 308	3 032	12 125		
1843	417 383	9 431	2 387	1 418	1 749	3 877	3 219	25 812		
1844	544 480	10 886	2 893	1 461	2 049	4 483	3 747	30 273		
1845	574 791	10 705	2 857	1 981	2 131	3 736	1 357	28 258		
1846	558 198	9 120	2 198	1 428	1 370	4 124	818	16 208		
1847	604 501	11 638	2 466	2 349	2 449	4 374	294	18 404		
1848	490 092	8 598	1 536	1 758	1 878	3 426	752	13 911		
1849	550 008	10 825	2 485	2 274	2 320	3 746	1 827	18 974		
1850	572 378	11 ¹¹ 049	11 ² 404	2 182	2 533	3 930	457	17 770		
1851	580 541	10 356	2 553	1 178	1 791	4 834	460	21 205		
1852	555 719	10 341	2 896	1 329	1 652	4 464	1 700	18 313		
1853	623 028	11 723	3 453	1 656	2 323	4 291	532	23 837		
1854	609 649	9 242	2 725	998	1 986	3 533	1 667	26 805		
1855	554 060	7 527		3 923		3 604	5 659	18 886		
1856	634 736	12 085		8 654		3 431	10 599	22 583		
1857	646 103	11 748		7 372		4 376	9 717	29 494		
1858	492 807	10 087		6 775		3 312	7 828	29 800		
1859	624 817	11 291		7 529		3 762	10 425	42 180		
1860	717 557	14 221		9 576		4 645	5 730	53 225		
1861	520 362	12 424		7 810		4 614	4 510	42 991		
1862	687 309	15 399		11 929		3 470	11 851	47 779		

Not ¹⁻¹¹ Se s 168. See p. 168.

Noter till tabell 2.1.

¹ Inkl malt fr o m 1856. *Incl. malt as from 1856.*

² Se not 1. *See note 1.*

³ Tunnor 1815–57, därefter centner. *Barrels 1815–57, 100 pounds as from 1858.*

⁴ Dessutom smärre kvantiteter redovisade i andra mått. *To this should be added certain small quantities in other units of measurement.*

⁵ Ingår år 1828 och fr o m 1842 i kol 12.

⁶ T o m 1855 redovisades allt vin i ryndmått; fr o m 1856 redovisades endast vin på buteljer i ryndmått men allt annat vin enligt vikt. Till de i tabellen redovisade kvantiteterna skall därför läggas följande kvantiteter i centner. *To these quantities should be added the following in 100 pounds: 43 970 år 1856, 40 200 år 1857, 28 723 år 1858, 36 439 år 1859, 34 692 år 1860, 32 100 år 1861 och 34 296 år 1862.*

⁷ All sprit redovisades t o m 1855 i ryndmått och därefter enligt vikt. *Casks 1815–55, 100 pounds as from 1856.*

⁸ Uppgifterna har hämtats ur den tryckta statistiken, dvs generalstillsyns generalsammandrag 1819–31 och därefter kommerskollegiets berättelser över utrikes handel och sjöfart, som fr o m 1858 ingår i BiSOS F. T o m 1841 avsågs alnar och därefter skål-pund, men redovisningen var ej enhetlig. Av bomulls- och ylledukar redovisades vissa år endast värdet, och även i övrigt förekom införsel av smärre mängder av olika slags bomulls- och yllevävnader som redovisats i andra mått och som därför inte ingår i tabellen. *Sw. ells 1819–41, pounds as from 1842.*

⁹ Fr o m 1852 inkl palmolja; fr o m 1856 ingår även kokosnötolja m m.

¹⁰ T o m 1848 fat (åmar), därefter centner. *Casks 1815–48, 100 pounds as from 1849.*

Noter till tabell 2.2.

¹ Tunnor 1815–57, därefter centner. *Barrels 1815–57, 100 pounds as from 1858.*

² Tunnor samtliga år. *Barrels.*

³ Tunnor 1815–48, därefter centner. Åren 1861–62 inkl beckolja. Åren 1833, 1844 och 1855 exkl smärre mängder angivna i skeppund. *Barrels 1815–48, 100 pounds as from 1849.*

⁴ Bjälkar och sparrar av minst 8 tums tjocklek har räknats som bjälkar, och övriga som sparrar. Denna dimensionsuppdelning har endast gjorts t o m 1855. — För åren 1821–29 har uppgifterna hämtats ur general-tillsyns tryckta sammandrag.

⁵ Omräkning till kubikfot har gjorts vid EHI. Se texten, kap 6.

⁶ För saltad sill, tjära och beck avses tunnor à 48 kanner (1,256 hl) och för havre tunnor à 63 kanner (1,649 hl). *For salted herring, tar and pitch the barrel corresponds to 1.256 hl and for oats to 1.649 hl.*

⁷ För åren 1855–56 har de officiella uppgifterna korrigerats, sedan det påvisats att de är felaktiga för Göteborg. Se texten, kap 6.

⁸ Redovisas fr o m 1855 i en klumsumma, i vilken bl a också ingår platt- och gallerjärn m m.

⁹ Stapelstadsvikt. Se Bil A.

¹⁰ År 1826 ingår knippjärn i uppgiften för bandjärn.

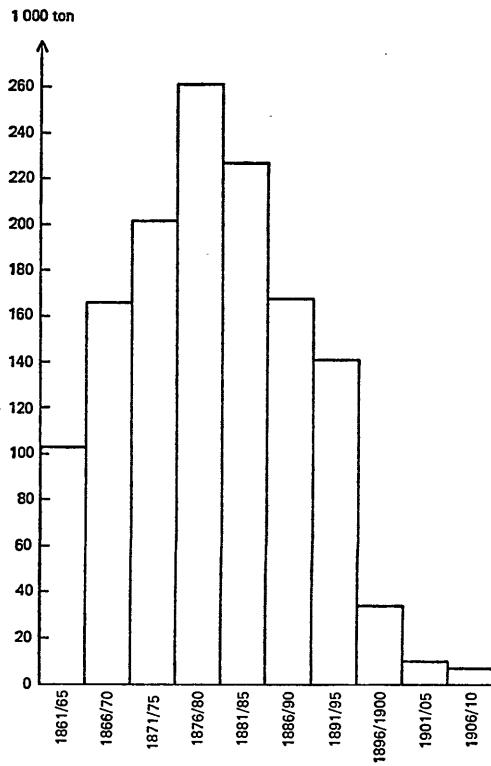
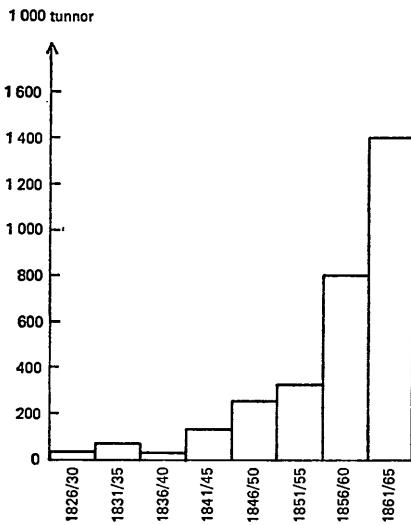
¹¹ Inkl spik, som övriga år ej ingår i dessa uppgifter.

Diagram K 6 Utförsel av havre 1826/1830—1906/1910

Exports of oats

1861/1865 i både 1000 tunnor och 1000 ton
1861/1865: 1000 barrels as well as 1000 tons

Källor: tab 2.2, 3.2, 6.1 och BiSOS F
1861—1865
kj

**Tabell 2.3 Införsel av omalen spannmål: fördelning efter länder
1831—1862. Tunnor**

Imports of grain (unmilled) by countries. Barrels

Avser land, varifrån varan närmast ankommit, dvs fartygets sista utländska lastningshamn.
Se kap. 7.

Refers to the last port of consignment. See ch. 7.

Vete	Wheat	Danmark <i>Denmark</i>	Finland	Ryssland <i>Russia</i>	Tyska områden <i>German regions</i>	Övriga länder <i>Other countries</i>	Summa <i>Total</i>
1831	377	—	—	—	36	1	414
1832	21	—	—	—	—	2	23
1833	19	—	—	—	—	2	21
1834	—	—	—	—	1	—	1
1835	5 105	—	—	—	769	479	6 353
1836	64	—	—	—	—	9	73
1837	75	—	—	—	158	2	235
1838	2 443	267	—	1 279	5 680	6	9 675
1839	639	23	—	1 366	1 078	—	3 106
1840	1 002	—	—	—	344	1	1 347
1841	3 109	—	—	—	6 422	2	9 533
1842	2 554	—	—	1	4 118	13	6 686
1843	661	—	—	—	973	3	1 637
1844	642	—	—	—	15 080	1 209	16 931
1845	7 709	—	—	—	26 619	1	34 329
1846	450	145	—	1 428	4 947	13	6 983
1847	19	1	—	41	29	6	96
1848	98	—	—	2	146	4	250
1849	172	—	—	3	5	2	182
1850	183	2	—	1	866	14	1 066
1851	7 654	—	—	15	25 296	1 100	34 065
1852	11 831	—	—	954	6 758	1 775	20 318
1853	3 049	—	—	1 389	765	16	5 219
1854	1 441	2	—	3 705	999	11	6 158
1855	45	51	—	145	27	1 408	1 676
1856	20 005	60	—	12 109	28 084	2 317	62 575
1857	13 509	—	—	2 073	24 070	2	39 654
1858	5 391	—	—	—	11 624	12	17 027
1859	544	—	—	0	1 598	6	2 148
1860	22	—	—	4 777	36	27	4 862
1861	210	54	—	270	410	27	971
1862	6 725	70	—	1	11 868	445	19 109

Tabell 2.3 (forts) Införsel av omalen spannmål: fördelning efter länder
1831—1862. Tunnor

	Danmark	Finland	Ryssland	Tyska områden	Övriga länder	Summa
Råg Rye						
1831	2 975	5 896	21 500	184	—	30 555
1832	931	1 395	39 586	193	1	42 106
1833	11	2 408	—	16	—	2 435
1834	14	1 193	—	—	—	1 207
1835	23 886	2 240	9	2 286	—	28 421
1836	1 452	1 726	2	4	3	3 187
1837	4 058	2 018	460	3 339	—	9 875
1838	33 001	25 831	124 089	31 649	2 705	217 275
1839	7 658	20 390	51 126	4 475	—	83 649
1840	607	2 284	1 092	13	2	3 998
1841	10 133	4 402	8 115	12 737	1	35 388
1842	8 736	13 735	11 195	22 719	52	56 437
1843	1 715	5 112	5 209	9 333	2	21 371
1844	56	3 608	17	1 190	—	4 871
1845	1 631	3 015	1 836	1 784	89	8 355
1846	6 578	5 348	18 442	6 427	127	36 922
1847	713	5 132	1 117	42	133	7 137
1848	451	3 036	—	5	—	3 492
1849	11 158	6 011	113	1 074	3	18 359
1850	57 126	11 053	12 672	40 216	6	121 073
1851	56 139	19 159	88 587	67 461	3 862	235 208
1852	13 350	25 849	133 817	7 409	5 713	186 138
1853	9 803	9 834	100 366	534	3 043	123 580
1854	1 378	1 588	32 296	30	500	35 792
1855	138	33 236	3 529	14	2	36 919
1856	8 308	36 932	109 707	18 493	—	173 440
1857	18 147	1 907	58 736	95 137	242	174 169
1858	26 761	6 077	1 424	15 373	12	49 647
1859	10 279	6 717	7 130	8 726	24	32 876
1860	6 553	13 579	30 950	11 581	—	62 663
1861	40 158	58 305	206 999	190 392	285	496 139
1862	29 066	17 605	15 485	252 358	47	314 561

**Tabell 2.3 (forts) Införsel av omalen spannmål: fördelning efter länder
1831—1862. Tunnor**

	Danmark	Finland	Ryssland	Tyska områden	Övriga länder	Summa
Korn och malt Barley and malt						
1831	19 780	4 289	19 783	15 291	—	59 143
1832	8 789	1 154	10 676	2 936	1	23 556
1833	405	2	—	160	2	569
1834	7	—	—	176	4	187
1835	8 277	76	—	1 502	—	9 855
1836	1 418	75	1	2	1	1 497
1837	22 874	652	5 856	20 515	10	49 907
1838	105 552	4 530	56 296	38 079	646	205 103
1839	6 714	1 149	19 958	1 691	6	29 518
1840	191	2	1 960	697	10	2 860
1841	1 809	—	142	3	5	1 961
1842	21 803	7	1 056	5 406	3	28 275
1843	1 983	2	783	2 258	10	5 036
1844	310	4	847	2	—	1 163
1845	1 125	—	800	423	2	2 350
1846	35 924	3	—	2 540	8	38 475
1847	426	1 495	—	17	1	1 939
1848	513	21	—	5	1	540
1849	407	42	—	4	251	704
1850	1 081	321	—	41	1 443	2 886
1851	58 630	1 951	13 312	2 261	309	276 453
1852	59 209	234	6 355	4 207	17 960	87 965
1853	12 014	5	2 302	29	625	14 975
1854	2 233	—	1 440	68	3	3 744
1855	3 473	92	70	—	5	3 640
1856	19 173	2 655	10 724	17 991	2 165	52 708
1857	34 674	712	4 386	32 446	299	72 517
1858	2 891	49	6	146	55	3 147
1859	6 282	747	8	1 973	31	9 041
1860	1 557	1 597	4	1 362	62	4 582
1861	6 223	13 490	1 675	8	19	21 415
1862	20 267	2 014	11	15 370	7	37 669

Tabell 2.3 (forts) Införsel av omalen spannmål: fördelning efter länder
1831—1862. Tunnor

	Danmark	Finland	Ryssland	Tyska områden	Övriga länder	Summa
<i>Havre Oats</i>						
1831	1 934	569	908	668	1	4 080
1832	24	—	235	—	23	282
1833	5	—	—	33	4	42
1834	7	—	—	—	5	12
1835	113	—	—	4	1	118
1836	—	9	—	—	118	127
1837	4 877	3	4 491	2 781	30	12 182
1838	42 378	1 334	30 480	9 478	2 153	85 822
1839	2	103	61	—	—	166
1840	—	11	—	—	—	11
1841	39	11	—	—	2	52
1842	10	13	—	—	57	80
1843	31	13	—	—	—	44
1844	5	10	—	1	20	36
1845	92	23	—	5	5	125
1846	75	11	—	4	5	95
1847	55	23	—	47	4	129
1848	25	5	—	—	10	40
1849	1	4	1	4	6	16
1850	3	4	692	—	84	783
1851	216	898	1 274	24	363	2 775
1852	1 083	93	510	13	1 539	3 238
1853	73	101	800	3	14	991
1854	13	24	2	—	3	42
1855	151	28	17	—	122	318
1856	303	10	6 569	46	115	7 043
1857	51	6	8 495	36	1	8 589
1858	119	26	—	10	904	1 059
1859	21	130	—	40	1 083	1 274
1860	41	1 425	—	108	75	1 649
1861	67	3 398	0	2	51	3 518
1862	276	831	—	—	47	1 154

Tabell 2.3 (forts) Införsel av omalen spannmål: fördelning efter länder
1831—1862. Tunnor

	Danmark	Finland	Ryssland	Tyska områden	Övriga länder	Summa
Ärter Peas						
1831	71	10	38	150	1	270
1832	26	—	7	8	1	42
1833	10	—	6	10	—	26
1834	21	1	3	14	—	39
1835	150	—	18	438	1	607
1836	64	—	16	18	12	110
1837	234	—	85	415	1	735
1838	3 430	124	161	2 106	2	5 823
1839	281	1	11	306	1	600
1840	30	—	3	20	2	55
1841	71	7	229	44	4	355
1842	973	—	5	352	2	1 332
1843	195	1	4	9	6	215
1844	7	—	25	763	1	796
1845	196	—	8	528	3	735
1846	138	—	731	39	5	913
1847	115	30	10	18	1	174
1848	7	—	3	28	4	42
1849	232	—	24	440	1	697
1850	2 096	—	12	1 030	8	3 146
1851	5 680	—	26	581	5	6 292
1852	11 390	—	152	2 496	8	14 046
1853	448	—	63	30	21	561
1854	336	—	—	23	13	372
1855	59	6	2	13	7	87
1856	6 632	30	1 269	11 831	156	19 918
1857	718	1	120	14 903	18	15 760
1858	426	20	20	97	138	701
1859	80	2	6	89	2	179
1860	43	31	7	30	9	120
1861	844	389	20	3 172	14	4 439
1862	351	62	18	13 915	59	14 405

¹ Inkl 20 tunnor från ej angivet land. — ² Enl originalexcerpt 76 463.

**Tabell 2.4 Införsel av omalen spannmål: relativ fördelning efter länder
1831—1860. %**

Imports of grain by countries. Percentages

Se anm till tab 2.3. See note to Table 2.3.

	Danmark <i>Denmark</i>	Finland	Ryssland <i>Russia</i>	Tyska områden <i>German regions</i>	Övriga länder <i>Other countries</i>	Summa <i>Total</i>
Vete Wheat						
1831/1835	81,1	—	—	11,8	7,1	100
1836/1840	29,3	2,0	18,3	50,3	0,1	100
1841/1845	21,2	—	0,0	77,0	1,8	100
1846/1850	10,7	1,7	17,2	69,8	0,5	100
1851/1855	35,6	0,1	9,2	50,2	4,9	100
1856/1860	31,3	0,0	15,0	51,8	1,9	100
Råg Rye						
1831/1835	26,6	12,5	58,3	2,6	0,0	100
1836/1840	14,7	16,4	55,6	12,4	0,9	100
1841/1845	17,6	23,6	20,9	37,8	0,1	100
1846/1850	40,7	16,4	17,3	25,5	0,1	100
1851/1855	13,1	14,5	58,1	12,2	2,1	100
1856/1860	14,2	13,2	42,2	30,3	0,1	100
Korn och malt Barley and malt						
1831/1835	39,9	5,9	32,7	21,5	0,0	100
1836/1840	47,3	2,2	29,1	21,1	0,2	100
1841/1845	69,7	0,0	9,4	20,9	0,0	100
1846/1850	86,1	4,2	—	5,9	3,8	100
1851/1855	72,5	1,2	12,6	3,5	10,1	100
1856/1860	45,5	4,1	10,7	38,0	1,8	100
Havre Oats						
1831/1835	45,9	12,5	25,2	15,6	0,7	100
1836/1840	48,1	1,5	35,6	12,5	2,3	100
1841/1845	52,5	20,8	—	1,8	24,9	100
1846/1850	15,0	4,4	65,2	5,2	10,3	100
1851/1855	20,9	15,5	35,3	0,5	27,7	100
1856/1860	2,7	8,1	76,8	1,2	11,1	100
Ärter Peas						
1831/1835	28,2	1,1	7,3	63,0	0,3	100
1836/1840	55,2	1,7	3,8	39,1	0,2	100
1841/1845	42,0	0,2	7,9	49,4	0,5	100
1846/1850	52,0	0,6	15,7	31,3	0,4	100
1851/1855	83,9	0,0	1,1	14,7	0,3	100
1856/1860	21,5	0,2	3,9	73,5	0,9	100

**Tabell 2.5 Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner:
fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830—1854. Tolvter**

Exports of deals and boards of different sizes by groups of ports of exportation.
Dozens

The grouping follows the coast-line, beginning at the Gulf of Bothnia and ending at the West Coast. Cf. Appendix D.

	Norrabottens och Väster- bottens län ¹	Väster- norrlands län	Gävleborgs län	Kuststräckan Öregrund— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus län	Summa Total
Åren 1830—1841								
Under 1½ tum <i>inches</i>								
1830	742	3 012	816	14 208	17 000	93 062	11 024	2139 864
1831	1 046	3 382	477	10 451	13 217	84 474	9 766	122 812
1832	1 067	4 050	223	17 538	12 521	98 521	11 661	8145 580
1833	1 199	4 832	450	13 620	14 736	127 974	14 863	177 672
1834	1 282	5 580	124	16 836	14 629	120 589	17 039	176 077
1835	2 806	9 106	806	20 010	13 783	127 217	20 627	194 355
1836	3 981	6 175	33	15 893	19 957	147 808	9 377	203 222
1837	3 585	5 469	526	16 882	17 014	132 516	16 978	192 968
1838	8 358	10 945	440	14 548	13 527	130 650	17 016	195 482
1839	8 765	12 742	187	11 868	20 713	149 587	28 210	232 070
1840	11 205	11 590	476	16 300	28 255	165 699	27 492	261 015
1841	13 265	10 981	1 114	13 078	31 108	178 640	22 938	271 122
1½—2½ tum								
1830	1 176	2 809	797	7 537	39	3 588	14 850	30 796
1831	295	3 993	804	5 922	147	3 508	19 278	433 947
1832	56	4 262	159	6 871	34	5 907	17 271	534 559
1833	202	1 902	139	6 418	24	5 019	23 770	37 474
1834	80	3 061	558	7 607	21	3 830	27 440	42 596
1835	665	2 574	686	6 970	10	4 571	25 821	41 296
1836	1 102	2 193	138	5 082	463	5 767	32 239	46 984
1837	583	2 531	211	4 471	30	4 920	33 529	46 274
1838	1 763	4 456	557	4 259	216	6 769	42 870	60 890
1839	4 886	6 254	27	4 508	170	6 425	57 287	79 556
1840	9 226	9 226	1 494	7 106	295	8 178	52 588	88 112
1841	9 699	11 476	1 030	5 455	583	8 205	51 985	88 432
Över 2½ tum								
1830	511	17 101	13 495	14 618	450	3 258	26 814	76 246
1831	886	20 235	16 186	15 462	538	3 570	24 489	81 366
1832	607	17 299	13 463	14 423	865	6 784	37 005	90 445
1833	518	16 642	14 601	16 390	929	4 180	42 187	95 446
1834	1 523	24 608	17 835	20 733	662	4 258	43 314	112 933
1835	1 989	25 931	16 806	23 501	1 299	4 978	45 411	119 915
1836	4 311	15 074	12 736	23 368	609	7 307	46 386	109 790
1837	5 650	33 185	16 756	23 590	547	4 333	54 135	138 194
1838	7 283	35 532	18 024	22 451	794	7 205	60 960	152 249
1839	6 516	45 638	17 799	20 478	936	7 849	70 025	169 241
1840	7 901	46 428	24 570	20 370	1 112	7 334	69 334	177 049
1841	7 950	44 055	20 235	22 117	650	7 366	67 329	169 701

Tabell 2.5 (forts) Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner:
fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830—1854. Tolfter

	Norrbottnens och Väster- bottens län ¹	Väster- norrlands län	Gävleborgs län	Kuststräckan Öregrund— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus län ²	Summa
Åren 1842—1854								
Under 1½ tum								
1842	8 454	9 310	2 632	11 586	22 093	155 904	23 323	233 300
1843	8 950	8 521	1 696	13 764	20 466	161 471	27 879	242 746
1844	15 240	9 246	1 771	11 899	18 364	180 742	26 517	263 779
1845	25 263	10 600	2 064	14 386	26 827	228 935	37 314	345 388
1846	24 170	10 354	4 656	13 009	37 617	256 383	37 483	383 671
1847	13 938	5 903	1 880	7 643	24 884	200 804	47 505	302 557
1848	11 929	5 033	1 583	6 540	18 012	159 931	24 205	227 233
1849	44 889	8 887	756	8 396	20 633	140 236	19 617	243 412
1850	48 580	12 024	34	5 614	24 232	205 942	29 701	326 125
1851	61 245	11 499	87	6 188	29 659	232 830	47 154	388 661
1852	70 425	13 230	4 171	13 476	28 623	221 339	51 781	403 044
1853	58 191	9 095	2 500	8 871	29 151	225 150	51 450	384 406
1854	80 673	14 161	3 856	14 278	18 304	225 970	65 437	422 678
1½—3 tum								
1842	14 016	55 365	23 267	21 820	712	16 400	98 120	229 699
1843	20 892	48 097	33 284	18 224	684	22 472	110 758	254 410
1844	28 705	54 107	28 817	24 044	1 408	22 048	121 979	281 108
1845	46 310	70 589	43 900	29 113	1 938	29 631	157 372	378 851
1846	40 193	77 979	35 209	21 674	2 140	37 357	170 309	384 860
1847	36 262	57 881	30 238	14 887	1 927	40 245	196 378	377 817
1848	35 059	38 929	39 160	20 610	1 354	37 584	100 441	273 136
1849	56 703	68 723	38 514	21 296	1 632	25 638	152 113	364 618
1850	64 415	74 157	25 027	19 541	1 548	24 443	178 032	387 162
1851	75 800	99 005	35 548	24 152	2 989	22 482	215 200	475 176
1852	108 685	124 703	51 769	26 237	1 424	36 836	196 310	545 963
1853	88 168	95 101	55 942	28 750	832	38 944	217 558	525 294
1854	149 321	149 480	77 181	35 148	1 720	70 949	166 145	649 943
Över 3 tum								
1842	1	81	—	—	—	2	305	388
1843	109	692	—	—	9	—	86	895
1844	34	—	—	—	—	—	692	726
1845	—	—	—	—	—	—	1 354	1 354
1846	—	—	—	—	—	16	1 222	1 238
1847	—	—	18	15	—	27	1 993	2 052
1848	—	—	23	—	—	—	794	817
1849	—	318	—	—	—	108	691	1 116
1850	—	822	—	—	—	2	924	1 747
1851	—	—	—	40	—	11	1 645	1 696
1852	335	81	—	55	—	3	1 163	1 637
1853	1 975	409	—	—	—	102	2 986	5 471
1854	255	167	—	—	—	40	2 307	2 768

¹ Inkl gräns mot Finland och Norge. — ² Enl originalexcerpt 139 764. — ³ Dito 145 575. — ⁴ Dito 34 063. —

⁵ Dito 35 354.

Tabell 2.6 Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner: relativ fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830—1854. %

Exports of deals and boards of different sizes by groups of ports of exportation.
Percentages

See note to Table 2.5.

	Norr- bottens och Väster- bottens län	Väster- norrlands län	Gävle- borgs län	Kuststräckan Öregård— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus län	Summa <i>Total</i>
1830/1835								
Under 1½ tum <i>inches</i>	0,9	3,1	0,3	9,7	9,0	68,2	8,9	100
1½—2½ tum	1,1	8,4	1,4	18,7	0,1	12,0	58,2	100
Över 2½ tum	1,1	21,1	16,0	18,2	0,8	4,7	38,0	100
1836/1841								
Under 1½ tum	3,6	4,3	0,2	6,5	9,6	66,7	9,0	100
1½—2½ tum	6,7	8,8	0,8	7,5	0,4	9,8	65,9	100
Över 2½ tum	4,3	24,0	12,0	14,4	0,5	4,5	40,2	100
1842/1845								
Under 1½ tum	5,3	3,5	0,8	4,8	8,1	67,0	10,6	100
1½—3 tum	9,6	19,9	11,3	8,1	0,4	7,9	42,7	100
Över 3 tum	4,3	23,0	—	—	0,3	0,1	72,4	100
1846/1850								
Under 1½ tum	9,7	2,8	0,6	2,8	8,5	65,0	10,7	100
1½—3 tum	13,0	17,8	9,4	5,5	0,5	9,2	44,6	100
Över 3 tum	—	16,3	0,6	0,2	—	2,2	80,7	100
1851/1854								
Under 1½ tum	16,9	3,0	0,7	2,7	6,6	56,6	13,5	100
1½—3 tum	19,2	21,3	10,0	5,2	0,3	7,7	36,2	100
Över 3 tum	22,2	5,7	—	0,8	—	1,3	70,0	100

Tabell 2.7 Utförsel av plankor och bräder: fördelning efter grupper av utförselhamnar 1830—1862. 1 000 kubikfot

Exports of deals and boards by groups of ports of exportation. 1 000 cubic feet
See note to Table 2.5.

	Norrbottens och Väster- bottens län ¹	Väster- norrlands län ²	Gävleborgs län	Kuststräckan Öregrund— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus län ³	Summa <i>Total</i>
1830	55	553	381	889	286	1 575	1 308	5 048
1831	50	669	440	785	228	1 440	1 330	4 942
1832	40	619	348	955	220	1 760	1 633	5 574
1833	46	567	383	899	257	2 161	2 002	6 315
1834	66	807	466	1 124	251	2 015	2 174	6 903
1835	126	911	460	1 249	247	2 150	2 275	7 419
1836	206	573	325	1 105	344	2 594	2 180	7 327
1837	220	995	441	1 126	288	2 222	2 594	7 886
1838	386	1 231	476	1 031	238	2 255	2 999	8 617
1839	443	1 560	454	914	357	2 607	3 863	10 199
1840	583	1 621	670	1 092	486	2 849	3 714	11 014
1841	616	1 601	563	1 004	529	3 073	3 539	10 926
1842	477	1 557	654	813	373	2 787	3 029	9 690
1843	674	1 380	884	794	346	3 010	3 446	10 534
1844	942	1 522	773	887	324	3 248	3 713	11 408
1845	1 556	1 950	1 159	1 050	468	4 169	4 873	15 226
1846	1 358	2 119	1 005	841	651	4 719	5 194	15 886
1847	1 070	1 529	813	555	439	3 821	6 113	14 339
1848	1 039	1 055	1 025	651	317	3 153	3 120	10 361
1849	2 120	1 875	988	735	364	2 577	4 277	12 937
1850	2 370	2 096	629	608	422	3 536	5 173	14 835
1851	2 875	2 650	901	736	534	3 921	6 549	18 166
1852	3 818	3 305	1 406	936	492	4 034	6 185	20 176
1853	3 127	2 518	1 464	914	491	4 126	6 752	19 393
1854	4 897	3 926	2 029	1 222	328	4 728	5 806	22 935
1855	3 737	3 628	1 558	666	326	5 465	6 008	21 388
1856	3 781	4 022	1 788	908	313	4 730	6 515	22 057
1857	4 681	4 766	2 651	1 219	369	3 966	6 733	24 385
1858	3 983	5 447	2 884	1 154	257	2 422	5 528	21 676
1859	5 168	6 486	4 486	1 050	379	4 403	7 616	29 589
1860	6 628	6 898	4 797	927	501	4 040	6 678	30 468
1861	6 924	7 054	6 340	1 126	396	3 118	8 291	33 249
1862	6 205	8 132	8 237	909	384	3 661	8 630	36 158

¹ Inkl gräns mot Finland och Norge. — ² Inkl Skutskär. — ³ Inkl Karlstad. — ⁴ Se not 7 till tab 2.2.

**Tabell 2.8 Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner:
fördelning efter länder 1830—1854. Tolvter**

Exports of deals and boards of different sizes by countries

Avser land dit varorna närmast avgått. Se kap 7. Refers to the first port of call. See ch. 7.

	Danmark <i>Denmark</i>	Frankrike <i>France</i>	Storbritanniens <i>United Kingdom</i>	Tyska områden <i>German regions</i>	Övriga Europa <i>Other Europe</i>	Övriga världsdelar <i>Other continents</i>	Summa <i>Total</i>
Åren 1830—1835							
Under 1½ tum <i>inches</i>							
1830	76 022	14 504	5 429	38 450	4 027	1 333	139 764
1831	71 291	11 511	4 075	30 995	3 372	1 568	122 812
1832	72 999	21 145	2 493	40 243	6 323	2 372	145 575
1833	97 524	18 658	6 113	48 707	5 033	1 638	177 672
1834	100 880	30 005	2 543	36 891	4 674	1 085	176 077
1835	107 765	35 081	4 564	39 894	4 022	3 030	194 355
1½ tum och däröver							
1830	4 459	24 471	44 147	1 847	27 666	4 452	107 042
1831	5 173	17 484	62 405	1 471	21 703	7 265	115 500
1832	9 290	36 066	39 129	3 929	32 099	5 285	125 798
1833	6 304	47 934	49 379	1 662	21 823	5 818	132 920
1834	5 368	55 557	58 334	2 157	28 283	5 832	155 530
1835	6 950	53 915	55 375	1 527	33 637	9 808	161 211
Åren 1836—1841							
Under 1½ tum							
1836	122 571	22 006	4 067	49 475	3 620	1 485	203 222
1837	117 847	27 015	5 414	36 323	3 648	2 722	192 968
1838	113 178	25 874	3 137	39 816	11 038	2 439	195 482
1839	131 273	24 969	3 762	54 758	12 320	4 988	232 070
1840	160 287	29 215	1 599	57 750	5 400	6 765	261 015
1841	160 071	23 976	2 464	72 772	5 588	6 253	271 122
1½—2½ tum							
1836	4 933	6 975	27 191	1 816	5 786	283	46 984
1837	3 277	9 635	19 883	1 658	11 109	713	46 274
1838	6 140	8 700	33 801	2 392	9 225	633	60 890
1839	6 609	12 167	38 303	4 714	16 296	1 467	79 556
1840	9 843	9 047	38 414	10 508	16 968	3 332	88 112
1841	10 907	13 375	33 702	11 213	16 323	2 912	88 432
Över 2½ tum							
1836	2 376	34 355	45 691	235	18 489	8 644	109 790
1837	1 710	49 503	48 723	212	26 060	11 987	138 194
1838	4 082	59 704	42 292	820	29 739	15 612	152 249
1839	5 406	67 060	37 770	877	41 611	16 518	169 241
1840	4 057	59 819	46 337	1 102	43 677	22 058	177 049
1841	2 145	61 584	43 623	984	32 918	28 447	169 701

Tabell 2.8 (forts) Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner:
fördelning efter länder 1830—1854. Tolvter

	Danmark	Frankrike	Storbritannien	Tyska områden	Övriga Europa	Övriga världsdelar	Summa
Åren 1842—1854							
Under 1½ tum							
1842	130 699	24 467	2 059	65 349	2 360	8 366	233 300
1843	127 714	30 867	6 089	66 338	6 115	5 625	242 746
1844	155 897	26 495	3 519	67 328	5 932	4 608	263 779
1845	205 327	42 127	4 239	83 623	2 373	7 700	345 388
1846	249 333	38 608	5 553	77 502	6 225	6 450	383 671
1847	200 700	29 481	7 197	57 129	2 200	5 850	302 557
1848	141 260	12 953	6 046	60 035	2 498	4 441	227 233
1849	133 538	28 920	4 595	64 854	6 746	4 759	243 412
1850	193 926	23 481	10 345	88 682	2 542	7 149	326 125
1851	237 037	28 582	30 873	85 395	1 919	4 856	388 661
1852	226 059	41 466	38 428	86 951	1 966	8 174	403 044
1853	229 301	21 930	40 786	83 088	3 597	5 704	384 406
1854	262 172	38 443	35 334	83 274	1 203	2 254	422 678
1½—3 tum							
1842	8 568	79 752	64 979	8 289	36 710	31 402	229 699
1843	8 693	79 588	85 000	5 068	52 479	23 582	254 410
1844	14 226	87 426	85 380	5 784	56 477	31 815	281 108
1845	18 807	117 369	122 703	7 300	54 961	57 712	378 851
1846	18 878	156 588	80 931	7 850	72 213	48 401	384 860
1847	20 443	110 355	151 537	9 983	56 410	29 090	377 817
1848	16 248	35 278	114 983	11 005	63 390	32 232	273 136
1849	16 923	80 162	123 508	12 320	87 204	44 501	364 618
1850	30 326	114 569	140 269	11 447	63 873	26 678	387 162
1851	30 312	99 900	245 245	12 004	62 154	25 561	475 176
1852	29 880	127 569	272 628	16 826	74 935	24 126	545 963
1853	31 566	112 153	311 389	9 609	34 424	26 153	525 294
1854	46 986	110 799	339 993	21 845	74 276	56 051	¹ 649 950
Över 3 tum							
1842	4	39	17	61	32	236	388
1843	—	85	663	30	29	88	895
1844	—	713	13	—	—	—	726
1845	—	1 297	46	—	—	12	1 354
1846	16	989	5	—	67	161	1 238
1847	25	1 898	42	—	88	—	2 052
1848	—	606	48	—	46	118	817
1849	108	632	36	—	318	23	1 116
1850	2	677	135	—	912	23	1 747
1851	11	451	619	—	404	211	1 696
1852	3	1 107	404	—	100	23	1 637
1853	7	1 131	3 861	72	401	—	5 471
1854	19	367	2 096	—	100	187	2 768

¹ Enl originalexcerpt 115 428. — ² Dito 649 943.

**Tabell 2.9 Utförsel av plankor och bräder av olika dimensioner:
relativ fördelning efter länder 1830—1854. %**

Exports of deals and boards of different sizes by countries. Percentages
Se anm till tab 2.8. See note to Table 2.8.

	Danmark <i>Denmark</i>	Frankrike <i>France</i>	Storbri- tannien <i>United Kingdom</i>	Tyska områden <i>German regions</i>	Övriga Europa <i>Other Europe</i>	Övriga världsdeler <i>Other continents</i>	Summa <i>Total</i>
1830/1835							
Under 1½ tum <i>inches</i>	55,1	13,7	2,6	24,6	2,9	1,1	100
1½ tum och däröver	4,7	29,5	38,7	1,6	20,7	4,8	100
1836/1841							
Under 1½ tum	59,4	11,3	1,5	22,9	3,1	1,8	100
1½—2½ tum	10,2	14,6	46,6	7,9	18,4	2,3	100
Över 2½ tum	2,1	36,2	28,9	0,5	21,0	11,3	100
1842/1845							
Under 1½ tum	57,1	11,4	1,5	26,0	1,5	2,4	100
1½—3 tum	4,4	31,8	31,3	2,3	17,5	12,6	100
Over 3 tum	0,1	63,5	21,9	2,7	1,8	10,0	100
1846/1850							
Under 1½ tum	61,9	9,0	2,3	23,5	1,4	1,9	100
1½—3 tum	5,8	27,8	34,2	2,9	19,2	10,1	100
Över 3 tum	2,1	68,9	3,8	—	20,5	4,7	100
1851/1854							
Under 1½ tum	59,7	8,2	9,1	21,2	0,5	1,3	100
1½—3 tum	6,3	20,5	53,2	2,7	11,2	6,0	100
Över 3 tum	0,3	26,4	60,3	0,6	8,7	3,6	100

**Tabell 2.10 Utförsel av plankor och bräder: fördelning efter länder
1857–1862. Tolvter och procent**

Exports of deals and boards by countries. Dozens and percentages

Se anm till tab 2.8. See note to Table 2.8.

	1857	1858	1859	1860	1861	1862
Tolfter Dozens						
Danmark Denmark	283 145	172 253	268 410	252 807	200 591	246 417
Belgien Belgium	41 100	28 919	44 627	38 080	62 231	49 485
Frankrike France	270 223	222 912	316 251	298 964	332 982	313 876
Italien Italy	7 541	5 747	4 390	8 312	9 940	16 578
Nederlanderna Netherlands	6 078	2 730	2 835	6 062	5 420	13 176
Portugal	13 790	9 118	15 952	8 449	16 372	19 711
Spanien Spain	36 334	31 062	48 423	62 465	78 200	119 438
Storbritannien United Kingdom	254 885	331 788	441 304	528 430	560 687	600 118
Tyska områden German regions	110 695	71 957	130 902	113 184	105 463	121 173
Övriga Europa Other Europe	28 979	13 269	15 848	22 847	18 771	14 064
Algeriet Algeria	22 110	15 420	13 005	25 847	5 050	18 741
Övriga Afrika Other Africa	10 162	16 745	8 355	11 335	36 678	25 637
Brasilien Brazil	13 714	18 196	12 857	7 663	20 534	19 033
Övriga Amerika Other America	2 963	5 091	4 717	1 718	6 572	2 125
Asien och Australien						
Asia and Australia	27 666	33 138	25 937	4 009	18 902	24 297
Summa Total	1 129 385	978 345	1 353 813	1 390 172	1 478 393	1 603 869

Relativ fördelning, %

Danmark	25,1	17,6	19,8	18,2	13,6	15,4
Belgien	3,6	3,0	3,3	2,7	4,2	3,1
Frankrike	23,9	22,8	23,4	21,5	22,5	19,6
Italien	0,7	0,6	0,3	0,6	0,7	1,0
Nederlanderna	0,5	0,3	0,2	0,4	0,4	0,8
Portugal	1,2	0,9	1,2	0,6	1,1	1,2
Spanien	3,2	3,2	3,6	4,5	5,3	7,4
Storbritannien	22,6	33,9	32,6	38,0	37,9	37,4
Tyska områden	9,8	7,4	9,7	8,1	7,1	7,6
Övriga Europa	2,6	1,4	1,2	1,6	1,3	0,9
Algeriet	2,0	1,6	1,0	1,9	0,3	1,2
Övriga Afrika	0,9	1,7	0,6	0,8	2,5	1,6
Brasilien	1,2	1,9	1,0	0,6	1,4	1,2
Övriga Amerika	0,3	0,5	0,3	0,1	0,4	0,1
Asien och Australien	2,4	3,4	1,9	0,3	1,3	1,5
Summa	100	100	100	100	100	100

Tabell 2.11 Utförsel av bjälkar och sparrar: fördelning efter grupper av utförselhamnar 1836—1862. Antal (styck).

Exports of balks and spars by groups of ports of exportation. Pieces

See note to Table 2.5.

	Norrbottens och Väster- bottens län	Väster- norrlands län	Gävleborgs län	Kuststräckan Öregrund— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus länen	Summa Total
Sparrar¹ Spars								
1836	502	966	—	1 496	37 605	34 499	6 479	81 547
1837	244	1 740	—	55	32 531	27 637	4 457	66 664
1838	1 382	1 283	—	226	30 575	32 460	10 098	76 024
1839	5 211	2 612	54	117	40 931	39 661	10 036	98 622
1840	4 677	4 683	201	149	60 019	43 834	11 744	125 307
1841	15 347	8 379	127	412	59 482	40 880	17 582	142 209
1842	23 702	14 355	59	313	55 915	35 540	21 692	151 576
1843	14 750	15 275	2 455	516	27 470	22 933	25 709	109 108
1844	20 489	6 132	805	479	35 719	33 154	43 142	139 920
1845	43 491	15 810	4 588	171	45 807	44 026	33 392	187 285
1846	73 228	16 285	435	7 084	60 387	75 330	40 923	273 672
1847	46 635	13 485	218	120	64 243	96 659	32 224	253 584
1848	51 313	9 410	528	654	34 756	57 295	28 364	182 320
1849	38 772	10 791	268	420	27 590	24 959	8 563	111 363
1850	56 917	16 408	755	228	34 868	36 053	6 855	152 084
1851	92 616	9 425	770	1 300	41 644	37 719	11 997	195 471
1852	134 911	11 962	1 633	424	43 427	38 384	13 018	243 759
1853	115 617	16 424	9 839	1 276	41 524	51 231	11 914	247 825
1854	110 827	14 013	11 153	733	48 310	81 355	10 711	277 102
Klena bjälkar² Thin balks								
1836	652	6 400	8	97	5 046	6 214	2 852	21 269
1837	743	9 813	—	34	5 021	4 302	2 579	22 492
1838	157	9 672	7	21	5 634	6 286	2 253	24 030
1839	839	11 852	133	20	5 401	5 894	2 199	26 338
1840	3 058	11 889	410	144	8 487	7 424	1 783	33 195
1841	2 825	13 229	12	38	8 256	10 668	1 563	36 591
1842	5 714	13 353	822	242	6 913	7 495	666	35 205
1843	7 542	14 017	580	104	5 925	8 036	967	37 171
1844	9 234	12 582	34	333	8 091	9 120	1 884	41 278
1845	20 366	11 340	779	264	8 712	10 274	1 147	52 882
1846	62 221	15 533	6 499	6 990	13 252	31 491	10 583	146 569
1847	35 541	20 938	3 625	2 641	13 772	32 699	17 257	126 473
1848	42 496	11 697	227	355	9 038	6 657	4 720	380 190
1849	19 733	40 262	1 172	217	21 298	23 366	2 747	108 795
1850	22 721	21 812	1 240	10	26 655	31 237	1 299	104 974
1851	47 273	31 500	1 486	968	35 195	33 836	1 165	151 423
1852	58 031	33 990	11 523	3 508	24 795	41 296	1 236	174 379
1853	54 013	48 974	13 207	11 284	24 816	50 386	1 058	203 738
1854	60 224	50 489	14 601	2 036	31 376	69 320	1 349	229 395

Tabell 2.11 (forts) Utförsel av bjälkar och sparrar: fördelning efter grupper av utförselhamnar 1836—1862. Antal (styck)

	Norrabottens och Väster- bottens län	Väster- norrlands län	Gävleborgs län	Kuststräckan Öregrund— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus län	Summa
Grova bjälkar⁴ Thick balks								
1836	2 564	15 165	685	108	4	720	2 172	21 418
1837	899	19 596	281	491	5	738	3 310	25 320
1838	432	10 547	515	336	15	912	2 624	15 381
1839	241	14 580	691	42	—	1 304	4 080	20 938
1840	285	18 082	996	998	3	1 083	3 291	24 738
1841	356	15 967	705	526	—	1 481	3 805	22 840
1842	1 129	19 226	606	230	—	942	5 229	27 362
1843	2 852	21 889	3 002	233	—	1 281	7 776	37 033
1844	4 456	20 134	668	310	—	1 275	8 325	35 168
1845	14 665	18 600	1 664	482	—	1 712	8 598	45 721
1846	29 876	21 433	2 265	1 147	—	7 565	11 860	74 146
1847	45 264	24 529	5 465	54	—	3 841	15 678	94 831
1848	32 937	22 297	3 305	483	7	4 472	10 674	74 175
1849	24 395	4 182	2 967	55	—	758	4 926	37 283
1850	17 220	32 762	1 144	—	—	1 725	4 493	57 344
1851	18 667	51 151	7 320	62	53	512	4 941	82 706
1852	16 193	75 046	4 703	24	—	284	5 849	102 099
1853	15 872	87 229	6 992	2 555	—	241	11 979	124 868
1854	49 611	96 215	14 059	2 831	—	252	5 738	168 706
Bjälkar och sparrar⁵ Balks and spars								
1855	186 854	142 179	21 981	3 075	70 452	103 875	16 988	545 404
1856	244 490	157 636	20 335	22	61 698	116 959	24 345	625 485
1857	334 306	188 688	28 615	31	39 117	78 106	17 028	685 891
1858	233 919	189 434	25 601	657	43 668	52 860	54 121	600 260
1859	309 496	201 285	30 071	889	42 441	37 861	15 353	637 396
1860	251 046	225 757	31 266	301	41 933	48 408	21 695	620 406
1861	316 524	271 321	43 931	3 504	38 021	69 469	37 363	780 133
1862	363 098	308 032	55 850	9 408	47 736	71 936	18 406	874 466

¹ Under 8 tum *inches*. — ² 8—10 tum. — ³ Inkl 5 000 st från ej angiven utförselhamn. — ⁴ Över 10 tum.

⁵ Dimensionsuppgifter föreligger ej för här angivna år.

Tabell 2.12 Utförsel av bjälkar och sparrar: relativ fördelning efter grupper av utförselhamnar 1836—1862. %

Exports of balks and spars by groups of ports of exportation. Percentages

See note to Table 2.5.

	Norrbottens och Väster- bottens län	Väster- norrlands län	Gävleborgs län	Kuststräckan Öregrund— Norrköping	Gotland	Kuststräckan Söderköping— Varberg	Göteborgs och Bohus län	Summa <i>Total</i>
Sparrar Spars								
1836/1840	2,7	2,5	0,1	0,5	45,0	39,7	9,5	100
1841/1845	16,1	8,2	1,1	0,2	30,7	24,2	19,4	100
1846/1850	27,4	6,8	0,2	0,9	22,8	29,8	12,0	100
1851/1854	47,1	5,4	2,4	0,4	18,1	21,6	4,9	100
Klena bjälkar Thin balks								
1836/1840	4,3	39,0	0,4	0,2	23,2	23,7	9,2	100
1841/1845	22,5	31,8	1,1	0,5	18,6	22,4	3,1	100
1846/1850	32,5	19,6	2,3	1,8	14,9	22,3	6,5	100
1851/1854	28,9	21,7	5,4	2,3	15,3	25,7	0,6	100
Grova bjälkar Thick balks								
1836/1840	4,1	72,3	2,9	1,8	0,0	4,4	14,4	100
1841/1845	13,9	57,0	3,9	1,1	—	4,0	20,1	100
1846/1850	44,3	31,1	4,5	0,5	0,0	5,4	14,1	100
1851/1854	21,0	64,7	6,9	1,1	0,0	0,3	6,0	100
Bjälkar och sparrar Balks and spars								
1855/1860	42,0	29,7	4,2	0,1	8,1	11,8	4,0	100
1861/1862	41,1	35,0	6,0	0,8	5,2	8,5	3,4	100

**Tabell 2.13 Utförsel av bjälkar och sparrar: fördelning efter länder
1830—1862. Antal (styk)**

Exports of balks and spars by countries. Pieces

Se anm och noter till tab 2.8 och 2.11. See notes to Tables 2.8 and 2.11.

	Danmark <i>Denmark</i>	Frankrike <i>France</i>	Storbritanniens United Kingdom	Tyska områden <i>German regions</i>	Övriga Europa <i>Other Europe</i>	Övriga världsdelar <i>Other continents</i>	Summa <i>Total</i>
Sparrar Spars							
1830	64 022	2 266	1 600	18 132	4 594	—	90 614
1831	50 952	1 581	4 090	15 648	4 214	374	76 859
1832	56 114	1 950	917	11 326	4 278	417	75 011
1833	65 739	1 241	1 284	11 043	1 387	796	81 490
1834	75 957	1 483	2 336	7 105	1 744	170	88 795
1835	84 665	4 281	2 828	11 373	1 497	1 030	105 674
1836	63 097	2 122	2 935	9 540	2 778	1 075	81 547
1837	54 101	1 013	1 287	6 532	1 480	2 251	66 664
1838	55 236	804	5 792	8 577	2 719	2 896	76 024
1839	73 529	1 588	3 845	11 038	3 318	5 304	98 622
1840	97 219	2 358	2 126	11 712	3 903	7 989	125 307
1841	89 884	3 274	4 439	26 926	3 697	13 989	142 209
1842	89 701	4 641	6 165	34 954	3 035	13 080	151 576
1843	55 061	5 729	4 974	16 099	6 127	21 118	109 108
1844	77 776	7 287	13 732	14 529	4 118	22 478	139 920
1845	109 121	12 038	14 707	22 449	1 322	27 648	187 285
1846	154 063	10 434	22 709	42 837	9 171	34 458	273 672
1847	170 366	18 113	15 511	26 680	15 376	7 538	253 584
1848	108 150	461	18 269	34 289	10 305	10 846	182 320
1849	57 456	6 735	7 546	32 895	4 486	2 831	111 949
1850	93 607	7 629	8 488	36 138	2 787	3 435	152 084
1851	147 274	5 341	13 809	22 969	3 028	3 050	195 471
1852	161 660	8 279	7 474	31 950	29 029	5 367	243 759
1853	163 560	17 830	15 233	39 435	7 405	4 362	247 825
1854	191 781	28 698	11 253	29 778	7 937	7 605	277 102
Klena bjälkar Thin balks							
1830	6 551	2 147	384	1 993	1 134	29	12 238
1831	7 066	1 642	1 424	1 378	1 469	135	13 113
1832	6 755	2 516	794	780	3 061	56	13 960
1833	6 825	2 122	452	1 239	1 116	58	11 812
1834	8 302	4 075	1 473	1 061	1 908	113	16 931
1835	8 376	7 172	476	1 476	1 435	325	19 260
1836	10 763	3 609	1 909	2 220	2 582	186	21 269
1837	9 452	5 580	2 036	1 021	3 964	439	22 492
1838	10 684	6 736	1 623	2 323	1 731	933	24 030
1839	10 648	8 370	1 521	2 616	2 602	581	26 338
1840	16 924	6 687	2 173	3 672	3 129	610	33 195
1841	17 938	7 219	2 097	5 721	2 856	760	36 591
1842	16 320	10 356	1 149	5 613	1 098	669	35 205
1843	14 878	9 867	1 872	4 172	3 566	2 816	37 171
1844	20 711	8 721	6 494	2 509	1 856	987	41 278
1845	19 854	7 659	17 607	4 533	2 560	669	52 882

Tabell 2.13 (forts) Utförsel av bjälkar och sparrar: fördelning efter länder
1830—1862. Antal (stycck)

	Danmark	Frankrike	Storbritannien	Tyska områden	Övriga Europa	Övriga världsdeler	Summa
1846	27 684	22 133	82 891	6 733	4 796	2 332	146 569
1847	27 799	24 160	60 124	7 765	5 970	655	126 473
1848	28 250	3 210	35 228	8 466	4 005	1 031	80 190
1849	42 238	13 699	35 729	12 740	4 191	198	108 795
1850	57 862	13 420	20 848	9 260	2 283	1 301	104 974
1851	68 041	17 592	51 327	10 541	3 012	910	151 423
1852	75 549	16 218	70 029	8 726	1 587	2 270	174 379
1853	84 265	21 650	77 917	10 915	6 992	1 999	203 738
1854	112 576	17 858	73 086	9 061	12 306	4 508	229 395
Grova bjälkar Thick balks							
1830	869	4 421	1 817	278	4 608	465	12 458
1831	1 144	3 403	8 224	148	3 920	974	17 813
1832	2 282	7 517	3 021	50	8 879	2 361	24 109
1833	2 028	6 819	1 134	241	3 767	1 862	15 851
1834	11 466	9 348	1 723	435	7 201	80	20 253
1835	1 552	8 649	2 714	591	5 118	2 769	21 392
1836	2 624	8 947	2 725	448	6 120	554	21 418
1837	1 519	9 065	1 801	279	11 858	798	25 320
1838	1 593	6 816	1 444	610	3 886	1 032	15 381
1839	2 171	8 778	1 578	713	6 836	862	20 938
1840	2 224	9 226	2 542	616	9 114	1 016	24 738
1841	2 184	7 542	2 620	481	8 175	1 838	22 840
1842	3 123	12 557	2 007	528	6 815	2 332	27 362
1843	2 591	10 337	9 768	1 057	8 998	4 282	37 033
1844	4 451	7 859	15 076	1 222	4 091	2 469	35 168
1845	2 592	6 825	26 077	763	5 327	4 137	45 721
1846	3 011	13 353	42 896	694	9 707	4 485	74 146
1847	4 943	19 369	49 578	1 386	18 400	1 155	94 831
1848	2 770	4 632	59 237	1 238	3 675	2 623	74 175
1849	1 023	6 848	24 658	1 714	1 958	1 082	37 283
1850	2 691	9 492	40 249	607	2 968	1 337	57 344
1851	1 116	11 281	62 892	333	5 146	1 938	82 706
1852	1 337	14 026	77 151	778	6 241	2 566	102 099
1853	1 679	11 276	107 345	355	2 050	2 163	124 868
1854	4 276	12 938	131 005	1 514	14 874	4 099	168 706
Bjälkar och sparrar Balks and spars							
1855	282 117	26 402	169 691	43 927	13 492	9 775	545 404
1856	340 558	36 783	152 829	62 602	14 056	18 657	625 485
1857	324 752	55 513	226 246	36 321	27 097	15 962	685 891
1858	202 120	61 808	187 592	48 641	38 235	61 864	600 260
1859	210 620	50 182	283 707	47 538	34 023	11 326	637 396
1860	186 364	66 385	250 030	39 183	67 291	11 153	620 406
1861	250 444	75 695	245 334	69 944	135 666	3 050	780 133
1862	283 949	58 383	330 051	74 216	122 070	5 797	874 466

¹ Enl originalexcerpt 111 363. — ² Inkl 50 st till ej angivet land.

Tabell 2.14 Utförsel av bjälkar och sparrar: relativ fördelning efter länder 1830—1862. %

Exports of balks and spars by countries. Percentages

Se anm till tab 2.8. See note to Table 2.8.

	Danmark Denmark	Frankrike France	Storbrittannien United Kingdom	Tyska områden German regions	Övriga Europa Other Europe	Övriga världsdeler Other continents	Summa Total
Sparrar Spars							
1830/1835	76,7	2,5	2,5	14,4	3,4	0,5	100
1836/1840	76,6	1,8	3,6	10,6	3,2	4,3	100
1841/1845	57,7	4,5	6,0	15,7	2,5	13,5	100
1846/1850	59,9	4,5	7,4	17,8	4,3	6,1	100
1851/1854	68,9	6,2	5,0	12,9	4,9	2,1	100
Klena bjälkar Thin balks							
1830/1835	50,2	22,5	5,7	9,1	11,6	0,8	100
1836/1840	45,9	24,3	7,3	9,3	11,0	2,2	100
1841/1845	44,2	21,6	14,4	11,1	5,9	2,9	100
1846/1850	32,4	13,5	41,4	7,9	3,7	1,0	100
1851/1854	44,9	9,7	35,9	5,2	3,1	1,3	100
Grova bjälkar Thick balks							
1830/1835	8,3	35,9	16,7	1,6	29,9	7,6	100
1836/1840	9,4	39,7	9,4	2,5	35,1	3,9	100
1841/1845	8,9	26,8	33,0	2,4	19,9	9,0	100
1846/1850	4,3	15,9	64,1	1,7	10,9	3,2	100
1851/1854	1,8	10,4	79,1	0,6	5,9	2,2	100
Bjälkar och sparrar Balks and spars							
1855/1860	41,6	8,0	34,2	7,5	5,2	3,5	100
1861/1862	32,3	8,1	34,8	8,7	15,6	0,5	100

Tabell 2.15 Utförsel avstångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1815—1862. Skepp pund

Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by ports of exportation. Ship pounds
Avser stapelstadsvikt. Se Bil A.

	Stockholm	Göteborg <i>Gothenburg</i>	Gävle	Övriga hamnar <i>Other ports</i>	Summa <i>Total</i>
Stångjärn Bar iron					
1815	244 565	148 348	33 972	23 545	450 430
1816	210 829	71 054	15 131	13 120	310 134
1817	194 099	69 463	18 863	14 245	296 670
1818	217 059	87 993	25 702	15 300	346 054
1819	198 107	74 454	20 075	11 658	304 294
1820	187 860	92 181	17 261	11 709	309 011
1821	196 566	84 873	21 205	16 997	319 641
1822	201 090	108 464	19 132	11 158	339 844
1823	240 714	128 616	20 580	10 171	400 081
1824	226 858	101 272	22 421	15 664	366 216
1825	264 445	144 054	24 805	14 419	447 723
1826	200 983	98 133	13 789	15 012	327 917
1827	231 552	126 979	23 102	12 674	394 307
1828	239 775	133 786	22 895	13 811	410 267
1829	198 888	120 906	28 023	14 276	362 093
1830	209 489	112 864	28 659	15 605	366 617
1831	230 602	147 405	29 090	20 899	427 996
1832	227 442	120 633	34 964	18 337	401 376
1833	230 161	127 977	43 374	21 891	423 400
1834	209 180	131 177	37 729	22 089	400 175
1835	238 869	182 459	47 867	24 379	493 574
1836	248 009	153 187	49 734	19 697	470 627
1837	183 162	83 001	48 327	22 393	336 883
1838	265 586	196 710	55 279	27 273	544 848
1839	282 236	179 016	66 469	30 903	558 624
1840	266 698	169 764	54 400	34 441	525 303
1841	283 093	185 204	65 048	31 664	565 009
1842	246 552	93 273	52 529	32 205	424 559
1843	240 091	108 718	39 555	29 019	417 383
1844	289 998	172 976	46 857	34 649	544 480
1845	312 244	165 985	56 892	39 670	574 791
1846	319 563	150 540	49 420	38 675	558 198
1847	321 866	189 090	53 811	39 734	604 501
1848	249 478	168 786	34 555	37 273	490 092
1849	293 907	166 955	52 682	36 464	550 008
1850	275 163	201 073	49 128	47 014	572 378
1851	278 768	188 294	61 499	51 980	580 541
1852	249 876	191 519	57 372	56 952	555 719
1853	275 518	205 035	70 118	72 357	623 028
1854	290 439	196 227	70 350	52 633	609 649
1855	252 774	183 412	65 727	52 147	554 060
1856	271 289	225 943	84 434	53 070	634 736
1857	306 604	199 387	92 185	47 927	646 103
1858	213 276	151 945	35 500	92 086	492 807
1859	264 148	227 784	73 296	59 589	624 817
1860	299 223	234 894	105 972	77 468	717 557

Tabell 2.15 (forts) Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1815—1862. Skeppund

	Stockholm	Göteborg	Gävle	Övriga hamnar	Summa
1861	229 513	156 188	63 280	71 381	520 362
1862	296 650	211 455	115 731	63 473	687 309
Manufakturjärn <i>Semi-finished iron</i>					
1815	17 570	4 605	691	1 383	24 249
1816	13 129	2 957	212	625	16 923
1817	11 286	1 449	181	704	13 620
1818	16 882	3 345	277	952	21 456
1819	12 564	2 700	247	677	16 188
1820	10 555	3 964	217	924	15 660
1821	8 481	2 518	117	659	11 775
1822	8 438	2 730	95	486	11 749
1823	8 962	4 444	85	512	14 003
1824	11 308	2 285	70	571	14 234
1825	10 608	3 555	35	860	15 058
1826	11 408	2 789	134	673	15 004
1827	10 989	2 890	98	613	14 590
1828	8 613	3 354	191	171	12 329
1829	8 836	4 937	664	2 415	16 852
1830	9 027	4 292	531	3 825	17 675
1831	7 098	3 055	380	612	11 145
1832	8 903	5 166	505	227	14 801
1833	6 420	1 897	183	447	8 947
1834	5 142	1 454	236	408	7 240
1835	10 217	2 676	192	953	14 038
1836	7 471	2 351	265	255	10 342
1837	6 512	680	88	1 236	8 516
1838	8 082	2 881	151	3 527	14 641
1839	10 111	1 151	356	375	11 993
1840	11 236	1 795	108	357	13 496
1841	11 522	2 300	66	498	14 386
1842	8 050	1 621	264	782	10 717
1843	7 135	760	209	1 327	9 431
1844	8 498	1 251	22	1 115	10 886
1845	8 933	1 139	30	603	10 705
1846	8 242	533	2	343	9 120
1847	9 772	1 089	—	777	11 638
1848	7 155	781	—	662	8 598
1849	9 053	1 066	1	705	10 825
1850	9 060	1 017	—	932	11 049
1851	8 266	967	11	1 112	10 356
1852	8 271	887	23	1 160	10 341
1853	8 705	1 576	9	1 433	11 723
1854	6 905	1 211	9	1 117	9 242
1855	6 059	533	5	931	7 527
1856	9 184	973	31	1 897	12 085
1857	9 696	722	5	1 325	11 748
1858	8 285	1 117	12	673	10 087
1859	8 373	2 202	6	710	11 291
1860	10 311	192	2 419	1 299	14 221

Tabell 2.15 (forts) Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1815—1862. Skeppund

	Stockholm	Göteborg	Gävle	Övriga hamnar	Summa
1861	11 342	783	—	299	12 424
1862	12 143	1 101	—	2 155	15 399
Stål Steel					
1815	4 938	4 603	22	246	9 809
1816	6 466	6 423	8	425	13 322
1817	8 377	4 967	41	181	13 566
1818	10 280	4 661	220	687	15 848
1819	4 323	4 478	—	102	8 903
1820	4 523	3 982	—	107	8 612
1821	3 805	1 320	—	103	5 228
1822	2 846	1 701	33	320	4 900
1823	4 449	2 144	4	159	6 756
1824	6 463	2 596	—	225	9 284
1825	5 079	2 178	—	116	7 373
1826	2 729	952	14	101	3 796
1827	3 193	2 169	5	8	5 375
1828	6 040	2 171	19	18	8 248
1829	5 127	4 470	2	49	9 648
1830	6 141	6 791	—	31	12 963
1831	7 254	7 744	1	72	15 071
1832	6 811	7 336	—	116	14 263
1833	5 824	7 218	145	53	13 240
1834	4 759	5 249	5	274	10 287
1835	10 413	6 573	4	16	17 006
1836	7 549	5 257	268	158	13 232
1837	5 328	2 652	9	36	8 025
1838	4 711	4 956	18	55	9 740
1839	6 950	5 177	13	199	12 339
1840	5 923	6 200	36	27	12 186
1841	5 836	9 470	23	72	15 401
1842	5 310	6 787	9	19	12 125
1843	8 364	17 305	64	79	25 812
1844	10 155	20 020	77	21	30 273
1845	9 968	17 671	222	397	28 258
1846	7 757	8 095	43	313	16 208
1847	6 913	11 194	6	291	18 404
1848	5 990	7 846	15	60	13 911
1849	6 223	12 563	106	82	18 974
1850	7 872	8 157	33	1 708	17 770
1851	8 714	11 058	59	1 374	21 205
1852	8 871	8 153	—	1 289	18 313
1853	10 732	9 760	345	3 000	23 837
1854	12 049	13 289	5	1 462	26 805
1855	6 372	9 961	15	2 538	18 886
1856	7 340	9 578	417	5 248	22 583
1857	11 763	13 075	5	4 651	29 494

Tabell 2.15 (forts) Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter utförselhamnar 1815—1862. Skeppund

	Stockholm	Göteborg	Gävle	Övriga hamnar	Summa
1858	13 702	10 935	4	5 159	29 800
1859	15 359	21 262	852	4 707	42 180
1860	17 242	24 751	5 554	5 678	53 225
1861	10 773	18 929	3 497	9 792	42 991
1862	10 593	30 505	3 384	3 297	47 779

¹ Därav 40 skeppund bandjärn utan angiven införselhamn.

Tabell 2.16 Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: relativ fördelning efter utförselhamnar 1816—1860. %

Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by ports of exportation.
Percentages.

	Stockholm	Göteborg <i>Gothenburg</i>	Gävle	Övriga hamnar <i>Other ports</i>	Summa <i>Total</i>
<i>Stångjärn Bar iron</i>					
1816/1820	64,4	25,2	6,2	4,2	100
1821/1825	60,3	30,3	5,8	3,7	100
1826/1830	58,1	31,8	6,3	3,8	100
1831/1835	52,9	33,1	9,0	5,0	100
1836/1840	51,1	32,1	11,3	5,5	100
1841/1845	54,3	28,7	10,3	6,6	100
1846/1850	52,6	31,6	8,6	7,2	100
1851/1855	46,1	33,0	11,1	9,8	100
1856/1860	43,5	33,4	12,6	10,6	100
<i>Manufakturjärn Semi-finished iron</i>					
1816/1820	76,8	17,2	1,4	4,6	100
1821/1825	71,6	23,3	0,6	4,6	100
1826/1830	63,9	23,9	2,1	10,1	100
1831/1835	67,2	25,4	2,7	4,7	100
1836/1840	73,6	15,0	1,6	9,7	100
1841/1845	78,6	12,6	1,1	7,7	100
1846/1850	84,6	8,8	0,0	6,7	100
1851/1855	77,7	10,5	0,1	11,7	100
1856/1860	77,2	8,8	4,2	9,9	100
<i>Stål Steel</i>					
1816/1820	56,4	40,7	0,4	2,5	100
1821/1825	67,5	29,6	0,1	2,8	100
1826/1830	58,0	41,3	0,1	0,5	100
1831/1835	50,2	48,8	0,2	0,8	100
1836/1840	54,9	43,7	0,6	0,9	100
1841/1845	35,4	63,7	0,4	0,5	100
1846/1850	40,8	56,1	0,2	2,9	100
1851/1855	42,9	47,9	0,4	8,9	100
1856/1860	36,9	44,9	3,9	14,4	100

Tabell 2.17 Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter länder 1830—1860. Skepp pund (medeltal)

Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by countries. Ship pounds (averages)

Se anm till tab 2.8 och 2.15. See note to Tables 2.8 and 2.15.

Land	1830	1831/1835	1836/1840	1841/1845	1846/1850	1851/1855	1856/1860
Stångjärn Bar iron							
Norge Norway	1 573	1 748	1 475	2 577	1 155	62	2 745
Danmark Denmark	18 611	27 843	31 484	38 241	50 413	53 999	49 475
Finland	3 452	5 460	6 135	8 744	6 455	4 394	2 768
Frankrike France	43 117	40 595	36 220	46 354	39 120	29 709	40 959
Nederlanderna och Belgien Netherlands and Belgium	24 769	11 344	17 127	12 046	12 903	11 212	13 848
Portugal	20 284	14 262	21 786	20 895	22 745	20 896	23 568
Ryssland Russia	224	2	2	—	—	3	214
Storbritannien och Irland United Kingdom	73 884	91 807	115 309	148 652	199 229	276 350	291 302
Tyska områden German regions	51 195	54 895	72 975	103 506	83 995	83 301	83 627
Medelhavsländer (inkl Nord-afrika) Mediterranean countries (incl. Northern Africa)	1 983	2 463	4 490	7 919	7 057	4 099	6 732
Övriga Afrika Other Africa	—	—	—	67	1 531	2 405	2 371
Amerikas Förenta Stater USA	116 495	168 189	164 300	94 703	111 097	87 392	86 801
Övriga Amerika Other America	5 864	8 542	7 602	8 765	10 298	6 214	8 006
Asien och Australien Asia and Australia	5 166	2 160	8 353	12 777	9 038	4 564	10 787
Hela utförseln Total exports	366 617	429 310	487 257	505 245	555 035	584 599	623 204
Manufakturjärn Semi-finished iron							
Norge	1 291	414	1 113	450	60	68	71
Danmark	4 691	1 434	2 057	2 367	3 035	3 646	2 941
Finland	2 381	1 307	1 245	1 646	2 099	1 762	2 296
Frankrike	95	125	141	407	120	104	477
Nederlanderna och Belgien	542	605	1 169	823	589	314	454
Portugal	509	539	640	610	495	624	1 977
Ryssland	37	—	0	—	—	—	12
Storbritannien och Irland	25	136	58	178	171	304	625
Tyska områden	4 818	1 943	2 449	2 641	1 988	1 895	2 000
Medelhavsländer (inkl Nord-afrika)	44	318	441	1 075	738	149	210
Övriga Afrika	—	—	—	1	20	75	26
Amerikas Förenta Stater	3 068	4 259	2 391	863	795	652	689
Övriga Amerika	177	119	75	84	102	190	83
Asien och Australien	—	47	17	86	36	57	32
Hela utförseln	17 675	11 242	11 797	11 225	10 245	9 838	11 893
Stål Steel							
Norge	36	30	57	82	30	3	10
Danmark	265	548	337	625	620	921	632
Finland	381	409	401	464	510	350	711

Tabell 2.17 (forts) Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: fördelning efter länder 1830—1860. Skepp pund (medeltal)

Land	1830	1831/1835	1836/1840	1841/1845	1846/1850	1851/1855	1856/1860
Frankrike	67	93	206	380	499	1 042	1 504
Nederlanderna och Belgien	858	500	93	378	86	402	1 609
Portugal	2 177	2 560	3 229	2 855	3 217	3 249	3 393
Ryssland	36	7	8	8	11	8	44
Storbritannien och Irland	6 978	6 440	4 650	12 355	4 635	7 158	18 428
Tyska områden	526	922	459	1 569	2 067	2 140	4 752
Medelhavsländer (inkl Nord-afrika)	19	30	17	25	1 137	2 387	1 971
Övriga Afrika	—	—	—	—	90	231	474
Amerikas Förenta Stater	1 046	1 346	741	805	2 683	2 132	526
Övriga Amerika	15	303	129	230	243	202	99
Asien och Australien	562	787	781	2 603	1 233	1 585	1 341
Hela utförseln	12 963	13 974	11 105	22 374	17 058	21 809	35 494

Tabell 2.18 Utförsel av stångjärn, manufakturjärn och stål: relativ fördelning efter länder 1831—1860. %

Exports of bar iron, semi-finished iron and steel by countries. Percentages

Se anm till tab 2.8. See note to Table 2.8.

	1831/1835	1836/1840	1841/1845	1846/1850	1851/1855	1856/1860
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Stångjärn Bar iron

Danmark Denmark	6,5	6,5	7,6	9,1	9,2	7,9
Frankrike France	9,5	7,4	9,2	7,0	5,1	6,6
Portugal	3,3	4,5	4,1	4,1	3,6	3,8
Storbritannien o Irland United Kingdom	21,4	23,7	29,4	35,9	47,3	46,7
Tyska områden German regions	12,8	15,0	20,5	15,1	14,2	13,4
Amerikas Förenta Stater USA	39,2	33,7	18,7	20,0	14,9	13,9
Övriga länder Other countries	7,4	9,3	10,5	8,7	5,6	7,6
Summa Total	100	100	100	100	100	100

Manufakturjärn Semi-finished iron

Danmark	12,8	17,4	21,1	29,6	37,1	24,7
Finland	11,6	10,6	14,7	20,5	17,9	19,3
Portugal	4,8	5,4	5,4	4,8	6,3	16,6
Tyska områden	17,3	20,8	23,5	19,4	19,3	16,8
Amerikas Förenta Stater	37,9	20,3	7,7	7,8	6,6	5,8
Övriga länder	15,7	25,5	27,6	17,9	12,8	16,7
Summa	100	100	100	100	100	100

Stål Steel

Danmark	3,9	3,0	2,8	3,6	4,2	1,8
Finland	2,9	3,6	2,1	3,0	1,6	2,0
Frankrike	0,7	1,9	1,7	2,9	4,8	4,2
Nederlanderna o Belgien Netherlands and Belgium	3,6	0,8	1,7	0,5	1,8	4,5
Portugal	18,3	29,1	12,8	18,9	14,9	9,6
Storbritannien o Irland	46,1	41,9	55,2	27,2	32,8	51,9
Tyska områden	6,6	4,1	7,0	12,1	9,8	13,4
Övriga länder	17,9	15,6	16,8	31,8	30,0	12,6
Summa	100	100	100	100	100	100

Tabeller och diagram 1861—1970

Tables and charts 1861—1970

**I tabeller med avrundade tal kan smärre avvikelser förekomma
mellan summan av dessa tal och den angivna slutsumman**

**In tables where figures have been rounded to the nearest final digit
there may be a slight discrepancy between the sum of the
constituent items and the total as shown**

Tabell 3.1 Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1861—1907
Quantity of principal commodities imported

År Year	Fläsk Pork	Sill, saltad m m <i>Herring, salted, etc.¹</i>	Vete Wheat ²	Råg Rye ²	Korn Barley ²	Havre Oats ²	Vetemjöl Wheat- flour	Rågmjöl Rye-flour	
	Ton	1	2	3	4	5	6	7	8
1861	502	19 316	130	59 779	2 408	283	2 748	12 675	
1862	1 048	25 975	2 558	37 901	4 236	93	5 723	3 910	
1863	3 551	22 238	2 719	37 899	1 506	39	6 361	5 251	
1864	1 786	21 917	2 333	49 994	4 741	100	6 354	5 501	
1865	750	21 930	1 888	11 739	1 970	411	7 943	4 502	
1866	650	22 272	2 384	26 018	1 848	365	7 921	7 461	
1867	751	23 873	2 876	59 760	9 214	260	12 823	37 344	
1868	854	17 139	1 992	91 567	16 493	319	11 274	25 866	
1869	1 112	29 602	5 578	75 405	6 601	247	13 631	28 307	
1870	1 337	29 148	5 267	20 376	2 130	767	10 575	23 290	
1871	3 571	22 704	2 099	10 164	1 059	102	5 990	12 646	
1872	5 531	37 933	477	38 564	2 076	263	11 486	19 238	
1873	10 053	26 511	897	43 171	3 710	540	14 414	31 557	
1874	9 387	26 492	1 542	121 532	12 703	546	22 644	50 414	
1875	8 913	29 279	949	77 704	3 625	589	24 122	25 716	
1876	11 665	30 231	4 404	61 846	6 217	1 310	21 320	34 165	
1877	13 771	24 282	8 137	133 524	21 807	1 450	34 994	76 320	
1878	12 459	16 355	3 622	152 406	14 473	914	31 546	22 692	
1879	12 771	17 665	5 073	114 026	3 536	949	25 895	27 467	
1880	14 896	22 781	8 628	80 094	7 666	1 309	32 537	18 385	
1881	12 000	29 803	42 144	123 446	12 854	2 905	18 758	11 065	
1882	4 921	21 893	41 887	134 949	7 951	990	22 549	14 866	
1883	9 725	23 135	50 224	171 999	13 460	907	33 880	22 863	
1884	5 922	26 030	47 346	155 119	14 950	3 730	39 150	20 855	
1885	10 182	29 252	47 455	189 351	16 529	2 344	39 356	32 891	
1886	9 537	20 502	32 832	130 999	4 036	2 211	38 552	34 953	
1887	8 032	30 097	37 646	154 125	5 041	3 691	34 775	37 540	
1888	5 448	27 314	48 368	130 409	1 128	4 734	21 008	16 909	
1889	4 798	28 583	54 242	132 054	889	3 410	20 466	16 393	
1890	8 220	26 017	57 284	117 537	3 492	4 385	15 409	12 944	
1891	6 338	28 658	74 177	87 632	1 000	1 932	15 569	10 158	
1892	7 320	34 715	118 187	75 815	9 428	1 443	21 822	11 748	
1893	3 661	36 246	121 357	80 310	5 897	1 551	31 949	17 507	
1894	6 020	23 398	154 259	135 432	17 729	2 762	37 009	24 016	
1895	6 120	30 627	107 538	121 709	2 000	3 177	9 176	7 483	
1896	12 288	30 638	120 012	91 163	615	5 671	9 912	9 557	
1897	4 352	48 945	110 833	44 872	12 019	13 926	5 258	6 589	
1898	10 238	45 146	132 340	92 565	2 935	8 307	5 594	2 550	
1899	11 487	33 222	156 744	144 227	367	20 177	14 200	6 321	
1900	10 675	40 393	157 908	132 249	10 370	58 789	8 668	6 182	
1901	10 144	39 273	172 036	47 720	256	16 339	7 693	1 771	
1902	5 692	48 234	204 407	158 250	6 647	50 207	8 746	2 538	
1903	5 140	46 597	224 207	132 919	6 127	59 861	8 312	3 531	
1904	5 065	39 613	219 971	142 603	1 159	94 280	7 188	6 638	
1905	3 876	38 559	197 455	93 101	469	81 035	5 142	4 272	
1906	7 285	45 067	213 342	48 692	4 193	70 807	7 463	381	
1907	6 589	43 100	153 956	39 597	752	66 100	11 150	407	

Tabell 3.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1861—1907

År	Kaffe, örostat <i>Coffee, not roasted</i>	Socker <i>Sugar³</i>	Tobak, obear- betad <i>Tobacco, unmanu- factured⁴</i>	Vin <i>Wine⁵</i>	Ull <i>Wool⁶</i>	Bomull <i>Cotton⁶</i>	Hampa och jute <i>Hemp and jute⁷</i>	Garn av ull <i>Yarn of wool</i>
	Ton			1 000 l	Ton			
	9	10	11	12	13	14	15	16
1861	6 740	18 223	3 409	1 553	1 355	7 713	1 710	149
1862	6 755	16 374	1 547	1 660	1 154	1 303	2 054	194
1863	6 820	18 492	1 804	1 720	1 482	727	1 297	154
1864	6 653	16 544	2 275	1 596	1 046	1 725	1 861	156
1865	7 167	18 515	2 411	1 742	1 401	3 231	1 634	251
1866	6 464	17 647	2 370	1 878	1 140	4 679	1 894	170
1867	7 939	18 096	2 338	1 609	1 368	5 725	1 441	158
1868	6 773	18 801	2 519	1 645	1 244	4 853	1 618	174
1869	7 202	17 833	2 482	1 867	1 316	5 591	1 437	175
1870	7 911	21 017	2 590	1 871	1 808	6 423	1 931	297
1871	8 796	22 545	3 185	2 440	1 863	10 175	1 952	408
1872	8 219	18 503	2 619	3 373	2 234	5 687	2 012	427
1873	11 288	30 029	3 398	3 728	1 692	8 207	1 896	491
1874	9 120	27 546	3 649	3 957	1 580	9 559	2 320	580
1875	9 920	31 101	3 107	3 837	1 395	5 982	1 543	518
1876	11 307	31 238	3 302	3 819	1 862	10 119	1 817	607
1877	10 814	32 155	3 404	3 548	1 949	8 816	1 643	603
1878	10 593	31 578	3 328	3 467	857	6 976	1 448	489
1879	10 302	30 703	5 539	2 550	911	6 832	1 426	547
1880	11 309	32 204	1 989	2 920	1 287	9 183	1 677	552
1881	12 341	32 656	2 674	3 092	1 620	10 453	1 476	636
1882	13 533	35 752	3 267	4 344	1 568	10 430	1 585	802
1883	14 197	40 651	3 525	2 358	1 841	12 720	1 759	918
1884	14 139	41 636	3 481	2 941	2 112	9 960	1 679	1 004
1885	15 461	38 247	3 445	2 884	2 074	11 340	1 497	1 312
1886	16 189	39 707	3 358	2 399	1 838	10 569	1 447	1 294
1887	11 542	40 081	3 361	2 409	1 965	10 866	1 378	1 210
1888	12 312	38 414	3 497	2 484	2 109	12 155	1 942	1 504
1889	17 336	40 487	3 442	2 811	2 608	12 238	2 337	1 794
1890	14 857	41 473	3 445	2 903	2 375	12 912	5 149	1 549
1891	16 056	31 711	3 416	4 703	2 103	14 916	5 485	1 411
1892	15 845	31 152	3 340	5 886	2 270	13 334	6 611	1 430
1893	16 371	31 282	3 369	845	2 465	11 345	7 526	1 723
1894	17 088	21 364	3 451	1 700	2 335	17 561	5 462	2 236
1895	18 068	4 618	3 439	2 332	2 826	13 582	8 701	2 596
1896	19 675	4 898	3 441	3 012	2 328	13 882	8 311	2 700
1897	25 560	973	3 717	3 202	2 849	17 759	10 582	2 991
1898	25 088	780	3 688	3 524	3 407	18 863	9 818	2 715
1899	25 091	12 846	3 736	3 857	4 121	15 808	5 783	2 762
1900	25 500	12 868	3 719	3 791	4 095	17 078	7 232	2 160
1901	30 971	742	3 806	3 647	3 855	16 610	7 655	1 924
1902	26 016	806	3 891	3 469	4 449	18 044	9 443	2 043
1903	30 928	1 279	3 894	3 863	4 610	18 049	8 607	1 919
1904	27 429	5 345	5 313	2 962	4 750	17 431	9 581	1 835
1905	30 056	23 591	3 276	2 918	4 694	19 349	8 534	1 754
1906	35 087	4 917	3 793	3 167	5 032	20 717	8 611	1 633
1907	32 258	859	4 179	3 080	5 442	20 684	11 591	1 770

Tabell 3.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1861—1907

År	Garn av bomull <i>Cotton yarn</i>	Ylle- vävnader <i>Woollen fabrics⁸</i>	Bomulls- vävnader <i>Cotton fabrics</i>	Hudar och skinn, oberedda <i>Hides and skins, undressed⁹</i>	Hudar och skinn, beredda <i>Hides and skins, dressed⁹</i>	Mineral- oljer <i>Mineral oils¹⁰</i>	Vegeta- biliska feta oljor <i>Vegetable oils¹¹</i>	Kautschuk m m, obe- arbetad <i>Rubber, not manufactured¹²</i>
Ton								
	17	18	19	20	21	22	23	24
1861	473	465	368	2 693	170	..	2 220	32
1862	262	525	368	2 241	144	..	1 816	32
1863	215	548	246	2 538	139	..	1 816	31
1864	201	455	242	3 025	191	676	2 684	31
1865	516	475	373	2 174	206	916	1 999	36
1866	638	477	391	2 304	225	1 555	1 454	39
1867	516	383	320	1 923	183	1 633	1 688	38
1868	305	427	298	2 015	201	3 444	1 243	33
1869	359	561	372	2 059	235	3 320	1 719	55
1870	706	758	495	3 313	275	4 977	1 386	56
1871	1 125	1 145	581	3 533	307	5 369	1 602	63
1872	904	1 574	837	5 176	575	6 595	2 383	126
1873	1 662	1 673	1 086	4 120	1 059	8 377	2 517	107
1874	2 487	2 039	1 441	2 803	966	8 984	2 563	105
1875	2 004	1 569	1 139	2 665	828	9 137	3 105	126
1876	2 294	1 751	921	2 171	1 587	9 967	3 915	132
1877	1 967	1 981	1 018	1 892	1 493	11 470	3 577	122
1878	1 291	1 361	659	2 186	1 642	11 015	3 556	131
1879	1 295	1 281	650	1 543	1 672	13 564	4 200	125
1880	2 047	2 047	813	2 321	1 846	12 415	4 458	236
1881	2 345	2 163	874	2 502	1 787	16 891	4 891	288
1882	1 978	2 088	920	2 722	2 260	17 862	4 501	302
1883	2 410	2 384	1 136	2 526	2 210	13 091	5 159	296
1884	2 020	2 309	1 167	2 153	2 185	23 617	5 141	271
1885	1 736	2 278	1 096	2 421	2 708	24 698	5 288	249
1886	1 579	2 102	1 026	2 297	1 669	27 801	5 069	173
1887	1 431	1 930	1 086	2 123	2 233	27 641	5 439	203
1888	1 707	2 232	1 149	3 155	2 321	26 015	5 975	184
1889	1 904	2 685	1 388	3 060	2 583	45 287	7 715	194
1890	1 897	2 583	1 439	3 788	2 622	38 227	7 636	223
1891	1 809	2 462	1 313	3 822	2 667	41 837	8 172	243
1892	1 938	2 288	1 271	2 753	2 463	42 250	8 075	257
1893	1 692	2 621	1 475	2 340	2 709	49 312	6 773	238
1894	2 259	2 783	1 703	3 206	3 265	47 005	9 191	235
1895	2 966	2 734	1 947	3 258	3 416	58 878	8 162	299
1896	2 383	2 482	1 874	3 334	3 395	51 690	10 310	351
1897	2 952	2 806	2 115	4 250	3 692	65 884	12 079	556
1898	4 493	2 098	1 855	5 070	3 798	63 928	12 239	594
1899	3 779	2 084	1 814	5 489	3 229	74 382	12 231	616
1900	1 810	1 730	1 622	5 050	2 224	79 707	13 027	519
1901	1 217	1 605	1 501	5 833	2 439	77 642	14 030	679
1902	1 330	1 527	1 633	7 111	2 019	83 666	13 414	546
1903	965	1 531	1 621	6 882	1 749	96 123	13 925	750
1904	1 015	1 525	1 697	8 973	1 779	96 568	14 131	904
1905	1 153	1 524	1 750	8 591	1 370	104 813	15 148	1 059
1906	1 381	1 651	1 949	9 657	1 439	107 143	15 239	1 108
1907	1 572	1 875	2 287	9 235	1 143	112 274	15 201	1 067

Tabell 3.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1861—1907

År	Kautschukarbeten <i>Manufactures of rubber</i>	Timmer, mastträ, spiror <i>Saw logs¹³</i>	Plankor, battens, bräder <i>Deals, battens, boards¹³</i>	Linfrö <i>Linseed¹⁴</i>	Oljekakor <i>Oil cakes</i>	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	Stenkol <i>Coal¹⁵</i>	Koks <i>Coke¹⁵</i>
	Ton	m ³		Ton			1 000 ton	
	25	26	27	28	29	30	31	32
1861	45	..	..	..	139	260	305	
1862	46	..	..	..	581	193	312	
1863	53	..	..	..	178	194	312	
1864	49	..	953	1 348	113	208	330	
1865	41	..	905	1 555	396	264	341	
1866	43	..	630	1 631	1 211	204	350	
1867	37	..	2 921	882	1 147	192	323	
1868	33	..	4 692	2 041	3 243	197	379	
1869	33	..	4 158	1 950	1 356	214	330	
1870	37	..	4 130	3 859	1 360	193	423	
1871	50	124	5 532	3 625	3 303	270	450	
1872	61	24	7 159	4 388	6 627	406	572	
1873	90	3 125	6 494	4 718	4 005	1 377	570	
1874	101	3 642	4 889	7 893	7 600	1 409	613	
1875	108	3 275	6 380	4 786	6 976	1 338	750	
1876	142	1 321	7 968	5 395	9 996	1 452	792	
1877	204	1 971	9 516	6 500	11 109	1 756	828	
1878	171	695	7 868	5 249	7 105	1 582	689	
1879	130	3 536	4 128	1 915	6 670	831	689	
1880	136	1 980	8 173	4 732	17 149	1 230	913	
1881	210	6 744	6 892	5 087	23 760	1 202	865	
1882	215	13 265	8 667	8 948	12 978	1 243	948	18
1883	254	2 857	7 137	6 817	13 831	1 751	999	34
1884	274	9 380	4 400	6 352	21 296	1 744	1 034	34
1885	295	8 240	3 875	6 148	19 190	1 716	1 118	38
1886	230	1 466	3 616	6 874	16 368	1 757	1 089	38
1887	238	7 252	3 287	7 083	14 966	1 939	1 116	34
1888	322	9 240	4 042	8 361	16 286	2 419	1 249	49
1889	395	5 367	6 406	7 125	20 164	2 226	1 447	59
1890	356	31 738	13 392	9 884	26 087	3 236	1 483	47
1891	386	10 977	12 400	10 710	28 468	3 629	1 561	56
1892	373	17 537	9 259	9 186	28 946	3 927	1 573	45
1893	376	23 467	9 731	9 492	30 110	3 867	1 576	56
1894	396	29 271	13 694	8 864	28 805	3 937	1 932	52
1895	428	43 661	11 046	11 109	26 100	4 355	1 912	56
1896	415	72 743	17 703	14 513	29 363	5 684	1 992	58
1897	419	136 162	6 514	10 972	33 724	6 258	2 240	60
1898	499	121 525	6 870	13 169	32 414	4 789	2 392	65
1899	531	72 421	12 723	13 006	37 894	6 057	3 048	88
1900	557	108 337	9 779	12 364	41 948	4 923	3 034	96
1901	493	109 112	10 147	12 489	54 368	4 771	2 793	77
1902	455	84 238	12 809	17 370	64 431	4 921	2 911	72
1903	534	116 259	28 530	17 479	74 359	4 626	3 193	95
1904	513	64 352	21 264	19 648	99 751	4 083	3 368	113
1905	491	80 259	16 052	20 304	102 682	3 977	3 297	113
1906	534	73 071	17 504	20 298	120 152	4 713	3 719	137
1907	582	160 284	20 824	24 117	144 154	6 265	4 147	255

Tabell 3.1 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1861—1907

År	Salt <i>Common salt</i> ¹⁶	Gödsel- medel <i>Fertilizers</i> ¹⁷	Täck- och barlast- järn <i>Pig iron</i> ¹⁸	Plåtar av järn och stål <i>Sheet iron</i> ¹⁹	Stänger av järn och stål <i>Iron and steel bars</i> ²⁰	Järnskrot <i>Iron scrap</i> ²¹	Järnvägs- skenor <i>Rails</i> ²²	Koppar, obearb. och skrot <i>Copper, un- wrought, and scrap</i> ²³
	Ton							
	33	34	35	36	37	38	39	40
1861	48 321	..	6 752	466	315	112	9 938	0
1862	49 241	..	4 511	622	607	0	18 359	..
1863	52 003	..	6 657	906	614	2	7 295	5
1864	55 783	804	4 870	757	368	13	17 015	1
1865	57 951	382	4 875	667	1 171	30	21 632	0
1866	45 075	547	3 882	723	986	5	6 127	0
1867	63 347	495	4 069	1 148	1 087	6	.911	3
1868	64 874	914	4 832	1 068	582	634	1 826	2
1869	62 157	2 318	4 669	1 471	846	527	5 688	20
1870	79 185	5 174	5 199	1 945	974	248	4 764	3
1871	50 178	10 338	7 229	1 413	1 363	323	10 045	21
1872	64 093	17 213	9 029	2 581	1 611	977	17 176	15
1873	64 545	18 257	16 341	5 307	3 497	746	48 528	14
1874	91 025	17 562	16 657	3 285	2 625	1 182	59 452	73
1875	68 261	23 389	17 924	4 136	3 354	626	54 843	34
1876	58 148	31 389	21 259	3 525	3 743	775	32 665	22
1877	72 159	28 894	17 659	3 563	2 669	813	47 922	86
1878	77 593	19 503	13 297	3 117	1 586	239	21 600	54
1879	60 774	23 092	11 314	3 233	1 514	101	19 804	42
1880	65 072	28 415	15 972	4 449	2 464	636	9 971	63
1881	75 691	40 642	16 290	7 686	2 520	1 346	13 992	68
1882	77 663	34 865	17 443	6 473	2 415	²¹ ..	15 827	65
1883	84 200	43 456	21 890	7 754	2 296	²¹ ..	34 232	99
1884	70 429	34 517	22 643	6 385	3 410	²¹ ..	28 198	214
1885	76 621	33 561	21 982	6 207	10 396	4 061	34 535	187
1886	83 111	37 947	22 518	5 726	9 082	5 019	34 428	186
1887	74 748	44 190	18 071	5 382	9 437	2 446	33 801	149
1888	86 692	58 087	31 132	5 428	9 740	2 081	23 645	65
1889	105 220	74 615	24 467	3 454	2 712	3 058	23 293	376
1890	86 773	84 498	31 389	3 162	1 706	2 067	14 089	246
1891	104 724	78 406	28 139	3 528	1 719	2 601	26 219	380
1892	98 588	93 190	32 575	3 648	1 768	2 173	42 478	577
1893	95 203	104 332	20 782	4 009	1 814	399	42 071	1 006
1894	94 456	96 182	27 679	4 277	1 480	764	21 665	1 476
1895	109 356	101 666	30 960	5 153	1 920	2 549	15 253	1 916
1896	88 301	109 006	23 576	7 471	1 468	1 339	40 555	2 614
1897	90 027	135 725	58 195	8 657	2 688	19 384	35 082	3 255
1898	87 434	153 032	50 812	9 802	2 760	12 844	55 014	3 492
1899	101 584	128 722	52 648	8 367	3 610	4 279	87 453	3 183
1900	73 391	125 349	50 932	12 356	3 509	14 790	45 424	4 745
1901	82 110	151 283	38 181	9 768	2 781	15 149	56 873	3 996
1902	85 475	165 122	43 828	13 593	3 477	19 301	60 173	5 803
1903	91 557	150 661	49 411	14 651	4 045	26 741	59 359	5 013
1904	88 852	164 505	53 691	15 494	3 330	36 410	58 289	6 807
1905	91 566	177 839	45 757	16 914	4 343	42 086	57 449	5 674
1906	92 040	180 842	66 442	17 596	3 625	41 753	35 359	7 871
1907	99 834	220 069	77 418	18 369	2 628	37 756	29 731	6 945

¹⁻²³ För anm och noter se nästa sida. See next page.

Allmänna anmärkningar till tabell 3.1 och 3.2

I regel har uppgifterna för åren 1861–84 hämtats ur Tullkomiténs betänkande. II. Stockholm 1891 (cit: Tullk 91) och för åren 1885–1907 ur Tulltaxekommitténs betänkande. III. Stockholm 1909 (cit: Tullk 09), vilka i sin tur bygger på BiSOS F. I vissa fall har de kompletterats med ledning av BiSOS F samt Statistisk översikt av det svenska näringsslivets utveckling åren 1870–1915 (Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd III: 1), som inom kommerskollegiet utarbetades av Karl Åmark (cit: Åmark). *Sources as from 1861: Official printed publications.*

Noter till tabell 3.1

¹ Saltad, inlagd, torr eller rökt. *Salted, spiced, dry or smoked.* Anges i Tullk 91 i hl åren 1864–84. Vid förvandling till vikt har 1 hl antagits väga 87 kg. Se Åmark, s 92.

² I Tullk 91 meddelas uppgifter i deciton fr o m 1866. De i tab 3.1 meddelade uppgifterna för åren 1861–65 utgör omräkningar av uppgifter i BiSOS F, vilka angivits i kubikfot. Omräkningen till ton baseras på förhållandet mellan vikt och rymd i BiSOS F 1871, där kvantiteterna angivits i såväl centner som kubikfot. — I kol. för korn ingår även malt åren 1861–63.

³ Oraffinerat (inkl stärkelse socker) och raffinerat. *Unrefined and refined.* — Av hela sockerimporten utgjorde oraffinerat socker: *Unrefined sugar in per cent of total sugar import:* 66 % 1871/75, 72 % 1886/90, 91 % 1901/05.

⁴ Blad och stjälk. *Leaves and stems.* — Inf av cigarrer och cigaretter, årliga medeltal: *Imports of cigars and cigarettes, annual averages:* 32 ton 1871/75, 76 ton 1886/90, 203 ton 1901/05.

⁵ Enl Tullk 91 beräknas 1 kanna väga 6 skålpond, vilket motsvarar relationen 1 kg = 1,0263 liter. Detta reduktionstal har använts i tab 3.1, men i övriga tabeller räknas i enlighet med senare praxis med relationen 1 kg = 1,02 liter. — Cider ingår t o m 1884.

⁶ Till största delen ofärgad. *Mostly undyed.*

⁷ Av hampa var större delen ohäcklad. *Hemp was mostly unheckled.* Jute, som ej redovisas separat i Tullk 09 förrän 1889, ingår i kol 15 samtliga år. Införsel av hampa resp jute i ton (årliga medeltal): *Imports of hemp and jute in metric tons (annual averages):* 1891/95 Hampa *Hemp* 1 868, Jute 4 889; 1901/05 Hampa 2 521, Jute 6 243.

⁸ Inkl stampad filt.

⁹ Ej pälskinn. *Not fur skins.*

¹⁰ Nativt eller råa, fotogen m m. År 1906 även bensololja och karbolineum. *Native or crude, lamp oil, etc.*

¹¹ Bom- eller olivolja, hamp- eller kokosnötolja m fl icke flyktiga oljor. *Olive, hempseed, coconut and other non-essential vegetable oils.*

¹² Före 1891 huvudsakligen nativt gummi. *Before 1891 mainly natural gum.* Av »kautschuk eller gummi elasticum samt carbetad guttaperka» infördes endast obetydliga kvantiteter t o m 1890, men därefter ökades införseln snabbt: *Imports of rubber, gutta-percha, etc:* 44 ton år 1892, 310 ton år 1900, 843 ton år 1907.

¹³ Av furu eller gran. *Coniferous.*

¹⁴ Anges i Tullk 91 i liter. Vid reduktion till vikt har en-liter antagits väga 0,67 kg. Se Åmark, s 229.

¹⁵ Anges i BiSOS F i ryndmått t o m 1891 men därefter i såväl vikt- som ryndmått, varvid 1 hl stenkol antagits väga 80 kg och 1 hl koks 40 kg. Fr o m 1882, då stenkol och koks började redovisras separat i statistiken, har motsvarande reduktionstal använts i kol 31–32. För åren 1861–81 har uppgifterna hämtats från Åmark, som uppger sig ha använt samma reduktionstal. Se Åmark s 261 och tab 267.

¹⁶ Avser koksalt (klorinatrium) inkl bordssalt. Koksalt anges i BiSOS F endast i ryndmått t o m 1891 men fr o m 1892 i såväl vikt- som ryndmått, varvid 1 hl antagits väga 97 kg. Detta reduktionstal har använts i kol 33 även för övriga år. Se Åmark, s 234–235. Raffinerat bordssalt anges i vikt-mått i BiSOS F.

¹⁷ Råfosfat, superfosfat, stassfurterkalialter, tomas-fosfat m m även som guano men ej kreatursgödsel. Chilesalpeter ingår ej denna period. *Crude phosphates, superphosphates, Stassfurth potassium salts and other phosphatic fertilizers as well as guano but excl. manure. Chile salpetre not incl.*

¹⁸ Införseln utgjordes av kokstackjärn huvudsakligen avsett för gjuteriändamål. *Coke-smelting.* Se Fagerstabrukens historia: 2, s 243. — Åren 1882–84 inkl skrot.

¹⁹ Valsade eller smidda. *Rolled or forged.*

²⁰ Stångjärn används som benämning t o m 1890 i BiSOS F. Redovisningen är ej enhetlig i handelsstatistikens. De väsentligaste olikheterna mellan olika år är följande. Balkjärn, hörnjärn m m ingår t o m 1888 men ej senare (införsel därv 6 300 ton år 1888). Band-, bulk- och knippjärn ingår till större delen men ej helt fr o m 1885 (införsel därv 5 774 ton år 1884). Se även kol 39. *Data not quite comparable, as certain items are included before 1889 and certain other items after 1884.*

²¹ För åren 1882–84, se kol 35.

²² Botteplåtar, syllar och skarvjärn redoviseras fr o m 21.6.1892 i kol 39 men dessförinnan i kol 37 (stänger m m).

²³ Åren 1861–91 avses rå och garad koppar samt koppariskrot och kopparaskra. Källa: Tullk 91 samt BiSOS F. Fr o m år 1892 ingår även mässing och vissa andra metaller och legeringar (aluminium, nickel, nysilver m m). Källa: Tullk 09. Jfr Åmark, s 306 ff. *Up to and incl. 1891 the data refer to crude and gär-copper, scrap, etc. As from 1892 also brass and certain other metals and alloys are included.*

Tabell 3.2 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1861—1907

Quantity of principal commodities exported

År Year	Nötkreatur <i>Cattle</i>	Fisk, färsk <i>Fish</i>	Kött <i>Meat</i>	Fläsk <i>Pork</i>	Smör <i>Butter</i>	Vete <i>Wheat</i> ¹	Råg <i>Rye</i> ¹	Korn <i>Barley</i> ^{1,2}
	Styck <i>Number</i>	Ton						
	1	2	3	4	5	6	7	8
1861	..	..	2	2	21	9 955	2 521	28 597
1862	..	..	30	7	28	1 956	4 316	19 389
1863	..	..	5	6	24	3 454	3 193	18 240
1864	..	1	27	36	264	9 268	1 427	23 116
1865	..	1	163	184	495	5 522	6 540	32 782
1866	14 470	7	120	289	369	4 715	3 330	29 195
1867	18 138	18	122	57	382	5 223	747	15 155
1868	16 267	11	206	33	1 507	3 421	288	15 435
1869	14 629	65	79	78	1 197	5 600	883	25 469
1870	13 571	37	87	118	2 324	10 296	10 323	45 560
1871	14 276	54	89	137	2 904	11 909	11 449	44 471
1872	16 884	171	117	100	3 615	6 622	2 029	39 611
1873	26 245	65	238	299	2 968	8 485	3 615	30 046
1874	22 865	83	91	361	3 031	5 836	411	28 353
1875	20 263	53	121	265	3 255	12 387	663	34 467
1876	20 525	48	96	48	3 517	13 427	2 840	30 993
1877	20 528	23	119	108	3 731	4 856	6 503	27 262
1878	31 884	954	139	188	3 822	9 158	732	35 049
1879	30 473	430	151	53	4 645	10 528	150	42 787
1880	34 241	1 116	119	143	5 262	5 786	3 593	36 521
1881	19 006	2 035	107	392	5 107	315	279	20 603
1882	26 492	4 581	217	315	5 823	301	330	40 468
1883	46 192	4 302	126	153	8 163	1 282	1 145	30 387
1884	39 076	2 025	209	323	9 563	623	2 791	23 020
1885	28 584	12 097	211	1 242	11 446	1 718	1 058	15 048
1886	25 000	22 131	166	1 588	12 063	3 540	854	35 473
1887	29 844	34 096	171	3 125	13 696	1 746	1 706	37 289
1888	35 669	39 144	175	4 735	14 971	20	261	25 118
1889	37 413	55 807	286	7 467	14 704	31	123	4 016
1890	36 379	67 818	251	5 961	15 043	17	96	4 044
1891	30 441	68 128	360	5 034	16 630	20	150	6 549
1892	19 275	90 702	339	6 665	17 130	39	96	4 470
1893	12 621	77 385	712	6 578	20 043	35	321	4 746
1894	14 370	100 134	706	8 064	22 260	24	87	3 943
1895	21 650	81 609	715	9 689	24 061	3	50	105
1896	25 146	67 723	457	7 068	24 781	48	45	6
1897	16 472	22 951	497	4 253	23 662	15	46	14
1898	1 470	39 669	476	3 139	23 057	19	45	57
1899	3 467	22 634	162	2 424	20 638	30	56	201
1900	3 820	4 478	214	1 221	19 163	37	27	146
1901	3 296	10 279	171	1 069	18 759	78	27	41
1902	12 800	5 162	1 780	2 241	20 055	36	23	71
1903	16 999	14 500	1 596	2 724	20 071	46	45	56
1904	18 322	13 878	1 750	2 613	19 570	51	14	47
1905	21 460	33 193	1 634	2 061	18 432	35	27	33
1906	19 977	36 017	1 394	524	16 199	54	29	19
1907	11 175	41 474	827	1 737	17 340	88	84	209

Tabell 3.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1861—1907

År	Havre <i>Oats</i> ¹	Ärter och bönor <i>Peas and beans</i>	Vetemjöl <i>Wheat- flour</i>	Rågmjöl <i>Rye-flour</i>	Ylle- vävnader <i>Wool fabrics</i> ³	Bomulls- vävnader <i>Cotton fabrics</i>	Hudar och skinn, oberedda <i>Hides and skins, un- dressed</i> ⁴	Timmer, massträ och spiror <i>Saw logs</i> ⁵
	Ton							m ³
	9	10	11	12	13	14	15	16
1861	94 318	1 819	34	0	4	9	435	..
1862	80 280	1 172	86	107	0	7	129	..
1863	125 554	306	82	454	0	14	195	..
1864	115 013	1 395	38	278	0	4	213	..
1865	150 945	1 534	243	298	13	17	299	..
1866	129 358	458	465	288	15	54	381	..
1867	195 817	652	110	25	18	82	471	..
1868	109 678	33	383	46	28	116	1 029	171 704
1869	142 259	146	522	14	33	133	690	168 357
1870	257 110	1 697	1 083	616	29	153	490	123 930
1871	257 904	5 211	2 348	696	32	129	439	164 957
1872	214 172	1 453	2 358	389	37	129	639	171 369
1873	211 226	728	2 477	317	44	147	706	152 976
1874	219 444	1 820	2 090	1 513	53	139	890	148 523
1875	194 317	1 946	2 823	295	65	129	696	127 114
1876	268 486	5 354	2 666	426	62	107	402	171 352
1877	189 958	942	2 257	2 141	90	154	579	170 487
1878	261 679	1 799	2 892	979	104	153	781	112 968
1879	312 121	2 990	2 312	544	87	177	1 332	138 412
1880	275 966	2 010	1 784	129	104	295	1 337	153 137
1881	205 010	1 891	628	62	113	362	1 297	192 577
1882	251 199	1 133	4 452	2 057	120	389	1 310	178 090
1883	270 921	1 615	6 869	1 829	97	365	1 350	209 122
1884	175 952	2 890	7 253	4 298	99	388	1 345	209 783
1885	233 324	2 302	6 861	4 064	82	324	1 590	156 650
1886	245 109	3 881	6 146	1 308	84	325	1 808	160 964
1887	247 667	4 135	5 360	1 717	108	364	2 188	190 658
1888	165 420	1 502	2 035	612	164	573	1 764	229 142
1889	114 363	668	2 059	503	206	552	1 517	166 023
1890	68 136	479	2 533	289	230	563	1 729	192 891
1891	175 917	796	1 543	131	231	589	1 874	164 017
1892	106 986	933	1 477	837	254	709	1 648	214 800
1893	211 761	1 366	176	64	233	731	1 852	166 479
1894	135 312	946	87	60	250	824	2 067	128 174
1895	75 183	839	94	18	333	975	2 648	161 680
1896	62 125	1 106	808	124	414	1 013	2 817	163 836
1897	20 557	752	2 211	296	537	1 291	2 974	157 081
1898	39 573	633	1 382	2 271	76	160	3 387	167 360
1899	38 980	302	415	3 545	79	159	3 621	119 681
1900	12 597	466	240	5 615	87	116	4 833	115 473
1901	30 504	437	75	7 384	90	109	4 998	101 988
1902	13 286	183	206	5 475	109	145	5 184	217 990
1903	3 129	114	35	3 579	106	218	5 908	273 596
1904	745	261	83	3 596	108	223	5 737	238 964
1905	2 789	21	81	2 369	83	155	7 126	193 777
1906	6 464	42	23	2 818	93	146	7 370	246 636
1907	13 223	265	34	4 745	78	118	6 001	231 954

Tabell 3.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1861—1907

År	Bjälkar och sparrar <i>Balks and spars⁵</i>	Sliprar <i>Sleepers⁵</i>	Gruv- stolpar <i>Pitprops⁵</i>	Plankor, bräder <i>Deals, battens, boards^{5,6}</i>	Plank- o brädstump <i>Split- wood^{5,6}</i>	Tänd- stickor <i>Matches⁷</i>	Pappers- massa, mekanisk <i>Wood pulp, Sulphite mechanical⁸</i>	Pappers- massa, kemisk <i>and sul- phate pulp⁸</i>
	m ³					Ton		
	17	18	19	20	21	22	23	24
1861	290 633	..	..	868 675	..	..	..	..
1862	305 541	..	..	945 663	..	..	..	..
1863	334 784	..	..	1 045 906	..	..	..	..
1864	330 670	..	..	1 204 951	..	717	..	..
1865	423 148	..	..	1 522 393	..	948	..	..
1866	427 557	..	..	1 470 982	..	1 258	..	..
1867	368 452	..	..	1 667 247	..	1 425	..	..
1868	411 508	2 810	147 699	1 862 201	79 558	1 580	..	..
1869	370 400	3 232	115 341	1 882 728	60 607	1 970	..	..
1870	397 864	12 469	142 604	2 024 993	76 200	2 462	..	..
1871	378 515	7 524	166 724	2 114 485	87 605	3 550	..	..
1872	479 661	13 626	197 472	2 375 253	97 988	5 150	5 786	..
1873	529 611	10 060	343 968	2 312 810	85 010	6 061	6 746	..
1874	468 949	10 694	327 103	2 172 217	115 330	7 346	5 600	..
1875	379 932	6 389	193 924	2 149 030	136 556	8 837	5 152	..
1876	458 022	7 186	268 738	2 533 047	139 582	9 157	5 918	..
1877	436 317	7 320	273 688	2 752 478	134 825	8 367	6 148	..
1878	290 492	5 013	229 239	2 401 130	100 824	7 061	5 180	..
1879	284 444	5 193	239 352	2 678 593	177 074	7 213	9 822	..
1880	403 010	13 057	385 832	2 732 120	163 700	9 717	9 479	..
1881	380 069	11 485	341 204	2 854 305	181 160	10 683	9 003	..
1882	444 029	8 254	350 335	3 348 003	197 207	10 596	9 249	..
1883	421 565	11 888	423 633	3 454 903	239 966	11 954	10 157	..
1884	367 179	10 522	371 392	3 194 416	226 900	12 401	10 666	..
1885	349 093	10 232	398 078	3 388 310	244 379	13 860	15 822	..
1886	250 416	10 763	453 700	3 222 997	240 828	14 998	25 630	..
1887	258 842	7 489	441 858	3 453 703	251 006	12 600	28 572	..
1888	293 796	13 141	456 485	3 979 935	258 174	13 231	38 473	..
1889	339 127	14 116	606 957	4 031 778	329 774	11 385	52 197	..
1890	264 709	11 941	609 743	4 087 634	337 026	13 118	64 396	..
1891	284 314	6 998	661 286	4 372 215	350 008	13 461	42 639	30 721
1892	322 477	4 439	733 150	3 936 473	363 611	15 398	38 130	35 407
1893	308 675	7 861	713 147	4 136 811	317 711	13 096	38 260	43 664
1894	300 808	4 656	864 473	4 169 697	362 203	13 367	43 763	41 639
1895	284 915	30 146	752 401	4 229 056	369 256	15 202	58 088	64 308
1896	301 037	34 863	796 787	4 813 261	365 300	12 955	68 796	80 829
1897	295 227	61 792	766 293	5 120 462	358 692	14 885	67 149	84 237
1898	318 541	50 736	793 528	4 748 790	396 488	15 953	71 519	81 568
1899	369 546	47 951	895 569	4 793 165	340 867	17 355	73 301	113 042
1900	346 145	44 937	1 104 779	4 717 742	398 702	18 801	66 820	138 093
1901	286 072	31 534	973 885	4 227 539	395 777	17 601	59 876	148 586
1902	357 244	34 401	1 037 048	4 691 774	323 486	17 290	67 141	183 603
1903	397 111	38 305	1 022 422	4 857 784	404 976	18 648	82 305	233 819
1904	396 815	44 000	1 073 579	4 291 110	418 442	16 951	99 138	242 483
1905	415 489	66 340	721 236	4 535 330	381 739	18 686	84 988	251 105
1906	454 859	59 510	803 766	4 748 538	418 773	20 033	95 648	265 626
1907	426 332	63 894	712 275	4 106 023	348 121	21 773	116 490	339 352

Tabell 3.2 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1861—1907

År	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	Järnmalm <i>Iron ore⁹</i>	Tack- och barlastjärn <i>Pig iron¹⁰</i>	Göt av järn och stål <i>Ingots¹¹</i>	Smält- och rå- stänger <i>Puddled bars and pilings^{10,11}</i>	Stänger av järn och stål <i>Iron and steel bars¹²</i>	Plåtar av järn och stål <i>Sheet iron</i>	Järnskrot <i>Iron scrap</i>
	Ton							
	25	26	27	28	29	30	31	32
1861	173	5 733	11 055	..	2 416	70 782	628	614
1862	570	6 102	16 077	..	1 775	89 240	472	1 612
1863	82	5 603	10 021	..	1 876	92 509	528	2 072
1864	168	7 741	17 573	..	2 516	96 385	796	1 385
1865	370	17 398	16 336	..	3 934	89 506	680	1 454
1866	544	13 947	15 256	..	4 725	115 669	554	1 503
1867	1 083	10 065	23 882	..	7 150	140 963	901	1 648
1868	1 452	12 048	20 940	..	7 170	120 007	621	2 146
1869	1 536	9 475	20 940	..	8 260	134 737	475	3 138
1870	1 826	13 119	40 383	..	7 903	135 060	670	4 174
1871	1 957	11 896	41 318	..	10 418	143 260	785	4 810
1872	1 935	18 643	81 804	..	13 862	131 774	917	7 267
1873	2 546	23 858	57 879	..	10 444	95 366	818	5 247
1874	2 991	25 299	41 854	..	8 567	88 525	836	3 437
1875	3 477	27 198	48 743	..	12 438	106 393	785	2 920
1876	4 882	14 913	26 487	..	13 498	98 116	1 279	3 600
1877	4 468	12 493	29 228	..	14 022	113 813	943	5 634
1878	6 061	13 536	27 994	..	9 714	113 374	925	9 359
1879	7 832	12 570	34 569	..	10 470	110 325	2 055	7 980
1880	8 138	29 662	61 585	..	8 861	131 218	2 208	9 465
1881	6 254	24 287	55 469	..	8 809	136 591	2 382	1 711
1882	7 227	20 197	55 732	..	7 760	153 802	2 276	4 765
1883	7 735	32 320	52 313	305	5 910	133 255	2 430	5 509
1884	8 463	39 602	54 426	232	8 455	125 420	2 516	6 400
1885	9 563	25 817	47 527	3 175	8 831	177 316	3 350	6 070
1886	10 451	19 288	58 139	4 110	10 579	165 067	3 170	11 235
1887	11 280	41 986	49 285	4 526	10 684	193 738	3 640	24 363
1888	13 698	117 350	49 099	6 449	14 536	188 005	5 786	5 533
1889	14 092	118 573	79 378	8 529	15 593	200 426	5 769	21 897
1890	18 170	187 732	60 125	7 967	12 991	185 135	7 015	11 479
1891	21 842	174 148	63 096	4 407	11 139	175 901	3 787	11 121
1892	23 797	320 071	57 502	4 654	9 202	179 388	3 291	24 524
1893	21 246	484 055	59 836	4 247	9 768	162 717	3 356	22 434
1894	27 145	831 395	67 026	5 042	11 121	150 270	3 141	10 376
1895	28 098	800 452	86 368	7 381	16 659	177 086	3 869	11 344
1896	32 893	1 150 695	71 343	5 729	27 267	180 372	4 051	5 430
1897	36 179	1 400 801	72 468	6 762	19 069	160 282	2 889	8 674
1898	37 958	1 439 860	91 719	9 008	17 612	162 862	3 019	8 260
1899	47 339	1 628 011	93 895	10 487	20 506	167 847	2 933	12 945
1900	58 590	1 619 902	84 477	8 974	21 897	165 583	2 441	10 587
1901	65 821	1 761 257	84 821	6 083	18 198	141 782	1 545	8 139
1902	79 211	1 729 303	73 403	8 149	20 379	175 387	2 369	10 154
1903	92 502	2 827 428	70 788	8 530	22 869	181 045	2 031	8 906
1904	102 487	3 065 522	88 124	9 684	18 077	174 537	2 434	6 549
1905	121 464	3 316 626	110 214	15 039	28 789	192 179	2 566	10 774
1906	137 492	3 661 218	112 719	15 866	27 216	194 560	2 862	13 564
1907	145 975	3 521 717	129 834	11 276	32 057	170 024	2 261	9 632

¹⁻¹² För noter se nästa sida. See next page.

Noter till tabell 3.2

Se även Allmänna anmärkningar till tabell 3.1 och 3.2 på s 201.

¹ För omräkningar åren 1861–65, se not 2 till tab 3.1.

² Inkl malt 1861–63.

³ Inkl stampad filt.

⁴ Ej pällskinn. *Not fur skins.*

⁵ Av furu eller gran. *Coniferous.* — För trävaror har handelsstatistiken åren 1861–63 och delvis 1864–67 endast uppgifter om antal, dvs stycketal (bjälkar, sparrar mm) resp tolfter (plankor, bräder mm). Fr o m 1868 anges såväl volym som antal. För de år då endast antalsuppgifter finns har uppgifterna om volym i kol 17 och 20 beräknats på grundval av proportionen mellan volym- och antalsuppgifter inom olika tulldistrikt i slutet av 1860-talet. Omräkningsresultaten bör betraktas som ungefärliga. Se texten, kap 6.

⁶ Såväl ohyvlat som hyvlat virke. *Not planed, as well as planed.*

⁷ Av utförslsen 1907 utgjordes 2/3 av fosforfria säkerhetständstickor och 1/3 av »andra», dvs huvudsakligen fosforstickor. Åmark har påpekat (s 258), att fosforstickor tillverkades för export även sedan den inhemska försäljningen år 1901 blivit förbjuden på grund av den stora giftigheten. *In 1907, 2/3 were safety matches.*

⁸ Benämnes trämassa i BiSOS F. — Fr o m 1891, då våt och torr massa började redovisas var för sig i statistiken, har i kol 23–24 den våta massans kvantitet reducerats med 50 %, dvs till s k »beräknad torrvikt». Se Åmark, s 209. I BiSOS F 1891, tab 3 och 11, där uppgifterna redovisas utan sådan reduktion, anges hela exporten nämnda år till 86 346 ton, varav 60 373 ton torr och 25 973 ton våt massa. *As from 1891 calculated dry weight.*

⁹ Utförselförbud t o m 1857, därefter utförselfull, som borttogs 1864. Se Åmark, s 269 samt Fritz, Martin, Svensk järnmalmsexport 1883–1913, s 29.

¹⁰ Träkolstackjärn. Jfr not 18 till tab 3.1. *Charcoal-smelted pig iron. Cf. note 18 to Table 3.1.* — Medan den svenska järnexporten tidigare gällt stångjärn, manufakturjärn och stål, ökades utförslsen av tackjärn och smältstycken snabbt efter tullagstiftningsreformen i slutet av 1850-talet. Se Fagerstabrukens historia: 2, s 36, 243 och 466.

¹¹ T o m 1882 avser uppgifterna i kol 29 både göt och smältstycken. Vissa mängder götmetall torde även ingå i den redovisade utförslsen av stångjärn åren 1860–87. Se Fagerstabrukens historia: 2, s 274 och 642. *Both ingots and puddled bars included in col. 29 up to and incl. 1882.*

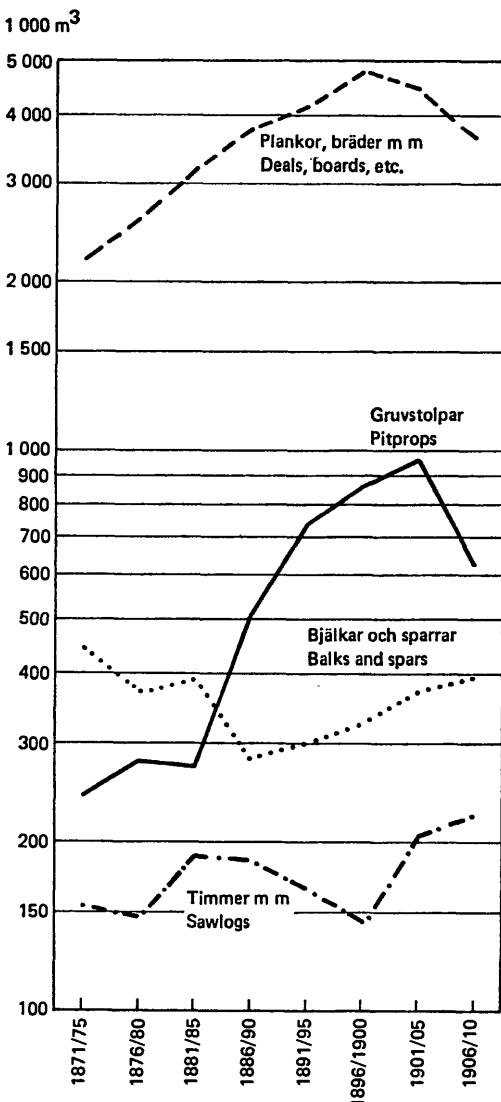
¹² Stångjärn används som benämning t o m 1890 i BiSOS F. Redovisningen i handelsstatistiken är ej enhetlig. Bl a ingår t o m 1884 stångjärnsavhugg (utförsl därför 2 640 ton år 1885) och vidare ingår t o m 1892 (ej som vid införslen t o m 1888) balkjärn, hörnjärn mm (utförsl därför 16 ton år 1893). Fr o m 1885 ingår större delen av utförslsen av band-, bult- och knippjärn mm (utförsl därför 71 684 ton år 1884). Se även not 11. *Data not quite comparable, as certain items are included either before 1885 or before 1893 and certain other items as from 1885.*

Diagram K 7 Utförsel av a) plankor, battens och bräder, b) gruvstolpar, c) bjälkar och sparrar, d) timmer, mastträ och spiror 1871/1875–1906/1910

Exports of deals, battens and boards, pitprops, balks and spars, and saw-logs

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källa: tab 3.2

Tabell 3.3 Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1908 –1929
Quantity of principal commodities imported

Fläsk <i>Pork</i>	Sill, saltad eller inlagd <i>Herrings, salted, etc.</i>	Vete <i>Wheat</i>	Råg <i>Rye</i>	Havre <i>Oats</i>	Majs <i>Maize</i>	Sojabönor <i>Soya beans</i>
55–56	64 D–E	74 B	74 A	75 A	77	75 C
Ton	1	2	3	4	5	6
1908	4 614	40 449	206 835	54 448	63 827	12 390
1909	1 092	40 546	192 438	82 913	77 508	6 910
1910	1 066	43 460	185 344	71 424	110 564	7 035
1911	2 272	39 442	172 360	46 186	102 052	11 643
1912	1 523	34 247	171 054	106 829	97 289	100 959
1913	2 614	44 479	200 181	91 284	64 321	60 817
1914	1 845	42 931	132 336	54 271	71 371	55 751
1915	2 810	40 512	238 914	44 967	30 078	210 619
1916	1 690	32 012	262 013	27 329	127	51 384
1917	6 624	16 868	97 629	11 692	8	30 791
1918	755	155 119	57 636	3 496	5 289	34 910
1919	26 955	43 312	109 287	—	22 809	81 255
1920	9 886	35 924	201 621	5	197	38 222
1921	4 393	34 452	156 135	12 904	43 653	105 563
1922	5 425	41 922	138 335	10 360	11 858	49 913
1923	5 535	36 442	268 634	78 113	40 638	66 431
1924	3 649	25 359	286 473	119 763	73 139	85 368
1925	4 999	38 238	240 472	60 534	48 331	87 591
1926	3 749	31 418	180 645	24 702	31 677	110 193
1927	2 369	34 552	237 020	81 977	22 019	178 766
1928	2 024	29 374	262 035	98 648	50 602	189 495
1929	2 578	29 563	273 240	97 402	56 164	76 668
						100 350

Tabell 3.3 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1908—1929

Vetemjöl Wheat-flour	Rågmjöl Rye-flour	Kli Bran	Kaffe, orostat <i>Coffee, not roasted</i>	Socker Sugar	Tobak, obearbetad <i>Tobacco, unmanu- factured</i>	Frukter, färska <i>Fruits, fresh</i>
79 B	79 E	84	155	158—160	195 A—B	106—107
Ton						
8	9	10	11	12	13	14
1908 10 681	4 300	55 665	30 272	2 959	4 158	10 098
1909 6 281	11 813	72 232	41 758	1 450	4 144	10 106
1910 7 901	18 877	88 900	29 487	893	4 281	11 724
1911 7 033	4 965	62 598	32 523	1 703	4 561	10 199
1912 6 605	7 450	66 501	30 576	1 383	4 497	12 706
1913 8 647	12 627	63 149	34 087	2 155	4 681	12 184
1914 9 550	6 666	49 277	29 181	2 372	4 257	10 958
1915 22 824	3 192	33 704	40 017	750	3 445	9 640
1916 4 639	1 359	1 059	38 200	264	4 609	7 630
1917 1 695	5	—	8 552	7 106	4 769	10 405
1918 5 625	1	0	11 199	11 551	3 395	977
1919 1 250	22	569	39 007	9 437	5 851	19 061
1920 13 515	63	4 525	44 701	61 425	5 796	22 007
1921 26 144	224	25 694	40 070	6 844	4 383	23 633
1922 16 269	579	16 741	35 229	6 504	4 313	20 834
1923 24 195	1 457	47 301	42 052	25 062	4 451	29 202
1924 23 672	3 359	64 905	43 301	74 112	5 714	36 005
1925 12 262	1 209	49 581	36 488	44 452	4 092	31 868
1926 12 404	222	90 888	41 743	106 212	5 820	41 090
1927 14 703	885	34 060	42 840	113 280	5 803	48 365
1928 19 280	1 721	66 163	42 678	93 920	3 986	54 572
1929 16 617	2 541	40 257	40 686	143 850	7 739	62 770

Tabell 3.3 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1908—1929

Kopra <i>Copra</i>	Vin ² <i>Wine</i>	Ull av får ³ <i>Sheeps' and lambs' wool</i>	Bomull, okardad <i>Cotton, uncarded</i>	Garn av ull <i>Yarn of wool</i>	Garn av bomull <i>Cotton yarn</i>	Yllevävader <i>Woollen fabrics</i>
112 A	186—190	374 A—D	474	381—391	478—495	393—406
Ton	1 000 l	Ton				
15	16	17	18	19	20	21
1908	1	2 749	5 580	21 211	1 548	1 420
1909	1	2 849	5 155	17 310	1 736	1 399
1910	—	3 058	4 971	20 695	2 350	1 502
1911	—	2 938	5 058	20 040	2 138	1 531
1912	—	3 050	6 612	21 656	1 962	1 236
1913	0	3 217	5 924	21 554	2 094	1 257
1914	0	2 888	4 405	23 167	1 573	1 014
1915	1	3 347	4 592	4 121 064	607	877
1916	—	4 655	6 893	28 276	582	1 280
1917	—	6 181	1 341	6 843	4	957
1918	—	5 944	398	7 055	0	202
1919	6 998	6 213	8 049	16 526	1 120	3 999
1920	2 951	4 505	5 047	23 117	2 904	5 135
1921	4 014	2 862	4 458	12 753	1 069	1 059
1922	9 166	1 949	7 398	18 135	2 529	1 842
1923	12 282	2 436	7 263	18 833	2 551	2 445
1924	13 443	3 515	7 163	21 227	2 457	2 406
1925	14 120	3 711	5 129	19 669	2 072	2 005
1926	16 310	4 308	6 576	23 251	2 702	2 108
1927	9 986	5 199	7 461	23 556	2 631	2 188
1928	9 735	5 316	7 384	24 578	2 799	2 399
1929	5 455	5 945	7 589	21 829	2 867	2 420

Tabell 3.3 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1908—1929

Bomulls-vävnader <i>Cotton fabrics</i>	Hudar o skinn (ej päls- verk), oberedda <i>Hides and skins, undressed</i>	Mineraloljor ⁵ <i>Petroleum</i>	Vegetabiliska feta oljor, inkl växtfett <i>Vegetable oils and fats</i>	Kautschuk m m, obear- betad <i>Rubber, not manufactured</i>	Kautschuk- arbeten ⁶ <i>Manufactures of rubber</i>	Linfrö <i>Linseed</i>
499—530	198	1099	1102—1108	631	633—643	90 D
Ton						
22	23	24	25	26	27	28
1908 1 759	7 727	144 018	15 750	751	483	22 328
1909 1 870	10 419	140 766	16 807	658	499	21 408
1910 2 106	12 478	139 964	23 043	828	579	17 041
1911 2 213	11 102	165 423	24 186	910	583	20 096
1912 1 677	11 974	151 785	29 193	1 006	833	20 456
1913 2 171	12 999	179 930	28 054	939	969	28 876
1914 1 850	9 688	144 099	27 424	888	929	24 927
1915 2 074	11 515	149 054	38 807	1 048	574	29 608
1916 2 439	5 380	162 892	19 479	1 173	604	25 670
1917 2 260	1 007	51 355	801	469	175	233
1918 243	2 446	40 437	817	508	74	1 703
1919 7 682	12 088	162 612	40 935	1 963	2 142	17 645
1920 10 128	11 896	189 564	17 462	1 497	3 512	27 555
1921 1 687	9 921	144 521	12 168	798	1 344	26 955
1922 3 472	13 271	177 783	14 424	1 239	2 271	26 496
1923 4 252	17 553	217 651	18 492	1 370	2 351	30 595
1924 3 997	17 974	255 070	19 805	1 721	2 917	30 774
1925 3 397	17 307	302 058	24 900	1 647	3 807	33 913
1926 3 678	15 321	330 139	29 733	2 086	3 377	39 290
1927 4 197	14 986	358 249	27 233	2 202	3 907	37 257
1928 3 898	16 364	441 209	33 134	2 328	4 122	41 960
1929 3 703	14 849	479 109	38 551	3 838	4 629	35 145

Tabell 3.3 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varörna 1908—1929

Oljekakor <i>Oil cakes</i>	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	Stenkol <i>Coal</i>	Koks <i>Coke</i>	Salt ⁷ <i>Common salt</i>	Gödselmedel, tillverkade <i>Fertilizers, manufactured</i>	Råfosfat <i>Crude phosphates</i>
104	304—317	41 A—D	41 F	1145 A—C	1227—1229	4 D—E
Ton		1 000 ton		Ton		
29	30	31	32	33	34	35
1908	117 257	5 814	4 428	265	112 047	118 093
1909	143 566	5 639	4 084	257	98 464	123 448
1910	147 015	6 790	4 180	273	96 777	129 432
1911	162 024	7 483	3 965	323	97 509	130 359
1912	174 850	6 083	4 294	480	123 827	151 743
1913	159 261	6 431	4 879	496	113 621	138 443
1914	123 237	5 890	4 627	450	119 202	150 743
1915	141 903	6 126	3 836	1 220	114 948	111 648
1916	66 616	5 301	4 036	1 296	165 973	144 480
1917	32 713	2 949	1 504	520	140 018	60 198
1918	6 423	1 415	1 975	511	131 569	127 552
1919	68 449	3 904	1 931	279	49 251	154 258
1920	64 913	14 485	2 812	360	97 321	101 263
1921	73 375	9 769	1 458	235	81 309	88 755
1922	64 025	15 579	2 634	522	113 905	129 404
1923	90 600	17 125	3 331	548	122 049	121 979
1924	103 680	14 913	3 960	755	132 928	135 156
1925	94 317	15 675	3 663	577	123 261	149 545
1926	169 170	14 028	3 111	856	120 200	163 564
1927	126 430	10 658	4 867	970	149 696	181 275
1928	138 111	14 633	4 068	1 107	126 307	177 043
1929	128 995	12 640	4 994	1 265	144 049	184 421

Tabell 3.3 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1908—1929

Tackjärn m m ⁹ <i>Pig iron</i>	Balkjärn m m <i>Beam iron</i>	Plåtar av järn o stål <i>Iron plates and sheets</i>	Järnvägs- o spårvägs- skenor ¹⁰ <i>Rails</i>	Koppar, obearbetad <i>Copper, unwrought</i>	Fartyg och båtar (värde) <i>Ships and boats (value)</i>	Bilar och bussar <i>Passenger cars, buses, lorries (number)</i>
707—709	725—727	734—745	723	897 A	1088—1089	1098 G—H
Ton					1 000 kr	Styck Pieces
36	37	38	39	40	41	42
1908 70 542	28 741	17 485	30 556	6 149	5 531	186
1909 64 793	23 554	15 620	38 016	4 845	8 648	223
1910 74 738	29 006	21 882	30 693	6 427	3 648	359
1911 76 940	24 858	18 524	41 659	5 023	3 865	353
1912 90 371	42 430	23 066	60 337	6 255	7 919	546
1913 102 657	49 630	27 533	58 715	9 182	8 139	693
1914 109 643	46 823	25 558	54 108	12 045	13 696	729
1915 116 392	59 407	34 502	23 466	13 227	14 790	244
1916 95 914	89 106	48 831	34 415	11 072	5 240	688
1917 44 720	20 903	16 408	1 626	3 715	6 453	576
1918 18 111	30 901	17 016	21 419	4 051	12 420	166
1919 29 650	21 795	33 386	33 589	14 724	17 432	3 796
1920 37 439	66 761	60 692	59 461	18 169	66 775	11 890
1921 11 297	33 923	29 920	42 503	6 193	20 796	5 771
1922 21 403	41 795	28 438	26 612	11 051	12 368	8 763
1923 34 906	60 731	53 652	12 115	16 276	6 952	14 090
1924 44 062	89 639	50 323	79 067	17 453	10 399	13 749
1925 53 825	97 472	49 463	37 132	17 003	21 368	17 261
1926 62 964	115 018	53 185	36 415	16 330	7 767	17 340
1927 50 557	132 986	95 983	20 664	16 333	8 499	15 550
1928 81 421	142 096	86 279	17 464	20 183	25 278	14 094
1929 93 453	172 980	96 537	13 363	25 103	17 863	12 939

¹ Därav 3 275 ton som var odugliga till mänskoföda.
³ 3 275 metric tons were unfit for human consumption.

² Vin på fat anges i kg, annat vin i liter. 1 kg har antagits väga 1,02 liter. 1 kg corresponds to 1.02 l.

³ Färgad och ofärgad. Dyed and undyed.

⁴ Största delen har återutförts. Most of this quantity reexported.

⁵ Av bensin, som vissa år anges i liter, har 1 liter antagits väga 0,728 kg. 1 litre of petrol (gasoline) corresponds to 0.728 kg.

⁶ Av mjuk kautschuk; åren 1908—11 även av hårdgummi. Of unhardened rubber; 1908—11 also of hardened rubber.

⁷ Koksalt (klornatrium). 1 hl har antagits väga 97 kg.

⁸ Exkl apatit m m.

⁹ Inkl kiseljärn och kiselmanganjärn. Incl. ferrosilicon and ferro-silico manganese.

¹⁰ Åren 1908—11 järnvägsskenor.

Tabell 3.4 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1908—1929
Quantity of principal commodities exported

År Year	Nötkreatur <i>Cattle</i>	Kött och fläsk <i>Meat and pork</i>	Fisk <i>Fish</i>	Smör <i>Butter</i>	Spannmål, omalen <i>Grain, unmilled</i>	Vetemjöl <i>Wheat-flour</i>	Rågmjöl <i>Rye-flour</i>	Hudar och skinn (ej pälsverk), oberedda <i>Hides and skins, un- dressed</i>
	51	55—56, 58—59	62—64	138	74—78	79 B	79 E	198
	Styck	Ton						
	1	2	3	4	5	6	7	8
1908	9 767	3 502	65 937	18 158	9 441	84	2 351	6 783
1909	12 558	3 176	70 715	19 215	9 534	82	1 706	9 036
1910	33 437	6 268	53 962	21 750	3 481	128	1 987	10 078
1911	46 971	16 279	80 933	22 176	34 647	502	1 074	13 487
1912	34 349	20 164	84 527	21 237	12 403	435	293	11 435
1913	42 254	12 826	44 967	19 654	71 607	207	97	10 690
1914	80 170	22 256	55 069	19 024	35 503	436	60	12 409
1915	36 492	30 610	59 742	18 839	145	0	0	5 831
1916	13 598	19 094	56 886	13 020	10 532	5	2	5 271
1917	2 675	10 526	11 653	1	12	1	50	34
1918	5	60	686	1	175	916	2 073	18
1919	27	4 968	39 858	35	7 449	1 137	1 010	1 626
1920	556	7 565	22 969	24	35 606	40	1 233	4 137
1921	10 451	26 041	27 797	154	97 259	583	6 425	9 924
1922	15 386	18 379	9 817	1 380	81 959	19 421	9 775	11 246
1923	10 205	19 592	17 272	2 459	15 216	9 532	2 992	9 945
1924	9 673	22 740	26 309	5 365	18 985	4 418	1 537	13 304
1925	2 608	14 100	20 089	9 223	20 848	9 045	1 342	11 258
1926	117	17 654	21 759	15 129	106 772	10 495	1 808	9 817
1927	5 849	29 262	23 184	18 465	105 665	4 619	808	11 516
1928	4 911	26 122	23 976	17 545	84 456	5 967	344	12 370
1929	5 526	23 326	20 299	24 930	92 291	4 694	201	13 634

Tabell 3.4 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1908—1929

År	Timmer, masstrå o spiror <i>Saw-logs</i>	Gruvstolpar <i>Pitprops</i>	Bjälkar o sparrar <i>Balks and spars</i>	Sliprar <i>Sleepers</i>	Plankor, battens, bräder, ohyvlade <i>Deals, bat- tens, boards, not planed</i>	Hyvlade bräder <i>Boards, planed</i>	Tänd- stickor <i>Matches</i>	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>
	230 A—B	230 D	234 A—C	234 D	234 G—S	257 A—F	1239	304—317
	1 000 m ³	fast mått	<i>solid volume</i>				Ton	1 000 ton
	9	10	11	12	13	14	15	16
1908	227	644	331	79	3 283	530	24 775	143
1909	227	441	402	57	2 948	455	26 858	137
1910	197	513	349	48	3 517	661	28 548	166
1911	193	524	358	44	3 530	658	28 213	176
1912	183	440	370	81	3 825	604	33 030	204
1913	170	545	447	87	3 938	685	34 615	216
1914	230	489	336	73	3 089	600	35 468	190
1915	174	732	202	83	3 988	510	44 814	228
1916	253	479	289	88	4 368	463	49 427	266
1917	187	134	178	33	2 455	217	39 544	183
1918	180	114	205	37	2 725	261	28 939	155
1919	190	555	207	50	3 497	380	28 358	170
1920	187	560	174	56	3 663	513	36 407	300
1921	138	272	97	21	1 947	346	19 973	192
1922	56	712	151	50	3 848	590	29 363	295
1923	118	1 113	172	82	3 076	792	30 185	331
1924	120	698	164	63	3 093	749	33 236	378
1925	112	513	206	31	3 269	833	37 302	405
1926	130	316	165	27	2 863	895	40 593	421
1927	137	589	230	52	3 134	1 021	42 650	426
1928	185	629	266	61	3 436	855	46 002	412
1929	195	648	279	71	3 914	925	49 325	490

Tabell 3.4 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1908—1929

År	Pappers-massa <i>Wood pulp</i>	Därav	<i>Of which</i>			Gatsten <i>Paving-stones</i>	Järnmalm <i>Iron ore</i>	Tackjärn <i>Pig iron</i>	Smidesjärn o stål <i>Malleable iron and steel</i>
			Mekanisk massa <i>Mechanical</i>	Sulfitmassa <i>Sulphite</i>	Sulfatmassa <i>Sulphate</i>				
		303 B—I	303 B—C	303 D—F	303 G—I	32 A—B	2 A—B	707 A—F, 708, 709	Grupp 22 a ⁴
¹ 1 000 ton					1 000 ton				
		17	18	19	20	21	22	23	24
1908	490	109		2381	630	3 654	107	202	
1909	491	103		2387	591	3 196	105	193	
1910	652	141		2510	757	4 414	134	264	
1911	736	150		2586	782	5 087	150	248	
1912	812	166	550	96	826	5 521	205	263	
1913	847	191	558	98	874	6 440	208	273	
1914	800	139	566	95	678	4 787	177	188	
1915	872	150	609	113	309	5 992	301	257	
1916	870	177	544	148	173	5 537	245	281	
1917	620	122	368	129	94	5 818	256	210	
1918	624	160	402	62	116	2 497	196	172	
1919	808	128	561	119	167	2 417	89	138	
1920	881	163	577	141	228	3 729	126	128	
1921	482	59	321	103	309	4 337	88	53	
1922	1 047	153	693	202	369	5 322	53	108	
1923	896	170	556	170	498	4 958	120	103	
1924	1 221	217	761	243	534	5 948	107	137	
1925	1 188	211	728	248	611	8 800	96	135	
1926	1 303	217	771	315	392	7 656	98	128	
1927	1 455	248	859	348	830	10 716	114	154	
1928	1 327	280	713	334	782	5 093	104	141	
1929	1 789	337	946	506	853	10 899	103	152	

Tabell 3.4 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1908—1929

År	Järn- o stålvaror <i>Manufactures of iron unwrought</i>	Koppar, obearbetad <i>Copper,</i>	Generatorer, motorer <i>Electric power machinery</i>	Förbrän- nings- o m m, elektr. <i>Combustion and hot air engines</i>	Mjölksepa- ratorer <i>Cream separators</i>	Kul- o rullager <i>Ball and roller bearings</i>	Slätter- o skörde- maskiner <i>Harvesters and mowing machines</i>	Telefon- o telegraf- apparater <i>Telephonic and telegraphic apparatus</i>	
Grupp 23 a 897 A				1060—1064	992—996	1029—1030	1047—1051	1025 C—D	1082—1084
1 000 ton		Ton							
		25	26	27	28	29	30	31	32
1908	30	739		..	..	2 515	..	4 481	320
1909	24	816		..	..	2 991	..	3 567	254
1910	31	735		..	..	2 858	..	4 877	457
1911	31	443		..	..	3 327	..	5 327	552
1912	42	1 458	2 671	4 906	3 361	377	5 840	660	
1913	42	1 287	3 974	5 288	3 928	629	6 991	620	
1914	39	4 043	2 538	3 921	4 025	588	7 035	711	
1915	58	2 251	4 411	6 082	4 183	1 490	5 333	630	
1916	68	1 534	4 988	8 799	7 050	1 783	8 633	687	
1917	53	152	4 800	7 548	6 555	1 899	7 584	535	
1918	49	33	1 782	3 916	4 547	1 571	5 511	332	
1919	45	536	2 788	4 320	5 563	1 184	4 662	551	
1920	43	332	3 988	5 960	3 901	2 002	5 641	506	
1921	19	3 195	4 034	2 421	2 140	662	4 402	662	
1922	29	757	4 051	1 870	1 736	695	990	388	
1923	27	6 705	4 717	3 037	3 224	1 164	2 155	431	
1924	36	4 170	5 677	4 008	4 679	1 687	4 058	459	
1925	41	4 279	6 747	4 934	6 856	2 461	6 794	508	
1926	44	3 642	8 097	5 068	7 600	2 599	6 880	546	
1927	53	3 694	11 024	5 474	7 005	3 343	6 662	721	
1928	61	1 972	12 916	6 965	7 290	4 344	7 445	902	
1929	66	3 341	10 888	7 506	5 281	5 342	6 402	948	

¹ Beräknad torr vikt. Beräkningen innebär, att den våta massans kvantitet reducerats med 50 %. *Calculated dry weight.* — ² Kemisk pappersmassa. *Chemical pulp.* — ³ Inkl kiseljärn o kiselmanganjärn. *Incl. ferrosilicon and ferro-silico manganese.* — ⁴ Utom tack-

järn m m. *Except pig iron.* — ⁵ Balkjärn, stänger m m (stat. nr 724—727) ingår åren 1908—11 i kol 25 men åren 1912—29 i kol 24. *Iron beams and bars transferred from col. 25 to col. 24 as from 1912.*

Tabell 3.5 Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930—1958
Quantity of principal commodities imported

År Year	Kött och fläsk <i>Meat and pork</i>	Fisk <i>Fish</i>	Frukter, färsk <i>Fruits, fresh</i>	Kaffe, orostat <i>Coffee, not roast- ed</i>	Havre <i>Oats</i>	Majs <i>Maize</i>	Råg <i>Rye</i>	Vete <i>Wheat</i>
	12—26	27—56	124—134	153	170	171	176	177
Ton	1	2	3	4	5	6	7	8
1930	5 142	48 376	65 591	44 689	45 965	134 634	73 040	175 785
1931	4 521	49 058	77 909	52 593	69 225	353 055	29 653	122 327
1932	3 098	43 436	65 207	38 421	31 524	243 949	48 527	170 775
1933	3 322	44 079	60 187	45 054	43 174	265 350	2 230	53 036
1934	3 535	41 517	65 546	45 370	15 555	107 186	925	45 861
1935	7 678	42 590	69 503	48 412	6 200	43 009	1 152	42 602
1936	7 739	52 336	77 998	46 637	8 396	76 043	5 365	48 714
1937	5 956	48 145	80 396	47 294	34 941	185 239	2 728	50 349
1938	6 216	48 977	95 483	52 660	11 306	172 088	7 520	54 349
1939	7 595	52 724	91 641	56 016	1 791	42 369	2 633	39 130
1940	3 135	28 364	44 610	39 955	37 695	49 065	60 246	34 095
1941	4 856	15 626	32 331	17 423	6 829	3 878	368	40
1942	5 351	7 713	18 705	7 903	6 568	13 335	¹ 13 330	86 044
1943	5 299	2 950	32 689	10 743	12 822	9 940	1 407	7 599
1944	8 747	1 130	38 572	20 190	144	5 887	1	16 761
1945	10 273	16 219	28 924	27 492	13 880	9 073	7	43 438
1946	11 443	26 565	174 015	49 248	11 256	85 557	987	36 399
1947	11 945	27 706	126 322	46 689	28 097	40 505	4 614	81 231
1948	8 695	26 798	81 947	34 567	7 066	67 972	34 883	132 468
1949	15 467	20 997	95 983	34 561	27 585	116 288	8 761	906
1950	25 053	24 300	135 884	34 099	16 362	113 903	221	75 986
1951	17 079	29 222	152 753	41 852	24 349	89 246	19 893	208 954
1952	4 105	31 742	187 946	47 597	13 312	101 612	50 600	334 830
1953	16 101	32 809	212 646	51 238	566	39 804	6	46 996
1954	30 984	30 082	211 643	48 097	12 694	51 550	4 389	4 997
1955	14 954	40 417	223 354	53 071	58 582	38 896	36 573	41 533
1956	14 825	40 129	206 316	57 962	48 007	40 877	45 898	45 251
1957	32 036	34 439	201 586	57 358	1 184	28 268	46 202	106 599
1958	21 302	42 490	213 075	63 850	61 442	37 005	75 965	153 623

Tabell 3.5 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930—1958

År	Kli Bran	Kopra	Sojabönor	Linfrö	Vegetabi- liska feta oljor, inkl växtfett <i>Vegetable oils and fats</i>	Socker	Vin ²	Tobak, obe- arbetad	
		Copra	Soya beans	Linseed	260—273	Sugar	Wine	Tobacco, un- manufactured	
191—194		204	205	206	283—287	327—339	352—353		
Ton						1 000 1	Ton		
9	10	11	12	13	14	15	16		
1930	40 782	3 972	49 132	36 193	38 924	85 310	6 602	4 724	
1931	80 906	5 412	31 186	47 854	40 981	84 463	6 811	5 828	
1932	33 026	5 198	9 007	43 383	44 130	88 611	4 455	4 413	
1933	62 278	18 617	57 583	35 152	31 575	11 802	3 106	6 858	
1934	38 158	16 481	93 243	38 532	33 306	6 949	4 106	4 018	
1935	8 775	26 454	100 845	41 570	33 697	9 882	4 620	6 770	
1936	10 199	28 831	136 457	36 635	34 325	5 138	4 948	5 994	
1937	48 607	32 391	117 019	47 880	32 719	6 485	5 661	7 572	
1938	49 115	39 860	145 497	48 720	45 133	11 392	6 638	6 342	
1939	12 936	36 333	124 294	56 011	45 433	6 796	6 941	6 954	
1940	14 025	22 896	24 297	17 724	19 912	5 656	2 764	4 232	
1941	30 727	12	1	8 156	5 349	18	2 144	2 637	
1942	6 303	10 957	1 742	15 748	22 563	757	3 340	4 000	
1943	50	11 751	0	21 011	11 424	10 637	4 966	8 932	
1944	—	19 319	—	26 344	4 077	14 596	3 901	5 356	
1945	—	17 953	0	6 557	2 828	2 634	6 497	7 257	
1946	90 941	17 070	0	9 682	10 206	5 259	8 292	5 302	
1947	149 672	20 216	4 295	4 505	19 121	16 828	7 726	9 009	
1948	113 463	30 511	0	1 898	9 887	61 132	10 204	7 437	
1949	96 527	42 559	—	3 393	8 736	53 860	7 113	7 021	
1950	94 320	40 665	—	1 034	13 335	106 118	7 764	8 563	
1951	127 442	50 551	—	2 990	24 259	66 356	8 910	12 053	
1952	49 000	38 166	4	4 705	15 070	65 073	11 591	8 721	
1953	63 510	37 889	2	14 605	10 506	103 308	12 794	9 756	
1954	22 256	48 351	17 538	1 215	26 672	8 328	15 383	9 035	
1955	73 678	61 327	6 743	675	21 188	78 969	22 551	7 544	
1956	52 154	76 479	9 118	1 463	26 503	74 827	14 642	8 622	
1957	1 963	74 414	20 053	4 924	28 004	35 590	21 222	10 428	
1958	18 301	66 483	6	1 785	24 929	55 169	21 816	6 303	

Tabell 3.5 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930—1958

År	Cigarretter <i>Cigarettes</i>	Oljekakor <i>Oil cakes</i>	Råfosfat <i>Natural phosphates n. e. s.</i>	Stenkol <i>Coal</i>	Koks <i>Coke</i>	Mineral- oljor ³ <i>Petroleum</i>	Koksalt <i>Common salt</i>	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>
	356	359—365	387	420—423	424	439—445	495	827—857
	Ton			1 000 ton			Ton	
	17	18	19	20	21	22	23	24
1930	131	138 070	137 505	4 778	1 192	576	149 716	15 420
1931	119	176 961	121 971	4 535	1 439	639	141 860	11 822
1932	75	109 099	82 528	4 529	1 297	713	127 649	8 547
1933	65	114 567	107 119	4 674	1 380	772	148 673	8 181
1934	82	148 908	108 345	5 265	1 483	814	155 345	9 494
1935	101	152 511	154 483	5 254	1 747	931	169 512	11 835
1936	129	120 517	133 833	5 616	2 078	1 008	167 725	14 580
1937	193	162 401	151 278	6 606	2 331	1 185	208 859	19 858
1938	287	201 807	199 472	5 773	1 940	1 334	238 412	14 885
1939	349	133 261	187 284	6 342	2 339	1 487	251 846	19 197
1940	138	114 912	40 172	3 996	1 725	541	184 602	9 281
1941	57	64 944	26 320	3 160	1 643	131	197 075	4 923
1942	70	92 951	—	2 705	1 186	108	201 953	3 618
1943	136	68 071	—	3 561	1 242	147	211 653	3 113
1944	615	121 099	8 543	2 348	1 214	137	233 481	2 720
1945	493	79 993	52 004	272	89	196	78 027	1 744
1946	1 174	75 420	181 446	2 443	1 011	1 835	247 581	7 325
1947	1 618	94 507	189 783	4 160	904	3 098	295 307	12 825
1948	1 618	96 982	220 497	5 401	1 616	3 237	292 363	8 774
1949	1 402	54 068	257 803	3 965	1 985	2 957	329 446	6 507
1950	304	61 354	341 062	4 830	2 315	3 676	353 816	7 807
1951	589	61 730	430 961	5 323	2 521	4 773	345 678	16 335
1952	932	14 966	312 953	4 843	2 627	5 077	318 849	8 584
1953	1 031	34 417	308 873	3 653	2 022	5 536	287 599	9 339
1954	853	76 152	359 966	3 023	2 015	6 472	316 217	12 715
1955	699	87 716	312 395	3 190	2 520	8 078	335 491	14 174
1956	727	88 301	350 188	2 578	2 847	9 766	412 827	13 689
1957	691	73 879	351 896	2 734	2 415	9 394	416 121	16 816
1958	587	72 364	299 232	1 714	1 615	10 591	451 575	19 359

Tabell 3.5 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930—1958

År	Gödsel-medel, tillverkade <i>Fertilizers, manufactured</i>	Därav <i>Of which</i>		Hudar och skinn (ej pälsverk), oberedda <i>Hides and skins, un- dressed</i>	Kautschuk, guttaperka och balata, oarbetad <i>Rubber, not manufactured</i>	Ull av får, ofärgad <i>Sheeps' and lambs' wool, uncoloured</i>	Bomull, okardad <i>Cotton, uncarded</i>	Garn av nylon, konstsilke mm <i>Yarn of man- made fibres</i>
		Chile-och kalksal- peter <i>Chile and calcium salt- petre</i>	Kalisalter <i>Potassium salts n.e.s.</i>					
636—643	636—637	639—641	644—653	692	893—894	901	921—923	
Ton								
		25	26	27	28	29	30	31
								32
1930	172 715	67 354	90 467	19 093	4 493	6 973	23 463	1 127
1931	147 765	53 921	73 125	17 115	3 869	7 497	23 571	1 368
1932	134 725	61 690	65 226	13 884	4 334	8 237	24 626	1 304
1933	131 687	61 933	60 215	14 649	4 167	8 552	23 053	1 265
1934	177 764	79 671	83 105	16 586	7 513	10 139	32 358	1 776
1935	203 719	95 627	84 141	19 067	4 942	8 426	27 753	1 908
1936	256 802	120 863	97 609	17 306	4 659	9 814	32 330	2 163
1937	265 381	102 316	101 138	19 152	6 800	8 950	34 051	2 429
1938	282 995	127 049	122 003	20 111	8 404	9 326	36 447	2 192
1939	367 767	221 120	116 738	23 040	9 500	13 345	46 927	3 065
1940	241 496	138 236	90 162	12 105	6 003	9 700	20 061	2 846
1941	192 527	129 056	60 525	7 096	1 785	4 516	16 393	4 459
1942	203 226	105 747	87 174	7 953	621	6 798	32 041	3 349
1943	224 108	101 209	108 637	7 608	1 236	6 373	18 167	4 252
1944	198 368	89 372	97 089	8 411	1 746	6 684	34 680	5 682
1945	116 302	112 252	1 850	9 073	2 881	7 239	12 034	2 169
1946	250 641	137 625	113 015	23 127	11 252	19 216	18 729	3 290
1947	235 061	99 095	132 362	13 283	15 756	17 004	17 454	5 020
1948	210 366	103 329	104 777	16 613	14 702	14 023	25 640	5 138
1949	307 907	172 586	122 386	16 889	22 251	14 335	29 174	4 879
1950	467 560	248 488	145 162	19 977	14 505	12 639	27 180	4 606
1951	529 746	326 206	162 049	17 153	19 427	9 891	25 474	6 007
1952	482 197	315 387	154 257	14 081	20 161	8 288	33 292	2 678
1953	460 944	275 935	180 064	19 734	20 290	7 417	28 737	4 906
1954	506 762	335 895	170 867	19 006	26 662	6 635	32 211	4 635
1955	483 593	323 332	160 259	17 205	24 660	7 039	26 223	5 506
1956	535 302	355 260	179 324	18 723	24 663	6 825	26 403	5 882
1957	543 884	382 418	159 589	24 480	30 845	6 649	34 225	6 430
1958	477 952	343 619	132 653	19 063	31 038	7 588	29 460	5 708

Tabell 3.5 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930—1958

År	Garn av ull <i>Yarn of wool</i>	Garn av bomull <i>Cotton yarn</i>	Vävnader av ull <i>Woollen fabrics</i>	Vävnader av bomull <i>Cotton fabrics</i>	Kläder: strumpstols- samt sömnadsarbeten <i>Clothing of textile fabrics</i> ^b	Skor <i>Footwear</i>	Tackjärn m m ^a <i>Pig iron, etc.</i>	Balkjärn m m <i>Beam iron</i>
924—942 944—960 1018—1022 1025—1051 1093—1104, 1150—1174 1183—1189 1330—1331, 1333—1338 1375—1377								
Ton								
	33	34	35	36	37	38	39	40
1930	3 328	1 819	1 781	4 248	2 779	807	91 272	110 562
1931	2 916	2 099	2 027	5 095	3 118	655	63 013	103 737
1932	2 698	2 146	1 229	3 516	2 084	345	42 489	60 595
1933	2 769	2 272	1 077	3 245	1 756	405	49 696	52 715
1934	3 059	3 286	1 282	4 585	1 840	407	90 793	102 760
1935	2 886	3 477	1 515	4 195	1 614	358	108 036	121 290
1936	3 420	3 753	1 827	4 695	1 648	327	173 473	144 667
1937	3 530	4 297	2 233	5 540	1 782	307	198 797	160 202
1938	3 345	3 448	2 277	5 490	1 615	259	87 079	112 516
1939	4 628	4 190	2 892	7 287	1 737	249	208 102	165 100
1940	2 227	2 666	2 313	4 643	1 619	174	95 774	82 453
1941	998	1 702	2 501	2 888	1 403	119	73 924	65 538
1942	717	1 015	1 207	1 152	700	87	72 109	76 766
1943	455	548	1 024	656	379	44	70 157	59 925
1944	317	221	1 092	188	519	14	20 660	55 380
1945	129	1 118	567	1 147	185	11	21 002	4 544
1946	3 166	2 556	2 425	6 515	2 485	180	105 781	112 016
1947	4 819	6 319	5 263	15 668	5 061	1 293	144 491	119 785
1948	5 646	6 707	3 602	8 938	2 254	720	105 773	119 449
1949	2 982	6 992	2 690	9 765	1 509	260	100 534	114 572
1950	3 826	4 258	5 018	9 201	1 204	301	107 369	89 920
1951	2 149	5 194	6 932	14 624	1 657	429	79 892	144 017
1952	1 839	2 098	2 781	5 174	1 016	463	122 570	118 017
1953	2 580	3 379	5 310	8 769	2 189	708	57 159	119 812
1954	1 730	3 659	5 359	8 353	2 853	813	105 325	115 351
1955	1 932	3 403	5 974	9 018	3 201	1 077	107 022	116 358
1956	1 760	3 373	6 982	8 727	3 519	1 057	168 880	85 395
1957	1 649	3 964	8 331	9 513	4 311	1 622	112 659	109 683
1958	1 482	3 505	7 048	11 467	4 458	1 988	102 413	84 747

Tabell 3.5 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1930—1958

År	Plåtar av järn och stål <i>Iron plates and sheets</i>	Rör av smidbart järn <i>Pipes of malleable iron</i>	Koppar, obearbetad <i>Copper, unwrought</i>	Traktorer <i>Tractors</i>	Generator- er, mo- torer m m, elektriska <i>Electric power machinery</i>	Apparater för trådlös telegrafi m m (inkl radioappa- rater) <i>Wireless apparatus, etc.</i>	Bilar och bussar <i>Passenger cars, buses, lorries</i>	Fartyg och båtar (värde) <i>Ships and boats (value)</i>
	1405—1422	1423—1432	1571	1754	1815—1825	1885: 1—3	1907—1908	1924—1944
	Ton			Styck	Ton		Styck	1 000 kr
	41	42	43	44	45	46	47	48
1930	103 678	27 969	27 051	640	1 546	736	8 567	21 844
1931	81 396	19 335	32 909	455	1 140	915	7 841	18 970
1932	44 303	11 972	19 660	241	692	563	2 360	948
1933	44 896	11 094	28 982	162	635	698	2 722	1 822
1934	83 695	16 748	31 862	432	883	891	5 981	1 930
1935	101 163	19 946	34 730	1 033	1 478	1 191	8 373	4 267
1936	141 980	36 603	40 975	1 735	2 346	1 436	12 327	9 334
1937	176 972	36 896	47 461	3 507	2 734	1 682	19 883	5 948
1938	112 951	20 109	51 995	4 112	2 786	1 752	25 597	5 651
1939	177 981	40 009	64 280	4 480	2 736	1 837	28 251	9 993
1940	117 198	22 597	26 655	1 758	2 694	873	1 951	51 644
1941	70 120	20 851	727	327	1 871	745	357	5 470
1942	94 351	21 406	3 318	290	1 712	871	373	5 433
1943	80 103	17 810	1 514	81	1 950	598	790	1 782
1944	63 734	28 607	495	54	993	313	330	14 154
1945	14 635	1 044	14 884	342	389	160	356	213
1946	190 722	11 542	51 486	3 192	1 189	389	11 643	14 251
1947	224 305	50 901	54 489	5 167	4 832	846	18 361	51 254
1948	208 871	43 142	34 672	9 539	6 326	886	12 682	94 534
1949	301 830	40 269	38 768	5 818	4 489	581	8 562	31 460
1950	258 226	27 275	37 816	9 305	5 186	576	51 846	41 671
1951	262 344	42 681	38 309	10 151	7 533	902	45 666	108 350
1952	383 167	38 883	44 319	14 721	9 269	918	38 353	116 531
1953	257 943	34 374	30 334	11 246	8 095	690	49 062	59 402
1954	395 940	56 500	58 727	10 782	7 344	1 209	90 680	85 338
1955	481 868	69 397	50 721	9 100	7 080	1 673	93 362	102 472
1956	381 539	57 339	51 736	6 909	8 553	3 076	94 874	126 763
1957	490 666	69 544	48 459	6 952	9 327	6 251	109 016	288 781
1958	522 148	67 324	53 641	8 370	9 261	10 666	125 188	214 688

¹ Motsvarande kvantiteter omalen råg samt rågmjöl utförda till Finland och Norge. Corresponding quantities of unmilled rye and rye-flour exported to Finland

and Norway. — ² Se not 2 till tab 3.3. — ³ Se not 5 till tab 3.3. — ⁴ Inkl ferrolegeringar. Incl. ferro-alloys. —

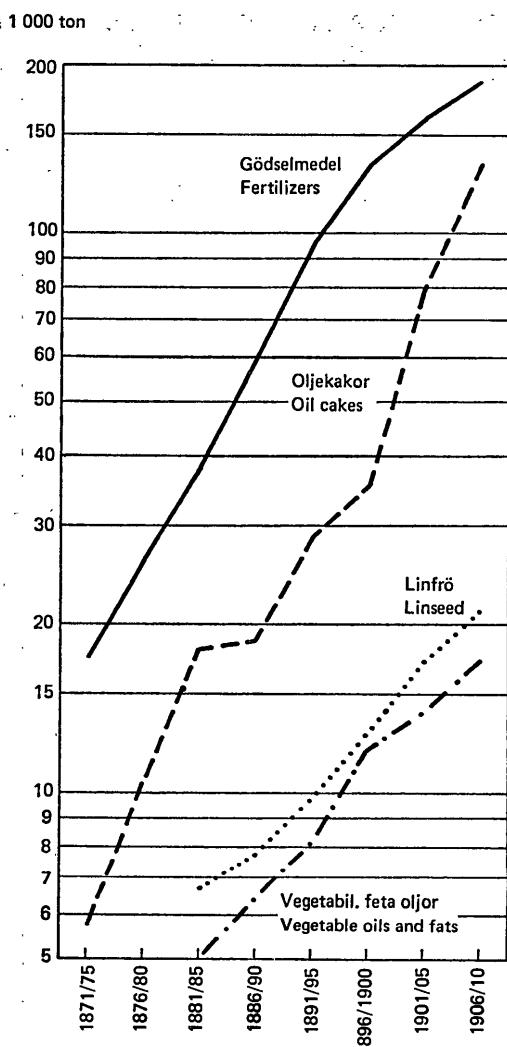
⁵ Also knitted.

**Diagram K 8 Införsel av gödselmedel
(inkl. råfosfat) och oljekakor 1871/1875—
1906/1910 samt av linfrö och vegetabi-
liska feta oljor 1881/1885—1906/1910**

Imports of fertilizers, oil cakes, linseed and vegetable oils and fats

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källa: tab 3.1

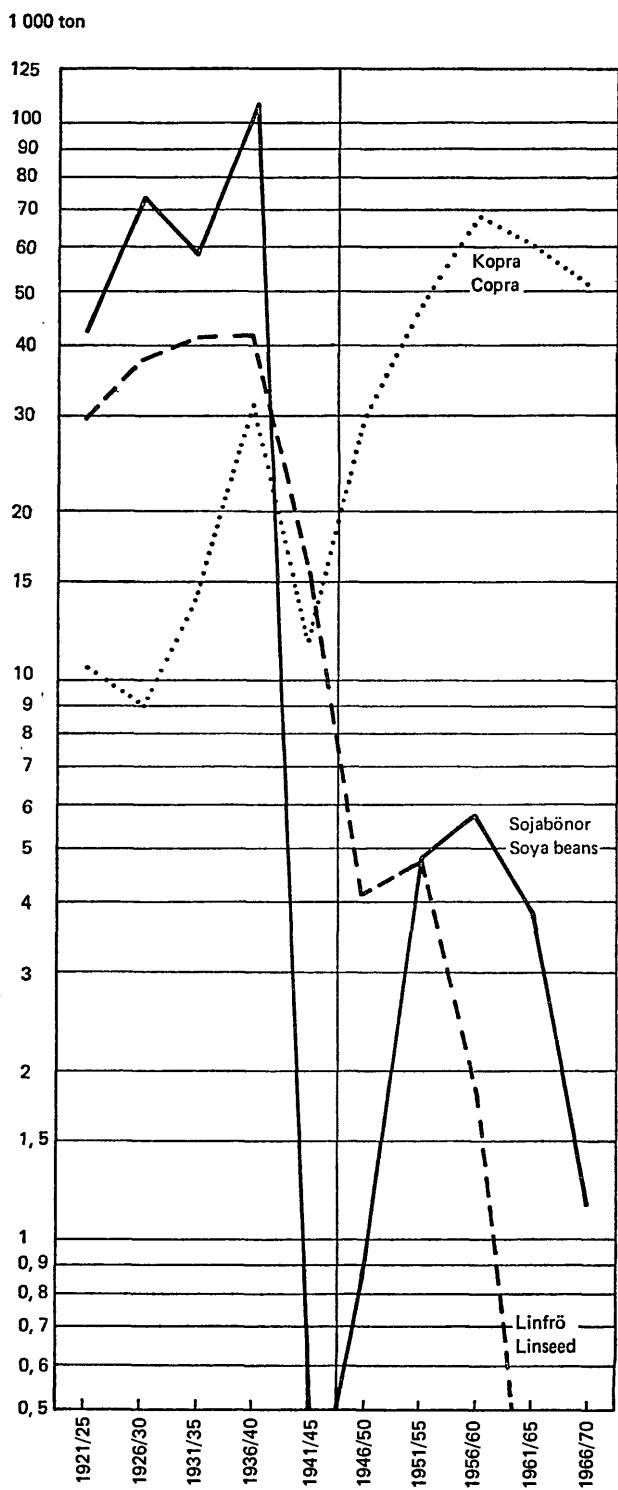

Diagram K 9 Införsel av kopra, linfrö och sojabönor 1921/1925–1966/1970

Imports of copra, linseed and soya beans

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källor: tab 3.5 och 3.7 samt Handel

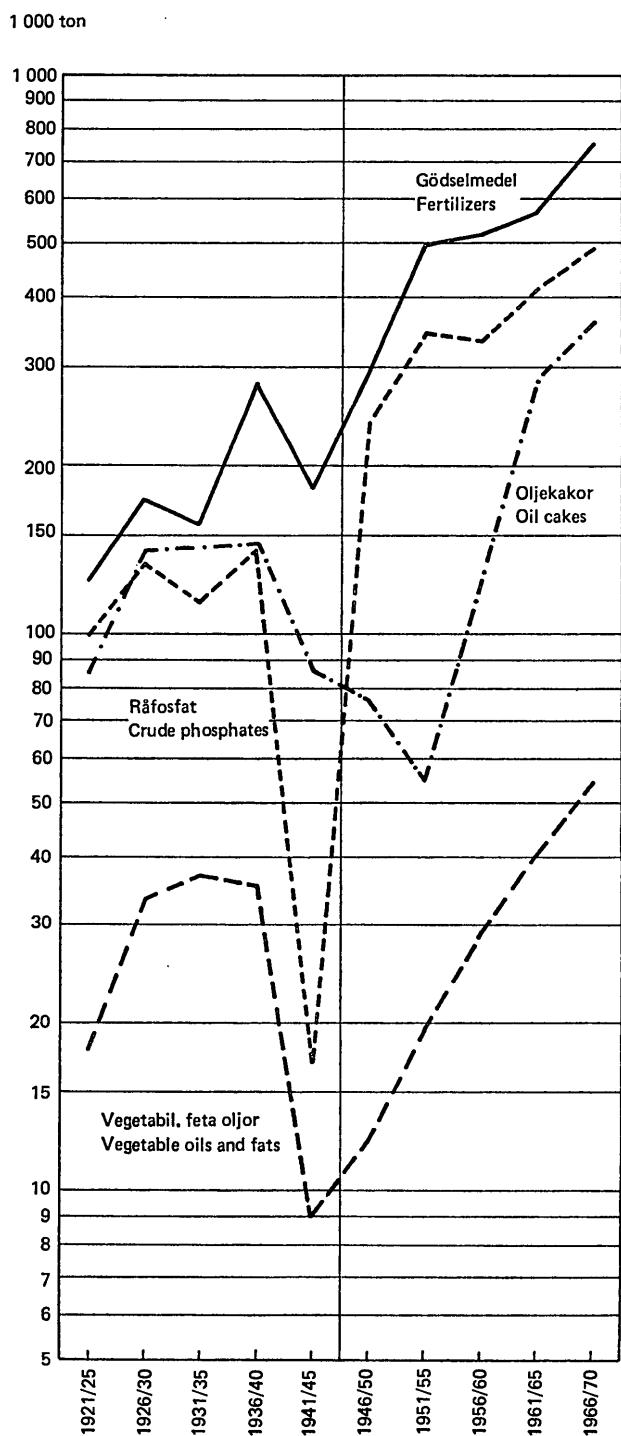

Diagram K 10 Införsel av gödselmedel, råfosfat, oljekakor och vegetabiliska feta oljor 1921/1925—1966/1970

Imports of fertilizers, crude phosphates, oil cakes and vegetable oils and fats

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källor: tab 3.3, 3.5 och 3.7

Tabell 3.6 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1930—1958
Quantity of principal commodities exported

År Year	Kött o... fläsk <i>Meat and pork</i>	Fisk ¹ <i>Fish</i>	Smör <i>Butter</i>	Spannmål, omalen <i>Grain, unmilled</i>	Järnmalm <i>Iron ore</i>	Tänd- stickor <i>Matches</i>	Timmer, masstrå o spigor ² <i>Saw-logs</i>	Telegraf- o telefonstol- par ² <i>Telephone and tele- graph poles</i>
12—26	27—56	68	170—181	405—407	632—633	712—713	714	
Ton				1 000 ton	Ton	1 000 m ³ fast mått <i>solid volume</i>		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1930	31 937	22 492	26 674	18 768	9 387	44 086	147	15
1931	31 834	17 012	19 525	4 550	4 496	35 148	67	25
1932	22 945	18 667	13 547	14 472	2 219	22 481	42	35
1933	22 023	18 629	17 127	4 757	3 151	18 442	130	11
1934	21 037	19 831	23 220	112 766	6 870	15 986	162	31
1935	14 739	17 113	20 262	158 132	7 719	16 759	107	36
1936	13 931	20 741	19 068	135 521	11 198	15 876	91	35
1937	16 170	26 535	23 535	43 061	13 965	16 770	100	18
1938	15 057	26 726	28 555	45 973	12 685	16 614	115	31
1939	15 514	36 238	26 172	19 047	13 650	20 887	106	29
1940	6 204	17 716	9 833	4 383	10 137	8 392	92	15
1941	2 155	3 665	1 836	36 600	9 539	4 234	85	17
1942	346	1 689	—	3 172	8 625	842	64	23
1943	1	0	—	5 669	10 257	213	51	33
1944	31	4 594	—	89 229	4 598	1 427	126	22
1945	62	6 780	605	152 034	1 229	6 415	16	17
1946	7	33 810	2	31 613	5 316	11 208	61	39
1947	78	17 261	1	30 204	8 504	11 848	36	52
1948	120	47 156	1	18 241	11 518	13 355	26	46
1949	1 403	45 470	1 618	20 298	12 783	16 265	42	71
1950	1 595	34 708	14 368	249 538	12 943	18 261	32	79
1951	3 302	50 302	26 406	46 755	14 997	19 186	29	42
1952	1 378	54 225	13 039	106 688	15 663	17 486	48	75
1953	9 592	47 229	13 468	360 547	14 553	16 063	61	86
1954	6 133	51 951	13 092	521 314	14 084	14 987	108	80
1955	8 390	50 182	3 693	181 378	15 653	16 199	102	85
1956	7 794	40 071	16 803	214 146	17 305	18 565	85	63
1957	13 462	42 222	29 423	339 437	17 467	15 867	106	51
1958	30 071	36 388	20 099	210 276	14 810	15 885	146	46

Tabell 3.6 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1930—1958

År	Gruv-stolpar ² <i>Pitprops</i>	Bjälkar, sparrar, sliprar ² <i>Balks,</i> <i>spars,</i> <i>sleepers</i>	Plankor, battens, bräder, ohyvlade ² <i>Deals, bat-</i> <i>tens, boards,</i> <i>not planed</i>	Hyvlade bräder ² <i>Boards,</i> <i>planed</i>	Pappers- massa (av trä) ³ <i>Wood pulp</i>	Därav	<i>Of which</i>		
							Mekanisk ³ <i>Mechanical</i>	Sulfit- massa ³ <i>Sulphite</i>	Sulfat- massa ³ <i>Sulphate</i>
715	722—725	726—737	776—781	816—823	816—817	818—820	821—823		
1 000 m ³ fast mått <i>solid volume</i>					1 000 ton				
9	10	11	12	13	14	15	16		
1930	489	318	3 219	822	1 641	264	915	462	
1931	273	200	2 272	677	1 567	267	787	514	
1932	326	104	2 421	673	1 292	221	650	421	
1933	395	103	2 878	839	1 916	314	942	660	
1934	293	90	3 025	788	1 999	320	967	712	
1935	166	78	2 398	711	2 103	314	1 032	758	
1936	81	110	2 731	819	2 280	315	1 160	805	
1937	257	141	2 832	731	2 553	353	1 303	897	
1938	270	107	2 144	617	1 981	297	1 015	668	
1939	177	169	2 632	481	2 331	306	1 217	808	
1940	107	69	1 867	102	982	57	510	415	
1941	4	128	2 039	146	756	30	475	251	
1942	9	136	1 497	85	659	25	463	171	
1943	—	136	814	45	440	8	277	154	
1944	—	85	630	8	297	10	208	79	
1945	45	73	2 359	216	1 569	193	814	561	
1946	230	124	1 540	150	1 804	265	970	570	
1947	194	80	1 538	170	1 798	224	975	598	
1948	195	106	2 084	196	1 680	214	903	563	
1949	659	118	2 556	204	1 894	258	1 007	629	
1950	242	221	3 015	243	2 091	283	1 126	682	
1951	316	301	3 453	245	2 010	296	1 051	663	
1952	1 000	195	2 746	136	1 629	269	814	546	
1953	552	172	4 004	140	2 165	310	1 092	763	
1954	329	165	3 848	193	2 229	358	1 119	752	
1955	436	173	4 487	164	2 303	385	1 149	769	
1956	269	165	4 282	157	2 547	432	1 226	889	
1957	457	160	4 713	130	2 461	413	1 198	850	
1958	288	176	3 666	106	2 358	345	1 130	883	

Tabell 3.6 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1930—1958

År Year	Papper o papp <i>Paper and paperboard</i>	Därav			Gatsten <i>Paving- stones</i>	Tackjärn m m ⁴ <i>Pig iron, etc.</i>	Smidesjärn o stål 1930-47, resp Han- delsfärdigt järn o stål 1948-58	Kul- och rullager <i>Ball and roller bearings</i>
		Träfiber- plattor <i>Fibre boards</i>	Tidnings- papper <i>Newsprint</i>	Omslags- papper <i>Packing paper</i>				
827—857	831: 1, 835: 1	837	852		1232—1233	1330—1331, Se nedan 1333—1338 See below ⁵		1527—1529
1 000 ton								Ton
	17	18	19	20	21	22	23	24
1930	444	..	175	198	708	70	98	5 385
1931	486	..	183	219	301	59	75	5 420
1932	473	..	186	204	252	48	63	5 115
1933	517	..	183	229	196	90	77	4 617
1934	556	..	191	254	170	93	103	7 230
1935	609	18	207	273	93	99	106	7 050
1936	607	19	180	294	181	113	117	8 690
1937	664	24	198	320	274	130	153	10 370
1938	474	22	162	198	117	128	143	11 251
1939	602	43	176	276	44	164	146	10 507
1940	247	25	52	124	23	96	154	10 896
1941	190	18	11	121	25	88	162	11 991
1942	238	13	70	109	6	64	95	10 255
1943	194	6	69	95	5	57	79	8 565
1944	207	8	75	82	5	22	53	3 421
1945	246	15	78	92	7	6	77	4 157
1946	522	69	121	218	20	24	60	6 743
1947	627	76	150	259	19	26	62	6 375
1948	682	94	177	274	66	27	52	7 726
1949	711	97	201	271	30	40	106	8 458
1950	865	138	203	354	44	92	116	10 055
1951	926	183	199	371	53	94	149	10 557
1952	667	105	208	247	65	74	142	9 545
1953	841	127	207	355	34	123	145	8 865
1954	984	213	185	412	31	92	142	9 238
1955	1 086	260	197	445	28	98	200	11 318
1956	1 221	300	246	485	35	78	330	12 617
1957	1 301	340	257	488	21	72	301	13 041
1958	1 328	350	278	488	9	72	314	14 994

¹ Exkl fisk som islandfört direkt i utlandet av svenska fiskare. Se kap 6. *Excl. fish landed abroad by Swedish fishermen. See ch. 6.*

² Av furu eller gran. *Coniferous.*

³ Beräknad torr vikt. Åren 1930—40 har den våta massans kvantitet reducerats med 50 %; åren 1941—

58 redovisas i SOS såväl oreducerade som reducerade tal. *Calculated dry weight.*

⁴ Inkl ferrolegeringar. *Incl. ferro-alloys.*

⁵ Smidesjärn och stål. *Malleable iron and steel:* Stat. nr 1363—1368, 1371—1372, 1375—1387, 1405—1408, 1413—1415, 1418. (Före år 1947 ingick ej nr 1367.)

Tabell 3.6 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1930—1958

År	Koppar Copper	Förbrän- nings- o varmlufts- motorer <i>Combustion and hot air engines</i>	Slätter- o skörde- maskiner <i>Harvesters</i>	Mjölk- skunn.- maskiner <i>Cream separators, etc.</i>	Kyl- maskiner, kylskåp <i>Refriger- ators</i>	Genera- torer, motorer <i>Electric power machinery</i>	Telefon- o tele- graflappa- rater m m <i>Telephonic and tele- graphic apparatus, etc.</i>	Fartyg och båtar (värde) <i>Ships and boats (value)</i>
1571	1672—1682	1741—1742	1750—1753	1785: 2	1815—1825	1860 resp 1884 ⁶	1924—1944	
Ton						Ton resp 1 000 kr ⁷	1 000 kr	
25	26	27	28	29	30	31	32	
1930	4 791	8 441	4 588	4 868	..	10 046	984	25 563
1931	5 026	4 095	4 760	3 761	..	6 223	949	20 787
1932	5 946	2 622	1 940	2 775	..	6 139	439	26 048
1933	8 145	3 245	2 397	2 860	..	5 870	283	15 842
1934	3 543	3 832	3 957	2 783	..	6 899	307	33 039
1935	3 127	4 376	4 956	3 094	1 044	7 420	321	13 216
1936	6 694	3 658	6 312	3 908	2 632	7 694	415	41 888
1937	6 028	4 160	7 852	4 281	2 692	89 429	476	59 098
1938	8 412	3 944	6 239	3 212	2 324	8 313	606	54 303
1939	5 489	4 015	6 177	3 299	1 864	9 217	775	60 326
1940	595	2 177	3 070	1 773	863	5 290	514	31 501
1941	3 117	2 141	3 458	1 104	506	6 033	806	11 892
1942	1 419	2 398	4 009	1 147	644	3 596	532	32 138
1943	1 061	1 650	2 482	913	609	2 093	314	15 873
1944	437	1 012	1 479	485	472	2 099	176	13 619
1945	11	1 700	2 766	1 390	500	2 911	599	139 903
1946	183	3 296	5 122	2 239	1 860	5 041	867	73 947
1947	2 681	4 463	4 018	2 027	2 507	4 641	976	119 872
1948	3 944	5 101	3 498	2 195	3 265	5 632	1 256	228 471
1949	4 280	4 745	3 464	2 354	3 348	4 952	945 760	280 015
1950	5 572	6 400	6 414	2 541	3 953	5 813	946 395	366 463
1951	5 198	6 061	8 513	2 594	4 240	8 376	978 582	354 335
1952	11 912	6 674	7 676	1 908	4 812	9 487	978 372	460 804
1953	15 703	6 112	4 757	1 389	4 141	5 919	985 903	364 721
1954	18 427	5 638	5 577	1 549	4 468	7 298	9100 436	592 208
1955	14 107	6 293	5 331	1 590	4 864	7 735	999 945	541 923
1956	14 342	8 544	5 426	1 454	4 770	8 015	9137 179	527 001
1957	16 051	9 847	4 977	1 209	5 337	8 177	9152 687	801 336
1958	12 886	9 311	5 728	1 319	6 712	9 581	9164 801	960 977

Handelsfärdigt järn och stål. *Finished steel:* Stat. nr 1370—1372, 1374—1394, 1397—1398, 1401—1402, 1405—1432, 1895.

⁶ Stat. nr 1884 fr o m 1.7.1940, dessförinnan stat. nr 1860.

⁷ Avser ton t o m 1948. Kvantitetsuppgifter före-

ligger ej för åren 1949—58. *Metric tons 1930—48, value (1 000 Sw. cr.) 1949—58.*

⁸ Efter 1.2.1937 ingår även delar till generatorer, motorer m m. *After February 1, 1937 incl. parts thereof.*

⁹ Avser värdet i 1 000 kr. *Value (1 000 Sw. cr.).*

Tabell 3.7 Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1959—1970
Quantity of principal commodities imported

År Year	Kött och fläsk <i>Meat and pork</i>	Fisk <i>Fish</i>	Spannmål, omalen <i>Cereals, unmilled</i>	Frukter, färsk <i>Fruits, fresh</i>	Socker <i>Sugar</i>	Kaffe, orostat e rostat <i>Coffee, green or roasted</i>	Oljekakor <i>Oil seed cakes</i>	Vin <i>Wine</i>
	011/012	031	041/045	051	061.1/2	071.1	081.3	112.1
Ton								1 000 l
	1	2	3	4	5	6	7	8

1959	16 299	30 277	600 761	226 645	85 080	68 219	157 203	24 305
1960	17 062	31 019	404 380	232 886	50 146	73 473	249 034	26 566
1961	32 911	37 791	285 496	243 379	31 192	77 852	222 326	29 136
1962	18 867	38 523	367 777	261 924	69 131	83 938	241 311	31 079
1963	16 577	42 070	395 657	254 098	89 068	86 831	263 705	30 200
1964	22 832	40 263	306 315	274 399	84 332	91 494	321 184	35 027
1965	26 656	45 384	182 612	296 080	65 591	91 914	380 324	33 792
1966	21 741	48 341	226 078	317 638	130 816	96 727	425 384	33 091
1967	24 363	45 603	152 144	311 397	136 825	101 466	383 160	38 637
1968	30 915	44 970	146 086	323 146	147 293	106 038	349 003	44 857
1969	32 304	51 776	95 604	320 949	118 642	105 955	305 602	44 555
1970*	34 307	54 095	112 711	330 222	122 791	106 247	328 092	50 853

År Year	Malt- drycker <i>Malt liquors</i>	Tobak, obearb. <i>Tobacco, unmanu- factured</i>	Cigarretter <i>Cigarettes</i>	Hudar o skinn, ej pälsskinn <i>Hides and skins, un- dressed</i>	Kopra <i>Copra</i>	Natur- gummi <i>Natural rubber</i>	Syntetiskt gummi <i>Synthetic rubber</i>	Ull av får <i>Sheeps' and lambs' wool</i>
	112.3	121	122.2	211	221.2	231.1	231.2	262. 1/2, 7/8
1 000 l	Ton							

	9	10	11	12	13	14	15	16
1959	1 916	7 149	561	19 292	62 362	23 284	12 568	7 739
1960	2 676	11 753	680	19 416	68 394	26 002	17 692	7 792
1961	3 422	11 455	766	20 263	81 935	23 517	18 965	7 032
1962	3 883	9 131	720	24 423	31 665	26 878	22 573	7 469
1963	6 344	8 708	721	26 957	61 551	27 515	24 939	7 360
1964	6 693	14 054	795	24 990	56 887	28 786	31 162	7 199
1965	18 320	7 527	1 090	23 699	69 362	32 312	36 503	7 652
1966	23 669	12 147	1 148	19 399	71 854	30 514	39 378	6 066
1967	29 466	11 076	1 748	21 656	67 145	27 512	42 102	5 638
1968	40 218	10 433	1 934	18 022	44 964	27 491	52 680	5 217
1969	46 244	8 816	2 002	17 848	36 991	27 662	60 914	5 026
1970*	36 390	13 769	2 122	17 280	38 817	27 364	60 326	4 182

Tabell 3.7 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1959—1970

År	Bomull, okardad <i>Cotton, raw</i>	Syntetiska och konst- gjorda tex- tilfibrer <i>Man-made fibres</i>	Råfosfat <i>Natural phosphates n. e. s.</i>	Salt <i>Salt</i>	Stenkol o koks m m <i>Coal, coke, etc.</i>	Mineralolja, rå och del- vis renad <i>Petroleum, crude or partly refined</i>	Mineral- oljepro- dukter <i>Petroleum products</i>	Animaliska oljer och fetter <i>Animal oils and fats</i>
	263.1	266	271.3	276.3	321	331	332	411

År	Ton				1 000 ton			Ton
	17	18	19	20	21	22	23	
1959	17 532	4 084	337 309	462 168	3 299	2 373	8 526	37 275
1960	26 971	5 192	344 504	518 281	3 767	2 646	10 647	41 075
1961	30 470	5 514	373 651	553 545	3 462	2 592	10 792	40 474
1962	24 878	6 822	403 076	596 390	3 454	2 467	12 182	44 044
1963	21 541	7 505	385 051	638 377	3 405	2 748	13 431	60 701
1964	20 894	9 731	426 759	672 208	3 646	3 557	14 478	35 789
1965	17 744	8 979	488 457	744 506	3 110	3 824	15 350	46 539
1966	18 155	8 640	424 838	833 044	3 154	3 716	18 870	34 543
1967	18 587	10 045	511 832	824 058	2 697	6 145	16 450	42 790
1968	16 395	10 525	527 974	936 154	2 816	9 063	17 151	41 288
1969	13 572	12 213	521 334	993 274	2 685	10 530	18 658	36 002
1970*	13 039	10 376	508 574	1 102 302	2 883	11 762	20 902	37 825

År	Vegetabil- iska oljer och fetter <i>Vegetable oils and fats</i>	Gödsel- medel, tillverkade <i>Fertilizers, manufactured</i>	Därav	Of which	Plaster <i>Plastic materials, etc.</i>	Fanér, plywood <i>Veneers, plywood</i>	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	Garn av syntetiska eller konst- gjorda fibrer <i>Yarn and thread of man-made fibres</i>
			Kväve- gödselmedel <i>Nitro- genous fertilizers</i>	Kaligöd- selmedel <i>Potassic fertilizers</i>				
	421/422	561	561.1	561.3	581	631	641	651. 6/7
Ton								
	25	26	27	28	29	30	31	32
1959	30 431	495 463	351 035	138 975	45 908	49 840	21 613	6 230
1960	38 961	555 554	368 362	170 293	55 777	58 601	24 027	7 265
1961	31 370	512 526	350 481	154 113	64 499	78 848	24 782	8 106
1962	49 496	534 872	368 752	161 137	80 030	87 907	27 020	9 774
1963	42 685	537 950	372 370	158 773	95 225	112 708	33 389	10 970
1964	40 739	588 741	400 360	176 457	113 046	134 976	39 146	12 544
1965	36 698	655 460	425 833	194 587	128 959	149 138	47 209	13 225
1966	41 487	731 937	470 280	170 108	144 966	128 418	52 130	13 011
1967	42 572	634 855	392 099	215 410	161 472	165 050	66 689	15 237
1968	54 177	777 092	494 077	221 389	208 151	183 147	87 150	18 453
1969	57 900	825 362	502 959	238 831	247 036	206 981	106 650	21 885
1970*	78 123	797 573	445 243	238 766	307 880	197 078	120 723	23 668

Tabell 3.7 (forts) Kvantitet av de viktigaste införda varorna 1959—1970

År	Vävnader av bomull <i>Cotton fabrics</i>	Vävnader av färull <i>Woollen fabrics</i>	Vävnader av syntetiska eller konstgjorda fibrer <i>Woven fab- rics of man- made fibres</i>	Tackjärn o järn- svamp <i>Pig iron and iron sponge</i>	Handelsfär- digat järn och stål <i>Finished steel¹</i>	Därav Universal- stål o plåt <i>Universals, plate</i>	Koppar, obearbetad <i>Copper, unwrought²</i>	Traktorer <i>Tractors</i>
	Ton							Styck
	33	34	35	36	37	38	39	40
1959	11 822	3 299	6 212	150 079	856 849	531 675	54 719	8 583
1960	13 372	3 717	7 341	220 269	1 127 683	680 589	72 265	7 722
1961	11 705	2 853	7 891	138 141	988 816	590 523	67 023	10 765
1962	11 020	2 975	9 776	184 761	942 980	569 810	70 253	10 754
1963	11 056	3 741	10 066	192 271	945 277	568 248	64 144	10 210
1964	12 307	3 701	9 738	233 560	1 175 991	663 491	57 181	10 431
1965	13 192	4 237	11 316	341 101	1 319 144	734 329	63 344	9 603
1966	12 225	4 189	10 712	429 946	1 241 928	688 940	55 670	12 566
1967	14 728	4 880	12 078	239 284	1 157 241	664 386	56 097	7 459
1968	14 264	4 356	12 981	283 710	1 253 131	694 712	68 716	6 790
1969	14 214	3 728	13 876	272 269	1 599 248	881 975	62 347	9 778
1970*	12 945	2 865	13 072	368 957	1 695 938	861 814	61 701	9 113
År	Generatorer, Apparater motorer m m, elektr. <i>Electric power machinery</i>	För tele, radio, radar o d <i>Telecom- munications apparatus</i>	Elektriska hushålls- apparater <i>Domestic electrical equipment</i>	Bilar och bussar <i>Passenger cars, buses, lorries</i>	Fartyg och båtar (värde) <i>Ships and boats (value)</i>	Kläder av textilmateriäl (inkl trikå) <i>Clothing of textile fabric, also knitted</i>	Skor <i>Footwear</i>	Instrument och ur m m <i>Instruments, watches, clocks, etc.</i>
	722.1	724	725	732. 1/4	735	841.1/2, 4	851	86
	Ton			Styck	1 000 kr	Ton		
	41	42	43	44	45	46	47	48
1959	9 384	10 583	6 396	117 832	152 205	4 594	3 311	6 178
1960	12 080	10 855	7 478	120 074	232 423	5 931	4 925	6 925
1961	13 457	5 889	9 416	124 835	120 514	6 636	5 495	7 850
1962	14 097	4 894	8 990	134 769	258 946	7 926	5 728	8 472
1963	13 232	4 282	11 497	162 406	314 084	9 245	7 241	9 665
1964	14 212	4 612	13 956	181 446	274 955	10 314	9 263	10 580
1965	15 427	5 621	19 364	210 401	296 938	11 806	10 196	11 481
1966	17 382	4 877	19 745	147 981	389 389	12 447	9 980	12 678
1967	17 267	5 571	23 230	111 947	369 540	16 504	12 027	13 789
1968	22 257	7 068	24 837	133 748	333 355	18 638	13 864	15 021
1969	26 612	11 662	28 336	151 292	407 206	22 873	16 050	16 763
1970*	31 972	15 227	28 816	133 161	406 709	25 466	15 116	18 866

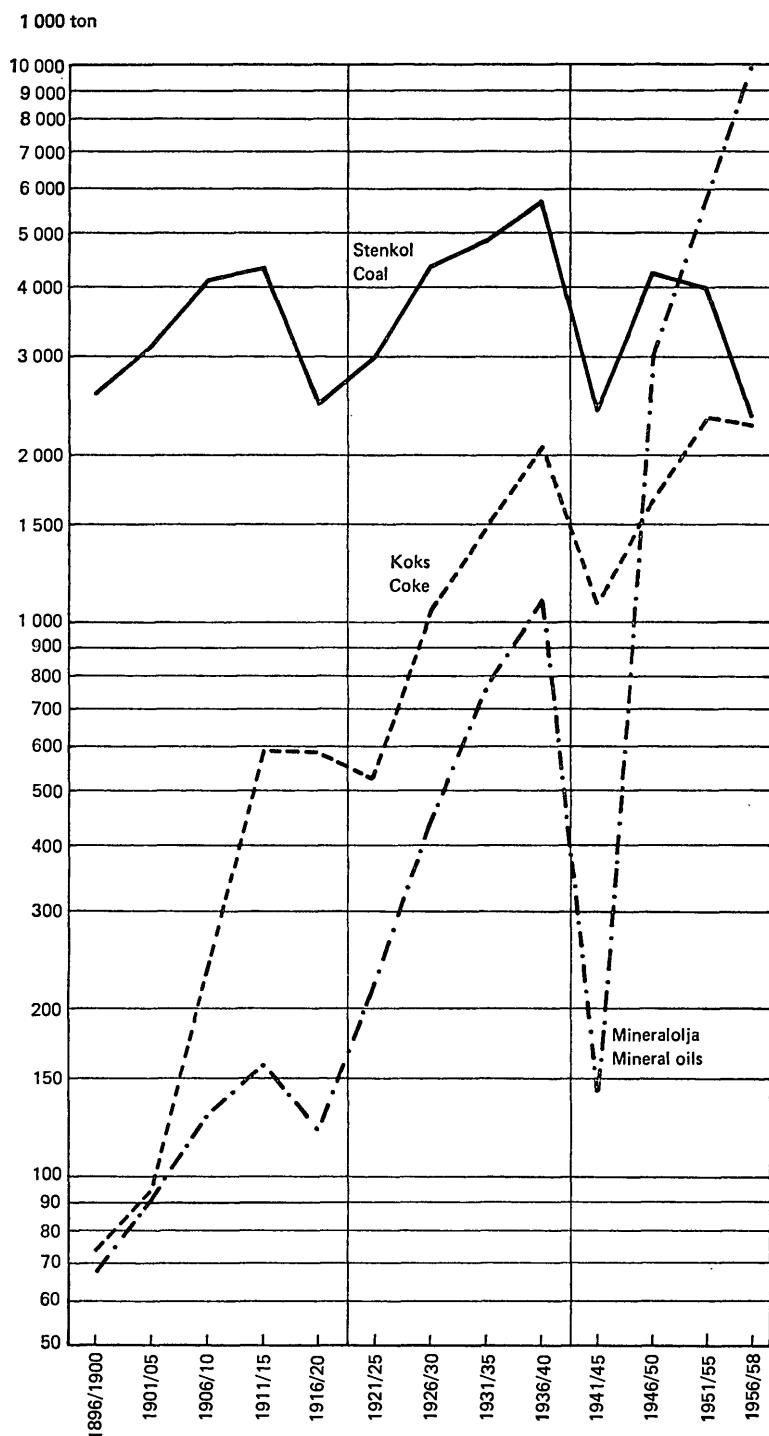
¹ Utom rördelar. Excl. tube and pipe fittings. -- ² Raffinerad, olegerad. Refined, unalloyed. Stat. nr 74.01.210 (år 1959: 74.01.202).

**Diagram K 11 Införsel av mineraloljor, stenkol och koks
1896/1900—1956/
1958**

Imports of mineral oils,
coal and coke

Logaritmisk skala
Logarithmic scale

Källor: tab 3.1, 3.3, 3.5
samt Åmark s 228—29

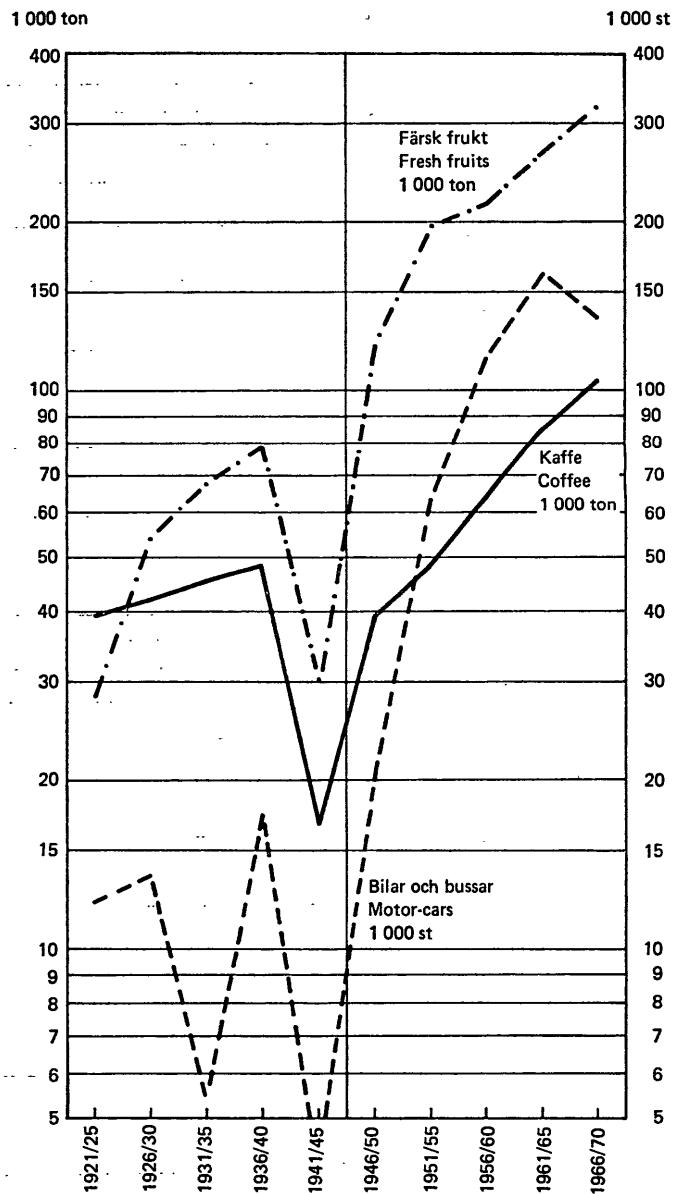
**Diagram K 12 Införsel av
färska frukter och kaffe samt
bilar och bussar 1921/1925—
1966/1970**

Imports of fresh fruits, coffee
and motor-cars

Logaritmisk skala: 1000 ton i
vänstra, 1000 st i högra skalan

*Logarithmic scale. Left scale: 1000
tons. Right scale Thousands*

Källor: tab 3.3, 3.5 och 3.7

Tabell 3.8 Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1959—1970
Quantity of principal commodities exported

År Year	Kött och fläsk <i>Meat and pork</i>	Fisk ¹ <i>Fish</i>	Spannmål, omalen <i>Cereals, unmilled</i>	Pappers- massa ² <i>Pulp</i>	Därav <i>Of which</i>			
	011/012	031	041/045	251.2, 6/8	251.2	251.6	251.7	251.8
Ton			1 000 ton					
	1	2	3	4	5	6	7	8
1959	40 464	38 169	108 358	2 679	360	341	1 094	883
1960	28 312	56 447	139 026	2 932	413	416	1 201	901
1961	21 631	45 389	496 192	2 729	413	371	1 091	854
1962	39 828	33 124	398 101	2 839	359	341	1 279	860
1963	42 218	34 376	395 497	3 208	396	389	1 481	942
1964	35 598	23 485	389 381	3 479	439	392	1 587	1 061
1965	41 357	29 341	598 847	3 333	444	361	1 565	963
1966	61 073	17 316	374 828	3 614	450	332	1 725	1 106
1967	59 672	11 401	549 971	3 519	376	358	1 772	1 013
1968	56 084	13 240	561 140	3 588	380	334	1 969	906
1969	70 172	8 692	701 127	3 669	377	322	2 171	799
1970	52 504	6 398	494 428	3 742	361	274	2 322	785
År Year	Massaved ³ <i>Pulpwood</i>	Sågade och hyvlade trå- varor av barträ <i>Lumber, sawn and planed, co- niferous⁴</i>	Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	Därav <i>Of which</i>		Sten, sand och grus <i>Stone, sand and gravel</i>	Järnmalm och slig <i>Iron ore and concentrates</i>	
	242.1	243.2	641	Tidnings- papper <i>Newsprint</i>	Kraftpapper och kraft- papp <i>Kraft paper and kraft paperboard</i>	Träfiberplat- tor o d <i>Fibreboards</i>		
	1 000 m ³		1 000 ton	641.1	641.3	641.6	273	281
	9	10	11	12	13	14	15	16
1959	339	4 547	1 471	312	395	396	597	15 617
1960	407	5 074	1 700	394	450	418	629	19 888
1961	528	4 530	1 804	423	503	416	767	20 434
1962	653	4 586	1 881	408	594	421	1 021	19 599
1963	1 011	4 856	2 086	429	704	421	1 035	20 486
1964	1 309	5 604	2 327	456	835	439	1 287	24 689
1965	1 695	5 283	2 293	430	870	394	1 331	24 885
1966	1 432	4 996	2 398	427	949	363	1 276	22 545
1967	2 025	5 540	2 430	423	905	399	1 527	23 396
1968	2 473	6 376	2 784	522	993	404	1 465	29 037
1969	2 833	6 790	3 134	622	1 112	404	1 936	31 986
1970	3 462	6 877	3 328	687	1 222	388	2 297	28 417

¹ Exkl fisk som iländförs direkt i utlandet av svenska fiskare. Se kap 6. *Excl. fish landed abroad by Swedish fishermen. See ch. 6.*

² Beräknad torr vikt. *Calculated dry weight.*

³ Fast mått. *Solid volume.*

⁴ Nominellt mått (varans fasta mått i m³ före hyvlingen). År 1959 ingår ej bjälkar och sparrar. *Volume before planing.*

Tabell 3.8 (forts) Kvantitet av de viktigaste utförda varorna 1959—1970

År	Tackjärn och järnsvamp <i>Pig iron and Finished iron sponge</i>	Handelsfärdigt järn och stål ⁶ <i>Copper</i> ⁵	Koppar ⁵ <i>Copper</i> ⁵	Kraftalstrande maskiner, ej elektriska <i>Power generating (exc. electric)</i>	Slätter- o skörde- maskiner, ej tröskverk <i>machinery</i>	Mjölkningsmaskiner, mjölkseparatörer <i>milk separator</i>	Traktorer <i>tractors</i>	Kontorsmaskiner <i>Office machines</i>
	671.2/3	672.7/9, 673 ur /677, 678.2/4	682.1.2	711	712.2	712.3	712.5	714
	1 000 ton		Ton				Styk ⁸	Ton
	17	18	19	20	21	22	23	24
1959	64	409	14 939	15 763	9 300	1 991	4 057	3 363
1960	74	420	14 991	20 150	10 101	2 081	4 148	4 295
1961	104	482	16 209	22 108	11 345	2 285	4 949	5 513
1962	69	562	16 139	24 968	11 389	2 213	5 139	5 874
1963	99	687	16 371	24 169	13 175	2 096	5 455	6 226
1964	88	851	10 553	21 541	14 453	2 157	5 800	6 253
1965	99	859	18 218	22 707	13 234	2 027	5 174	6 717
1966	85	984	29 215	24 361	14 883	2 371	5 831	8 513
1967	139	1 239	32 283	29 589	10 982	2 864	5 951	8 982
1968	100	1 329	27 453	27 242	11 093	2 778	6 499	9 644
1969	148	1 334	33 818	27 874	9 106	2 885	7 109	10 407
1970	85	1 354	27 155	31 864	7 265	4 214	5 873	12 475
År	Kul- o rullager <i>Ball and roller bearings</i>	Generatorer, motorer m m, elektr. <i>Electric power machinery</i>	Elektriska apparater för trådtelefoni eller trådtelegrafi ¹⁰ <i>Domestic refrigerators, electric</i>	Elektriska kylskåp för hushållsbruk ¹¹ <i>Passenger cars, lorries, buses</i>	Bilar och bussar <i>motor vehicles</i>	Bildelar <i>Parts for</i>	Fartyg och båtar (värde) <i>Ships and boats (value)</i>	Tändstickor <i>Matches</i>
	719.7	722.1	724.9.1	725.0.1	732.1/4	732.6/8	735	899.3.2
	Ton				Styk	Ton	Mkr	Ton
	25	26	27	28	29	30	31	32
1959	14 578	11 885	..	5 430	52 290	..	910	15 331
1960	15 738	11 934	3 817	6 667	58 790	22 233	930	17 312
1961	17 370	12 708	4 571	4 149	58 123	23 402	886	16 007
1962	18 142	12 764	6 180	3 734	68 233	20 756	1 061	14 512
1963	18 529	15 023	6 952	6 446	78 507	21 206	1 310	13 845
1964	21 108	21 791	7 446	8 685	93 782	23 443	1 184	11 816
1965	17 803	20 945	7 449	10 748	106 550	25 977	1 480	12 041
1966	21 142	27 775	9 861	10 101	125 537	31 862	988	10 806
1967	19 961	22 278	10 783	9 546	142 430	33 294	1 295	9 800
1968	20 945	24 802	12 862	10 462	156 899	35 984	1 259	9 017
1969	20 613	22 483	13 639	17 500	166 074	42 143	1 562	9 554
1970	22 843	27 738	16 453	22 199	211 967	49 494	1 835	11 026

⁵ Olegerad, raffinerad. Stat. nr 74.01.210 (år 1959: 74.01.202). *Refined, unalloyed.*⁶ Utom rördelar. *Excl. tube and pipe fittings.*⁷ *Machinery for harvesting, threshing, etc.*⁸ *Milking machines, cream separators, etc.*⁹ *Pieces.*¹⁰ *Electric line telephonic and telegraphic equipment.*¹¹ Fr o m år 1969 har kvantitetsgrunden ändrats från ton till st i Utrikeshandel, del 2. Stycketalet var 156 497 år 1968, 276 994 år 1969 och 371 281 år 1970.

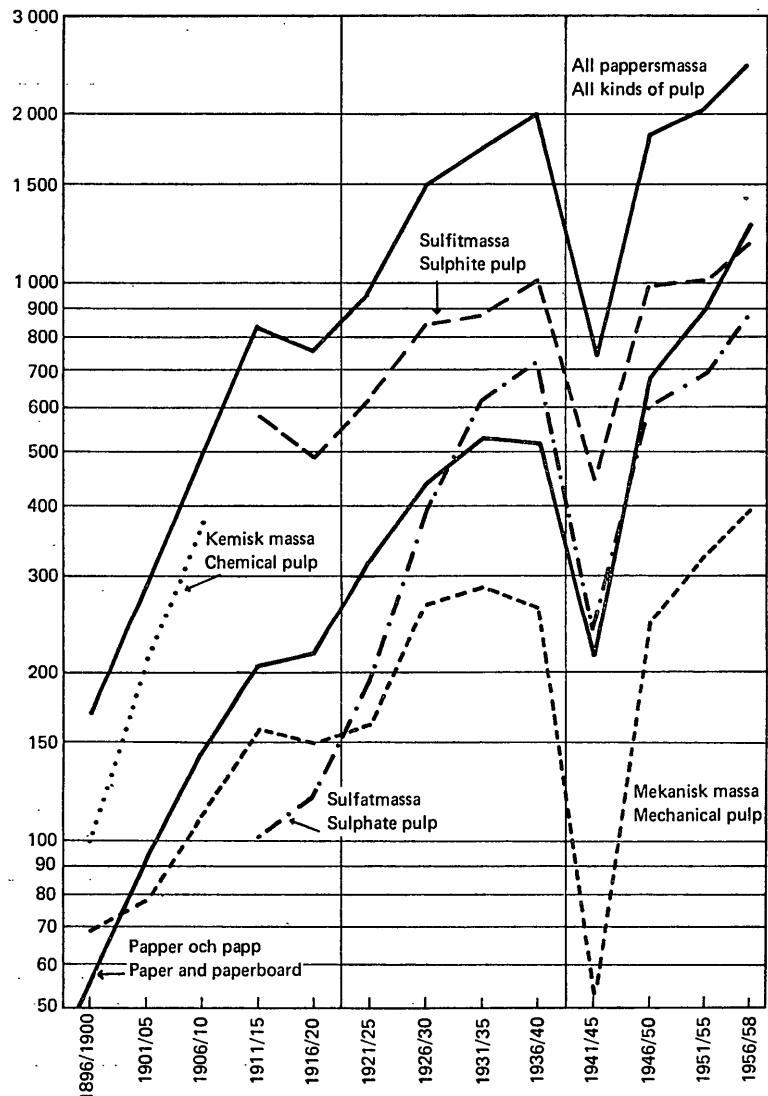
**Diagram K 14 Utförsel av pappersmassa samt papper och papp
1896/1900—1956/1958**

Exports of pulp, paper and paperboard

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källor: tab 3.2, 3.4 och 3.6

1 000 ton

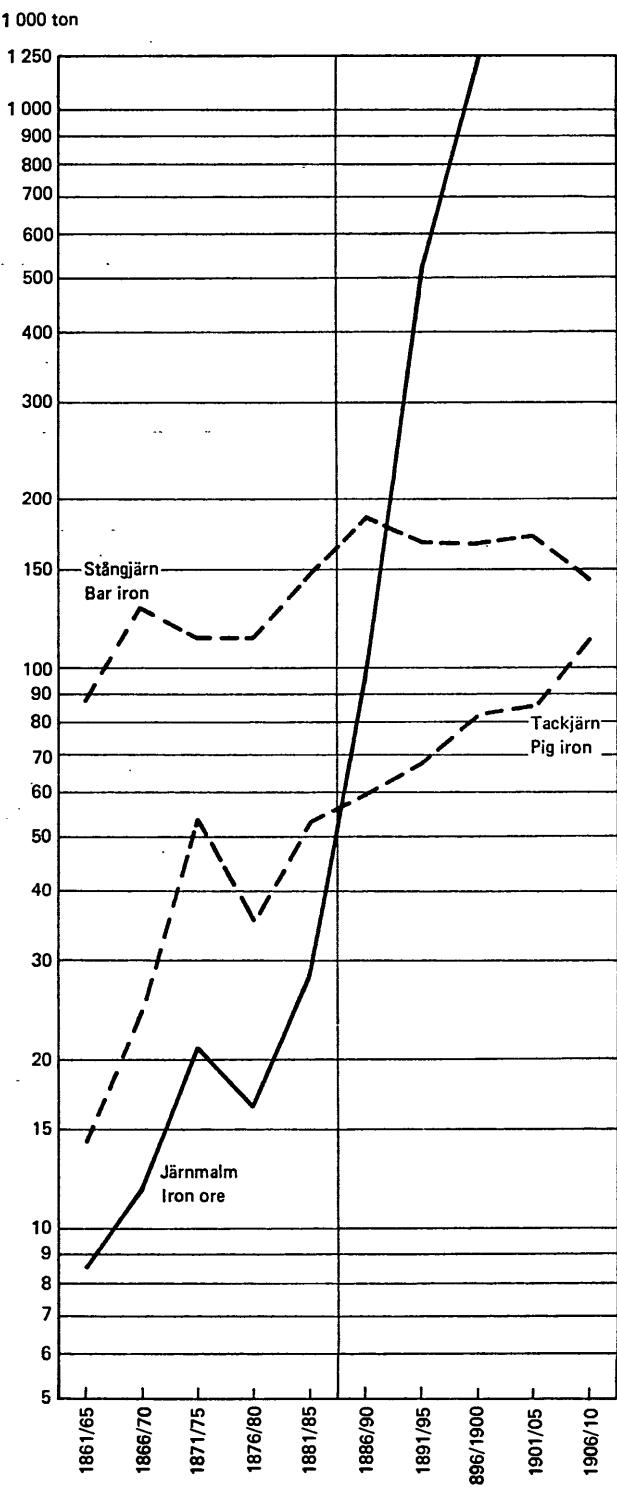

Diagram K 15 Utförsel av järnmalm 1861/1865—1891/1895 och av stångjärn samt tackjärn 1861/1865—1906/1910

Exports of iron ore, bar iron and pig iron

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källa: tab 3.2

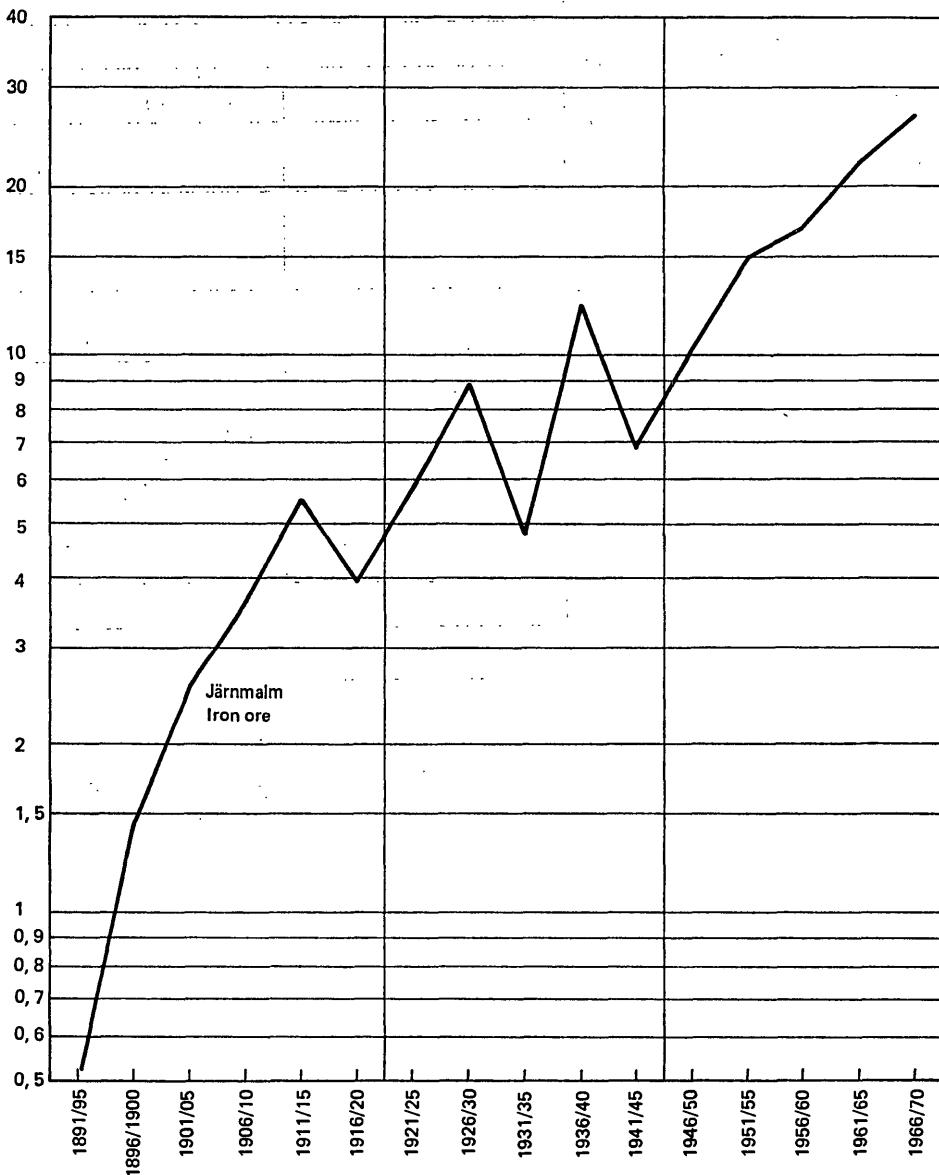
Diagram K 16 Utförsel av järnmalm 1891/1895—1965/1970

Exports of iron ore

Logaritmisk skala *Logarithmic scale*

Källor: tab 3.2, 3.4, 3.6 och 3.8

1 000 ton

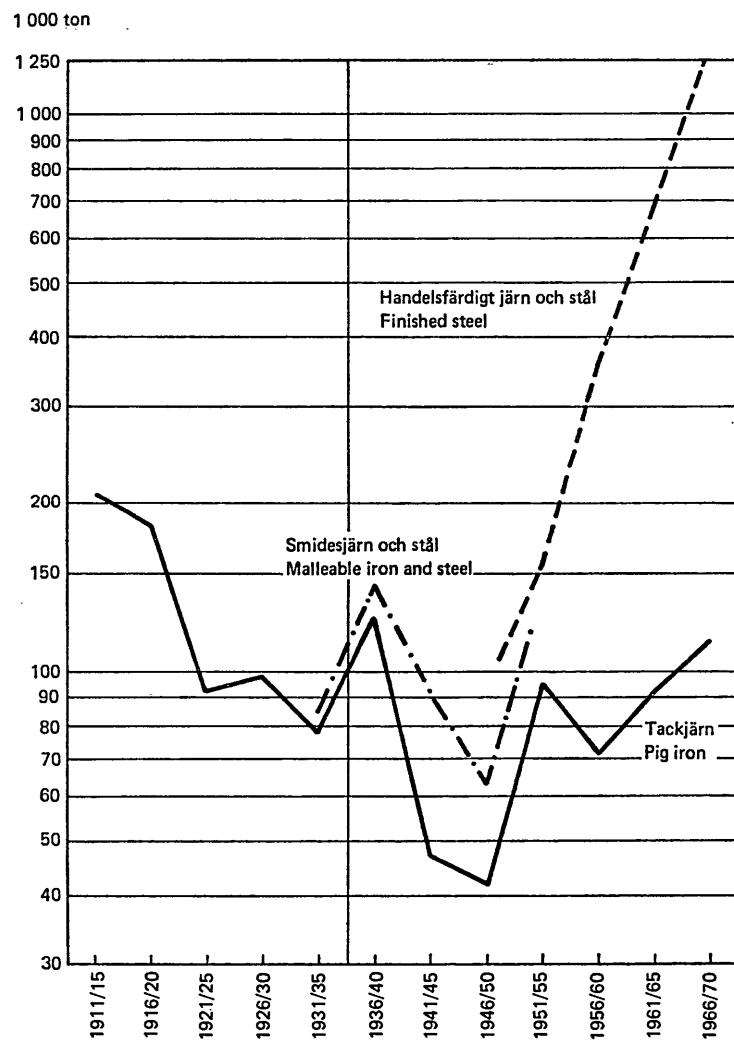

**Diagram K 17 Utförsel
av tackjärn 1911/1915—
1965/1970, av smides-
järn och stål 1931/1935
—1951/1953 och av han-
delsfärdigt järn och stål
1948/1950—1965/1970**

Exports of pig iron, malleable iron and steel, and finished steel

Logaritmisk skala
Logarithmic scale

Källor: tab 3.4, 3.6 och 3.8
samt Ekonomisk översikt
1954.

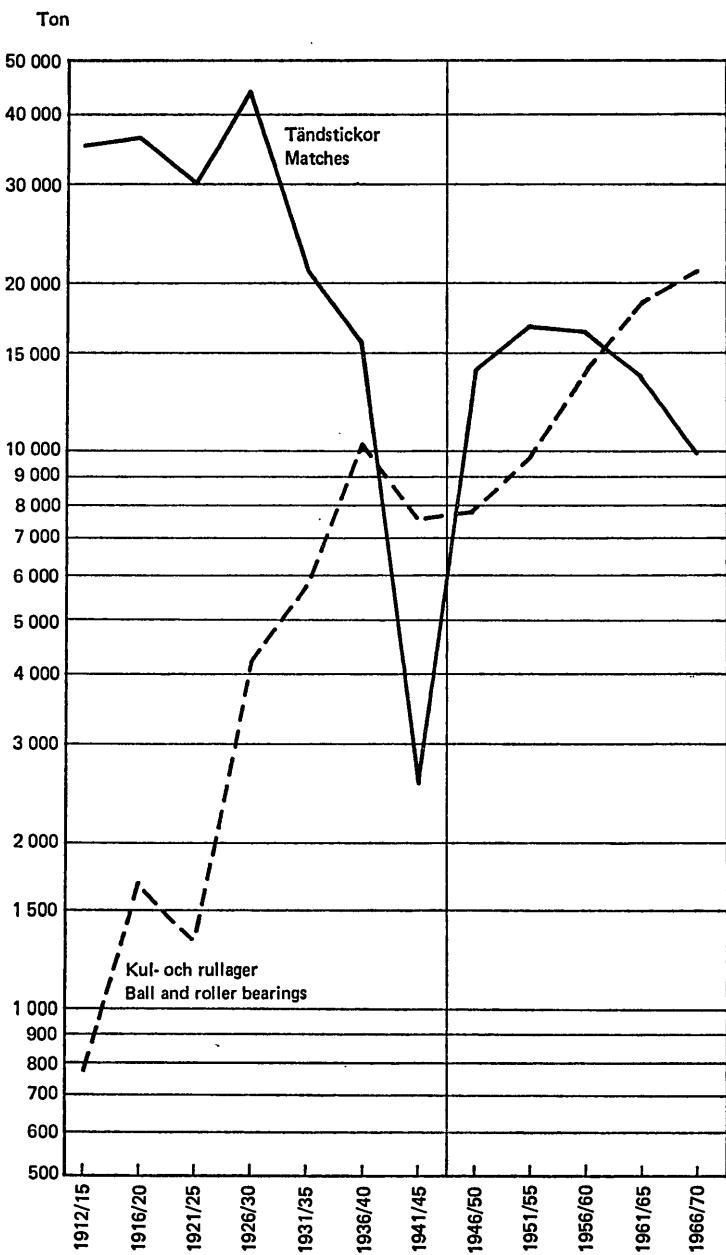

**Diagram K 18 Utförsel
av tändstickor samt kul-
och rullager 1912/1915
—1966/1970**

Exports of matches and
ball and roller bearings

Logaritmisk skala
Logarithmic scale

Källor: tab 3.4, 3.6 och 3.8

Tabell 4.1 Värde av införsel (cif) och utförsel (fob): översikt 1871—1920. 1000 kr

Imports and exports

Avser specialhandeln. Se kap 3. Överskott av in- eller utförsel avser enbart varuhandeln. Se kap 4. Special trade.

År Year	Varor ¹ Commodities ²			Mynt samt oarbetat guld och silver ¹ <i>Coin and unworked gold and silver</i>		År Year	Varor ¹			Mynt samt oarbetat guld och silver ¹	
	Införsel <i>Imports</i>	Utförsel <i>Exports</i>	Överskott av inf (-) resp utf (+) <i>Net imp. (-)</i> <i>or exp. (+)</i>	Införsel	Utförsel		Införsel	Utförsel	Överskott av inf (-) resp utf (+)	Införsel	Utförsel
				Införsel	Utförsel						
1871	163 317	158 946	- 4 371	5 862	2 077	1896	356 899	340 219	- 16 680	1 415	64
1872	206 652	199 722	- 6 930	9 714	93	1897	398 888	358 166	- 40 722	9 444	29
1873	260 607	218 826	-41 781	10 833	3 078	1898	446 271	344 900	- 101 371	8 979	9
1874	297 271	225 023	-72 248	9 539	8 310	1899	503 116	358 158	- 144 958	1 673	26
1875	260 519	203 764	-56 755	7 547	2 788	1900	525 556	391 312	- 134 244	9 379	22
1876	283 059	222 744	-60 315	7 306	3 495	1901	459 679	353 493	- 106 186	6 641	13
1877	300 004	215 193	-84 811	3 417	720	1902	502 252	392 366	- 109 886	2 945	7
1878	231 805	183 551	-48 254	7 708	769	1903	529 767	441 385	- 88 382	5 135	32
1879	213 266	184 987	-28 279	13 176	1 177	1904	572 013	414 716	- 157 297	6 441	8
1880	271 391	236 442	-34 949	11 398	201	1905	573 804	450 211	- 123 593	8 280	1
1881	282 254	221 992	-60 262	5 806	1 204	1906	638 343	504 279	- 134 064	5 885	6
1882	293 265	253 718	-39 547	6 555	169	1907	673 841	524 663	- 149 178	8 264	—
1883	328 028	256 361	-71 667	5 900	170	1908	597 509	482 016	- 115 493	11 424	2
1884	320 240	238 589	-81 651	5 577	24	1909	613 602	472 978	- 140 624	3 204	3
1885	336 781	246 151	-90 630	3 249	120	1910	669 211	592 853	- 76 358	2 421	11
1886	295 977	228 192	-67 785	5 389	206	1911	690 449	663 536	- 26 913	6 168	40
1887	290 706	246 568	-44 138	6 704	111	1912	782 894	760 469	- 22 425	10 820	156
1888	322 530	281 620	-40 910	2 179	132	1913	846 538	817 347	- 29 191	12 125	283
1889	372 363	301 591	-70 772	4 600	134	1914	726 908	772 355	+ 45 447	9 659	114
1890	376 064	304 369	-71 695	1 125	223	1915	1 142 505	1 316 364	+ 173 859	54 937	620
1891	368 473	322 977	-45 496	1 225	521	1916	1 138 567	1 556 377	+ 417 810	21 896	1 304
1892	359 029	328 352	-30 677	1 287	948	1917	758 610	1 349 551	+ 590 941	80 499	895
1893	331 607	327 675	- 3 932	1 083	597	1918	1 233 310	1 350 433	+ 117 123	36 583	570
1894 ³	344 928	298 432	-46 496	6 245	193	1919	2 533 977	1 575 697	- 958 280	2 775	275
1895	343 359	311 375	-31 984	931	60	1920	3 314 111	2 278 295	- 1 035 816	280 780	64 108

¹ Mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej bland varor. I fråga om mynt är särskilt utförseluppgifterna ofullständiga. — ² Excl. coins and unworked gold and silver. — ³ Stora nedsättningar framför allt år 1894 av de medelpriser som ligger till grund för värdeberäkningarna.

Tabell 4.2 Värde av införsel (cif) och utförsel (fob): översikt 1921—1970. Milj kr

Imports and exports

Avser specialhandeln t o m 1958, därefter generalhandeln. Se kap 3. Överskott av in- eller utförsel avser enbart varuhandeln. Se kap 4.
Up to and incl. 1958 the figures relate to special trade, from 1959 to general trade.

År Year	Varor ¹ Commodities ²			Mynt samt oarbetat guld och silver ³ <i>Coin and unworked gold and silver⁴</i>		År	Varor ¹			Mynt samt oarbetat guld och silver ³	
	Införsel <i>Imports</i>	Utförsel ⁵ <i>Exports⁶</i>	Överskott av inf (-) resp utf (+) <i>Net imp. (-) or exp. (+)</i>	Införsel	Utförsel		Införsel	Utförsel	Överskott av inf (-) resp utf (+)	Införsel	Utförsel
1921	1 259	1 097	- 162	685	935	1946	3 386	2 547	- 839	15	154
1922	1 114	1 154	+ 40	299	331	1947	5 220	3 240	- 1 980	59	102
1923	1 295	1 142	- 153	5	4	1948	4 945	3 979	- 966	7	3
1924	1 424	1 261	- 163	19	52	1949	4 333	4 250	- 83	9	12
1925	1 446	1 360	- 86	11	8	1950	6 102	5 707	- 395	17	11
1926	1 490	1 420	- 70	2	3	1951	9 184	9 225	+ 41	10	19
1927	1 584	1 617	+ 33	14	12	1952	8 947	8 134	- 813	26	27
1928	1 708	1 575	- 133	17	4	1953	8 161	7 657	- 504	28	21
1929	1 783	1 812	+ 29	18	3	1954	9 192	8 196	- 996	1	7
1930	1 662	1 550	- 112	4	1	1955	10 337	8 933	- 1 404	1	2
1931	1 428	1 122	- 306	3	40	1956	11 434	10 067	- 1 367	1	8
1932	1 155	947	- 208	4	9	1957	12 567	11 062	- 1 505	1	8
1933	1 096	1 079	- 17	50	5	1958	12 249	10 799	- 1 450	2	7
1934	1 305	1 302	- 3	2	8	1959	12 488	11 424	- 1 064	1	8
1935	1 476	1 297	- 179	204	20	1960	15 006	13 273	- 1 733	5	10
1936	1 633	1 514	- 119	44	2	1961	15 151	14 198	- 953	13	11
1937	2 123	2 000	- 123	4	2	1962	16 154	15 129	- 1 025	72	12
1938	2 082	1 843	- 239	211	40	1963	17 552	16 568	- 984	34	12
1939	2 499	1 889	- 610	105	107	1964	19 946	19 014	- 932	37	14
1940	2 004	1 328	- 676	16	27	1965	22 644	20 541	- 2 103	54	14
1941	1 674	1 345	- 329	2	99	1966	23 704	22 071	- 1 633	42	13
1942	1 780	1 319	- 461	1	5	1967	24 319	23 422	- 897	37	15
1943	1 814	1 172	- 642	12	2	1968	26 516	25 553	- 963	24	12
1944	1 677	853	- 824	12	1	1969	30 571	29 459	- 1 112	25	14
1945	1 084	1 758	+ 674	3	3	1970	36 239	35 084	- 1 155	16	13

¹ Före 1954 inräknas ej mynt samt oarbetat guld och silver bland varor, men fr o m 1954 inräknas oarbetat silver. — ² Before 1954 excl. coins and unworked gold and silver but as from 1954 incl. unworked silver. — ³ Fr o m 1954 mynt samt guldmalm, guld och guldlegeringar.

⁴ As from 1954 coins and gold ore, gold and gold alloys. — ⁵ Exkl värdelet av direktlandad fisk. Se kap 6. — ⁶ To this should be added the value of fish landed abroad by Swedish fishermen. See ch. 6.

**Tabell 4.3 Värde av införda varor (cif): fördelning på varugrupper
1871—1911. 1 000 kr**

Värdet av mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej.

Varor Commodities	1871	1872	1873	1874
1 Levande djur <i>Live animals</i>	763	579	508	639
2 Matvaror av djur <i>Animal foodstuffs</i>	12 326	14 392	17 891	19 910
3 Spännmål o produkter därav <i>Cereals & cereal products</i>	5 978	12 346	18 463	38 665
4 Kolonialvaror <i>Colonial produce and spices</i>	30 991	28 067	45 381	38 876
5 Frukter o trädgårdsväxter m m <i>Fruits and vegetables</i>	2 197	3 445	3 953	4 534
6 Spirituosa o andra dryckesvaror m m <i>Spirits, beer & other beverages</i>	5 558	6 818	7 954	10 494
7 Spånadsämmen <i>Textile materials</i>	23 260	21 367	21 364	21 919
8 Garn, tråd o repslageriarbeten m m <i>Yarns, threads, rope & cordage</i>	7 199	7 594	10 172	9 455
9 Manufakturvavar av spånadsämmen <i>Textile fabrics & made-up articles</i>	25 605	34 120	39 239	49 390
10 Hår, hudar, skinn, gödselmanedel av animal. ursprung m m <i>Hair, hides, skins, fertilizers of animal origin, etc.</i>	10 220	16 005	15 426	14 011
11 Fabrikat av hår m m <i>Articles made of hair, etc.</i>	477	726	751	1 258
12 Talg, oljor, tjära, gummi m m <i>Tallow, oils, tar, rubber, etc.</i>	6 378	7 865	8 690	9 058
13 Fabrikat av talg m m <i>Articles made of tallow, oil, rubber, etc.</i>	571	694	970	1 049
14 Trävaror, oarb., sågade eller tillhuggna ¹ <i>Wood products, unworked, sawn or hewn</i>	489	648	958	1 297
15 Trävaror, arbetade ² <i>Wood products, worked</i>	496	630	971	1 130
16 Färger o färgningsämmen <i>Paints & dye-stuff's</i>	1 890	2 284	2 767	2 473
17 Diverse ämnen ur växtriket <i>Various substances of vegetable origin</i>	3 265	4 874	4 904	6 855
18 Papper, papp o pappersarbeten <i>Paper, paperboard & articles thereof</i>	899	1 194	2 389	2 507
19 Andra fabrikat av växtämnen <i>Other articles made from vegetable substances</i>	146	115	144	191
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat <i>Minerals, raw materials and crude products</i>	9 979	21 037	21 266	19 836
21 Mineral: formade fabrikat <i>Minerals, formed products</i>	981	1 305	2 026	2 753
22 Metaller, oarb. eller till en del arbetade <i>Metals, unworked or partly worked</i>	2 819	3 257	5 626	5 210
23 Metallarbeten <i>Manufactures of metals</i>	4 752	6 838	11 373	13 101
24 Fartyg, vagnar, maskiner, instrument, ur <i>Ships, vehicles, machines, instruments, etc.</i>	5 009	8 950	16 048	21 092
25 Övriga varor <i>Commodities n.e.s.</i>	1 069	1 230	1 372	1 568
Summa Total	163 317	206 652	260 607	297 271

Value of imported commodities by commodity groups

Excl. value of coins and unworked gold and silver.

1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	
561	951	993	861	756	1 137	860	1 166	1 702	1
21 799	27 765	25 964	17 014	16 625	27 374	22 973	17 792	21 627	2
22 610	21 044	45 033	35 699	27 155	34 295	38 236	39 456	45 132	3
42 192	46 957	47 543	43 341	42 942	39 598	36 741	39 365	43 824	4
3 739	4 169	3 641	3 583	2 511	3 375	3 870	4 041	4 449	5
6 057	5 185	5 287	5 827	4 712	6 403	7 240	8 811	6 543	6
14 878	22 009	19 845	12 116	12 973	17 268	19 568	20 134	21 778	7
8 756	10 564	8 405	5 917	7 004	9 119	8 469	8 782	11 363	8
39 514	41 099	44 059	32 272	30 395	44 309	47 113	47 513	54 199	9
14 787	16 782	14 188	12 264	12 582	15 813	15 587	16 290	16 258	10
1 188	1 575	1 594	1 172	1 157	1 625	1 818	2 175	2 491	11
8 421	11 207	10 443	9 179	9 310	10 767	12 024	11 336	12 809	12
1 164	1 487	2 148	1 596	1 605	1 782	1 951	1 937	2 170	13
1 048	1 084	1 016	852	696	788	1 232	1 777	1 786	14
1 015	1 153	1 265	1 194	868	944	1 195	1 681	1 713	15
2 189	2 346	2 356	1 595	1 701	2 230	2 729	2 184	2 395	16
5 545	6 238	8 155	6 275	4 236	6 689	8 860	8 848	8 442	17
2 514	2 538	2 885	2 284	1 713	2 271	2 699	3 046	3 764	18
158	189	189	146	130	152	228	249	342	19
21 660	21 483	19 538	15 345	14 254	21 151	19 874	22 954	24 319	20
2 036	2 675	2 887	2 520	1 996	2 741	2 977	3 076	3 212	21
6 284	6 305	6 281	4 882	4 853	6 068	6 919	6 207	6 761	22
11 566	9 280	11 208	6 479	5 982	6 297	7 540	10 435	14 522	23
19 208	16 966	12 993	7 576	5 423	7 233	9 304	11 025	13 492	24
1 631	2 007	2 088	1 817	1 688	1 962	2 245	2 985	2 933	25
260 519	283 059	300 004	231 805	213 266	271 391	282 254	293 265	328 028	

Tabell 4.3 (forts) Värde av införda varor (cif): fördelning på varugrupper
1871—1911. 1 000 kr

Varor	1884	1885	1886	1887	1888
1 Levande djur	1 753	1 622	1 058	995	948
2 Matvaror av djur	18 640	20 869	17 078	16 458	16 412
3 Spannmål o prod. därav	40 646	46 814	30 795	30 671	28 272
4 Kolonialvaror	41 561	41 536	45 712	45 862	49 411
5 Frukter o trädg.-växter	4 823	4 644	3 988	3 852	3 866
6 Spirituosa o andra dryckesvaror					
m m	7707	13 418	7 883	8 259	8 236
7 Spånadsämnen	20 259	20 425	19 926	20 591	23 541
8 Garn, tråd, repslageriarbeten					
m m	9 000	9 261	8 780	8 364	10 270
9 Manufakturvaror av spän.-ämnen	54 215	53 929	49 951	48 482	52 681
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel m m	14 110	15 969	12 342	13 971	17 335
11 Fabrikat av hår m m	2 723	3 215	2 862	2 785	3 173
12 Talg, oljor, tjära m m	14 078	14 960	13 810	11 429	12 110
13 Fabrikat av talg m m	2 079	2 166	1 872	1 911	2 357
14 Trävaror, oarbetade, sågade eller tillhuggna ¹	2 024	1 661	1 774	1 793	1 662
15 Trävaror, arbetade ²	1 687	1 918	1 567	1 526	1 703
16 Färger o färgn.-ämnen	2 761	2 958	2 822	2 839	3 226
17 Diverse ämnen ur växtriket	9 667	8 066	7 498	7 531	8 751
18 Papper, papp o pappersarbeten					
	3 794	3 803	3 781	3 940	4 627
19 Andra fabrikat av växtämnen	412	386	414	443	487
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat	26 619	25 707	24 176	24 332	30 035
21 Mineral: formade fabrikat	3 116	3 354	3 217	3 162	3 432
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade m m	6 565	8 149	6 513	4 454	8 227
23 Metallarbeten	14 311	14 447	13 291	13 171	14 277
24 Fartyg, vagnar, maskiner, instrument, ur	14 531	14 236	11 862	10 507	14 119
25 Övriga varor	3 156	3 269	3 005	3 378	3 372
Summa	320 240	336 781	295 977	290 706	322 530

1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	
1 244	1 601	946	703	591	805	929	1 147	1 011	1
14 599	16 295	15 939	18 303	15 269	15 428	15 025	17 521	18 579	2
29 300	30 303	33 158	38 168	34 292	39 653	26 284	28 285	29 559	3
59 970	49 618	49 703	48 511	50 393	46 984	42 849	41 852	41 607	4
3 959	5 202	4 683	4 874	4 783	5 355	5 228	5 337	6 032	5
7 391	8 119	10 774	10 577	3 653	4 919	5 508	6 557	7 255	6
27 042	28 217	24 523	18 706	18 607	21 153	19 972	19 931	22 794	7
12 256	12 112	10 231	10 129	10 985	12 471	15 863	15 535	16 552	8
63 989	62 499	57 796	52 168	47 686	41 028	43 395	41 671	46 839	9
21 736	21 548	19 456	19 125	16 872	15 965	20 688	19 898	23 815	10
4 018	4 221	4 139	2 887	2 420	2 759	2 909	3 081	2 796	11
16 760	16 319	16 108	16 502	16 238	17 215	18 958	18 574	22 481	12
2 639	2 471	2 588	2 361	2 375	2 465	2 617	2 577	2 584	13
1 947	2 673	1 970	1 760	2 071	2 690	3 082	3 252	4 936	14
1 922	2 119	2 755	2 626	2 267	2 200	1 342	1 261	1 552	15
4 164	3 996	3 825	3 732	4 470	4 779	5 073	5 100	5 653	16
8 700	11 205	11 145	10 470	10 456	9 584	10 435	12 548	10 871	17
5 004	5 278	6 150	6 496	4 448	3 599	3 832	3 909	4 755	18
531	589	465	527	791	1 159	1 191	1 167	1 512	19
37 564	41 884	41 110	37 374	36 319	44 536	43 787	45 115	52 335	20
3 990	3 742	3 694	3 457	3 133	3 683	4 109	4 491	5 436	21
7 375	7 081	8 458	7 755	7 027	7 456	7 932	8 874	11 862	22
14 997	14 644	15 258	18 204	18 985	16 887	19 880	20 406	22 074	23
18 179	21 057	19 718	19 347	13 306	17 517	17 582	23 536	29 968	24
3 087	3 273	3 882	4 268	4 171	4 641	4 887	5 276	6 030	25
372 363	376 064	368 473	359 029	331 607	344 928	343 359	356 899	398 888	

Tabell 4.3 (forts) Värde av införda varor (cif): fördelning på varugrupper
1871—1911¹. 1 000 kr

Varor	1898	1899	1900	1901	1902
1 Levande djur	1 023	1 179	1 269	1 051	1 028
2 Matvaror av djur	20 744	22 363	27 926	29 329	27 424
3 Spannmål o prod. därav	40 024	49 328	51 793	37 061	63 691
4 Kolonialvaror	37 083	38 635	45 584	38 676	34 088
5 Frukter o trädg.-växter	9 736	13 279	11 981	12 760	13 460
6 Spirituosa o andra dryckesvaror					
m m	7 892	8 713	8 584	8 555	8 284
7 Spånadssännen	23 343	26 881	30 379	27 145	30 700
8 Garn, tråd, repslageriarbeten					
m m	18 283	20 938	15 787	12 344	14 552
9 Manufakturvaror av spå.-ämnen	45 316	46 738	41 959	38 168	37 398
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel m m	27 393	24 459	20 439	23 397	24 128
11 Fabrikat av hår m m	2 759	2 996	2 956	2 482	2 451
12 Talg, oljor, tjära m m	23 857	29 989	30 816	32 447	34 665
13 Fabrikat av talg m m	2 952	3 460	3 622	3 514	3 328
14 Trävaror, oarbetade, sågade eller tillhuggna ¹	4 000	3 213	4 407	2 541	2 635
15 Trävaror, arbetade ²	1 526	1 538	1 519	1 350	1 339
16 Färger o färgn.-ämnen	5 870	5 924	6 207	5 568	6 449
17 Diverse ämnen ur växtriket	11 603	13 771	14 998	16 620	20 581
18 Papper, papp o pappersarbeten					
4 369	4 746	4 408	4 138	4 267	
19 Andra fabrikat av växtämnen	2 158	2 577	2 538	3 234	3 679
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat	62 085	82 388	104 052	78 048	78 138
21 Mineral: formade fabrikat	5 714	5 509	5 047	4 850	5 389
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade m m	12 357	12 072	16 775	14 446	18 588
23 Metallarbeten	27 094	31 061	28 708	25 477	28 748
24 Fartyg, vagnar, maskiner, instrument, ur	42 688	43 544	36 301	28 982	29 319
25 Övriga varor	6 404	7 814	7 500	7 498	7 924
Summa	446 271	503 116	525 556	459 679	502 252

¹ Sågade trävaror ingår endast t o m 1906. — ² Hit bl a trämassa (pappersmassa) samt fr o m 1907 sågade trävaror. Incl. wood pulp. — ³ Ändrad värdeberäkning.

1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	
1 481	1 518	1 437	1 757	3 670	3 253	2 556	2 259	1 709	1
25 490	22 028	23 056	31 942	32 632	26 313	23 783	21 830	21 290	2
60 938	70 704	62 587	56 328	41 563	52 245	57 472	55 291	48 160	3
35 570	39 614	48 366	46 118	41 634	39 324	49 143	47 579	59 479	4
12 688	13 091	12 089	13 775	12 864	12 415	13 697	15 346	16 260	5
9 431	6 401	6 872	7 443	7 565	7 008	7 170	7 871	8 041	6
37 400	41 136	40 385	48 213	53 314	43 335	40 687	51 069	48 622	7
14 632	15 381	14 966	16 520	14 150	10 847	12 324	15 700	15 305	8
39 286	41 974	43 777	50 404	61 237	51 297	53 212	59 494	63 167	9
23 505	27 677	29 425	33 497	36 942	29 101	35 180	40 414	40 303	10
2 660	2 735	2 720	3 456	3 542	2 673	2 897	3 220	3 741	11
37 997	39 408	40 448	47 266	46 525	50 429	55 343	61 631	59 476	12
3 663	3 615	3 610	3 926	3 143	2 536	2 907	3 548	3 565	13
3 641	3 434	4 069	¹³ 591	¹⁵ 606	7 121	7 312	11 598	11 004	14
1 561	1 824	1 907	²² 217	²⁴ 723	3 257	3 170	3 526	4 077	15
6 904	7 752	8 630	7 734	6 837	5 710	6 034	6 693	6 918	16
22 363	27 605	29 775	34 480	40 711	32 571	39 848	41 003	45 754	17
4 317	4 465	4 711	5 293	3 467	3 043	3 078	3 678	4 198	18
3 683	5 481	6 101	6 086	3 397	2 331	2 719	3 237	3 125	19
86 033	86 140	73 841	86 305	100 154	95 357	82 994	87 920	89 403	20
6 166	6 605	6 881	7 391	6 138	4 766	4 263	5 180	5 331	21
18 817	23 264	23 257	33 014	36 775	28 142	24 461	34 614	35 208	22
33 575	34 718	35 145	38 559	38 807	29 444	28 152	30 264	33 968	23
29 908	36 494	40 196	42 889	51 666	39 624	39 247	37 228	40 486	24
8 146	8 950	9 553	10 138	16 779	15 366	15 955	19 019	21 868	25
529 767	572 013	573 804	638 343	673 841	597 509	613 602	669 211	690 449	

**Tabell 4.4 Värde av utförda varor (fob): fördelning på varugrupper
1871—1911. 1 000 kr**

Värdet av mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej.

Varor Commodities	1871	1872	1873	1874
1 Levande djur <i>Live animals</i>	4 315	6 897	9 787	7 089
2 Matvaror av djur <i>Animal foodstuffs</i>	4 942	7 617	6 937	7 385
3 Spannmål o produkter därav <i>Cereals & cereal products</i>	40 576	31 777	34 021	41 913
4 Kolonialvaror <i>Colonial produce and spices</i>	42	66	127	63
5 Frukter o trädgårdsväxter m m <i>Fruits and vegetables</i>	108	189	173	125
6 Spirituosa o andra dryckesvaror m m <i>Spirits, beer & other beverages</i>	135	309	346	503
7 Spånadsämmen <i>Textile materials</i>	254	378	311	324
8 Garn, tråd, repslageriarbeten m m <i>Yarns, threads, rope & cordage</i>	83	88	150	299
9 Manufakturvaror av spånadsämmen <i>Textile fabrics & made-up articles</i>	1 544	1 661	2 060	2 354
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel av animal, ursprung m m <i>Hair, hides, skins, fertilizers of animal origin, etc.</i>	1 652	1 491	915	1 010
11 Fabrikat av hår m m <i>Articles made of hair, etc.</i>	167	338	214	147
12 Talg, oljor, tjära, gummi m m <i>Tallow, oils, tar, rubber, etc.</i>	1 123	1 297	1 512	1 089
13 Fabrikat av talg m m <i>Articles made of tallow, oil, rubber, etc.</i>	67	78	132	189
14 Trävaror, oarb., sågade eller tillhuggna ¹ <i>Wood products, unworked, sawn or hewn</i>	57 781	80 468	96 193	103 928
15 Trävaror, arbetade ² <i>Wood products, worked</i>	2 818	5 556	6 929	7 527
16 Färger o färgningsämmen <i>Paints & dye-stuffs</i>	111	122	179	185
17 Diverse ämnen ur växtriket <i>Various substances of vegetable origin</i>	644	536	551	813
18 Papper, papp o pappersarbeten <i>Paper, paperboard & articles thereof</i>	1 952	1 956	2 511	2 769
19 Andra fabrikat av växtämnen <i>Other articles made from vegetable substances</i>	16	41	10	16
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat <i>Minerals, raw materials and crude products</i>	793	855	991	1 240
21 Mineral: formade fabrikat <i>Minerals, formed products</i>	357	364	496	652
22 Metaller, oarb. eller till en del arbetade <i>Metals, unworked or partly worked</i>	36 852	54 541	50 927	41 565
23 Metallarbeten <i>Manufactures of metals</i>	1 219	1 746	1 861	1 464
24 Fartyg, vagnar, maskiner, instrument, ur <i>Ships, vehicles, machines, instruments, etc.</i>	475	996	1 148	1 877
25 Övriga varor <i>Commodities n.e.s.</i>	919	357	343	498
Summa Total	158 946	199 722	218 826	225 023

Value of exported commodities by commodity groups

Value of coins and unworked gold and silver not included.

1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	
6 249	4 872	6 430	8 618	5 251	6 987	4 814	8 107	10 997	1
7 761	7 977	8 691	9 507	9 646	11 829	12 014	16 317	19 938	2
35 863	45 367	29 302	38 663	41 764	41 483	27 531	32 827	33 210	3
65	52	98	186	69	80	92	155	142	4
219	222	183	157	194	122	215	252	235	5
353	310	328	302	275	3 620	4 048	697	424	6
267	202	351	304	252	361	390	461	426	7
270	282	372	276	283	218	263	492	497	8
2 426	2 059	2 722	2 689	2 640	3 720	4 270	4 531	4 126	9
982	596	932	1 081	1 386	1 563	1 259	1 196	1 621	10
190	103	65	70	40	60	82	85	101	11
997	1 031	811	1 002	1 316	1 961	1 439	1 510	1 207	12
197	182	267	228	239	302	274	337	391	13
85 326	103 946	113 402	68 479	65 982	89 731	94 901	104 972	99 680	14
9 366	11 216	10 000	8 383	9 257	14 123	12 340	12 964	14 303	15
247	168	260	248	206	181	310	325	309	16
709	827	827	837	561	578	386	1 202	1 177	17
3 131	4 359	3 889	5 210	6 650	6 899	5 563	9 320	9 698	18
12	13	27	24	32	17	33	34	36	19
1 507	1 642	1 262	1 479	1 197	1 486	1 431	1 386	1 547	20
856	691	846	1 253	1 607	2 190	2 356	2 710	3 213	21
43 387	33 527	31 465	30 482	32 746	42 982	41 049	42 702	40 715	22
1 394	1 079	949	2 303	875	1 743	1 878	5 650	7 484	23
1 411	1 281	1 008	1 082	1 417	2 831	3 091	2 852	3 027	24
579	740	706	689	1 104	1 374	1 964	2 634	1 853	25
203 764	222 744	215 193	183 551	184 987	236 442	221 992	253 718	256 361	

Tabell 4.4 (forts) Värde av utförda varor (fob): fördelning på varugrupper
1871—1911. 1 000 kr

Varor	1884	1885	1886	1887	1888
1 Levande djur	11 730	8 113	6 633	8 329	9 544
2 Matvaror av djur	19 455	25 659	27 372	35 274	40 866
3 Spannmål och prod. därav	23 520	28 544	30 079	24 749	17 965
4 Kolonialvaror	244	251	511	664	944
5 Fruktter o trädg.-växter	251	286	303	344	613
6 Spirituosa o andra dryckesvaror					
m m	299	4 663	2 173	3 963	2 600
7 Spånsämnen	366	327	307	482	460
8 Garn, tråd, repslageriarbeten					
m m	757	521	787	1 056	1 347
9 Manufakturvaror av spåns.-ämnen	4 400	3 585	3 670	4 128	6 103
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel m m	1 742	1 962	1 926	2 042	1 749
11 Fabrikat av hår m m	113	119	220	271	270
12 Talg, oljor, tjära m m	2 258	1 975	1 281	1 682	1 150
13 Fabrikat av talg m m	493	506	545	667	826
14 Trävaror, oarbetade, sågade eller tillhuggna ¹	90 188	92 789	74 912	82 671	109 698
15 Trävaror, arbetade ²	13 264	14 427	17 237	15 030	20 604
16 Färger o färgn.-ämnen	369	401	340	399	378
17 Diverse ämnen ur växtriket	915	799	606	859	585
18 Papper, papp o pappers-arbeten					
19 Andra fabrikat av växtämnen	10 506	11 339	12 343	13 489	16 410
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat	40	63	73	69	157
	1 557	2 815	2 642	3 324	4 213
21 Mineral: formade fabrikat	3 568	3 971	3 280	4 089	5 202
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade m m	44 007	34 751	32 083	33 529	30 173
23 Metallarbeten	3 998	2 669	2 604	3 932	4 372
24 Fartyg, vagnar, maskiner, instrument, ur	2 563	2 334	3 737	2 980	2 901
25 Övriga varor	1 986	3 281	2 527	2 548	2 491
Summa	238 589	246 151	228 192	246 568	281 620

1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	
9 647	9 922	7 299	4 880	3 384	4 093	5 637	6 878	4 542	1
49 525	48 474	54 715	67 425	57 370	56 633	60 118	57 455	49 909	2
11 144	8 950	21 822	11 993	22 372	13 450	6 503	5 625	2 984	3
841	497	1 261	1 820	936	952	714	652	221	4
874	1 001	321	615	777	234	766	547	792	5
1 982	3 332	2 555	284	147	140	172	178	248	6
396	186	128	99	96	155	132	121	122	7
982	1 042	1 066	1 072	1 011	1 019	1 092	1 167	1 372	8
6 703	7 366	8 335	9 658	8 303	5 835	7 266	8 004	9 428	9
1 588	2 212	2 418	2 218	2 688	2 788	4 615	5 037	4 016	10
347	605	617	522	607	704	831	889	975	11
1 415	1 888	1 515	1 749	1 464	1 725	1 697	2 101	1 005	12
921	1 025	781	717	991	676	1 015	1 183	1 919	13
116 741	108 574	111 376	109 295	113 431	116 962	114 427	131 208	150 303	14
18 348	20 068	23 779	24 326	23 047	21 471	25 482	27 883	31 564	15
360	395	329	330	359	272	319	346	387	16
509	825	720	763	622	495	382	538	499	17
17 659	23 381	25 757	30 417	28 911	27 657	7 797	8 320	9 560	18
304	251	362	259	365	486	602	619	467	19
4 753	6 046	5 903	8 030	11 166	10 171	10 388	13 179	16 450	20
5 950	6 691	7 804	8 085	9 639	11 203	11 322	12 378	13 007	21
39 963	36 734	32 617	32 402	28 593	26 469	32 987	35 268	34 915	22
5 217	5 118	4 858	4 019	3 727	5 162	7 127	8 265	9 921	23
2 976	5 500	4 444	4 247	5 033	6 696	6 548	8 566	9 895	24
2 446	4 288	2 198	3 127	2 635	2 987	3 436	3 812	3 665	25
301 591	304 369	322 977	328 352	327 675	298 432	311 375	340 219	358 166	

Tabell 4.4 (forts) Värde av utförda varor (fob): fördelning på varugrupper
1871—1911. 1 000 kr

Varor	1898	1899	1900	1901	1902
1 Levande djur	1 040	1 358	1 413	1 124	2 253
2 Matvaror av djur	50 306	46 771	41 749	42 108	45 595
3 Spannmål och prod. därav	5 015	4 850	2 145	4 348	2 243
4 Kolonialvaror	159	135	336	598	669
5 Frukter o trädg.-växter	1 577	936	1 889	1 117	1 639
6 Spirituosa o andra dryckesvaror					
m m	217	234	255	299	447
7 Spånadsämmen	122	281	232	218	222
8 Garn, tråd, repslageriarbeten					
m m	616	972	1 271	1 219	1 254
9 Manufakturvaror av spån.-ämnen	1 751	1 579	1 545	1 788	2 047
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel m m	4 059	4 301	5 371	5 642	6 155
11 Fabrikat av hår m m	271	251	338	306	340
12 Talg, oljor, tjära m m	1 044	1 146	1 112	1 326	1 789
13 Fabrikat av talg m m	748	583	706	1 189	1 815
14 Trävaror, oarbetade, sågade eller tillhuggna ¹	146 402	140 118	153 750	131 942	148 588
15 Trävaror, arbetade ²	30 923	38 436	46 809	43 492	45 105
16 Färger o färgn.-ämnen	268	243	227	193	226
17 Diverse ämnen ur växtriket	513	381	377	479	640
18 Papper, papp o pappersarbeten					
9 431	11 707	14 392	16 197	19 194	
19 Andra fabrikat av växtämnen	311	372	363	443	673
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat	19 148	21 421	22 519	21 997	23 204
21 Mineral: formade fabrikat	13 160	12 728	13 887	13 781	15 350
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade m m	36 108	43 487	52 373	36 898	41 363
23 Metallarbeten	7 276	8 906	11 016	8 342	11 685
24 Fartyg, vagnar, maskiner, instrument, ur	11 329	13 679	14 301	15 350	16 804
25 Övriga varor	3 147	3 286	2 935	3 098	3 068
Summa	344 900	358 158	391 312	353 493	392 366

¹ Sågade trävaror ingår endast t o m 1906. — ² Hit bl a trämassa (pappersmassa) samt fr o m 1907 sågade trävaror. *Incl. wood pulp.* — ³ Ändrad värdeberäkning.

1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	
3 008	3 321	4 704	5 846	5 124	4 061	4 248	9 474	14 766	1
46 498	44 225	46 762	42 791	47 306	52 247	53 409	60 549	72 807	2
986	807	845	1 251	2 417	1 647	1 760	1 093	5 514	3
429	275	367	816	309	441	811	462	938	4
3 175	2 549	1 518	1 878	1 805	2 462	2 259	1 357	1 082	5
575	630	601	765	1 003	730	625	788	876	6
645	556	633	481	855	707	983	993	878	7
1 345	1 303	1 631	1 859	1 466	1 286	1 311	1 245	1 547	8
2 241	2 263	1 846	1 867	2 519	2 580	2 187	2 680	2 723	9
6 882	7 239	9 271	10 084	7 001	7 146	9 419	10 597	15 947	10
347	313	116	199	384	169	145	93	104	11
1 392	1 293	1 646	2 671	3 173	3 284	3 294	3 953	4 321	12
2 949	2 776	5 253	3 793	1 891	1 935	1 899	2 552	2 724	13
172 958	137 962	139 496	1 ¹ 69 447	1 ² 22 402	20 041	18 931	18 131	18 711	14
55 373	61 692	62 317	2 ⁶⁷ 018	2 ²² 082	197 433	193 853	246 605	255 427	15
183	159	187	252	302	316	311	216	221	16
620	783	890	574	1 438	1 441	2 662	2 383	3 745	17
18 381	20 295	23 965	27 235	31 027	28 774	27 412	32 228	33 972	18
576	468	549	957	938	824	695	544	591	19
31 825	36 998	40 668	44 044	45 353	44 635	39 493	58 028	69 045	20
14 728	13 642	15 395	14 426	15 474	12 835	11 538	14 173	16 153	21
40 362	37 323	49 961	54 009	58 299	45 470	42 211	58 390	58 956	22
13 669	14 565	18 224	22 540	17 406	16 093	15 230	18 872	20 495	23
18 791	19 795	19 504	25 306	29 417	29 248	31 664	40 215	50 118	24
3 446	3 483	3 860	4 171	5 275	6 209	6 631	7 231	11 873	25
441 385	414 716	450 211	504 279	524 663	482 016	472 978	592 853	663 536	

**Tabell 4.5 Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1911—1930. 1 000 kr**

Värdet av mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej. För vissa omräkningar åren 1911 och 1912 se kap 5.

Varugrupper	Commodity groups	1911	1912
1 Levande djur <i>Live animals</i>		1 709	2 994
2 Matvaror av djur <i>Animal foodstuffs</i>		21 517	26 233
3 Spannmål o produkter därav <i>Cereals & cereal products</i>		55 078	75 487
4 Kolonialvaror <i>Colonial produce & spices</i>		59 443	60 306
5 Frukter o trädg.-växter m m <i>Fruits & vegetables</i>		16 328	16 819
6 Sprit-, malt- o andra drycker <i>Spirits, beer & other beverages</i>		8 019	9 509
7 Spånadsämmen <i>Textile materials</i>		49 448	57 025
8 Garn, tråd o repslageriarb. <i>Yarns, threads, rope & cordage</i>		17 061	18 756
9 Manufakturvaror av spånadsämmen <i>Textile fabrics & made-up articles</i>		63 222	53 997
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel av animal. ursprung m m <i>Hair, hides, skins, fertilizers of animal origin, etc.</i>		31 371	36 083
11 Fabrikat av hår m m <i>Articles made of hair, etc.</i>		4 859	5 008
12 Talg, oljor, tjära, gummi m m <i>Tallow, oils, tar, rubber, etc.</i>		59 728	63 642
13 Fabrikat av talg m m <i>Articles made of tallow, etc.</i>		4 524	6 673
14 Trävaror, oarbetade o bilade <i>Wood products, unworked & hewn</i>		11 004	12 748
15a Trävaror, sågade <i>Wood products, sawn</i>		1 445	2 071
15b Trävaror, andra mer eller mindre arbetade <i>Other wood products, more or less worked</i>		1 982	3 270
16 Färger o färgningsämmen <i>Paints & dye-stuffs</i>		6 304	6 572
17 Div. ämnen ur växtriket <i>Various substances of vegetable origin</i>		39 545	41 853
18 Pappersmassa, papper, papp o arb. därav <i>Pulp, paper, paperboard & articles thereof</i>		4 915	4 605
19 Andra fabrikat av växtämnen <i>Other articles made from vegetable substances</i>		3 208	3 794
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat <i>Minerals: raw materials & crude products</i>		100 771	133 841
21 Mineral: formade fabrikat <i>Minerals: formed products</i>		6 609	7 386
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade <i>Metals, unworked or partly worked</i>		38 077	142 727
23 Metallarbeten <i>Manufactures of metal</i>		..	139 344
24 Fartyg, fordon, maskiner, instrument, ur <i>Ships, vehicles, machines, instruments, etc.</i>		..	42 499
25 Övriga varor <i>Commodities n.e.s.</i>		..	9 651
Samtliga varor <i>Total</i>		690 449	782 894

Value of imported commodities by commodity groups

Value of coins and unworked gold and silver not included.

1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	
3 413	1 104	1 138	2 022	1 952	1 831	18 189	23 877	1
28 827	23 145	36 754	36 519	64 027	123 954	263 428	152 075	2
65 290	51 612	133 188	58 504	35 283	47 680	112 757	141 185	3
60 086	50 780	61 381	73 426	41 224	69 717	175 133	253 350	4
17 015	14 148	14 798	13 659	19 329	31 936	71 408	64 377	5
9 830	10 320	12 052	14 321	21 159	40 203	44 615	56 256	6
60 138	48 616	164 855	72 883	30 611	36 913	134 133	151 953	7
21 683	18 968	15 455	14 874	8 844	9 078	61 073	116 588	8
62 062	53 924	62 773	83 282	69 776	39 720	331 156	368 173	9
47 646	38 306	67 860	60 040	22 294	37 802	131 870	134 013	10
5 735	5 400	6 022	8 239	5 607	5 374	19 474	43 088	11
67 061	55 610	81 458	71 912	22 652	59 182	199 869	189 019	12
7 779	7 351	5 685	6 294	3 512	6 385	36 458	42 273	13
15 355	7 434	4 296	6 216	3 335	2 267	9 103	17 627	14
2 009	2 214	1 734	3 339	2 814	4 362	7 557	8 448	15a
3 568	2 450	2 455	4 415	4 233	5 840	6 462	10 518	15b
7 266	7 108	11 997	17 098	12 735	7 434	15 566	28 794	16
43 192	36 022	52 932	36 931	16 005	32 020	88 246	79 454	17
4 948	4 787	5 888	9 192	7 827	8 343	13 949	43 364	18
4 444	3 522	10 877	8 609	5 024	7 863	19 548	16 250	19
148 807	126 000	196 087	304 940	172 032	414 854	384 954	659 335	20
8 828	8 474	10 364	16 261	17 132	24 338	28 120	46 277	21
48 796	47 711	84 748	94 654	54 209	66 578	104 568	160 970	22
40 845	35 459	34 690	49 074	46 603	54 130	84 477	149 896	23
51 267	54 259	48 781	54 744	53 748	77 054	149 886	325 564	24
10 648	12 183	14 237	17 116	16 646	18 450	21 980	31 386	25
846 538	726 908	1 142 505	1 138 567	758 610	1 233 310	2 533 977	3 314 111	

Tabell 4.5 (forts) Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1911—1930. 1 000 kr

Varugrupper	1921	1922	1923
1 Levande djur	3 813	1 478	996
2 Matvaror av djur	79 590	56 737	48 810
3 Spannmål o produkter därav	116 955	60 121	106 937
4 Kolonialvaror	97 870	77 812	99 526
5 Frukter o trädg.-växter m m	47 855	39 119	45 333
6 Sprit-, malt- o andra drycker	34 495	18 903	17 736
7 Spånaudsämnen	49 764	73 076	87 189
8 Garn, tråd o repslageriarbeten	22 426	38 453	39 473
9 Manufakturvaror av spånaudsämnen	107 579	126 473	119 650
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel av animaliskt ursprung m m	38 966	43 416	52 672
11 Fabrikat av hår m m	18 279	11 800	12 681
12 Talg, oljor, tjära, gummi m m	69 004	67 725	79 190
13 Fabrikat av talg m m	14 553	20 568	15 403
14 Trävaror, oarbetade o bilade	6 029	5 323	13 916
15a Trävaror, sågade	2 081	2 048	3 589
15b Trävaror, andra mer eller mindre arbetade	5 618	4 056	4 104
16 Färger o färgningsämnen	10 970	13 882	17 122
17 Div. ämnen ur växtriket	40 906	38 095	46 505
18 Pappersmassa, papper, papp o arbeten därav	13 213	14 507	13 112
19 Andra fabrikat av växtämnen	7 680	8 167	7 993
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat	140 956	147 883	180 359
21 Mineral: formade fabrikat	20 174	17 459	20 705
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade	42 746	42 430	65 265
23 Metallarbeten	88 577	58 587	56 507
24 Fartyg, fordon, maskiner, instrument, ur	155 175	103 144	119 369
25 Övriga varor	23 442	22 902	20 386
Samtliga varor	1 258 719	1 114 162	1 294 528

¹ Enl uppgift för 1912 i Handel 1913.

1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	
1 738	2 558	1 984	2 393	2 463	10 231	5 333	1
45 185	50 064	47 514	38 120	37 506	40 658	41 663	2
135 072	129 653	100 128	126 999	156 480	126 178	76 795	3
136 288	126 646	148 153	145 688	135 490	153 274	108 937	4
51 763	55 765	61 051	67 726	74 559	72 812	64 227	5
18 668	17 376	15 975	18 692	18 265	19 533	21 383	6
105 484	88 590	84 338	81 880	94 051	85 377	68 800	7
42 867	42 435	47 995	51 540	54 621	55 038	56 000	8
117 791	131 665	146 918	163 168	166 820	173 157	187 189	9
54 711	56 027	51 278	57 418	70 394	60 702	60 953	10
11 637	10 139	10 666	13 161	14 471	11 182	12 773	11
87 889	116 006	124 526	112 547	123 582	134 377	136 167	12
18 774	28 075	24 327	26 417	27 515	25 368	28 802	13
10 703	12 130	12 503	13 638	10 770	7 347	11 031	14
4 661	4 947	4 840	4 612	3 935	4 912	12 917	15a
4 024	3 512	3 626	3 831	4 557	6 472		15b
14 661	13 531	15 298	16 063	16 455	16 618	16 946	16
52 904	52 753	63 325	56 388	68 370	62 288	53 315	17
12 042	12 081	11 116	10 505	13 463	15 224	15 391	18
8 239	8 531	9 281	9 788	10 765	9 826	12 237	19
188 930	161 704	176 680	207 191	181 029	217 880	202 026	20
21 136	23 720	23 375	27 188	29 051	30 960	32 237	21
69 357	71 130	76 580	83 120	91 014	115 178	109 422	22
66 603	57 755	59 620	62 780	65 643	82 455	91 939	23
124 747	150 663	151 542	164 133	217 230	223 899	215 004	24
18 616	18 963	17 169	19 377	19 457	21 636	20 688	25
1 424 490	1 446 420	1 489 808	1 584 364	1 707 954	1 782 584	1 662 175	

**Tabell 4.6 Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1911—1930. 1 000 kr**

Värdet av mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej. För vissa omräkningar åren 1911 och 1912 se kap 5.

Varugrupper	Commodity groups	1911	1912
1 Levande djur <i>Live animals</i>		14 766	16 421
2 Matvaror av djur <i>Animal foodstuffs</i>		76 384	83 405
3 Spannmål o produkter därav <i>Cereals & cereal products</i>		6 371	5 000
4 Kolonialvaror <i>Colonial produce & spices</i>		931	752
5 Frukter o trädg.-växter m m <i>Fruits & vegetables</i>		1 082	1 104
6 Sprit-, malt- o andra drycker <i>Spirits, beer & other beverages</i>		473	499
7 Spånaadsämnen <i>Textile materials</i>		1 480	2 297
8 Garn, tråd o repslageriarb. <i>Yarns, threads, rope & cordage</i>		1 578	3 043
9 Manufakturvaror av spånaadsämnene <i>Textile fabrics & made-up articles</i>		2 720	4 556
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel av animal. ursprung m m <i>Hair, hides, skins, fertilizers of animal origin, etc.</i>		16 687	21 917
11 Fabrikat av hår m m <i>Articles made of hair, etc.</i>		113	466
12 Talg, oljor, tjära, gummi m m <i>Tallow, oils, tar, rubber, etc.</i>		4 728	6 612
13 Fabrikat av talg m m <i>Articles made of tallow, etc.</i>		2 759	3 867
14 Trävaror, oarbetade o bilade <i>Wood products, unworked & hewn</i>		18 711	16 898
15a Trävaror, sågade <i>Wood products, sawn</i>		122 731	126 316
15b Trävaror, andra mer eller mindre arbetade <i>Other wood products, more or less worked</i>		36 809	48 471
16 Färger o färgningsämnene <i>Paints & dye-stuffs</i>		543	731
17 Div. ämnen ur växtriket <i>Various substances of vegetable origin</i>		2 993	1 314
18 Pappersmassa, papper, papp o arb. därav <i>Pulp, paper, paperboard & articles thereof</i>		118 477	134 308
19 Andra fabrikat av växtämnen <i>Other articles made from vegetable substances</i>		492	788
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat <i>Minerals: raw materials & crude products</i>		69 306	81 031
21 Mineral: formade fabrikat <i>Minerals: formed products</i>		28 145	35 194
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade <i>Metals, unworked or partly worked</i>		58 970	276 220
23 Metallarbeten <i>Manufactures of metal</i>		..	228 985
24 Fartyg, fordon, maskiner, instrument, ur <i>Ships, vehicles, machines, instruments, etc.</i>		..	57 161
25 Övriga varor <i>Commodities n.e.s.</i>		..	3 113
Samtliga varor <i>Total</i>		663 536	760 469

Value of exported commodities by commodity groups

Value of coins and unworked gold and silver not included.

1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	
19 922	29 162	32 366	45 803	22 828	29 587	457	2 998	1
73 452	86 826	150 509	138 384	35 591	908	43 775	36 137	2
11 031	6 447	906	5 657	1 138	2 661	5 931	19 425	3
686	1 698	19 113	10 653	2 249	1 340	1 502	3 781	4
875	1 015	2 086	2 764	968	1 819	7 490	7 910	5
776	509	1 781	781	39	20	1 101	4 502	6
2 374	7 396	97 250	2 613	80	140	2 032	6 890	7
2 628	3 216	6 861	1 950	620	509	1 308	3 381	8
5 692	9 864	37 745	21 993	10 629	6 107	16 982	23 241	9
23 284	24 816	28 341	26 475	9 655	4 312	22 376	32 978	10
395	2 409	55 053	35 024	1 918	736	12 378	2 443	11
5 404	5 742	14 219	26 919	16 488	9 884	23 411	34 729	12
3 353	3 238	5 664	3 167	448	158	2 855	4 169	13
20 883	21 278	24 755	27 557	16 815	28 555	52 137	48 975	14
137 967	116 021	171 956	251 994	185 580	227 799	329 808	453 103	15a
1..	37 669	38 887	49 403	34 277	40 766	61 925	114 403	15b
814	649	3 798	7 780	5 737	2 187	1 423	2 715	16
2 084	1 623	3 879	4 578	752	3 356	7 202	8 070	17
142 784	137 624	164 129	285 248	299 561	334 762	388 019	739 842	18
765	427	2 368	2 305	1 906	2 053	3 628	2 757	19
94 142	71 245	105 900	101 263	110 869	91 692	65 362	123 346	20
37 349	36 826	50 737	69 419	63 169	59 923	86 148	110 151	21
78 623	71 430	136 040	170 752	238 826	227 751	140 703	149 287	22
29 543	28 936	54 040	93 252	103 923	109 170	104 302	118 168	23
62 966	63 275	102 046	163 835	177 888	155 011	183 844	213 860	24
3 004	3 013	5 938	6 807	7 596	9 229	9 599	11 035	25
817 347	772 355	1 316 364	1 556 377	1 349 551	1 350 433	1 575 697	2 278 295	

Tabell 4.6 (forts) Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1911—1930. 1 000 kr

Varugrupper	1921	1922	1923
1 Levande djur	14 088	8 803	9 536
2 Matvaror av djur	73 443	42 735	45 593
3 Spannmål o produkter därav	35 081	24 652	6 492
4 Kolonialvaror	1 877	2 850	897
5 Frukter o trädg.-växter m m	1 165	2 158	375
6 Sprit-, malt- o andra drycker	3 464	831	226
7 Spånadsämmen	939	1 390	1 953
8 Garn, tråd o repslageriarbeten	5 547	5 047	4 217
9 Manufakturvaror av spånadsämmen	20 178	18 736	16 635
10 Hår, hudar, skinn, gödselmedel av animaliskt ursprung m m	24 434	22 538	21 676
11 Fabrikat av hår m m	1 189	1 861	1 632
12 Talg, oljor, tjära, gummi m m	10 817	10 734	10 313
13 Fabrikat av talg m m	5 386	3 924	4 967
14 Trävaror, oarbetade o bilade	18 720	19 253	32 959
15a Trävaror, sågade	130 987	220 652	203 572
15b Trävaror, andra mer eller mindre arbetade	42 321	53 310	74 675
16 Färger o färgningsämmen	821	709	913
17 Div. ämnen ur växtriket	7 591	6 434	6 171
18 Pappersmassa, papper, papp o arbeten därav	287 725	316 404	311 758
19 Andra fabrikat av växtämnen	874	646	779
20 Mineral: råämnen o oformade fabrikat	71 328	87 589	97 362
21 Mineral: formade fabrikat	57 151	61 730	63 784
22 Metaller, oarbetade eller till en del arbetade	58 156	51 277	62 088
23 Metallarbeten	50 520	52 064	45 150
24 Fartyg, fordon, maskiner, instrument, ur	167 790	131 318	114 191
25 Övriga varor	5 678	6 067	4 182
Samtliga varor	1 097 271	1 153 711	1 142 095

¹ Värdet uppges i Handel 1913 till 56 552 tkr. Detta värde är enl HSÖ (tab 22) för högt. — ² Enl uppgift för 1912 i Handel 1913.

1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	
7 558	4 662	3 387	4 667	2 796	6 177	5 384	1
59 126	66 627	90 541	120 860	113 075	136 188	135 452	2
7 928	10 465	28 475	27 839	22 492	21 565	7 700	3
1 187	316	369	797	369	305	296	4
1 440	1 444	770	1 380	1 516	2 310	2 671	5
258	245	250	312	265	358	296	6
3 294	2 601	2 170	3 525	3 819	3 438	1 569	7
4 901	7 075	4 990	5 046	4 455	5 849	5 045	8
17 225	18 367	16 721	18 643	20 955	21 715	17 658	9
30 869	28 464	24 829	34 782	42 143	34 865	26 268	10
2 992	6 461	6 593	7 876	8 951	8 897	3 808	11
12 164	15 086	18 324	19 256	18 026	17 215	13 728	12
5 553	5 124	5 706	6 801	8 339	10 310	6 643	13
23 793	19 814	15 101	20 767	27 998	28 039	22 252	14
192 748	198 584	168 055	191 680	209 045	229 925	254 432	15a
69 307	73 100	75 053	86 748	76 304	81 483		15b
889	1 585	1 405	1 686	1 261	1 500	1 189	16
5 765	5 537	5 237	5 210	5 059	4 974	4 589	17
349 511	366 623	411 442	421 739	365 588	465 299	400 766	18
969	1 390	1 996	3 314	3 141	2 088	1 815	19
108 212	154 505	138 401	184 814	104 256	191 079	165 357	20
64 527	72 668	66 029	81 203	82 203	86 522	73 141	21
81 179	83 856	79 972	85 208	90 982	98 231	70 607	22
53 354	65 968	67 766	74 562	91 317	99 769	96 170	23
152 284	144 373	181 219	202 488	263 695	247 366	227 785	24
3 920	4 869	4 718	5 380	6 614	6 842	5 730	25
1 260 954	1 359 810	1 419 518	1 616 583	1 574 664	1 812 307	1 550 351	

**Tabell 4.7 Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1930—1950. Milj kr**

Värdet av mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej.

Varugrupper	Commodity groups	1930	1931
1 Levande djur o animaliska ämnen	<i>Live animals and animal products</i>	46	38
2 Vegetabiliska ämnen	<i>Vegetable products</i>	232	210
3 Fett, oljor o vax av animaliskt e vegetabiliskt ursprung	<i>Fats, oils and waxes</i>	38	29
4 Produkter av livsmedelsindustri; drycker; tobak; fodermedel	<i>Products of the foodstuffs ind., etc.</i>	98	92
5 Mineraliska o fossila ämnen	<i>Mineral and fossil products</i>	222	181
6 Kemiska produkter o apoteksvrar m m	<i>Chemical and pharmaceutical products, etc.</i>	109	103
7 Hudar, skinn o pälsverk samt arbeten därav	<i>Hides, skins and fur skins & manufactures thereof</i>	58	47
8 Kautschuk, guttaperka o balata samt arbeten därav	<i>Rubber, gutta-percha, balata & manufactures thereof</i>	25	19
9 Trävaror o kork samt arbeten därav; korgmakararbeten	<i>Wood, cork and manufactures thereof; basketmaker's wares</i>	27	22
10 Pappersmassa, papp o papper, arbeten därav samt tryckalster	<i>Paper pulp, paperboard and paper; manufactures thereof and printed matter</i>	18	16
11 Spånadsämnena samst arbeten därav	<i>Textile materials & manufactures thereof</i>	299	257
12 Skodon, hattar, paraplyer m m	<i>Footwear, hats, umbrellas, etc.</i>	20	16
13 Arbeten av sten o andra mineraliska ämnen; lervaror, glas o glasvaror	<i>Manufactures of stones, pottery, glass, etc.</i>	29	25
14 Arbeten av ädla metaller; äkta pärlor o ädelstenar	<i>Precious metals & manufactures thereof; real pearls and precious stones</i>	6	6
15 Oädla metaller o arbeten därav	<i>Base metals & manufactures thereof</i>	178	148
16 Maskiner, apparater o elektrisk materiel	<i>Machines, apparatus and electric materials</i>	119	102
17 Transportmedel	<i>Transport equipment</i>	82	70
18 Instrument, vågar o ur	<i>Instruments, scales and weighing machines; watches and clocks</i>	33	26
19 Vapen o ammunition	<i>Arms, ammunition</i>	2	2
20 Varor ej annorstadies upptagna	<i>Commodities n.e.s.</i>	21	20
Samtliga varor Total		1 662	1 428

Value of imported commodities by commodity groups

Value of coins and unworked gold and silver not included.

1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	
28	27	29	42	43	42	42	50	1
190	173	157	169	177	223	228	209	2
32	23	21	27	30	35	33	37	3
75	60	59	76	67	97	93	92	4
186	188	209	236	265	378	372	458	5
103	105	122	131	144	161	166	233	6
32	31	35	43	45	58	53	64	7
13	14	21	19	18	28	27	33	8
12	10	14	20	29	28	28	28	9
13	13	14	16	18	23	22	24	10
214	199	257	253	281	324	290	360	11
12	10	11	12	13	13	14	15	12
20	17	22	28	30	36	34	45	13
3	2	3	4	4	5	5	5	14
96	102	152	176	207	327	262	376	15
69	63	90	111	131	177	199	225	16
22	21	44	59	75	99	134	141	17
17	16	20	25	26	33	36	41	18
2	3	2	4	3	5	14	29	19
17	18	21	24	25	30	30	35	20
1 155	1 096	1 305	1 476	1 633	2 123	2 082	2 499	

Tabell 4.7 (forts) Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1930—1950. Milj kr

Varugrupper	1940	1941	1942	1943
1 Levande djur o animal. ämnen	36	43	38	37
2 Vegetabiliska ämnen	173	117	197	176
3 Fett, oljor o vax	27	12	48	27
4 Prod. av livsmedelsindustri, drycker, tobak, fodermedel	70	63	100	122
5 Mineraliska o fossila ämnen	382	324	277	331
6 Kemiska prod. o apoteksvaror m m	176	162	186	203
7 Hudar, skinn, pälsverk samt arb. därav	47	41	40	39
8 Kautschuk, guttaperka o balata samt arb. därav	25	11	8	12
9 Trävaror o kork samt arb. därav; korgmakararbeten	15	13	17	22
10 Pappersmassa, papp o papper, arb. därav samt tryckalster	15	15	16	16
11 Spånadsämnena samst arb. därav	291	318	321	281
12 Skodon, hattar, paraplyer m m	12	12	10	11
13 Arb. av sten o andra mineral. ämnen, lervaror, glas m m	25	25	30	35
14 Arb. av ädla metaller	3	3	5	5
15 Oädla metaller o arb. därav	267	168	190	184
16 Maskiner, apparater, elektrisk materiel	171	152	147	166
17 Transportmedel	126	64	34	23
18 Instrument, vågar, ur	31	36	45	50
19 Vapen o ammunition	89	67	45	41
20 Varor ej annorstadies upptagna	24	27	29	34
Samtliga varor	2 004	1 674	1 780	1 814

1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	
37	61	103	101	85	86	121	1
185	174	453	487	455	393	665	2
16	12	37	94	68	67	63	3
112	96	153	245	246	191	316	4
263	94	481	801	1 003	870	1 156	5
192	128	276	336	337	283	392	6
33	46	115	129	104	90	132	7
13	16	76	112	74	70	75	8
14	16	44	68	76	54	85	9
15	10	21	29	24	22	28	10
305	192	618	1 055	826	760	1 052	11
14	9	30	37	20	16	30	12
33	14	46	74	59	59	79	13
7	4	20	18	11	8	17	14
151	82	447	707	652	685	677	15
127	64	218	495	519	443	610	16
26	18	122	266	276	135	415	17
49	24	53	83	58	58	120	18
52	7	3	14	13	12	8	19
36	16	69	67	39	33	62	20
1 677	1 084	3 386	5 220	4 945	4 333	6 102	

**Tabell 4.8 Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1930—1950. Milj kr**

Värdet av mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej.

Varugrupper	Commodity groups	1930	1931
1	Levande djur o animaliska ämnen <i>Live animals and animal products</i>	140	89
2	Vegetabiliska ämnen <i>Vegetable products</i>	10	5
3	Fett, oljor o vax av animaliskt e vegetabiliskt ursprung <i>Fats, oils and waxes</i>	6	5
4	Produkter av livsmedelsindustri; drycker; tobak; fodermedel <i>Products of the foodstuffs industries, etc.</i>	8	8
5	Mineraliska o fossila ämnen <i>Mineral and fossil products</i>	158	78
6	Kemiska produkter o apoteksvrar m m <i>Chemical and pharmaceutical products, etc.</i>	61	52
7	Hudar, skinn o pälsverk samt arbeten därav <i>Hides, skins and fur skins & manufactures thereof</i>	25	17
8	Kautschuk, guttaperka o balata samt arbeten därav <i>Rubber, gutta-percha, balata & manufactures thereof</i>	2	2
9	Trävaror o kork samt arbeten därav; korgmakararbeten <i>Wood, cork and manufactures thereof; basketmaker's wares</i>	277	173
10	Pappersmassa, papp o paper, arbeten därav samt tryckalster <i>Paper pulp, paperboard and paper; manufactures thereof and printed matter</i>	404	347
11	Spånadsämmen samt arbeten därav <i>Textile materials & manufactures thereof</i>	24	15
12	Skodon, hattar, paraplyer m m <i>Footwear, hats, umbrellas, etc.</i>	8	7
13	Arbeten av sten o andra mineraliska ämnen; lervaror, glas o glasvaror <i>Manufactures of stones, pottery, glass, etc.</i>	29	16
14	Arbeten av ädla metaller; äkta pärlor o ädelstenar <i>Precious metals and manufactures thereof; real pearls and precious stones</i>	0	0
15	Oädla metaller o arbeten därav <i>Base metals and manufactures thereof</i>	176	143
16	Maskiner, apparater, elektrisk materiel <i>Machines, apparatus and electric materials</i>	167	123
17	Transportmedel <i>Transport equipment</i>	34	28
18	Instrument, vågar, ur <i>Instruments, scales and weighing machines; watches and clocks</i>	5	4
19	Vapen o ammunition <i>Arms, ammunition</i>	14	11
20	Varor ej annorstadies upptagna <i>Commodities n.e.s.</i>	2	1
Samtliga varor <i>Total</i>		1 550	1 122

Value of exported commodities by commodity groups

Value of coins and unworked gold and silver not included.

1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	
64	71	73	71	76	93	105	103	1
7	5	22	19	23	17	18	11	2
4	5	6	7	10	15	12	7	3
7	10	11	12	14	14	15	11	4
43	52	104	118	169	240	266	257	5
41	40	40	44	46	54	51	58	6
17	26	24	26	32	37	30	32	7
1	1	1	1	1	2	2	2	8
153	186	218	166	195	262	200	215	9
290	355	387	409	445	588	473	500	10
17	21	25	24	27	31	25	23	11
5	4	4	3	3	4	4	3	12
13	14	14	12	15	18	14	12	13
0	0	0	0	0	1	1	1	14
140	159	196	213	244	322	317	315	15
89	88	108	122	134	176	177	182	16
32	22	44	26	58	84	80	83	17
4	5	6	8	10	14	13	14	18
18	16	19	14	11	26	39	56	19
1	1	1	1	2	2	2	3	20
947	1 079	1 302	1 297	1 514	2 000	1 843	1 889	

**Tabell 4.8 (forts) Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1930—1950. Milj kr**

Varugrupper	1940	1941	1942	1943
1 Levande djur o animal. ämnen	54	30	11	3
2 Vegetabiliska ämnen	10	20	8	8
3 Fett, oljor o vax	3	1	2	5
4 Prod. av livsmedelsindustri, drycker, tobak, fodermedel	5	16	2	0
5 Mineraliska o fossila ämnen	200	196	189	225
6 Kemiska prod. o apoteksvaror m m	43	34	26	22
7 Hudar, skinn, pälsverk samt arb. därav	16	11	10	8
8 Kautschuk, guttaperka o balata samt arb. därav	1	0	0	0
9 Trävaror o kork samt arb. därav; korgmakararbeten	188	211	171	108
10 Pappersmassa, papp o papper, arb. därav samt tryckalster	287	279	367	299
11 Spänadsämnena samst arb. därav	13	1	5	5
12 Skodon, hattar, paraplyer m m	3	0	0	0
13 Arb. av sten o andra mineral. ämnen, lervaror, glas m m	5	6	6	6
14 Arb. av ädla metaller	1	1	2	2
15 Oädla metaller o arb. därav	289	341	298	301
16 Maskiner, apparater, elektrisk materiel	113	140	157	136
17 Transportmedel	47	26	39	20
18 Instrument, vågar, ur	11	14	15	18
19 Vapen o ammunition	35	16	10	5
20 Varor ej annorstadies upptagna	3	1	1	1
Samtliga varor	1 328	1 345	1 319	1 172

1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950
3 28 1	19 59 25	55 32 8	74 24 5	68 24 23	97 36 41	193 159 54
2 113	27 35	16 145	21 219	27 316	57 400	76 478
22	51	93	93	105	117	149
10	23	27	15	20	18	40
0	1	2	1	1	5	7
79	289	291	349	451	572	667
246	617	939	1 367	1 571	1 333	1 755
17 0	62 13	76 3	38 2	30 3	33 2	114 3
4 1 189	7 1 214	21 3 349	20 2 395	23 1 455	20 2 523	32 3 664
106 15 15 0 1	135 157 15 5 3	316 114 36 10 10	349 178 46 32 12	458 276 57 56 13	554 331 70 25 12	706 444 81 58 25
853	1 758	2 547	3 240	3 979	4 250	5 707

**Tabell 4.9 Värde av infördas varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr**

Fördelningen avser den reviderade utformningen av den internationella standardklassifikationen (SITC-Revised) varvid uppgifterna för åren 1950—58 korrigeras från ursprungliga SITC. Oarbetat silver ingår även 1950—53. Jfr anm till tab 4.2.

Varugrupper	Commodity groups	1950	1951
0	Livsmedel o levande djur <i>Food and live animals</i>	866	1 057
00	Levande djur <i>Live animals</i>	1	1
01	Kött o köttvaror <i>Meat and meat preparations</i>	60	45
02	Mjölk o mejeriprodukter samt ägg <i>Dairy products and eggs</i>	5	6
03	Fisk m m samt varor därav <i>Fish and fish preparations</i>	36	43
04	Spannmål o varor därav <i>Cereals and cereal preparations</i>	105	229
05	Frukter o köksväxter <i>Fruit and vegetables</i>	257	231
06	Socker o sockervaror <i>Sugar, sugar preparations and honey</i>	84	62
07	Kaffe, te, kakao, kryddor m m <i>Coffee, tea, cocoa, spices, etc.</i>	237	316
08	Fodermedel för djur (utom omalen spannmål) <i>Feeding-stuff for animals (excl. unmilled cereals)</i>	80	121
09	Diverse livsmedel <i>Misc. food preparations</i>	2	3
1	Drycker o tobak <i>Beverages and tobacco</i>	96	141
11	Drycker <i>Beverages</i>	35	37
12	Tobak o tobaksvaror <i>Tobacco and tobacco manufactures</i>	62	104
2	Råvaror, icke ätbara, utom bränslen <i>Crude materials, inedible, except fuels</i>	809	1 216
21	Hudar, skinn o pälskinn, obreda <i>Hides, skins and fur skins, undressed</i>	80	102
22	Oljefrön, oljehaltiga nötter o kärnor <i>Oil-seeds, oil nuts and oil kernels</i>	51	84
23	Naturgummi, syntetiskt gummi o gummiregenerat <i>Crude rubber</i>	42	117
24	Trävaror o kork <i>Wood, lumber, cork</i>	70	134
25	Pappersmassa o pappersavfall <i>Pulp and waste paper</i>	1	2
26	Textilfibrer samt avfall därav <i>Textile fibres and their waste</i>	300	451
27	Naturl. gödselmedel o obearb. mineral. ämnen utom stenkol, mineraloljor o ädelstenar <i>Crude fertilizers and crude minerals (excl. coal, petroleum and precious stones)</i>	128	138
28	Malmer o skrot av metaller <i>Metalliferous ores and metal scrap</i>	67	93
29	Andra animal. o vegetabil. råmaterial, icke ätbara <i>Crude animal and vegetable materials, inedible, n.e.s.</i>	71	98
3	Mineral. bränslen, mineraloljor m m samt elström <i>Mineral fuels, lubricants, etc.</i>	1 044	1 709
32	Stenkol, brunkol o torv samt koks o briketter därav <i>Coal, coke and briquettes</i>	526	854
33	Mineraloljor o produkter därav <i>Petroleum and petroleum products</i>	518	855
34	Petroleumgaser, kolgas o d <i>Gas, natural and manufactured</i>	—	—
35	Elektrisk ström <i>Electric energy</i>	..	..
4	Animal. o vegetabil. oljor o fetter <i>Animal and vegetable oils and fats</i>	63	117
41	Animal. oljor o fetter <i>Animal oils and fats</i>	17	26
42	Vegetabil. oljor o fetter <i>Fixed vegetable oils and fats</i>	25	59
43	Beredda oljor o fetter samt vaxer <i>Animal and vegetable oils and fats, processed, and waxes</i>	22	32
5	Produkter av kemiska o närliggande industrier <i>Chemicals</i>	351	551
51	Kemiska grundämnen o kemiska föreningar <i>Chemical elements and compounds</i>	109	216
52	Mineraltjära o kemiska råvaror ur stenkol, mineralolja eller naturgas <i>Mineral tar and crude chemicals from coal, petroleum and natural gas</i>	10	15
53	Färgämnen o garvärmnen <i>Dyeing, tanning and colouring materials</i>	80	76
54	Medicinska o farmaceutiska produkter <i>Medicinal and pharmaceutical products</i>	26	39
55	Flyktiga oljor o luktämnen; toalett-, poler- o rengöringsmedel <i>Essential oils and perfume materials; toilet, polishing and cleansing preparations</i>	25	26
56	Gödselmedel, tillverkade <i>Fertilizers, manufactured</i>	57	98

Value of imported commodities by commodity groups according to the
SITC-Revised

For 1950—58 the data according to the original SITC have been adjusted so as to correspond to
the SITC-Revised. Unworked silver included also 1950—53. Cf. note to Table 4.2.

1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	
1 189	1 082	1 202	1 366	1 419	1 353	1 443	1 490	0
1	2	3	3	4	6	3	4	00
14	49	94	51	55	108	73	64	01
15	9	16	18	20	23	27	35	02
54	59	66	87	89	89	110	105	03
331	71	54	159	136	97	155	220	04
306	337	376	422	438	418	484	490	05
65	71	12	49	50	32	38	51	06
360	402	499	455	492	468	457	386	07
40	69	78	116	127	99	81	116	08
4	13	7	7	9	13	14	19	09
126	150	150	162	154	177	139	146	1
49	54	54	81	63	67	63	72	11
77	96	96	82	91	110	76	75	12
1 014	846	893	954	933	1 057	933	991	2
62	83	72	66	66	84	66	86	21
55	61	70	68	82	86	69	82	22
79	55	63	89	89	100	89	116	23
138	73	101	92	90	92	106	93	24
1	1	1	2	2	4	4	3	25
324	286	285	257	230	277	240	189	26
139	111	125	146	156	169	144	141	27
136	92	76	121	98	126	97	155	28
81	84	100	113	119	119	120	126	29
1 728	1 405	1 414	1 792	2 251	2 377	1 982	1 871	3
824	523	458	592	706	692	367	299	23
904	883	956	1 199	1 545	1 685	1 615	1 563	33
—	—	—	—	—	—	—	1	34
..	..	..	..	..	..	..	9	35
88	65	85	80	106	121	84	93	4
24	28	33	37	45	55	32	37	41
31	18	37	29	46	47	37	44	42
33	19	14	14	15	19	14	13	43
462	475	603	659	755	812	832	948	5
177	165	217	242	283	306	306	326	51
20	19	20	18	23	22	19	14	52
51	66	75	83	80	87	88	85	53
36	37	46	53	67	72	85	82	54
21	31	43	46	48	50	53	51	55
93	87	96	90	109	111	99	102	56

Tabell 4.9 (forts) Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr

Varugrupper	1950	1951
57 Sprängämnen <i>Explosives and pyrotechnic products</i>	3	6
58 Plaster, cellulosaregenerat o konsthartser <i>Plastic materials, regenerated cellulose and artificial resins</i>	19	42
59 Div. kemiska produkter <i>Chemical materials and products n.e.s.</i>	24	32
6 Bearbetade varor grupperade i huvudsak efter material <i>Manufactured goods classified chiefly by material</i>	1 515	2 421
61 Läder, lädervaror o beredda pälskinn <i>Leather, leather manufactures, n.e.s. and dressed fur skins</i>	50	63
62 Gummivaror <i>Rubber manufactures n.e.s.</i>	33	75
63 Varor av trä o kork (utom möbler) <i>Wood and cork manufactures (excl. furniture)</i>	13	23
64 Papper, papp o varor därav <i>Paper, paperboard and manufactures thereof</i>	16	42
65 Garn, vävnader o konfektionerade artiklar utom kläder <i>Textile yarn, fabrics, made-up articles, etc., excl. clothing</i>	664	988
66 Varor av mineraliska ämnen utom metaller <i>Non-metallic mineral manufactures, n.e.s.</i>	83	120
67 Järn o stål <i>Iron and steel</i>	322	565
68 Metaller utom järn o stål <i>Non-ferrous metals</i>	248	406
69 Arbeten av metall <i>Manufactures of metal n.e.s.</i>	86	140
7 Maskiner, apparater, transportmedel <i>Machinery and transport equipment</i>	1 041	1 501
71 Maskiner och apparater, andra än elektriska <i>Machinery, other than electric</i>	453	617
72 Elektriska maskiner och apparater samt elmateriel <i>Electrical machinery, apparatus and appliances</i>	175	291
73 Transportmedel <i>Transport equipment</i>	413	592
8 Div. färdiga varor <i>Misc. manufactured articles</i>	330	473
81 Sanitets-, rörlednings-, värme- o belysningsinstallationsmateriel <i>Sanitary, plumbing, heating and lighting fixtures and fittings</i>	6	7
82 Möbler <i>Furniture</i>	1	2
83 Reseffekter, handväskor o liknande artiklar <i>Travel goods, handbags and similar articles</i>	3	6
84 Kläder <i>Clothing</i>	115	162
85 Skor <i>Footwear</i>	7	11
86 Instrument för yrkesmässig verksamhet, för vetenskapligt ändamål o för kontroll; varor för fotografiskt eller optiskt bruk; ur <i>Professional, scientific and controlling instruments; photographic and optical goods, watches and clocks</i>	114	173
89 Andra färdiga varor <i>Misc. manufactured articles, n.e.s.</i>	82	112
9 Övriga varor <i>Commodities and transactions not classified according to kind</i>	2	7
95 Vapen o ammunition <i>Firearms of war and ammunition therefor</i>	2	7
Totalt <i>Total</i>	6 117	9 193

1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	
5	6	9	8	10	14	10	12	57
35 23	43 22	67 30	84 36	100 34	116 34	136 36	179 96	58 59
2 224	1 918	2 173	2 490	2 537	2 836	2 688	2 720	6
39 57	52 51	51 62	54 76	50 72	61 83	64 88	71 98	61 62
15 29	18 29	25 40	28 45	27 45	34 56	38 65	37 64	63 64
534	749	725	735	697	771	743	772	65
118 805 458 167	109 472 292 146	125 532 447 167	152 695 503 202	150 676 595 227	165 901 498 269	188 785 440 277	184 775 502 216	66 67 68 69
1 674 745	1 668 715	2 001 746	2 149 846	2 490 926	2 950 1 071	3 196 1 186	3 283 1 264	7 71
358 572	312 641	365 891	434 869	518 1 045	619 1 261	781 1 230	864 1 155	72 73
435	550	592	671	694	796	845	922	8
8 2	7 4	10 5	11 6	12 7	13 9	14 11	18 21	81 82
9 105 11	14 179 17	16 172 18	18 190 25	19 191 26	20 208 38	23 208 47	20 247 60	83 84 85
173 127	165 164	177 194	200 221	211 228	249 260	269 274	271 285	86 89
13 13	13 13	80 80	14 14	97 97	88 88	109 109	24 24	9 95
8 953	8 172	9 192	10 337	11 434	12 567	12 249	12 488	

Tabell 4.9 (forts) Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr

Varugrupper	1960	1961	1962
0 Livsmedel o levande djur	1 494	1 525	1 709
00 Levande djur	5	5	6
01 Kött o köttsvaror	67	120	80
02 Mjölk o mejeriprodukter samt ägg	26	40	36
03 Fisk m m samt varor därav	111	132	147
04 Spannmål o varor därav	164	129	168
05 Frukter o köksväxter	488	500	619
06 Socker o sockervaror	37	27	47
07 Kaffe, te, kakao, kryddor m m	401	417	420
08 Fodermedel för djur (utom omalen spannmål)	175	130	157
09 Diverse livsmedel	22	26	30
1 Drycker o tobak	207	230	223
11 Drycker	88	103	111
12 Tobak o tobaksvaror	120	127	112
2 Råvaror, icke ätbara, utom bränslen	1 273	1 230	1 134
21 Hudar, skinn o pälskinn, oberedda	85	85	103
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter o kärnor	86	81	41
23 Naturgummi, syntetiskt gummi o gummiregenerat	157	127	139
24 Trävaror o kork	159	190	155
25 Pappersmassa o pappersavfall	8	6	4
26 Textilfibrer samt avfall därav	245	252	243
27 Naturl. gödselmedel o obearb. mineral. ämnen utom stenkol, mineraloljor o ädelstenar	160	173	176
28 Malmer o skrot av metaller	236	167	109
29 Andra animal. o vegetabil. råmaterial, icke ätbara	138	150	165
3 Mineral. bränslen, mineraloljor m m samt elström	2 116	2 050	2 166
32 Stenkol, brunkol o torv samt koks o briketter därav	324	298	296
33 Mineraloljor o produkter därav	1 783	1 745	1 861
34 Petroleumsgaser, kolgas o d	1	2	2
35 Elektrisk ström	8	4	7
;	;	;	;
4 Animal. o vegetabil. oljor o fetter	109	99	112
41 Animal. oljor o fetter	40	35	30
42 Vegetabil. oljor o fetter	54	48	67
43 Beredda oljor o fetter samt vaxer	16	16	15
5 Produkter av kemiska o närstående industrier	1 146	1 152	1 240
51 Kemiska grundämnen o kemiska föreningar	426	414	431
52 Mineraltjära o kemiska råvaror ur stenkol, mineralolja eller naturgas	21	20	13
53 Färgämnen o garvännen	95	95	102
54 Medicinska o farmaceutiska produkter	99	103	122
55 Flyktiga oljor o luktämnen; toalett-, poler- o rengörings- medel	53	55	62
56 Gödselmedel, tillverkade	112	103	109

1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970*	
1 892 6 83 35 161 194 646 110 424 196 37	2 142 8 134 37 188 185 656 125 540 228 42	2 244 12 158 44 233 139 168 794 57 594 262 50	2 476 16 148 44 264 155 775 81 578 306 61	2 429 9 173 48 262 156 827 82 599 278 71	2 551 12 207 46 280 150 909 87 612 262 76	2 729 14 245 52 317 150 1 009 84 792 256 89	13 244 19 285 80 388 172 1 009 110 792 303 97	0 00 01 02 03 04 05 06 07 08 09
226 117 109	305 134 171	257 165 92	349 176 173	354 201 152	373 219 154	356 214 142	416 236 180	1 11 12
1 222 111 64 140 145 7 243	1 366 105 63 150 136 4 264	1 588 101 89 163 158 4 237	1 635 104 86 163 141 5 212	1 444 102 73 147 128 5 200	1 561 94 66 155 138 5 173	1 768 114 49 183 146 13 178	1 933 97 59 176 160 28 157	2 21 22 23 24 25 26
174 163 177	205 238 201	243 368 226	269 414 240	247 291 251	267 413 251	266 553 266	300 677 279	27 28 29
2 372 306 2 047 2 18	2 508 346 2 133 1 27	2 477 298 2 146 1 33	2 686 302 2 352 1 31	2 727 248 2 445 1 33	3 258 255 2 924 1 78	3 210 256 2 824 2 128	3 857 368 3 250 1 237	3 32 33 34 35
113 41 58 14	110 38 55 17	125 52 54 19	116 38 60 18	110 34 56 21	116 24 67 25	124 25 70 28	200 45 118 37	4 41 42 43
1 323 426	1 557 511	1 746 557	1 886 585	2 046 604	2 425 746	2 712 806	3 075 893	5 51
11 117 133	14 139 156	13 148 189	13 155 204	11 179 237	13 199 305	7 221 342	5 249 372	52 53 54
71 110	86 120	96 137	121 158	160 128	153 157	170 158	181 155	55 56

Tabell 4.9 (forts) Värde av införda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr

Varugrupper	1960	1961	1962
57 Sprängämnen	12	14	12
58 Plaster, cellulosaregenerat o konsthartser	208	224	253
59 Div. kemiska produkter	119	124	136
6 Bearbetade varor grupperade i huvudsak efter material	3 587	3 471	3 551
61 Läder, lädervaror o beredda pälskinn	69	75	86
62 Gummivaror	121	139	142
63 Varor av trä o kork (utom möbler)	54	57	65
64 Papper, papp o varor därav	77	82	95
65 Garn, vävnader o konfektionerade artiklar utom kläder	908	937	1 030
66 Varor av mineraliska ämnen utom metaller	224	234	262
67 Järn o stål	1 167	984	883
68 Metaller utom järn o stål	685	624	636
69 Arbeten av metall	282	339	354
7 Maskiner, apparater, transportmedel	3 931	4 064	4 611
71 Maskiner o apparater, andra än elektriska	1 488	1 790	1 982
72 Elektriska maskiner o apparater samt elmateriel	988	1 005	1 060
73 Transportmedel	1 455	1 269	1 569
8 Div. färdiga varor	1 098	1 214	1 353
81 Sanitets-, rörlednings-, värme- o belysnings-installationsmateriel	21	21	24
82 Möbler	27	33	39
83 Reseffekter, handväskor o liknande artiklar	22	23	25
84 Kläder	296	330	381
85 Skor	86	102	104
86 Instrument för yrkesmässig verksamhet, för vetenskapligt ändamål o för kontroll; varor för fotografiskt eller optiskt bruk; ur	321	349	392
89 Andra färdiga varor	324	357	389
9 Övriga varor	45	117	56
95 Vapen o ammunition	45	117	56
Totalt	15 006	15 151	16 154

¹ Levande djur ej avsedda för mänskoföda (2,4 milj kr) har år 1970 utbrutits ur SITC 00 och förts till SITC 94. *Live animals, not intended for human consumption excluded from div. 00 and included in section 9 (div. 94).*

1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970*	
17	19	22	17	23	25	30	24	57
285	333	389	423	471	551	660	825	58
153	178	196	210	235	277	317	371	59
3 726	4 408	5 238	5 279	5 317	5 754	6 979	8 532	6
115	126	129	123	126	132	155	160	61
151	203	238	246	249	270	312	374	62
77	95	123	127	144	165	205	235	63
108	136	177	199	218	256	312	364	64
1 159	1 289	1 368	1 286	1 452	1 492	1 696	1 772	65
281	326	387	397	415	446	525	599	66
846	1 066	1 280	1 229	1 112	1 209	1 673	2 283	67
637	749	1 045	1 135	1 003	1 163	1 346	1 755	68
353	417	491	535	599	621	757	991	69
4 997	5 659	6 743	6 869	7 080	7 420	8 925	10 721	7
2 058	2 343	2 796	3 093	3 180	3 367	3 952	4 907	71
1 141	1 302	1 530	1 627	1 796	1 882	2 370	2 939	72
1 798	2 015	2 417	2 150	2 104	2 172	2 602	2 876	73
1 593	1 857	2 192	2 330	2 752	3 019	3 711	4 194	8
29	37	46	56	65	72	85	100	81
54	70	96	103	114	143	188	211	82
28	34	37	39	48	49	56	53	83
454	523	606	648	832	941	1 211	1 384	84
129	155	170	179	225	258	306	311	85
440	482	552	603	662	708	802	948	86
461	556	684	702	807	850	1 062	1 188	89
90	34	34	79	60	40	57	169	9
90	34	34	79	60	40	57	66	95
17 552	19 946	22 644	23 704	24 319	26 516	30 571	36 239	

**Tabell 4.10 Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr**

Se anm till tab 4.2 och 4.9.

Varugrupper ¹	1950	1951
0 Livsmedel och levande djur ²	364	349
00 Levande djur	1	2
01 Kött och köttvaror	3	10
02 Mjölk och mejeriprodukter samt ägg	153	193
03 Fisk m m samt varor därav ²	31	39
04 Spannmål och varor därav	105	28
05 Frukt och köksväxter	11	16
06 Socker och sockervaror	33	33
07 Kaffe, te, kakao, kryddor och varor därav	18	19
 1 Drycker och tobak	 4	 6
 2 Råvaror, icke ätbara, utom bränslen	 2 273	 4 445
21 Hudar, skinn och pälskinn, oberedda	22	26
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	34	103
23 Naturgummi, syntetiskt gummi och gummiregenerat	1	0
24 Trävaror och kork	559	964
25 Pappersmassa och pappersavfall	1 133	2 623
26 Textilfibrer samt avfall därav	52	52
27 Naturliga gödselmedel och obearbetade mineraliska ämnen utom stenkol, mineraloljer och ädelstenar	12	11
28 Malmer och skrot av metaller	439	636
29 Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial, icke ätbara	22	30
 3 Mineraliska bränslen, mineraloljer och destillationsprodukter därav samt elektrisk ström	 13	 6
35 Elektrisk ström	..	..
 4 Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter	 50	 56
 5 Produkter av kemiska och närstående industrier	 121	 172
51 Kemiska grundämnen och kemiska föreningar	48	75
53 Färgämnen och garvämnen	13	20
54 Medicinska och farmaceutiska produkter	8	14
55 Flyktiga oljor och luktämnen; toalett-, poler- och rengöringsmedel	2	3
56 Gödselmedel, tillverkade	0	0

Value of exported commodities by commodity groups according to the
SITC-Revised

See notes to Tables 4.2 and 4.9.

1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
312	406	419	247	316	440	365	383 0
1	8	10	8	3	19	21	50 00
4	28	19	22	20	41	82	116 01
137	125	117	70	138	167	104	73 02
44	38	43	41	40	42	40	42 03
60	157	180	74	90	131	78	51 04
9	10	13	8	12	17	22	29 05
23	9	6	10	3	5	4	3 06
13	7	6	6	6	6	5	5 07
2	2	2	2	3	3	3	4 1
3 576	3 449	3 434	3 916	4 159	4 266	3 723	3 781 2
57	50	57	76	78	82	105	136 21
30	51	26	32	17	15	42	23 22
1	1	0	0	0	1	1	1 23
867	1 027	1 048	1 274	1 146	1 249	967	976 24
1 555	1 309	1 454	1 567	1 763	1 686	1 538	1 635 25
45	41	46	50	65	64	68	67 26
14	15	17	18	24	31	30	32 27
982	940	770	883	1 051	1 125	955	893 28
25	17	16	16	14	13	17	19 29
4	5	9	7	14	18	20	47 3
..	..	..	..	..	..	..	12 35
50	54	40	49	57	39	47	45 4
145	149	199	235	263	261	295	343 5
63	57	83	95	116	98	115	126 51
16	19	21	23	24	23	22	14 53
12	14	18	19	24	29	31	23 54
2	3	3	5	7	7	9	9 55
0	0	2	1	3	2	2	10 56

Tabell 4.10 (forts) Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr

Varugrupper	1950	1951
57 Sprängämnen	6	9
58 Plaster, obebärtade och bearbetade, cellulosaregenererat och konsthartser	11	17
59 Diverse kemiska produkter	27	31
6 Bearbetade varor grupperade i huvudsak efter material	1 371	2 353
61 Läder, lädervaror och beredda pälskinn	17	11
62 Gummivaror	6	7
63 Varor av trä och kork (utom möbler)	103	163
64 Papper, papp och varor därav	618	1 277
65 Garn, vävnader och konfektionerade artiklar utom kläder	49	70
66 Varor av mineraliska ämnen utom metaller	48	61
67 Järn och stål	271	392
68 Metaller utom järn och stål	67	73
69 Arbeten av metall	192	299
7 Maskiner och apparater samt transportmedel	1 318	1 626
71 Maskiner och apparater, andra än elektriska	668	797
72 Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel	204	331
73 Transportmedel	446	499
8 Diverse färdiga varor	138	166
81 Sanitets-, rörlettings-, värme- och belysningsinstallationsmateriel	13	18
82 Möbler	5	8
83 Reseffekter, handväskor och liknande artiklar	1	1
84 Kläder	16	10
85 Skor	2	5
86 Instrument för yrkesmässig verksamhet, för vetenskapligt ändamål och för kontroll; varor för fotografiskt eller optiskt bruk; ur	31	36
89 Andra färdiga varor	71	88
9 Övriga varor	56	47
95 Vapen och ammunition	56	47
Totalt	5 708	9 226

1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
12	12	19	25	11	10	14	15 57
15 22	17 25	26 25	35 32	43 35	53 37	64 37	98 58 48 59
1 924	1 751	1 899	2 218	2 615	2 746	2 719	2 939 6
12	25	18	29	23	30	26	29 61
8	16	19	22	35	42	50	82 62
118	75	75	76	76	76	72	73 63
773	692	811	931	1 068	1 133	1 118	1 151 64
78	58	63	67	77	87	87	107 65
65	67	57	65	71	69	71	78 66
443	410	377	494	669	718	713	809 67
120	155	198	219	227	210	213	252 68
306	253	282	316	370	382	368	357 69
1 877	1 596	1 951	2 002	2 377	2 997	3 288	3 449 7
876	793	843	906	1 133	1 370	1 349	1 476 71
361	310	354	353	415	447	490	471 72
640	494	753	744	830	1 180	1 449	1 502 73
168	150	154	164	188	215	242	312 8
16	14	16	16	16	16	18	45 81
8	7	9	12	15	19	23	29 82
1	1	1	2	3	4	4	4 83
13	11	13	14	14	23	24	38 84
6	5	4	5	4	5	5	7 85
36	34	35	38	46	54	61	70 86
88	79	75	78	90	94	107	118 89
77	97	88	92	75	81	96	122 9
77	97	88	92	75	81	96	122 95
8 134	7 659	8 196	8 933	10 067	11 062	10 799	11 424

Tabell 4.10 (forts) Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr

Varugrupper	1960	1961	1962
0 Livsmedel och levande djur ²	385	441	504
00 Levande djur	34	35	19
01 Kött och köttvaror	85	70	115
02 Mjölk och mejeriprodukter samt ägg	93	66	102
03 Fisk m m samt varor därav ²	55	50	48
04 Spannmål och varor därav	62	162	149
05 Frukt och köksväxter	33	35	37
06 Socker och sockervaror	5	4	7
07 Kaffe, te, kakao, kryddor och varor därav	7	8	13
1 Drycker och tobak	3	3	4
2 Råvaror, icke ätbara, utom bränslen	4 399	4 274	4 111
21 Hudar, skinn och pälskinn, obreda	127	141	147
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	18	5	11
23 Naturgummi, syntetiskt gummi och gummiregenerat	6	6	8
24 Trävaror och kork	1 165	1 109	1 079
25 Pappersmassa och pappersavfall	1 848	1 739	1 683
26 Textilfibrer samt avfall därav	68	68	71
27 Naturliga gödselmedel och obearbetade mineraliska ämnen utom stenkol, mineraloljor och ädelstenar	35	42	44
28 Malmer och skrot av metaller	1 111	1 144	1 047
29 Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial, icke ätbara	22	20	21
3 Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav samt elektrisk ström	61	56	62
35 Elektrisk ström	20	14	12
4 Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter	40	47	57
5 Produkter av kemiska och närstående industrier	384	413	459
51 Kemiska grundämnen och kemiska föreningar	136	131	143
53 Färgämnen och garvämnen	14	16	18
54 Medicinska och farmaceutiska produkter	31	35	43
55 Flyktiga oljor och luktämnen; toalett-, poler- och rengöringsmedel	11	17	19
56 Gödselmedel, tillverkade	2	3	2

1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970*
536	523	584	627	632	601	726	3691 0
14	25	8	8	6	4	8	35 00
132	139	160	236	222	190	261	226 01
106	85	61	68	47	58	51	32 02
48	42	49	43	37	42	44	44 03
147	158	229	178	224	202	241	233 04
48	35	38	46	48	46	43	57 05
10	6	7	10	15	18	28	29 06
14	16	16	16	17	18	21	31 07
4	7	13	9	12	9	13	27 1
4 459	5 331	5 436	5 349	5 206	5 533	6 124	6 823 2
166	169	187	204	160	162	170	141 21
20	30	45	10	12	27	51	35 22
10	13	18	21	19	16	16	17 23
1 166	1 434	1 526	1 444	1 520	1 668	1 856	2 078 24
1 953	2 281	2 237	2 332	2 268	2 243	2 453	2 965 25
80	85	82	84	81	82	81	86 26
39	46	50	52	55	56	63	69 27
1 003	1 250	1 269	1 181	1 067	1 255	1 406	1 393 28
22	22	22	21	24	24	28	37 29
77	103	123	137	192	333	297	330 3
9	16	34	41	38	40	38	54 35
58	58	68	64	75	68	64	83 4
535	642	721	830	887	1 024	1 213	1 447 5
161	187	210	254	258	297	334	450 51
21	26	32	38	43	48	59	55 53
54	64	79	88	96	120	150	180 54
22	31	39	48	54	68	85	95 55
3	7	7	9	18	23	17	20 56

Tabell 4.10 (forts) Värde av utförda varor: fördelning på varugrupper
1950—1970. Milj kr

Varugrupper	1960	1961	1962
57 Sprängämnen	17	18	21
58 Plaster, obearbetade och bearbetade, cellulosaregenererat och konsthartser	117	123	141
59 Diverse kemiska produkter	56	68	71
6 Bearbetade varor grupperade i huvudsak efter material	3 470	3 823	3 925
61 Läder, lädervaror och beredda pälskinn	22	32	41
62 Gummivaror	91	95	107
63 Varor av trä och kork (utom möbler)	91	107	117
64 Papper, papp och varor därav	1 352	1 457	1 505
65 Garn, vävnader och konfektionerade artiklar utom kläder	129	177	203
66 Varor av mineraliska ämnen utom metaller	96	109	112
67 Järn och stål	1 022	1 154	1 126
68 Metaller utom järn och stål	265	252	251
69 Arbeten av metall	402	439	463
7 Maskiner och apparater samt transportmedel	4 050	4 600	5 361
71 Maskiner och apparater, andra än elektriska	1 825	2 262	2 666
72 Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel	579	629	738
73 Transportmedel	1 646	1 709	1 957
8 Diverse färdiga varor	395	482	577
81 Sanitets-, rörlednings-, värme- och belysningsinstallationsmateriel	62	76	92
82 Möbler	39	47	60
83 Reseffekter, handväskor och liknande artiklar	5	6	8
84 Kläder	63	93	119
85 Skor	8	12	16
86 Instrument för yrkesmässig verksamhet, för vetenskapligt ändamål och för kontroll; varor för fotografiskt eller optiskt bruk; ur	78	89	100
89 Andra färdiga varor	142	158	182
.9 Övriga varor	86	60	71
95 Vapen och ammunition	86	60	71
Totalt	13 273	14 198	15 129

¹ For translations see Table 4.9. — ² Exkl utförsel av direktlandad fisk. Se kap 6. Excl. Swedish fishermen's landings abroad. — ³ Levande djur ej avsedda för människoföda (1,6 milj kr) har år 1970 utbrutits ur SITC 00 och förts till SITC 94. Live animals not intended for human consumption excluded from div. 00 and included in section 9 (div. 94).

1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970*
21	22	23	22	27	27	32	32 57
163	197	207	230	248	279	357	397 58
89	106	122	138	138	158	175	207 59
4 357	5 043	5 445	6 134	6 533	7 199	8 422	9 710 6
53	56	59	82	100	115	136	121 61
125	141	152	175	191	226	245	271 62
130	136	148	151	171	178	208	262 63
1 695	1 917	1 941	2 072	2 133	2 378	2 706	3 094 64
210	253	273	314	365	385	465	229 65
122	138	150	161	186	210	241	567 66
1 229	1 509	1 665	1 847	2 104	2 257	2 620	3 132 67
277	306	430	616	553	685	837	855 68
516	589	627	715	730	766	966	1 179 69
5 832	6 474	7 181	7 838	8 659	9 425	10 946	13 972 7
2 658	2 983	3 231	3 875	4 081	4 463	4 977	6 146 71
860	1 124	1 160	1 362	1 467	1 700	1 961	2 608 72
2 314	2 367	2 791	2 601	3 111	3 262	4 008	5 217 73
645	756	858	1 007	1 133	1 244	1 549	1 890 8
110	128	141	154	169	174	207	252 81
69	86	98	115	138	157	214	247 82
9	11	11	16	22	23	24	25 83
136	175	187	223	269	295	362	420 84
15	16	20	32	37	42	55	77 85
108	111	136	166	178	209	273	372 86
198	229	265	301	320	343	414	496 89
65	77	115	76	95	117	105	3112 9
65	77	115	76	95	117	105	110 95
16 568	19 014	20 541	22 071	23 422	25 553	29 459	35 084

Tabell 4.11 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1871–1911. %

Value of imported and exported commodities by commodity groups. Percentages

År Year	Införsel Imports						
	Levande djur, Spånads-näring- o njutn.-medel	Talg, oljor, skinn m m	Mineral: råämnen o fabrikat	Metaller, metallarbeten, fartyg, maskiner m m	Övriga varor Other com-modities	Summa Total	
1–6	7–11	12–13	20–21	22–24	14–19, 25	1–25	
1871/1875	36,2	34,3	3,6	8,6	11,8	5,5	100
1876/1880	42,4	30,3	4,2	8,0	9,0	6,0	100
1881/1885	37,9	31,6	4,5	8,6	10,0	7,4	100
1886/1890	33,0	33,2	4,7	10,6	10,7	7,9	100
1891/1895	31,4	29,1	5,5	12,6	12,2	9,2	100
1896/1900	25,9	25,1	6,2	16,7	16,4	9,7	100
1901/1905	26,0	22,2	7,4	16,4	15,9	12,1	100
1906/1910	22,9	24,1	8,6	15,0	16,7	12,6	100
1911	22,4	24,8	9,1	13,7	15,9	14,0	100

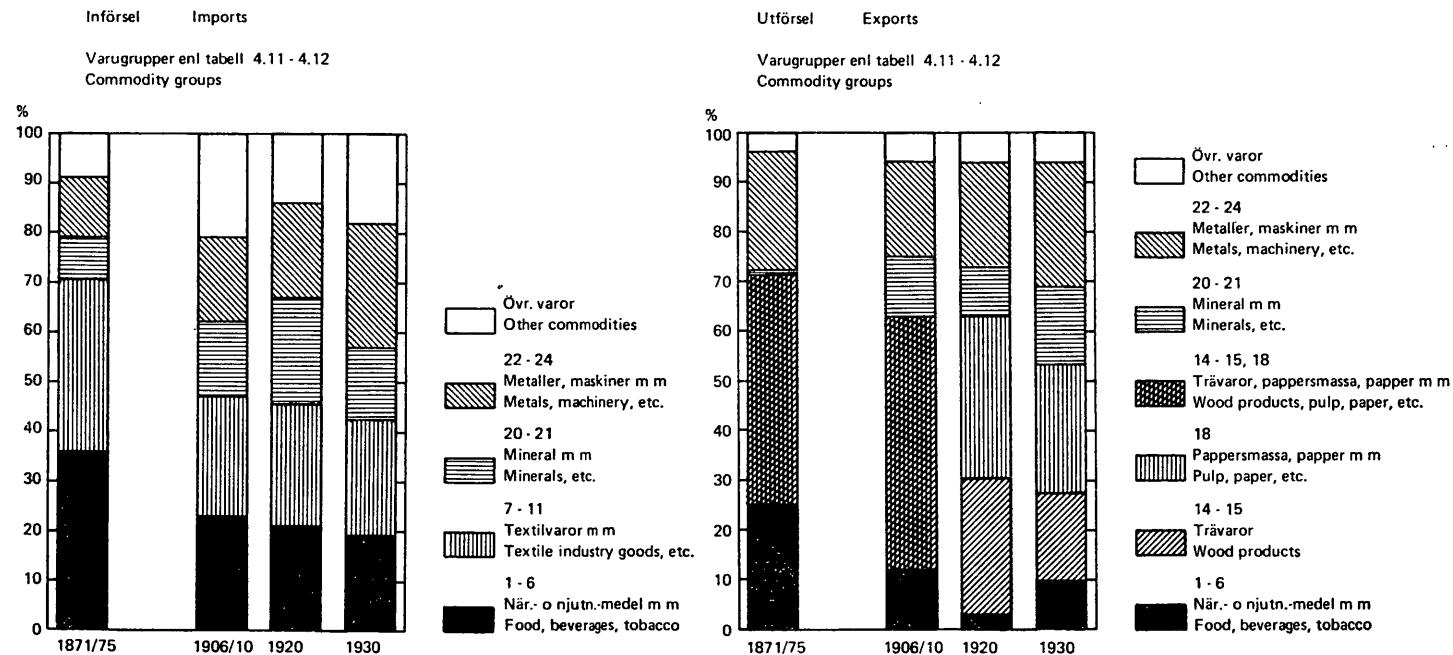
År	Utförsel Exports						
	Levande djur, Trävaror, näring- o njutn.-medel	Inkl pappersmassa ¹	Papper, papp o arb. därav	Mineral: råämnen o fabrikat	Metaller, metallarbeten, fartyg, maskiner m m	Övriga varor	Summa
1–6	14–15	18	20–21	22–24	7–13, 16–17, 1–25	19, 25	
1871/1875	25,4	45,3	1,2	0,8	23,9	3,3	100
1876/1880	27,1	47,4	2,6	1,3	17,8	3,8	100
1881/1885	24,2	45,2	3,8	2,0	19,6	5,2	100
1886/1890	26,4	42,9	6,1	3,4	15,5	5,8	100
1891/1895	25,7	43,0	6,3	5,9	12,9	6,1	100
1896/1900	16,2	50,1	23,0	8,8	17,0	5,0	100
1901/1905	12,8	48,7	4,8	11,1	17,7	5,0	100
1906/1910	12,0	45,6	5,7	11,6	19,6	5,4	100
1911	14,5	41,3	5,1	12,8	19,5	6,7	100

¹ Pappersmassa (trämassa) ingår i gr. 15 t o m 1911 men därefter i gr. 18. Se tab 4.12. — ² Ändrad värdeberäkning.

Diagram V 2 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1871/1875—1930

Value of imported and exported commodities by commodity groups

Källor: tab 4.11 och 4.12

Tabell 4.12 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1912–1930. %

År Year	Införsel <i>Imports</i>							Summa 1–25
	Levande djur, näring- o njutn.-medel	Spänads- ämnen, hudar m m, samt arb. därav	Talg, oljor, tjära, gummi samt arbeten därav	Mineral: rämnenn o fabrikat	Metaller, metallarbeten, fartyg, maskiner m m	Övriga varor	14–19, 25	
1–6	7–11	12–13	20–21	22–24	14–19, 25	1–25	1–25	
1912	24,4	21,8	9,0	18,0	15,9	10,8	100	
1913	21,8	23,3	8,8	18,6	16,7	10,8	100	
1914	20,8	22,7	8,7	18,5	18,9	10,4	100	
1915	22,7	27,7	7,6	18,1	14,7	9,1	100	
1916	17,4	21,0	6,9	28,2	17,4	9,0	100	
1917	24,1	18,1	3,4	24,9	20,4	9,0	100	
1918	25,6	10,4	5,3	35,6	16,0	7,0	100	
1919	27,1	26,7	9,3	16,3	13,4	7,2	100	
1920	20,9	24,6	7,0	21,3	19,2	7,1	100	
1921	30,2	18,8	6,6	12,8	22,8	8,7	100	
1922	22,8	26,3	7,9	14,8	18,3	9,8	100	
1923	24,7	24,1	7,3	15,5	18,6	9,8	100	
1924	27,3	23,4	7,5	14,7	18,3	8,8	100	
1925	26,4	22,7	10,0	12,8	19,3	8,8	100	
1926	25,2	22,9	10,0	13,4	19,3	9,2	100	
1927	25,2	23,2	8,8	14,8	19,6	8,5	100	
1928	24,9	23,5	8,9	12,3	21,9	8,7	100	
1929	23,7	21,6	9,0	14,0	23,7	8,1	100	
1930	19,2	23,2	9,9	14,1	25,0	8,6	100	

Value of imported and exported commodities by commodity groups. Percentages
For translations, see Table 4.11.

År	Utförsel Exports						Summa
	Levande djur, Trävaror närings- o njutn.-medel	Pappers- massa, papper, papp o arb. därav	Mineral: rämnern o fabrikat	Metaller, metallarbeten, varor fartyg, maskiner m m	Övriga		
1–6	14–15	18	20–21	22–24	7–13, 16–17, 1–25 19, 25		
1912	14,1	25,2	17,7	15,3	21,4	6,4	100
1913	13,1	26,4	17,5	16,1	20,9	6,1	100
1914	16,3	22,7	17,8	14,0	21,2	8,1	100
1915	15,7	17,9	12,5	11,9	22,2	19,8	100
1916	13,1	21,1	18,3	11,0	27,5	9,0	100
1917	4,7	17,5	22,2	12,9	38,6	4,1	100
1918	2,7	22,0	24,8	11,2	36,4	2,9	100
1919	3,8	28,2	24,6	9,6	27,2	6,6	100
1920	3,3	27,1	32,5	10,3	21,1	5,8	100
1921	11,8	17,5	26,2	11,7	25,2	7,6	100
1922	7,1	25,4	27,4	12,9	20,3	6,8	100
1923	5,5	27,3	27,3	14,1	19,4	6,4	100
1924	6,1	22,7	27,7	13,7	22,8	7,0	100
1925	6,2	21,4	27,0	16,7	21,6	7,1	100
1926	8,7	18,2	29,0	14,4	23,2	6,5	100
1927	9,7	18,5	26,1	16,5	22,4	6,9	100
1928	8,9	19,9	23,2	11,8	28,3	7,8	100
1929	9,2	18,7	25,7	15,3	24,6	6,5	100
1930	9,8	17,8	25,9	15,4	25,4	5,7	100

Tabell 4.13 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1930–1950. %

År Year	Införsel Imports						
	Lev. djur, animal. o vegetabil. ämnena <i>Live animals; animal & veget. products</i>	Mineral, metaller <i>Minerals; metals</i>	Kemikalier <i>Chemicals</i>	Textil-, skinn- o gummivaror <i>Textile materials, hides, rubber, etc.</i>	Maskiner, transport- medel, in- strument <i>Machinery, transport equipment, instruments</i>	Övriga varor <i>Other commodities</i>	Summa <i>Total</i>
1–4	5, 13–15	6	7, 8, 11, 12	16–19	9–10, 20	1–20	
1930	24,9	26,1	6,6	24,2	14,2	4,0	100
1931	25,8	25,1	7,2	23,8	14,0	4,1	100
1932	28,1	26,3	8,9	23,4	9,5	3,7	100
1933	25,9	28,3	9,5	23,1	9,4	3,7	100
1934	20,4	29,6	9,4	24,8	12,0	3,8	100
1935	21,3	30,1	8,9	22,2	13,5	4,1	100
1936	19,5	31,0	8,8	21,9	14,4	4,5	100
1937	18,7	35,1	7,6	20,0	14,8	3,8	100
1938	19,0	32,4	8,0	18,4	18,4	3,8	100
1939	15,5	35,4	9,3	18,9	17,4	3,5	100
1940	15,3	33,7	8,8	18,7	20,8	2,7	100
1941	14,1	31,0	9,7	22,8	19,1	3,3	100
1942	21,5	28,2	10,4	21,3	15,2	3,5	100
1943	20,0	30,6	11,2	18,9	15,4	4,0	100
1944	20,9	27,0	11,4	21,8	15,1	3,8	100
1945	31,6	17,9	11,8	24,3	10,4	3,9	100
1946	22,0	29,4	8,2	24,8	11,7	3,9	100
1947	17,8	30,7	6,4	25,6	16,4	3,2	100
1948	17,3	34,9	6,8	20,7	17,5	2,8	100
1949	17,0	37,5	6,5	21,6	14,9	2,5	100
1950	19,1	31,6	6,4	21,1	18,9	2,9	100

Value of imported and exported commodities by commodity groups. Percentages

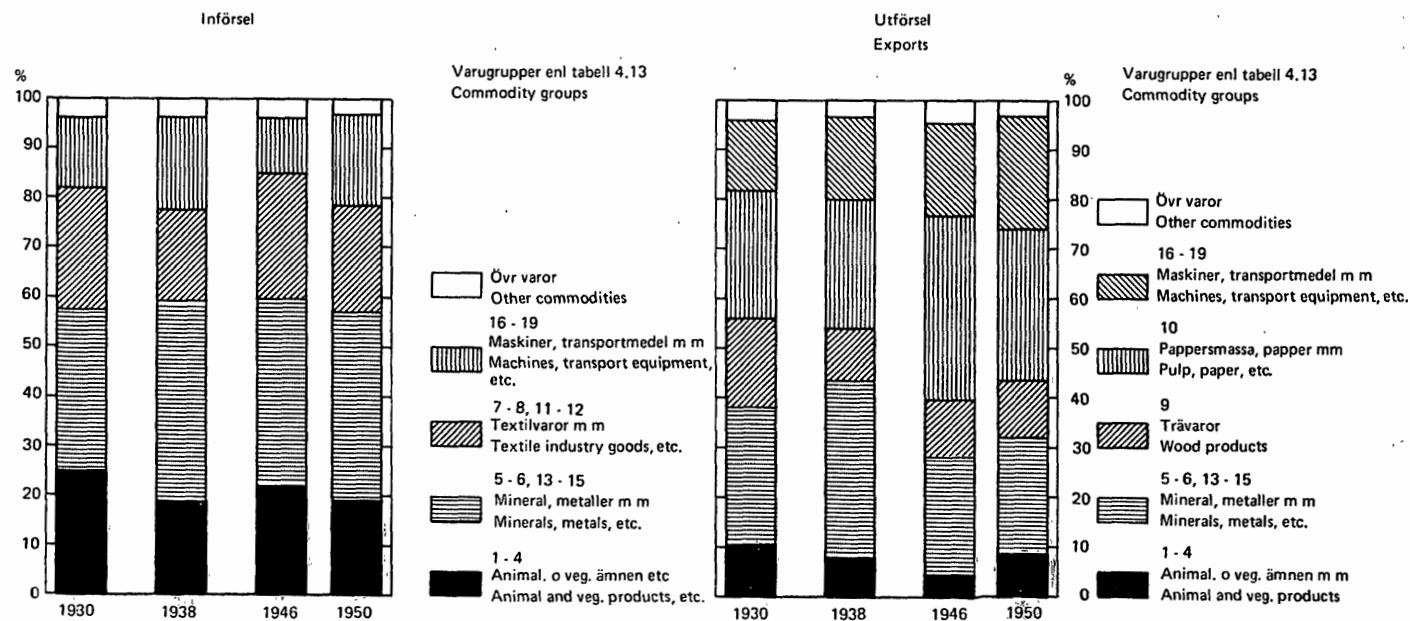
År	Utförsel Exports							Summa
	Lev. djur, animal. o vegetabil. ämnen	Mineral, metaller, kemikalier	Trävaror <i>Wood & wood products</i>	Pappers- massa, papper, papp o arbeten därav ¹	Maskiner, transport- medel, instrument	Övriga varor		
	1—4	5, 6, 13—15	9	10	16—19	7, 8, 11, 12, 20	1—20	
1930	10,6	27,3	17,9	26,1	14,3	3,8		100
1931	9,5	25,7	15,4	30,9	14,8	3,7		100
1932	8,7	25,1	16,1	30,7	15,0	4,4		100
1933	8,4	24,6	17,3	32,9	12,0	4,9		100
1934	8,5	27,2	16,7	29,7	13,6	4,3		100
1935	8,4	29,9	12,8	31,6	13,1	4,3		100
1936	8,1	31,3	12,9	29,4	14,0	4,3		100
1937	6,9	31,8	13,1	29,4	15,0	3,8		100
1938	8,2	35,2	10,8	25,7	16,7	3,4		100
1939	7,0	34,0	11,4	26,5	17,7	3,3		100
1940	5,5	40,5	14,1	21,6	15,6	2,7		100
1941	5,0	43,0	15,7	20,7	14,5	1,0		100
1942	1,7	39,5	13,0	27,8	16,9	1,2		100
1943	1,4	47,4	9,2	25,5	15,3	1,2		100
1944	4,0	38,6	9,3	28,8	16,0	3,3		100
1945	7,4	17,5	16,4	35,1	17,8	5,8		100
1946	4,4	24,0	11,4	36,9	18,7	4,6		100
1947	3,8	22,5	10,8	42,2	18,7	2,1		100
1948	3,6	22,6	11,4	39,5	21,2	1,7		100
1949	5,4	25,0	13,5	31,4	23,0	1,7		100
1950	8,4	23,3	11,7	30,8	22,6	3,2		100

¹ Wood pulp, paper, paperboard and manufactures thereof.

Diagram V 3 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1930—1950

Value of imported and exported commodities by commodity groups

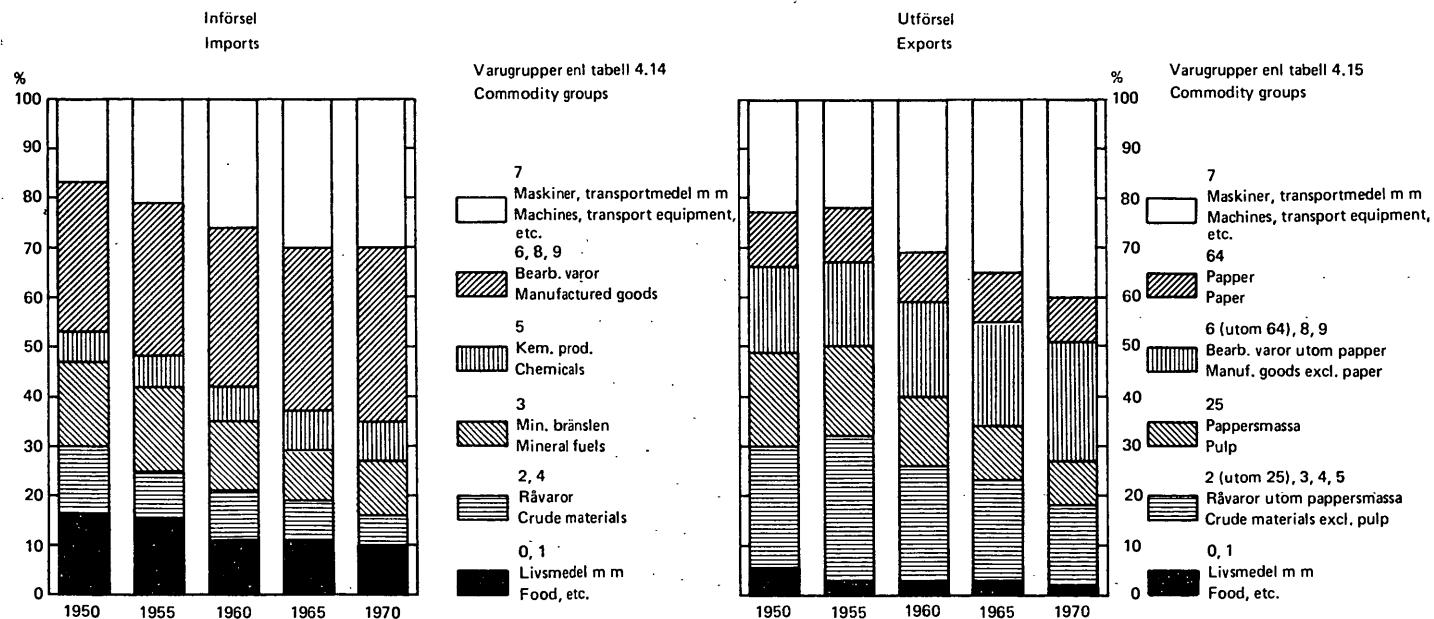
Källa: tab 4.13

Diagram V 4 Värde av in- och utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1950—1970

Value of imported and exported commodities by commodity groups

Källor: tab 4.14 och 4.15

Tabell 4.14 Värde av infördta varor: relativ fördelning på varugrupper 1950–1970.%

Value of imported commodities by commodity groups. Percentages

År Year	Livsmedel, drycker o tobak <i>Food, beverages, tobacco</i>	Råvaror, icke ät- bara utom bränslen <i>Crude materials not edible</i>	Mineraliska bränslen, mineral- oljor o d <i>Mineral fuels, etc.</i>	Kemiska produkter <i>Chemicals</i>	Bearbetade varor, div. <i>Manufact. goods and articles</i>	Därav	<i>Of which</i>	Maskiner o appar- ter, ej elektr. <i>Non-elect. machinery</i>	Elektriska maskiner o apparater <i>Elect. machinery</i>	Transport- medel <i>Transport equipment</i>	Summa Total	
	0,1	2,4	3	5	6, 8, 9	65	67					
1950	15,7	14,3	17,1	5,7	30,2	10,9	5,3	2,0	7,4	2,9	6,8	100
1951	13,0	14,5	18,6	6,0	31,6	10,7	6,1	1,9	6,7	3,2	6,4	100
1952	14,7	12,3	19,3	5,2	29,8	6,0	9,0	1,3	8,3	4,0	6,4	100
1953	15,1	11,1	17,2	5,8	30,4	9,2	5,8	2,4	8,7	3,8	7,8	100
1954	14,7	10,6	15,4	6,6	31,0	7,9	5,8	2,1	8,1	4,0	9,7	100
1955	14,8	10,0	17,3	6,4	30,7	7,1	6,7	2,1	8,2	4,2	8,4	100
1956	13,8	9,1	19,7	6,6	29,1	6,1	5,9	1,9	8,1	4,5	9,1	100
1957	12,2	9,4	18,9	6,5	29,6	6,1	7,2	2,0	8,5	4,9	10,0	100
1958	12,9	8,3	16,2	6,8	29,7	6,1	6,4	2,1	9,7	6,4	10,0	100
1959	13,1	8,7	15,0	7,6	29,4	6,2	6,2	2,5	10,1	6,9	9,2	100
1960	11,3	9,2	14,1	7,6	31,5	6,1	7,8	2,5	9,9	6,6	9,7	100
1961	11,6	8,8	13,5	7,6	31,7	6,2	6,5	2,9	11,8	6,6	8,4	100
1962	12,0	7,7	13,4	7,7	30,7	6,4	5,5	3,0	12,3	6,6	9,7	100
1963	12,1	7,6	13,5	7,5	30,8	6,6	4,8	3,3	11,7	6,5	10,2	100
1964	12,3	7,4	12,6	7,8	31,6	6,5	5,3	3,4	11,7	6,5	10,1	100
1965	11,0	7,6	10,9	7,7	33,0	6,0	5,7	3,4	12,3	6,8	10,7	100
1966	11,9	7,4	11,3	8,0	32,4	5,4	5,2	3,5	13,0	6,9	9,1	100
1967	11,4	6,4	11,2	8,4	33,4	6,0	4,6	4,3	13,1	7,4	8,7	100
1968	11,0	6,3	12,3	9,1	33,2	5,6	4,6	4,5	12,7	7,1	8,2	100
1969	10,1	6,2	10,5	8,9	35,2	5,5	5,5	5,0	12,9	7,8	8,5	100
1970*	10,1	5,9	10,6	8,5	35,3	4,9	6,3	4,7	13,5	8,1	7,9	100

Tabell 4.15 Värde av utförda varor: relativ fördelning på varugrupper 1950–1970. %

Value of exported commodities by commodity groups. Percentages

År Year	Livsmedel, drycker o tobak <i>Food, beverages, tobacco</i>	Råvaror, icke ät- bara <i>Crude materials, not edible</i>	Därav	<i>Of which</i>		Kemiska produkter <i>Chemicals</i>	Bearbe- tade, div. <i>Manufact. goods and articles</i>	Därav	<i>Of which</i>		Maskiner o appara- ter, ej elektr. <i>Non-elect.</i>	Elektriska maskiner o apparater <i>Elect. machinery</i>	Transport- medel <i>Transport equipment</i>	Summa Total
	0,1	2–4	25	28	5	6, 8, 9	64	67	71	72	73	0/9		
1950	6,4	40,9	19,8	7,7	2,1	27,4	10,8	4,7	11,7	3,6	7,8	100		
1951	3,8	48,9	28,4	6,9	1,9	27,8	13,8	4,2	8,6	3,6	5,4	100		
1952	3,9	44,6	19,1	12,1	1,8	26,7	9,5	5,4	10,8	4,4	7,9	100		
1953	5,3	45,8	17,1	12,3	1,9	26,1	9,0	5,4	10,4	4,0	6,4	100		
1954	5,1	42,5	17,7	9,4	2,4	26,1	9,9	4,6	10,3	4,3	9,2	100		
1955	2,8	44,5	17,5	9,9	2,6	27,7	10,4	5,5	10,1	4,0	8,3	100		
1956	3,2	42,0	17,5	10,4	2,6	28,6	10,6	6,6	11,3	4,1	8,2	100		
1957	4,0	39,1	15,2	10,2	2,4	27,5	10,2	6,5	12,4	4,0	10,7	100		
1958	3,4	35,1	14,2	8,8	2,7	28,3	10,4	6,6	12,5	4,5	13,4	100		
1959	3,4	33,9	14,3	7,8	3,0	29,5	10,1	7,1	12,9	4,1	13,1	100		
1960	2,9	33,9	13,9	8,4	2,9	29,8	10,2	7,7	13,7	4,4	12,4	100		
1961	3,1	30,8	12,2	8,1	2,9	30,7	10,3	8,1	15,9	4,4	12,0	100		
1962	3,4	28,0	11,1	6,9	3,0	30,2	9,9	7,4	17,6	4,9	12,9	100		
1963	3,3	27,7	11,8	6,1	3,2	30,6	10,2	7,4	16,0	5,2	14,0	100		
1964	2,8	28,9	12,0	6,6	3,4	30,9	10,1	7,9	15,7	5,9	12,4	100		
1965	2,9	27,4	10,9	6,2	3,5	31,2	9,4	8,1	15,7	5,6	13,6	100		
1966	2,9	25,1	10,6	5,4	3,8	32,7	9,4	8,4	17,6	6,2	11,8	100		
1967	2,7	23,4	9,7	4,6	3,8	33,1	9,1	9,0	17,4	6,3	13,3	100		
1968	2,4	23,2	8,8	4,9	4,0	33,5	9,3	8,8	17,5	6,7	12,8	100		
1969	2,5	22,0	8,3	4,8	4,1	34,2	9,2	8,9	16,9	6,7	13,6	100		
1970*	2,0	20,6	8,5	4,0	4,1	33,4	8,8	8,9	17,5	7,4	14,9	100		

Tabell 5.1 Värde av införsel (cif) och utförsel (fob): fördelning efter länder 1871/1875 –1901/1904.

Årliga medeltal i 1 000 kr

Value of imports and exports by countries

Avser länder varifrån varorna närmast ankommit eller dit de närmast avgått. Mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej.
For imports: last port of consignment. For exports: first port of call. Coins and unworked gold and silver not included.

Årligen Averages	Norge ¹ Norway ¹	Danmark ² Denmark ²	Finland	Belgien Belgium	Frankrike France	Neder- länderna Netherlands	Ryssland (utom Finland) Russia	Storbri- tannien o Irland United Kingdom	Tysk- land Germany	Amerikas Förenta Stater USA	Övriga länder Other countries	Summa Total
Införsel Imports												
1871/1875	12 881	35 997	4 817	5 943	8 058	9 238	14 665	76 489	55 112	5 522	8 951	237 673
1876/1880	14 150	44 578	6 619	8 068	8 168	10 249	20 665	73 669	58 822	7 613	7 304	259 905
1881/1885	20 383	49 067	7 237	9 139	7 945	7 894	23 373	80 863	88 193	7 894	10 120	312 108
1886/1890	28 043	42 455	6 649	10 236	7 060	7 427	21 344	91 265	101 559	6 711	8 779	331 528
1891/1895	30 889	40 990	5 037	10 355	8 265	8 343	14 875	93 983	116 628	11 754	8 360	349 479
1896/1900	24 712	54 958	7 432	14 017	8 300	9 813	20 641	133 801	155 598	9 312	7 562	446 146
1901/1904	23 232	65 877	7 112	17 733	9 514	14 777	24 226	134 259	197 219	10 831	11 147	515 927
Utförsel Exports												
1871/1875	7 139	19 878	3 346	8 943	19 048	5 634	2 630	107 654	14 325	5 096	7 563	201 256
1876/1880	7 029	21 588	3 433	9 691	26 562	7 841	1 645	108 491	14 410	1 195	6 698	208 583
1881/1885	9 827	28 303	5 100	8 906	29 373	9 163	2 597	119 451	18 959	973	10 710	243 362
1886/1890	14 376	31 864	5 360	9 572	25 188	12 243	3 293	126 029	29 008	1 791	13 744	272 468
1891/1895	17 018	38 747	6 121	10 724	28 111	16 634	4 341	140 467	42 134	772	12 693	317 762
1896/1900	11 875	43 987	9 976	13 457	29 544	25 105	5 100	153 828	51 843	199	13 637	358 551
1901/1904	24 471	55 354	9 024	15 049	28 795	23 842	4 488	152 861	66 498	3	20 105	400 490

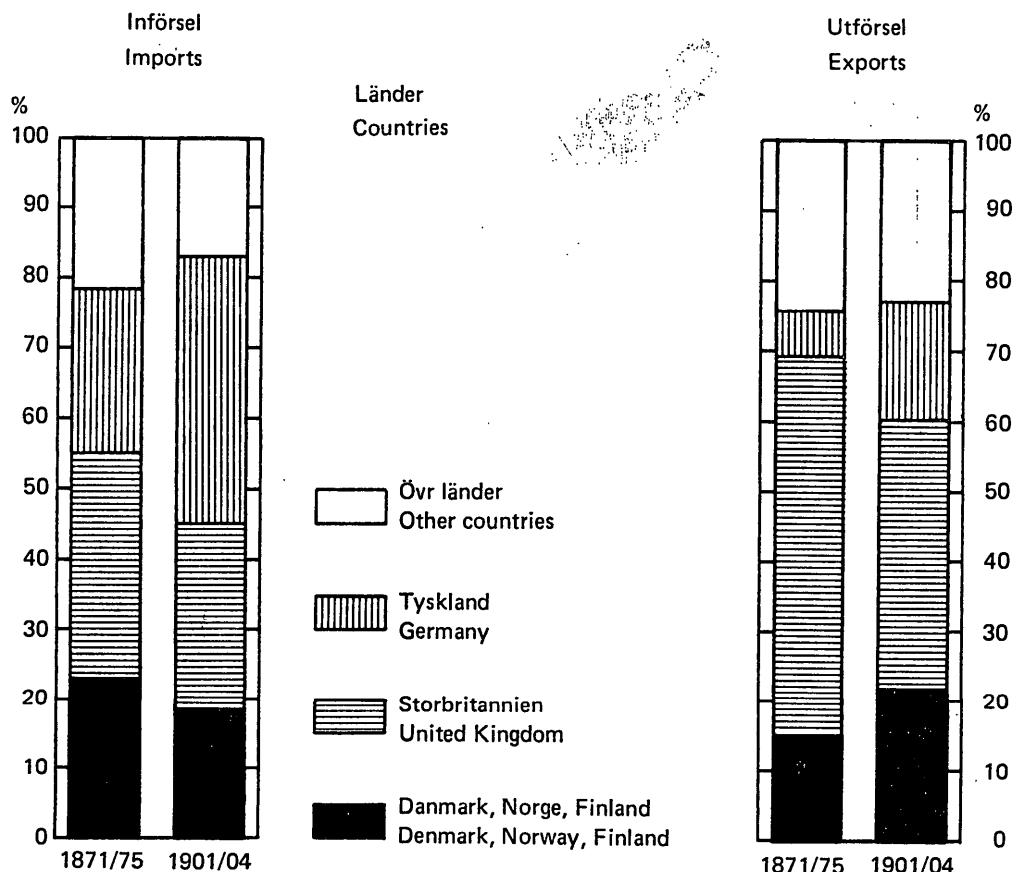
¹ Före år 1902 är uppgifterna om utförseln landvägen till Norge synnerligen ofullständiga. *Information regarding overland exports to Norway incomplete before 1902.*

² Fr o m 1898 inkl Färöarna och Island. *As from 1898 incl. the Faroes and Iceland.*

**Diagram L 2 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter länder
1871/1875 och 1901/1904**

Value of imports and exports by countries

Källa: tab 5.1

**Tabell 5.2 Värde av införsel (cif) och utförsel (fob): fördelning efter inköps- och försäljningsländer
1905–1920. 1 000 kr**

Value of imports and exports by countries of purchase and sale

Mynt samt oarbetat guld och silver ingår ej. Coins and unworked gold and silver not included. For translations see Table 5.1.

År	Norge ¹	Danmark ²	Finland	Belgien	Frankrike	Nederl.	Ryssland ³	Storbrit. ⁴	Tyskland ⁵	Amerikas För. Stater	Övriga länder	Summa
Införsel Imports												
1905	23 278	39 745	6 617	10 292	15 881	13 847	28 976	140 143	220 337	41 451	33 237	573 804
1906	24 760	41 954	7 421	10 277	20 423	15 129	25 357	158 615	231 036	60 010	43 361	638 343
1907	23 313	46 314	10 335	9 893	23 090	16 598	20 284	177 400	238 079	61 343	47 192	673 841
1908	21 167	42 932	10 827	7 940	18 591	15 078	16 085	152 108	209 506	60 280	42 995	597 509
1909	20 828	39 982	10 648	7 880	23 453	15 900	29 327	157 320	212 762	47 966	47 536	613 602
1910	20 886	44 965	15 487	9 745	27 786	18 379	31 763	163 939	229 850	52 671	53 740	669 211
1911	19 632	46 457	15 308	9 938	30 787	19 394	30 781	160 771	240 359	54 655	62 367	690 449
1912	23 750	49 635	18 972	13 114	33 174	19 816	33 391	188 950	273 857	60 458	67 777	782 894
1913	25 974	53 680	21 258	13 398	35 284	20 884	29 262	206 814	289 902	76 583	73 499	846 538
1914	29 124	51 647	9 039	8 936	28 880	19 303	14 743	183 808	238 550	78 076	64 802	726 908
1915	50 500	69 766	11 742	914	23 796	27 482	24 222	213 527	251 498	321 865	147 193	1 142 505
1916	61 139	79 590	9 068	1 578	23 562	21 657	10 507	164 415	420 173	213 935	132 943	1 138 567
1917	51 668	113 423	20 024	736	15 706	23 096	19 478	65 080	288 228	96 122	65 049	758 610
1918	97 709	202 804	16 679	366	13 445	42 030	23 325	148 730	447 944	82 548	157 730	1 233 310
1919	76 758	248 862	23 314	7 494	62 555	59 940	5 622	669 478	269 330	646 250	464 374	2 533 977
1920	90 309	312 511	37 508	31 039	96 152	77 650	1 863	914 757	500 135	779 244	472 943	3 314 111
Utförsel Exports												
1905	31 364	50 121	8 941	14 592	29 905	22 839	7 305	159 399	85 206	9 867	30 672	450 211
1906	35 401	55 042	10 326	13 706	37 050	26 328	7 480	170 961	96 591	11 658	39 736	504 279
1907	625 452	57 705	12 996	13 949	39 522	16 848	10 817	182 115	108 719	13 779	42 761	524 663
1908	24 571	45 907	12 509	12 537	36 791	14 783	10 611	169 342	103 341	9 718	41 906	482 016
1909	24 433	45 073	10 717	13 209	35 862	13 526	14 013	155 842	97 206	15 981	47 116	472 978
1910	28 765	55 146	10 028	16 770	42 352	16 092	17 716	190 656	124 473	22 582	68 273	592 853
1911	37 522	66 136	11 436	18 276	48 510	23 927	22 910	195 829	133 517	24 280	81 193	663 536
1912	42 912	67 483	14 963	19 050	53 228	18 949	27 028	222 795	170 937	32 149	90 975	760 469
1913	54 042	70 651	14 540	18 598	66 260	19 225	32 438	237 885	179 078	34 403	90 227	817 347
1914	48 882	72 850	17 355	8 243	32 688	18 700	31 103	258 319	174 840	41 208	68 167	772 355
1915	76 206	80 395	40 239	222	31 476	43 440	75 909	329 550	486 415	33 751	118 761	1 316 364
1916	115 384	93 844	61 824	844	96 593	61 325	136 076	320 052	437 532	75 395	157 508	1 556 377
1917	162 792	112 777	66 362	562	63 786	79 645	127 584	216 123	352 050	50 428	117 442	1 349 551
1918	211 210	182 279	26 602	1 048	86 244	113 166	21 886	252 962	292 774	19 045	143 217	1 350 433
1919	199 632	159 929	71 628	25 807	125 899	61 403	18 554	512 089	130 875	62 157	207 724	1 575 697
1920	182 820	137 168	59 952	72 330	187 170	95 143	22 052	824 532	184 931	128 542	383 655	2 278 295

¹ Inkl Svalbard.

² Inkl Färöarna och Island. *Incl. the Faroes and Iceland.*

³ Resp Sovjetunionen i Europa. *For the last few years USSR in Europe.*

⁵ Inkl Luxemburg och Danzig.

⁶ Fr om 1907 exkl värde av järnmalm som transfererats via Norge.

As from 1907 excl. value of iron ore in transit via Norway.

**Tabell 5.3 Värde av införsel (cif): fördelning efter inköpsländer
1921–1969. Milj kr**

Value of imports by countries of purchase

Se anm och noter till tab 4.2. Cf. notes to Table 4.2.

År Year	Norge ¹ Norway	Danmark ² Denmark ²	Island Iceland	Finland	Belgien ³ Belgium	Frankrike France	Italien Italy
1921	43	116	4	37	13	45	10
1922	37	85	6	24	14	32	10
1923	36	103	5	22	23	38	11
1924	40	121	3	22	25	45	15
1925	49	119	6	22	28	49	15
1926	47	117	5	19	30	55	20
1927	42	127	5	16	30	54	21
1928	45	115	5	11	35	59	19
1929	50	125	5	10	33	52	21
1930	52	108	6	13	32	56	20
1931	40	87	4	12	31	49	21
1932	38	73	3	9	26	30	19
1933	37	63	3	10	25	30	17
1934	44	77	3	13	34	39	19
1935	50	96	5	18	43	49	23
1936	53	101	4	23	59	50	8
1937	64	122	4	23	88	65	25
1938	65	118	6	21	74	62	31
1939	88	113	8	27	111	77	39
1940	77	71	1	20	43	25	103
1941	43	54	1	24	14	9	125
1942	36	53	0	30	11	7	127
1943	42	60	0	21	13	9	78
1944	21	72	0	48	5	6	9
1945	51	69	9	38	17	8	2
1946	125	132	9	53	149	117	95
1947	166	170	5	70	284	200	190
1948	164	168	9	71	322	274	164
1949	185	181	3	60	258	267	135
1950	191	267	8	75	216	424	168
1951	314	282	8	115	539	520	248
1952	364	255	7	118	532	371	200
1953	307	287	8	78	410	437	236
1954	361	380	6	103	464	500	278
1955	343	488	13	72	498	536	288
1956	439	488	11	83	507	471	323
1957	440	617	14	128	529	417	395
1958	395	554	17	131	456	466	420
1959	440	566	28	117	476	529	383
1960	581	739	19	215	592	620	427
1961	644	782	31	250	537	593	472
1962	718	882	31	320	495	699	568
1963	799	1 121	32	296	485	707	581
1964	973	1 391	45	385	561	849	628
1965	1 241	1 635	45	495	628	988	760
1966	1 313	1 695	55	647	645	1 055	739
1967	1 433	1 894	45	687	575	1 213	857
1968	1 510	2 152	38	887	691	1 245	899
1969	1 759	2 610	37	1 411	962	1 344	968

Tabell 5.3 (forts) Värde av införsel (cif): fördelning efter inköpländer 1921—1969.
Milj kr

År	Neder-länderna <i>Netherlands</i>	Polen ⁴ <i>Poland</i>	Schweiz <i>Switzerland</i>	Sovjet-unionen ⁵ <i>USSR</i>	Storbri-tannien ⁶ <i>United Kingdoms</i>	Tyskland ⁷ <i>Germany</i> ⁷	Hela Europa ⁸ <i>Europe (total)</i>
1921	45	1	12	5	218	325	904
1922	39	1	11	4	268	314	874
1923	52	1	12	3	284	342	973
1924	57	2	13	5	308	353	1 058
1925	59	3	12	3	291	378	1 084
1926	59	29	14	11	221	460	1 147
1927	58	37	16	17	264	485	1 238
1928	69	29	18	9	275	531	1 292
1929	74	33	22	8	309	548	1 377
1930	66	40	24	13	263	533	1 310
1931	61	43	21	20	201	472	1 139
1932	47	42	13	22	194	339	920
1933	48	36	14	24	197	320	877
1934	63	39	17	24	255	350	1 049
1935	73	46	23	16	285	358	1 185
1936	84	55	26	20	314	399	1 301
1937	106	76	32	14	403	485	1 652
1938	115	68	42	12	380	499	1 599
1939	134	52	59	9	452	651	1 930
1940	50	1	64	42	170	794	1 559
1941	30	0	74	22	24	911	1 436
1942	25	1	94	1	13	842	1 421
1943	21	2	123	1	15	932	1 529
1944	17	2	145	1	16	819	1 361
1945	19	9	125	30	75	90	647
1946	98	124	237	39	487	7	1 936
1947	184	174	220	121	701	1	2 823
1948	292	294	107	72	1 238	108	3 624
1949	250	207	73	27	1 104	284	3 379
1950	312	207	79	43	1 776	626	4 759
1951	529	372	196	68	2 243	1 173	7 076
1952	455	271	189	105	2 015	1 569	6 890
1953	491	131	207	48	1 975	1 486	6 434
1954	538	96	218	134	2 218	1 861	7 474
1955	628	122	232	174	2 296	2 282	8 314
1956	662	155	234	212	2 600	2 537	9 114
1957	690	92	283	187	2 841	2 813	9 813
1958	685	83	327	175	2 804	2 888	9 791
1959	764	109	268	258	2 740	2 884	10 037
1960	897	120	349	319	3 203	3 259	11 901
1961	911	130	414	326	3 255	3 356	12 314
1962	1 044	173	519	323	3 398	3 589	13 410
1963	1 041	156	594	377	3 730	3 837	14 457
1964	1 047	171	714	351	4 008	4 382	16 343
1965	1 168	190	855	365	4 365	4 973	18 669
1966	1 218	214	898	433	4 685	4 911	19 558
1967	1 264	199	946	428	4 560	4 798	20 136
1968	1 257	209	1 047	483	4 894	5 123	21 893
1969	1 384	246	1 270	589	5 561	5 926	25 787

Tabell 5.3 (forts) Värde av införsel (cif): fördelning efter inköpländer 1921—1969.
Milj kr

År	Afrika <i>Africa</i>	Asien ⁹ <i>Asia</i>	Amerikas Förenta Stater ¹⁰ <i>USA</i> ¹⁰	Brasilien <i>Brazil</i>	Hela Ame- rika <i>America</i> (total)	Oceanien <i>Oceania</i>	Samtl. länder <i>All countries</i>
1921	1	19	243	27	329	5	1 259
1922	1	8	167	23	229	1	1 114
1923	1	12	214	30	304	4	1 295
1924	3	10	227	38	348	6	1 424
1925	3	10	219	44	341	8	1 446
1926	3	10	199	52	326	3	1 490
1927	3	11	201	46	325	7	1 584
1928	5	10	252	46	392	9	1 708
1929	4	12	261	46	382	8	1 783
1930	4	18	229	33	326	4	1 662
1931	4	10	178	30	272	3	1 428
1932	5	11	125	26	214	5	1 155
1933	6	12	113	31	197	3	1 096
1934	8	17	154	28	226	6	1 305
1935	9	20	189	29	259	4	1 476
1936	8	23	223	26	294	6	1 633
1937	13	30	318	31	422	7	2 123
1938	11	37	339	28	427	6	2 082
1939	13	31	420	33	517	9	2 499
1940	8	24	310	29	413	0	2 004
1941	1	18	139	21	220	0	1 674
1942	1	15	91	69	343	—	1 780
1943	0	5	60	63	280	—	1 814
1944	9	5	51	93	303	0	1 677
1945	11	8	201	64	418	0	1 084
1946	35	43	919	119	1 357	14	3 386
1947	21	79	1 814	120	2 275	22	5 220
1948	57	83	884	95	1 149	32	4 945
1949	48	87	492	123	789	30	4 333
1950	87	92	681	187	1 112	51	6 102
1951	136	200	1 073	274	1 648	124	9 184
1952	112	179	1 096	276	1 709	59	8 947
1953	116	150	862	286	1 408	54	8 161
1954	117	139	883	320	1 423	39	9 192
1955	107	158	1 234	265	1 718	41	10 337
1956	84	165	1 481	295	2 023	48	11 434
1957	83	220	1 811	279	2 410	41	12 567
1958	73	223	1 533	249	2 115	47	12 249
1959	75	240	1 533	206	2 099	36	12 488
1960	82	337	2 082	223	2 651	35	15 006
1961	114	286	1 853	228	2 400	37	15 151
1962	111	317	1 732	231	2 277	39	16 154
1963	112	384	1 943	231	2 555	45	17 552
1964	113	456	2 302	292	2 985	49	19 946
1965	154	560	2 491	295	3 188	72	22 644
1966	153	577	2 635	302	3 346	71	23 704
1967	137	697	2 632	267	3 293	56	24 319
1968	152	806	2 878	267	3 613	51	26 516
1969	184	868	2 890	262	3 666	66	30 571

¹⁻¹⁰ För noter se tab 5.4. For footnotes see Table 5.4.

**Tabell 5.4 Värde av utförsel (fob): fördelning efter försäljningsländer
1921–1969. Milj kr**

Value of exports by countries of sale

Se anm och noter till tab 4.2. Cf. notes to Table 4.2. For translations, see Table 5.3.

År	Norge ¹	Danmark ²	Island	Finland	Belgien ³	Frankrike	Italien
1921	107	87	1	26	19	52	5
1922	80	83	1	21	33	105	9
1923	73	81	1	25	34	89	8
1924	55	83	0	27	42	93	12
1925	65	83	1	30	43	84	17
1926	64	90	1	38	39	90	20
1927	78	98	1	46	42	67	22
1928	86	101	2	60	38	90	21
1929	96	115	3	50	57	102	27
1930	95	109	2	36	43	93	24
1931	72	82	2	26	31	69	23
1932	61	61	1	28	26	56	19
1933	55	72	2	30	31	68	25
1934	84	86	2	39	33	68	31
1935	67	76	2	45	38	56	30
1936	103	81	3	60	47	72	20
1937	140	83	4	87	73	92	35
1938	123	88	3	86	55	61	38
1939	139	101	3	94	47	62	45
1940	112	49	1	166	15	18	67
1941	84	79	0	147	18	14	94
1942	69	110	—	76	12	9	116
1943	59	77	0	52	11	11	45
1944	28	39	0	71	1	3	0
1945	331	132	11	150	60	67	2
1946	185	145	30	64	162	161	69
1947	246	137	17	57	199	183	92
1948	367	161	10	79	224	204	84
1949	420	211	9	102	190	192	125
1950	514	338	4	117	212	247	117
1951	545	417	12	176	387	526	266
1952	634	449	7	223	360	487	192
1953	618	443	8	102	362	361	197
1954	806	545	16	154	365	396	257
1955	869	524	16	196	417	470	263
1956	828	568	13	240	454	637	320
1957	1 094	596	14	229	479	570	353
1958	1 141	647	9	307	460	478	346
1959	1 143	743	19	379	436	463	375
1960	1 216	877	17	552	555	525	431
1961	1 389	1 076	18	657	559	626	486
1962	1 460	1 207	27	692	556	688	605
1963	1 867	1 287	38	717	610	798	715
1964	2 031	1 661	34	891	721	949	652
1965	2 408	1 861	34	1 038	726	1 002	626
1966	2 332	1 994	52	1 195	735	1 183	783
1967	2 796	2 229	52	1 200	754	1 099	833
1968	2 667	2 442	38	1 201	784	1 188	791
1969	2 910	2 915	24	1 617	979	1 563	927

Tabell 5.4 (forts) Värde av utförsel (fob): fördelning efter försäljningsländer
1921—1969. Milj kr

År	Neder-länderna	Polen ⁴	Schweiz	Sovjet-unionen ⁵	Stor-britannien ⁶	Tyskland ⁷	Hela Europa ⁸
1921	42	4	3	52	327	119	886
1922	55	2	3	69	285	103	896
1923	35	5	5	34	359	90	891
1924	48	7	4	44	363	133	976
1925	56	10	5	32	367	206	1 075
1926	41	7	5	35	386	189	1 090
1927	59	17	6	28	448	271	1 271
1928	70	20	7	30	393	198	1 228
1929	70	17	7	27	450	275	1 407
1930	57	13	7	31	395	225	1 230
1931	39	8	7	31	300	114	878
1932	32	7	7	35	242	90	733
1933	42	9	7	13	285	115	813
1934	46	12	11	15	328	186	1 018
1935	40	15	8	10	322	187	980
1936	44	20	11	16	374	241	1 171
1937	61	37	13	12	479	315	1 541
1938	69	35	13	18	451	335	1 472
1939	94	24	17	8	439	371	1 509
1940	45	0	32	11	120	494	1 173
1941	47	0	73	38	21	579	1 250
1942	27	1	93	0	28	550	1 197
1943	18	2	107	2	2	552	1 098
1944	12	1	87	40	6	349	750
1945	69	9	53	3	282	0	1 270
1946	175	82	105	14	426	0	1 839
1947	198	99	107	41	527	0	2 195
1948	253	148	105	61	718	150	2 909
1949	240	123	63	78	795	336	3 258
1950	353	166	81	113	880	707	4 243
1951	519	263	140	173	1 855	925	6 783
1952	432	203	136	241	1 439	956	6 297
1953	476	130	125	112	1 512	874	5 783
1954	496	71	104	141	1 589	1 000	6 388
1955	564	81	116	78	1 804	1 187	7 089
1956	651	77	156	135	1 855	1 373	7 805
1957	687	121	161	127	2 045	1 582	8 571
1958	532	123	122	139	1 797	1 540	8 123
1959	569	108	155	196	1 798	1 744	8 703
1960	689	95	231	199	2 200	2 032	10 339
1961	803	105	325	216	2 208	2 239	11 518
1962	839	108	362	368	2 079	2 333	12 184
1963	850	128	410	271	2 291	2 384	13 403
1964	1 016	115	412	449	2 734	2 733	15 541
1965	1 111	160	442	253	2 798	2 978	16 770
1966	1 152	157	522	209	2 890	2 831	17 687
1967	1 086	176	533	300	3 220	2 588	18 517
1968	1 220	197	625	422	3 883	2 977	20 189
1969	1 238	199	794	582	3 753	3 416	23 066

¹ Inkl Svalbard.

² Inkl Färöarna. *Incl. the Faroes*.

³ Fr om 1951 inkl Luxemburg.

⁴ Fr om 1945 inkl Danzig (Gdańsk).

⁵ Inkl de asiatiska delarna.

⁶ Inkl Ireland 1921—1925, därefter inkl Nordirland.

Incl. Ireland, as from 1926 Northern Ireland.

⁷ 1921—22 inkl Danzig, 1938—44 inkl Österrike.

Tabell 5.4 (forts) Värde av utförsel (fob): fördelning efter försäljningsländer
1921—1969. Milj kr

År	Afrika	Asien ⁹	Amerikas För. Stater ¹⁰	Brasilien	Hela Amerika	Oceanien	Samtliga länder
1921	23	46	97	4	118	25	1 097
1922	27	45	133	7	162	23	1 154
1923	28	37	128	5	156	30	1 142
1924	26	45	153	6	191	23	1 261
1925	30	42	143	11	185	27	1 360
1926	31	50	173	9	221	28	1 420
1927	32	51	175	9	229	33	1 617
1928	33	59	166	13	233	22	1 575
1929	42	59	198	15	275	28	1 812
1930	30	44	161	9	229	18	1 550
1931	22	38	133	5	171	13	1 122
1932	22	42	100	5	133	17	947
1933	27	52	131	9	173	14	1 079
1934	34	63	129	9	173	16	1 302
1935	29	65	156	9	206	18	1 297
1936	31	57	188	9	238	17	1 514
1937	42	90	221	17	303	24	2 000
1938	34	62	166	17	255	21	1 843
1939	34	60	179	15	270	15	1 889
1940	15	29	55	12	104	6	1 328
1941	1	12	14	18	80	1	1 345
1942	1	1	25	10	119	1	1 319
1943	1	1	1	0	72	0	1 172
1944	1	0	2	0	103	0	853
1945	22	6	239	41	452	8	1 758
1946	82	63	190	73	546	17	2 547
1947	98	81	365	100	817	48	3 240
1948	162	134	294	77	676	98	3 979
1949	112	187	251	118	606	88	4 250
1950	209	186	369	232	939	130	5 707
1951	292	283	486	341	1 567	301	9 225
1952	285	273	470	263	1 123	154	8 134
1953	258	324	533	271	1 178	114	7 657
1954	303	295	389	256	1 054	156	8 196
1955	296	332	441	160	1 060	157	8 933
1956	346	423	533	210	1 334	159	10 067
1957	362	560	533	238	1 419	152	11 062
1958	408	462	640	265	1 650	156	10 799
1959	435	489	940	195	1 632	166	11 424
1960	492	550	887	157	1 697	195	13 273
1961	347	562	691	158	1 562	209	14 198
1962	434	529	834	159	1 764	219	15 129
1963	566	573	900	150	1 759	267	16 568
1964	472	800	1 022	104	1 837	363	19 014
1965	534	711	1 220	79	2 210	316	20 541
1966	455	870	1 511	157	2 763	298	22 071
1967	604	1 066	1 641	185	2 958	277	23 422
1968	553	1 182	1 937	276	3 319	309	25 553
1969	1 266	1 331	1 853	286	3 470	326	29 459

F r o m 1950 avser uppgifterna enbart Västtyskland, Danzig (Gdańsk) incl. 1921–22 and Austria 1938–44.

As from 1950 the data refer to Western Germany only.

⁸ Inkl de asiatiska delarna av Sovjetunionen.

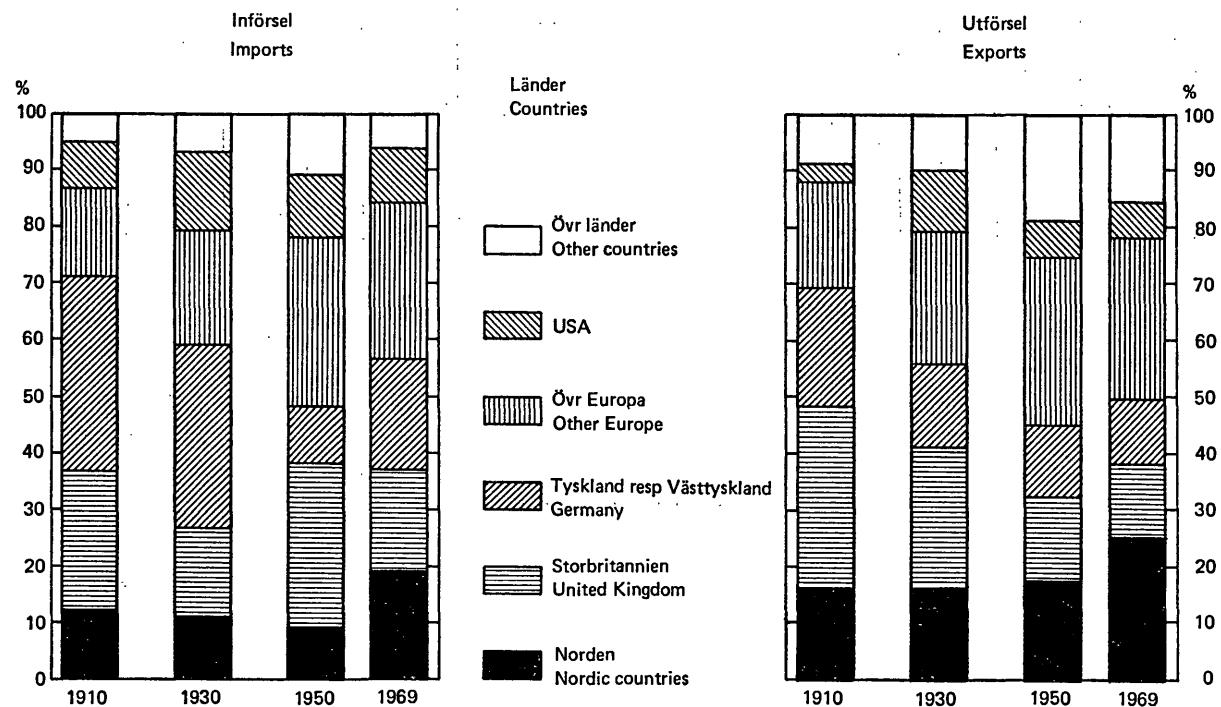
⁹ Exkl de asiatiska delarna av Sovjetunionen.

¹⁰ Inkl Puerto Rico och övriga områden i Centralamerika och Västindien. Incl. Puerto Rico and other US territories in Central America and the West Indies.

Diagram L 3 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter inköps- och försäljningsländer 1910—1969

Value of imports and exports by countries of purchase and sale

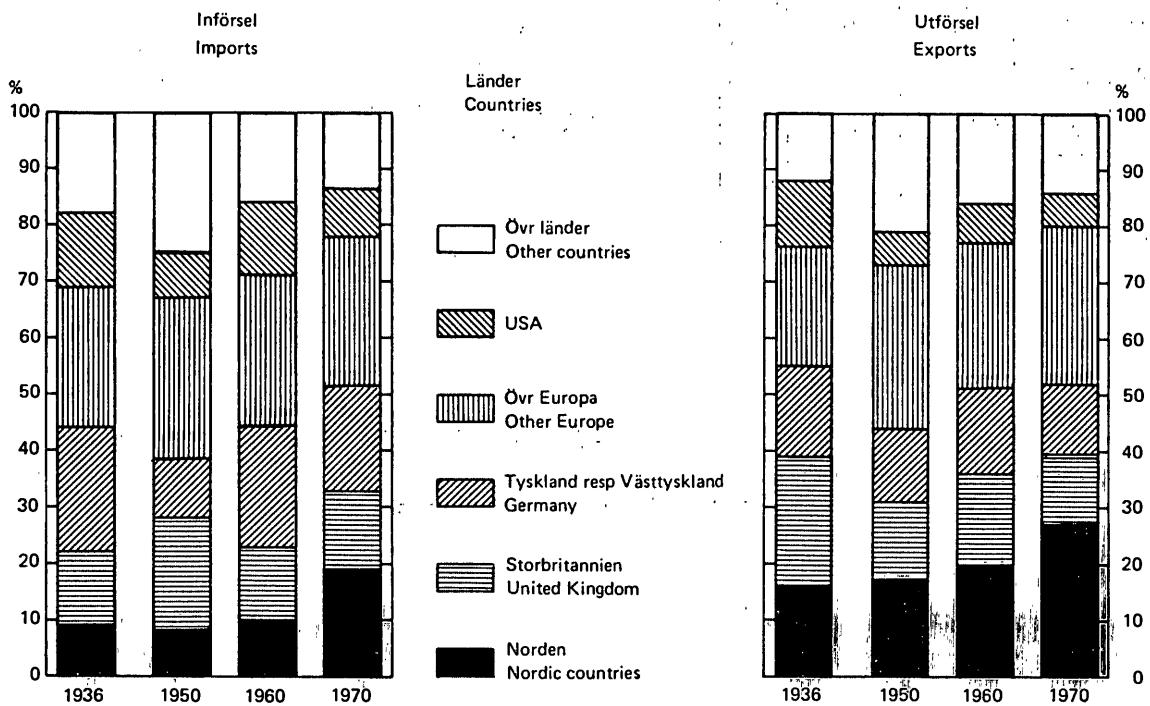
Källor: tab 5.3 och 5.4 samt HSÖ, tab 25

Diagram L 4 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter ursprungs- och förbrukningsländer 1936—1970

Value of imports and exports by countries of origin and consumption

Källor: tab 5.5 och 5.6

**Tabell 5.5 Värde av införsel (cif): fördelning efter ursprungsländer
1936–1970. Milj kr**

Value of imports by countries of origin

Se anm och noter till tab 4.2. Cf. notes to Table 4.2.

År Year	Norge ¹ Norway	Danmark ² Denmark ²	Island Iceland	Finland	Belgien ³ Belgium	Bulgarien Bulgaria	Frankrike France	Grekland ⁴ Greece ⁴	Irland Ireland
1936	60	58	6	23	58	3	52	3	0
1937	70	69	6	23	86	2	65	12	0
1938	73	68	7	21	71	1	63	4	0
1939	88	66	9	26	109	2	82	12	1
1940	89	47	1	19	41	6	25	6	0
1941	63	50	1	24	15	7	9	2	0
1942	53	50	0	27	12	9	7	4	—
1943	59	58	0	21	14	9	9	7	0
1944	34	69	0	46	6	1	6	0	0
1945	51	67	11	38	17	0	6	1	0
1946	119	117	10	56	141	0	114	3	1
1947	158	154	5	68	274	1	189	4	1
1948	154	154	8	74	290	5	257	9	1
1949	169	156	3	54	240	3	238	11	5
1950	181	214	8	68	216	3	389	8	8
1951	301	233	9	107	535	0	456	11	6
1952	350	226	7	116	538	14	323	15	5
1953	292	256	9	69	409	1	386	12	4
1954	331	326	6	80	455	2	453	10	8
1955	330	381	13	64	501	1	474	8	3
1956	425	389	12	82	521	3	421	9	3
1957	463	520	18	127	542	2	375	17	8
1958	412	491	18	128	455	2	441	7	4
1959	434	492	30	115	467	4	493	22	13
1960	571	648	21	215	576	5	589	16	12
1961	620	696	33	253	531	4	570	18	11
1962	698	769	34	320	508	7	666	17	7
1963	792	986	36	295	485	9	681	20	8
1964	959	1 241	45	387	557	9	810	24	12
1965	1 227	1 417	48	505	661	14	940	29	16
1966	1 303	1 488	62	665	658	14	1 024	28	16
1967	1 450	1 694	51	689	588	13	1 180	32	18
1968	1 542	1 908	41	887	752	14	1 193	57	23
1969	1 795	2 339	39	1 403	976	15	1 310	64	33
1970	2 112	2 808	52	1 851	1 228	20	1 501	79	33

Tabell 5.5 (forts) Värde av införsel (cif): fördelning efter ursprungsländer
1936—1970. Milj kr

År	Italien <i>Italy</i>	Jugo- slavien <i>Yugoslavia</i>	Neder- länderna <i>Netherlands</i>	Polen ⁵ <i>Poland</i>	Portugal ⁶	Rumänien <i>Romania</i>	Schweiz <i>Switzerland</i>	Sovjet- unionen ⁷ <i>USSR</i> ⁷	Spanien ⁸ <i>Spain</i> ⁸
1936	9	1	61	59	5	9	22	23	15
1937	26	4	74	81	7	13	27	19	7
1938	31	3	81	72	8	6	37	14	3
1939	39	3	100	55	8	7	46	11	5
1940	103	8	38	6	2	8	59	37	6
1941	126	6	28	1	5	40	73	20	3
1942	127	1	25	1	16	65	91	1	12
1943	79	0	21	2	20	57	110	1	47
1944	10	0	17	2	13	41	139	2	66
1945	2	0	19	9	22	4	124	26	44
1946	101	1	96	124	27	0	230	19	55
1947	206	7	173	173	27	4	208	36	39
1948	168	28	252	290	19	18	87	45	53
1949	135	27	213	207	21	2	66	14	59
1950	171	25	274	207	25	2	76	31	54
1951	253	11	432	373	27	13	185	68	69
1952	200	15	472	271	24	4	185	106	74
1953	237	9	507	131	21	13	204	52	66
1954	280	11	640	96	33	8	215	141	59
1955	292	9	731	122	42	26	219	165	67
1956	324	11	797	155	36	6	221	218	62
1957	399	14	849	93	38	1	243	192	70
1958	431	39	928	85	38	4	260	184	67
1959	389	21	964	110	52	2	242	283	81
1960	435	27	1 166	121	52	7	280	323	118
1961	487	31	1 110	131	52	16	321	331	118
1962	590	43	1 248	175	56	22	371	331	129
1963	606	65	1 280	158	67	12	390	392	119
1964	655	43	1 145	171	99	19	458	359	158
1965	798	54	1 221	198	111	38	513	374	151
1966	803	83	1 282	223	110	40	536	444	165
1967	916	81	1 181	203	180	33	613	452	199
1968	961	105	1 215	210	221	36	687	553	280
1969	1 003	97	1 318	250	271	53	787	676	285
1970	1 077	106	1 627	297	292	62	903	806	268

Tabell 5.5 (forts) Värde av införsel (cif): fördelning efter ursprungsländer
1936—1970. Milj kr

År	Storbritannien ⁹ <i>United Kingdom⁹</i>	Tjeckoslovakien ¹⁰ <i>Czechoslovakia¹⁰</i>	Turkiet <i>Turkey</i>	Tyskland ¹¹ <i>Germany¹¹</i>		Ungern <i>Hungary</i>	Österrike ¹⁴ <i>Austria¹⁴</i>	Övriga Europa <i>Other Europe</i>	Hela Europa ¹⁵ <i>Europe (total)¹⁵</i>
				Väst-tyskland ¹² <i>Western¹²</i>	Öst-tyskland ¹³ <i>Eastern¹³</i>				
1936	222	35	6	357		7	11	25	1 130
1937	284	54	8	437		10	14	31	1 431
1938	253	46	6	454		15	..	25	1 363
1939	327	23	6	620		17	..	38	1 701
1940	115	24	6	769		14	..	26	1 455
1941	19	23	8	870		23	..	2	1 416
1942	7	25	27	808		33	..	3	1 404
1943	14	20	22	894		39	..	4	1 507
1944	9	33	8	798		20	..	2	1 324
1945	57	5	13	88		1	0	0	605
1946	340	77	42	38		6	3	29	1 750
1947	444	157	30	110		21	14	29	2 533
1948	860	113	24	103	48	19	26	44	3 149
1949	747	103	20	282	32	21	22	39	2 890
1950	1 215	110	28	649	48	6	34	24	4 072
1951	1 491	111	42	1 218	96	9	49	11	6 116
1952	1 282	80	44	1 587	79	9	48	14	6 088
1953	1 337	50	37	1 492	52	11	51	24	5 729
1954	1 464	31	27	1 867	74	13	46	15	6 691
1955	1 413	36	22	2 260	71	20	60	29	7 358
1956	1 583	63	30	2 515	87	25	68	12	8 078
1957	1 741	38	26	2 769	76	16	83	12	8 730
1958	1 718	44	19	2 856	79	23	88	9	8 828
1959	1 717	51	22	2 840	70	25	105	10	9 054
1960	1 950	60	31	3 210	81	31	153	0	10 693
1961	2 141	67	28	3 359	82	33	178	0	11 217
1962	2 320	69	42	3 555	91	35	165	0	12 267
1963	2 623	85	41	3 771	96	46	185	0	13 247
1964	3 007	105	49	4 288	107	56	218	0	14 983
1965	3 326	113	65	4 880	129	65	264	0	17 155
1966	3 646	110	53	4 774	139	73	317	1	18 055
1967	3 569	109	65	4 693	170	80	364	1	18 624
1968	3 595	120	62	4 959	187	79	398	2	20 084
1969	4 219	153	65	5 808	209	94	533	1	23 796
1970	5 002	165	60	6 858	242	119	678	3	28 248

Tabell 5.5 (forts) Värde av införsel (cif): fördelning efter ursprungsländer
1936—1970. Milj kr

År	Afrika ¹⁶ <i>Africa¹⁶</i>	Asien ^{16,17} <i>Asia^{16,17}</i>	Amerikas Förenta Stater ¹⁸ <i>USA¹⁸</i>	Canada ¹⁹	Syd- amerika <i>South America</i>	Övriga Amerika ²⁰ Other America ²⁰	Hela Amerika ¹⁶ (total) ¹⁸	Oceanien <i>Oceania</i>	Samtliga länder <i>All countries</i>
1936	18	91	211	12	99	53	375	18	1 633
1937	25	120	294	16	151	63	523	24	2 123
1938	25	122	337	20	133	63	552	19	2 082
1939	29	105	414	13	145	65	638	25	2 499
1940	16	82	276	8	126	40	450	2	2 004
1941	2	37	128	0	80	11	219	0	1 674
1942	12	25	73	0	258	8	340	0	1 780
1943	16	10	48	0	216	18	282	0	1 814
1944	37	8	44	0	244	20	309	0	1 677
1945	36	18	176	14	219	17	424	1	1 084
1946	107	92	801	39	452	112	1 404	33	3 386
1947	86	209	1 640	53	478	180	2 351	41	5 220
1948	172	293	692	36	323	201	1 252	79	4 945
1949	187	302	416	29	304	128	877	78	4 333
1950	238	446	524	20	476	223	1 243	103	6 102
1951	312	679	863	61	632	342	1 897	180	9 184
1952	290	489	858	79	726	322	1 986	94	8 947
1953	282	432	657	24	635	323	1 640	79	8 161
1954	323	493	727	20	642	222	1 611	75	9 192
1955	319	603	1 009	44	608	323	1 984	74	10 337
1956	284	712	1 173	52	707	352	2 283	76	11 434
1957	234	694	1 609	69	795	361	2 834	75	12 567
1958	222	786	1 299	68	725	248	2 339	75	12 249
1959	271	797	1 315	80	644	259	2 300	67	12 488
1960	295	981	1 889	107	706	274	2 976	62	15 006
1961	276	857	1 718	104	666	252	2 740	60	15 151
1962	278	855	1 640	122	665	262	2 690	65	16 154
1963	271	996	1 765	148	753	298	2 965	73	17 552
1964	295	1 038	2 002	189	1 063	299	3 553	77	19 946
1965	394	1 209	2 150	193	1 132	309	3 784	101	22 644
1966	461	1 197	2 215	242	1 110	318	3 884	108	23 704
1967	476	1 467	2 253	169	987	261	3 670	82	24 319
1968	430	1 844	2 457	197	1 045	388	4 087	71	26 516
1969	635	1 758	2 629	263	1 103	287	4 283	99	30 571
1970	840	2 042	3 153	305	1 183	359	5 002	107	36 239

¹⁻²⁰ För noter se tab 5.6. For footnotes see Table 5.6.

**Tabell 5.6 Värde av utförsel (fob): fördelning efter förbrukningsländer
1936–1970. Milj kr**

Value of exports by countries of consumption

Se anm och noter till tab 4.2. Cf. notes to Table 4.2.

År Year	Norge ¹ Norway	Danmark ² Denmark ²	Island Iceland	Finland	Belgien ³ Belgium	Bulgarien Bulgaria	Frankrike France	Grekland ⁴ Greece ⁴	Irland Ireland
1936	101	79	3	60	47	1	72	8	6
1937	138	81	4	87	74	1	91	9	7
1938	122	86	3	86	55	1	60	7	7
1939	137	98	3	94	47	1	62	6	8
1940	112	46	1	169	15	1	18	2	2
1941	84	79	0	164	19	3	14	0	—
1942	74	110	—	83	14	9	12	0	1
1943	63	78	0	53	11	6	14	2	2
1944	30	39	0	71	1	2	3	0	6
1945	331	132	11	150	67	0	66	3	3
1946	184	144	30	64	162	2	160	18	11
1947	245	135	17	57	199	1	184	19	28
1948	365	159	10	79	218	2	203	25	31
1949	416	208	9	102	190	3	191	47	34
1950	513	335	4	117	211	3	250	61	47
1951	542	413	12	176	386	1	522	76	74
1952	631	443	7	224	360	1	480	51	44
1953	618	437	8	103	362	1	361	48	44
1954	805	540	16	155	361	3	390	69	44
1955	867	520	16	197	415	2	463	66	45
1956	824	558	13	242	456	5	628	70	41
1957	1 090	587	14	230	479	3	570	81	33
1958	1 137	640	9	308	458	2	477	82	33
1959	1 141	738	19	379	435	9	435	58	39
1960	1 212	872	17	553	554	8	515	69	44
1961	1 385	1 071	18	653	559	6	610	94	49
1962	1 457	1 198	27	689	560	8	670	94	50
1963	1 861	1 273	38	716	617	8	781	120	62
1964	2 026	1 650	34	893	715	11	956	131	78
1965	2 409	1 851	34	1 034	721	31	1 001	152	72
1966	2 329	1 981	53	1 197	738	56	1 202	175	68
1967	2 799	2 211	52	1 201	753	49	1 092	166	82
1968	2 661	2 420	38	1 200	782	47	1 189	136	114
1969	2 920	2 937	24	1 617	975	56	1 532	124	122
1970	3 804	3 442	38	2 203	1 089	46	1 768	120	132

Tabell 5.6 (forts) Värde av utförsel (fob): fördelning efter förbrukningsländer
1936—1970. Milj kr

År	Italien <i>Italy</i>	Jugo- slavien <i>Yugoslavia</i>	Neder- länderna <i>Netherlands</i>	Polen ⁵ <i>Poland</i>	Portugal ⁶	Rumänien <i>Romania</i>	Schweiz <i>Switzerland</i>	Sovjet- unionen ⁷ <i>USSR⁷</i>	Spanien ⁸ <i>Spain⁸</i>
1936	20	1	41	21	4	1	11	16	11
1937	35	2	58	38	5	4	14	12	6
1938	38	4	64	36	5	3	13	18	4
1939	45	2	86	26	6	2	18	8	8
1940	67	1	43	0	2	2	32	11	3
1941	94	0	51	0	4	1	73	38	4
1942	116	0	29	1	22	6	93	0	9
1943	45	0	19	2	25	19	107	2	34
1944	0	0	12	1	32	5	88	40	38
1945	2	—	69	10	30	0	53	3	20
1946	69	0	174	82	45	0	103	14	39
1947	93	6	194	99	41	2	107	41	32
1948	89	14	244	148	40	3	100	61	46
1949	126	25	226	124	25	3	62	78	36
1950	122	18	345	167	28	0	81	113	46
1951	272	15	501	263	45	0	142	173	54
1952	193	15	411	204	34	1	133	230	86
1953	205	31	454	130	32	1	123	113	132
1954	257	29	485	75	34	0	100	117	76
1955	263	16	548	91	50	0	110	76	97
1956	322	21	625	77	60	2	144	137	88
1957	354	22	671	121	61	2	152	112	80
1958	346	34	527	123	65	1	120	144	59
1959	382	41	558	108	53	6	142	203	72
1960	437	46	680	95	61	22	206	198	121
1961	491	57	789	108	81	34	286	227	141
1962	608	45	825	108	79	30	320	408	182
1963	717	75	839	129	72	21	362	282	255
1964	658	82	977	115	80	37	405	449	280
1965	630	75	1 065	160	113	38	424	260	351
1966	793	74	1 091	158	185	71	480	203	422
1967	837	107	1 010	173	125	89	517	303	392
1968	800	114	1 176	196	156	110	610	423	395
1969	924	174	1 312	196	166	103	802	575	467
1970	1 119	227	1 581	203	221	106	1 016	680	519

Tabell 5.6 (forts) Värde av utförsel (fob): fördelning efter förbrukningsländer
1936—1970. Milj kr

År	Storbritannien ⁹ <i>United Kingdom⁹</i>	Tjeckoslovakien ¹⁰ <i>Czechoslovakia¹⁰</i>	Turkiet <i>Turkey</i>	Tyskland ¹¹ <i>Germany¹¹</i>		Ungern <i>Hungary</i>	Österrike ¹⁴ <i>Austria¹⁴</i>	Övriga Europa <i>Other Europe</i>	Hela Europa ¹⁵ <i>(total)¹⁵</i>
				Västtyskland ¹² <i>Western¹²</i>	Östtyskland ¹³ <i>Eastern¹³</i>				
1936	355	19	7	240		2	5	14	1 146
1937	452	36	7	314		3	8	21	1 506
1938	430	37	7	335		4	..	21	1 445
1939	418	11	3	369		6	..	16	1 477
1940	112	17	2	491		7	..	7	1 162
1941	21	25	5	558		12	..	0	1 250
1942	28	29	11	530		21	..	1	1 196
1943	2	32	18	538		25	..	2	1 098
1944	6	21	4	345		5	..	0	750
1945	278	3	38	0		0	0	0	1 271
1946	390	64	31	19		4	2	6	1 819
1947	491	93	28	21		15	6	20	2 174
1948	671	102	25	147	3	14	14	29	2 845
1949	728	98	36	316	22	21	23	23	3 173
1950	812	100	26	708	25	3	29	8	4 174
1951	1 751	134	47	926	63	11	58	2	6 660
1952	1 353	75	91	962	84	14	57	1	6 187
1953	1 451	28	49	881	63	9	31	2	5 716
1954	1 524	15	32	1 008	92	41	39	3	6 309
1955	1 749	27	29	1 183	71	51	55	4	7 009
1956	1 789	45	23	1 377	70	21	59	9	7 702
1957	1 980	48	26	1 569	103	21	67	2	8 475
1958	1 757	39	13	1 536	87	19	63	3	8 081
1959	1 713	56	53	1 723	107	25	66	4	8 563
1960	2 122	63	47	2 017	142	36	92	2	10 231
1961	2 118	87	38	2 234	105	29	114	3	11 387
1962	1 997	70	50	2 310	135	27	110	2	12 058
1963	2 238	73	56	2 341	121	57	146	2	13 261
1964	2 647	71	46	2 727	134	55	162	2	15 421
1965	2 722	98	34	2 967	166	49	190	2	16 648
1966	2 803	116	57	2 839	182	60	218	3	17 553
1967	3 123	113	56	2 577	184	73	279	4	18 364
1968	3 784	106	55	2 960	214	68	285	5	20 043
1969	3 840	106	73	3 460	280	87	350	6	23 227
1970	4 384	186	60	4 117	401	125	528	10	28 124

¹ Inkl Svalbard.

² Inkl Färöarna. *Incl. the Faroes.*

³ Fr o m 1951 inkl Luxemburg.

⁴ Inkl Kreta. *Incl. Crete.*

⁵ Fr o m 1945 inkl Danzig (Gdańsk).

⁶ Inkl Azorerna och Madeira.

⁷ Inkl de asiatiska delarna. *Incl. USSR in Asia.*

⁸ Kanarieöarna har vissa år räknats till Europa och vissa år till Afrika. *The Canary Islands are certain years included in Europe and certain years in Africa.*

⁹ Inkl Nordirland. *Incl. Northern Ireland.*

¹⁰ Åren 1940—44 avses Böhmen, Mähren och Slovakien. *1940—44: Bohemia, Moravia and Slovakia.*

¹¹ Åren 1938—44 inkl Österrike. *1938—44 incl. Austria.*

¹² Åren 1948—49 avses samtliga zoner utom den sovjetiska. Fr o m 1950 avses Förbundsrepubliken Tyskland. *1948—49: all zones except the Soviet zone. As from 1950 the Federal Republic of Germany.*

¹³ Åren 1948—49 avses den sovjetiska zonen. Fr o m

Tabell 5.6 (forts.) Värde av utförsel (fob): fördelning efter förbrukningsländer
1936—1970. Milj kr

År	Afrika ¹⁶ <i>Africa¹⁶</i>	Asien ^{16,17} <i>Asia^{16,17}</i>	Amerikas Förenta Stater ¹⁸ <i>USA¹⁸</i>	Canada ¹⁹	Syd- amerika <i>South America</i>	Övriga Amerika ²⁰ <i>Other America²⁰</i>	Hela Amerika ¹⁶ (total) ¹⁶ <i>America (total)¹⁶</i>	Oceanien <i>Oceania</i>	Samtliga länder <i>All countries</i>
1936	40	66	187	8	37	9	241	20	1 514
1937	54	105	220	10	64	13	307	27	2 000
1938	44	74	165	9	69	14	258	23	1 843
1939	43	78	179	8	70	16	273	18	1 889
1940	18	35	54	3	41	7	105	8	1 328
1941	2	12	13	1	58	8	80	1	1 345
1942	1	2	25	0	93	0	119	1	1 319
1943	1	1	1	0	72	0	72	0	1 172
1944	1	0	2	0	100	0	103	0	853
1945	25	7	233	6	171	36	446	8	1 758
1946	95	72	185	12	286	59	541	20	2 547
1947	112	95	349	12	389	53	803	55	3 240
1948	179	165	292	10	316	60	678	112	3 979
1949	136	233	247	13	305	40	605	103	4 250
1950	236	220	356	25	474	74	929	148	5 707
1951	336	341	476	55	928	102	1 560	329	9 225
1952	324	325	465	42	536	81	1 124	173	8 134
1953	282	372	516	48	471	129	1 165	122	7 657
1954	331	320	384	47	523	115	1 069	167	8 196
1955	349	359	442	61	452	94	1 049	167	8 933
1956	400	472	515	90	611	111	1 326	167	10 067
1957	390	601	532	74	688	145	1 438	158	11 062
1958	437	490	632	72	789	133	1 626	164	10 799
1959	475	539	910	94	512	154	1 670	177	11 424
1960	543	584	849	109	521	233	1 711	204	13 273
1961	383	608	705	117	559	213	1 595	225	14 198
1962	474	572	847	118	526	310	1 800	227	15 129
1963	611	620	921	150	473	259	1 803	274	16 568
1964	507	836	1 035	177	456	201	1 868	381	19 014
1965	612	746	1 242	241	492	236	2 210	326	20 541
1966	509	923	1 523	363	577	316	2 778	309	22 071
1967	692	1 104	1 713	325	576	362	2 975	286	23 422
1968	593	1 211	1 987	361	684	356	3 390	316	25 553
1969	1 173	1 304	1 864	404	738	427	3 436	319	29 459
1970	1 262	1 444	2 113	498	765	459	3 839	415	35 084

1950 Tyska Demokratiska Republiken (DDR).
1948–49: the Soviet zone. As from 1950 the German Democratic Republic.

¹⁴ Se not 11. See note 11.

¹⁵ Inkl Sovjetunionens asiatiska delar. Incl. USSR in Asia.

¹⁶ Jfr tab 5.7–5.8. Cf. Tables 5.7–5.8.

¹⁷ Exkl Sovjetunionens asiatiska delar. Excl. USSR in Asia.

¹⁸ Inkl Puerto Rico och övriga områden i Central-

amerika och Västindien och fr o m 1960 Hawaii.
Incl. Puerto Rico and other US territories in Central America and the West Indies, as from 1960 also Hawaii.

¹⁹ Inkl New Newfoundland. T o m 1944 avses Brittiska Nordamerika samt Bermudasöarna. Up to and incl. 1944: British North America and Bermuda.

²⁰ Grönland, Mexiko, Centralamerika och Västindien. Greenland, Mexico, Central America and the West Indies.

Tabell 5.7 Införsel från vissa utomeuropeiska ursprungsländer 1955 och 1960–1970. Milj kr

Imports from certain non-European countries of origin

År Year	För. arab- rep., Egypten <i>United Arab Republic</i>	Sudan ¹ <i>Egypt</i>	Libyen <i>Libya</i>	Tunisien <i>Tunisia</i>	Algeriet <i>Algeria</i>	Marocko ² <i>Morocco²</i>	Liberia	Ghana ³ <i>Ghana</i>	Nigeria
1955	10	5	0	2	10	39	0	(24)	.
1960	7	2	0	2	26	0	25	.	.
1961	9	3	0	3	29	0	25	12	.
1962	14	3	0	4	5	29	0	21	18
1963	14	3	1	2	11	34	0	17	17
1964	13	4	3	3	5	37	3	21	21
1965	13	4	0	2	20	45	7	21	33
1966	14	4	0	15	50	40	10	16	58
1967	10	4	27	2	39	46	0	18	84
1968	11	6	3	7	18	47	5	23	18
1969	11	5	20	14	17	55	25	45	131
1970*	12	7	34	9	13	55	9	43	279
År Year	Rep. Syd- afrika ⁴ <i>South Africa⁴</i>	Rhode- sia ^{6,7} <i>Zambia^{6,7}</i>	Zambia ^{6,7} <i>Zambia^{6,7}</i>	Portug. Östafrika ⁸ <i>Portuguese East Africa</i>	Tanza- nia ^{9,10} <i>Tanzania^{9,10}</i>	Kenya ⁹ <i>Kenya⁹</i>	Etiopien ¹¹ <i>Ethiopia¹¹</i>	Övr. Afrika <i>Other Africa</i>	Hela Afrika ¹² <i>Africa (total)¹²</i>
1955	49	9	75	7	(10)	.	5	1875	319
1960	47	(101)	10	.	(15)	.	5	1854	295
1961	53	(78)	6	.	(18)	.	4	35	276
1962	52	(81)	4	4	9	.	5	29	278
1963	42	(65)	5	8	16	.	5	32	271
1964	38	9	58	6	14	22	5	35	295
1965	60	10	86	7	15	29	6	38	394
1966	59	1	102	5	16	31	4	38	461
1967	62	0	94	7	13	32	4	33	476
1968	60	0	135	9	16	27	4	43	430
1969	76	—	144	5	11	33	3	42	635
1970*	78	—	147	7	20	52	13	63	840
År Year	Israel	Saudi- Arabien <i>Saudi Arabia</i>	Bahrein m fl ¹⁴	Irak <i>Iraq</i>	Iran	Pakistan	Indien <i>India</i>	Ceylon	Burma
1955	16	75	97	18	43	14	25	13	3
1960	28	46	197	3	135	14	29	13	10
1961	28	100	145	2	96	17	29	14	8
1962	32	98	146	4	91	15	31	14	15
1963	49	120	151	4	98	15	34	13	25
1964	46	46	167	45	60	12	38	16	24
1965	60	61	145	55	53	18	34	16	21
1966	53	70	152	41	43	20	37	15	19
1967	61	122	244	26	89	21	41	15	16
1968	65	167	298	45	243	20	46	19	22
1969	70	12	380	22	169	26	52	17	19
1970*	78	0	409	15	113	30	47	26	16

Tabell 5.7 (forts) Införsel från vissa utomeuropeiska ursprungsländer 1955 och 1960—1970. Milj.kr

År	Malay-sia ¹⁵	Indone-sien ¹⁶ Indonesia ¹⁶	Filippi-nerna Philippines	Kina, folkrep. <i>China</i> (People's republic)	Hong Kong	Japan	Sydkorea South Korea	Övr. Asien Other Asia	Hela Asia (total)
1955	(90)	40	40	12	7	73	1	36	603
1960	(113)	15	75	31	36	205	3	27	981
1961	(79)	19	62	22	38	177	1	24	857
1962	(69)	12	31	27	53	176	2	39	855
1963	(64)	26	59	40	73	184	3	38	996
1964	59	38	53	63	89	243	5	32	1 038
1965	56	48	71	78	97	315	26	57	1 209
1966	49	19	89	75	104	301	53	58	1 197
1967	46	29	65	88	144	348	47	66	1 467
1968	45	19	69	94	159	449	34	51	1 844
1969	54	20	46	96	212	451	46	67	1 758
1970*	57	15	57	97	261	652	70	100	2 042
År	Mexiko <i>Mexico</i>	Guate-mala	Costa Rica	Övr. Central-amerika <i>Other C. America</i>	Cuba	Jamaica	Trinidad och Tobago	Övr. Väst-Indien ¹⁷ <i>Other W. Ind.</i>	Venezuela
1955	48	26	3	14	32	8	26	167	141
1960	23	24	5	40	10	16	55	102	184
1961	16	25	8	17	3	11	64	109	152
1962	15	26	8	14	22	13	73	92	106
1963	12	23	10	10	33	17	95	98	161
1964	11	20	10	12	44	28	69	105	365
1965	18	10	14	26	22	28	124	69	301
1966	11	20	25	23	40	21	112	64	271
1967	8	15	29	6	20	20	126	38	158
1968	13	18	27	9	30	47	226	18	171
1969	13	12	21	11	12	39	170	11	221
1970*	17	28	30	20	23	45	181	18	206
År	Brasilien <i>Brazil</i>	Argentina <i>Argentine</i>	Chile	Peru	Ecuador	Colombia	Övr. Syd-amerika <i>Other S. America</i>	USA och Canada ¹⁸	Hela Amerika (total)
1955	273	27	33	15	21	78	21	1 053	1 984
1960	237	87	92	20	6	62	17	1 996	2 976
1961	237	71	86	33	7	67	14	1 823	2 740
1962	244	87	108	23	11	67	18	1 762	2 690
1963	246	94	142	25	11	68	7	1 913	2 965
1964	307	101	130	27	24	95	15	2 191	3 553
1965	323	97	209	47	20	125	10	2 343	3 784
1966	340	103	197	54	15	123	8	2 457	3 884
1967	307	91	219	36	19	132	24	2 422	3 670
1968	311	89	254	36	27	140	18	2 654	4 087
1969	331	76	261	38	22	131	23	2 892	4 283
1970*	422	73	255	34	25	142	27	3 459	5 002

¹⁻¹⁸ För noter se tab 5.8. For footnotes see Table 5.8.

Tabell 5.8. Utförsel till vissa utomeuropeiska förbrukningsländer 1955 och 1960–1970. Milj kr

Exports to certain non-European countries of consumption

År Year	För, arab- republ., Egypten <i>United Arab Republic</i>	Sudan ¹ <i>Sudan</i>	Libyen <i>Libya</i>	Tunisien <i>Tunisia</i>	Algeriet <i>Algeria</i>	Marocko ² <i>Morocco</i> ²	Liberia	Ghana ³ <i>Ghana</i>	Nigeria
1955	53	5	0	5	24	29	25	(4)	.
1960	38	7	1	7	42	28	170	8	..
1961	47	9	2	14	19	25	18	11	16
1962	52	9	2	13	11	37	104	9	17
1963	68	13	4	18	7	42	175	13	22
1964	61	13	8	26	9	36	32	10	25
1965	48	5	7	22	10	25	108	12	40
1966	57	6	10	8	8	38	38	9	35
1967	45	12	13	10	12	41	182	12	34
1968	37	10	20	6	19	53	45	7	21
1969	53	12	21	8	33	52	517	8	22
1970*	70	21	14	20	44	78	433	12	46
År Year	Portug. Västafrika <i>Portuguese South West Africa</i>	Rep. Syd- afrika ⁴ <i>South Africa</i> ⁴	Rhode- sia ^{5,7} <i>Rhodesia</i> ^{5,7}	Zambia ^{6,7} <i>Zambia</i> ^{6,7}	Portug. Östafrika ⁸ <i>Portuguese East Africa</i>	Kenya ⁹ <i>Kenya</i>	Etiopien ¹¹ <i>Ethiopia</i>	Övr. Afrika <i>Other Africa</i>	Hela Afrika ¹² <i>Africa (total)</i> ¹²
1955	5	119	6	2	5	(19)	4	¹³ 44	349
1960	11	139	(17)		8	(20)	5	¹³ 41	543
1961	11	135	(18)		8	(20)	4	27	383
1962	16	133	(17)		6	12	3	35	474
1963	15	155	(18)		6	17	7	33	611
1964	19	180	13	4	8	19	10	37	507
1965	24	200	18	8	10	20	15	41	612
1966	22	175	3	15	13	23	8	41	509
1967	22	206	0	16	15	23	10	42	692
1968	27	225	0	23	15	22	10	56	593
1969	27	277	0	30	15	25	12	60	1 173
1970*	27	320	—	31	18	27	17	84	1 262
År Year	Libanon <i>Lebanon</i>	Israel	Syrien <i>Syria</i>	Saudi- Arabien <i>Saudi Arabia</i>	Irak <i>Iraq</i>	Iran	Pakistan	Indien <i>India</i>	Thailand
1955	14	19	15	8	23	15	32	74	12
1960	29	35	20	6	45	43	24	112	19
1961	17	35	18	7	47	32	18	151	15
1962	17	38	16	13	49	29	21	99	30
1963	21	51	16	14	37	34	26	125	25
1964	29	51	11	19	43	58	34	129	32
1965	24	59	11	26	45	49	29	116	24
1966	36	52	14	28	55	68	41	118	30
1967	31	46	10	37	48	71	31	124	38
1968	28	71	19	38	62	92	36	129	63
1969	36	111	44	60	57	93	59	79	55
1970*	46	124	26	46	113	116	46	74	44

¹ 1955: Anglo-Egyptiska Sudan.

² 1955: Franska och Spanska Marocko samt Tanger. French and Spanish Morocco and Tangier.

³ 1955: Guldkusten och Brittiska Togo. Gold Coast and British Togo.

⁴ T o m april 1961: Sydafrikanska Unionen. Up to and incl. April 1961 Union of South Africa.

⁵ 1955: Sydrhodesia. Southern Rhodesia.

⁶ 1955: Nordrhodesia. Northern Rhodesia.

⁷ 1960–63: Federationen Rhodesia och Nyasaland.

⁸ Moçambique.

⁹ 1955–61: Brittiska Östafrika. British East Africa.

¹⁰ 1962–64: Tanganyika och Zanzibar.

¹¹ Federationen Etiopien—Eritrea.

¹² 1955 inkl Kanarieöarna (inf. 16 mkr, utf. 6 mkr), som därefter räknats till Europa. Canary Islands incl. in Africa 1955 and thereafter in Europe.

¹³ Här ingår bl a Franska Väst- och Ekvatorialafrika: (inf. 31 mkr 1955 och 19 mkr 1960; utf. 13 mkr 1955 och 11 mkr 1960), och Belgiska Kongo (inf. 15 mkr

Tabell 5.8 (forts) Utförsel till vissa utomeuropeiska förbrukningsländer 1955 och 1960—1970. Milj kr

År	Malay-sia ¹⁵	Indone-sien ¹⁶ Indonesia ¹⁶	Filippi-nerna Philippines	Kina, folkrep. China (People's republic)	Hong Kong	Japan	Sydkorea South Korea	Övr. Asien Other Asia	Hela Asien Asia (total)
1955	(16)	35	6	9	14	21	3	46	359
1960	(13)	20	11	69	19	46	7	70	584
1961	(15)	22	13	39	23	90	6	63	608
1962	(14)	33	15	25	28	73	6	68	572
1963	(16)	10	16	24	44	82	3	77	620
1964	31	9	29	72	52	175	5	60	836
1965	40	9	25	71	29	126	4	60	746
1966	38	10	34	119	24	148	6	102	923
1967	32	8	40	227	34	211	13	103	1 104
1968	38	7	45	123	27	219	97	120	1 211
1969	48	11	37	61	42	274	73	164	1 304
1970*	60	18	45	115	50	341	10	171	1 444

År	Mexiko Mexico	Panama	Övr. Central- amerika Other C. America	Cuba	Jamaica	Övr. Väst- Indien ¹⁷ Other W. Ind.	Venezuela	Brasilien Brazil	Uruguay
1955	45	19	10	9	2	10	39	158	40
1960	101	70	11	6	5	41	64	160	18
1961	78	9	11	7	4	103	37	160	20
1962	71	35	12	6	5	179	48	160	22
1963	87	43	16	19	7	87	51	151	14
1964	89	30	20	36	6	20	47	104	14
1965	121	34	50	6	6	18	53	80	10
1966	203	31	40	17	6	20	69	157	8
1967	232	59	28	18	6	19	70	186	8
1968	235	61	26	9	6	18	88	277	8
1969	211	56	35	94	8	26	73	285	13
1970*	247	114	37	28	11	27	91	254	19

År	Argentina Argentine	Chile	Bolivia	Peru	Ecuador	Colombia	Övr. Syd- amerika Other S. America	USA och Canada ¹⁸	Hela amerika (total)
1955	73	24	11	30	7	62	8	503	1 049
1960	127	31	5	39	22	49	8	958	1 711
1961	172	39	5	49	9	59	9	821	1 595
1962	134	29	6	51	11	58	9	966	1 800
1963	93	32	5	56	14	51	6	1 071	1 803
1964	111	31	5	48	21	67	8	1 211	1 868
1965	137	37	5	69	29	61	12	1 483	2 210
1966	125	51	9	77	17	49	14	1 886	2 778
1967	107	53	8	60	29	46	10	2 038	2 975
1968	125	53	7	43	30	41	13	2 349	3 390
1969	155	44	12	48	28	68	12	2 268	3 436
1970*	178	48	14	59	27	64	11	2 611	3 839

1955 och 14 mkr 1960; utf. 10 mkr 1955 och 6 mkr 1960). Incl. French West and Equatorial Africa, Belgian Congo, et al.

¹⁴ 1955: Bahreinöarna och Kuwait. 1960–62 även Quatar. Fr o m 1963: Bahrein, Kuwait, Quatar, Trucialstaterna samt Muscat och Oman.

¹⁵ 1955–63: Brittiska Malacka resp Malajiska Federationen samt Brittiska Borneo. British Malacca or Federated Malay States respectively, as well as Brit. Borneo.

¹⁶ 1955 inkl Nederländska Nya Guinea. Dutch New Guinea.

¹⁷ Exkl Puerto Rico, som räknats till USA.

¹⁸ Inkl Puerto Rico och USAs områden i Centralamerika och Västindien. — Separata uppgifter för Canada och USA fr o m 1936 i tab 5.5–5.6. Incl. Puerto Rico and other US territories in Central America and the West Indies. Data for Canada and USA shown separately in Tables 5.5–5.6.

Tabell 5.9 Värde av in- och utförsel: fördelning efter länderområden 1955, 1960, 1965 och 1970. Milj kr och %

Value of imports and exports by areas

Tabellen har såvitt möjligt även för tidigare år utarbetats enligt den i slutet av år 1970 tillämpade ländergrupperingen. Se kap 7.

As far as possible, the table has been compiled, for the early years too, according to the most recent country grouping. See ch. 7.

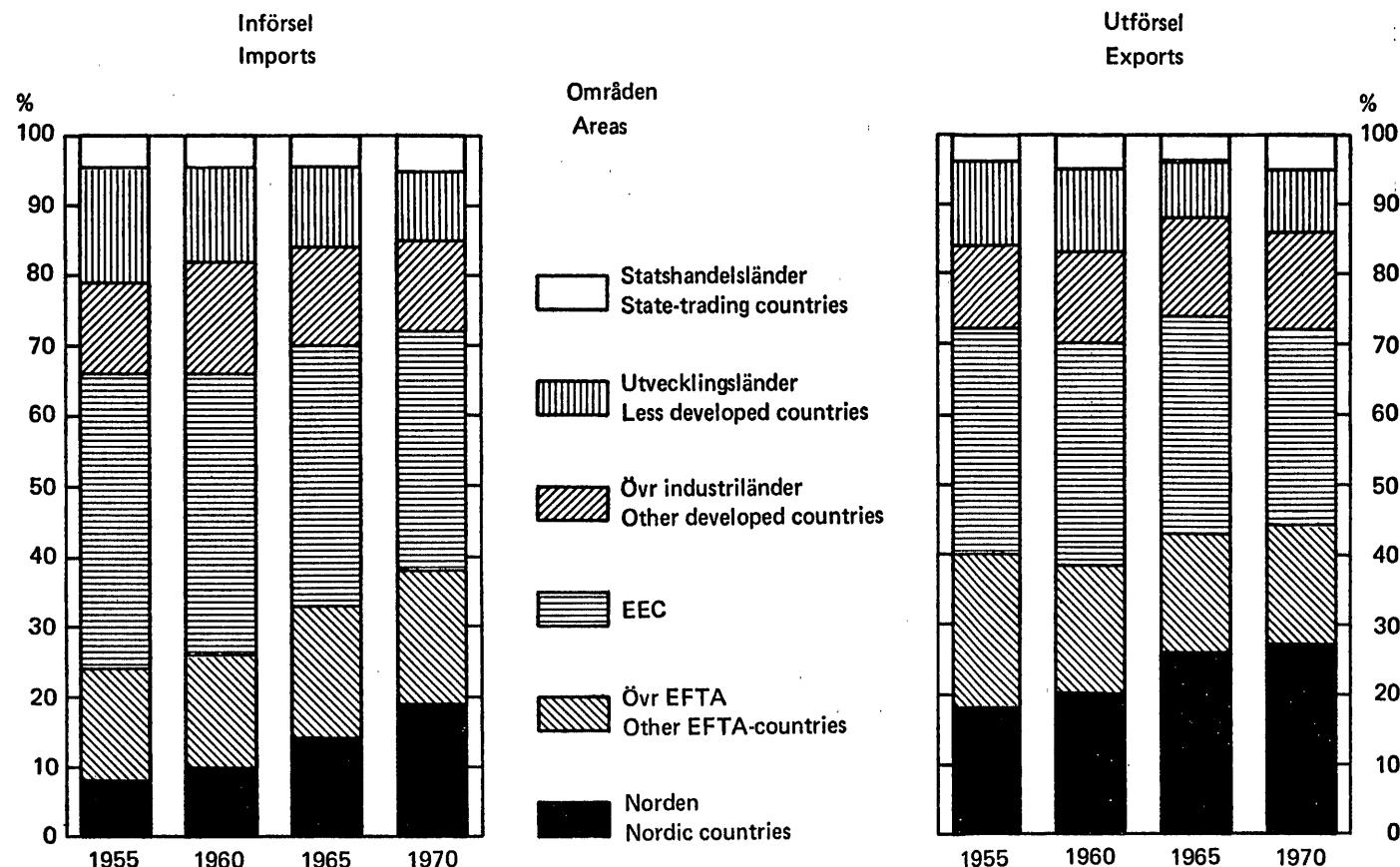
Länderområden Areas	1955	1960	1965	1970	1955	1960	1965	1970
	Milj kr				%			
Införsel Imports								
1 Industriländer Developed countries	8 165,5	12 372,3	19 040,4	30 816,4	79,0	82,4	84,1	85,0
2 EFTA	2 520,8	3 888,4	7 409,7	13 697,4	24,4	25,9	32,7	37,8
3 Norden Nordic countries	787,1	1 454,7	3 196,8	6 822,9	7,6	9,7	14,1	18,8
4 Övriga EFTA Other EFTA-countries	1 733,7	2 433,7	4 212,9	6 874,5	16,8	16,2	18,6	19,0
5 EEC	14 287,2	5 974,4	8 499,2	12 291,5	41,5	39,8	37,5	33,9
6 Övriga industrielländer Other developed countries	1 357,5	2 509,5	3 131,5	4 827,5	13,1	16,7	13,8	13,3
7 Utvecklingsländer Less developed countries	1 719,0	1 975,4	2 592,3	3 614,1	16,6	13,2	11,4	10,0
8 i Afrika in Africa	269,8	248,8	333,7	761,8	2,6	1,7	1,5	2,1
9 i Mellan- och Sydamerika in C. & S. America	931,1	982,7	1 444,3	1 553,6	9,0	6,6	6,4	4,3
10 i Asien och Oceanien in Asia & Oceania	2518,1	743,9	814,3	1 278,7	5,0	5,0	3,6	3,6
11 Statshandelsländer State-trading countries	452,8	658,9	1 011,1	1 808,8	4,4	4,4	4,5	5,0
12 Östeuropa Eastern Europe	440,7	628,1	930,9	1 711,8	4,3	4,2	4,1	4,7
13 Folkrepubliken Kina, Nordkorea, Nord-vietnam, Folkrepubliken Mongoliet China (People's rep.), N. Korea, N. Viet-Nam, Mongolia	212,1	30,8	80,2	97,0	0,1	0,2	0,4	0,3
Totalt Total	10 337,2	15 006,4	22 643,8	36 239,3	100	100	100	100
14 OECD	8 034,8	12 236,9	18 824,8	30 529,2	77,7	81,5	83,1	84,2
15 OECD i Europa in Europe	6 908,3	10 037,9	16 169,9	26 428,8	66,8	66,9	71,4	72,9
16 Övriga OECD Other OECD-countries	1 126,5	2 199,0	2 654,9	4 100,4	10,9	14,7	11,7	11,3
Utförsel Exports								
1 Industriländer	7 498,2	11 009,3	17 967,2	30 037,5	83,9	82,9	87,5	85,6
2 EFTA	3 563,4	5 134,9	8 776,3	15 635,0	39,9	38,7	42,7	44,6
3 Norden	1 599,8	2 653,6	5 328,1	9 487,0	17,9	20,0	25,9	27,0
4 Övriga EFTA	1 963,6	2 481,3	3 448,2	6 148,0	22,0	18,7	16,8	17,5
5 EEC	12 874,1	4 202,8	6 384,2	9 674,2	32,2	31,7	31,1	27,6
6 Övriga industrielländer	1 060,7	1 671,6	2 806,7	4 728,3	11,9	12,6	13,7	13,5
7 Utvecklingsländer	1 108,6	1 630,5	1 701,6	3 177,4	12,4	12,3	8,3	9,1
8 i Afrika	230,0	423,2	411,2	941,8	2,6	3,2	2,0	2,7
9 i Mellan- och Sydamerika	548,5	756,9	737,5	1 244,9	6,1	5,7	3,6	3,5
10 i Asien och Oceanien	2330,1	450,4	552,9	990,6	3,7	3,4	2,7	2,8
11 Statshandelsländer	325,9	632,9	872,3	1 868,8	3,6	4,8	4,2	5,3
12 Östeuropa	316,8	564,3	801,6	1 750,3	3,5	4,2	3,9	5,0
13 Folkrepubliken Kina m fl (se ovan)	29,1	68,6	70,7	118,5	0,1	0,5	0,3	0,3
Totalt	8 932,7	13 272,8	20 541,1	35 083,6	100	100	100	100
14 OECD	7 195,5	10 618,8	17 368,2	29 075,7	80,6	80,0	84,6	82,9
15 OECD i Europa	6 674,5	9 618,9	15 769,4	26 140,6	74,7	72,5	76,8	74,5
16 Övriga OECD	521,0	999,9	1 598,8	2 935,1	5,8	7,5	7,8	8,4

¹ Inkl Trieste. — ² År 1955 ingår Nordvietnam och Mongoliet bland utvecklings-, ej bland statshandelsländer.

Diagram L 5 Värde av in- och utförsel: relativ fördelning efter länderområden 1955, 1960, 1965 och 1970

Value of imports and exports by areas

Källa: tab 5.9

Tabell 6.1 Utförsel av några viktigare varor: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1871/1875 – 1906/1910

Exports of certain commodities by groups of customs districts

Avser medeltal för resp. perioder. *Averages.*

	Distrikt vid			Övriga distrikt ¹	Summa Total	Därav	
	Bottniska viken <i>Gulf of Bothnia</i>	Östersjön o Mälaren <i>Baltic & Lake Mälar</i>	Västkusten <i>West Coast</i>			Stockholm	Göteborg <i>Gothenburg</i>
1. Havre, omalen, ton							
<i>Oats, unmilled, metric tons</i>							
1871/1875	26	68 111	151 250	28	219 415	24 083	59 869
1876/1880	0	88 537	173 107	—	261 644	32 237	73 994
1881/1885	0	91 440	135 835	—	227 275	27 044	54 986
1886/1890	40	81 811	86 286	2	168 139	32 805	36 199
1891/1895	49	74 265	66 718	—	141 032	25 046	33 612
1896/1900	10	15 541	19 216	—	34 767	1 080	8 912
1901/1905	8	5 583	4 309	191	10 091	263	2 667
1906/1910	36	4 672	3 149	95	7 952	64	2 028
Relativ fördelning, %							
<i>Percentages</i>							
1871/1875	0,0	31,0	68,9	0,0	100	11,0	27,3
1876/1880	0,0	33,8	66,2	—	100	12,3	28,3
1881/1885	0,0	40,2	59,8	—	100	11,9	24,2
1886/1890	0,0	48,7	51,3	0,0	100	19,5	21,5
1891/1895	0,0	52,6	47,3	—	100	17,8	23,8
1896/1900	0,0	44,7	55,3	—	100	3,1	25,6
1901/1905	0,1	55,3	42,7	1,9	100	2,6	26,4
1906/1910	0,5	58,8	39,6	1,2	100	0,8	25,5
2. Timmer, mastträ o spiror, m³							
<i>Saw logs</i>							
1871/1875	134 687	4 135	16 086	81	154 989	27	12 975
1876/1880	138 249	1 709	9 313	—	149 271	121	7 650
1881/1885	181 382	1 538	6 324	—	189 244	96	3 709
1886/1890	183 821	533	3 582	—	187 936	—	1 539
1891/1895	154 606	1 086	11 338	—	167 030	—	645
1896/1900	110 562	1 484	32 640	—	144 686	240	2 111
1901/1905	58 565	240	35 317	111 141	205 263	—	4 106
1906/1910	32 120	369	40 216	153 238	225 944	36	11 759
Relativ fördelning, %							
<i>Percentages</i>							
1871/1875	86,9	2,7	10,4	0,1	100	0,0	8,4
1876/1880	92,6	1,1	6,2	—	100	0,1	5,1
1881/1885	95,8	0,8	3,3	—	100	0,1	2,0
1886/1890	97,8	0,3	1,9	—	100	—	0,8
1891/1895	92,6	0,7	6,8	—	100	—	0,4
1896/1900	76,4	1,0	22,6	—	100	0,2	1,5
1901/1905	28,5	0,1	17,2	54,1	100	—	2,0
1906/1910	14,2	0,2	17,8	67,8	100	0,0	5,2

Tabell 6.1 (forts) Utförsel av några viktiga varor: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1871/1875—1906/1910

	Distrikt vid			Övriga distrikts ¹	Summa	Därav	
	Botttniska viken	Östersjön o Mälaren	Västkusten			Stockholm	Göteborg
3. Bjälkar o sparrar, m³							
<i>Balks & spars</i>							
1871/1875	382 397	30 534	34 387	16	447 334	802	2 747
1876/1880	320 962	22 323	31 188	3	374 477	280	632
1881/1885	318 348	32 115	41 924	—	392 387	1 196	736
1886/1890	199 411	43 891	38 076	—	281 378	850	772
1891/1895	197 791	47 816	54 123	507	300 238	610	509
1896/1900	187 228	39 284	99 588	—	326 099	422	837
1901/1905	231 051	29 245	108 237	2 014	370 546	769	195
1906/1910	235 698	33 044	122 802	1 154	392 697	572	727
Relativ fördelning, %							
<i>Balks & spars</i>							
1871/1875	85,5	6,8	7,7	0,0	100	0,2	0,6
1876/1880	85,7	6,0	8,3	0,0	100	0,1	0,2
1881/1885	81,1	8,2	10,7	—	100	0,3	0,2
1886/1890	70,9	15,6	13,5	—	100	0,3	0,3
1891/1895	65,9	15,9	18,0	0,2	100	0,2	0,2
1896/1900	57,4	12,0	30,5	—	100	0,1	0,3
1901/1905	62,4	7,9	29,2	0,5	100	0,2	0,1
1906/1910	60,0	8,4	31,3	0,3	100	0,1	0,2
4. Gruvstolpar, m³							
<i>Pitprops</i>							
1871/1875	5 801	62 328	177 691	18	245 838	31	140 976
1876/1880	6 738	71 473	201 160	—	279 370	267	142 851
1881/1885	7 585	87 077	282 267	—	376 928	1 719	204 547
1886/1890	36 620	130 232	346 897	—	513 749	15 593	256 019
1891/1895	161 189	144 732	438 971	—	744 891	6 817	316 045
1896/1900	213 021	165 135	493 235	—	871 391	3 089	345 067
1901/1905	286 257	190 840	474 715	13 821	965 634	9 337	296 176
1906/1910	240 397	103 798	253 170	25 528	622 892	7 438	141 689
Relativ fördelning, %							
<i>Pitprops</i>							
1871/1875	2,4	25,4	72,3	0,0	100	0,0	57,3
1876/1880	2,4	25,6	72,0	—	100	0,1	51,1
1881/1885	2,0	23,1	74,9	—	100	0,5	54,3
1886/1890	7,1	25,4	67,5	—	100	3,0	49,8
1891/1895	21,6	19,4	58,9	—	100	0,9	42,4
1896/1900	24,4	19,0	56,6	—	100	0,2	39,6
1901/1905	29,6	19,8	49,2	1,4	100	1,0	30,7
1906/1910	38,6	16,7	40,6	4,1	100	1,2	22,7

Tabell 6.1 (forts) Utförsel av några viktiga varor: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1871/1875—1906/1910

	Distrikt vid			Övriga distrikts ¹	Summa	Därav	
	Botttniska viken	Östersjön o Mälaren	Västkusten			Stockholm	Göteborg
5. Plankor, battens, bräder, m³ <i>Deals, battens, boards</i>							
1871/1875	1 810 023	174 249	238 321	2 166	2 224 759	27 239	200 020
1876/1880	2 201 545	178 364	238 413	1 152	2 619 474	19 727	202 481
1881/1885	2 753 748	239 846	254 393	0	3 247 987	26 443	205 954
1886/1890	3 220 618	274 716	259 876	—	3 755 210	36 634	217 761
1891/1895	3 572 416	339 743	256 691	—	4 168 850	87 318	198 920
1896/1900	4 030 551	457 479	350 654	—	4 838 684	66 508	233 145
1901/1905	3 612 509	409 112	416 073	84 413	4 522 107	43 033	232 681
1906/1910 ^a	2 837 891	367 804	341 280	67 504	3 614 479	61 733	132 826
Relativ fördelning, %							
1871/1875	81,4	7,8	10,7	0,1	100	1,2	9,0
1876/1880	84,0	6,8	9,1	0,0	100	0,8	7,7
1881/1885	84,8	7,4	7,8	0,0	100	0,8	6,3
1886/1890	85,8	7,3	6,9	—	100	1,0	5,8
1891/1895	85,7	8,1	6,2	—	100	2,1	4,8
1896/1900	83,3	9,5	7,2	—	100	1,4	4,8
1901/1905	79,9	9,0	9,2	1,9	100	1,0	5,1
1906/1910 ^a	78,5	10,2	9,4	1,9	100	1,7	3,7
6. Papper o papp, ton <i>Paper & paperboard</i>							
1871/1875	1	115	2 461	3	2 580	876	2 324
1876/1880	0	164	6 111	—	6 275	141	5 676
1881/1885	0	170	7 678	—	7 848	90	7 124
1886/1890	0	970	12 568	0	13 538	51	1 185
1891/1895	1	4 079	20 344	0	24 423	764	16 782
1896/1900	3	7 299	35 286	1	42 589	625	29 789
1901/1905	141	12 218	75 839	4 104	92 302	882	64 140
1906/1910	877	24 404	113 208	7 442	145 931	2 040	99 432
Relativ fördelning, %							
1871/1875	0,0	4,5	95,4	0,1	100	34,0	90,1
1876/1880	0,0	2,6	97,4	—	100	2,2	90,5
1881/1885	0,0	2,2	97,8	—	100	1,1	90,8
1886/1890	0,0	7,2	92,8	0,0	100	0,4	8,8
1891/1895	0,0	16,7	83,3	0,0	100	3,1	68,7
1896/1900	0,0	17,1	82,9	0,0	100	1,5	69,9
1901/1905	0,2	13,2	82,2	4,4	100	1,0	69,5
1906/1910	0,6	16,7	77,6	5,1	100	1,4	68,1

Tabell 6.1 (forts) Utförsel av några viktigare varor: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1871/1875—1906/1910

	Distrikt vid			Övriga distrikt ¹	Summa	Därav	
	Bottniska viken	Östersjön o Mälaren	Västkusten			Stockholm	Göteborg
7. Pappersmassa, ton <i>Wood pulp</i>							
1872/1875	148	735	4 939	—	5 822	161	4 567
1876/1880	687	513	6 109	—	7 309	490	5 353
1881/1885	1 035	194	9 750	—	10 979	184	8 602
1886/1890	1 910	1 051	37 071	1 822	41 854	356	31 537
Relativ fördelning, %							
1872/1875	2,5	12,6	84,8	—	100	2,8	78,4
1876/1880	9,4	7,0	83,6	—	100	6,7	73,2
1881/1885	9,4	1,8	88,8	—	100	1,7	78,3
1886/1890	4,6	2,5	88,6	4,4	100	0,9	75,4
7a. Pappersmassa, mekanisk, ton <i>Wood pulp, mechanical</i>							
1891/1895	4 205	1 793	34 183	3 995	44 176	148	29 787
1896/1900	16 867	3 831	39 099	9 720	69 517	60	34 436
1901/1905	28 269	3 085	38 283	9 053	78 689	143	35 609
1906/1910	53 342	5 263	43 345	11 234	113 183	586	37 590
Relativ fördelning, %							
1891/1895	9,5	4,1	77,4	9,0	100	0,3	67,4
1896/1900	24,3	5,5	56,2	14,0	100	0,1	49,5
1901/1905	35,9	3,9	48,7	11,5	100	0,2	45,3
1906/1910	47,1	4,6	38,3	9,9	100	0,5	33,2
7b. Pappersmassa, kemisk, ton <i>Sulphite & sulphate pulp</i>							
1891/1895	12 272	4 007	26 725	143	43 147	595	22 897
1896/1900	36 154	10 967	50 197	2 236	99 554	5 241	43 848
1901/1905	96 772	20 737	73 514	20 896	211 919	12 308	54 570
1906/1910	205 860	29 021	112 275	29 661	376 817	19 301	84 979
Relativ fördelning, %							
1891/1895	28,4	9,3	61,9	0,3	100	1,4	53,1
1896/1900	36,3	11,0	50,4	2,2	100	5,3	44,0
1901/1905	45,7	9,8	34,7	9,9	100	5,8	25,8
1906/1910	54,6	7,7	29,8	7,9	100	5,1	22,6

Tabell 6.1 (forts) Utförsel av några viktigare varor: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1871/1875—1906/1910

	Distrikt vid			Övriga distrikts ¹	Summa	Därav	
	Botttniska viken	Östersjön o Mälaren	Västkusten			Stockholm	Göteborg
8. Järnmalm, ton <i>Iron ore</i>							
1871/1875	236	21 109	28	1	21 374	18 165	12
1876/1880	316	15 831	484	—	16 631	13 051	481
1881/1885	7	28 428	10	—	28 445	4 507	7
1886/1890	26 945	66 839	3 201	—	96 985	2 555	3 199
1891/1895 ³	262 169	248 151	11 705	—	522 025	2 089	10 714
1896/1900	873 405	574 229	220	—	1 447 854	7 434	219
1901/1905 ³	1 106 457	696 527	4 339	732 704	2 540 027	25 432	323
1906/1910	1 196 915	812 416	51 993	1 628 128	3 689 452	27 154	724
Relativ fördelning, %							
1871/1875	1,1	98,8	0,1	0,0	100	85,0	0,1
1876/1880	1,9	95,2	2,9	—	100	78,5	2,9
1881/1885	0,0	99,9	0,0	—	100	15,8	0,0
1886/1890	27,8	68,9	3,3	—	100	2,6	3,3
1891/1895 ³	50,2	47,5	2,2	—	100	0,4	2,1
1896/1900	60,3	39,7	0,0	—	100	0,5	0,0
1901/1905 ³	43,6	27,4	0,2	28,8	100	1,0	0,0
1906/1910	32,4	22,0	1,4	44,1	100	0,7	0,0
9. Tack- o barlastjärn, ton <i>Pig iron</i>							
1871/1875	11 420	26 012	16 678	3	54 113	24 204	14 781
1876/1880	14 593	12 680	8 700	—	35 973	11 213	8 155
1881/1885	14 686	23 065	15 342	—	53 093	13 667	15 337
1886/1890	13 666	28 156	17 383	—	59 205	19 702	17 368
1891/1895	19 857	30 276	16 633	—	66 766	19 164	16 623
1896/1900	18 400	41 300	23 081	—	82 781	25 706	23 030
1901/1905	13 762	39 232	30 554	1 921	85 469	25 675	30 439
1906/1910	27 906	57 663	31 739	583	117 891	41 742	31 578
Relativ fördelning, %							
1871/1875	21,1	48,1	30,8	0,0	100	44,7	27,3
1876/1880	40,6	35,2	24,2	—	100	31,2	22,7
1881/1885	27,7	43,4	28,9	—	100	25,7	28,9
1886/1890	23,1	47,6	29,4	—	100	33,3	29,3
1891/1895	29,7	45,3	24,9	—	100	28,7	24,9
1896/1900	22,2	49,9	27,9	—	100	31,1	27,8
1901/1905	16,1	45,9	35,7	2,2	100	30,0	35,6
1906/1910	23,7	48,9	26,9	0,5	100	35,4	26,8

Tabell 6.1 (forts) Utförsel av några viktigare varor: fördelning efter grupper av tulldistrikt 1871/1875—1906/1910

	Distrikt vid			Övriga distrikts ¹	Summa	Därav	
	Bottniska viken	Östersjön o Mälaren	Västkusten			Stockholm	Göteborg
10. Smältstycken o råstänger⁴, ton Puddled bars & pilings							
1871/1875	576	2 814	7 754	—	11 144	1 420	7 611
1876/1880	595	3 609	7 107	—	11 311	2 779	7 107
1881/1885	568	2 717	4 668	—	7 953	2 471	4 652
1886/1890	3 076	3 723	6 078	—	12 877	3 425	6 059
1891/1895	3 223	3 401	4 954	—	11 578	3 290	4 909
1896/1900	5 004	6 891	9 375	—	21 270	6 809	9 375
1901/1905	7 319	6 667	7 665	12	21 663	6 666	7 665
1906/1910	9 357	9 699	7 199	34	26 289	8 749	7 060
Relativ fördelning, %							
1871/1875	5,2	25,3	69,6	—	100	12,7	68,3
1876/1880	5,3	31,9	62,8	—	100	24,6	62,8
1881/1885	7,1	34,2	58,7	—	100	31,1	58,5
1886/1890	23,9	28,9	47,2	—	100	26,6	47,1
1891/1895	27,8	29,4	42,8	—	100	28,4	42,4
1896/1900	23,5	32,4	44,1	—	100	32,0	44,1
1901/1905	33,8	30,8	35,4	0,1	100	30,8	35,4
1906/1910	35,6	36,9	27,4	0,1	100	33,3	26,9
11. Stänger av järn o stål, ton Iron & steel bars							
1871/1875	28 869	37 253	46 882	39	113 043	32 405	45 638
1876/1880	31 743	34 572	47 032	2	113 349	30 155	45 858
1881/1885	41 742	45 031	58 503	—	145 276	36 897	56 797
1886/1890	35 882	64 058	86 534	—	186 474	53 205	82 002
1891/1895	31 382	65 706	71 985	0	169 073	54 025	66 325
1896/1900	33 405	67 940	66 036	8	167 389	53 326	58 825
1901/1905	36 129	69 370	58 585	8 901	172 985	53 006	52 454
1906/1910	39 458	57 531	36 896	9 486	143 371	42 075	31 242
Relativ fördelning, %							
1871/1875	25,5	33,0	41,5	0,0	100	28,7	40,4
1876/1880	28,0	30,5	41,5	0,0	100	26,6	40,5
1881/1885	28,7	31,0	40,3	—	100	25,4	39,1
1886/1890	19,2	34,4	46,4	—	100	28,5	44,0
1891/1895	18,6	38,9	42,6	0,0	100	32,0	39,2
1896/1900	20,0	40,6	39,5	0,0	100	31,9	35,1
1901/1905	20,9	40,1	33,9	5,1	100	30,6	30,3
1906/1910	27,5	40,1	25,7	6,6	100	29,3	21,8

¹ Avser gränstullkammare mot Norge. Före 1902 är uppgifterna om exporten till Norge landvägen mycket för låga. *Customs districts at the Swedish-Norwegian frontier. Information regarding exports to Norway incomplete before 1902.*

² Fr o m 1907 exkl hyvlade bräder.

³ Järnväg öppnades för trafik från Gällivare till Luleå 1892 och från Gällivare över Kiruna till Norge 1902. *Railway line open for traffic from Gällivare to Luleå in 1892 and to Norway in 1902.*

⁴ T o m 1884 endast smältstycken.

**Tabell 6.2 Utförselns värde: fördelning efter grupper av tulldistrikt
1927 och 1937. 1 000 kr och %**

Value of exports by groups of customs districts

Varugrupper <i>Commodity groups</i>	Distrikt vid ¹			Övriga distr. ²	Summa	Därv	
	Bottniska viken	Östersjön	Väst- o Mälaren kusten			Stock- holm	Göte- borg
<i>År 1927</i>							
Lev. djur samt närl.- o njutningsmedel <i>Live animals, food-stuffs, beverages, etc.</i>	593	45 118	113 828	3 911	163 450	5 755	25 360
Spånaðsämnen, garn o vävnader <i>Textile materials, yarns, fabrics, etc.</i>	492	6 045	13 137	5 314	24 988	4 027	6 696
Hudar, skinn m m <i>Hides, skins, fur skins, etc.</i>	388	13 912	22 512	3 209	40 021	9 233	12 087
Kautschuk, oljor m m <i>Rubber, oils, etc.</i>	9	10 962	9 197	671	20 839	2 231	4 578
Trävaror <i>Wood and cork</i>	186 794	31 024	62 210	20 448	300 476	7 330	46 822
Pappersmassa, papper m m <i>Wood pulp, paper, etc.</i>	215 330	39 355	144 647	26 251	425 583	18 148	128 125
Mineral, metaller, kemikalier m m <i>Minerals, metals, chemical products, etc.</i>	62 263	113 093	165 089	92 968	433 413	51 224	121 082
Maskiner, fordon, fartyg m m <i>Machines, vehicles, ships, etc.</i>	890	110 983	78 118	9 456	199 447	85 721	67 759
Övriga varor <i>Other commodities</i>	53	5 095	2 279	939	8 366	4 474	1 397
Samtl. varor <i>All commodities</i>	466 812	375 587	611 017	163 167	1 616 583	188 143	413 906
<i>År 1937</i>							
Lev. djur samt närl.- o njutningsmedel	3 155	31 536	87 732	1 751	124 174	4 959	20 617
Spånaðsämnen, garn o vävnader	207	7 697	20 808	6 228	34 940	5 411	10 789
Hudar, skinn m m	135	15 142	16 456	5 363	37 096	8 373	9 634
Kautschuk, oljor m m	16	10 164	6 412	275	16 867	..	..
Trävaror	149 357	42 626	62 181	7 965	262 129	4 218	38 222
Pappersmassa, papper m m	317 392	49 205	214 833	6 390	587 820	23 572	170 680
Mineral, metaller, kemikalier m m	80 946	170 177	271 363	139 070	661 556	..	..
Maskiner, fordon, fartyg m m	2 564	116 687	125 257	15 263	259 771	97 334	96 486
Övriga varor	19	5 763	6 769	3 486	16 030	..	..
Samtl. varor	553 791	448 997	811 804	185 791	2 000 383	236 517	577 831
Relativ fördelning, %							
<i>År 1927</i>							
Lev. djur samt närl.- o njutningsmedel	0,4	27,6	69,6	2,4	100	3,5	15,5
Spånaðsämnen, garn o vävnader	2,0	24,2	52,6	21,2	100	16,1	26,8
Hudar, skinn m m	1,0	34,8	56,2	8,0	100	23,1	30,2
Kautschuk, oljor m m	0,1	52,6	44,1	3,2	100	10,7	22,0
Trävaror	62,2	10,3	20,7	6,8	100	2,4	15,6
Pappersmassa, papper m m	50,6	9,2	34,0	6,2	100	4,3	30,1
Mineral, metaller, kemikalier m m	14,4	26,1	38,1	21,4	100	11,8	27,9
Maskiner, fordon, fartyg m m	0,5	55,6	39,2	4,7	100	43,0	34,0
Övriga varor	0,6	60,9	27,3	11,2	100	53,5	16,7
Samtl. varor	28,9	23,2	37,8	10,1	100	11,6	25,6
<i>År 1937</i>							
Lev. djur samt närl.- o njutningsmedel	2,5	25,4	70,7	1,4	100	2,1	3,6
Spånaðsämnen, garn o vävnader	0,6	22,0	59,6	17,8	100	15,5	30,9
Hudar, skinn m m	0,4	40,8	44,4	14,4	100	22,6	26,0
Kautschuk, oljor m m	0,1	60,3	38,0	1,6	100	..	..
Trävaror	57,0	16,3	23,7	3,0	100	1,6	14,6
Pappersmassa, papper m m	54,0	8,4	36,5	1,1	100	4,0	29,0
Mineral, metaller, kemikalier m m	12,3	25,7	41,0	21,0	100	..	..
Maskiner, fordon, fartyg m m	1,0	44,9	48,2	5,9	100	37,5	37,1
Övriga varor	0,1	36,0	42,2	21,7	100	..	..
Samtl. varor	27,7	22,4	40,6	9,3	100	11,8	28,9

¹ For translations of names of districts see Table 6.1.

² År 1937 gränstullkammare; år 1927 även vissa tullkammare i det inre av landet. Se kap 8. In 1937 districts at the frontiers, in 1927 also districts in inland Sweden. See ch. 8.

**Tabell 6.3 Utförselns värde: fördelning efter grupper av tulldistrikt
1956 och 1968. Milj kr**

Value of exports by groups of customs districts

Varugrupper <i>Commodity groups²</i>	Distrikts ¹ vid			Övriga distrikt	Summa	Därvav	Stock- holm ³	Göte- borg ⁴
	Botttniska viken	Öster- sjön o Mälaren	Väst- kusten					
År 1956								
1—4	Livsmedel m m <i>Foodstuffs, etc.</i>	8	144	262	3	417	20	62
5	Mineraliska o fossila ämnen <i>Mineral & fossil prod.</i>	280	187	69	5553	1 088	24	22
9	Trävaror o arb. därav <i>Wood prod.</i>	440	317	451	29	1 236	30	176
10	{ Massa Pulp	1 253	88	392	30	1 763	67	168
15	Papper o papp <i>Paper, etc.</i>	145	222	704	6	1 077	118	550
	Oändla metaller o arb. därav <i>Base metals & manuf.</i>	190	404	787	54	1 435	210	607
16—18	Maskiner, transportmedel, instrument <i>Machinery, transp. equipment, instruments</i>	32	776	1 418	39	2 265	547	1 036
	Övriga varor <i>Commodities n. e. s.</i>	36	251	478	20	786	164	289
1—20	Samtl. varor <i>Total</i>	2 384	2 389	4 560	734	10 067	1 181	2 909
År 1968								
1	Spannmål <i>Cereals</i>	2	110	41	0	153	5	2
2—3	Livsmedel, drycker, tobak <i>Other food prod., beverages, tobacco</i>	3	64	388	2	457	33	89
4	Oljefrön, oljehalt. nötter, oljor o fetter <i>Oil seeds, oils & fats</i>	4	54	37	0	95	2	12
5	Trävaror, kork <i>Wood, cork</i>	523	361	745	39	1 668	7	135
6	Gödselmedel <i>Fertilizers</i>	5	16	2	0	23	0	0
7	Obearb. mineral. ämnen utom malmer <i>Crude minerals other than ore</i>	4	30	22	0	56	1	11
8	Järnmalmer o järnskrot <i>Iron ore & scrap</i>	152	138	8	5809	1 107	19	1
9	Andra malmer o annat metallskrot <i>Non-ferrous metal ores</i>	86	17	44	0	147	6	19
10	Andra råvaror <i>Other crude materials</i>	1 606	398	490	34	2 528	114	168
10.1	Därav: pappersmassa o pappersav-fall <i>Of which : pulp, etc.</i>	1 604	257	348	34	2 243	8	93
11—13	Stenkol, mineraloljer, mineraltjära m m <i>Solid fuels, petroleum, tar, etc.</i>	0,0	29	268	0,0	297	23	233
14	Kemiska grundämnen o föreningar m m <i>Chemicals</i>	98	264	631	4	997	149	260
15	Kalk, cement o andra varor av mineraliska ämnen <i>Lime, cement, etc.</i>	2	72	135	1	210	26	44
16	Metaller <i>Metals</i>	479	944	1 505	14	2 942	189	801
17	Arbeten av metaller <i>Metal manufactures</i>	33	214	511	8	766	112	260
18	Maskiner, transportmedel <i>Machinery, transp. equipment</i>	80	2 757	6 551	37	9 425	1 453	4 223
19	Övriga färdiga varor <i>Misc. manuf. articles</i>	592	1 214	2 693	26	4 525	453	1 127
19.1	Därav: papper o papp, träfiberplattor <i>Of which : paper, paperboard, etc.</i>	584	623	1 052	1	2 260	151	534
20	Övriga varor <i>Commodities n. e. s.</i>	1	13	103	40	157	4	53
1—20	Samtl. varor <i>Total</i>	3 670	6 693	14 176	1 014	25 553	2 595	7 438

¹ For translations of names of districts see Table 6.1.

² År 1968 enl ECES varunomenkatalog för samfärdselstatistik. 1968: Classification for Transport Statistics in Europe (CTSE).

³ År 1968 inkl Arlanda.

⁴ År 1968 inkl Borås.

⁵ Huvudsakligen järnmalm från Kiruna som exporterats över Narvik. Iron ore exported via Norway.

Tabell 6.4 Utförselns värde: relativ fördelning efter grupper av tulldistrikt 1956 och 1968. %

Value of exports by groups of customs districts. Percentages

For translations see Tables 6.1 and 6.3.

Varugrupper	Distrikt vid			Övriga distrikt	Summa	Därav
	Botttniska viken	Öster-sjön o Mälaren	Väst-kusten			
<i>År 1956</i>						
1—4 Livsmedel m m	1,9	34,5	62,8	0,7	100	4,8 14,9
5 Mineraliska o fossila ämnen	25,7	17,2	6,3	50,8	100	2,2 2,0
9 Trävaror o arb. därav	35,6	25,6	36,5	2,3	100	2,4 14,2
10 { Massa	71,1	5,0	22,2	1,7	100	3,8 9,5
Papper o papp	13,5	20,6	65,4	0,6	100	11,0 51,1
15 Oändla metaller o arb. därav	13,2	28,2	54,8	3,8	100	14,6 42,3
16—18 Maskiner, transportmedel, instrument	1,4	34,3	62,6	1,7	100	24,2 45,7
Övriga varor	4,6	32,0	60,8	2,5	100	20,9 36,8
1—20 Samtl. varor	23,7	23,7	45,3	7,3	100	11,7 28,9
<i>År 1968</i>						
1 Spannmål	1,3	71,9	26,8	0,0	100	3,3 1,3
2—4 Livsmedel m m, oljefrön m m	1,3	21,4	77,0	0,4	100	6,3 18,3
5 Trävaror	31,4	21,6	44,7	2,3	100	0,4 8,1
6—7 Gödselmedel; obearb. min. ämnen utom malmer	11,4	58,2	30,4	0,0	100	1,3 13,9
8 Järnmalm o järnorskrot	13,7	12,5	0,7	73,1	100	1,7 0,1
9 Andra malmer o annat metallskrot	58,5	11,6	29,9	0,0	100	4,1 12,9
10 Andra råvaror	63,5	15,7	19,4	1,3	100	4,5 6,6
10.1 Därav: pappersmassa o pappersavfall	71,5	11,5	15,5	1,5	100	0,4 4,1
11—13 Stenkol, mineraloljor, mineraltjära m m	0,0	9,8	90,2	0,0	100	7,7 78,5
14 Kemiska grundämnen o föreningar m m	9,8	26,5	63,3	0,4	100	14,9 26,1
15 Kalk, cement m m	1,0	34,3	64,3	0,5	100	12,4 21,0
16 Metaller	16,3	32,1	51,2	0,5	100	6,4 27,2
17 Arbeten av metaller	4,3	27,9	66,7	1,0	100	14,6 33,9
18 Maskiner, transportmedel	0,8	29,3	69,5	0,4	100	15,4 44,8
19 Övriga färdiga varor	13,1	26,8	59,5	0,6	100	10,0 24,9
19.1 Därav: papper o papp, träfiberplattor	25,8	27,6	46,6	0,0	100	6,7 23,6
20 Övriga varor	0,6	8,3	65,6	25,5	100	2,5 33,8
1—20 Samtl. varor	14,4	26,2	55,5	4,0	100	10,2 29,1

**Tabell 6.5 Införsel och utförsel: fördelning efter varornas ursprung
1871–1958. Milj kr och %**

Imports and exports by origin of commodities

Årligen <i>Annual averages</i>	Produkter av jordbruk och ladugårdsskötsel mm <i>Agricultural Prod. from and animal products</i>	Produkter av skogs- hantering o trädvaru- industri <i>Prod. from forestry and wood industry</i>	Produkter av sömnads-, spinn-, stick- och vävnads- industri <i>Products from textile industry</i>	Produkter av pappers- industri <i>Products from paper industry</i>	Produkter Mineral och Metaller och andra prod. och produk- ter därav <i>Metals and minerals products</i>	Produkter av andra näringsgrenar <i>Products from other industries</i>	Hela värdelet <i>Total</i>	
I milj kr								
Införsel Imports								
1871/1880	108	2	48	3	21	25	43	249
1881/1890	128	5	65	5	31	32	56	322
1891/1900	143	6	64	7	59	51	68	398
1901/1910	211	9	65	8	91	85	113	583
1911/1920	418	20	153	18	280	182	247	1 317
1921/1930	474	22	194	22	204	228	332	1 477
1931/1940	373	21	214	22	313	378	361	1 680
1941/1950	684	42	451	26	545	753	701	3 202
1951/1958	1 797	139	961	88	1 304	2 862	3 108	10 259
Utförsel Exports								
1871/1880	55	90	3	6	7	43	2	205
1881/1890	65	102	6	18	15	44	8	258
1891/1900	72	136	7	31	33	50	8	338
1901/1910	65	163	4	72	62	86	11	463
1911/1920	141	295	17	278	149	318	46	1 244
1921/1930	150	288	26	373	201	307	53	1 399
1931/1940	123	197	22	409	202	396	85	1 432
1941/1950	128	322	31	881	290	735	230	2 617
1951/1958	494	1 176	135	2 680	1 154	2 547	1 073	9 259
I procent Percentages								
Införsel Imports								
1871/1880	43,3	1,0	19,1	1,1	8,3	10,1	17,1	100
1881/1890	39,8	1,6	20,2	1,6	9,6	9,9	17,4	100
1891/1900	35,9	1,5	16,1	1,8	14,8	12,8	17,1	100
1901/1910	36,2	1,5	11,1	1,4	15,6	14,6	19,4	100
1911/1920	31,7	1,5	11,6	1,4	21,3	13,8	18,8	100
1921/1930	32,1	1,5	13,1	1,5	13,8	15,4	22,5	100
1931/1940	22,2	1,3	12,7	1,3	18,6	22,5	21,5	100
1941/1950	21,4	1,3	14,1	0,8	17,0	23,5	21,9	100
1951/1958	17,5	1,4	9,4	0,9	12,7	27,9	30,3	100
Utförsel Exports								
1871/1880	26,7	43,8	1,4	2,8	3,4	20,8	1,2	100
1881/1890	25,2	39,5	2,3	7,0	5,8	17,1	3,1	100
1891/1900	21,3	40,2	2,1	9,2	9,8	14,8	2,4	100
1901/1910	14,0	35,2	0,9	15,6	13,4	18,6	2,4	100
1911/1920	11,3	23,7	1,4	22,3	12,0	25,6	3,7	100
1921/1930	10,7	20,6	1,9	26,7	14,4	21,9	3,8	100
1931/1940	8,6	13,8	1,5	28,6	14,1	27,7	5,9	100
1941/1950	4,9	12,3	1,2	33,7	11,1	28,1	8,8	100
1951/1958	5,3	12,7	1,5	28,9	12,5	27,5	11,6	100

**Tabell 6.6 Införsel och utförsel: fördelning efter varornas ändamål
1871–1958. Milj kr och %**

Imports and exports by use of commodities

Årligen <i>Annual</i> <i>averages</i>	Förbrukning <i>For consumption</i>				Produktionsändamål ¹			Hela värdet <i>Grand</i> <i>total</i>
	Närings- o njutnings- medel <i>Food, beverages and tobacco</i>	Beklädnads- o toalett- föremål <i>Clothing and toilet</i>	Byggnads- material, hus- geråd o övr. <i>Construction materials, household utensils, etc.</i>	Summa <i>Total</i>	Råämnen o likn. prod.- förföden- heter <i>Raw materials and similar necessities for produc- tion</i>	Transport- medel, maskiner, redskap m m <i>Means of conveyance, machinery, etc.</i>	Summa <i>Total</i>	
I milj kr								
Införsel Imports								
1871/1880	97	39	20	156	76	18	93	249
1881/1890	113	57	34	203	100	18	119	322
1891/1900	111	52	46	210	151	37	188	398
1901/1910	133	52	66	251	274	58	332	583
1911/1920	277	138	114	529	633	155	788	1 317
1921/1930	320	155	150	625	608	244	852	1 477
1931/1940	216	155	193	565	813	302	1 115	1 680
1941/1950	434	314	300	1 048	1 556	597	2 154	3 202
1951/1958	1 344	742	1 034	3 121	4 472	2 666	7 137	10 259
Utförsel Exports								
1871/1880	24	3	15	41	161	3	164	205
1881/1890	45	5	27	77	166	15	181	258
1891/1900	60	7	39	106	207	25	232	338
1901/1910	55	5	65	124	288	50	339	463
1911/1920	92	30	129	251	739	253	993	1 244
1921/1930	114	30	146	289	776	334	1 110	1 399
1931/1940	90	22	144	255	800	377	1 177	1 432
1941/1950	94	26	230	350	1 356	911	2 267	2 617
1951/1958	341	113	763	1 216	4 746	3 297	8 043	9 259
I procent Percentages								
Införsel Imports								
1871/1880	39,0	15,6	8,0	62,6	30,4	7,1	37,4	100
1881/1890	35,0	17,7	10,5	63,2	31,2	5,7	36,9	100
1891/1900	28,0	13,1	11,6	52,7	38,1	9,2	47,3	100
1901/1910	22,8	9,0	11,3	43,0	47,0	10,0	57,0	100
1911/1920	21,0	10,5	8,7	40,2	48,1	11,7	59,8	100
1921/1930	21,7	10,5	10,1	42,3	41,2	16,5	57,7	100
1931/1940	12,9	9,2	11,5	33,6	48,4	18,0	66,4	100
1941/1950	13,6	9,8	9,4	32,7	48,6	18,6	67,3	100
1951/1958	13,1	7,2	10,1	30,4	43,6	26,0	69,6	100
Utförsel Exports								
1871/1880	11,5	1,2	7,2	19,9	78,6	1,5	80,1	100
1881/1890	17,6	2,1	10,3	30,0	64,2	5,8	70,0	100
1891/1900	17,8	2,2	11,4	31,4	61,3	7,4	68,6	100
1901/1910	11,8	1,1	14,0	26,8	62,3	10,9	73,2	100
1911/1920	7,4	2,4	10,3	20,2	59,4	20,4	79,8	100
1921/1930	8,1	2,1	10,4	20,7	55,5	23,9	79,4	100
1931/1940	6,3	1,5	10,1	17,8	55,9	26,3	82,2	100
1941/1950	3,6	1,0	8,8	13,4	51,8	34,8	86,6	100
1951/1958	3,7	1,2	8,2	13,1	51,3	35,6	86,9	100

¹ For production purposes.

Bilaga A Appendix A**Enheter för mått och vikt i tabell 1.1—1.26 och 2.1—2.18****Units of measurement**

It should be noticed that the translations of units in Tables 1.1—1.26 and 2.1—2.18 are approximative and that their metric equivalents are the following.

Längdmått. Measures of length

$$1 \text{ aln} = 2 \text{ fot} = 59,38 \text{ cm}$$

$$1 \text{ fot} = 29,69 \text{ cm}$$

$$1 \text{ tum (decimaltum)} = 2,97 \text{ cm}$$

$$1 \text{ tum (verktum)} = 2,47 \text{ cm}$$

Rymdmått för flytande varor. Capacity measures for liquids

$$1 \text{ fat (åm)} = 60 \text{ kannor} = 157 \text{ l}$$

$$1 \text{ tunna} = 48 \text{ kannor} = 125,6 \text{ l}$$

$$1 \text{ kanna} = 2,617 \text{ l}$$

Rymdmått för torra varor. Capacity measures for dry commodities**a) struket mål**

$$1 \text{ tunna} = 56 \text{ kannor} = 146,6 \text{ l}$$

b) fast mål

$$1 \text{ tunna} = 63 \text{ kannor} = 164,9 \text{ l}$$

c) enl decimalsystemet

$$1 \text{ kubikfot} = 10 \text{ kannor} = 26,17 \text{ l} = 0,02617 \text{ m}^3$$

$$1 \text{ kanna} = 100 \text{ kubiktum} = 2,617 \text{ l}$$

$$1 \text{ m}^3 = 38,21 \text{ kubikfot}$$

Viktualievikt. Weights used for other commodities than iron and copper

$$1 \text{ skeppund} = 20 \text{ lispund} = 170 \text{ kg}$$

$$1 \text{ lispund} = 20 \text{ skålpond} = 8,5 \text{ kg}$$

$$1 \text{ skålpond} = 0,425 \text{ kg}$$

$$1 \text{ centner} = 100 \text{ skålpond} = 42,5 \text{ kg}$$

$$1 \text{ skeppund} = 4 \text{ centner}$$

$$1 \text{ lispund} = 1/5 \text{ centner}$$

Järn- och kopparvikt. Weight used for iron and copper at ports of exportation

$$1 \text{ skeppund stapelstadsvikt} = 136 \text{ kg}$$

Bilaga B Appendix B**Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste införda varorna**

Index to the tables showing quantities of principal commodities imported

Varor med samma benämning återfinns i olika kolumner i olika tabeller, bl a till följd av ändringar i de statistiska varuförteckningarna. Registret anger numret på resp kolumner.

The commodities will be found in different columns in different tables, mainly because of changes in the Commodity classification. This Index shows the column numbers.

Varor Commodities	Tabellnummer och period Tables and period					
	1.1 1732— 1814	2.1 1815— 1862	3.1 1861— 1907	3.3 1908— 1929	3.5 1930— 1958	3.7 1959— 1970
	Kolumn Column					
Animaliska oljor och fetter (se även Talg) <i>Animal oils and fats</i>	—	—	—	—	—	24
Apparater för trådlös telegrafi m m <i>Telecommunication-apparatus</i>	—	—	—	—	46	42
Balkjärn, se Järn och stål						
Bilar och bussar <i>Passenger cars, buses, lorries</i>	—	—	—	42	47	44
Bly <i>Lead</i>	35	35	—	—	—	—
Bomolja <i>Olive oil</i>	28	28	—	—	—	—
Bomull <i>Cotton</i>	22	22	14	18	31	17
Bomullsgarn, se Garn						
Bomullsvävnader, se Vävnader						
Bräder, se Trävaror						
Båtar, se Fartyg och båtar						
Cigarrer <i>Cigars</i>	—	13	—	—	—	—
Cigarretter <i>Cigarettes</i>	—	—	—	—	17	11
Chilesalpeter, se Gödselmedel						
Elektriska hushållsapparater <i>Domestic electric equipment</i>	—	—	—	—	—	43
Elektriska motorer, se Generatorer						
Faner, plywood <i>Veneers, plywood</i>	—	—	—	—	—	30
Fartyg och båtar <i>Ships and boats</i>	—	—	—	41	48	45
Fibrer, Syntetiska, se Syntetiska och konstgjorda fibrer						6
Fisk (se även Sill) <i>Fish</i>	—	—	—	—	2	2
Fläsk (se även Kött och fläsk) <i>Pork</i>	—	—	1	1	—	—
Frukter, färskta <i>Fruits, fresh</i>	—	—	—	14	3	4
Garn av bomull <i>Cotton yarn</i>	—	—	17	20	34	—
Garn av syntetiska och konstgjorda fibrer <i>Yarn of man-made fibres</i>	—	—	—	—	32	32
Garn av ull <i>Yarn of wool</i>	—	—	16	19	33	—
Generatorer, motorer m m, elektriska <i>Electric power machinery</i>	—	—	—	—	45	41
Gummi, Guttaperka, se Kautschuk resp Syntetiskt gummi	—	—	—	—	—	
Gödselmedel, tillverkade <i>Fertilizers, manufactured</i>	—	—	34	34	25—27	26—28

Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste införda varorna (forts)

Varor	Tabellnummer och period					
	1.1 1732— 1814	2.1 1815— 1862	3.1 1861— 1907	3.3 1908— 1929	3.5 1930— 1958	3.7 1959— 1970
	Kolumn					
Hampa <i>Hemp</i>	24	23	(15)	—	—	—
Hamp- och rovolja <i>Hempseed and beet oil</i>	(27)	29	—	—	—	—
Handelsfärdigt järn och stål, se Järn och stål						
Havre <i>Oats</i>	7	7	6	5	5	—
Hudar och skinn <i>Hides and skins</i>	—	(26)	20—21	23	28	12
Indigo	30	32	—	—	—	—
Instrument	—	—	—	—	—	48
Jute	—	—	(15)	—	—	—
Järn och stål samt arbeten därav:						
<i>Iron and steel and manufactures thereof:</i>						
Balkjärn <i>Beam iron</i>	—	—	—	37	40	—
Handelsfärdigt järn och stål <i>Finished steel</i>	—	—	—	—	—	37
Järnvägsskenor <i>Rails</i>	—	—	39	39	—	—
Plåtar <i>Iron plates and sheets</i>	—	—	36	38	41	—
Rör <i>Pipes</i>	—	—	—	—	42	(38)
Skrot <i>Scrap</i>	—	—	38	—	—	—
Stångjärn (Stänger av järn och stål)						
<i>Bar iron (Iron and steel bars)</i>						
Tackjärn <i>Pig iron</i>	—	—	35	36	39	36
Universalstål och plåt <i>Universals, plate</i>	—	—	—	—	—	38
Kaffe <i>Coffee</i>	10	10	9	11	4	6
Kaligödselmedel, se Gödselmedel						
Kalisalter, se Gödselmedel						
Kalksalpeter, se Gödselmedel						
Kautschuk, gummi m m (se även Syntetiskt gummi)						
<i>Rubber</i>						
Kautschukarbeten <i>Manufactures of rubber</i>	—	—	24	26	29	14
Kli <i>Bran</i>	—	—	25	27	—	—
Kläder <i>Clothing</i>	—	—	—	10	9	—
Koks <i>Coke</i>	—	—	32	32	37	46
Koksalt, se Salt						
Kol, se Stenkol						
Koppar <i>Copper</i>	—	—	40	40	43	39
Kopra <i>Copra</i>	—	—	—	15	10	13
Korn <i>Barley</i>	6	6	5	—	—	—
Koschenill <i>Cochineal</i>	29	31	—	—	—	—
Kvävegödselmedel, se Gödselmedel						
Kött och fläsk (se även Fläsk)	—	—	—	—	1	1
Lin <i>Flax</i>	21	21	—	—	—	—
Linfrö <i>Linseed</i>	—	—	28	28	12	—
Linolja <i>Linseed oil</i>	(27)	30	—	—	—	—
Läder (se även Sulläder) <i>Leather</i>	—	(26)	—	—	—	—
Majs <i>Maize</i>	—	—	—	6	6	—
Malt <i>Malt</i>	8	8	—	—	—	—
Maltdrycker <i>Malt liquors</i>	—	—	—	—	—	9
Mineraloljor och produkter därav						
<i>Petroleum and products thereof</i>						
	—	—	22	24	22	22—23

Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste införda varorna (forts)

Varor	Tabellnummer och period					
	1.1	2.1	3.1	3.3	3.5	3.7
1732— 1814	1815— 1862	1861— 1907	1908— 1929	1930— 1958	1959— 1970	
Kolumn						
Naturgummi, se Kautschuk, gummi m m Nylongarn, se Garn av syntetiska fibrer						
Oljekakor <i>Oil cakes</i>	—	—	29	29	18	7
Oljor, se: Animaliska oljor och fetter						
Bomolja						
Hamp- och rovolja						
Linolja						
Mineraloljor						
Vegetabiliska oljor och fetter						
Ost <i>Cheese</i>	2	2	—	—	—	—
Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	—	—	30	30	24	31
Peppar <i>Pepper</i>	13	14	—	—	—	—
Plankor, se Trävaror						
Plaster <i>Plastic materials</i>	—	—	—	—	—	29
Plåtar, se Järn och stål						
Radioapparater, se Apparater för trådlös telegrafi m m						
Russin <i>Raisins</i>	14	15	—	—	—	—
Råfosfat <i>Crude phosphates</i>	—	—	—	35	19	19
Råg <i>Rye</i>	5	5	4	4	7	—
Rågmjöl <i>Rye-flour</i>	—	—	8	9	—	—
Rör, se Järn och stål						
Salt <i>Salt</i>	32—34	34	33	33	23	20
Silke <i>Silk</i>	18	19	—	—	—	—
Sill, saltad (se även Fisk) <i>Herring, salted</i>	3	3	2	2	—	—
Skor <i>Footwear</i>	—	—	—	—	38	47
Smör <i>Butter</i>	1	1	—	—	—	—
Socker <i>Sugar</i>	11	11	10	12	14	5
Sojabönor <i>Soya beans</i>	—	—	—	7	11	—
Spannmål (se även Havre, Kli, Korn, Majs, Malt, Råg, Vete) <i>Grain</i>	4—9	4—9	3—6	3—6	5—9	3
Sprit <i>Spirits</i>	17	18	—	—	—	—
Stenkol (se även Koks) <i>Coal (cf. Coke)</i>	31	33	31	31	20	21
Strumpstolsarbeten, se Kläder						
Stångjärn, se Järn och stål						
Sulläder <i>Sole leather</i>	25	—	(21)	—	—	—
Sviskon <i>Prunes, dried</i>	15	16	—	—	—	—
Syntetiska och konstgjorda fibrer <i>Man-made fibres</i>	—	—	—	—	—	18
Syntetiskt gummi <i>Synthetic rubber</i>	—	—	—	—	—	15
Sömnadsarbeten, se Kläder						6
Tackjärn, se Järn och stål						
Talg <i>Tallow</i>	26	27	—	—	—	—
Textilfibrer, syntetiska, se Syntetiska och konstgjorda fibrer						6
Timmer, se Trävaror						
Tobak (se även Cigarrer och Cigarretter) <i>Tobacco</i>	12	12	11	13	16	10
Traktorer <i>Tractors</i>	—	—	—	—	44	40

Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste införda varorna (forts)

Varor	Tabellnummer och period					
	1.1 1732— 1814	2.1 1815— 1862	3.1 1861— 1907	3.3 1908— 1929	3.5 1930— 1958	3.7 1959— 1970
	Kolumn					
Trävaror: Wood manufactures:						
Plankor, battens, bräder <i>Deals, battens, boards</i>	—	—	27	—	—	—
Timmer, mastträ, spiror <i>Saw-logs</i>	—	—	26	—	—	—
Ull <i>Wool</i>	19—20	20	13	17	30	16
Ullgarn, se Garn						
Universalstål, se Järn och stål						
Vegetabiliska oljor och fetter <i>Vegetable fats and oils</i> (se även Bomolja, Linolja, Hamp- och rovolja)	—	—	23	25	13	25
Vete <i>Wheat</i>	4	4	3	3	8	—
Vetemjöl <i>Wheat-flour</i>	—	—	7	8	—	—
Vin <i>Wine</i>	16	17	12	16	15	8
Vävnader: Fabrics:						
Bomullsvävnader <i>Cotton fabrics</i>	(23)	25	19	22	36	33
Yllevävnader <i>Woollen fabrics</i>	—	24	18	21	35	34
Vävnader av syntetiska eller konstgjorda fibrer <i>Fabrics of man-made fibres</i>	—	—	—	—	—	35
Ärter <i>Peas</i>	9	9	—	—	—	—
Öl, se Maldrycker						

Bilaga C Appendix C**Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste utförda varorna**

Index to the tables showing quantities of principal commodities exported

Varor med samma benämning återfinns i olika kolumner i olika tabeller, bl a till följd av ändringar i de statistiska varuförteckningarna. Registreret anger numret på resp kolumner.

The commodities will be found in different columns in different tables, mainly because of changes in the Commodity classification. This Index shows the column numbers.

Varor Commodities	Tabellnummer och period Tables and period					
	1.2	2.2	3.2	3.4	3.6	3.8
	1732— 1814	1815— 1862	1861— 1907	1908— 1929	1930— 1958	1959— 1970
Kolumn Column						
Alun <i>Alum</i>	12	—	—	—	—	—
Apparater för trådtelefoni m m, se Telefon- och telegrafapparater						
Beck <i>Pitch</i>	4	4	—	—	—	—
Bilar och bussar <i>Passenger cars, buses, lorries</i>	—	—	—	—	—	29
Bildelar <i>Parts for motor vehicles</i>	—	—	—	—	—	30
Bleckkoppar, se Koppar						
Bomullsvävnader <i>Cotton fabrics</i>	—	—	14	—	—	—
Bräder, se Trävaror						
Båtar, se Fartyg och båtar						
Dissolvingmassa, se Pappersmassa						
Elektriska motorer, se Generatorer						
Fartyg och båtar <i>Ships and boats</i>	—	—	—	—	32	31
Fisk (se även Sill) <i>Fish</i>	—	—	2	3	2	2
Fläsk (se även Kött och fläsk) <i>Pork</i>	—	—	4	—	—	—
Förbrinnings- och varmluftsmotorer (se även Kraftalstrande maskiner) <i>Combustion and hot air engines</i>	—	—	—	28	26	—
Gatsten <i>Pavingstones</i>	—	—	—	21	21	—
Generatorer, elektriska motorer m m <i>Electric generators, motors, etc.</i>	—	—	—	27	30	26
Gruvstolpar, se Trävaror						
Gårkoppar, se Koppar						
Havre <i>Oats</i>	—	2	9	—	—	—
Hudar och skinn <i>Hides and skins</i>	—	—	15	8	—	—
Järn och stål samt arbeten därvä:						
Iron and steel and manufactures thereof:						
Ankare <i>Anchors</i>	20	—	—	—	—	—
Bandjärn, Bultjärn, Knippjärn <i>Hoop iron, Bolt iron, Bundle iron</i>	15—17	10—13	—	—	—	—
Göt <i>Ingots</i>	—	—	28	—	—	—
Handelsfärdigt järn och stål (fr o m 1948) <i>Finished steel</i>	—	—	—	—	23	18
Järn- och stålvaror, ej särskilt nämnta <i>Manufactures of iron and steel n.e.s.</i>	—	—	—	25	—	—

Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste utförda varorna (forts)

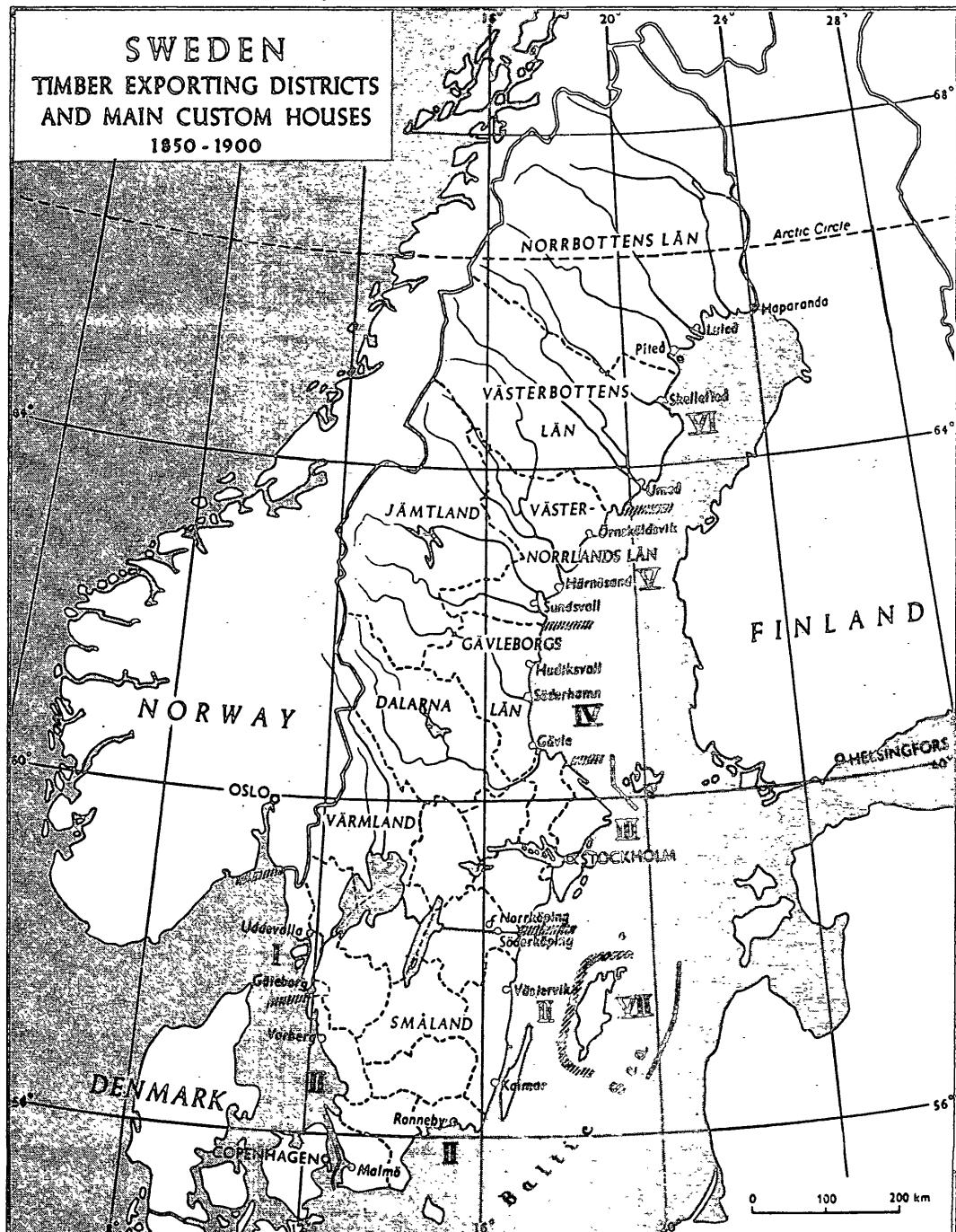
Varor	Tabellnummer och period					
	1.2	2.2	3.2	3.4	3.6	3.8
	1732— 1814	1815— 1862	1861— 1907	1908— 1929	1930— 1958	1959— 1970
Kolumn						
Kanoner <i>Cannons</i>	19	—	—	—	—	—
Manufakturjärn <i>Semi-finished iron</i>	15—18	10—14	—	—	—	—
Plåtar <i>Iron sheets and plates resp. Sheet iron</i>	18	14	31	—	—	—
Skrot <i>Scrap</i>	—	15	32	—	—	—
Smidesjärn och stål (t o m 1947) <i>Malleable iron and steel</i>	—	—	—	24	23	—
Smältstycken och råstänger <i>Puddled bars and pilings</i>	—	—	29	—	—	—
Stål, ej specificerat <i>Steel, not specified</i>	21	16	—	—	—	—
Stångjärn (Stänger av järn och stål) <i>Bar iron (Iron and steel bars)</i>	—	—	—	—	—	—
Tackjärn <i>Pig iron</i>	14	9	30	—	—	—
Järnmalm <i>Iron ore</i>	—	—	26	22	5	16
Kalk <i>Lime</i>	11	—	—	—	—	—
Kontorsmaskiner <i>Office machines</i>	—	—	—	—	—	24
Koppar <i>Copper</i>	22—23	—	—	26	25	19
Korn (och Malt) <i>Barley (and Malt)</i>	—	—	8	—	—	—
Kraftalstrande maskiner, andra än elektriska (se även Förbrennings- och varmluftsmotorer) <i>Power generating machinery excl. electric</i>	—	—	—	—	—	20
Kraftpapper, se Papper och papp	—	—	—	—	—	—
Kul- och rullager <i>Ball and roller bearings</i>	—	—	—	30	24	25
Kylskåp för hushållsbruk, elektriska <i>Domestic refrigerators, electric</i>	—	—	—	—	29	28
Kött och fläsk <i>Meat and pork</i>	—	—	3—4	2	1	1
Malt, se Korn och Malt	—	—	—	—	—	—
Massaved, se Trävaror	—	—	—	—	—	—
Mjölkseparatörer mm <i>Cream separators, etc.</i>	—	—	—	29	28	22
Motorer, elektriska, se Generatorer	—	—	—	—	—	—
Motorer, ej elektriska, se Förbrennings- och varmluftsmotorer	—	—	—	—	—	—
Mässingstråd <i>Brass wire</i>	24	—	—	—	—	—
Nötkreatur <i>Cattle</i>	—	—	1	1	—	—
Omslagspapper, se Papper och papp	—	—	—	—	—	—
Papper och papp <i>Paper and paperboard</i>	—	—	25	16	17—20	11—14
Pappersmassa <i>Pulp (wood pulp)</i>	—	—	23—24	17—20	13—16	4—8
Plankor, se Trävaror	—	—	—	—	—	—
Pottaska <i>Potash</i>	13	—	—	—	—	—
Rullager, se Kul- och rullager	—	—	—	—	—	—
Rundvirke, se Trävaror	—	—	—	—	—	—
Råg <i>Rye</i>	—	—	7	—	—	—
Rågmjöl <i>Rye-flour</i>	—	—	12	7	—	—
Separatörer, se Mjölkseparatörer	—	—	—	—	—	—
Sill, saltad (se även Fisk) <i>Herring, salted</i>	1	1	—	—	—	—
Sliprar (Syllar), se Trävaror	—	—	—	—	—	—
Slätter- och skördemaskiner <i>Harvesting machines, etc.</i>	—	—	—	31	27	21

Register till tabellerna över kvantiteten av de viktigaste utförda varorna (forts)

Varor	Tabellnummer och period						
	1.2	2.2	3.2	3.4	3.6	3.8	
	1732— 1814	1815— 1862	1861— 1907	1908— 1929	1930— 1958	1959— 1970	
Kolumn							
Smör <i>Butter</i>	—	—	5	4	3	—	
Spannmål (se även Havre, Korn, Råg, Vete, Ärter) <i>Grain</i>	—	(2)	6—10	5	4	3	
Sulfat- och sulfitmassa, se Pappersmassa							
Sten, sand och grus (se även Gatsten) <i>Stone</i>	—	—	—	—	—	15	
Telefon- och telegrafapparater <i>Telephonic and telegraphic equipment</i>	—	—	—	32	31	276	
Telefon- och telegrafstolpar, se Trävaror							
Tidningspapper <i>Newspaper</i>	—	—	—	—	19	12	
Tjära <i>Tar</i>	3	3	—	—	—	—	
Traktorer <i>Tractors</i>						23	
Tran <i>Train oil</i>	2	—	—	—	—	—	
Träfiberplattor <i>Fibre boards</i>	—	—	—	—	18	14	
Trävaror: <i>Wood manufactures:</i>							
Bjälkar och sparrar <i>Balks and spars</i>	5—6	5—7	17	11	10	—	
Gruvstolpar <i>Pitprops</i>	—	—	19	10	9	—	
Läktér, rafter <i>Laths, rafts</i>	7	—	—	—	—	—	
Massaved <i>Pulp wood</i>	—	—	—	—	—	9	
Plankor, battens, bräder resp Sågade trävaror <i>Deals, battens, boards (Lumber sawn and planed)</i>	8—10	8	20	13—14	11—12	10	
Plank- och brädstump <i>Splitwood</i>	—	—	21	—	—	—	
Sliprar (Syllar) <i>Sleepers</i>	—	—	18	12	(10)	—	
Telefon- och telegrafstolpar <i>Telephone and telegraph poles</i>	—	—	—	—	8	—	
Timmer, masstrå och spiror <i>Saw-logs</i>	—	—	16	9	7	—	
Tändstickor <i>Matches</i>	—	—	22	15	6	32	
Vete <i>Wheat</i>	—	—	6	—	—	—	
Vetemjöl <i>Wheat-flour</i>	—	—	11	6	—	—	
Vävnader, se Bomulls- resp Yllevävnader							
Yllevävnader <i>Woollen fabrics</i>	—	—	13	—	—	—	
Ärter och bönor <i>Peas and beans</i>	—	—	10	—	—	—	

Bilaga D Appendix D

Karta över exportdistrikt för trävaror m m ur Söderlund, Swedish timber exports

Bilaga E Appendix E**Förkortningar****Abbreviations**

BiSOS	Bidrag till Sveriges officiella statistik
BTN	Brysselomenklaturen. — Brussels Tariff Nomenclature
CTSE	Varuförteckning för samfärdselstatistiken i Europa. — Classification for Transport Statistics in Europe
ECE	FNs europakommission. — Economic commission for Europe
EHI	Ekonomisk-historiska institutet; fr o m 1960 även beteckning för Ekonomisk-historiska institutionen vid Stockholms universitet. — Department of Economic history. University of Stockholm
HS	Historisk statistik för Sverige, del 3 (dvs föreliggande arbete). — Historical statistics of Sweden. Part 3
HSÖ	Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller. — Historical statistics of Sweden. Statistical survey
ISIC	Den inom FN utarbetade internationella näringssgrupperingen International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
KM	Kommersiella meddelanden
SCB	Statistiska centralbyrån. — National central bureau of statistics
SEHR	The Scandinavian economic history review
SFS	Svensk förfatningssamling
SITC	Den inom FN utarbetade internationella varunomenklaturen Standard International Trade Classification
SM H	Statistiska meddelanden. Undergrupp H. — Statistical reports. Subgroup H
SOS	Sveriges officiella statistik. — Official statistics of Sweden
SOU	Statens offentliga utredningar
ST	Statistisk tidskrift. — Statistical review
SÅ	Statistisk årsbok för Sverige. — Statistical abstract of Sweden
Tullk 91	Tullkomiténs betänkande ... 1891
Tullk 09	Tulltaxekommitténs betänkande ... 1909
Åmark	Statistisk översikt av det svenska näringsslivets utveckling (inom kommerskollegiet utarb. av Karl Åmark) = Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 3 : 1

Bilaga F Appendix F

Källor och litteratur

Sources and literature

Boktitlar och artikelrubriker återges på både svenska och engelska endast i de fall då de är översatta i publikationen.

Titles are reproduced both in Swedish and in English only when they are translated in the publication.

I. Otryckta källor Unprinted sources

Ekonomin-historiska institutionen vid Stockholms universitet (EHI)

Bearbetningar av kommerskollegiets generalpersedextrakt över in- och utförda varor 1738—1812 samt av handelsbalansuträkningarna 1813.

Bearbetningar av generaltulldirectionens resp generaltullstyrelsens sammandrag över in- och utförda varor 1815—62.

Statistiska centralbyråns arkiv

Ernst Söderlunds bearbetningar av material ur diverse arkiv rörande trävaruexporten 1830—1923.

II. Periodisk handelsstatistik

Periodicals: Trade statistics

(Utg. av kommerskollegiet intill 1 juli 1962 och där efter av SCB, där ej annat anges. — *Issued by the Board of Trade up to 1st July 1962 and after that date by the SCB, unless otherwise noted.*)

Utdrag af generalsammandragen öfver rikets import och export ... 1819—31. (Utg av generaltull-directionen resp generaltullstyrelsen).

Commerce collegii underdåliga berättelse om Sveriges utrikes handel och sjöfart. 1828—57.

Bidrag till Sveriges officiella statistik.

E. Inrikes sjöfart och handel. Kommerskollegii underdåliga berättelse. 1858—1910.

(1895—1910 med titel: *Sjöfart ...*)

F. Utrikes handel och sjöfart. Kommerskollegii underdåliga berättelse. 1858—1910.

(1895—1910 med titel: *Handel ...*)

Uppgift å rikets in- och utförsel af vissa huvudsakliga varor ... (Månatlig). 1869—1912.

(Utg. av generaltullstyrelsen som bilaga till Post- och inrikes tidningar.)

Sveriges utförsel och införsl år ... och närmast föregående år. (Preliminära) kvantitetsuppgifter. 1906—11. (Utg. av SCB)

Statistiska meddelanden. (Äldre serie.)

Ser. C. Månadsstatistik över handeln. 1913—53. (Forts. se Sveriges officiella statistik.)

Sveriges officiella statistik. — *Official statistics of Sweden.*

Handel. — *Foreign trade.* 1911—61.

Utrikeshandel. — *Foreign trade.* 1962 ff.

Kvartalsstatistik över handeln. — *Quarterly trade statistics.* 1961—62.

Kvartalsstatistik över utrikeshandeln. — *Quarterly bulletin of foreign trade.* 1963—67.

Utrikeshandel, kvartalsstatistik. — *Foreign trade. Quarterly bulletin.* 1968 ff.

Månadsstatistik över handeln. — *Monthly trade statistics.* 1954—62.

(För 1913—53 se Statistiska meddelanden. Ser. C.)

Månadsstatistik över utrikeshandeln. — *Monthly bulletin of foreign trade.* 1963—67.

Utrikeshandel, månadsstatistik. — *Foreign trade. Monthly bulletin.* 1968 ff.

Statistiska meddelanden. Undergrupp H. — *Statistical reports. Subgroup H.* 1963 ff.

(Undergrupp H innehåller bl a kvartalsuppgifter rörande utrikeshandelns pris- och volymutveckling och vidare viss årsstatistik, av vilken följande kan nämnas. — *Subgroup H contains quarterly reports on unit value and volume indices of foreign trade as well as annual statistics, for instance the following.*)

1963: 44, 1964: 85 och 1965: 89. Utrikeshandeln fördelad efter näringssgrupper enligt ISIC. — *Sweden's foreign trade by branches of industry according to the ISIC.* 1961—64.

1964: 88, 1965: 98, 1967: 16 och 1967: 115. Utrikes och inrikes varutrafik på fartyg samt in- och utförsl fördelad på transportsätt. — *Shipping of goods and import and export by mode of transport.* 1963—66.

III. Andra publikationsserier och tidskrifter.

Other periodicals

Allmän månadsstatistik, utg. av SCB. — *Monthly digest of Swedish statistics.* Årg. 1 (1963) ff.

Ekonomisk översikt. *Economic review.* (1921), 1922—62. (Bilaga till KM).

Economy and history. Publ. by the Institute of economic history at the University of Lund, Sweden, in co-operation with the Economic history association, Lund. Vol. 1 (1958) ff.

Kommersiella meddelanden, av kommerskollegium. Årg. 1 (1914)—49 (1962).

Konjunkturläget. Kvartalstidskrift. 1960 ff. (English edition entitled: *The Swedish economy.*)

Meddelanden från ekonomisk-historiska institutionen vid Göteborgs universitet. 1 (1958) ff.

Meddelanden från konjunkturinstitutet. Ser. A. Konjunkturläget. *With a summary in English.* 1—32. Stockholm 1938—59.

(Forts. se Konjunkturläget.)

Meddelanden i samordningsfrågor, utg. av SCB. — *Reports on statistical co-ordination.* 1966 ff.

The Scandinavian economic history review, publ. by the Scandinavian society for economic and social history and historical geography. Vol. 1 (1953) ff.

Skrifter utg. av Ekonomisk-historiska föreningen i Lund. Vol. 1 (1952) ff.

Statistisk tidskrift, utg. av SCB. — *Statistical review*. Tredje följd. Årg. 1 (1963) ff.

Statistisk årsbok för Sverige, utg. av SCB. — *Statistical abstract of Sweden*. Årg. 1 (1914) ff.

IV. Offentliga utredningar

Official reports

Förslag till organisation och verksamhet för statistiska centralbyrån avgivet av Delegationen för statistikfrågor. (Stencil). Stockholm 1961.

Gemensam nordisk näringssstatistisk varuförteckning. — *Joint Nordic commodity classification for economic statistics*. Stockholm 1971.

(Nordisk statistisk skriftserie. — *Statistical reports of the Nordic countries*. 21.)

Nordiskt ekonomiskt samarbete. Rapport från nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Bil. 3. Statistiskt samarbete. Stockholm 1957. — Tilläggssrapport. Stockholm 1958.

Statistikakunnigas betänkande. Utredning och förslag till åtgärder för minskning av kostnaderna för den officiella statistiken. Stockholm 1922. (SOU 1922: 15.)

Statistikakunnigas betänkande. Bilaga. Redogörelse för huvuddragen av den officiella statistikens utveckling. Av Sven Wicksell. Stockholm 1922. (SOU 1922: 50.)

Statistiska kommitténs betänkande.

Handelsstatistik. Stockholm 1908.

Handelsstatistik. Förfärl till statistisk varuförteckning. Stockholm 1906.

Sveriges officiella statistik och dess allmänna organisation. Stockholm 1910.

Tullkomitén betänkande. 2. Bil. 1. Tabellarisk översikt af tillverkningen samt in- och utförseln af flertalet viktigare varor åren 1861—1888. Stockholm 1891.

Tulltaxekommitténs betänkande. 3. Bil. 2. Sveriges in- och utförsel, översikt efter varugrupper 1871—1907. Stockholm 1909.

Underdånigt betänkande och förslag rörande inrättandet af ett statistiskt embetsverk afg. den 18 juni 1856 af den dertill i näder förordnade komité. Stockholm 1856.

V. Monografier och tidskriftsartiklar

Monographs and articles

Adamson, R, *Finance and marketing in the Swedish iron industry, 1800—1860*. SEHR 1968, s 47 ff.

— *Swedish iron exports to the United States 1783—1860*. SEHR 1969, s 58 ff.

— De svenska järnbrukens storleksutveckling och avsättningsriktning 1796—1860. *With English summary*. Göteborg 1963.

(Medd. från ekonomisk-historiska institutionen vid Göteborgs universitet. 4.)

Almquist, J A, Kommerskollegium och Riksens ständers manufakturkontor samt konsulstoden 1651—1910. Stockholm 1912—15.

(Medd. från svenska riksarkivet. Ny följd. 2: 4.)

Bjurling, O, *Sweden's foreign trade and shipping around the year 1700. Economy and history*. Vol. 4 (1961), s 3 ff.

Boëthius, B, & Heckscher, E F, Svensk handelsstatistik 1637—1737. Samtida bearbetningar. — *The Swedish statistics of foreign trade. Contemporary accounts. With English summary*. Stockholm 1938.

Casselmark, S-E, Uppgifter om reimport och reexport 1959 och 1960. KM 1962, s 315 ff.

Dahlgren, E, Några data angående lejdtrafiken åren 1941—43. KM 1944, s 8 ff.

Fagerstabrucks historia. Uppsala 1957—58.

1. Hildebrand, K-G, Sexton- och sjuttonhundratalen.

2. Attman, A, Adertonhundratalet.

3. Söderlund, E F, & Wretblad, P E, Nittonhundratalen.

Falkman, L, Om mått och vigt i Sverige. Historisk framställning. D. 1—2. Stockholm 1885.

Fridlizijs, G, *The Crimean War and the Swedish economy. Economy and history*. Vol. 3 (1960), s 56 ff.

— *Sweden's exports 1850—1960. A study in perspective. Economy and history*. Vol. 6 (1963), s 3 ff.

— *Swedish corn exports in the free trade era. Patterns in oats trade*. Lund 1957.

Fritz, M, Svensk järnmalmsexport 1883—1913. *With English summary*. Göteborg 1967.

(Medd. från ekonomisk-historiska institutionen vid Göteborgs universitet. 12.)

Gerentz, S, Kommerskollegium och näringsslivet. Minnesskrift ... till erinran om Kollegii 300-åriga ämbetsförvaltning 1651—1951. Stockholm 1951.

Gerhard, I, Problem rörande Sveriges utrikeshandel 1936/38. Göteborg 1948.

Hamberg, E, PM rörande handelsstatistikens utgivning, tiden 1860—1910. (Stencil) EHI 1967.

Hammarskjöld, I, Stockholm i svensk ekonomi 1850—1914. Stockholm 1970.

(Monografier utg. av Stockholms kommunalförvaltning. 22: 2.)

Heckscher, E F, De svenska penning-, vikt- och måttssystemen. En historisk översikt. Stockholm 1940.

(Skrifter utg. av Historieläarnas förening. 1.)

— Svenskt arbete och liv. 2 uppl. med kompletterande tillägg av A Montgomery och B Svensson. Stockholm 1957.

— Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa. 1: 1—2, 2: 1—2. Stockholm 1935—36, 1949.

Hedlund-Nyström, T, Svenska kriser och internationella konjunkturer. En studie av det ekonomiska läget i Sverige under 1850- och 1860-talen med särskild hänsyn till de internationella konjunkturerna. *With English summary*. Lund 1970.

(Skrifter utg. av Ekonomisk-historiska föreningen i Lund. 8.)

- Hildebrand, K-G, *Salt and cloth in Swedish economic history*. SEHR 1954, s 74 ff.
- Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller ... t o m 1950. Utg. av SCB. — *Historical statistics of Sweden. Statistical survey ... Stockholm 1960.*
- Högberg, S, Utrikeshandel och sjöfart på 1700-talet. Stapelvaror i svensk export och import 1738—1808. *With English summary*. Lund 1969.
- Jansson, S O, Mått, mål och vikt 1850—1950. Kungl. Myntet 1850—1950, s 91 ff. Stockholm 1950.
- Måttordbok. Svenska måttstermer före metrystemet. Stockholm 1950.
- Kock, K, *International trade policy and the Gatt 1947—67*. Stockholm 1969.
(*Stockholm economic studies. New series. 11.*)
- Lind, I, Göteborgs handel och sjöfart 1637—1920. Göteborg 1923.
(Skrifter utg. till Göteborgs stads 300-årsjubileum. 10.)
- Lindahl, E, Dahlgren, E, & Kock, K, *National income of Sweden 1861—1930*. P. 1—2. London 1937.
(*Stockholm economic studies. No. 5a—5b.*)
- Samuelsson, K, Från stormakt till välfärdsstat. Svensk samhällsutveckling under 300 år. En jubileumsskrift utg. med anledning av Sveriges Riksbanks 300-åriga tillvaro. Stockholm 1968.
- Schiller, B, & Odén, B, Statistik för historiker. Stockholm 1970.
- Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915 med särskild hänsyn till industri, handel och sjöfart. Av kommerskollegium. Stockholm 1919.
(Statistiska meddelanden. Ser. A, Bd 3: 1.)
- Statistiska centralbyrån 100 år. Minnesskrift med anledning av Tabellkommissionens omvandling år 1858 till ett allmänt statistiskt ämbetsverk, Stockholm 1959.
- Stockman, S K, Transithandeln vid import till Sverige med särskild hänsyn till år 1935. Statistiska studier. Norrköping 1938.
- Svedjemark, G, Svensk importstatistik 1815—1850. En källkritisk undersökning. (Stencil) EHI 1959.
- Sveriges Riksbank 1668—1924. Bankens tillkomst och verksamhet. 5. Stockholm 1931.
- Sveriges utrikeshandel efter kriget. Stockholm 1947.
With English summary.
(Medd. från konjunkturinstitutet. Ser. B: 7.)
- Söderlund, E F, Svensk trävaruexport under hundra år. Stockholm 1951.
— *Swedish Timber Exports 1850—1950. A History of the Swedish Timber Trade*. Stockholm 1952.
- Uutterström, G, Jordbrukets arbetare. Levnadsvillkor och arbetsliv på landsbygden från frihetstiden till mitten av 1800-talet. 1—2. *With English summary*. Stockholm 1957.
- Vallerö, R, Svensk handels- och sjöfartsstatistik 1637—1813. En tillkomsthistorisk undersökning. — *The Swedish foreign trade and shipping statistics 1637—1813. With English summary*. Stockholm 1969.
(Urval. Skriftserie utg. av SCB. Nr 1.)
- Varunomenklaturer och varuförteckningar i svensk statistik. — *Commodity classification and commodity lists for foreign trade and manufacturing statistics in Sweden*. Stockholm 1969.
(Meddelanden i samordningsfrågor. — *Report on statistical co-ordination*. 1969: 4.)
- Wendin, B, Exportens fördelning på de svenska städernas tullkammardistrikts år 1925. *With English summary*. Svensk geografisk årsbok 1930, s 14 ff.
- Åmark, K, Spannmålshandel och spannmålspolitik i Sverige 1719—1830. Stockholm 1915.
— Se även Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling. (Statistiska meddelanden. Ser A. Bd 3: 1.)
- Öhman, S, Aktuella metodfrågor inom utrikeshandelsstatistikten. KM 1956, s 305 ff.
- Elektroniken i utrikeshandelsstatistikens tjänst. — *Electronics in the service of foreign trade statistics*. ST 1963, s 369 ff. *With English summary*, p. 407 ff.

Historisk statistik. Del 3

Del 3 av Historisk statistik vill ge en överskådlig framställning av Sveriges utrikeshandel från 1700-talet till våra dagar. I texten finns dessutom vissa uppgifter från 1500- och 1600-talen. Delar av boken omspänner alltså över 400 år.

Viktigare in- och utförda varor, Sveriges handel med andra länder, utförseln från olika kustområden mm redovisas på över 200 tabellsidor och i 27 diagram. De bygger fram till omkring 1860 på bearbetningar av statistiskt primärmaterial, som tidigare endast i begränsad utsträckning har publicerats i tryck. Tabellerna för senare år är koncentrat av den mycket omfattande tryckta statistiken.

Var man kan finna mera detaljerad statistik framgår av den utförliga litteraturförteckningen samt av texten, som också innehåller källkritik och kommentarer, upplysningar om hur värdet beräknats under olika tider, vilka varu-nomenklaturer som använts osv.